

සුත්‍රාන්ත පිටකයෙහි

එකුන්විසි වන ග්‍රන්ථය

සුත්‍ර නිපාතය

ලඬිකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්

දෙමටගොඩ ප්‍රධාන සරච්ඡාරාධිපති

භාෂානැරච්ඡාරද ශාස්ත්‍රාචාර්ය

රාජකීය පන්ඪිත

පරමාහාර සිරි පඤ්ඤානන්ද හිමියාන

කොළඹ නවකෝරළයේ ප්‍රධාන නායක සභිකයන් වහන්සේ

විසින් සපයන ලද සිංහල පරිවර්තනය

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ මහතෙරවරුන්ගේ
පාද සංශෝධන පූජික සංස්කරණයෙන් යුක්තයි.

ශ්‍රී ලඬිකා ජනරජය මගින් ප්‍රකාශිතයි.

බු: ව: 2520

ක්‍රි: ව: 1977

THE NINETEENTH BOOK

IN THE SUTTA-PITAKA

KHUDDAKA-NIKĀYA

(BOOK FIVE)

SUTTANIPATO

WITH THE SINHALESE TRANSLATION

BY

THE VENERABLE PANDITA

PARAVAHERA SIRI PAÑÑĀNANDA

The Chief Sangha Nayake Thero, B.A.

of

Nine Korales of Colombo

PUBLISHED

UNDER THE PATRONAGE

OF

THE REPUBLIC OF SRI LANKA

B. E. 2520

C. E. 1977

සුභ්‍යානනපිටකෙ

බුද්දකනිකායො

සුතනනිපාතො

සුත්‍රානනපිටකයෙහි

කුදුගත්ථසඟ්ගි

සුත්‍රනිපාතය

“කථාගතපසුවේදිනො හිකබවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොචති,
නො පටිච්ඡනෙනා.”

“මහණෙනි, කථාගතයන් චන්ද්‍රිමයේ විසින් දෙශනා කරන ලද ධර්මය
හා විනය විවෘත වූයේ බබලයි. වැසුණේ නො ම බබලයි.”

(අසිඝ්‍රකතරනිකාය, තිකතිපාත - භරණ්ඩුවගා, 9 සූත්‍රය)

ප මු න

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	...	...	...	ix
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	...	...	...	xi
සංඥාපනය	...	...	...	xiii
සංකේත නිරූපණය	...	...	...	xvii
පාළි භෝධිය	...	...	...	xix
විසය සූචි	...	...	...	xxi
ශුද්ධාශුද්ධ දූෂිතය	...	...	...	xxv
පෙළ හා පරිවර්තනය	...	...	...	2-353
භාෆාදිපාද සූචි	...	...	...	355-373
සංඥානාම සූචි	...	...	...	375-377
විශේෂ පදනුකකමණිකා	...	...	...	379-400

සංස්කාරක නිවේදනය

සම්බුද්ධපරිනිවෘණයෙන් දෙදහස්පන්සියවසක් පිරීම ගිවිසි කොට ගෙන පෙරිය බුද්ධමතීය ව්‍යාප්තව පවත්නා රටවල බෞද්ධජනතාව විසින් එම බුද්ධජයන්තිය විශේෂ උත්සව සහිත ව පවත්වාලීමට විධිවිධාන යෙදූ අතර අප සිංහලද්වීපයෙහි එකල පැවැති ලබ්‍ධාරජය මගින් බුද්ධජයන්ති උත්සවය ඉතා උත්කෂිතව පවත්වාලුව මැනවැයි සලකා ඒ සඳහා කටයුතු සංවිධානය පිණිස 1954 ඔක්තෝබර් මස 12 වැනිදින තත්කාලීන අග්‍රාමාත්‍යවර සර් ජෝන් කොනලාවල මැතිතුමන් විසින් ලබ්‍ධාබෞද්ධමණ්ඩලය පිහිටුවන ලද්දේය.

බුද්ධජයන්ති අනුසමරණය සඳහා ඒ ලබ්‍ධාබෞද්ධමණ්ඩලය මගින් යොජිත වූ කායභින්න අතුරෙහි අතීශයින් ශ්‍රේෂ්ඨ වූ ද එහෙත් ඉතා දුෂ්කර වූ ද කතිව්‍යය වූයේ ත්‍රිපිටක පයභාපනන වූ සියලු ග්‍රන්ථයන් සිංහල-භාෂායෙන් පරිවර්තන කොට මුද්‍රණය කරවාලීම ය. ග්‍රන්ථපරිවර්තනය සඳහා පත්කරනලද මහතෙරවරුන් අතුරෙහි සුභනතිපාත පරිවර්තනය පවරන-ලද්දේ රාජකීය පණ්ඩිත පරවාහර සිරි පඤ්ඤානඤ්ඤ නායකසංචාරියන් වහන්සේට යැ. උන්වහන්සේ සාධකීය අධිකාරය යථාකාලයෙහි නිමහම් කළ බව ප්‍රකාශ කළ යුතු ය.

සුභනතිපාතය බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටකග්‍රන්ථමාලායෙහි පස්විසිවන ග්‍රන්ථය ද සුභානුපිටකාගත එකුන්ටිසිවැනි ග්‍රන්ථය ද වේ. ධර්ම හෙයින් ද අසී හෙයින් ද ගමිණීර වූ සුභනතිපාතව්‍යාධ්‍යානය දුෂ්කර වූයෙකි. එහි වඩාත් ගැඹුරු වූ අවධික වර්ගයෙහි සූත්‍ර සොළොස් යැ, පාරායන වර්ගයෙහි සූත්‍ර සොළොස් යැ, ඛණ්ඩසාණ් සූත්‍ර යැ යන තෙතිස් සූත්‍රයන්ට අගසව් සැරියුත් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් ශ්‍රාවකපාරමිඤ්ඤානයෙහි සිට නිදෙස වදරන ලද්දේ කදුගත් සහියෙහි වෙන ම ග්‍රන්ථයක් ලෙස සංගීතියට නැගී ඇත. නිදෙස පාළියෙහි උද්දිෂ්ට වූ තෙතිස් සූත්‍රයන්ගේ පරිවර්තනය අප විසින් නිමවන ලද වැ මුද්‍රණයෙන් පළවූයේ ද වෙයි.

සුභනතිපාතය මුද්‍රණ අවසානවට පැමිණ වර්තමාන ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ශාස්ත්‍රාගමධර මහතෙරවරුන්ගේ උහන් පරිශ්‍රමයෙන් විරාගත දෙසසාන බැහැර කිරීමෙන් පාඨශෝධනය හා පරිවර්තන සංස්කරණය ද සිදුකරන ලද්දේය. ආදියෙහි මැ ත්‍රිපිටකමණ්ඩලය විසින් සමත් වූ පරිදි පරිවර්තන නායකසංචාරියන් වහන්සේ විසින් ආදාන වූ අක්ෂරවිනයාසය

මෙහි තබන ලද බව ද කියැවුණු ය, ග්‍රන්ථවලින් ගිණිම
කරවැලීම සඳහා දවසෙහි මද විවේකයකුදු නො ලැබ ක්‍රියා කරන
සමාජකමණ්ඩලයේ නියුක්ත වූ තෙරවරුනට මෙහි දී ප්‍රශංසා කළයුතු ව
ඇත.

තවද ත්‍රිපිටක මුද්‍රණය සඳහා ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ ගරු අග්‍රාමාත්‍යවර
සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක උත්තමාව විසින් පලකරන ප්‍රසාදය හා
අනුග්‍රහය ද, එසේම ගරු සංස්කෘතික ඇමතිතුමාණන් ප්‍රමුඛ එම
අධිකාරියේ සියලු පිත්වතුන්ගේ අනුග්‍රහය ද, දෙහිවල කිසර මුද්‍රණාලයාධි-
කාරිතුමා ප්‍රමුඛ සෙවකමණ්ඩලයේ උද්‍යෝගය ද, සිංහල පරිවර්තන සහිත
සූත්‍රනිපාතය මෙසේ බොහෝමහාජනයා අතට පමුණුවාලීමට උපකාර වූ
බව කෘතඥතා පූර්වක ව සඳහන් කරමිනි.

සඳෙවක ලොකයාට හිත පිණිස පවත්නා අතිපරිශුද්ධ ත්‍රිපිටක
පයඨාජනිය ව්‍යාප්ත කරවාලීමෙහි යත්න දරන සියලු පිත්වත්හු සුඛිත
වෙන්වා'යි ආශංසනය කරමිනි.

මේවගට ශාසනෝදයකාරී;

ලබුගම ලඬකානඤ්ඤ ස්ථිර
ත්‍රිපිටකමණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සමාදාක

1977 පෙබරවාරි මස 25 වැනි දින
ත්‍රිපිටක කායඨාලය,
මහානායක, වාරිකාරාමය,
115, විජේරාම මාවත,
කොළඹ 7.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

අග්ගමහාපණ්ඩිත බ්‍රහ්මදත්ත ආනන්දමෙත්‍රෙය මහානායක මහා සථවිරපාදයන් වහන්සේ.

සහායක:

අනුරාධපුර බුද්ධග්‍රාමික ධර්මිකයෙහි (හික්කු වික්‍රමවිද්‍යාලයෙහි) අධ්‍යාපනී ත්‍රිපිටකවාගීඤ්චාරාචාර්ය, කෝද්ගොඩ ශ්‍රී ඥානාලොක දක්ෂිණ ලබ්‍ධියෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ, ප්‍රච්චන්දොදය පිරිවෙන්හි උපප්‍රධානාරාචාර්ය, ත්‍රිපිටක වාගීඤ්ච, රාජකීය පණ්ඩිත ලබ්‍ධිම ශ්‍රී ලබ්‍ධිනානු-කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රිධර්ම මහා සංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සම්පාදක:

ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ සිරි පඤ්ඤාලොක - ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රිධර්ම මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ශාසත්‍රපති, විද්‍යාවිශාරද, රාජකීය පණ්ඩිත, වෙඩරුවේ සිරි අනොමදස්සි බටහිර දිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

හිඟුලේ - මාකඩවර විහාරාධිපති රාජකීය පණ්ඩිත, කරහමපිටිගොඩ සිරි සුමනසාර සථවිරයන් වහන්සේ.

කොළඹ, නිඕරිගස්සායේ අශෝකාරාමාධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරදන පඤ්ඤාලබ්‍ධාර නායක සථවිරයන් වහන්සේ.

ලෙබ්‍රකාධිකාරී:

කොළඹ, බෞද්ධාලොක මාවතෙහි බෞද්ධාලොක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත, දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල - කොළඹ පළාතේ ප්‍රධානසංඝනායක සථවිරයන් වහන්සේ.

සංඥාපනය

අප භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේ සාරාසංඛ්‍යාකල්පලක්ෂයකින් පෙර දීපඤ්ඤාපාදමුලයෙහි නියත විවරණ ලත් තැන් පටන් කසුප් සමාසමබුද්ධත් දක්වා සුවිසි බුද්ධත් හමුයෙහි විවරණයිරි ලබමින් විභික්ඛාරාත්මනාවයෙහි සිට සමතිස් පැරුම් ගිණිදාට පමුණුවා තුසි-පුරයෙහි ඉපද එහි ආයුපමණින් දිවසිරි වළඳා එයින් සැවැ ශාක්‍යාරාජකුලයෙහි ඉපද අනුක්‍රමයෙන් මහබිනික්මන් කොට බොධිමුල වජ්‍රාසනයෙහි වැඩහිඳ සමාක්සමොධිසමධිගමය කොට දම්සක් පවත්වා දෙවිමිනිස්තට හිත පිණිස තුන්සසුන් පිහිටුවා පන්සාලිස් වසක් මුළුල්ලෙහි සුවාසුද්දහසක් දහමකද පවත්වා නිරූපධිශෙෂ නිර්වාණ ධාතුයෙන් පිරිනිව් කල්හි-

මහාකාශ්‍යාපාදි මහරහතුන් වහන්සේ ප්‍රථම මහාධම්මසංඝභිකී අවසථාවට පැමිණ පිටකාදි වශයෙන් සියලු ධර්ම සංඛ්‍යානාවට නභාලුහ. එහි සුත්‍රාන්තපිටකය 'දීඝ, මජ්ඣිම, සංයුත්ත, අභිකුක්ඛර, බුද්ධක' යන ආගම හෙවත් නිකාය පසට බෙදී ඇත. දීඝාදි සතර ආගමයෙහි නො බැසගත් 'බුද්ධකපාඨ, ධම්මපද, උදනා'දි දෙශනාපාළිය සංගායනා කොට බුද්ධක ග්‍රන්ථයන්ගේ සංග්‍රහය වූයෙන් 'බුද්ධකනිකාය' නමැයි තැබූහ. ප්‍රසංග වූ තෙල 'සුත්තනිපාත'ය කුදුගත්සහිතයෙහි පස්වැනි ග්‍රන්ථය වේ.

සියගණන් ගාථායෙන් සමාකිණී වූ ශාක්‍යාශාසනනවාසයෙහි ගෙයා-වෙය්‍යාකරණාධාන දෙකින් ලක්ෂිත වූ තෙල තනතුරු සංග්‍රහය කුමක් හෙයින් 'සුත්තනිපාත' නම් විය යුතු යත්: ආත්මාණී පරාණීදි හෙද වූ වෙනෙය්‍යහිත සංඛ්‍යාත දක්ෂිණත්‍ය ප්‍රකාශ කරන හෙයින් ද (අත්‍යාන-සුවනතො) වෛතෙය ජනයාගේ අධ්‍යාශයට - වර්තයට අනුරූප කොට වදල හෙයින් ද (සුදුසුතනො) වී ආදි ශාසනය එල උපදවන්නා සේ හිතාණීයන් ප්‍රසව කරන හෙයින් ද (සවනතො) දෙනගෙන් කිරි දෙවන්නා සේ උපායසම්පන්නයහට හිතාවහ හෙයින් ද (සුදනතො) ප්‍රතිපන්නයන් මැනැවින් රක්නා හෙයින් ද (සුත්තාණ) වඩුවාට දැනුල සෙයින් විඤ්ඤානට ප්‍රමාණ වන හෙයින් හෝ හුයෙන් ගෙතුණු ලේ නොවිසි-රෙන්නා සේ පාළියෙන් ගෙතුණු අණියෝ නො විසිරෙන් නුඹ සුත්‍ර සදාශ හෙයින් ද (සුත්තසභාගතො) උරගසුත්‍රාදි ධර්ම 'සුත්ත' යි ප්‍රකාශ කරන ලද වෙයි. මෙ කී ලක්ෂණ ඇති උරග සුත්‍රාදි පිඬහිය සුත්‍රාන්ත වූ සුත්‍රයන් නිපාතනය කොට - සංග්‍රහ කොට සංගීත වූ ග්‍රන්ථ ධම්මපද උදනාදිය සෙයින් අන්‍යසංඥ නිමිත්තක් නැතියෙන් සංගීතිකාරක මහතෙරවරුන් විසින් "සුත්තනිපාත" නාමයෙන් ම තබන ලද්දේය.

තෙල 'සුඤ්ඤාන'ය වර්ගයෙන් උරගවග්ග, චූළවග්ග, මහාවග්ග, අට්ඨකචග්ග, පාරායනවග්ග, යි වර්ග පසෙක් ඇත්තේ වෙයි. සූත්‍ර හෙයින් උරගවර්ගයෙහි සූත්‍ර දෙළොසෙක් ද, චූළවර්ගයෙහි තුදුසෙක් ද, මහාවර්ගයෙහි දෙළොසෙක් ද, අට්ඨකචවර්ගයෙහි සොළොසෙක් ද, පාරායනවර්ගයෙහි සොළොසෙක් දැයි සමසැත්තෑ සූත්‍ර කෙනෙක් වෙති. එහි උරගසූත්‍රය ආදිම වෙයි. පයඝාප්තිප්‍රමාණයෙන් සූත්‍රනිපාතය අටබණවරෙකි. අෂ්ටාක්ෂරපාද ඇති ගාථා දෙසිය පනසෙක් බණවරක් වනුයෙන් සූත්‍රනිපාතය සුසාර්ථකයක් පමණ අක්ෂරයෙන් ප්‍රතිමණ්ඩිත වේ.

සූත්‍රනිපාත පාළියෙහි සංගෘහීත වූ පද්‍ය (ගාථා) සංඛ්‍යාව එක්දහස් එකසියසූපනසෙකි (1154) මේ ගාථා අතුරෙහි දෙශනාපාළියෙහි කලාතුරකින් දක්නට ලැබෙන අතිජගතිජ්‍යෙහි ලා ගැණෙන ගාථා සවල්පයෙක් නාලක-චක්ඛුගාථා තුළ දක්නට ලැබේ. මේ ලක්ෂණ ඇති ගාථා ජාතක-පාළියෙහි කිසි තැනෙක දක්ක හැකි ය.

සූත්‍රනිපාතය වූ කලී ඒ ඒ දෙශනාපාත්‍රයන්ගේ වගයෙන් වෛවනෙය-ජන අධ්‍යායනානුරූප කොට වදුළු ගමිණී වූ අස්ථිචාක්ෂණයන්ගෙන් සැදුම් ලත් සූත්‍රයෙන් පරිපූර්ණ වෙයි. එහෙයින් ම අග්‍රශ්‍රාවක සච්ඡාකල්ප ශාරීපුත්‍ර මහරහතුන් වහන්සේ සූත්‍රනිපාතයෙහි එන අට්ඨකචග්ග සූත්‍ර සොළොස යැ, පාරායනවග්ග සූත්‍ර සොළොස යැ, බග්ගවිසාණ සූත්‍ර යැ යන තෙතිස් සූත්‍රයන් උදෙසා පද වගයෙන් තබා අස්ථිචාටනදාරයෙන් නිදෙස වදුළු. (මහානිදෙස-සංඤ්ජනය ද බලන්න.) එසේ මැ 'නෙක්ඛිපා කරණ පෙටකොපදෙස' දෙක්හිදු ධම්මායාය විභාග කරනු සඳහා අට්ඨක-වග්ගය, පාරායනවග්ගය සූත්‍ර බෙහෙවින් නිදර්ශිත වෙයි.

තවද ධම්මභාණ්ඩාගාරික ආනන්ද තෙරණුවන් විසින් විවාළ ප්‍රශ්නයක් සඳහා අර්භත් මාග්ගි-ඵලසමාධිය විහාර කරන බුදුරජාණන් වහන්සේ තිකඬුගහර දෙවදුතවර්ගයෙහි "ආනන්දයෙහි මේ කරුණ සඳහා මා විසින් පාරායනයෙහි පුණ්ණකප්‍රශ්නයෙහි ලා තෙල ප්‍රකාශ කරනලදු"යි (ඉදං ව පන මෙතං ආනන්ද සන්ධිය භාසිතං පාරායනෙ පුණ්ණකපඤ්ඤා) පාරායන-පුණ්ණක සූත්‍රයෙහි එන "සඤ්ඤාය ලොකභීං පරොවරානි" යනාදි ගය නිදගිත කොට වදුළු. එසේ ම ධම්මසෙනෙවි සැරිසුන් මහතෙරණුවනට අර්භත්ඵලවිමොක්ෂය දක්වාලීම සඳහා යට කී දෙවදුතවර්ගයේ සාරිපුත්ත-සූත්‍රයෙහි දී පාරායන උදයසූත්‍රය නිදගිත කරමින් "පහානං කාමච්ඡන්දනං" යනාදි දෙගය වදුළු. එහි 'කාමච්ඡන්දනං' යන පදය අධිගුහාර භාණකයන්ගේ වාචනාමාගියෙහි 'කාමසංකෘතානං' යි එයි. අස්ථියෙන් සම සම වේ. මේ බලත් මැ සුඤ්ඤාන පාළියෙහි සංගෘහීත වූ සූත්‍රධම්ම-යන්ගේ පරමගාමිණියාය වටිනාගත හැකි ය.

තවද කියැ යුත්තේ: ප්‍රථම ධර්මසංගීතියෙහි දී තෙවළොස්ම චූළිබද නිකාය පණ්ණාසක, වර්ග දිවිධි විභාගයන් නිශ්චය කළ බව ප්‍රකාශ වෙයි. ඒ විභාගකල්පනය වැලින් බුදුරජුන්ගේ ධර්මානුකූලයෙහි ම එකදෙනෙකුගේ පැවැත්ම. ධම්මපද, උදන, ඉතිවුත්තකාදී බුදුකඟ්‍රස්තයන් මෙහි. එසේ 'ම පාරායනවග්ග, අට්ඨකචග්ග, ආදී ව්‍යවහාරය ද ආදියෙහි මැ සිඳි යැ: මහකසයින් තෙරණුවන්ගේ අතැවැසි කුරරසරවැසි කාළි උපාසිකාවගේ පුත් සොණකුටිකණ්ණ තෙරුන් බුදුරජුන් හමුයෙහි මධුරසාරයෙන් අට්ඨකචග්ගය සූත්‍ර ප්‍රකාශකළ බව සඳහන් වෙයි. මෙකරුණ දමසක් පැවැත්වීමෙන් යටත්පිරිසෙයින් සුවිසිවසකින් පසුව සිදුවූවකි. මේ වන විට සූත්‍රනිපාතයෙහි බොහෝ සූත්‍ර දෙශිත වැ තිබිණ. සොණ-තෙරුන් සිය වත්තෙරුන් වෙත සූත්‍රනිපාතය උගත්බව සඳහන්වන හෙයින්, එහිදී අත්‍යදණ්ඩ සූත්‍රය ශාක්‍ය-කොලිය කලහය සන්තිද්‍රව්‍ය සඳහා ද, පුරාණද, කලහවිවාද, චූලවිසුභ, මහාවිසුභ, තුවටක, සමාපරිබ්බා-ජනිය සූත්‍ර මහාසමය සමාගමයෙහි ද වදනලද වෙයි. මෙසේ බොහෝ සූත්‍ර ප්‍රථමබොධියෙහි වදළබව පෙනෙන අතර උරගසූත්‍රය වැනි කිසි සූත්‍රයෙක් පශ්චිමබොධියෙහි දී වදළබව ද සැලැකියයුතු ය. “යො වෙ උප්පතිතං විනෙති කොධං” යනාදිය භූතගාම ශික්ෂාපදය පැනැවීමෙන් පසු වදන ලද වෙයි. උදෙසපරියාපන්න ශික්ෂාපද බුද්ධකයෙන් විසිහවුරුදක් ඉක්මැගිය පසු පශ්චිමබොධියට අයත්වන හෙයින්. මෙසේ ‘සුත්තනිපාත පාළිය’ ගෙන බොහෝ විවාරකයන් ප්‍රකාශ කරන කරුණු ද විමසුව යෙහෙකි.

සුත්තනිපාතයෙහි ශෝධනය හා ව්‍යාධ්‍යානය ගෙන කියැයුතු කරුණු බෙහෙවින් ඇත. එහෙත් සංඥපනය සංක්ෂිප්ත කළ මනා වූයෙන් දෙනුත් තැනෙක් සඳහන් කරනු ලැබේ. බග්ගවිසාණ සූත්‍රයෙහි “එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො” යනු එයි. එහි ‘වරෙ’ යනු කිසි තැනෙක ප්‍රථමපුරුෂ වශයෙන් ද කිසි තැනෙක උත්තමපුරුෂ වශයෙන් ද ආයේ යැ, පසේබුදුහු උදනවශයෙන් මේ ගාථා ප්‍රකාශ කළහ. එහි ක්‍රියාපදය ප්‍රථම පුරුෂයෙහි වෙයි. කිසි තැනෙක අධිගත වූ කමීසානය ප්‍රකාශ කිරීම් වශයෙන් ද උදන ගාථාව ම වදළහ, එහි ක්‍රියාපදය උත්තම පුරුෂ යි. අපි ව්‍යාධ්‍යානයෙහි ලා මේ විශේෂය දතහෙයි.

මෙහි අනෙකුදු කියැයුත්තේ: නාලකසූත්‍රවක්ඛුගාථායෙහි “සක්කච්ච ඉඤං සුවිවසනෙව දෙවෙ” (632) යි සිංහල මුද්‍රණයෙහි හා බුරුම සංස්කරණයෙහි ද එයි. එය “සක්කං ච ඉඤං” යි ශුඬ වියයුතු ය. ‘සක්දෙව්දු (ඉඤ වූ ශක්‍රයා) ද පිවිතුරු දිවසඵ ඇති දෙවියන් ද, යි ව්‍යාධ්‍යාන වෙයි. මෙබදු ශෝධාසාධන ද විමසිය යුතු ය.

මෙද සැලැකියැ යුත්තෙකි; සූත්‍රනිපාතයෙහි සංගෘහිත වූ 'මෙක, රතන, මධ්‍යල' සූත්‍ර බුද්ධකපායයෙහි ද සංග්‍රහ වී ඇත. සසුන් වදනා කුලදරුවනට මුලින් මැ පුහුණුකරවාලි යැ යුතු සරණගමන, දසසිකා ආදි දහම් කොටස් නභාගෙන බුද්ධිකාලයෙහි සිට මැ බුද්ධකපායය සමූහ වැ තුබුබව සිතියැ හෙයි. එහි නික්ෂේපත්‍රමය අටුවායෙහි ඇත. සංගීතිකාරක-යන් විසිනුදු එය බුද්ධකග්‍රන්ථයක් යේ ගෙන කුදුගත්සහියේ පළලුවන ගත සෙයින් සංගීත විය. යළි සුක්කනිපාතයෙහි බැසගැනීමට නිසිව සිටි හෙයින් එහිදු නියතසාධනයෙහි සංග්‍රහ කරනලද වෙයි. එසේ මැ 'සෙල' සූත්‍රය මැදුම්සහි යැ සහභාලියැයුතු මධ්‍යමප්‍රමාණ සූත්‍රයක් වූයෙන් එහි චජ්ඣමපණ්ණාසකයෙහි ලා සංගීත විය. යළි සෙලසූත්‍රයෙහි බැසගෙන සිටි ධර්මපරියාය සලකා සූත්‍රනිපාතයෙහි ද සංග්‍රහ කළබව කියැයුතු ය.

තවද, අශොකාධිරාජයන් විසින් හික්ෂු හික්ෂුණි උපාසක උපාසිකාවෝ හිතර අසත් නම්, ධරත් නම් මැනැවැයි "භාබැ" ශිලා ලිපියෙහි දක්වාලූ, 'මුනිගාඨා' මොනෙයා (නාලක) සූත්‍ර, උපතිස්සපඤ්ඤා (සාරිපුත්ත සූත්‍ර) රාහුලොවාද' යන ධර්මපරියායයෝ මේ සූත්‍රනිපාතයෙහි සංග්‍රහ වෙති, මෙසේ බුදුන් දවස පටන් සූත්‍රනිපාතය ප්‍රශස්ත වූ බව සැලැකිය යුත්තේ යි.

සූත්‍රනිපාතාගත ධර්මානුකරයන්ගේ ගැඹුරැබව හෙතු කොට ගෙන මැ අගසවු සැරියුත් මහරහතුන් වහන්සේ විසින් යට දක්වූ තෙතිස් සූත්‍රයනට වදළ නිදෙස ද, අථිකථාවායාහි බුද්ධිසොස මහතෙරණුවන් විසින් ලියනලද 'පරමසුප්පොතිකා' නම් අටුවාව ද, පුරාණ ආවායාහිවරයකු විසින් අටසක-වග්ගාදි කිසි සූත්‍ර කෙනකුන්ට ලියනලද ව්‍යාකෘතය ද සූත්‍රනිපාතාථාච-බොධයට වහල් වෙයි. එසේම පරවාහැර සිරිපඤ්ඤනඤ නායක සථවිරයන්ගේ මේ සූත්‍රනිපාත සිංහලානුවාදය ද බොද්ධජනතාවගේ ධර්මාචබොධය පිණිස වෙති සිතමහ.

මේවගට ශාසනොදයකාරී
ලබුගම ලබකානඤ්ඤ සථවිර

බු: ව: 2520
ක්‍රි: ව: 1977, පෙබරවාරි 25 දින
මොල්ලිගොඩ,
ප්‍රච්චනොදය පිරිවෙන්හිදි ය.

සංකේත නිරූපණය

සී මු. 1, සිංහලාසන මුද්‍රණය, බු: ව: 2484

සී මු. 2, සිංහලාසන මුද්‍රණය - හේවාචිනාරණ,

මජ්ඣිම. මරමච්ඡදා සංගීති මුද්‍රණය,

සා. නායකාසන මුද්‍රණය,

ප. පරමසුචෝතිකා, සුඛනගිපාන අටුවා

PTS. Pali Text Society, Suttanipata

පාළි හෝඩිය

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අa   ආā   ඉi   ඊī   උu   ඌū   එe   ඔo

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa
ටta	ඨtha	ඩḍa	ඬḍha	ණṇa
තta	ථtha	දda	ධdha	නna
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma
යya	රra	ලla	වva	සsa
හha	ළla	ංm		
කka	කā	කිki	කීkī	කුku
ඛkha	ඛā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu
ගga	ගā	ගිgi	ගීgī	ගුgu

CONJUNCT - CONSONANTS

කකka	කඞṅka	ත්tr	මම්mpha
කඛkka	ඡඛcha	දදda	මඞṅm
කාkya	ඤඞṇca	ඬඬḍha	මභmbha
භ්rikri	ඤ්, ඞcha	ද්dra	මම්mma
කචkva	ඤ්, ඞja	ඬ, ටdva	මභmbha
ඛාkhya	ඤඣjha	ධධdhva	යය, යyya
ඛභkhva	ටටṭta	නනnta	ය්yha
ග්gga	ට, ඨttha	ඞnth	ල්lla
ඟghga	ඩඩdda	ඤnda	ල්lyha
ඞṅṅka	ඞḍḍha	කඞṅndha	ල්lha
ග්grā	ඡඡඡṇṇa	නනnna	ච්wha
ඞṅṅkha	ඡඞṅṭa	නභnbha	ස්ssa
ඞṅṅga	ඡඞṅṭha	ප්ppa	ස්sma
ඞṅṅgha	ඡඞṅ, ṇda	ප්ppha	ස්sva
චචcca	තතtta	බබbba	භභhma
ඡඡccha	ඡඡttha	බභbbha	භභhva
ජ්jja	ඡඡtva	ඞbra	ඞḍḍha
ඡඡjjha		මම්mpa	

ඞā   ඞī   ඞī   ඞu   ඞū   ඞe   ඞo

සුභනතිපාන

විසය සූචි

1. උරගවග්ගො 2—67

1— 1.	උරග සුක්කං	...	...	...	6— 11
1— 2.	ධනිය සුක්කං	...	...	...	12— 23
1— 3.	බග්ගවිසාණ සුක්කං	...	...	...	22— 29
1— 4.	කසීභාරද්ධාජ්ඣ	...	...	...	28— 31
1— 5.	වුඤ්ඤ	...	...	...	30— 37
1— 6.	පරාභව	...	...	...	36— 43
1— 7.	වසල	...	...	...	44— 47
1— 8.	මෙක්ක	...	...	...	46— 55
1— 9.	හෙමවන	...	...	...	54— 61
1—10.	ආලවක	...	...	...	54— 61
1—11.	විජය	...	...	...	60— 63
1—12.	මුනි	...	...	...	62— 67

2. චූළවග්ගො 68— 121

2— 1.	රතන සුක්කං	...	...	...	68— 73
2— 2.	ආමග්ගකි	...	...	...	74— 77
2— 3.	හිරි	...	...	...	78— 79
2— 4.	මඛල	...	...	...	80— 83
2— 5.	සූචිලොම	...	...	...	82— 85
2— 6.	කපිල	...	...	...	84— 87
2— 7.	මුහුණ්ණධම්මක	...	...	...	86— 95
2— 8.	ධම්ම (නාවා)	...	...	...	94— 97
2— 9.	කිංසිල සුක්කං	...	...	...	96— 99
2—10.	උද්ධාන	...	...	...	98—101
2—11.	රාහුල	...	...	...	100—103
2—12.	නිග්‍රොධකප්ප (වංගීස) සුක්කං	...	...	...	102—107
2—13.	සම්මාපරිබ්බාජනිය	...	...	...	108—113
2—14.	ධම්මක	...	...	...	112—121

විසය සූචි

3. මහාවග්ගො 122—241

3— 1.	පබ්බජ්ජා සුත්තං	...	...	...	122—125
3— 2.	පට්ඨාන	„	...	...	126—131
3— 3.	සුභාසිත	„	...	...	130—133
3— 4.	සුඤ්ඤිකභාරද්වාර (පුරලාස) සුත්තං	...	...	...	132—143
3— 5.	මාස	සුත්තං	...	...	144—151
3— 6.	සභිය	„	...	...	152—167
3— 7.	සෙල	„	...	...	166—181
3— 8.	සල්ල	„	...	...	182—185
3— 9.	වාසෙට්ඨ	„	...	...	186—201
3—10.	කොකාලික	„	...	...	200—213
3—11.	නාලක	„	...	...	212—223
3—12.	ආනානුපසස්සනා	„	...	...	224—241

4. ද්වේකවග්ගො 242—305

4— 1.	කාම	සුත්තං	...	...	...	242—243
4— 2.	ගුහට්ඨක	„	...	...	...	244—247
4— 3.	දුට්ඨට්ඨක	„	...	...	...	246—249
4— 4.	සුඤ්ඤික	„	...	...	...	248—253
4— 5.	පරමට්ඨක	„	...	...	...	252—255
4— 6.	ජරා	„	...	...	...	254—259
4— 7.	තිස්සමෙකෙය්‍යා	„	...	...	...	258—261
4— 8.	පසුර	„	...	...	...	260—265
4— 9.	මාගඤ්ඤිය	„	...	...	...	264—269
4—10.	පුරාහෙද	„	...	...	...	268—273
4—11.	කලහවිවාද	„	...	...	...	272—277
4—12.	වූලවිසුභ	„	...	...	...	278—283
4— 13.	මහාවිසුභ	„	...	...	...	282—289
4—14.	තුච්චක	„	...	...	...	288—295
4—15.	අනන්දණ්ඩ	„	...	...	...	294—299
4—16.	සාරිපුත්ත	...	„	...	...	300—305

5. පාරායනවගෙහා 306—353

	පාරායනවක්‍රීයාථා	...	...	...	306—315
5 —1.	අර්ථ සූත්‍රං	...	...	...	316—317
5— 2.	තිස්සමෙකෙසා සූත්‍රං	...	...	...	318—319
5— 3.	පුණ්ණික සූත්‍රං	...	...	...	318—321
5— 4.	මෙත්තගු	„	...	...	320—325
5— 5.	ධොතක	„	...	...	324—227
5— 6.	උපසිච්ඡ	„	...	...	328—331
5— 7.	නන්ද	„	...	...	330—333
5— 8.	හෙමක	„	...	...	334—335
5— 9.	තොදෙය්‍ය	„	...	...	334—337
5—10.	කප්ප	„	...	...	336—337
5—11.	ඡතුකණ්ණි	„	...	...	338—339
5—12.	හද්‍රාවුධ	„	...	...	338—341
5—13.	උදය	„	...	...	340—343
5—14.	පොසාල	„	...	...	342—343
5—15.	මොසරාජ	„	...	...	344—345
5—16.	පිඞ්ගිය	„	...	...	344—347
	පාරයනක්‍රීයාථා	...	...	...	345—349
	පාරායනානුගිති ගාථා	...	...	...	348—353

ශ්‍රද්ධාශ්‍රද්ධා දශිකය

පිට	පෙළ	ශ්‍රද්ධා	අශ්‍රද්ධා
4	3	විතකකා	විතකකා
15	9	බැහර කොට	බැහර කාට
32	7	පියා	පියා
36	21	පන කුං	පනාකුං
40	45	වුනා	වුනා
40	45	වො	වො
42	20	එව්වෙව්	එව්වෙව්
45	19	සව්සත්තු	සවුසත්තු
56	18	කිංසුධ විතන	කිංසුධ විතන
56	22	සද්ධිධ විතන	සද්ධිධ විතන
58	9	විතනානි	විතනානි
60	20	අකබ්ලිතා	අකබ්ලිතා
61	19	වටනින්	වටනින්
64	3	ස වෙ	සවෙ
73	16	හුම්සු	හුම්සු
73	19	හුම්සු	හුම්සු
85	8	ඇත්තේ ද	ඇත්තාහු ද
87	27	පැසුලු	පිළිවෙළින් තෙවන
96	6	බහුසසුතාන	බහුසසුතාන
98	27	වසානුගෙ	වසානුගෙ
100	5	අප්පමාදෙන	අප්පමනෙත
122	14	සුගමන	සුගමන
123	8	ප්‍රවුජ්ජාව	ප්‍රවුජ්ජාව
124	6	ව්‍යග්ගසහොව	ව්‍යග්ගසහොව
127	19	වර්තගාමී	වර්තගාමී
129	27	අමුමැටිපසක්	අමුමැටිපසක්
140	11	අකාමො	අකාමො
143	4	ලොව්හි	ලොවුහි
143	26	කෙරේ	කරණ ලද
144	8	වතුනකමි	වතුනකමි
157	16	සභ්බාන	සභ්බාන
162	24	පමුදිතො	පමොදිතො
163	12	සොකසිය	සොකසිය

ශුද්ධාශුද්ධ දූෂිතය

පිට	පෙළ	ශුද්ධ	අශුද්ධ
174	7	පරිමසි	පටිමසි
174	15	සෙලො	සෙලෙ
175	4	කොෂාවහිත	කොෂවහිත
184	2	භියාසසුපපජ්ජනෙ	භියසසුපපජ්ජනෙ
204	27	සෙයාථාපි	සෙ යථාපි
211	6	නිරය දියෙහි	නිරයා දියෙහි
212	12	සකකං ව	සකකව්ව
213	12	දෙවගණයාද, සක්දෙවිදු ද	දෙවගණයා සක්දෙවිදු හට ද සත්කාර කොට
216	9	සකෙයා	සකෙයා
220	5	අපපිච්ඡසා	අපපිච්චසා
222	11	ඵකතනං	ඵකතනං
„	14	කුබ්බථ	කුබ්බත
„	16	යනති මහොදධි	යාති මහොදධි
228	6	සඛ්ඛාරානං කෙව	සඛ්ඛාර නං කෙව
236	9	තෙ ජනා	තො ජන
252	3	ආදනගන්ථං	අදනගන්ථං
262	7	අපාහතසම්ථං	අපහතසම්ථං
264	3	න හි	න හි
266	21	උදවා	උද වා
267	7	නවාඛක ශ්‍රැතියෙන්	නවාඛකශ්‍රැතියෙන්
268	1	ඔකමපභාය	ඔකමපභාය
268	15	ගත්ථා	ගත්ථා
274	22	හෙතෙ	හෙතෙ
275	4	ආශාසමාදධියත්	ආශාසාමධියත්
276	19	හෙතෙ	හෙතෙ
280	11	විනිච්ඡයෙ	විනිච්ඡයෙ
280	26	සුද්ධිමකෙවලි	සුද්ධිමකෙවලි
285	6	හිලිභුනේ	හිලිභුනේ
285	8	සාර්ථය	හාර්ථය
289	11	ක්ෂිණාසුච	ක්ෂිණසුච
293	2	භාසාය	භාසාය
293	13	ලාභාශාවෙන්	ලාභාභාවෙන්
293	16	විග්‍රාහික	විග්‍රාහික
294	4	අභිභූ	අභිභූ
297	3	ශික්ෂාදියෙහි	ශික්ෂාදියෙහි

ශුද්ධාශුද්ධ දශිනාය

පිට	පෙළ	ශුද්ධ	අශුද්ධ
298	6	ස වෙ	ස වෙ
301	19	කිපමණ	කි පමණ
304	11	යතවාරි	යතවාරි
„	17	වවිහි	වවිහි
„	„	සතිමාහිනානෙ	සතිමාහිනානෙ
306	3	මුලකසා	අලකසා
307	12	දුහුලියෙන්	දුහිලියෙන්
308	14	වකඛුමා	වකඛුමා
308	27	මත්තපාරගෙ	මත්තපාරගෙ
309	13	උපධිකෂය	උපාධිකෂය
310	10	සවෙ	සවෙ
316	1	ලොකො	ලොකා
322	1	දුක්ඛසා වෙ	දුක්ඛසා වෙ
326	5	සහි සසාමි	ගමිසසාමි
328	2	විසහාමි	විසහාමි
328	17	තිට්ඨ වෙ	තිට්ඨ වෙ
334	7	තණ්හා	තඤ්ඤා
338	1	චිරං	චිරං
338	3	සහජනෙත්ත	සහජනෙත්ත
343	15	ඤානසෙන්	ඤාණසෙන්
344	1	ද්වාහං	ද්වාහං
344	10	අවෙක්ඛිතං	අවෙක්ඛිතං
344	16	අත්තරාව	අත්තරාව
344	20	රූපපනි	රූපපනි
348	7	පාරං	පාරං
348	7	භාවෙනෙතා	භාවෙනෙතා

බුද්ධකතිය
සුතනතිපාතො

බුදුකතිකායෙ සුත්තනිපාතො

නමොත්සස භගවතො අරහතො සමොසමබුද්ධසස

උරගවග්ගො

1 -- 1

උරගසුත්තං

- 1 යො¹ උප්පතිනං විනෙති කොධං විසටං සප්පවිසංච ඔසධෙහි,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 2 යො රාගමුද්දමිද්ද අසෙසං හිසපුප්ථං² ච සරොරුහං විගයහ,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 3 යො තණ්හමුද්දමිද්ද අසෙසං සරිතං සිසසරං විසොසධිකා,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 4 යො මානමුද්දමිද්ද අසෙසං නළසෙතුං² ච සුද්දබ්බලං මහොසො,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 5 යො නාජබගවා භවෙසු සාරං විචිනං පුප්ථේව³ උදුමබරෙසු,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.

1. යොචේ-සායා.

2. ජිණ්ණ මිවත්ථං - ජිණ්ණං,

3. පුප්ථමිවා - සිඛු2, මජ්ඣං.

කුදුගත් සහියෙහි සූත්‍ර නිපාතය

ඒ භාග්‍යවත් අර්හත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා!

උරගවග්ගිය

1 -- 1

උරග සූත්‍රය

1. යම් මහණෙක් උපන් ක්‍රොධය පැතිරැගිය සර්පවිෂ ඖෂධයෙන් නසාලන්නාක් සෙයින් දුරු කෙරේ ද එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් (පඤ්චොරම්භාගිය සංයෝජන සංඛ්‍යාත) ඔරපාරය හැරැපියයි.

2. යම් මහණෙක් විලට බැස නෙළුම්වල් නෙළන්නාක් සෙයින් පඤ්චකාමගුණරාගය නිරවශෙෂ කොට සිඳිලන්නේ වේ ද, එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් (පඤ්චොරම්භාගිය සංයෝජන සංඛ්‍යාත) ඔරපාරය හැරැපියයි.

3. යම් මහණෙක් වෙළෙච් ව ගලාබස්නා හෙයක් බදු තෘෂ්ණාව නිශෙෂ කොට වියළුවා සිඳිලන්නේ වේ ද එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් (පඤ්චොරම්භාගිය සංයෝජන සංඛ්‍යාත) ඔරපාරය හැරැපියයි.

4. යම් මහණෙක් මහවතුරක් ඉකාදුබල නළමුවා හෙයක් බිඳිලන්නාක් සෙයින් (නවවිධ) මානය නිශෙෂ කොට (රහත්මහිත්) නසාලන්නේ වේ ද එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

5. යම් මහණෙක් මල් නෙළන්නකු දිඹුල්ලැක්හි මල් නොලබන්නාක් සෙයින් (කාමාදි) භවයෙහි සාරයක් නොලබන්නේ වේ ද එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

- 6 යසානතරතො න සන්ති කොපා ඉති භවාභවතං ච විනිවග්ගො,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 7 යසා වීරකකා විදුපිතා අජකිතං සුවිකපපිතා අසෙසා,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 8 යො නාවචසාරි න පච්චසාරි සබ්බං අච්චගමා ඉමං පපඤචං,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 9 යො නාවචසාරි න පච්චසාරි සබ්බං විතථමිදන්ති ඤාති¹ ලොකෙ,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 10 යො නාවචසාරි න පච්චසාරි සබ්බං විතථමිදන්ති විතලොභො,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 11 යො නාවචසාරි න පච්චසාරි සබ්බං විතථමිදන්ති විතරාගො,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 12 යො නාවචසාරි න පච්චසාරි සබ්බං විතථමිදන්ති විතදෙසො,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 13 යො නාවචසාරි න පච්චසාරි සබ්බං විතථමිදන්ති විතමොභො,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.
- 14 යසානුසයා න සන්ති කෙවි මූලා අකුසලා සමුහතාසෙ,
යො හික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජිණ්ණමිව තචං පුරාණං.

1. ඤාති - මජ්ඣං, සංඝා, PTS. ප.

6. යම් මහණක්හුගේ සිත්හි කොප නැත්ද (ශාශ්වතාදී) ඉතිහවාහවනාව ඉක්මයිටියේ වේ ද එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

7. යම් මහණක්හු විසින් (කාමාදී) විතර්කයෝ නසන ලද්දහු වෙත් ද, සිය සත්ත්වි එ හැම විතර්කයෝ මොනොවට සිදින ලද්දහු වෙත් ද, එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

8. යම් මහණෙක් (අත්‍යාරබ්බවීර්ය වශයෙන්) අතිධාවන නො කරන්නේ නො පසුබස්නේ වේ ද (නාළණාදී,) මෙ හැම ප්‍රපඤ්චය සමති-ක්‍රමණකෙළේ වේ ද එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

9. යම් මහණෙක් අවකාශලොකයෙහි ලා මෙ හැම විතර් යයි දැන අතිධාවන නො කරන්නේ නො පසුබස්නේ වේ ද එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

10. යම් මහණෙක් මෙ හැම විතර් යයි දැන පහවගිය ලොහ ඇත්තේ අතිධාවන නො කරන්නේ නො පසුබස්නේ වේ ද එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

11. යම් මහණෙක් මෙ හැම විතර් යයි දැන පහවගිය රාග ඇත්තේ අතිධාවන නො කරන්නේ නො පසුබස්නේ වේ ද, එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

12. යම් මහණෙක් (අත්‍යාරබ්බවීර්යවශයෙන්) අතිධාවන නො කරන්නේ (කුසිතභාවයෙහි වැටෙමින්) නො පසු බස්නේ මෙ හැම ධර්ම-සමුත්තය විතර් යැයි දැන පැහැද්වේග ඇත්තේ වේ ද, එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

13. යම් මහණෙක් අතිධාවන නො කරන්නේ නො පසු බස්නේ මෙහැම ධර්මසමුත්තය විතර් යැයි දැන පහකළ මොහ ඇත්තේ වේ ද, එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

14. යම් මහණක්හට කිසිදු අනුගය කෙනෙක් නැත් ද, මූල නම් ලත් අකුශලයෝ ද නසන ලද්දහු වෙත් ද, එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරැලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

- 15 යසස දරථජාන සනති කෙවි ඔරං ආගමනාය පටිච්ඡාසෙ,
සො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ඡාණ්ඩිව තවං පුරාණං.
- 16 යසස වනථජාන සනති කෙවි විනිබ්බායා¹ හවාය හෙතුකසා,
සො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ඡාණ්ඩිව තවං පුරාණං.
- 17 යො නිවරණෙ පහාය පඤ්ච අනිසො තිඡ්ඡාකථංකථො විසප්පො,
සො භික්ඛු ජහාති ඔරපාරං උරගො ජි ඡාණ්ඩිව තවං පුරාණං.

උරගසුභතං නිධිකං.

1 - 2

ධනියසුභතං

- 18 පකෙකාදනො දුඤ්චිරො හමස්මි (ඉති ධනියො ගොපො)
අනුතීරෙ මහියා සමානවාසො,
ජනනා කුටි ආභිතො 'ගිති
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවස්ස දෙව.
- 19 අකෙකාධනො විගතච්චො හමස්මි (ඉති හගවා)
අනුතීරෙ මහියෙකරතතිවාසො,
විවටා කුටි නිබ්බුතො 'ගිති
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවස්ස දෙව.
- 20 අනිකමකසා න විජජරෙ (ඉති ධනියො ගොපො)
කට්ඨ රුද්ධනිණෙ වරන්ති ගාවො,
වුට්ඨිමි සහෙය්‍යමාගතං
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවස්ස දෙව.
- 21 බද්ධා හි² හිසි සුසංඛිතා (ඉති හගවා)
තිඡ්ඡාකථා පාරගතො විනෙය්‍ය ඕසං,
අඤ්ඤා හිසියා න විජජති
අථ වෙ පඤ්ඤාසි පවස්ස දෙව.

1. විනිබ්බාය - සිවු 2.

2. බද්ධා - සිවු 2,

15. යම් මහණක්හට (සත්කායසංඛ්‍යාත) අවරයට ඊමට හෙතු වන පළමු පළමු උපන් කෙලෙස් නමැති දරථයෙන් උපන් කිසිදු ක්ලෙස කෙනෙක් නැත් ද, එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරුලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

16. යම් මහණක්හට (නාමරූපසංඛ්‍යාත) වනථයෙන් උපන් හව්-බන්ධනයට හෙතු වන කිසිදු කෙලෙස් කෙනෙක් නැත් ද, එ මහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරුලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

17. යම් මහණෙක් පඤ්චනිවරණයන් ප්‍රභාණ කොට නිදුක් වූයේ වේ ද, (මාර්ගඤ්ඤායෙන්) තරණය කළ සැක ඇතියේ වේ ද, පැහැ රාශාදී හුල් ඇතියේ වේ ද, එමහණ උරගයකු දිරාගිය පැරැණි සැව හැරුලන්නාක් මෙන් ඔරපාරය හැරැපියයි.

උරග සූත්‍රය නිමි.

1 -- 2

ධනිය සූත්‍රය

18. (ධනියගොපල මෙසේ කී:) මම සිදු කළ බන්ධනය ඇතියෙමි, දෝනා ලද කිරි ඇතියෙමි, 'මහී' ගංතෙර සමීපයෙහි අනුකූලපරිජනයා සමඟ වාස ඇතියෙමි වෙමි. වාසගාහය (නාණපරිණිව්‍යුත්තයෙන්) සෙවෙණි කරණ ලදි. ගිනි දල්වන ලදි. මෙසය, ඉදින් රිසියෙහි නම් වැසි වස්ව.

19. (බුදුහු මෙසේ වදාළෝ:) මම නොකිපෙන සැහැටි ඇතියෙමි, පහ වැ ගිය සිත්කණුපස ඇතියෙමි, 'මහී' ගංතෙර සමීපයෙහි එකරාත්‍රිවංස ඇතියෙමි වෙමි. (ආත්මභාවසංඛ්‍යාත) කූටිය (කෙලෙස්සියන් නැතියෙන්) විවෘත වියැ. (රාශාදී) ගිනි සන්භිත. මෙසය, ඉදින් රිසියෙහි නම් වැසි වස්ව.

20. (ධනියගොපල මෙසේ කී:) කණමැස්සන් හා ලදුරුවෝ (මෙහි) නැත. තණ නැති දෙණිකඩ බිමෙහි ගෙරි හී තණ කනි. (ඔහු) අහසින් ආ වැසි ද ඉවසත්. මෙසය, ඉදින් රිසියෙහි නම්, වැසි එළව.

21. (බුදුහු මෙසේ වදාළහ:) මොනවට සකස් කළ පසුර බැඳ නිමවන ලදි. වතුරොස තරණය කොට උත්තිර්ණ වූයෙමි පරතෙර ගියෙමි වෙමි. (දැන්) පසුරෙන් වැඩෙක් නැති. මෙසය, ඉදින් රිසියෙහි නම් වැසි එළව.

- 22 ගොපි මම අසාචාර අලොලා (ඉති ධර්මයෝ ගොපො)
දීඝරක්ඛං සංවාසියා මනාපා,
තස්සාන සුඤ්ඤානී කිංඤ්ඤි පාපං
අරං වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව,
- 23 වික්ඛං මම අසාචාරං විමුක්ඛං (ඉති භගවා)
දීඝරක්ඛං පරිභාචිතං සුදුක්ඛං,
පාපං පනං මෙ න විජ්ජති
අරං වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
- 24 අනුචේතනානුකූලානුකූලා (ඉති ධර්මයෝ ගොපො)
සුඤ්ඤානා ව මෙ සමානියා අරොගා,
තෙසාන සුඤ්ඤානී කිංඤ්ඤි පාපං
අරං වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
- 25 නාහං භතකො'සමි කසාපි (ඉති භගවා)
නිබ්බිදෙසන වරාමි සබ්බලොකෙ,
අකො භතියා'න විජ්ජති
අරං වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
- 26 අසී වසා අසී ධෙනුපා (ඉති ධර්මයෝ ගොපො)
ගොධරණියො පච්චේණියොපි අසී,
උසහොපි ගවමපතිධ අසී
අරං වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
- 27 නසී වසා නසී ධෙනුපා (ඉති භගවා)
ගොධරණියො පච්චේණියොපි නසී,
උසහොපි ගවමපතිධ නසී
අරං වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.
- 28 ධිළා නිබ්බානා අසමප්පෙධි (ඉති ධර්මයෝ ගොපො)
දුමා මුඤ්ඤාමයා නවා සුසංඝයානා,
න හි සකඤ්ඤාති ධෙනුපාපි ජෙනතුං
අරං වෙ පඤ්ඤාසි පවසා දෙව.

22. (ධනිය ගොභල මෙසේ කී:) මාගේ ගෙවලිය කිනරු යැ (ආහාරාදීන්) ලොල් නොවූ යැ. දීර්ඝරාත්‍රයෙහි සමගි වාස ඇත්ති මනාපවාරි වූ යැ. ඇයගේ කිසි දු පවක් නො අසමි. මෙයය ඉදින් රිසියෙහි නම් වැසි එළව.

23. (බුදුහු මෙසේ වදාළෝ:) මාගේ සිත වසභ විය, (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) මිදින, දීර්ඝරාත්‍රයෙහි පරිභාවිත විය, මොනොවට දැමුනේ විය. මාගේ පවෙක් නම් නැත. මෙයය ඉදින් කැමැතියෙහි නම් වර්ෂණය කර.

24. (ධනියගොපාල මෙසේ කී:) මම සිය වැටුපින් පුස්තා ලද්දෙමි. මාගේ පුත්‍රයෝ ද (වා හා) සන්නිහිත වූවාහු නිරාබාධයහ. උන්ගේ කිසිදු පවක් නො අසමි. මෙයය ඉදින් රිසියෙහි නම් වැසි එළව.

25. (බුදුහු මෙසේ වදාළෝ:) මම කිසිඳික්භට බැළයෙකිම නො වෙමි. මුළුලොවහි මිදිගිය බැළමෙහෙයෙන් හැසිරෙමි. බැළයෙන් (මට) වැඩෙක් නැති. මෙයය ඉදින් රිසියෙහි නම් වැසි එළව.

26. (ධනියගොපාල මෙසේ කී:) මට නහඹු වස්සෝ ඇත. දෙනගේ කිරි බොන වස්සෝ ද ඇත. ගැබිනි දෙන්නු ද ඇත. ප්‍රවේණි සටනාවට නිසි දෙන්නු ද ඇත. මේ ගවඬෙලෙහි ගවමිපති වාෂ්ඨයෝ ද ඇත. මෙයය ඉදින් රිසියෙහි නම් වැසි එළව.

27. (බුදුහු මෙසේ වදාළෝ:) මට නහඹු වස්සෝ නැත. දෙනගේ කිරි බොන වස්සෝ ද නැත. ගැබිනි දෙන්නු ද නැත. ප්‍රවේණි සටනා කරන දෙන්නු ද නැත. මෙහි ගවමිපති වාෂ්ඨයෝ ද නැත. මෙයය ඉදින් රිසියෙහි නම් වැසි එළව.

28. (ධනියගොපාල මෙසේ කී:) නො සැලෙන වැම්හු සිටුනා ලදහ. මුදුනණමුවා මනාසටහන් ඇති අලුත් දමයෝ ඇත. කිරිබොන නහඹු වස්සෝ ද එය නොසිඳියහෙකි. මෙයය ඉදින් රිසියෙහි නම් වැසි එළව.

- 29 උසභොරිව ජෙකු¹ බන්ධනානි (ඉති හගවා)
නාගො පුතිලතං ව දුලබ්බකා,²
නාහං පුන උපෙසසං ගබ්භසෙය්‍යං.
අථ චෙ පඤ්ඤාසී පවසස දෙව.
- 30 නිත්තකඤ්ච ඵලඤ්ච පුරයනො
මහාමෙසො පාවස්සි තාවදෙව,
සුකා දෙවසස වසසතො
ඉමමඤ්ච ධනියො අභාසථ.
- 31 ලාභො වුත නො අනසකො
යෙ මයං හගවන්තං අද්දසාම,
සරණං තං උපෙම වක්ඛුම
සඤ්ඤා නො භොති තුවං මහාමුත්ති.
- 32 ගොපී ව අහඤ්ච අසසවා
බ්‍රහ්මචරියං සුගතෙ වරාමසෙ,
ජාතිමරණසස පාරගා
දුක්ඛසසන්තකරා හවාමසෙ.
- 33 නන්දති පුත්තෙහි පුත්තිමා (ඉති මාරො පාපිමා)
ගොමිකො ගොහි තථෙව නන්දති,
උපධිති නරසස නන්දනා
න හි සො නන්දති යො නිරූපධි.
- 34 සොවති පුත්තෙහි පුත්තිමා (ඉති හගවා)
ගොමිකො ගොහි තථෙව සොවති,
උපධිති නරසස සොවනා
න හි සො සොවති යො නිරූපධිති.

ධනියසුත්තං නිබ්බිතං.

1. ජෙකු - සයා, PTS.

2. පුතිලතං පද්‍යුඤ්ඤා - සයා,

29. (බුදුහු මෙසේ වදළහ:) බන්ධනයන් සිදු යන වෘක්කයකු සෙසින් ද පුතිලතාවක් කඩා යන ඇතකු සෙසින් ද මම යළිත් ගර්භ-ගයනයට නො පැමිණෙමි. මෙසය ඉදින් විසියෙහි නම් වැසි වස්ව.

30. එකෙණෙහි මැ වළ හා ගොඩ හා පුරවමින් මහමේ (වැසි) වට. වස්නා වැසිහඬ අසා ධනිය ගොපාල මේ කරුණ කී:

31. යම් අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දක්මෝ ද (එයින්) අපට අනල්ප වූ ලාභයෙක් මැ යැ. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නුඹ වහන්සේ සරණ කොට යමිහ. මහාමුනි වූ භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නුඹවහන්සේ අපට ශාස්තෘ වන සේක්වා.

32. ගොපිය ද මම ද කීකරු වැ සුගතයන් වහන්සේ වෙත, බලසර වස් වසමිහ. ජාතිමරණයාගේ පාරයට යන්නමෝ වමිහ. දුක් කෙළවර කරන්නමෝ වමිහ.

33. (පව්වු මර මෙසේ කී:) පුතුන් ඇතියේ පුතුන් හෙතු කොටගෙන සතුටු වෙයි. ගවහිමි ගවයන් හෙතු කොටගෙන එසේ මැ සතුටු වෙයි. මිනිසාට උපධිහු මැ නැඟන වෙති. යමෙක් උපධි රහිත වූයේ ද හේ නැඟන නො කෙරේ.

34. (බුදුහු මෙසේ වදළෝ) පුතුන් ඇතියේ පුතුන් හෙතුකොටගෙන ශොක කෙරෙයි. ගවහිමි ගවයන් හෙතු කොටගෙන එසෙයින් මැ ශොක කෙරේ. මිනිසාට උපධිහු මැ සොවනාවෝ යැ. යමෙක් උපධි රහිත වූයේ ද හේ ශොක නො කෙරේ මැ යි.

ධනිය සූත්‍රය නිමි.

බග්ගවිසාණ සූතකං

- 35 සබ්බසු භූතෙසු නිධාය දණ්ඩං
අවිභෙදයං අඤ්ඤාතරමයි තෙසං,
න සූතනමිච්ඡයාං කුතො සභායං
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 36 සංසග්ගජාතස්ස භවන්ති සෙනහා
සෙනහන්තවයං දුක්ඛමිදං පහොති,
ආදීනවං සෙනහජං පෙක්ඛමානො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 37 මිත්තෙ සුභජේෂ අනුකම්පමානො
භාපෙති අන්ධං පටිබ්බවිත්තො,
එතං භයං සන්තථෙව පෙක්ඛමානො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 38 වංසො වීසාලො ව යථා වීසකො
පුත්තෙසු දරෙසු ව යා අපෙබ්බා,¹
වංසකලීරොව² අසජ්ජමානො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 39 මිගො අරඤ්ඤමහි යථා අබ්දෙධා³
යෙනි වජ්ඣං ගච්ඡති ගොවරාය,
විඤ්ඤා නරො සෙරිතං පෙක්ඛමානො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 40 ආමන්තනා හොති සභායමච්ඡෙධ
වාසෙ යානෙ ගමනෙ වාරිකාය,
අනභිජ්ඣිතං සෙරිතං පෙක්ඛමානො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 41 බිබ්බා රතී හොති සභායමච්ඡෙධ
පුත්තෙසු ව විපුලං හොති පෙමං,
පියවිප්පයොගඤ්ඤි ජිගුච්ඡමානො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.

1. අපෙක්ඛා - ප.

2. වංසකලීරොව - මජ්ඣං. වංසකලීරොව - PTS

3. අබ්දෙනධා - සායා. PTS.

බග්ගවිසාණ සූත්‍රය

35. සියලු සතුන් කෙරෙහි (කාය, වාක්, මනස්) දණ්ඩය හැරපියා ඒ සතුන් කෙරෙන් අන්‍යතර එකකුදු නොපෙළනුයේ පුතකුදු නො පතන්නේ යැ. 'යහළුවකු පතන්නේ යැ' යනු කොයින් ලැබේ ද, කගවෙහෙණ හඟක් බඳු වූයේ එකලා වැ හැසිරෙන්නේ යැ.

36. හටගත් (දර්ශනාදී) සංසර්ග ඇතියහුට බලවත් ස්නෙහයෝ උපදනාහ. මේ (ශොකාදී) දුක ස්නෙහ පරම්පරානුගත වැ උපදනේ යැ. ස්නෙහයෙන් උපන් ආදිනව දකිමින් කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ යැ.

37. සුභාදම්මත්‍රයනට අනුකම්පා කෙරෙමින් පිළිබඳ සිතැති තැනැත්තෝ (ත්‍රිවිධ) දර්ථය නසාලයි. සන්ථවයෙහි ඇති තෙල බිය දක්මින් කගවෙහෙණහඟ බඳු වූයේ එකලා වැ හැසිරෙන්නේ යැ.

38. පුතූන් කෙරෙහි ද අඹුවන් කෙරෙහි ද යම් අපේක්ෂායෙක් ඇද්ද, ඒ (හුණ ළැහැබෙක්හි) හිවිගිය මහ හුණගසක් වැන්න. මම එහි නො ලැගෙන හුණකිළිලක් සෙයින් කගමුවහඟ බඳු වී එකලා වැ හැසිරෙන්නෙමි.

39. යම් පරිදි වෙනෙහි තිත්මුවා නො බැඳුනේ ගොදුරු පිණිස රිසියෙන තැනෙක යේ ද එපරිදි නුච්ඡැති මිනිසා සෛවරිභාවය පතනුයේ කගවෙහෙණහඟක් බඳු වූයේ එකලා වැ හැසිරෙන්නේ යැ.

40. යහළුවන් මැද වසනුවහට (දිවාශයන සඬබ්‍යාන) වාසයෙහි දු (මහාඋපසථාන සඬබ්‍යාන) සථානයෙහි දු ගමනයෙහි දු වාරිකායෙහි දු (මේ අසව, මේ දෙව ආදී) ඇමැතිමි ඇත. (කාමීන් විසින්) නො ඉස්නා පැවිද්ද ද සෛවරිභාවය ද පතනුයෙමි කගවෙහෙණහඟක් බඳු වූයෙමි එකලා වැ හැසිරෙන්නෙමි.

41. යහළුවන් මැද ක්‍රීඩා හා පඤ්චකාමගුණරතිය හා වෙයි. දරුවන් කෙරෙහිදු විළල ප්‍රෙමය වෙයි. (එයින් හටගන්නා) ප්‍රියවිප්‍රයෝග දුඃඛය වෙසෙයින් පිළිකුල් කරනුයෙමි. කගවෙහෙණහඟක් බඳු වූයෙමි එකලා වැ හැසිරෙන්නෙමි.

- 42 වාතුඤ්ඤියො අප්පට්ඨියො ච හොති
සත්තුසංමානො ඉත්ථිතරෙන,
පරිසංයානං සහිතා අජමිහි
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 43 දුස්සංඛ්ඛා පබ්බජිතාපි එකෙ
අප්ථා ගහවසා සරමාවසන්තා,
අප්පොසුකෙකා පරපුකෙතසු භුක්වා
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 44 ඔරොපයික්ඛා ගිහි වා ඤ්ජනාති
සංසිතපකෙතා යථා කොවිළාරො,
ජෙක්ඛාන වීරො ගිහිබ්බන්තාති
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 45 සචෙ ලහෙථ නිපකං සභායං
සද්ධිං වරං සාධුචිහාරි ධීරං,
අභිභුයා සබ්බාති පරිසංයාති
වරෙයා තෙනත්තමනො සතිමා.
- 46 නො චෙ ලහෙථ නිපකං සභායං
සද්ධිං වරං සාධුචිහාරි ධීරං,
රාජා'ව රථං විජිතං පභායං
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 47 අද්ධා පසංසාම සභායසම්පදං
සෙවයා සමාපෙවිතබ්බා සභායා,
එතෙ අලද්ධා අනවජ්ජහොජී
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 48 දිස්වා සුචණ්ණසං පහසාරාති
කම්මාරපුකෙතන සුතිලසිතාති,
සබ්බථවමානාති දුචෙ භුජසමිං
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 49 එවං දුතියෙන සභා මමසං
වාචාහිලාපො අභිසජ්ජනා වා,
එතං භයං ආයතිං පෙක්ඛමානො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.

42. ඉතරිතර (කුදුමහත්) ප්‍රත්‍යයයෙන් සතුවූ චත්‍රයේ සතර බඹ-
විහරණයෙන් පතළ සිවුදිග ඇතියේ ප්‍රතිස රහිත වූයේ ද වෙයි. උච්ඡුරු
සහනුයේ තැතිගැනුම් නැත්තේ කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ
හැසිරෙන්නේ යැ.

43. ඇතැම් පැවිද්දෝ ද යළි ගිහිගේ වැසි ගෘහස්ථයෝ ද සඬග්‍රහ
කිරීමට දුෂ්කර වෙති. පරපුත්‍රයන් කෙරෙහි අල්පොත්සුක වැ කග-
වෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ යැ.

44. ගිලිහුණු පත්‍ර ඇති කොබොලල රුකක් සෙයින් (කෙහෙරවුළු
ඇ) ගිහිව්‍යඤ්ජනයන් බැහැර කාට මාර්ගපිරියය ඇත්තේ ගිහි (කාම)
බන්ධනයන් (මාර්ගඤ්ජනයෙන්) සිද්ධියා කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා
වැ හැසිරෙන්නේ යැ.

45. ඉදින් (කිසුණු පිරියම් ආදියෙහි නිපුණ වූ සාධු (අර්පණලපචාර)
විහරණ ඇති ප්‍රාඥ වූ සමග හැසිරෙන සභායයකු ලබන්නේ නම් හැම
උච්ඡුරු මැඩලා එයින් තුටු වැ සිහි ඇති වැ හැසිරෙන්නේ යැ.

46. ඉදින් නිපුණ වූ සාධුවිහාර ඇති ප්‍රාඥ වූ සමග හැසිරෙන සභාය-
යකු නො ලබා නම් දිනුරට හැරපියා එකලා වැ යන රජක්හු සෙයින්
බාලයා හැරපියා කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ යැ.

47. ඒකාන්තයෙන් සභාය සමපත් පසසමග. ශ්‍රේෂ්ඨ වූ සම වූ සභාය-
යෝ සෙවියයුත්තාහ. නිරවද්‍ය භෞජන (ආජීව) ඇත්තේ තුළුන් නො ලැබූ
කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ යැ.

48. තරහල් ප්‍රතක්හු විසින් මැනැවින් නිමවනලද දිලියෙනසුලු
රන්වලය දෙක අත්හි ගැටටු දැක කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ
හැසිරෙන්නෙමි.

49. මෙසෙයින් (ගණවෘස ඇතිකල) මට දෙවැන්නකු සමග වාගභි-
ලාප (දෙතිස්කථා) වන්නේ යැ. (ඔහු කෙරෙහි) ඇල්ම හෝ වන්නේ යැ.
ආයතිහවයෙහි කෙල බිය දක්වින් කගවෙහෙණහඟක් බදු වැ එකලා වැ
හැසිරෙන්නෙමි.

- 50 කාමා හි චිත්තා මධුරා මනෝරමා
විරූපරූපෙන මථෙන්නී වික්කං,
ආදීනවං කාමගුණෙසු දිස්වා
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 51 රතී ව ගණ්ඨා ව උපඤ්චො ව
රොගො ව සලලඤ්ච හයඤ්ච මේතං,
එතං හයං කාමගුණෙසු දිස්වා
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 52 සීතඤ්ච උණ්ඨඤ්ච බුද්ධං පිපාසං
වාතාතපෙ ඩංසසිරිංසපෙ ව,
සබ්බානි පෙතානි අභිසංඝාතානි
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 53 නාගො ව යුථානි විවජ්ජයිතා
සංඝරාතබන්ධො පදුමී උළාරො,
යථාහිරන්තං විහරෙ අරඤ්ඤං
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 54 අවධානතං සඤ්ඤාකාරතස්ස
යං එසස්සෙ සාමයිකං විමුක්තිං,
ආදිවචනධුස්ස වචො නිසමම
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 55 දිට්ඨිවිසුකාහි උපාතිවතො
පතො නියාමං පටිලඤ්චග්ගො,
උප්පත්තඤ්ඤාණො'වහි අනඤ්ඤානෙයො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 56 නිලෙලාලපො නිකකුහො හිප්පිපාසො
නිච්චකෙඛා හිඤ්ඤාකසාවමොහො,
නිරාසයො සබ්බලොකෙ හවිතා
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.
- 57 පාපසභායං පරිවජ්ජයෙථ
අනාඤ්ඤාසිං විසමෙ හිවිට්ඨං,
සයං න සෙවෙ පසුතං පමත්තං
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකප්පො.

50 විසිතුරු වූ මිසුරු වූ (අදබල පුහුදුනන් ගේ) සිත් අලවන (වස්තු ක්ලෙශ) කාමයෝ විවිධසාරූපයෙන් සිත් අලලති. කාමශුණයෙහි ආදිනව දැක කගමුවහහක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙමි.

51 'තෙල (ආගන්තුක වංසනහෙතු වූ) ඊතිය ද ගණ්ඨය ද උපද්‍රවය ද රොගය ද (ඇතුළත පෙළන) ශල්‍යය ද හය ද කාමයට නමෙකි. කාමශුණයෙහි තෙල ආදිනව දැක කගවෙහෙණහහ සෙයින් එකලා වැ සරනෙමි.

52 සිහිලය ද උණුසුම ද සා පච්ඡ ද වා අවු මැසි මිදුරුවන් ද යන තෙල හැම මැඩැගෙණ කගවෙහෙණහහක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙමි.

53 ඇත්මුළ හැරපියා අරන්හි සිත්සේ වෙසෙන, මොනොවට වැඩුණු කඳ ඇති, පද්මකුල සමිඳුන වූ, (වියර් ජව බලාදියෙන්) මහත් වූ ඇත්රජක්හු සෙයින් හටගත් අගෞක්ථ ශීලස්කණ්දිය ඇතියෙමි පද්මසදාශ බොධාඛන ඇතියෙමි (හෝ ආයුර්ජාති ඇතියෙමි) උදර වූ ශීලසමාධි ප්‍රඥ ඇතියෙමි ගණයා හැරපියා අරනෙහි සිත්සේ වංස කරනුයෙමි කගවෙහෙණහහක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙමි.

54 යමෙක් යම්කරුණෙකින් සාමයිකවිටුක්තිය (ලොකික සමාපත්ත) අධිගම කෙරේ නම් ගණසඛනිකායෙහි ඇලුනහුට ඒ අසාන'ය යන ආදිත්‍ය බන්ධුහු (පසේ බුදුන්) ගේ වචනය දසා කගවෙහෙණහහක් සෙයින් එකලා වැ සරනෙමි.

55 දාෂ්ටිවිශූක්‍යන් (සත්කායදාෂ්ටිය හෝ දෙසැට මිස දිට්‍ර) ශ්‍රෝතආපනතිමාර්ගසංඛ්‍යාත දර්ශනයෙන් ඉක්මවූයෙමි (සමාක්ත සංඛ්‍යාත) නියාමයට පැමිණියෙමි පිළිලදගෙණමාරි ඇතියෙමි උපන් ප්‍රත්‍යක්කබොධිඥන ඇතියෙමි වෙමි. එහෙයින් අනෙකක්හු විසින් සත්‍යාවබෝධයට නො පැමිණැවියයුතු වූයෙමි කගවෙහෙණහහක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නෙමි.

56 (රසතෘෂ්ණායෙහි) ලොල් නො වූයෙමි, කුහක නො වූයෙමි (මිදුරුරස බුදිතු කැමැති) පච්ඡ නැතියෙමි, ඔකු නො වූයෙමි, නසාලු රාග දිකෙලෙස් කසට හා මොහ ඇතියෙමි, සවුලොවිහි තෘෂ්ණා නැති වැ කගමුවහහක් සෙයින් එකලා ව හැසිරෙන්නෙමි.

57 අනක්ථ ඵලවන, කායදුග්චරිතාදි විෂමයෙහි බැසගත් පාපමිත්‍රයන් දුරලන්නේ ය. මිසදිට්‍රහි ලැගුණු පස්කම්මශුණෙහි වුහුටු සිත් ඇතියහු නො සෙවුනේ ය. කගවෙහෙණහහක් සෙයින් එකලා වැ සරන්නේ ය.

- 58 බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය
මිත්තං උප්පාදං පටිභානවත්තං,
අඤ්ඤාය අත්ථානි විනෙය්‍යා කඛ්ඛං
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය.
- 59 බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය
අනුලංකරිතා අනුපෙක්ඛමානො,
විභ්‍රසනධර්මානා වරතො සච්චවාදී
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය.
- 60 සුඤ්ඤාන දුරං පිතරඤ්ඤා මාතරං
ධනානි ධක්ඤානි ව ඛණ්ඩවානි,
හිත්වාන කාමානි යථොධිකානි
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය.
- 61 සංඛ්‍යා එකො පරිත්තමෙකං සොධ්‍යං
අප්පසාදෙ දුක්ඛමෙකං භියොගං,
ගලො¹ එකො ඉති ඤානා මුත්තිමා²
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය.
- 62 සංකල්පිතානා සංයෝජනානි
ජාලමෙහෙතා සලිලභ්‍රවාරි,
අග්‍රහිව දඬුං අනිවත්තමානො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය.
- 63 ඔකඛිත්ත වක්ඛු න ව පාදලොලො
ගුහතින්ද්‍රියො රක්ඛිතමානසානො,
අනවසසුතො අපරිචය්‍යමානො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය.
- 64 ඔහාරස්සිතා ගිහිව්‍යා ඤානානි
සංකල්පනපත්තො³ යථාපාරිජනනා,
කාසායවජෙත්වා අහිනිකම්මිතා
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචර්යාණසූත්‍රය.

1. ගලො - සිල 2. ගණධා - සා,

2. මුත්තිමා - සා

3. සංකල්පනපත්තො - සා-PTS,

58. බහුශ්‍රැත වූ ධර්මධර වූ උදර වූ ප්‍රතිභාන ඇති, මිත්‍රයකු හඳුනා කරන්නේ ය. (ආත්මාථාදී) අරියන් දැනු කගවෙහෙණහභක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

59. ලොවගි කායිකවාචක ක්‍රියා ද පඤ්ඤාමගුණික රතිය ද වසා-කාමසුඛය ද (සාර විසින්) නො ගැණ එය අපෙක්ෂා නො කරන්නේ විභූෂණකාරණයෙන් දුරවූයේ සත්‍යවචන කියනසුදු වූයේ කගවෙහෙණහභක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

60. අභිදරුවන් ද මාපියන් ද ධනය ද ධාන්‍ය ද බන්ධුසමූහය ද යන කාමයන් සවකිය අවධිවශයෙන් හැරපියා කගවෙහෙණහභක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

61. “තෙල පඤ්ඤාමගුණය සබ්බයෙකි, මෙහි සොබාය අල්ප යැ, අල්පාසාද ඇත්තේ ය. මෙහි දුක් බොහෝ ය. තෙල බිලියෙකැ”යි දැනු නුවණැතියේ කගවෙහෙණහභක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

62. දියෙහි දෑල බිඳගෙණ ගිය මසකු සෙයින් සංයෝජනයන් පලා දූවුනු තැනට පෙරලා නො එන ගින්නක් සෙයින් (කෙලෙසුන් කරා) නැවැත නො එනුයේ කගවෙහෙණහභක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

63. යට බලා හෙලු ඇස් ඇතියේ නො ද පාදලොල වූයේ ගොපනය කළ ඉඳුරන් ඇතියේ රක්තාලද මනස ඇතියේ, කෙලෙසුන් විසින් නො-තෙත් වූයේ, (කෙලෙස් ගින්නෙන්) නොදූවුනේ කගවෙහෙණහභක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

64. (කෙස් රවුළු ඇ) ගිහිව්‍යාඤ්ඤනයන් හැරපියා සැදුම්ලත් පත්‍ර ඇති පරසකු රුකක් සෙයින් හැඳපෙරවූ කහවත් ඇතියේ අබිනික්මන් කොට කගවෙහෙණහභක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

- 65 රසෙසු ගෙඩං අකරං අලොලො
අනඤ්ඤපොසී සපදනවාරි,
කුලෙ කුලෙ අපථිබ්බවිකො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකපෙසා.
- 66 පභාය පඤ්චාවරණානි වේතසො
උපකක්කිලෙසෙ ව්‍යාපනුස්ස සබ්බෙ,
අනිසසිතො ඡේතො සොභදෙසං
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකපෙසා.
- 67 විපිට්ඨිකත්තාන සුඛං දුබ්ඤ්ඤ
පුබ්බෙව ච සොමනස්සදෙමනස්සා,
ලභ්‍යානුපෙක්ඛං සමථං විසුඤ්ඤං
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකපෙසා.
- 68 ආරභ්බවිරියො පරමත්ථපත්තියා
අලිනවිකො අකුසිත්චුත්ති,
දුල්භතික්කමො ථාම බුදුපපතො
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකපෙසා.
- 69 පටිසල්ලානං කුමාරමරිඤ්චිමානො
ධම්මෙසු හිවං අනුධම්මවාරි,
ආදීනවං සම්මසිතා භවෙසු
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකපෙසා.
- 70 තණ්හකඛයං පඤ්ඤං අප්පමනො
අනෙලමුගො සුත්තවා සතිමා,
සංඛාතධම්මො නියතො පධානවා
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකපෙසා.
- 71 සිභො ච සද්දෙසු අසත්තසතො
වාතො ච ජාලමිති අසජ්ජමානො,
පද්මං ච නොයෙන අලිප්පමානො¹
එකො වරෙ බග්ගවිසාණකපෙසා.

1. අලිප්පමානො - සිදු - 1, 2,

65. රසයෙහි ගිජුබව නො කරණුයේ රසවිභාහි ලොල් නොවූයේ, අනෙකක්හු නො පුස්තාසුලයේ, ගෙපිළිවෙළින් පිඩුසිභා වඩනුයේ (කෙලෙස් විසින) කුලයෙහි නොලැගි සිත් ඇතියේ කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

66. විභ්‍යයට ආවරණ වූ පඤ්චනිවරණයන් හැරපියා (අභිධ්‍යාදි) හැම උපක්ලෙශයන් විවසුන්-මගින් දුරු කොට (දෘෂ්ටිනිශ්‍රයෙන්) අනිශ්‍රිත වූයේ (ත්‍රේධාතුකවූ) සොහදෙසය සිද්ධියා, කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

67. කායික වූ සුඛය ද දුඃඛය ද පිටු දැක පළමු මැ වෛතසික සොම්නස්, දෙමිනස් ද හැරපියා චතුර්ථධ්‍යාන උපෙක්ෂාව ද (පඤ්චනිවරණයෙන්) විශුද්ධ වූ විභ්‍යගම්ථය ද ලැබ, කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

68. පරමාර්ථ (නිව්වාණ) යට පැමිණීම සඳහා රුකුළු වැර ඇතියේ නො හැකුළුනු සිත් ඇතියේ ප්‍රධන්විංචි ඇතියේ ස්ථිර වූ ඥානලයට පැමිණීමේ කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

69. (කායච්චෙක සංඛ්‍යාත) පිළිසලන ද (චිත්තච්චෙක සංඛ්‍යාත) ධ්‍යානය ද නොහරනුයේ, නිරතුරු (විදුෂිතොපග වූ) පඤ්ඤාස්කන්ධාදි ධර්මයන්හි අනුධර්මවාරි වූයේ. භවත්‍රයෙහි ආදිතථි දක්නේ කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

70. තෘෂ්ණාක්ෂය සංඛ්‍යාත නිව්වාණය පනනුයේ නොපමා වූයේ කෙළතොලු නොවූයේ ආගමධර වූයේ, සමානිමත් වූයේ (ධර්මොප-පරික්ෂායෙන්) පරිඥන ධර්ම ඇතියේ, අරිමගින් නියාමයට පැමිණීමේ සමයක්ප්‍රධන්විංචි ඇතියේ, කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

71. ගබ්දයෙහි කෙගරසිහසකු සෙයින් (අනිත්‍යාදියෙහි) ත්‍රස්ත නො වනුයේ දූලෙහි වානය සෙයින් (ස්කන්ධාකායතනාදියෙහි) නො ලැගෙනුයේ ජලය හා නො ලියුනු පියුමක් සෙයින් සච්ඡවභොගලොභයෙන් නො තැවැරෙනුයේ කගවෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

- 72 සිහින යථා ද්විතීය පසයන
රාජා මිහිනං දිග්ඝායාමාරි,
සෙවෙට් පනතානි¹ සෙනාසනානි
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිඤ්ඤා.
- 73 මෙතනං උපෙක්ඛං කරුණං විමුක්තිං
ආසෙවමානො මුදිතඤ්ඤි කාලෙ,
සබ්බන්ත ලොකෙන් අවිරුජ්ඣමානො
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිඤ්ඤා.
- 74 රාගඤ්ඤි දෝසඤ්ඤි පභාස මොහං
සන්තප්පිකා සංයොජනානි,
අසත්තසං ජිවිතසංකයංගි
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිඤ්ඤා.
- 75 හජන්ති සෙවන්ති ච කාරණන්තො
නිකකාරණා දුප්පභා අජ්ජමිත්තා,
අත්තට්ඨපඤ්ඤා අසුචි මත්තසා
එකො වරෙ බ්‍රහ්මචරිඤ්ඤා.

බ්‍රහ්මචරිඤ්ඤා නිවර්තනං.

1--4

කසිභාරද්වාරපසුතනං

එවං මෙ සුතං: එතං සමයං භගවා මහබ්‍රහ්ම විහරන්ති දකඤ්ඤාගිරිසමි.
එකනාළායං බ්‍රාහ්මණගාමෙ, තෙන බො පන සමයෙන කසිභාරද්වාරපසු
බ්‍රාහ්මණස්ස පඤ්ඤාමිත්තානි නඩ්ද්‍රව්‍යානි පඤ්ඤානි හොන්ති වසසකාලෙ.

අථ බො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තව්වරමාදය යෙන
කසිභාරද්වාරපසු බ්‍රාහ්මණස්ස කම්මනෙතා තෙත්තපසංකම්. තෙන බො පන
සමයෙන කසිභාරද්වාරපසු බ්‍රාහ්මණස්ස පරිවෙසනාට්ඨකන්ති, අථ බො
භගවා යෙන පරිවෙසනා තෙත්තපසංකම්, උපසංකම්ඤ්ඤා එකමන්තං අට්ඨාසි,
අද්දසා බො කසිභාරද්වාරපසු බ්‍රාහ්මණා භගවන්තං පිණ්ඩාය ධිතං. දිස්වාන
භගවන්තං එතද්වොච:

1. පනතානි - සිම - 1-2,

72. මාගරාජන් වූ කෙතරසීංහ තෙම දළ බල කොට ඇතියේ යම්සේ ලා හෙලා හැසිරේ ද (කායබලයෙන්) තෙජසින් සතුරන් අභිභවා හැසිරේ ද එසෙයින් චනයෙහි දුරසෙනසුන් සෙවුනේ ය. කගචෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

73. (භීතසුබ්බාපනයනකාමනා සංඛ්‍යාත) මෙත්‍රිය ද (සුබ්බදුබ්බාපනයනකාමනා සංඛ්‍යාත) උපෙක්ඛාප ද (අභීතදුබ්බාපනයනකාමනා සංඛ්‍යාත) කරුණාව ද (භීතසුබ්බාපනයනකාමනා සංඛ්‍යාත) මුදිතාව ද යන චතුර්විධ විමුක්තිය යුක්තප්‍රාප්ත කාලයෙහි සෙවුනේ හැම සන්තිලාභයා හා අවිරුද්ධ වෙමින් කගචෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

74. රාගය ද ද්වේෂය ද මොහය ද ප්‍රභීණ කොට දගසංයොජනයන් ප්‍රදලනය කොට (වුත්තිවික්ඛපරිහෙද සංඛ්‍යාත) ජීවිතක්ඛයෙහි තුසානො චන්‍ද්‍රයේ කගචෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ ය.

75. අර්ථය කරුණු කොට ඇත්තාහු භජනය කෙරෙති. සෙවනය ද කෙරෙති. (අර්ථප්‍රතිලාභ කාරණයෙන්) නිෂ්කාරණ වූ ආයච්ඡිත්‍රයෝ දුලබ වෙති. ආත්මාර්ථයෙහි ප්‍රඥ ඇති මනුෂ්‍යයෝ අපචිත්‍ර වූ කායකර්මාදියෙන් යුක්ත වෙති. එහෙයින් කගචෙහෙණහඟක් සෙයින් එකලා වැ හැසිරෙන්නේ යි.

බ්‍රහ්මවිසාණ සූත්‍රය නමි.

1 - 4

කසිභාරද්වාජ සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද:

එක් කලෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධදනවුයෙහි දක්ඛිණාගිරියෙහි 'එකනාළා' නම් බමුණුගමිහි වැඩවසනසේක. එකල්හි කසිභාරද්වාජ නම් බමුණු විසින් වජ්ඣවස්ථි පන්සියක් උමණ නගුල් යොදනලද වෙයි.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි හැඳූ පෙරෙවැ පාසිවුරුගෙණ කසිභාරද්වාජ බ්‍රාහ්මණයාගේ කර්මාන්තසථානය කරා වැඩිසේක. එසමයෙහි කසිභාරද්වාජ බ්‍රාහ්මණයාගේ බත්පිටිවිසීම ඇත. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ බිඳු චිද්‍රිතාපූර්ණ කරා වැඩිසේක. වැඩූ උකත්පසෙක සිටියේක. කසිභාරද්වාජ බමුණා පිඬු පිණිස වැඩබිටි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිටි. දකැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල බස් කිය:

අහං බො සමණ කසාමී ව වපාමී ව කසිකා ව වපිකා ව භුඤ්ජාමී
 කම්මි සමණ කසසු ව වපසු ව කසිකා ව වපිකා ව භුඤ්ජාමි.
 අහමි බො බ්‍රාහ්මණ කසාමී ව වපාමී ව කසිකා ව වපිකා ව භුඤ්ජාමි.

න බො පන මයං පසාම ගොතමස්ස යුගං වා නභ්බලං වා ඵාලං වා
 පාවනං වා බලිවඤ්ඤං වා, අථ ව පන භවං ගොතමො ඵවමාහ: අහමි බො
 බ්‍රාහ්මණ කසාමී ව වපාමී ව කසිකා ව වපිකා ව භුඤ්ජාමිති, අථ බො
 කසිපාරාමාජො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං භාජාය අරුක්ඛාසි:

76 කසසකො පටිජානාසි න ව පසාම තෙ කසි,
 කසිං නො පුඤ්ඤො බ්‍රාහ්මිණා ජානෙමි තෙ කසි.

77 සද්ධා ඛිජං තපො වුට්ඨි පඤ්ඤා මෙ යුගනභ්බලං,
 භිරි ඊසා මනො යොග්ගං සති මෙ ඵාලපාවනං.

78 කායගුණො චිත්තගුණො ආහාරෙ උදරෙ යතො.
 සම්මං කරොමි නිද්දනං සොරවට්ඨං මෙ පමොවනං.

79 විරියං මෙ ධුරධොරණං යොගෙකම්මාදිවාහනං,
 ගව්ඨති අනිවක්ඛන්තං යථ ගන්තං න සොවති.

80 ඵවමෙසා කසිකට්ඨා යා හොති අමතපථලා
 ඵතං කසි. කසිකාන සබ්බදුක්ඛා පමුච්ඡති.

අථ බො කසිපාරාමාජො බ්‍රාහ්මණො මහනිසා කංසපාතියා පායාසං
 වඩෙස්සිතා භගවතො උපනාමෙසි, භුඤ්ජතු භවං ගොතමො පායාසං
 කසසකො භවං යං භි භවං ගොතමො අමතපථලං කසි. කසනිති.

“හෙණ, මම සි සාමී, වජ්ජරමී. සි සා, වජ්ජට වළඳ කෙරෙමි. හෙණ, තොයිත් සි සා, වජ්ජර. සි සා වජ්ජට වළඳව”යි

“බමුණ, මමත් සි සාමී, බිජුවට වජ්ජරමි. සි සා වජ්ජට වළඳමි”යි.

“අපි හවත් ගෞතමයන්ගේ වියගස වෙවයි, නගුල් වෙවයි, හිවැල් වෙවයි, කෙවිටි වෙවයි, ගෙරිසරක් වෙවයි නො නොදක්වෙහ. එතෙකුදුත් හවත් ගෞතම මෙසේ කියයි; මම ද බමුණ සි සාමී, වජ්ජරමී, සි සා වජ්ජට වළඳමි” ඉක්බිති කසිභාරද්වාජ බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් මෙසේ කී:

76. ‘(තෙපි) ‘කම්කයෙමි’යි ප්‍රතිඥා කරව. තොපගේ කෘෂිභාණ්ඩ නො ද දකුම්හ. යම් පරිද්දෙකින් තොපගේ කෘෂිභාණ්ඩ දුනුමෝ නම්, එපරිද්දෙන් පුළුල්වනාලද තෙපි අපට කෘෂිභාණ්ඩ කියව’යි.

77. මාගේ ශ්‍රද්ධාව බිජුවට වෙයි. තපස වැඩිදහර වෙයි, පුඤ්ච විය හා නගුල් වෙයි. හිරිය නගුලිස් වෙයි. චිත්තය වියරහැන් වෙයි. සංකප්ප මාගේ හිවැල හා කෙවිට වෙයි.

78. (ත්‍රිවිධ) කායසුචරිතයෙන් ගුප්තයෙමි. (චතුර්විධ) වෘක්ෂසුචරිතයෙන් ගුප්තයෙමි. සිටුපසෙහි (භොජනයෙහි) දු (මාත්‍රඥායෙන්) සංයතයෙමි. අවිසංවාදන සංඛ්‍යාත සත්‍යයෙන් කැමිපිම් කෙරෙමි. (නිවනෙහි ඇලෙන හෙයින් අර්හත් ඵල සංඛ්‍යාත) සුරතභාවය මාගේ විය මිදීම වෙයි.

79. (හිව්වාණසංඛ්‍යාත) යම් ක්ෂේමයකට ගොස් ගොක නොකෙරේ නම් එ යොගක්ෂේම (හිව්වාණ) ය කරා නොනවත්මින් යන සමායක්-ප්‍රධානවීර්යය මාගේ දුරවාහක වෙයි.

80. මෙසෙයින් (මාවිසින්) තෙල සිසෑම කරනලදි. ඒ කෘෂිකර්මය අමා ඵල ඇත. තෙල කෘෂිකර්මය කොට සි සා හැම දුකින් මිදේය”යි.

එක්බිති කසිභාරද්වාජ බ්‍රාහ්මණ වහරන්තලියෙක්හි කිරිපිඩු වඩා “යම් හෙයෙකින් හවත්. ගෞතමයන් වහන්සේ අමාත ඵලවත් කෘෂිකර්ම කරන්නාහු නම්, හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ එබඳු කර්මක (ගොවි) වන්නාහ. හවත් ගෞතමයෝ පායාස වළඳන්වා”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිරිනැමී.

81 ගාථාභිගිතං මෙ අභොජනෙය්‍යං
සමපසන්නං බ්‍රාහ්මණ තෙසධම්මො
ගාථාභිගිතං පත්‍රදන්ති බුද්ධා
ධම්මෙ සති බ්‍රාහ්මණ චුත්තිරෙය්‍යා,

82 අඤ්ඤාන ච කෙවලිනං මහෙසී.
බීජාසවං කුක්කුච්ච චූපසන්නං,
අනෙතන පානෙන උපට්ඨහස්ස
බෙත්තං හි තං පුඤ්ඤපෙබ්බසා හොතිති.

අථ කස්ස වාහං හො ගොතම ඉමං පායාසං දමිති,

න බවාහං තං බ්‍රාහ්මණ පස්සාමී සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සමුහමකෙ සසස්මණ්‍යාහමණීයා පජාය සදෙවමනුසංයාය යස්ස සො පායාසො
භුක්තො සමමා පරිණාමං ගවෙජ්‍යාය අඤ්ඤානු තථංගතස්ස වා තථංගත-
සාවකස්ස වා, තෙන හි තං බ්‍රාහ්මණ තං පායාසං අප්පහරිතෙ වා
ජබ්බෙති, අප්පාණකෙ වා උදකෙ ඔපිලාපෙතිති,

අථ ඛො කසිභාරද්වාරජා බ්‍රාහ්මණො තං පායාසං අප්පාණකෙ උදකෙ
ඔපිලාපෙසී. අථ ඛො සො පායාසො උදකෙ පක්ඛින්නො විච්චිට්ඨායති
විච්චිට්ඨායති සන්ධුපායති සමපඬුපායති, සෙය්‍යථාපි නාම ඵාලො
දිවසසන්නතො උදකෙ පක්ඛින්නො විච්චිට්ඨායති විච්චිට්ඨායති සන්ධුපායති
සමපඬුපායති, එවමෙව සො පායාසො උදකෙ පක්ඛින්නො විච්චිට්ඨායති
විච්චිට්ඨායති සන්ධුපායති සමපඬුපායති,

අථ ඛො කසිභාරද්වාරජා බ්‍රාහ්මණො සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජානො
යෙන හගවා තෙනුපසංකමී උපසංකමී තවා හගවතො පාදෙසු සිරසා
නිපතිතවා හගවතං එතදවොච:

අභික්කන්තං හො ගොතම අභික්කන්තං හො ගොතම සෙය්‍යථාපි හො
ගොතම නිකකුජ්ජනං වා උකකුජ්ජය්‍ය පටිවුන්නං වා විවරෙය්‍ය මුලාසස්ස
වා මග්ගා ආචිංකස්සා අනිකාරෙ වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය චක්ඛු-
මනො රූපානි දක්ඛන්ති, එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙකපරියා-
යෙන ධම්මො පකාසිතො එසාහං හවන්තං ගොතමං සරණං ගඤ්ඤාමී
ධම්මස්ස භික්ඛුසමස්ස, ලභෙය්‍යාහං හොතො ගොතමස්ස සන්තිකෙ
පබ්බජ්ජං, ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

81. බ්‍රාහ්මණය, ගාථාගීතීන් වූ (ගි ගැයුමින් ලත්) පායාසය මා විසින් වළඳනට නො ගිසි යැ. සමාස්ථාපීවපාරිශුද්ධිය දක්නා බුදුවරයනට තෙල (වාරිත්‍ර) ධර්ම නොවේ. සච්ඡයෝ ගාථාගීතීන් හොඳනය විළිකෙටු කෙරෙති. බ්‍රාහ්මණය, වාරිත්‍රධර්මය (ලොවිති) පවතින ම ඒකාන්තවාදීන් වූ පයෝගිමණය (බුදුවරුන්ගේ) ජීවිතවාක්‍යය වෙයි.

82. (සච්ඡණයෙන් පිරිසුන් හෙයින්) කෙවලී වූ මහජී වූ ක්ෂිණාස්‍රව වූ සන්තුන් කුකුස් ඇති බුදුන්ට අන්‍ය ආහාරපානයකින් ම උවචන් කරව. යම් හෙයකින් එ පින් කැමැතියහුට පින්කෙත් වෙ ද, එහෙයිනි.

හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, එසේ වත් ම මේ පායාසය මම කවරකු- හට දෙමි ද?යි.

බමුණ, දෙවියන් සහිත වූ මරුන් සහිත වූ බමුන් සහිත වූ ලොවැ දෙවිමිනිසුන් සහිත, මාණබමුණන් සහිත සත්කාබ්‍ය ප්‍රජායෙහි තරාගතයන් වහන්සේ හෝ තරාගතශ්‍රාවකයකු හෝ විනා යමකු විසින් ඒ පායාසය වළඳන ලද්දේ භොනොවට පරිණාමයට යේ නම්, එබැවකු නො දක්වී. බමුණ, එකරුණින් හෝ ඒ පායාසය නිල්ලණ නැති බිමෙක හෝ දමව. (එයින් නැසෙන) ප්‍රාණින් රහිත දියෙහි හෝ උල්පවාලවයි.

ඉක්බිති කසිභාරද්වෘජ බමුණු ඒ පායාසය ප්‍රාණින් රහිත දියෙහි උල්පවාලිය. එකල්හි ඒ පායාසය, දියෙහි බහාලන ලද්දේ, විවිච්චි යන අනුකරණ කෙරෙයි. විච්චි යන අනුකරණ කෙරෙයි. භාන්පසින් දුමයි, අධිමාත්‍ර ව භාන්පසින් දුමයි. යටයේ දවසක් තැවුණු සිවැලෙක් දියෙහි බහාලනලද්දේ විවිච්චි යන අනුකරණ කෙරේ ද, විච්චි යන අනුකරණ කෙරේ ද භාන්පසින් දුමා ද අධිමාත්‍රවැ භාන්පසින් දුමා ද, එසෙයින් මැ එ පායාසය දියෙහි බහාලන ලද්දේ විවිච්චි යන ශබ්ද කෙරෙයි. විච්චි යන ශබ්ද කෙරෙයි. භාන්පසින් දුමයි. අධිමාත්‍ර වැ භාන්පසින් දුමයි.

එකල්හි කසිභාරද්වෘජ බ්‍රාහ්මණ සංවිග්න වූයේ හටගත් ලොමුදහ ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි ගිසින් වැද හෙව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය:

“හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවැ, හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවැ. හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, යට යේ වනාහි යටිකුරු කොට තබනලද්දක් උඩුකුරු කොට තබන්නේ වේ, පිළිසන් වූවක් වැසුප් හරණේ වේ, මාලුන් වූවකුට හෝ මග කියනතො වෙද, ඇස් ඇත්ත හු දැක්නාහි අප්‍රසාදි හෝ තෙල් පහනක් දල්වන්නේ වෙද වපරිදි ම හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් පාන්දුසිරිත් ධර්මය දෙසන ලද. මම හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ ද ධර්මය ද හික්මුණ ඛසා ද සරණ කොට යෙටි. මම හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ සමීපයෙහි පැවිදි ලබමිවා උපසස්සව ලබමිවයි.

අලඤ්ඤා ඛො කසිභාරද්වාජො බ්‍රාහ්මණො භගවතො සන්තීතො පබ්බජජා.
අලඤ්ඤා උපසම්පදං, දවීරපසම්පන්නො ඛො පනායසමා භාරද්වාජො එකො
චුපකට්ඨො අසමන්නො ආනාපි පභින්නො විහරන්නො න වීරසෙස ව
යසාසායාය කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති.

තදනුකරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානං දිට්ඨව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා
සම්මකඤ්ඤා උපසම්පජ්ජා විහාසි. ධිණා ජාති චුසිතං බ්‍රහ්මචරියං කතං
කරණියං නාපරං ඉත්තොයාති අබ්භංගං අඤ්ඤාතරොව ඛො පනායසමා
භාරද්වාජො අරහතං අහොසිති.

කසිභාරද්වාජසුඤ්ඤානං නිට්ඨිතං.

1--5

චුඤ්ඤානං

- 83 පුට්ඨාපි මුඛිං පහුතං (ඉති චුඤ්ඤා කම්මාරපුත්තො)
බුද්ධං ධම්මසාමිං විතතණිතං
දිප්පන්නමං සාරපිතං පවරං
කති ලොකෙ සමණා තදිධං බ්‍රුහි.
- 84 චතුරො සමණා න පඤ්ඤාමත්ථි (චුඤ්ඤාති භගවා)
තෙ තෙ ආචිකරොමි සකඛිපුට්ඨො,
මග්ගපිනො මග්ගදෙසකො ව
මග්ගෙ පීචති යො ව¹ මග්ගදුසි.
- 85 කං මග්ගපිතං වදන්ති බුද්ධා (ඉති චුඤ්ඤා කම්මාරපුත්තො)
මග්ගකම්මාසි කථං අතුලොසා හොති,
මග්ගෙ පීචති මෙ බ්‍රුහි පුට්ඨො
අප් මෙ ආචිකරොති මග්ගදුසි.

1. නො ව-සිමු, 2

කසිභාරද්වාප බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමීපයෙහි පැවිදි ලැබී ය. උපසප්පව ලැබී ය. උපසප්පව ලැබු නොබෝ කල් ඇති ආයුෂ්මත් භාරද්වාප එකලා වූයේ කසින් සිත්තන් වෙන්වූයේ නොපවා වූයේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ නිවනට මෙහෙයූ සිත් ඇතිව වෙසෙනුයේ යම් රහත් පලයක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට මැ ගිහිගෙන් නික්මැ පැවිද්දට පැමිණෙත් ද,

මාර්ගබ්‍රහ්මවය්‍යය අවසන් කොට ඇති එ අර්හත්ඵලය ඉහාත්මයෙහි මැ තමා විසින් දැනැ පසක් කොට සපයා විසි. ජාතිය ක්ෂිණ වූ යැ, සසුන් බ්‍රම්සර මගබ්‍රම්සර වස් වැය නිමවන ලද. සිවුමගින් කළ යුතු පොළොස් වැදැරුම් කරණි කරණ ලද, පිළිමෙබ්වට නො එම්සි දැනගති. ආයුෂ්මත් භාරද්වාප රහතුන් කෙරෙහි අන්‍යතරයෙක් වී යයි.

කසිභාරද්වාප සූත්‍රය නිමි.

1 -- 5

වුඤ්ඤ සූත්‍රය

83. විපුල ප්‍රඥ ඇති, සමාක්සම්බුද්ධ වූ, ධර්මස්වාමී වූ චිත්ත තෘෂ්ණා ඇති අවිපදෙක්කම වූ සාරථීන් කෙරෙහි උතුම් වූ, මුනින්ද්‍රයන් පුළුවස්මි. ලොවහි මහණහු කෙතෙක් ද? ඔවුන් වදළ මැනවැ''යි වුඤ්ඤ කර්මාරපුත්‍ර මෙසේ කී.

84. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වුඤ්ඤ යි අමතා) ශ්‍රමණයෝ සිවුදෙනෙකි. පස්වැනියෙක් නැති. සාක්ෂි කොට හමියෙහි පුළුවස්නා ලද්දෙම් නොපට උන් පාළ කොට කියමි. සිවුමගින් සවුකෙලෙස් දිනු මග්ගජින නම් එකෙකැ, (මෙරවා හට) මග දෙසන මග්ගදෙසක නම් එකෙකැ, (කලණ පුහුදුන් ඇතුළු ශෛක්ෂ.) ලොවි-ලොවුතුරු මගෙහි වෙසෙන මග්ගජීවී නම් එකෙකැ, යම් (දුශ්ශීල වූ) මග්ගදුසි නම් එකෙක යන මොහු යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

85. බුදුවරු කවරකු මාර්ගජින යයි කියන් ද, කෙසේ නම් මාර්ගදෙශක අතුලා වෙ ද? යමෙක් මාර්ගයෙහි වෙසේ නම් මා විසින් පුළුවස්නා ලද සේක් (ඔහු) වදරණ සේක්වා! වැලිදු මට මාර්ගදුෂකයා ප්‍රකට කරණ සේක්වා''යි වුඤ්ඤකර්මාරපුත්‍ර විවාළේය.

- 86 යො තිණ්ණකථං කථො විසලො
නිබ්බානාභිරතො අනානුගිඤ්ඤා,
ලොකස්ස සදෙවකස්ස චෙනතා
තාදිං මග්ගජිනං වදන්ති බුද්ධා.
- 87 පරමං පරමතති යොධ ඤ්ඤා
අක්කාති විහජති ඉධෙව ධම්මං,
තං කඛ්ඛිජ්ජිදං මුනිං අනෙජං
දුතියං භික්ඛුනමාහු මග්ගදෙසිං.
- 88 යො ධම්මපදෙ සුදෙසිතෙ
මග්ගෙ ජිවති සඤ්ඤානො සතීමා,
අනවජ්ජපදුති සෙවමානො
තතියං භික්ඛුනමාහු මග්ගජිවිං.
- 89 ඡදනං කඤ්ඤාන සුබ්බතානං
පක්ඛන්දි කුලද්දසකො පගබ්බො,
මායාවි අසඤ්ඤානො පලාපො
පතිරුපෙන වරං ස මග්ගදුසිං.
- 90 එතෙ ව පටිච්ජක්ඛි යො ගහවෙයා
සුත්තවා අරියසාවකො සපඤ්ඤා
සබ්බෙ තෙ තාදිසාති ඤ්ඤා
ඉති දිසවා න භාපෙති තස්ස සද්ධා.
කථං හි දුට්ඨෙන අසම්පද්ධං
සුද්ධං අසුද්ධෙන සමං කරෙය්‍යාති.

වුද්දසුත්තං නිවසීතං

1 -- 6

පරාභවසුත්තං

එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං හගවා සාවස්සියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ අථ බො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභික්ඛානන්තාය
රත්තියා අභික්ඛානන්වණ්ණො කෙවලකප්පං ජෙතවනං ඔහාසෙත්වා යෙන
හගවා තෙත්තපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං
අට්ඨාසි. එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවතා හගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසි.

86. යමෙක් පහකළ කථාකථනාවය ඇත්තේ ද, රාහාදි (පක්ඛවිධ) කෙලෙස් හුලිත් වියුතේ ද, නිවණෙහි දැයුනේ ද, කිසි ධර්මයෙක්හිදු ගිජු නො වූයේ ද, සද්දෙවකලොකයට නායක වූයේ ද, බුදුවරු තාදි ගුණ ඇති ඔහු මාර්ගීන යයි කියත්.

87. යමෙක් මෙලොවහි පරම නම් නිවණ උතුමැ'යි (පස් විකුම් නැණින්) දැන මෙසස්නෙහි ම නිවන් දහම පවසා ද, විහාර කොට මාර්ගධර්මය විභාග කෙරේ ද, සැක දුර්ලභ (මොනෙයා ගුණයෙන් සමන්විත හෙයින්) මුනි වූ තාප්ණා එජා නැති ඒ දෙවෙනි මහණහු මාර්ගදේශී යයි කිහු.

88. යමෙක් මොනොවට දෙසනලද නිව්ණපදය වූ මාර්ගයෙහි සංයත වූයේ සමානිමත් වූයේ ජිවත් වේ ද, (සත්තියබෝපැතිදම් නමැති) නිරවද්‍ය පද සෙවිනේ ද, ඒ මහණහු තෙවන වූ මාර්ගීවී යයි කිහු.

89. (බුදුපසේබුදුසවු යන) මනාවුත ඇතියවුනගේ පිළිරු වෙස් ගෙන පිරිස් මැදට පණින සුලු වූයේ නො මනාවිළිවෙතින් කුලදුෂණ කරනනේ (කාය-වාක්-මනස්) ප්‍රගල්භතා (නොසරැප් දුහුටිකම්) ඇත්තේ කළපව සැහවිට සභිකාත මායා ඇත්තේ, ගිලසංයමයෙන් සංයත නො වූයේ, ගිස්වදන් ඇත්තේ පිළිරුවින් (ව්‍යාජයෙන්) ගැසිරෙන්නේ ද, ඔහු මාර්ගී වේ.

90. යම් ගැහැවියෙක් ග්‍රැහවත් වූයේ ආයුශ්‍රාවක වූයේ ප්‍රඥ ඇත්තේ මොවුන් පිළිවිදියේ ද, ඔහු සියලු දෙන එබඳු යයි දැන, මෙසේ දැක ඔහුගේ ශ්‍රද්ධාව නො නස්නේය. කෙසේ නම් දුෂ්ටයකු හා අදුෂ්ටයකු ද අශුඛයකු හා ශුඛයකු ද සම කරන්නේදැයි.

වුතුසූත්‍රය නිමි.

1 -- 6

පරාභව සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර දෙවරම් නම් අනේපිටු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල එක්තරා දෙවියෙක් රෑ පෙරයම ඉක්ම ගිය කල්හි විශිෂ්ට වර්ණ ඇත්තේ සියලු ජේතවනය එකලු කෙරෙමින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුනවහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්වැ සිටියේ ය. එකත්පස්ව සිටි ඒ දෙවි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් සැළ කෙළේ ය.

- 91 පරාභවනං පුරිසං මයං පුට්ඨාම ගොතමා,
හගවන්තං පුට්ඨවාගමම කිං පරාභවතො මුඛං.
- 92 සුවිජානො හවං හොති සුවිජානො පරාභවො,
ධම්මකාමො හවං හොති ධම්මදෙසසී පරාභවො.
- 93 ඉති හෙතං විජානාම පඨමො සො පරාභවො,
දුතියං හගවා බුඞ්හි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 94 අසත්තස්ස පියා හොනති සතෙන න කුරුතෙ පියං,
අසතං ධම්මං රොවෙති තං පරාභවතො මුඛං.
- 95 ඉති හෙතං විජානාම දුතියො සො පරාභවො,
තතියං හගවා බුඞ්හි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 96 නිද්දසීලි සභාසීලි අනුට්ඨාතා ව යො නරො,
අලසො කොඨපඤ්ඤාණො තං පරාභවතො මුඛං.
- 97 ඉති හෙතං විජානාම තතියො සො පරාභවො,
චතුස්සං හගවා බුඞ්හි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 98 යො මාතරං වා පිතරං වා ජිණ්ණිකං ගතයොධ්ධනං,
පහු සතෙතා න හරති තං පරාභවතො මුඛං.
- 99 ඉති හෙතං විජානාම චතුස්සො සො පරාභවො,
පඤ්චමං හගවා බුඞ්හි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 100 යො බ්‍රාහ්මණං වා සමණං වා අඤ්ඤං වාපි වණ්ඤකං,
මුසාවාදෙන වඤ්ඤති තං පරාභවතො මුඛං.

91. අපි ගෞතමයන් වහන්සේ පිරිහෙන පුභුල් පුඵච්ඡුම්භ. භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ පුඵච්ඡුත්තට අවුත් සිටියමිහ. (ගෞතමයන් වහන්ස) පිරිහෙන පුභුල්හුගේ මුඛය (කාරණය) කිම?

92. වැටෙන (දියුණුවන) පුරුෂ සුවසේ දත හෙයි. පිරිහෙන පුරුෂ මොනොවට දත හෙයි. (දසකුසල්) දහම් කැමැත්තේ වැඩෙනු වෙයි. දහමට දෙමස කරණයේ පිරිහෙනු වෙයි.

93. මෙසෙයින් තෙල දූතගණුම්භ. එ ධම්මෙභිතා ලක්ෂණය පළමුවන පරාභවය යි, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන පුභුල්හුගේ දෙවන පරාභව මුඛය කිමැයි වදළ මැනැවැ.

94. ඔහුට අසත්පුරුෂයෝ ප්‍රිය වෙති. (බුද්ධාදී) සත්පුරුෂයා කෙරෙහි ප්‍රිය නො කෙරෙයි. අසත්පුරුෂයන්ගේ (දෙසැට මිසදිටු) දහම රුස්ගේ වේ. එය පිරිහෙන පුභුල්හුගේ කරුණු වෙයි.

95. මෙසෙයින් තෙල කරුණ දූතගණුම්භ. එ ලක්ෂණය දෙවන පරාභවය යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන පුභුල්හුගේ තෙවන පරාභව කාරණය කිමැයි වදළ මැනැවැ.

96. යම් මිත්‍රියෙක් නිදනපුදු වෙ ද, ගණයාකෙරෙහි ඇලෙන සුදු වෙ ද, උත්ථානවිෂ්ඨි නැතිගේ ද, උපනිත් අලස වෙ ද, ක්‍රොධය ලක්ෂණ නොව ඇති වෙ ද, එය පිරිහෙන පුභුල්හුගේ මුඛය.

97. මෙසෙයින් තෙල කරුණ දූතගණුම්භ. තෙල ලක්ෂණය තෙවන පරාභවය යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙනුහුගේ තෙල සිව්වන දොර කිමැයි වදළ මැනැවැ.

98. යමෙක් පොහොසත් වූයේ ජරාපිණි වූ ඉක්මණිය යොවුන් බව ඇති මව හෝ පියා නො පුස්ගන් ද, එ පිරිහෙන පුභුල්හුගේ දොර යි.

99. මෙසෙයින් එ කරුණ දූතගණුම්භ. තෙල ලක්ෂණය සිවුවන කරුණැයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන පුභුල්හුගේ තෙල පස්වන දොර කිමැයි වදළ මැනැවැ.

100. යමෙක් බමුණකු වෙවයි මහණකු වෙවයි අන් කිසි යදියකු වෙවයි මුසවායෙන් රවටා ද, එ පිරිහෙන පුභුල්හුගේ දොර යි.

- 101 ඉති හෙතං විජානාම පඤ්චමො සො පරාභවො,
ඡට්ඨමං හගවා බ්‍රෑහ්මි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 102 පඤ්චවිකේනා පුරිසො සංගිරඤ්ඤා සංභොජනො,
එකො භුඤ්ජති සාදුති තං පරාභවතො මුඛං.
- 103 ඉති හෙතං විජානාම ඡට්ඨමො සො පරාභවො,
සත්තමං හගවා බ්‍රෑහ්මි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 104 ජාතිස්ථෙධා ධනස්ථෙධා ගොක්කස්ථෙධා ච සො නරො
සඤ්ඤාති අතිමඤ්ඤාති තං පරාභවතො මුඛං.
- 105 ඉති හෙතං විජානාම සත්තමො සො පරාභවො,
අට්ඨමං හගවා බ්‍රෑහ්මි කිං පරාභවතො මුඛං,
- 106 ඉතිධුකේනා සුරාධුකේනා අකඛධුකේනා ච සො නරො,
ලභං ලභං විනාසෙති තං පරාභවතො මුඛං.
- 107 ඉති හෙතං විජානාම අට්ඨමො සො පරාභවො,
නවමං හගවා බ්‍රෑහ්මි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 108 සෙති දුරෙහස්සනුට්ඨා වෙසියාසු පදිස්සති,
දිස්සති පරදරෙසු තං පරාභවතො මුඛං.
- 109 ඉති හෙතං විජානාම නවමො සො පරාභවො,
දසමං හගවා බ්‍රෑහ්මි කිං පරාභවතො මුඛං.
- 110 අතිතයොධිකතො පොසො ආනෙති තිමරුස්සති,
තස්සා ඉස්සාන සුපති තං පරාභවතො මුඛං.
- 111 ඉති හෙතං විජානාම දසමො සො පරාභවො,
එකාදසමං හගවා බ්‍රෑහ්මි කිං පරාභවතො මුඛං,

101. මෙසෙයිත් එ කරුණ දැනගනුමිහ. තෙල ලක්ෂණය පස්වන කරුණයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තෙල පිරිහෙන පුභුල්හුගේ සවන දොර කිමැයි වදළ මැනවි.

102. බොහෝ රන් රිදි මිණිරුදින් ඇති කහවනු ඇති සුපවාක්ෂණ භෞජනයෙන් සමාද්ධ වූ, පුරුෂ එකලා වූයේ පිණි බොදුන් වලඳනේ ද, එය පිරිහෙන පුභුල්හුගේ සවන දොර යි.

103. මෙසෙයිත් එ කරුණ දැනගනුමිහ. තෙල ලක්ෂණය සවන කරුණයි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන පුභුල්හුගේ සත්වන දොර කිමැයි වදළ මැනවි.

104. යට මිනිසෙක් ජාතිමානයෙන් තද වූයේ ධන මානයෙන් තද වූයේ කුලමානයෙන් තද වූයේ සිය නැගන් ඉක්මැ සිතා ද, එය පිරිහෙන පුභුල්හුගේ දොර යි.

105. මෙසෙයිත් එ කරුණ දැනගනුමිහ. තෙල ලක්ෂණය සත්වන කරුණ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පිරිහෙන පුභුල්හුගේ අටවන දොර කිමැයි වදළ මැනවි.

106. යට මිනිසෙක් ස්ත්‍රීධූර්ත වූයේ සුරාධූර්ත වූයේ අක්ෂධූර්ත වූයේ ලද ලද දෑ වනසා ද එය පිරිහෙන පුභුල්හුගේ දොර යි.

107. මෙසෙයිත් එ කරුණ දැනගනුමිහ. තෙල ලක්ෂණ අටවන පිරිහෙන පුභුල්හුගේ කරුණ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, නවවන පිරිහීමේ කරුණ කිමැයි වදළ මැනවි.

108. සිය දාරයන් විසින් නොසතුටු වූයේ වෙහ්‍යාවන් කොරහි පැමිණේ ද, පරමුවන් වෙකැ පැමිණේ ද, එ පිරිහෙන පුභුල්හුගේ දොර යි.

109. මෙසෙයිත් එ කරුණ දැනගනුමිහ. තෙල ලක්ෂණය පිරිහෙන පුභුල්හුගේ නවවන කරුණ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, දසවන දොර කිමැයි වදළ මැනවි.

110. ඉක්මගිය යොවුන් ඇති පුරුෂ නිශීර්සල බදු පියොවුරු ඇති තුරුණු දූරියක් ආවාහ කොට ගනී ද (හේ) ඇයට ඊෂ්ඨායෙන් නො නිදා ද එ පිරිහෙන පුභුල්හුගේ දොර යි.

111. මෙසෙයිත් එ කරුණ දැනගනුමිහ. තෙල ලක්ෂණය පිරිහෙන පුභුල්හුගේ දසවන කරුණ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එකොළොස්වන පිරිහෙන පුභුල්හුගේ කරුණ කිමැයි වදළ මැනවි.

- 112 ඉති සොඤ්ඤානං විකර්මං පුරිසං වාපි තාදිසං,
ඉසාරියසම්මං යාපෙති තං පරාභවතො මුඛං.
- 113 ඉති හෙතං විජානාමි එකාදසමො සො පරාභවො,
ද්වාදසමං හගවා බුභුති කිං පරාභවතො මුඛං.
- 114 අප්පහොගො මහාතණ්හො ධනන්තියෙ ජයතෙ කුලෙ,
සොධ රජං පඤ්ඤානං පරාභවතො මුඛං.
- 115 එතෙ පරාභවෙ ලොකෙ පණ්ණාසකො සමවෙකස්ස,
අරියො දසසංසාරපාතො ස ලොකං හස්සෙති සිවන්ති.

පරාභව සුඤ්ඤානං නිවර්තනං.

1 -- 7

වසල සුඤ්ඤානං

එවං මෙ සුඤ්ඤානං; එකං සමයං හගවා සාවස්ථියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ, අථ ඛො හගවා පුබ්බන්තහ සමයං නිවාසෙත්වා පක්ඛවිවරං ආදය සාවස්ථියං පිණ්ඩාය පාවිසී. තෙන ඛො පන සමයෙන අගභික භාරද්වාපස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනෙ අඤ්ඤා පජ්ජලිතො හොති ආහුති පග්ගති. අථ ඛො හගවා සාවස්ථියං සපදනං පිණ්ඩායවර්මානො යෙන අඤ්ඤාභාරද්වාපස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස නිවෙසනං තෙනුපසංඛතී. අද්දසා ඛො අඤ්ඤාභාරද්වාපො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං දුරතො'ව ආගච්ඡන්තං. දිස්වාන හගවන්තං එතදවොච: තත්ත්වෙ මුණ්ඩක තත්ත්වෙ සමණක තත්ත්වෙ වසලක: නිව්ඤ්ඤාති.

එවං වුක්ඛෙ හගවා අගභිකභාරද්වාපං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:
ජානාසි පනාත්වා බ්‍රාහ්මණ වසලං වා වසලකරණෙ වා ධම්මෙති,

නබ්වාහං හො ගොතම ජානාමි වසලං වා වසලකරණෙ වා ධම්මෙ.
සාධු මෙ හවා ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු යථාහං ජානෙය්‍යං වසලං වා
වසලකරණෙ වා ධම්මෙති.

112. (මත්ස්‍ය මාංස මද්‍යපාන ආදියෙහි) ලොල් වූ එ සඳහා ධනය විසුරුවන මාගමක් හෝ එබඳු වූ පුරුෂයකු ඉසුරෙහි (ආධිපත්‍යයෙහි) තබා ද, එ පිරිහෙන පුහුල්හුගේ දොර යි.

113. මෙසෙයින් එ කරුණ දැන ගනුමහ. තෙල ලක්ෂණය පිරිහෙන පුහුල්හුගේ එකොළොස්වන කරුණ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, දෙළොස් වන පිරිහීමේ කරුණ කීමැයි වදාළ මැනවැ.

114. අල්පහොග ඇති මහත් වූ භොගක්‍ෂණා ඇති, යමෙක් ක්ෂත්‍රිය කුලයෙහි උපදී ද, හෙ ද රාජ්‍යය පතා නම්, එ පිරිහෙන පුහුල් හුගේ දොර යි.

115. පණ්ඩිත වූ පරාභව දක්නා නුවණැති ඒ ආයඨි පුද්ගල ලොවහි තෙල පරාභවයන් නුවණැසින් පිරිසිදු දැන දෙවිලොවට පැමිණේ යයි.

පරාභව සූත්‍රය නිමි.

1 -- 7

වසල සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජෙනවන නම් අනේපිඬු මහසිටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරු යෙහි හැද පෙරෙවැ පාසිවුරු ගෙණ සැවැත් නුවරට පිඬු සිභා වැඩිසේක. එසමයෙහි අග්ගික භාරද්වාප බ්‍රාහ්මණයාගේ නිවෙස්න සමීපයෙහි හොම ගිනි දල්වන ලද වෙයි. ඉදිරියෙහි හොමද්‍රවා එළවනලද වෙයි. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ගෙපිළි වෙළින් පිඬුසිභා වඩනාසේක්. අග්ගික භාරද්වාප බ්‍රාහ්මණයාගේ නිවෙසට වැඩිසේක, අභික භාරද්වාප බ්‍රාහ්මණ දුර ම වඩනා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිටි. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල බස් කිය: මුණ්ඩකය, ඔබ මැ සිට, ග්‍රමණකය ඔබ මැ සිට, වසලකය, ඔබ මැ සිට යි.

මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභික භාරද්වාප බමුණු හට තෙල වදළහ: “බමුණ, තෝ වැලින් වසලයා වේවයි වසල කරණ ධර්ම වේවයි. දන්හි දූ”යි,

භවත් ගෞතමයානන් වහන්ස, මම වසලයා වේවයි වසල කරණ ධර්ම වේවයි නොදන්මි ඉදින් භගවත් ගෞතමයන් යම් පරිදි මම වසල වේවායි. වසල කරණ ධර්ම වේවයි දැනගණිම ද එපරිදි භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ දහම් දෙසන සේක්වා” යි.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ පුණාහි සාධුකං මනසි කරොති භාසිසාමිති.
එවං ගොති බො අකිකභාරආර්ථො බ්‍රාහ්මණො හගවතො පච්චසොසාසි,
හගවා එතදවොච:

- 116 කොධනො උපනාහි ව පාපමකිං ව යො නරො,
විපතනදිලිසි මායාචි තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 117 එකජං වා දවිජං වාපි යොධ සාණානි හිංසති,
යසස් පාණෙ දයා නත්ති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 118 යො හන්ති පරිරුක්ඛති ගාමානි හිගමානි ව,
නිග්ගාහකො සමඤ්ඤානො තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති,
- 119 ගාමෙ වා යදි වා රඤ්ඤා යං පරෙසං මමාධිතං,
ථෙය්‍යා ආදිනතං ආදියති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 120 යො හථෙ ඉණමාදය චුජ්ජමානො පලායති,
න හි තෙ ඉණමත්ති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 121 යො ථෙ කිඤ්චිකඛකමයතා පස්සමිං වජනං ජනං,
හනන්තා කිඤ්චිකඛමාදෙති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 122 යො අත්තභතො පරහෙතො ධනහෙතො ව යො නරො.
සකඛිපුට්ඨො මුසා මුති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 123 යො ඤාතිනං සබානං වා දුරෙසු පතිදිස්සති,
සහසා සමපියෙන වා තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 124 යො මාතරං වා පිතරං වා ජිණ්ණිකං ගතයොධනං,
පහු සන්තො න හරති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.

එසේ නම් “බ්‍රාහ්මණය, අසව, මොනොවට මෙනෙහි කරව, කියන්නෙමි”යි. “භවත්ති, එසේය යි අග්ගික භාරද්වාජ බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස් විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වසල සුත් වදළ සේක:

116 යම් මිනිසෙක් කිපෙන සුලු යේන් බඳනාලද වෙර ඇතියේන් පව්වු ලමු ගුණමතු වූයේන්, විපයඤ්ඤාදායී ඇතියේන් මායාවත් වේ ද, ඔහු (ලමුදම් වස්තන හෙයින්) වසලයෙකැයි දන්නේය.

117 මෙලොවැ යමෙක් එකජ වේවයි. ද්විජ වේවයි ප්‍රාණින් දිවිගලවා ද, යමක්ගට ප්‍රාණින් කෙරෙහි දයා නැත් ද, ඔහු වසල යෙකැයි දන්නේය.

118 යමෙක් ගමුදු නියටගමුදු වනයා ද, වටලාගණි ද “ගම් පහරණ සොරෙකැ”යි පළට වේ ද, ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්නේය.

119 ගම්හි වේවයි වල්හි වේවයි අනුන් විසින් මෙක කළ (හිමියන් විසින් නොදුන් වතක් සොර සිතින් ගණි ද, ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්නේය.

120 යමෙක් එකැතින් (පරාගෙන්) ණය ගෙණ වොදනා කරණු ලබන්නේ “තට මාගේ ණයෙක් නැතැ”යි පලායේ නම් ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්නේය.

121 යමෙක් අල්පමාත්‍ර වූ ද, කිසිවක් කැමැත්තෙන් මගැ යන ජනයා නසා බඩු වොලො ගණි ද ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්නේය.

122 යමෙක් ආත්ම හෙතෙයෙන් හෝ පරහෙතෙයෙන් හෝ වේවයි තවද යම් මිනිසෙක් ධනය හෙතෙයෙන් හෝ සාක්ෂි කොට පුළුවස්නා ලද්දේ දැන දැන මුසාබෙණේ ද ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්නේය.

123 යමෙක් නෑසබදුන්ගේ වේවයි යහලුවන්ගේ වේවයි අඩුවන් කෙරෙහි බලහත්කාරයෙන් හෝ දෙදෙනාගේ සනායෙන් හෝ ප්‍රජිකුල සේ මයඤ්ඤාදායී කරණු දක්නාලැබේ ද ඔහු ‘වසලයෙකැ’යි දන්නේය.

124 යමෙක් අර්ථොපකරණයෙන් පොහොසත් වූයේ ජරාවෙන් දිරු ගිය යොවුන් ඇති මව හෝ පියා හෝ නො පුස්තෝදඔහු ‘වසලයෙකැ’යි දන්නේය.

- 125 යො මාතරං වා පිතරං වා භාතරං භගිනිං සසුං,
භතති රොසෙති වාචාය තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 126 යො අත්ථං පුච්ඡිතො සනෙහා අනත්ථමනුසාසති,
පටිච්ඡනෙගන මනෙගති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 127 යො කත්වා පාපකං කම්මං මා මං ජඤ්ඤාති ඉච්ඡති,
යො පටිච්ඡනනකම්මනෙහා තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 128 යො වෙ පරකුලං ගනත්වා භුක්වාහ සුචිහොජනං,
ආගතං න පටිපුජෙති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 129 යො බ්‍රාහ්මණං වා සමණං වා අඤ්ඤා වාපි මංගිබ්බකං,
මුසාවාදෙන වකෙඤ්ඤති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 130 යො බ්‍රාහ්මණං වා සමණං වා හත්තකාලෙ උපට්ඨිතෙ,
රොසෙති වාචා න ච දෙති තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 131 අසනං යොධ පබ්බුති මොහෙන පළිගුණධිතො,
කිඤ්ඤිකම් නිජ්ඣිංසානො තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 132 යො චක්‍රතානං සමුක්කංසෙ පරඤ්ඤා මච්ඡානති,
නිහිනො සෙන මානෙන තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 133 රොසකො කදරියො ච පාපිවෙජා මච්ඡරි සඨො,
අහිරිතො අනොකාමි තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 134 යො බුද්ධං පරිභාසති අථ වා කසස සාවකං,
පරිබ්බාජං ගහඨං වා තං ජඤ්ඤා වසලො ඉති.
- 135 යො වෙ අනරහා සනෙහා අරහං පටිජානති,
වොරො සමුඤ්ඤානෙ ලොකෙ එස ඛො වසලාධිමො.
එතෙ ඛො වසලා වුත්වා මයා වො යෙ පකාසිතා.

125 යමෙක් වෙ හෝ පියා හෝ බැයා බුහුන හෝ පෙළා ද, වචන යෙන් හෝ කෝප උපදවා ද, ඔහු ‘වසලයෙකැ’යි දන්තේ ය.

126 යමෙක් (සාන්ධාචාරිකාදී අර්ථය) පුඵවුස්නා ලද්දේ (ඔහුට) අහිතයක් මැ පවසා ද, (අතීය මැ හෝ) ප්‍රතිව්‍යන්තක වශයෙන් බෙණේ ද ඔහු ‘වසලයෙකැ’යි දන්තේ ය.

127 යමෙක් පවකම් කොට ‘මා නහමක් දනිවා’ යි කැමැති වේ ද, යමෙක් ප්‍රතිව්‍යන්තකම් ඇතියෙන් වේ ද ඔහු ‘වසල යෙකැ’ දන්තේ ය.

128 යමෙක් පරකුලයට ගොස් පිණි බොජුන් වළඳා (තම නිවෙසට) පැමිණියහුට ප්‍රතිපූජා නොකෙරේ ද ඔහු වසල යෙකැ’යි දන්තේ ය.

129 යමෙක් බමුණකු වේවිසි මහණකු වේවිසි අන්තිසි යදියකු වේවිසි දුෂ්ටයෙක් රවටා ද ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්තේ ය.

130 යමෙක් භෝජන කාලය එළැඹිත්ම බමුණකු වෙයයි මහණකු වේවිසි පරොස් බසින් කෝප උපදවා ද, කිසිත් නො දේ ද ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්තේ ය.

131 මෙලොවැ යමෙක් මොහයෙන් වෙළුනේ කිසිවක් (ලබා) ගනු කැමැත්තේ අසත් බස් කෙපලා ද ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්තේ ය.

132 යමෙක් සංකීය මානයෙන් ඉතා හීන වූයේ තමා හුවා දක්වා ද, මෙරමා හෙලා දැකී ද ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්තේ ය.

133 (මෙරමාහට) කොප උපදවනුයේ තද මසුරු වූයේත් වේ ද, ලාමක වූ ඊජ්ජා ඇත්තේ ද මසුරු බැව් ඇත්තේ ද, ගඨභාවයෙන් යුක්තවේ ද පවට ලජ්ජා නැත්තේ පවට බිය නැත්තේ වේ ද, ඔහු ‘වසල යෙකැ’යි දන්තේ ය.

134 යමෙක් සමූහ සම්බුද්ධතාට පරිභව බෙණේ ද, නොහොත් උන්වහන්සේගේ සවු වූ පැවිද්දකුට වේවිසි ගැහැවියකුට වේවිසි අපවාද කෙරේ ද ඔහු ‘වසලයෙකැ’යි දන්තේ ය.

135 යමෙක් රහත් නොවූයේ මම රහත්මිසි පිළින කෙරේ ද, බඹුන් සහිත වූ ලොවිති සොරකු වූ මෙතෙමේ මැ අධම් වූ ම වසල වෙයි. යම් පුහුල් කෙනෙක් මා විසින් නොපට පවසන ලද්දහු ද මොහු එකාන්තයෙන් වසලයහ යි කියනලදහ.

136 න ජව්වා වසලො හොති න ජව්වා හොති බ්‍රාහ්මණො,
කම්මනා වසලො හොති කම්මනා හොති බ්‍රාහ්මණො.

137 තදථිනාපි ජානාථ යථා මේදං නිදස්සනං,
වණ්ඩාලපුත්තො සොපාකො මාතඛො ඉති විසසුතො,

138 සො යසං පරමං පත්තො මාතඛො යං සුදුලලහං,
ආගඤ්ජං තසසුපට්ඨානං ඛන්තියා බ්‍රාහ්මණා බහු.

139 සො දෙවයානමාරුයහ විරජං සො මහාපථං,
කාමරාගං විරාජේන්ධා බ්‍රහ්මලොකුපගො අහු.

140 න නං ජාති නිවාරෙසි බ්‍රහ්මලොකුපපත්තියා,
අජ්ඣායකකුලෙ ජාතා බ්‍රාහ්මණා තෙතඛන්ධුගො.

141 තෙ ව පාපෙසු කමෙසු අභිණ්‍යමුපදිස්සරෙ,
දිට්ඨෙව ධම්මෙ ගාරයහා සම්පරායෙ ව දුග්ගතිං,
න තෙ ජාති නිවාරෙති දුග්ගච්චා ගරහාය වා.

142 න ජව්වා වසලො හොති න ජව්වා හොති බ්‍රාහ්මණො,
කම්මනා වසලො හොති කම්මනා හොති බ්‍රාහ්මණො.

එවං වුත්තෙ අභිකභාරද්වාපො බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං එතද්වොච:

අභිකකන්තං හො ගොතම, අභිකකන්තං හො ගොතම, සෙය්‍යථාපි
හො ගොතම, නිකකුජ්ජනං වා උකකුජ්ජය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය
මුහුරස්ස වා මග්ගං ආවිකෙඛය්‍ය අකුසාරෙ වා තෙලපජ්ජානං ධාරෙය්‍ය
වක්ඛුමනෙතා රුපානි දකඛින්නති. එවමෙව හොතා ගොතමෙන
අනෙකපරියායෙන ධම්මො පනායිතො. එසාගං භවන්තං ගොතමිං
සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මඤ්ච භික්ඛුසංඝඤ්ච. උපාසකං මං හවං
ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ඩුපෙතං සරණං ගතනති.

වසලසුතං නිවසීතං.

136 (පරමාසී විසින්) ජාතියෙන් වසල නො වෙයි, ජාතියෙන් (උපතින්) බමුණු ද නො වේ (අපරි ශුද්ධ) කම්මයෙන් වසල වෙයි (පරිශුද්ධ) කර්මයෙන් බ්‍රාහ්මණ වේ.

137 යම් ප්‍රකාරයකින් මාගේ මේ නිදසුන වේ ද, එකරුණ මේ ප්‍රකාර-යෙනු ද දැන ගනිමු. (කැමට) බලුමස් උයන ශ්වපාක නම් සැබොල් පුතෙක් මාතඬයයි ප්‍රසිද්ධ විය.

138 ඒ මාතඬ හිනකුලොත්පන්නයකු විසින් ඉතා දුර්ලභ වූ යම් යඟ්‍යකට පැමිණියේද, ඔහුට උවටැනට බොහෝ ක්ෂත්‍රියෝ ද බ්‍රාහ්මණයෝ ද පැමිණියහ.

139-140 හේ (රාගාදී කෙලෙස් රජස්නැති) බුද්ධාදීන් විසින් පිළිපත් හෙයින් මහාමාර්ග වූ (අටසම්මත්) දෙව යානයට නැග කාමරාගය ප්‍රතිණ කොට බඹලොවට පිළිසද විසින් පැමිණියේය. ජාතිය බඹලොව උපතින් ඔහු නො වැළඟීය. වෙදහදරණ කුලෙහි උපන්, වෙදය පිළිසරණ කොට ඇති, ඒ බ්‍රාහ්මණයෝ ද නිහර පටි කම්මි (ගැලුනාහු) දක්නා ලැබෙත්.

141 දිටු දෑමියෙහි ගැරඹීමට පත්වූවාහු පරලොවහි දුගතියට ද පත්වූවාහු දක්නා ලැබෙති. ජාතිනොමෝ ඔවුන් දුගතියෙන් හෝ ගැරඹීමෙන් හෝ නො වළඟ.

142 ජාතියෙන් වසල නොවේ. ජාතියෙන් බ්‍රාහ්මණ නො වේ, කර්මයෙන් වසල වේ: කර්මයෙන් බ්‍රාහ්මණ වේ.

මෙසේ වදළ කල්හි අග්ගික භාරද්වාජ බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යාවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කෙළේය:

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මනහරය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මනහර ය, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යටිහුරු කොට තබන ලද්දක් උඩුහුරු කොට තබන්නේ යම්සේ ද, වසන ලද්දක් හෝ විවෘත කරන්නේ යම්සේ ද, මං මුලා වූවකුට මග කියන්නේ හෝ යම් සේ ද, ඇස් ඇත්තාහු රු දක්නාහැයි අඳුරෙහි තෙල් පහනක් හෝ දර න්තේ යම් සේ ද, එපරිද්දෙන් ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් අයුරින් දහම් දෙසන ලද. ඒ මම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද ධර්මය ද භික්ෂුසඬයා ද සරණ කොට යෙමි. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උවසුවකු කොට මා දරණ සේක් ව යි.

මේතකසූතතං

- 143 කරණිය මඤ්ඤාසලෙන යං තං සත්තං පදං අභිසම්මෙව
සකෙකා උජ්ඣ ව සුජ්ඣ ව සුවචො වසා මුදු අනතිමානි.
- 144 සන්තප්පාකො ව සුභරො ව අප්පකිච්චො ව සප්පහකවුතති,
සන්තිජ්ඣයො ව නිපකො ව අප්පගබ්බො භුලෙසු අනනුගිඤ්ඤා,
සුඛිනො වා බෙම්බො හොනතු සබ්බෙ සත්තා භවනතු
සුඛිතත්තා
- 146 යෙ කෙවි පාණහුතස්සී තසා වා ථාවරා වා අනවසෙසා,
දීසා වා යෙ මහත්තා වා මජ්ඣමා රසසකාණුකට්ඨලා.
- 147 දිට්ඨා වා යෙ ව අද්දිට්ඨා යෙ ව දුරෙ වසන්ති අවිදුරෙ,
භුතා වා සම්භවෙසී වා සබ්බෙ සත්තා භවනතු සුඛිතත්තා.

මෙත්ත සූත්‍රය

143. ශාක්‍ය (නිර්වාණ) පදයට එළඹ වසනු කැමති වූ (ශීක්ෂාත්‍රය සඳිබ්‍යාන) ප්‍රතිපත්ති සඳිබ්‍යාන අර්ථයෙහි දක්ෂ වූවහු විසින් (සතර මාර්ග ඵල සඳිබ්‍යාන) යම් කරණී වේ නම්, එ කළයුතු වෙයි. (හෙ) සත්‍යප්‍රති වේදයෙහි සමර්ථ වන්නේ ය. (තෙවන ප්‍රධානාභියෙයන් සමෂවාගත විමෝන්) සෘජු ද මොනොවට සෘජු ද වන්නේය. (අවවාදක්ෂමතායෙන්) සුවච වන්නේය. (සසුන් බඹසරෙහි) මෘදු වන්නේය. (ජාති ගොත්‍රාදි විසින්) අතිමාන නැති වන්නේය.

144. (ද්වාදශවිධ සන්තොෂයෙන්) සන්තුෂ්ට වන්නේය. (දයක-යනට) සුපොෂ්‍ය වන්නේය. (කර්මාරාමතාදි අනෙකකාත්‍යව්‍යාපාන නොවීමෙන්) අල්ප කාත්‍ය ඇති වන්නේය. (අල්ප පරිෂ්කාරතායෙන්) සැහැල්ලු වැටුම් ඇති වන්නේය. සන්තුන් ඉඳුරන් ඇති වන්නේය. (ශීලානුරක්ෂණ, විවරාදි විවාරණ සන්ප්‍රාය පරිජානන ප්‍රඥයෙන්) තත්වැසි නුවණැති වන්නේය. (කාය, වාචි, මනා ප්‍රගල්භතා නැති යෙන්) නොසරුප් බුහුටි බැවින් තොර වන්නේය. අනුලොම නුවු ගිහිසසග විසින්) කුලන්ති නොගිජු වන්නේය.

145. යම් ලමුකමෙකින් විඤ වූ අත්‍යයෝ උපවාද කෙරෙන් නම්, එබදු (ත්‍රිවිධදුශ්චරිත සඳිබ්‍යාන) කිසිදු ක්ෂුද්‍රකර්ම නො ද කරන්නේය. සවුසත්හු සුවපත් වූවෝ, නිරූපදු ව වූවෝ සුඛිතවික්‍ය වෙත්වා.

146. (තෘෂ්ණා සහිත හෙයින්) ත්‍රස් නම් වූ ද (තෘෂ්ණාප්‍රභාණයෙන් රහත් වූ හෙයින්) ස්ථාවර වූ ද (නාග මත්ස්‍ය ගොධාදි) දිඪිජාතික වූ ද (හස්තිනාග දනවාදි) මහාකාය ඇත්තාවූ ද (අශ්ව ගවමහිෂාදි) මධ්‍යම ශරීර ඇත්තා වූ ද (වාමනාදි) ලුහුඩු සිරිටි ඇත්තාවූ ද (දිවැසට ගොදුරුවන) සියුම් අත්බැව් ඇත්තා වූ ද (මත්ස්‍ය කුර්මාදි) ස්ථුල වූ ද (සංඝචොකාර හවයෙහි) යම් තීරවශෙෂ ප්‍රාණිහු වෙත් නම්, (එක වොකාර, වතුචොකාර හවයන්හි) යම්බදු හිවරශෙෂ භූතයෝ වෙත් නම්,

147. (ඇස් සමුචට ඊම් විසින්) දුටු විරූ හෝ යම් ප්‍රාණි කෙනෙක් ඇත් ද, දුරෙහි හෝ නොදුරෙහි යම් සත්ව කෙනෙක් වෙසෙත් ද, (අභිනිර්වාන හෙයින් අරහත් සඳිබ්‍යාන) යම් භූත කෙනෙක් වෙත් ද පුනර්භව සොයන හෙයින් ශෛක්ෂ පෘථග්ජනසඳිබ්‍යාන) යම් සම්භවෙයි සඳි කෙනෙක් වෙත් ද, එ හැම සඳියෝ සුඛිතාත්ම වෙත්වා.

- 148 න පරො පරං නිකුඛෙඛථ. නාතිමෙඤ්ඤථ කඤ්චි නං ක ඤ්චි
 බ්‍යාරොසනා පටිසසඤ්ඤා නාඤ්ඤමඤ්ඤස්ස දුක්ඛමිවෙජ්ජයා.
- 149 මාතා යථා නියං පුත්තං ආයුසා එකපුත්තමනුරුක්ඛ,
 එවමි සබ්බභූතෙසු මානසං භාවයෙ අපරිමාණං.
- 150 මෙත්තඤ්ච සබ්බලොකස්මිං මානසං භාවයෙ අපරිමාණං,
 උද්ධං අධො ව නිරියඤ්ච අසමධාධං අථෙරං අසප්පතං,
- 151 තිට්ඨං වරං නිසිංහනා වා සයානො වා යාව තස්ස
 විගතමිද්දො
 එතං සතිං අධිවෙඨය්‍යා බ්‍රහ්මමෙතං විහාරං ඉධමාහු,
- 152 දිට්ඨිඤ්ච අනුපගමම සීලවා දස්සනෙන සම්පනෙනා,
 කාමෙසු විනෙය්‍ය ගෙධං න හි ජාතු ගබ්භසෙය්‍යං පුනරෙතිති.

මෙත්තසුත්තං නිට්ඨිතං.

1 - 9

හෙමවකසුත්තං

- 153 අජ්ජ ප ඡාණ්ණරසො උපොසථො (ඉති සාතාගිරො යංකොඛා)
 දිව්‍යා රත්ති උපට්ඨිතා
 අනොමනාමං සාඤ්ඤං
 හත්ථපසාම ගෝතමං.
- 154 කච්චි මනා සුපඤ්චිතො (ඉති හෙමවකො යංකොඛා)
 සබ්බභූතෙසු තාදිනො,
 කච්චි ඉවෙඨ අනිට්ඨං ව
 සංකප්පස්ස වසිකතා.

148. අනාඝතයෙක් පරස්නයකු නො රවටතෝය. කිසි තැනෙක් ගිණු එබිණු (ක්ෂත්‍රියාදි) කිසිවකු ඉක්ම නො හඟනෝය. (කායවාග් විකාර සංඛාරාන) විවිධ රොෂණයෙන් හා (මනෝවිකාර සංඛාරාන) ප්‍රතිසංඥායෙන් අනෙකෙක් අනෙකක් හට දුක් නොරැස්නේය.

149. මවක් තම එක ම උරෙහිදු පුතු සිය දිවියෙන් යම් සේ රක්නීද, එසෙයිනුදු සවු සතුන් කෙරෙහි අප්‍රාමාණ්‍ය මෙත්‍රී විතතය වඩනේය.

150. (අරූප හවය තෙක් ඇති) උඩ හා (කාම හවය තෙක් ඇති) යට හා (රූපහව සංඛාරාන) සරස හා හැම සන්ලොවහි සමබාධ විරහිත (හිංසිම) වූ අවෙර දු සතුරන් නැති අප්‍රාමාණ්‍ය වූ මෙන්සිත වඩනේය.

151. සිටුනේ වෙවයි. ඇවිදුනේ වෙවයි, හොනේ වෙවයි යම් තාක් විගත නිද්‍රා ඇතිවේ වේ නම්, උතල මෙත්‍රී ස්මාතිය ඉටුනේය. (බුද්ධාදි ආයතීයෝ එය මෙලොවහි බ්‍රහ්මචාරීයා දී කිහු.

152. (ලොවුතුරු සිලින) සිල්වත් වූයේ (සොවත් මග සමදිටු යයි කියු) සමායක් දර්ශනයෙන් සපන් වූයේ සන්කායදාෂ්ටියට නොපැමිණ (සෙද ගැමි අනගැමි දෙවගින්) කාමයන්හි ගිණුබව සන්තිද්‍රවා එකානනයෙන් කිසි වැනෙක්හිදු මාතෘගර්භශයාචට (පුතර් හවයට) යළි නො මැ එන්නේය යි.

මෙත්ත සූත්‍රය නිමි.

1 - 9

හෙමවක සූත්‍රය

153. සාතාගිර යක්ෂ මෙසේ කියයි: අද පණුරැසි පොහෝ දවස යි. දිව්‍ය වූ රාත්‍රිය එළඹ සිටියා වෙයි. එහෙයින් නො ලමු නම් ඇති ගෞතම ශාස්තෘන් වහන්සේ දකුම්භ.

154. හෙමවක යක්ෂ මෙසේ අසයි: කිම! (එ ශාස්තෘහුගේ) සිත මොනොවට සමාහිත වේද? සවි සතුන් කෙරෙහි සමයින් ඇද්ද? (නොහොත්) නැද්ද? කිම, ඉටු අතිටු අරමුණෙහි ඔබගේ සංකල්පයෝ වර්ගිකෘත වෙද්ද?

- 155 මනො වසා සුපණ්ණිතො (ඉති සාතාගිරො යකෙකා)
සබ්බභූතෙසු තාදිනො,
අපො ඉධෙඤ්ඤා අනිච්ඡෙඤ්ඤා ච
සබ්බසාසා වසීකතා.
- 156 කච්චි අදින්නං තාදියති (ඉති හෙමව්නො යකෙකා)
කච්චි පාණෙසු සඤ්ඤානො,
කච්චි ආරා පමාදමා
කච්චි කුමානං න රික්ඛති.
- 157 න සො අදින්නං ආදියති (ඉති සාතාගිරො යකෙකා)
අපො පාණෙසු සඤ්ඤානො,
අපො ආරා පමාදමා
බුද්ධො කුමානං න රික්ඛති.
- 158 කච්චි මුසා න භණ්ණි (ඉති හෙමව්නො යකෙකා)
කච්චි න ඛිණ්ණාසප්පො,¹
කච්චි චෙහුතිසං නාහ
කච්චි සමං න භාසති.
- 159 මුසා ච සො න භණ්ණි (ඉති සාතාගිරො යකෙකා)
අපො න ඛිණ්ණාසප්පො¹
අපො චෙහුතිසං නාහ
මනනා අස්සං සො භාසති.
- 160 කච්චි න රජ්ජති කාමෙසු (ඉති හෙමව්නො යකෙකා)
කච්චි වික්ඛං අනාවිලං,
කච්චි මොහං අතික්ඛන්තො²
කච්චි ධම්මෙසු චක්ඛමා.
- 161 න සො රජ්ජති කාමෙසු (ඉති සාතාගිරො යකෙකා)
අපො වික්ඛං අනාවිලං,
සබ්බමොහං අතික්ඛන්තො
බුද්ධො ධම්මෙසු චක්ඛමා.

1. න ඛිණ්ණාසප්පො - සිමු 2, නාඛිණ්ණාසප්පො - පු.

2. අතික්ඛන්තො - සිමු 2.

155. සාකාශිර යක්ෂ මෙසේ කියයි: සියල් සතුන් කෙරෙහි සමසිත් ඇති උන්වහන්සේගේ සිත ද මොනොවට සමාහිත වෙයි. වැලිස් ඉටු අතිටු අරමුණෙහි උන්වහන්සේගේ චිත්තයෝ ව්‍යිකෘතයහ.

156. හෙමවන යක්ෂ මෙසේ අසයි: කිම; ඔබ අයිතාදන් දැ නොගන්නේ ද? කිම, ප්‍රාණින් විෂයයෙහි සංයත ද? කිම, අබ්‍රහ්මවර්ය සංඛ්‍යාත) ප්‍රමාදයෙන් (පාඨාන්තරයෙහි මාගම් කෙරෙන්) දුරු වූයේ ද? කිම, ධ්‍යානය නොසිස් කෙරේද?

157. සාකාශිර යක්ෂ මෙසේ කියයි: හෙ අයිතාදන් නොගන්-
නේය. යළි ප්‍රාණින් පකරෙහි සංයත ද වෙයි. යළිදු අබ්‍රහ්මවර්ය (නොහොත් මාගම් කෙරෙන්) දුරු වූයේය. ඒ බුදුරජ දහන් සිස් නොකෙරේ.

158. හෙමවන යක්ෂ මෙසේ අසයි: කිම, මුසවා නො බෙණේ ද? කිම, පරොස් බස් නැත්තේ ද? කිම, වෙනුතිය යි කියූ බස් නො කියා ද? කිම, පලස් නො බෙණේ ද?

159. සාකාශිර යක්ෂ මෙසේ කියයි: හේ මුසා නො බෙණෙයි, වැලි පරොස් බස් නැත්තේ වෙයි. නවද පිසුනු නො ද තෙපලයි. හෙතෙම නුවණින් පිරිසිදු දැන ඇත්ම බෙණෙයි.

160. හෙමවන යක්ෂ මෙසේ අසයි: කිම, (කෙලගකාමයෙන්) වස්තුකාමයන්හි නො ඇලේ ද? කිම, සිත (ව්‍යාපාදයෙන්) නො කැලඹුනේද? කිම, මොහය ඉක්ම වූයේ ද? කිම සියලු දහමිහි (සවන්නැණ) නුවණැස් ඇත්තේ ද?

161. සාකාශිර යක්ෂ මෙසේ කියයි: හෙ කාමයන්හි නො ඇලෙයි, වැලිදු සිත කො කැලඹුනේ වෙයි. සියලු මොහය ඉක්ම වූයේ වෙයි, බුදුරජ සියලු දහමිහි (අප්‍රතිහත) නුවණැස් ඇත්තේ ය,

- 162 කළු විජ්ජාය සමපන්නො (ඉති භෙමවනො යනෙකො)
කළු සංසුද්ධිවාරණො,¹
කළුසා ආසවා බිණා
කළු නැති පුනබ්බවො.
- 163 විජ්ජාය වෙව සමපන්නො (ඉති සාකාගිරො යනෙකො)
අරො සංසුද්ධිවාරණො,¹
සබ්බසා ආසවා බිණා
නැති තසා පුනබ්බවො.
- 164 සමපන්නං මුත්තො විතං කම්මනා වාසපථෙන ව
විජ්ජාවරණසමපන්නං ධම්මනො නං පසංසයි. *
- 165 සමපන්නං මුත්තො විතං කම්මනා වාසපථෙන ව,
විජ්ජාවරණසමපන්නං ධම්මනො අනුමොදයි. *
- 166 සමපන්නං මුත්තො විතං කම්මනා වාසපථෙන ව,
විජ්ජාවරණසමපන්නං නන්ද පසාම ගොතමං! *
- 167 එඤ්ජච්ඡං කිසං වීරං² අප්පාහාරං අලොඥපං,
මුත්තං වනස්සීං කායනං එහි පසාම ගොතමං.
- 168 සිහංවෙකවරං නාගං කාමෙසු අනපෙකඛිනං,
උපසංකම්ම පුච්ඡාම මච්ඡපාසා පමොවනං.
- 169 අකාමාරං පච්ඡාරං සබ්බධම්මාන පාරගං,
බුද්ධං වෙරහයාතීතං මයං පුච්ඡාම ගොතමං.
- 170 කිසමීං ලොකො සමුප්පන්නො (ඉති භෙමවනො යනෙකො)
කිසමීං කුබ්බති සත්ථවං.
කිසා ලොකො උපාදය
කිසමීං ලොකො විහංග්ගති.

1, සංසුද්ධිවාරණො සිමු 2,

* සාම පොසකෙ නති,

2. ධීරං සිමු 3.

162. හෙමවන යක්ෂ මෙසේ අසයි: කිම (ඒ බුදුරජ) (අපට) විද්‍යායෙන් සමන්වාගත වෙද? කිම, පුපිරිසිදු පසළොස් වරණධර්ම ඇත්තේ ද? කිම, ඔබගේ ආසුචයෝ ක්ෂිණ වුහු ද? කිම, පුනර්භවයෙක් නැත්ද?

163. සාතාගිර යක්ෂ මෙසේ කියයි: හෙ අපට විද්‍යායෙන් ද සමන්වාගත වෙයි, යලිදු පුපිරිසිදු වූ පසළොස් වරණධර්ම ඇත්තේය, ඔබගේ සියලු ආසුචයෝ ක්ෂිණ වෙති, උහුට පුනර්භවයෙක් නැත.

164. මුනිහුගේ සිත ශුඬ කායකර්මයෙන් ද ශුඬවාක් කර්මයෙන් ද සපන් වෙයි. එහෙයින් ම වදුසරණසපන් එ ගෞතම බුදුන් තථාධර්මයෙන් පසස්නෙහි,

165. මුනිහුගේ සිත ශුඬ කායකර්මයෙන් හා ශුඬ වාක්කර්මයෙන් හා සපන් වෙයි. විද්‍යාවරණ සමපන්න වූ එ ගෞතම බුදුන් තථාධර්ම හෙයින් සමාරාධන කරති.

166. මුනිහුගේ සිත ශුඬ කායවාක් කර්මයෙන් සපන් වෙයි. විද්‍යාවරණ සමපන්න වූ එ ගෞතම බුදුන් එකාන්තයෙන් දකුම්භ.

167. ඉඵච්චිකුට බදු කෙංඬා ඇති (මොනවට ලියු කෙලෙස් ඇති හෙයින්) කාග වූ (පස්මරුන් දිනු හෙයින්) වීර වූ (එකාසන භෝජන පරිමිත භෝජන ඇති හෙයින්) අල්පාහාර වූ ආහාරයෙහි ඡන්දුරාග නැති වෙයි. අලොල වූ විවේකයෙහි ඇලුනු බැවින් වෙහෙහි ධ්‍යාන කරණ ගෞතම මුනිහු එව, දකුම්භ,

168. සිංහයකු සේ එකලාව හැසිරෙණ (පුනර්භවයට නොයන හෙයින්) නාග වූ, ද්විවිධකාමයන්හි (ඡන්දුරාගය) අපෙක්ෂා නැති බුදුන් කරා එළැඹූ (සසර වටින් මිදීම) මාත්‍යුපාගයෙන් මිදීම හෙවත් නිවණ පුරවුස්මහ.

169. සිවුසස් දහම් දෙසන්නා වූ (එය ම කිව්වඤාණ කතඤාණ විසින්) පවසන්නා වූ, වාතුර්භූමකධර්මයන්ගේ පරතෙර පත් (පස්විදු) හැම වෙර බිය ඉක්ම වූ, ගෞතම බුදුන් අපි විවාරම්භ.

170. හෙමවන යක්ෂ මෙසේ අසයි: කවරක් උපන් කල්හි (යත්ත්වසංස්කාර) ලොකය උපන්නේද? කවරෙකි ලා (තණ්හා මාන දිඞ්ඞි) සන්ථව කෙරේද? කවරක් ඇසුරු කොට ලොව පවත්නේද? කුමක් ඇති කල්හි (කවර කරුණෙකින්) ලොකය පෙළේද?

- 171 ජසස්ස ලොකො සම්ප්පන්නො (භෙමව්වනී හගවා)
ජසස්ස ඤාතති සන්තං,
ජන්තමෙව උපාදය
ජසස්ස ලොකො විහංගුකි.
- 172 කතමං තං උපාදනං යත් ලොකො විහංගුකි,
නියානං පුඤ්ඤො භුභි කපං දුක්ඛා පමුචති.
- 173 පඤ්ඤා කාමගුණා ලොකෙ මනො ඡයා පමොදිතා,
එත් ඡන්දො විරාජෙතා එවං දුක්ඛා පමුචති.
- 174 එතං ලොකස්ස නියානං අකමාතං වො යථා තථං,
එතං වො අභමකමාමි එවං දුක්ඛා පමුචති.
- 175 කො සුඛි තරති ඔසං කො සුඛි තරති අණංගවං,
අප්පතිංගං අනාලමෙ කො ගමහීරෙ න සිදති.
- 176 සබ්බද්ධං සිලසම්පන්නො පඤ්ඤො සුසමාහිතො,
අජ්ඣත්තවිනාසී සතිමා ඔසං තරති දුක්ඛරං.¹
- 177 විරතො කාමසංග්ගස්ස සබ්බසංයොජනාතිගො,
නන්දි හව පරික්ඛණො සො ගමහීරෙ න සිදති.
- 178 ගමහීරපඤ්ඤං නිපුණත්ථසංඝං
අකිංචනං කාමහවෙ අසන්නං,
තං පසංථ සබ්බධි විපමුක්ඛං
දිබ්බෙ පරෙ කමමානං මහෙසිං.

1. දුක්ඛරං - සිමු 2.

171. (බුදුහු හෙමචන යි, අමතා මෙසේ වදාළහ;) ඡඩායතන උපත කල්හි ලොකය උපන්නේ වෙයි. ඡඩායතන පවත්නා කල්හි (කෙලක) සන්ථව කෙරෙයි. ඡඩායතනයන් ම ඇසුරු කොට ලොකය පවත්නේය, ඡඩායතනයන් ඇති කල්හි ම ලොකය පෙළෙයි.

172. යම් තැනෙක ලොකය වැනසේ නම්, ඒ උපාදනය (දුඛසත්‍යය) කවරේද? (මාර්ග සත්‍ය සංඛ්‍යාත) නිර්යාණය පුළුල්වී නැඳුනු කෙසේ සසර දුකින් මිදේදැයි වදාළ මැනව.

173. මනාසතනය සවන කොට ඇති (පඤ්ඤායතන සංඛ්‍යාත) පස්කම් ගුණයෝ (මා විසින්) පවසන ලද වෙති. මේ (දෙළොස් ආයතන සංඛ්‍යාත) දුඛසත්‍යයෙහි (තෘෂ්ණ සංඛ්‍යාත), ඡන්ද්‍රය දුරලා මෙසේ සසර දුකින් මිදෙයි.

174. මා විසින් තොපට ලොකයාගේ මේ නිර්යාණය තත්වු පරිදි පවසන ලද. මෙසේ සසර දුකින් මිදෙයින් තෙල කරුණ මම තොපට පවසමි.

175. මේ ලොවහි කවරෙක් (කාමාදි) චතුරොස තරණය කෙරේද? කවරෙක් භවසාගර තරණය කෙරේද? ප්‍රතිස්ථාපිත පිහිටක් නැති අනාලම්බ වූ ගැඹුරු සයුරෙහි කවරෙක් නොගැලේද?

176. හැම කල්හි ශීල සම්පන්න වූයේ ලොවිලොවුතුරු නුවණින් ප්‍රඥාවත් වූයේ (සමථ විපස්සනා මාර්ගඵල සමාධියෙන්) මොනොවට සමානිත වූයේ ආධ්‍යාත්ම වින්තනය සැහැවී කොට ඇති (අප්‍රමාද සංඛ්‍යාත) ස්මාති ඇත්තේ තරණය කිරීමට දුෂ්කර වූ චතුරොසය තරණය කෙරෙයි.

177. කාමසංඥායෙන් (චතුර් මාර්ග සම්ප්‍රයුක්ත සමුච්ඡේද විරති-යෙන්) විරත වූ (සිවුමග නුවණින් මැ) සියලු (දශවිධ) සංයෝජනයන් ඉක්ම වූ (තෘෂ්ණා සංඛ්‍යාත) නන්දිය හා භවයන් ක්ෂය කළ එ ක්ෂිණා-සුව මහණ ගැඹුරු (සසර) සයුරෙහි නො ගැලෙයි.

178. (ස්කන්ධාදියෙහි) ගමහිර ප්‍රඥා ඇති, නිපුණ වූ පණ්ඩිතයන් විසින් ගොතන ලද ප්‍රශ්නයන්ගේ අරුත් දක්නා වූ, රාගාදිකිඤ්ඤා රහිත (ද්විවිධ) කාමයාහි හා (ත්‍රිවිධ) භවයෙහි නො ඇලුනු (ස්කන්ධාදි අරමුණුවල ඡන්ද්‍රාගය නැති හෙයින්) සියලු තන්හි මිදුනු (අභිභවා-පත්ති සංඛ්‍යාත) දිව්‍ය මාර්ගයෙහි යන ඒ මහාර්ථින් බලව.

- 179 අනොමනාමං නිපුණත්ථසිං.
පඤ්ඤදදං කාමාලයෙ අසකං
තං පසාරං සබ්බවිදුං සුමෙධං
අරියෙ පරෙ කම්මානං මහෙසිං.
- 180 සුදිට්ඨං චත නො අජ්ජ සුඤ්ඤාතං සුච්චිකං,¹
යං අද්දසාම සමබ්බද්ධං ඔසති ඡායාමනාසවං.
- 181 ඉමෙ දසසනා යකඛා ඉද්ධිමනො යසසිනො,
සබ්බං තං සරණං යනති කුං නො සප්පා අනුත්තරො.
- 182 තෙ මයං විචරිස්සාම ගාමා ගාමං නගා නගං,
නාමසමානා සමබ්බද්ධං ධම්මස්ස ච සුධම්මනන්.

හෙමවතසුතතං නිවසීතං.

1-10

ආලවකසුතතං

එවං මෙ සුතං: එකං යමයං හගවා ආලවියං විහරති ආලවකස්ස
යකඛස්ස හවනෙ අරං බො ආලවකො යකෙඛා යෙන හගවා තෙනුප-
සඛකම්, උපසඛකම්ඤා හගවන්තං එතදවොච: නිකඛම සමණාති.

සාධාචුසොති හගවා නිකඛම්,
පච්ඡ සමණාති,
සාධාචුසොති හගවා පාච්ඡි,

දුතියමි බො ආලවකො යකෙඛා හගවන්තං එතදවොච. නිකඛම
සමණාති,

සාධාචුසොති හගවා නිකඛම්,
පච්ඡ සමණාති,
සාධාචුසොති හගවා පාච්ඡි,

1. සුභ්බද්ධං - සිඛු 2.

179. අලාමක නාම ඇති, නිපුණාක්කිකතා වූ (නුවණ ලබන පිළිවෙත දෙන හෙයින්) ප්‍රඥාදයක වූ කාමාලයෙහි නොලැබුණා වූ (සර්වඥභාවයට මාර්ග වූ පාරමි ප්‍රඥා ඇති හෙයින්) සුමේධ වූ, සර්වඥ වූ ආර්යාෂ්ටාභිගිත මාර්ග හෝ ඵලසමාපත්ති සංඛ්‍යාත) ආර්යමාර්ගයෙහි යන ඒ මහර්මීන් බලව.

180. එකාන්තයෙන් අද අපට මනා දර්ශණයෙක් විය. අද අපට සොදුරු උදෑසෙණක් විය, ශෝභන උඤ්ඤායෙක් විය. යම් හෙයකින් ඔස තරණය කළ සමයක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ දුටුමෝද, එහෙයිනි.

181. සාද්ධිමත් වූ යගස්වී වූ දහසක් වූ මේ හැම යක්ෂයෝ ඔබ සරණ කොට යෙති. ඔබ වහන්සේ අපගේ නිරුත්තර ගාස්තා වහු.

182. දැයි සම්බුද්ධන් නමදිවිත් ධර්මයාගේ ස්වාක්ඛ්‍යාත භාවය ද වණ්ණන් ගමන් ගමට පවියෙන් පවියට යම්හයි.

හෙමවක සූත්‍රය නිමි.

1 - 10

ආලවක සූත්‍රය.

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අළවුරට ආලවක නම් යක්ෂුගේ භවනයෙහි වැඩවසන සේක. ඉක්බිති අළවු යක්ෂ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියේය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීය:

“මහණ, නික්ම යා,”යි.

“මැනැවැ ඇවැතැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්මුණු සේක.

“එව මහණැ”යි.

“මැනැවැ, ඇවැතැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක. දෙවන වට ද අළවු යක්ෂ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීය: “නික්ම යා මහණ” යි.

“මැනැවැ ‘ඇවැතැ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්ම ගිය සේක. එව “එව මහණැ”, යි

“මැනැවැ, ඇවැතැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිවිසි සේක.

තතියමපි ඛො ආලවකො යකෙඛා හගවන්තං එතදවොච: නිකබ්බ
සමණාති,

සාධාවුසොති හගවා නිකබ්බි,
පටිස සමණාති,
සාධාවුසොති හගවා පාවිසි,

චතුසමපි ඛො ආලවකො යකෙඛා හගවන්තං එතදවොච: නිකබ්බ
සමණාති,

නබ්බාහං තං ආවුසො නිකබ්බිසාමි යං, තෙ කරණියං තං
කරොහීති,

පඤ්ඤං තං සමණ පුච්ඡිසාමි, සචෙ මෙ න ව්‍යාකරිසාසි චිත්තං වා
තෙ බිපිසාමි. හදයං වා තෙ එාලෙසාමි, පාදෙසු වා ගහෙතවා පාරගඛිතාය
බිපිසාමිති,

නබ්බාහං තං ආවුසො පසාමි සඳෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සබ්බගමකෙ සසාමිණත්‍රාහමණියා පජාය සඳෙවමනුසාය යො මෙ චිත්තං
වා බිපෙය්‍ය හදයං වා එාලෙය්‍ය පාදෙසු වා ගහෙතවා පාරගඛිතාය
බිපෙය්‍ය, අපි ව තං ආවුසො පුච්ඡ, යදකඛබ්බිති.

අථ ඛො ආලවකො යකෙඛා හගවන්තං ගාථාය අජකිහාසි:

183 කිං සුඛං චිත්තං පුරිසසස සෙඨං.
කිං සු පුට්ඨණණං¹ සුඛමාවහාති,
කිංසු හවෙ සාදුතරං² රසානං.
කථං ජිවිං ජිවිතමාහු සෙඨං.

184 සද්ධිධ චිත්තං පුරිසසස සෙඨං.
ධම්මො සුට්ඨණණො සුඛමාවහාති
සචරිං හවෙ සාදුතරං රසානං.
පඤ්ඤජිවිං ජිවිතමාහු³ සෙඨං.

185 කථං සු තරති ඔසං කථං සු තරති අණණවං,
කථං සු දුකං අච්චති කථං සු පරිසුජකිති.

1. සුට්ඨණණං සිමු. 2,
2. සාදුතරං - පු. සායා.
3. ජිවිතමාහු - පු.

තෙවනවට ද අළවු යක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කියා:
“නික්ම යා මහණැ” යි.

“මැනවැ ඇවැතැ යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නික්ම වැඩි සේක.
“එව මහණැ” යි.

“මැනවැ ඇවැත” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිවිසි සේක,

සතරවන වට ද අළවු යක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කියා:
“නික්ම යා මහණැ” යි.

“එ කරුණින් ම ඇවැත, මම නොයමි, තා විසින් යමක් කට
හැකි නම්, එය කරව” යි.

“මහණ, තා පැන පුළුවන්මි. ඉදින් තෝ එය මට නො විසදනෙහි
නම්, තාගේ සිත හෝ පෙරලන්නෙමි, තාගේ හදවත හෝ පළන්නෙමි,
දෙපය අල්වා ගෙණ ගහිනෙතර හෝ දමාපියමි” යි.

ඇවැත යමෙක් මාගේ සිත හෝ පෙරලා නම් හදවත හෝ පළානම්
දෙපය හෝ අල්වා ගෙණ ගහිනෙතර දමාගසා නම් එබන්දකු දෙවියන්
සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලොකයෙහි හෝ මහණ බමුණන්
සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාවෙහි, නො මැ දක්මි. එහෙත් ඇවැත,
යමක් කැමැත්තෙහි නම් විවාර” යි.

එකල් හි අළවු යක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කියා:

183 මෙලොව්හි පුරුෂ හට කවර ධනයෙක් ශ්‍රේෂ්ඨ වේ ද?
මොනොවට පුරුදු කරණ ලද කවරෙක් සුව ඵලවාද? කවරෙක් රසයන්
අතුරෙන් ඉතා මිසුරු වේ ද? කියෙයිනි දිව්වටනහුගේ ජීවිතය
ශ්‍රේෂ්ඨයයි කිහුදු? යි.

184 මෙලො වැ ශ්‍රද්ධාව පුරුෂ හට ශ්‍රේෂ්ඨ ධනය වේ, (දන, සීල,
භාවනා) ධර්මය මොනොවට පුරුදු කරණ ලද්දේ සුව ඵලවයි, රසයන්
අතුරෙන් සත්‍යය උකාන්තයෙන් මිසුරු වෙයි. ප්‍රඥාවෙන් දිව්වටනු
වහුගේ ජීවිතය ශ්‍රේෂ්ඨයයි කිහු,

185 කියෙයිනි ඔස තරණය කෙරේ ද? කියෙයිනි සසර සයුරු
තරණය කෙරේ ද? කියෙයිනි වෘත්තදුඛය ඉක්මයේ ද? කියෙයිනි පිරිසිදු
වේ දෑ? යි.

- 186 සද්ධා තරති සියං අපමාදෙන අනුමානං,
විරියෙන දුක්ඛමචෙති¹ පඤ්ඤා පරිසුද්ධති.
- 187 කථං සු ලහතෙ පඤ්ඤං කථං සු විඤ්ඤා ධනං,
කථං සු කිත්තිං පපොති කථං මිත්තාති ගන්ති.
අප්පා ලොකා පරං ලොකං කථං ඉපෙව න සොවති.
- 188 සද්දහානො අරහතං ධම්මං නිබ්බානපතියා,
සුඤ්ඤා ලහතෙ පඤ්ඤං අපමනො විවක්ඛණො.
- 189 පතිරුපකාරි ධුරවා උට්ඨාතා විඤ්ඤා ධනං,
සච්චන කිත්තිං පපොති දදං මිත්තාති ගන්ති.
- 190 යසෙසතෙ චතුරො ධම්මො සද්ධස්ස සරමෙයිනො,
සච්චං ධම්මො ධිති වාගො ස චෙ ඉපෙව න සොවති.
- 191 ඉඛිත අපඤ්ඤා පුච්ඡස්ස පුච්ඡ සමණබ්‍රාහ්මණො,
යදි සච්චා දමා වාගා ඛන්තාහීනො යා විජ්ජති.
- 192 කථං නු දුති පුච්ඡස්සාං පුච්ඡ සමණබ්‍රාහ්මණො,
සො හං අජ්ජ පජානාමි යො චන්දො සම්පරායිකො.
- 193 අකාය චත මෙ බුද්ධා වාසායා' ළවිමාගමී,
සො හං අජ්ජ පජානාමි යකුදිත්තං මහපථං.
- 194 යො අහං විචරිස්සාමි ගාමා ගාමං පුරාපුරං,
නම්සසමානො සම්බුද්ධං ධම්මස්ස ච සුධම්මකන්ති.

1. දුක්ඛං අචෙති - සිද්ධි 2.

186. ශ්‍රඩායෙන් දෘෂ්ටිසංඛ්‍යාතමස තරණය කෙරෙයි. අප්‍රමාදයෙන් හචාර්ණව තරණය කෙරෙයි. අනාගාමී මාර්ගවධ්‍ය වූ කාමදූෂය විර්යයෙන් තරණය කෙරෙයි. අර්හත්මාර්ගප්‍රඥාවෙන් පිටිසිදු වෙයි.

187. කියෙයින් ප්‍රඥා ලබා ද? කියෙයින් ධනය ලබා ද? කියෙයින් කීර්තියට පැමිණේ ද? කියෙයින් මිතුරන් සපයා ද? මෙලොවින් පරලොව ගොස් කියෙයින් ශෝක නො කෙරේ ද?"යි

188. නිවනට පැමිණීම පිණිස (බුද්ධාදි) රහතුන්ගේ ධර්මය හඳුනාගත්තේ (දහම්) අසනු කැමැත්තේ අප්‍රමත්ත වැ විචක්ෂණ වූයේ ලොකික ලොකොත්තර ප්‍රඥා ලබා,

189. ලොකික ලොකොත්තර ධනයට ප්‍රතිරූප වැ ක්‍රියා කරණ සුලු වූයේ රුකුළු වැර ඇතියේ නොලිහිල් පැරකුම ඇත්තේ ලොවිලොවුතුරු ධනය ලබා. වාක්සත්‍යයෙන් කීර්තියට පැමිණේ. කැමැති දෑ දෙන්නේ මිතුරන් සපයා.

190. ගිහිගෙහි වසන යම් සැදැහැනියකුට වාක්සත්‍යය හා ප්‍රඥාව හා විර්යය හා ත්‍යාගය හා මේ සිව් දහම්හු ඇත් ද, හේ ඒකාන්තයෙන් පරලොව ගොස් ශෝක නො කෙරේ. මෙලොවින් පරලොව ගිය හේ ඒකාන්තයෙන් ශෝක නොකෙරේ.

191. ඉදින් වාක්සත්‍යයෙන් වැඩි තරම් වූ ප්‍රඥා සංඛ්‍යාත දමයෙන් වැඩි තරම් වූ ත්‍යාගයෙන් වැඩිතරම් වූ විර්යසංඛ්‍යාත ක්ෂාන්තියෙන් වැඩිතරම් වූ අනෙක් දහමක් මේ ලොකයෙහි ඇත් නම්, වැලින් අත්‍ය වූ නොයෙක් මහණ බමුණන් විවාරවයි.

192. මෙලොවැ නුවණ ලැබීම් ඇ යම් කරුණෙක් වේ නම්, එ ද පරලොව පිළිබඳ යම් අර්ථයෙක් වේ නම්, එ ද, අද මම දැනගනිමි. එබඳු මම දැන් කියෙයින් නම් අන් බොහෝ මහණ බමුණන් විවාරම් ද?

193. ඒකාන්තයෙන් බුදුහු මට වැඩ සඳහා වාසය පිණිස අලවු පුරට වැඩියහ. (එහෙයින්) යම් පින් කෙතෙක්හි දෙන ලද්ද මහත් එල වේ නම්, මම ඒ පින් කෙත දැනගනිමි.

194. මම බුදුන් නම්දීමින් ධර්මයාගේ සුධර්මකය ද කියමින් ගමින් ගම නුවරින් නුවර හැසිරෙම යයි.

එවං වුත්තෙ ආලවකො යකො හගවහනං එතදවොච. අභික්කන්තං හො ගොතම, අභික්කන්තං හො ගොතම, සෙය්‍යථාපි හො ගොතම නික්කුජ්ඣිතං වා උක්කුජ්ජය්‍ය පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය මූලිකස්ස වා මග්ගා ආවිකෙඛය්‍ය අක්කිකාරෙ වා තෙලපජ්ජාතං ධාරෙය්‍ය චක්ඛුට්තො රූපානි (කඛිතනීති, එවමෙවං හොතා ගොතමෙන අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසංහං හගවහනං ගොතමා සරණං ගච්ඡාමි, ධම්මෙකඛි භික්ඛුසංඝකඛච. උපාසකං මං හවං ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනග්ගෙ පාණ්‍යපෙනං සරණං ගතන්ති.

ආලවකසුත්තං නිධ්‍යීතං.

1-11

විජයසුත්තං

- 195 වරං වා යදි වා තිවයං නිසින්නො උද වා සයං,
සම්මෙඤ්ජති පසාරෙති එසා කායස්ස ඉඤ්ජනා.
- 196 අට්ඨි නභාරු සංයුක්තො තවමංසාවලෙපනො,
ජවියා කායො පටිච්ඡන්නො යථාභූතං න දිස්සති.
- 197 අත්තපුරොදරපුරො යකපෙළස්ස වක්ඛිතො,
හදයස්ස පපථායස්ස චක්කස්ස පිහකස්ස ව.
- 198 සිඛ්ඤාණිකාය ඛෙළස්ස සෙදස්ස මෙදස්ස ව,
ලොභිතස්ස ලසිකාය පිත්තස්ස ව වසාය ව.
- 199 අථස්ස නවහි සොතෙහි අසුචි සවති සබ්බද,
අක්ඛිමහා අක්ඛිගුථකො කණ්ණිමහා කණ්ණිගුථකො.
- 200 සිඛ්ඤාණිකා ව නාසාතො මුඛෙන වමනෙ' කද,
පිත්තං සෙලකඛච වමති කායමහා සෙදජලිකා.
- 201 අථස්ස සුඛිරං සීසං මත්ථුඛගස්ස පුරිතං,
සුභතො නං මඤ්ඤති ඛාලො අවිජ්ජාය පුරකඛිතො.

මෙසේ වදළ කල්හි අළවු යක් හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවැ. හවත් ගෞතමයන් වහන්ස ඉතා මැනවැ, යම් සේ හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යටිහුරු කරණ ලද්දක් උඩුහුරු කෙරෙන්නේ වේද, පිළිසන්වුවක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේද, මුළාවුවකුට මහ පවසන්නේ හෝ වේද, 'අස් ඇත්ත: හුරු දක්නාහ'යි අදුරෙහි තෙල් පහනක් දල්වන්නේ හෝ වේද, එසෙයින් මැ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් ධර්මය පවසන ලද, තෙල මම හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සරණ කොට යමි, ධර්මය ද හික්සු සඬ්ඝයා ද සරණ කොට යමි. හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ මා අද පටන් දිවිහිම ව සරණගත උපාසකයකු කොට ධරණ සේක්වයි.

ආලවක සූත්‍රය නිමි.

1 - 11

විජය සූත්‍රය

195. යන්නේ හෝ ඉදින් සිටිනේ හෝ හුන්නේ හෝ නොහොත් හෝනේ වේද, (අත්-පා) හකුළුවනු ද විදහනුද වේ. තෙල ශරීරයාගේ වලනය යි.

196. ඇටින් හා නහරින් හා බැඳුනු, සමින් හා මසින් හා අවලිප්ත වූ සිවියෙන් පිළිසන් වූ සිරුර තත් වූ පරිදි නො පැණේ.

197. (මේ සිරුර) අකුණයෙන් පිරුණේ නොපැසුනු අහරින් පිරුණේ අක්මායෙන් ද වටිනින් ද හදවතින් ද පපුකැණින් ද වකුගඩුයෙන් ද බඩදිවෙන් ද -

198. මුකුණයෙන් ද කෙළෙන් ද ඩහදියෙන් ද මේදසින් ද ලෙහෙයින් ද සදම්ප්පලෙන් ද පිතින් ද වුරුණු තෙලෙන් ද පිරුණේ වෙයි.

199. යලිදු මේ ශරීරයාගේ නවදෙරිත් හැමකල්හි මල වැහෙයි, ඇසින් කබ ද කණින් කාරලු ද වැහෙයි.

200. නැහැයෙන් සොටුද කලෙක මුවින් පිත ද සෙම ද වමයි, කයින් සෝදිය හා දැලි ද වැගිරෙයි.

201. වැලිදු මේ ශරීරයාගේ සිදුරු සහිත හිස හිස්මුලින් පිරුණේ වෙයි. අවිද්‍යායෙන් පෙරවුකරණ ලද බාල එය ශුභ විසින් හඟනේය.

- 202 යදව සො මනා සෙති උද්ධමානො විනිලකො,
අපවිදො සුසානස්මිං අනපෙක්ඛා තොනති ක්කතයො.
- 203 බාදනති නං සුවාණා ව සිගාලා ව වකා කිමි,
කාකා ගිජ්ඣා ව බාදනති යෙ වඤ්ඤා සනති පාණිනො.
- 204 සුඛාන චුද්ධවචනං භික්ඛු පඤ්ඤාණවා ඉධ,
සො ඛො නං පරිජානාති යථාභූතං හි පසසති.
- 205 යථා ඉදං තථා එතං යථා එතං තථා ඉදං,
අජ්ඣන්තඤ්ඤා ඛහිද්ධා ව කායෙ ඡන්දං විරාජයෙ.
- 206 ඡන්දරාගවිරූපතා සො භික්ඛු පඤ්ඤාණවා ඉධ,
අජ්ඣගා අමතං සනතිං නිබ්බාන¹පද මච්චුතං.
- 207 දිපාදකො යං අසුචි දුග්ගතො පරිහිරති,²
නානා කුණප පරිපුරො වීක්ඛවන්තො තතො තතො.
- 208 එතාදිසෙන කායෙන යො මඤ්ඤා උණණමෙනවෙ,
පරං වා අවජානෙය්‍ය කිමඤ්ඤානු අදස්සනාති.

විජයසුභ්‍රතං නිවසිතං

1-12

මුති සුභ්‍රතං

- 209 සක්ඛාතො භයං ජාතං නිකේතා ජායතෙ රජො,
අනිකේතමසක්ඛිවං එතං වෙ මුතිදස්සනං.
- 210 යො ජාතමුච්ඡිජ්ජ න රොපයෙය්‍ය
ජායතනමස්ස නානුපාවෙවෙජ,
තමාහු එකං මුතිනං වරත්තං
අඤ්ඤා සො සනතිපදං මහෙසි.

1. නිබ්බානං-ම.

2. පරිජානං-ම.

202. යම් විටෙක ඒ කය ආශ්‍ර උෂ්මා විඤ්ඤාපගමයෙන් මළේ ඉදිමුනේ නිල් වූයේ හෝනේ වේද, එකල්හි අමු සොහොන්හි හැරදමන ලද්දේ ඤාතිහු අපෙක්ෂා රහිත වූවාහු වෙති.

203. ශුන්‍යකයෝ ද සිවල්ල ද වාකයෝ ද, පණුවෝ ද කවුඩෝ ද ගිජුලිහිණිහු ද කති. වෙනත් ප්‍රාණිහු ද වෙන් නම් ධිහු ද එය කති.

204. මෙයස්නෙහි විදසුන් නුවණින් යුත් මහණ බුදු වදන් අසා එය පිරිසිදු දැනගනී. තත් වූ පරිදි අනිත්‍යාදි විසින් දක්නා හෙයින්.

205. මේ සවිඤ්ඤාක අශුභය යම් සේ ද නෙල අවිඤ්ඤාක අශුභය ද එබඳු වෙයි. නෙල අවිඤ්ඤාක අශුභය යම් බඳු ද, මේ සවිඤ්ඤාක අශුභය ද එබඳු වෙයි. (එහෙයින්) ආධ්‍යාත්මික වූ ද බාහ්‍ය වූ ද සිරුරෙහි ඡන්ද්‍රාගය දුරලත්තේ ය.

206. මෙ යස්නෙහි රහත්මග නුවණින් යුත් එ මහණ ඡන්ද්‍රාගයෙන් වෙන් වූයේ අමාන නම් වූ ශාන්තිය වූ ව්‍යුති රහිත වූ, නිව්‍යාණයට ද පැමිණියේ ය.

207. අප්චිත්‍ර වූ දුගඳ වහනය කරණ නොයෙක් කුණපයෙන් පිරුණු ඒ ඒ දෙරින් මලවහන දෙපායුත් මේ කය (සුවද කැවිම් ආදියෙන්) පරිහරණය කරණු ලබයි.

208. යමෙක් මෙබඳු වූ සිරුරින් යුක්තව තෘෂ්ණාදි විසින් තමා හුවා දක්වන්නට සිතා ද, මෙරමා හට හෝ අවමන් කරන්නේ ද මෙහිලා ආයාච්ඡාසීයෙන් සත්‍යය නො දැක්ම විනා අන් කවරෙක් ද?

විජය සූත්‍රය නිමි.

1 - 12

මුනි සූත්‍රය

209. (තෘෂ්ණා - දෘජිට් - මිත්‍ර සබ්බාත නිව්ධි) සක්චයෙන් (කෙලෙස්) බිය උපන. (රූපාදි අරමුණු නටැති) නිකේතයෙන් (ගෙයින්) රාශාදි කෙමලස් රජස් උපන. හිකේත නැති, සක්චයෙන් තොර වූ තෙල නිව්‍යාණය එකානන්‍යයෙන් (බුඩ) මුනිහුගේ දර්ශනය වෙයි.

210. යමෙක් උපත් කෙලෙස් නසා මතු උපදානා කෙලෙස් නූපදවා ද, (අනාගතයෙහි උපදානා) ඒ ක්ලෙශයට යලි ප්‍රවේශ නො දෙන්නේ ද, (ලොකාසීව්‍යයාවෙහි) හැසිරෙන ඔහු ශ්‍රේෂ්ඨමුනිවරයෙකැයි (බුදුවරු) කිහු. ඒ මහර්ෂි අත්‍යන්ත ශාන්ති පදය (පසක් විසින්) දුටුයේ ය.

- 211 සඤ්ඤාන චරිතානි පභාසා ධර්මං
සිද්ධාන මංගලානාමුපදෙවං,
ස චෙ මුනි ජාතිකයනදස්සි
තත්තං පභාසා න උපෙත්ථ සඤ්ඤානං.
- 212 අඤ්ඤාය සඤ්ඤානි නිවේසනානි
අනිකාමයං අඤ්ඤාතරපිනෙසං,
ස චෙ මුනි විතරෙතො අනිදො
නායුහති පාරගතො හි හොති.
- 213 සඤ්ඤානිභං සඤ්ඤානං සුමධං
සඤ්ඤානං ධර්මෙසු අනුපලික්ඛං,
සඤ්ඤානං තණ්හාසංගො විමුක්ඛං
තං වාපි ධරා මුනිං¹ වෙදයන්ති.
- 214 පඤ්ඤානං සිලවතුපපන්නං
සමාහිතං ඤානාරතං සතිමං,
සඤ්ඤානං අබ්භං අනාසවං
තං වාපි ධරා මුනිං² වෙදයන්ති.
- 215 එකං චරන්තං මුනිං අපමන්තං
තිත්ථපසංසාසු අවෙධමානං,
සිහංච සද්දෙසු අසත්තසත්තං
වානංච ජාලමහි අසජ්ජමානං,
පද්මං ච නොයෙන අලිප්පමානං
නොසාරමඤ්ඤාසමනඤ්ඤා නොයන්තං
තං වාපි ධරා මුනිං³ වෙදයන්ති.
- 216 යොගානුමානං ඵලෙහාරිවාහිජායති
යසම් පරෙ වාචාපරියන්තං වදන්ති,
තං විතරාගං සුසමාහිතිද්දියං
තං වාපි ධරා මුනිං වෙදයන්ති.

1. මුනි-මහත්.

2. මවේඤ්ඤා-සි. සායං

211. (ස්කන්ධායතනාදී) ක්ලෙශවස්තුන් පිරිසිඳ දැන (අභිසංස්කාර විඤ්ඤාන සංඛ්‍යාත) වස්තුබ්‍යය සමුදෙව්‍යද විසින් නසා එයට නැවත තාප්ණා දෘෂ්ටි නමැති සංහතය (දිය) නොවැද්දෙද්ද, ජාතිමරණයන්ගේ අන්තය වන නිවන දක්නා සුලු ඒ මුනි එකානන්තයෙන් නවවිධ අකුශල චිතර්කය ප්‍රහිණ කොට (දෙවියෙමි, මිනිසෙකිමි යන ආදී) සංඛ්‍යාවට නො පැවරෙයි.

212. (කාමහවාදී) හැට නිවෙසනයන් (අනිත්‍යාදිවශයෙන්) දැන, ඔවුනතුරෙහි එකකුදු නො පෙනුයේ ඒ බුධමුනි පහකළ තාප්ණා ඇතියේ (එහෙයින්ම) ගිණුනො වූයේ එකානන්තයෙන් කුශලාකුශල කර්ම රැස් නො කෙරෙයි. යම් භෙයෙකින් නිවන් පරතොරි හෙ ගියේ ද එහෙයිනි.

213. (ඡන්දරාගප්‍රභාණයෙන් ස්කන්ධ ධාතු ආයතන සංඛ්‍යාත) සියලු ධර්මයන් මැඩ ලූ, සචාකාරයෙන් ඒ සියලු ධර්මයන් දන්නා වූ, (සච්චර්මයන් දෙසිටෙහි සමන් වූ මහා ප්‍රඥ ඇති හෙයින්) සුමෙධ වූ සච්චර්මයන්හි (ඡන්දරාගා භාවයෙන්) නො ඇලුනු සච්චර්මයන්හි ඡන්දරාගය හළ, තාප්ණා-ක්ෂය සංඛ්‍යාත නිවාණයෙහි විප්‍රක්ෂ වූ ජ බුදුහු මුනි යයි බුබුදු පණ්ඩිතයෝ දනිති.

214. (ක්ලෙශප්‍රභාණය කරන) ප්‍රඥාබලය ඇති, චතුසාරිගුද්ධි ශීලයෙන් හා නෙමළස් දුහිතින් යුත්, මාග්ඵල රියසාපපසමාධියෙන් සමාගිත වූ, (උපචාර - අර්ණා) ධ්‍යානයන්හි ඇලුනු, ස්මාතිමත් වූ, රාගාදි සංගතයන් මිදුනු, (පෘඤ්චෙතොබිල සංඛ්‍යාත) කෙලෙස් හුල් නැති, ඔහු මුනියයි පණ්ඩිතයෝ දනිති.

215. (ප්‍රමුඡ්ඡා සංඛිඛ්‍යාතාදියෙන්) එකලාව ගැබ්බෙන මොහොයා-ධර්මයෙන් යුක්ත වූ, (ගැමනන්හි) නොපමා වූ, නින්ද ප්‍රශංසායෙහි (ප්‍රතිසානුනය පදකින්) නො සැපලනු වූ, සිංහයකු සෙයින් (අටලෝදහවහි) තැනි නො ගන්නා වූ, දූලෙහි සුළා සෙයින් (තාප්ණා - දෘෂ්ටි ජාලයෙහි) නො ලැගෙන දියෙන් නොතැවාරන පිළුමක් සෙයින් ලොභය හා තාප්ණා දෘෂ්ටි ලොපයෙන් නොතැවාරන, මෙරමා නිවනට පමුණුවන, අනිකතු විසින් (නිවනමගට) නො පැමිණැවිය හැකි, ඒ බුදුහු මුනි යයි පණ්ඩිතයෝ දනිති.

216. යමෙක් යම් වස්තුවක් කෙරෙහි අන්‍ය නික්කයෝ (ගුණාගුණ වශයෙන්) නින්ද ප්‍රශංසා වචන කියාත් ද, එබන්දෙහි නානාතොටහිලු වැඟක් මෙන් සටිර මේ ද, (ඉටු අරමුණෙහි) පහ වූ රාග ඇති, (වෙප මොහ අභාවයෙන්) සමාගිත වූ ඉදුරන් ඇති, ඒ බුදුහු මුනි යයි පණ්ඩිතයෝ දනිති.

- 217 යො වෙ ධීනතො තසරංච උජ්ජං
චිග්ගච්ඡති කමෙහි පාපකෙහි,
විමංසමානො විසමං සමඤ්ඤා
තං වා පි ධිරා මුනිං වෙදයනති.
- 218 යො සඤ්ඤාතො න කරොති පාපං
දහරො ව මජ්ඣිමො ව¹ මුනි යතොතො,
අරොසනෙයොසො යො න රොසෙති කඤ්ඤි
තං වාපි ධිරා මුනිං වෙදයනති.
- 219 යදග්ගතො මජ්ඣිකො සෙසතො වා
පිණ්ඩං ලග්ගෙ පරදනතුපජිවි,
නාලං ථුතුං නොපි හිපවිච්චාදි
තං වාපි ධිරා මුනිං වෙදයනති.
- 220 මුනිං චරන්තං චිරතං ලෙථුනස්මා
යො යොබ්බතො උපතිබ්බකමෙ කච්චි,
මදප්පමාද චිරතං විසුමුත්තං
තං වාපි ධිරා මුනිං වෙදයනති.
- 221 අඤ්ඤාය ලොකං පරමස්ථසිං
ඔසං සමුද්දං අතිතරිය තාදිං,
තං ජිත්තග්ගං අසිතං අනාසවං
තං වාපි ධිරා මුනිං වෙදයනති.
- 222 අසමා චුහො දුරවිතාරචුතතිනො
ගිහි දාපොසි අමමො ව සුබ්බතො,
පරපාණරොධාය ගිහි අසඤ්ඤාතො
නිව්චං මුනි රක්ඛති පාණිනො යතො.
- 223 සිඛි යථා නිලගිවො විහඤ්ඤාමා
හංසස්ස නොපෙති ජවං ඤදවනං,
එවං ගිහි නානුකරොති භික්ඛුනො
මුනිනො විවිත්තස්ස චන්ද්‍රිකාසකොති.
මුනිසුඤ්ඤානං නිවසීතං.

උරගවග්ගො පඨමො

තස්සද්දනං:

උරගො ධනියො වෙච්ච විසාණඤ්ඤා තථා කසි,
චුද්දො පරාහවො වෙච්ච වසලො ලේඛනභාවනා.
සාතාගිරො ආලවකො චිජ්ජො ව තථා මුනි,
දාදසෙනානි සුත්තනි උරගවග්ගොති චුච්චති,

1. මකෙජාච-සි-සායා

217. යමෙක් ජිකාන්තයෙන් (භවාන්තාරාපගමන නැති හෙයින්) ස්ථිත වූ සිත් ඇත්තේ, හුටෙලුවක් (පිළි විසන කර්ම දණ්ඩක්) සෙයින් සාප්පු වූයේ පව්කට පිළිකල් කෙරෙද, සම විසම දෙක මාග් ප්‍රඥයෙන් විමසා බලන්නේත් වේ ද, ඒ බුදුහු මුනි යයි පණ්ඩිතයෝ දනිති.

218. යමෙක් (සීල සංයමයෙන්) සංයන වූයේ තරුණ වූයේ හෝ මැදම වියෙහි වූයේ හෝ දළුනු සිත් ඇත්තේ මොනෙයා බර්මයෙන් සමන්විත වූයේ, නො පෙළියඤ්ඤ වූයේ කිසිවකු නො ගටාද, ඔහු මුනි යයි පණ්ඩිතයෝ පවසත්.

219. මෙරමා විසින් දුන් දිව්වටනා සැළි මුට්ටන් හෝ මැදිග් හෝ සෙසු තැනින් ගත් පිඩු ලබාද, හේ (තමා හෝ දායකයා) පැසසීමට නො නිමිට්ඨ ද, දයකයා පහත් කොට බණන්තේ හෝ උනා වෙද, ඔහු මුනි යයි පණ්ඩිතයෝ පවසත්.

220. යමෙක් යොවුන් වියෙහි (ස්ත්‍රී රූපාදි) කිසි අරමුණක (කෙලෙස් විසින්) නො බැඳේ ද, මුනි වූ එකවිහාරී ව හැසිරෙන, මෙවුන දමන් දුරු වූ මදයෙන් හා ප්‍රමාදයෙන් විරත වූ, සියලු කෙලෙස් බැඳුවෙන් මිදුනු ඔහු මුනි යයි පණ්ඩිතයෝ පවසත්.

221. (ස්කන්ධාදි) මලාකය (දුකැසි) දැන, (නිරාබසත්‍යය සාක්ෂාත් කිරීමෙන්) පරමාණිය දක්නා සුලු (සළිදය ප්‍රභාණයෙන්) චතුරොසය ද (චක්ෂුරාදි ආයතන) සමුදය ද (මාග්භාවනාවෙන්) තරණය කොට කෘදි වූ, සිද්ධි ලද චතුර්ගුණට ඇති තෘෂ්ණා - දාමටි විසින් ඇසුරු නො කරණලද, ඔහු මුනි යයි පණ්ඩිතයෝ පවසත්.

222. (ගිහි - ගැව්දි) දෙදෙන නො සම වුවාහු උනුන්ගෙන් දුර වූ වාහු හෝ දිව් වැටුම් ඇති වෙති. ගෘහී නොව අබ්බදරුවන් පුස්තේ වෙයි. පවිත්‍ර වුත ඇති පැව්දි (අබ්බදරුවන් කෙරෙහි) චිත්තව නැති වෙයි. ගිහි පරපණ තැසීමෙන් අසංයන වෙයි. මුනි සංයන වූයේ ප්‍රාණින් රක්තේය.

223. අහස්නිසරණානිල් ගෙල ඇති මොණර කිසිකලෙකන් භංගයාගේ ජවයට යම්සේ නො පැමිණේ ද, එසෙයින් ගෘහී වෙනෙහි ධ්‍යාන කරණසුලු කාය - චිත්ත විච්චක ඇති, මුනි වූ චහණහු අනුකරණ නො කෙරෙයි.

මුනි සූත්‍රය නිමි.

පළමු වැනි උරගවග්ගිය.

එහි උද්දාය:

උරග සූත්‍රය ද, ධනිය සූත්‍රය ද, බහාවිසාණ සූත්‍රය ද, එයේ ම කසිහාර-දොර් සූත්‍රය ද, වුඤ්ඤ සූත්‍රය ද, පරාභව සූත්‍රය ද, වසල සූත්‍රය ද, (කර්ණිය) මෙත්ත සූත්‍රය ද, සාතාගිරි සූත්‍රය ද, ආළවක සූත්‍රය ද, විජ්ජා සූත්‍රය ද, එයේ ම මුනි සූත්‍රය ද යන මේ දොළොස් සූත්‍ර රු උරගවග්ගිය කී යනු ලැබේ.

2. බුද්ධචර්යා

2-1

රතනසූතනං

- 224 යානිධි භූතානි සමාගතානි
භූතමානි වා යානි ව අනුලිංකෙති,
සංඛෙව භූතා සුමනා භවනතු
අපොපි සකකථව පුණ්ණතු භාසිතං.
- 225 තසමා හි භූතා නිසාමෙථ සංඛෙ
මෙතනං කරොථ මානුසියා පජාය,
දිවා ව රතෙතා ව හරන්ති යෙ බලි-
තසමා හි නෙ රකකථ අපාමන්තං.
- 226 යං කිංකරි විතතං ඉධ වා භූරං වා
සංගෙහසු වා යං රතනං පණිතං,
න නො සමං අත්ති තථාගතෙන
ඉදමි බුද්ධෙ රතනං පණිතං
එතෙන සංවෙචන සුවතී භොතු.
- 227 බයං විරාගං දමිතං පණිතං
යදජ්ඣතා සකාමුති සමාහිතො,
න තෙන ධම්මෙන සමත්ති කිංකරි
ඉදමි ධම්මෙ රතනං පණිතං
එතෙන සංවෙචන සුවතී භොතු.
- 228 යං බුද්ධසංවේසා පරිවණ්ණයි සුචි-
සමාධි මානනතිරිකාසුඤ්ඤාමාහු,
සමාධිතා තෙන සමො න විජජති
ඉදමි ධම්මෙ රතනං පණිතං
එතෙන සංවෙචන සුවතී භොතු.
- 229 යෙ පුග්ගලා අවධස්සතං පසස්සා
වත්තාරි උතානි යුගානි භොතති,
තෙ දකඛ්ණෙසාසා සුගතස්ස සාවකා
එතෙසු දිත්තානි මහපථලානි,
ඉදමි සංඛෙ රතනං පණිතං
එතෙන සංවෙචන සුවතී භොතු.

2. චූල වගීය

2 - 1

රත්න සූත්‍රය

224. මෙහි රස්වු යම් භූමියක් අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් හෝ වෙනත් ද-
යම් අනන්තරයෙහි වැසි අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් හෝ වෙනත් ද, ඒ හැම
භූතයෝ සොමනස් වෙත්වා! තවද මාගේ භාසිතය සකසා අසත් වා.

225 එසෙයින් ම හැම අමනුෂ්‍යයෝ අසත්වා! මනුෂ්‍ය ප්‍රජාවට
මෙමුත්ති කරව. යම් මනුෂ්‍ය කෙනෙක් දව ර දෙකේහි පුද එළවත් ද,
එසෙයින් ම අප්‍රමත්ත වුවාහු ඔවුන් රකුව.

226 මෙ මිනිස් ලොවැ හෝ නාග සුපණ්ණදි අත් ලොවෙකැ හෝ
යම් ධනසෙකුත් වේද, සාධාරණයෙහි හෝ යම් ප්‍රණීත වූ රත්නයෙකුත් වේද,
ඔවුනතර තථාගතයන් හා සම එක ද රුවනෙක් නැත, මෙ ද බුදුරදුන්
කෙරෙහි වූ ශ්‍රේෂ්ඨ රත්න භාවයයි. ඒ සත්‍යයෙන් සත්තට සෙත් වේවා!

227 (ආයාමාගි සමාධියෙන්) සමාහිත වූ ශාක්‍යමුනි රාගාදී
කෙලෙසුන්ගෙන් දුරු වූ හෙයින් විරාග නම් වූ ක්ලේශ ක්ෂය වූ
අමාතවූ ප්‍රණීත වූ යම් නිවනක් අවබෝධ කෙළේ ද, ඒ නිව්‍යාණ ධර්මය හා
සමවූ අත් කිසිදු රුවනෙක් නැත, මෙද ධර්මයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ රත්න භාව
යයි, ඒ සත්‍යයෙන් (සත්තට) සෙත් වේවා!

228 බුද්ධශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්සේ (කෙළෙස් මල මුලුසුන් කරන
හෙයින්) අත්‍යන්තයෙන් ව්‍යවදන වූ යම් මාගිධර්මයක් වණ්නා කළ
සේක්ද, යම් එල සමාධියක් (මාගියට අනතුරුව ම පල දෙන බැවින්) ආනන්ත
රිකය'යි වදළ සේක් ද, ඒ සමාධිය හා සම වූ අනෙක් රුවනෙක් නැත.
මෙ ද ධර්මයෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ වූ රත්න භාව යි. ඒ සත්‍යයෙන් සත්තට
සෙත් වේවා!

229 බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන් විසින් පසස්නා ලද යම් අට අට පුහුල්
කෙනෙක් වෙත් ද, තෙල පුරුෂ යුගලයෝ සතර දෙනෙක් වෙති. බුධ
ශ්‍රාවක වූ ඔහු ක්ෂේණාර්ථ වෙති. තුලුන් කෙරෙහි දන්හු මහත් එල
වෙති. මෙ ද සබ්බසා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ රත්න භාවය වේ. තෙල සත්‍ය
යෙන් සත්තට සෙත් වේවා.

- 230 යෙ සුප්පසුභතා මනසා දලෙහන
 භික්ඛාමිනො ගොතම සාසනභි
 තෙ පතතිපතනා අමතං චිග්ගහ
 ලද්ධා මුඛා භිඤ්ඤානිං භුඤ්ජමානා
 ඉදම්පි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
 එතෙන සංවේචන සුවඤ්ඤා හොතු.
- 231 යට්ඨකුට්ඨොපායං පඤ්ඤානං සියා
 චතුර්ථං වාතෙහි අසංමානඤ්ඤායො,
 තඤ්ඤාපමං සප්පුරිසං චදම්
 යො අරියසංවිචාරි අවේචන පසාදි,
 ඉදම්පි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
 එතෙන සංවේචන සුවඤ්ඤා හොතු.
- 232 යෙ අරියසංවිචාරි විභාවයන්ති
 ගම්මිජ්ජපඤ්ඤාන සුදෙධිතානි
 කිඤ්ඤාපි තෙ හොතති භුසප්පමතතා
 න තෙ හවං අට්ඨමං ආදියන්ති,
 ඉදම්පි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
 එතෙන සංවේචන සුවඤ්ඤා හොතු.
- 233 සභාවස්ස දස්සනසම්පදා
 තස්සස්ස ධම්මා ජනිතා හවන්ති,
 සක්කායද්ධිං විවිකිච්ඡිතඤ්ඤා
 සිලබ්ධතං වාපි යදඤ්ඤා කිඤ්ඤා,
 චතුර්ථපායෙහි ව විප්පමුතො
 ඡ වාභිධානානි අහබ්බො කාතු.
 ඉදම්පි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
 එතෙන සංවේචන සුවඤ්ඤා හොතු.
- 234 කිඤ්ඤාපි යො කම්මං කරොති පාපකං
 කායෙන වාචා උද චේතසා වා
 අහබ්බො යො තස්ස පටිච්ඡාදා
 අහබ්බතා දිට්ඨපදස්සා දුක්ඛා,
 ඉදම්පි සංඛෙස රතනං පඤ්ඤානං
 එතෙන සංවේචන සුවඤ්ඤා හොතු.

230 යම් රහත් කෙනෙක් ගෞතම සාසනයෙහි දැඩි සිතින් මොනො-
වට විදහිතායෙහි ප්‍රසූක්ත වූවාහු (ප්‍රඥ වියයි ධූර දෙකින්) සියලු කෙළෙ-
සුන්ගෙන් නික්මුනාහු වෙන් ද, ඔවුහු අර්හත් ඵල සංඛ්‍යාත ප්‍රාප්තියට
පැමිණියාහු නිව්‍යාණ නම් වූ අමාත්‍යයට බැස ගෙන නිවන් ලැබ වාය රහි
තව වළඳනාහු වෙති. මෙ ද සංඛ්‍යා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ රත්න භාව යි.
ඒ සත්‍යයෙන් (සත්තට) සෙත් වේවා!

231 යම් (සෝවාන්) පුභුලෙක් චතුරායී සත්‍යයන් මාග්‍රි ප්‍රඥාවෙන්
විනිවිද දක්නේ ද, ඒ සත්පුරුෂ පොළොවෙහි සිටුවන ලද ඉන්ද්‍රකිලය
සිටු දිගින් ගමන සුළඟින් යම් සේ නොසැලිය හේ ද, එ සත්පුරුෂ
ඵලානි උපමා ඇතිකොට කියමි. මෙ ද සංඛ්‍යා රත්නය කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ
රත්නභාව යි. තෙල සත්‍යයෙන් සත්තට සෙත් වේවා!

232 (සත්‍යකාන්තපරම යි කියන ලද) යම් පුද්ගල කෙනෙක්
ගැඹුරු පැණ ඇති බුදුරජුන් විසින් මොනොවට දෙසන ලද ආයු-
සත්‍යයන් (ප්‍රඥවහාසයෙන්) ප්‍රකට කෙරෙත් ද, ඔවුහු (දෙවරපසිරි,
සක්විතිරපසිරි ඇ ලබා) සසර බෑහරින් පමාවූවාහු නමුදු ඔහු අට
වැනි භවයක් (උපත් විසින්) නො ගනිත්. මෙ ද සංඛ්‍යා කෙරෙහි
ශ්‍රේෂ්ඨ රත්නභාව යි. තෙල සත්‍යයෙන් සත්තට සෙත් වේවා!

233 ඔහුගේ (සොනාපතනිවග්ගසම්පත්තියඛිංසන) දහන සම්පත්
සමග මැ සත්කාය දෘෂ්ටි ද විවික්තසා ද ශීලවුත්පරාමයි දැයි යන යම්
කිසිවක් ඇත් ද, ඒ ධර්මයෝ තුන් දෙන (ප්‍රභිණ කිරීම වගයෙන් හරණ
ලද වෙති. සිව් අපායෙනුදු හෙ විප්‍රමුක්ත වෙයි. (පඤ්ඤ ආනන්දයාදිය
හා අනායාසා උද්දෙශකය ද යන) ඖද්දික කර්ම සය කිරීමට ද නො-
ගිසි වෙයි. මෙ ද සංඛ්‍යා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ රත්න භාව යි. තෙල
සත්‍යයෙන් සත්තට සෙත් වේවා!

234 තවද හේ කයින් වේවයි බසින් වේවයි යලි සිතින් වේවයි
පටිකම් කෙරේ. නමුදු, එය පිළිසන් කිරීමට අභවා වෙයි. දුටු නිව්‍යාණ
පද ඇතියහුගේ (දහන සම්පත්ත පුද්ගලයාගේ) (ඒ) අභවානාව කියන
ලදු. මෙ ද සංඛ්‍යා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ රත්නභාව යි. තෙල සත්‍යයෙන්
සත්තට සෙත් වේවා !

- 235 වනපභූතෙ යථා චුඤ්ඤානං
 ගිහිකානාමාසෙ පටිමසමිං ගිවෙහ,
 තථුපමං ධම්මවරං අදෙසයි
 නිබ්බානගාමිං පරමං භික්ඛාය,
 ඉදම්මි චූළං රතනං පඤ්ඤානං
 ඵනෙන සංවේදනා සුවඤ්ඤානං හොතු.
- 236 වරො වරාඤ්ඤා වරදෙ වරාහරො
 අනුකතරො ධම්මවරං අදෙසයි
 ඉදම්මි චූළං රතනං පඤ්ඤානං
 ඵනෙන සංවේදනා සුවඤ්ඤානං හොතු.
- 237 ඛිණං පුරාණං නවං නඤ්ඤානං
 විරතනචිත්තා ආයතිකෙ හවිසමිං,
 කෙ ඛිණඤ්ඤානං අවිරුද්ධච්ඡාදකං
 නිබ්බානාධිකාරං යථාමුඛපද්ධතං,
 ඉදම්මි සංඝෙහ රතනං පඤ්ඤානං
 ඵනෙන සංවේදනා සුවඤ්ඤානං හොතු.
- 238 යානිධි භුතානි සමාගතානි
 භුතානි වා යානි ව අතඤ්ඤානං,
 තථාගතං දෙවමනුසංසුඤ්ඤානං
 චූළං නමසාම සුවඤ්ඤානං හොතු.
- 239 යානිධි භුතානි සමාගතානි
 භුතානි වා යානි ව අතඤ්ඤානං,
 තථාගතං දෙවමනුසංසුඤ්ඤානං
 ධම්මං නමසාම සුවඤ්ඤානං හොතු.
- 240 යානිධි භුතානි සමාගතානි
 භුතානි වා යානි ව අතඤ්ඤානං,
 තථාගතං දෙවමනුසංසුඤ්ඤානං
 සංඝං නමසාම සුවඤ්ඤානං හොතු.

රතනසුඤ්ඤානං නිවර්තනං.

235 ග්‍රීෂ්ම සාතූයෙහි ප්‍රථම ග්‍රීෂ්ම මාසයෙහි, (බක් මස) පිපි ගිය මල් බර අතු පතර ඇති වන ගොවුවක් යම් සේ වේ ද, එය උපමා කොට ඇති අත්‍යුක්තම වූ, නිව්‍යාණගාමී වූ (පයභාෂිත) ධර්මය (සත්‍යයනට) හිත පිණිස දෙසුහ. මෙ ද බුදුරජුන් කෙරෙහි වූ ශ්‍රේෂ්ඨ රත්නභාව යි. තෙල සත්‍යයෙන් සත්තට සෙත් වේවා!

236 (සර්වඥතාඤ්ඤාලාභයෙන්) උතුම් වූ, (නිර්වාණ ධර්ම සංඛ්‍යාත) වරය දන්නා වූ, (දෙව් මිනිස්නට නිර්වේද භාගීය වාසනා භාගීය) වරධර්මය දෙන්නා වූ, (ආර්යමාර්ගසංඛ්‍යාත) වර ඵලවන්නා වූ, අනුක්තර බුදුහු ලොකොත්තර ධර්මය දෙසුහ. මෙ ද බුදුන් කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ රත්නභාව යි. තෙල සත්‍යයෙන් සත්තට සෙත් වේවා!

237 (රහත්හුගේ) පැරණි කර්ම ගෙවී ගියේ ය. නව (කර්ම) ප්‍රාදුර්භාවයෙක් නැත. පුනර්භවයෙහි පහ වූ රාගසින් ඇති ගෙවුනු කර්ම බීජ ඇති, නොවැඩෙන ජඤ්ජුරාග ඇති, ඒ පණ්ඩිත වූ ක්ෂිණාශ්‍රවයෝ මෙ පහන සෙයින් නිවෙත්. මෙ ද සඛ්‍යයා කෙරෙහි ශ්‍රේෂ්ඨ රත්න භාව යි ඒ සත්‍යයෙන් සත්තට සෙත් වේවා!

238 මෙහි රැස් වූ යම් භූමිසු අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් වෙත් ද, යම් ආකාශසු අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් හෝ වෙත් ද, (ඒ අපි) දෙවිමිනිසුන් විසින් පුදන ලද තරාගත බුදුරජුන් නමදීමහ. සත්තට සෙත් වේවා!

239 මෙහි රැස් වූ යම් භූමිසු අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් වෙත් ද, යම් ආකාශසු අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් හෝ වෙත් ද, (ඒ අපි) දෙවිමිනිසුන් විසින් පුදන ලද තරාගත ධර්මය නමදීමහ. සත්තට සෙත් වේවා!

240 මෙහි රැස් වූ යම් භූමිසු අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් වෙත් ද, යම් ආකාශසු අමනුෂ්‍ය කෙනෙක් හෝ වෙත් ද, (ඒ අපි) දෙවිමිනිසුන් විසින් පුදන ලද තරාගත සඛ්‍යයා නමදීමහ. සත්තට සෙත් වේවා!

රතන සූත්‍රය නිමි.

ආමගනධසුතනං

- 241 සාමාකච්ඡිදුළුකච්ඡිතකානි ච
පතතපථලං මූලපථලං ගච්ඡථලං,
ධම්මෙන ලද්ධං සතමසාමානා¹
න කාමකාමා අලිකං භණන්ති.
- 242 යදසාමානො සුකතං සුනිලිකිතං
පරෙහි දින්නං පයතං පණිතං,
සාලිතමන්නං පරිභුඤ්ජාමානො
සො භුඤ්ජති කසසප ආමගනං.
- 243 න ආමගනෙධා මම කපපතීති
ඉවෙච්චි කං භාසසි බ්‍රහ්මබන්ධු,
සාලිතමන්නං පරිභුඤ්ජාමානො
සකුන්තමාසෙහි සුසංඛතෙහි,
පුච්ඡාමි තං කසසප එතමධා:
කථංපකාරො තච ආමගනෙධා.
- 244 ජාණාතිජානො විධිප්පදබන්ධනං
රෙය්‍යං මුසාවාදෙ නිකති වඤ්චනානි,
අපේක්ඛනකුප්පං පරදරසෙවනා
එසාමගනෙධා න හි මංසභොජනං.
- 245 යෙ ඉධ කාමෙසු අසඤ්ඤානා ජනා
රසෙසු ගිද්ධා අසුචිකම්පසිනා,²
නත්තිකදිලිසි විසමා දුරන්නයා
එසාමගනෙධා න හි මංසභොජනං.
- 246 යෙ ලුබ්‍භා දුරුණා පිලිසිමංසිකා,
මිත්තඤ්ජනො නිකකරුණා තිමානිනො,
අද්‍යනසිලා න ච දෙනතී කසසචි
එසාමගනෙධා න හි මංසභොජනං.

1. සතමසමානා සිං PTS. සකමසසමානා-සා.

2. අසුචිභාවමසසිතං-ම

ආමගන්ධ සූත්‍රය

241 දූගැටන් ලත් බොධගමුය, කර ගමුය, චීනමුය, නිල් පළාය, අල මුල්ය, රුක් ලිය පලතුරුය යන මේ දෑ වළඳන, කම්සුව නො පතන ශාන්ත පුරුෂයෝ මුසවා නො බණන්නාහ.

242 කාශ්‍යපයන් වහන්ස, (කපා සෝද ගැනීම විසින්) මොනොවල පිළියෙළ කරන ලද, (සිඳුම් සුවඳ කුළුබඩු බැහිම් විසින්) මනාසේ නිමවන ලද, මෙරම: විසින් දෙන ලද විවිධාදි යම් පිණි සුවඳ ගැල් බොජුනක් වලඳනා හේ ආමගන්ධය වළඳන්නේය.

243 බ්‍රාහ්මණ ගුණ නැතිව (බ්‍රාහ්මණජාතිවාත්‍ර) බ්‍රහ්මචන්ඩියෙනි, මොනොවල පිළියෙළ කරන ලද ලිහිණිමස් හා සුවඳගැල් බත් වලඳනුවෝ මැ (තනි) “මම ආමගන්ධය නො සරුල් වෙය” යි මෙසේ කියව, කාශ්‍යපයෙනි, තෙල දැන් කොප පුළුවස්මි, කොපගේ ආමගන්ධය කවර ප්‍රකාර ඇත්තේ ද?

244 ප්‍රාණභාන ය, (දුඬු මුගුරු ආදියෙන්) හිංසා කිරීම ය, හක්කපාදි-
මෙස්ද ය, (යදම් හැකිලි ආදියෙන්) බැලීම ය, අභිනාදන් ය, ළියවා ය,
ප්‍රතිකෂාන ය, වක්කනා ය, නිරෝපක ග්‍රන්ථ පිරිවැටුම ය, පරඬුන් සෙවුම් ය
යන තෙල ආමගන්ධ වෙයි. මාංස භොජන (ආමගන්ධ) නො වේ.

245 මෙ ලොවැ කාමයන්හි අසංයත වූ රසයන්හි ගිජුවූ (මිථ්‍යා-
පිටිකා සංඛ්‍යාත අපචිත්‍ර භාවයෙන් මුසු වූ, දහවස්තුක නාස්තිකූෂ්ටි-
ගන්තාවූ (සන්දිට්ඨිපරාමාසිනාදි හේතුයෙන්) කරුණු ගැන්විය නොහෙන,
(දුර්විඤ්ඤා) යම් ජන කෙනෙක් වෙත් නම්, තෙල ආමගන්ධ වෙයි.
මාංසභොජන (ආමගන්ධ) නො වේ.

246 යම් කෙනෙක් (ආත්මක්ලමොනුයොගයෙන්) රුක්ෂ වූවාහු
දරුණු (කැකුළු) වූවාහු, පිටුමස් කන්නාහු, මිත්‍රද්‍රෝහී වූවාහු, කුළුණු-
ගුණ නැතිවාහු, අතීමාන ඇත්තාහු, පරා අයත් ධන පැහැර ගන්නාහු,
කවරකුමවත් කිසි වතකුත් නොදෙත් නම්, තෙල ආමගන්ධ වෙයි. මාංස
භොජනය (ආමගන්ධ) නො වේ.

- 247 කොධො මදෙ ඵමෙහා පච්චුට්ඨාපනා ව
මායා උසුයා හසසප්පියසයො ව,
මානාතිමානො ව අසබ්බි සක්ඛො
ඵසාමගඤ්ඤා න හි මංසගොජනං.
- 248 යෙ පාපසීලා ඉණ්සාතසුචකා
වොහාරකුටා ඉධි පාටිරුපිකා
නරාධමා යෙ'ධි කරොන්ති කිබ්බිසං
ඵසාමගඤ්ඤා න හි මංසගොජනං.
- 249 යෙ ඉධි පාණෙසු අසකුඤ්ඤා ජනා
පරෙසමා'දය විහෙසමුය්‍යනා,
දුසසීලලුද්ද ඵරුසා අනාදරා
ඵසාමගඤ්ඤා න හි මංසගොජනං.
- 250 ඵනෙසු ගිඤ්ඤා විරුද්ධාතිපාතිනො
නිවුය්‍යනා පෙට්ටි තමං වජ්ජන්ති යෙ,
පතන්ති සත්තා නිරයං අවංසිරා
ඵසාමගඤ්ඤා න හි මංසගොජනං.
- 251 න මච්ඡමංසං නානාසකත්තං
න නාහිංසං න මුඤ්ඤිං ජට්ඨාජල්ලං
බරාජිනාති නාහිභුක්තසසුපසෙවනා වා
යෙ වාපි ලොකෙ අමරා බහු තපා
මත්තා'හුති යකුඤ්ඤාමුතුවෙසනා
යොධෙන්නී මට්ටං අවිති ඡාණකඛ්ඛං.
- 252 සොතෙසු ගුහෙහා විදිතින්ද්‍රියො වරෙ
ධිවෙට්ඨිනො අජ්ජවමද්දවෙ රතො,
සබ්බාතිගො සබ්බදුක්ඛාපභිනො
න ලිප්පති¹ දිට්ඨසුතෙසු ධිරො.

---

1. ලිප්පති-සායා,

247 ක්‍රොධය ද, මදය ද, (විත්තයාගේ තදබව වූ) ඵමහය ද (ධර්ම න්‍යාය දෙකට විරුද්ධව) නැගී සිටීම ද, (නමා කළ පව සැඟවීම ලක්ෂණ කොට ඇති) මායාව ද, (පරලොභ සන්කාරාදියෙහි) ඊර්ෂ්‍යාව ද, (ආත්මොක්ෂමිණ සංඛ්‍යාත) එජ්ජුත්‍රබය ද මානාති මානය ද, අසත්පුරුෂ ආශ්‍රය ද යන මේ ආටගන්ධ වෙයි. මාංස භොජනය ආමග්ගන්ධ නො වේ.

248 යම් කෙනෙක් පව සැඟවී ඇත්තාහු ද, ගත් ණය නසනසුලු වෙන් ද, (නායායාධිකාරකයෙහි දී අල්ලස් හැටිට ආදී) කුට ව්‍යවහාර ඇත්තාහු ද, ඉහාත්මයෙහි ව දැහැමි පිළිරු ඇත්තාහු (දුශ්ශීල) වෙන් ද, මෙලොව හි යම් අධිම නර කෙනෙකුත් අපරාධ කෙරෙත් ද, මේ ආමග්ගන්ධ වෙයි, මාංසභොජනය නො වේ.

249 මෙලොවහි, යම් ජන කෙනෙක් ප්‍රාණින් කෙරෙහි සංයම නැත්තාහු මෙරමාගේ වස්තු පැහැර ගෙන (ඔවුන්ට) වෙහෙස කිරීමෙහි උත්සුක වූවාහු, දුශ්ශීල වූවාහු, කුටිල්කම් ඇත්තාහු, පරොස් බස් බණන්තාහු, ආදර රහිත වූවාහු වෙන් ද මේ ආමග්ගන්ධය වෙයි, මාංස භොජනය නො වේ.

250 මේ ප්‍රාණින් කෙරෙහි (ලොභයෙන්) ගිජු වූවාහු (ද්වේෂයෙන්) විරුද්ධ වූවාහු, (මොහයෙන්) අභිපාත කරන්නාහු, (අකුසල් කිරීමෙහි) නිතර උත්සුක වූවාහු යම් සත්ත්ව කෙනෙක් (මෙයින් සැව) පරලොව ගොස් ලොකාන්තරිකාකිකාර, නිවකුලාදී අදුරට යෙත් ද, යටිපුරු හිස් ඇත්තාහු නිරයෙහි හෙත් ද මේ ආමග්ගන්ධය වෙයි. මාංසභොජනය නො වේ.

251 මසු වස් නොවැළඳීම ද, නග්නතාව ද, හිස ඉඩුකිරීම හා දලඔඩුලු දැරීම ද, දුටිලි දලි ඇඟ තවරාගැනීම ද, රළු ගෝණයම් දැරීම ද, යම්බඳු ගිනිදෙවියා පිදීම ද, ලොකයෙහි යම්බඳු වූ නොටයක් අමරතප වේ ද, වෙද මන්ත්‍ර හෝ හොම කර්ම ද අශ්වමධාදී යඤ්‍යන් හා සාතූපසෙවනය ද තරණ කළ සැක නැති මිනිසා පිරිසිදු නො කෙරෙත්.

252 ධාතීමත් සයිදුරන්හි ගොපනයෙන් (ඉඤ්ච සංචර ශීලයෙන්) යුක්ත වූයේ (ඥන පරිඤ්චෙන්) දැනගත් ඉදුරන් ඇත්තේ හැසිරෙන්නේය. (ආයාසිමාභියෙන් දතයුතු වූ) සිව්සස් දහමිනි පිහිටියේ (සෙද ගැමි නැණින්) ඉදු මුදු බවහි රැදියේ (දනගැමි මගින්) රාග, ද්වේෂ සංඛ්‍යයන් ඉක්ම වූයේ (රහත් මගින්) පැහු සවිදුක් ඇත්තේ දෘෂ්ටශ්‍රැත ධර්මයන්හි නො ලැගෙයි.

253 ඉවෙච්චමස්සං හගවා පුනපුනං
අක්කාසි නං¹ වේදසි මත්තපාරගු,
චිත්තාහි ගාථාහි මුනිපකාසයි
තිරාමගග්ගො අසිතො දුරත්තයො.

254 සුඛාන බුද්ධස්ස සුභාසිතං පදං
තිරාමගග්ගං සබ්බදුක්ඛානුදනං,
නිවමනො වඤ්ඤි තථාගතස්ස
තස්සෙව පබ්බජ්ජමරොවයිස්සාති.

ආමග්ගසුත්තං නිවසිතං.

2 - 3

තිරිසුත්තං

255 තිරිං තරත්තං විජිගුච්ඡමානං
සබ්බා හමස්සි² ඉති භාසමානං,
සය්‍යානි කමමාති අනාදියත්තං
නෙ සො මමනාති ඉති තං විජ්ඣස්ස.

256 අනන්තවයං පියං වාචං යො මිත්තෙසු පතුබ්බති,
අකරොත්තං භාසමානං පරිජානානති පණ්ණිතා.

257 න සො මිත්තො යො සද්ද අප්පමිත්තො
හෙද්ද සංඛිති රුකිමෙවානුපස්සි,
යස්සිඤ්ඤා සෙති උරසිව පුත්තො
ස වෙ මිත්තො යො පරෙති අහෙජෙජා.

258 පාචුජ්ජකරණං යානං පසංසාවහනං සුඛං,
ඵලානිසංසො භාවෙති වහනො පොරිසං ධුරං.

259 පටිච්චෙකරසං පිනා රසං උපසම්පස ව,
නිද්දරො හොති නිප්පාපො ධම්මපිති රසං පිබ්බන්ති.

තිරිසුත්තං නිවසිතං.

1, තං-චු,

2, සවාහමසමි-මස්සං,

253 මෙසේ භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මේ අර්ථය පුනපුනා වදළ සේක, වෙද මන්ත්‍රයන්හි පරතෙර පත් ඒ (නිඡා) බ්‍රාහ්මණ, එය දැනගත්තේය. ආමගන්ධ (සංඛ්‍යාත ක්ලෙශ) යන්ගෙන් මිදුනු, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි නිශ්‍රයන් නැති (බාහිර දෘෂ්ටි වශයෙන් කිසිවකු විසිනුදු) නොපැමිණවිය හැකි මුනිරජ විසිතුරු වූ ගයින් මෙය පැවසීය.

254 බුදුරජුන් ගේ සියලු දුක් දුරලන නිකෙලෙස් වූ සුභාෂිත (ධර්ම) පදය අසා නැමුණු සිතැත්තේ තථාගතයන්වහන්සේගේ (සිරිපා.) වැන්දේය. ඒ අස්නෙහිදී ම පැවිද්ද සැලකෙළේය.

ආමගන්ධ සූත්‍රය නිමි.

2 - 3

හිරි සූත්‍රය

255 ලජ්ජාව ඉක්මවා යන්නාවූ (නිර්ලජ්ජවූ), (හිරියට) පිළිකුල් කරන්නාවූ, “මම ඔබගේ යහළුවකිමි”යි කියන්නාවූ කළ හැකි කර්ම නො පිළිගන්නාවූ, ඒ මිත්‍ර ප්‍රතිරූපකයා තෙල මාගේ යහළු නොවේ”යි (පණ්ඩිත තෙමේ) දන්නේ ය.

256 යමෙක් මිතුරන් අතරදී අනුගත නො වන ප්‍රිය වචන කථා කෙරේ ද, (ත්‍රියාවෙන්) නො කරණ, (වචනයෙන් පමණක්) කථාකරණ, ඔහු පණ්ඩිතයෝ (මේ වචිපරමයෙකැයි) හඳුනා ගනිති.

257. යමෙක් හැම කල්හි හෙදය ම පනත්තේ (යහළුවාගේ) සිදුරක් ම බලන්නේ. සිදුරු සෙවීමෙහි ම නො පවා වේ ද, හෙ මිත්‍රයෙක් නො වේ. (යමෙක්) යම් මිතුරකු කෙරෙහි උරෙහිද පුතකු සෙයින් වෙසේ ද, යමෙකු ත් (කරුණු දහසක් නමුදු කියා) මෝරා විසින නො බිදිය හේ ද, එකැත්තයෙන් හේ මිත්‍ර වෙයි.

258 පුරුෂයකු හට අනුරු බර උසුලන්නේ, නිර්වාණ ඵල (සංකිශාන) අනුසස් පනත්තේ, ප්‍රමොදය දනවනා වූ සුබහෙතු වූ ප්‍රශංසා ඵලවන්නාවූ, (සමාස්ප්‍රධාන වියාසි සංකිශාන) කාරණය වඩා නම්-

259. හේ ආයාසී ධර්ම ප්‍රිතිරය පානය කරන්නේ (දර්භත්ඵල සංකිශාන) ප්‍රකෘති විචික රහය ද (නිර්වාණ සංකිශාන) උපසම්භයෙන් රහය ද පානය කොට කෙලෙස් පිරිනැවුලි නැත්තේ නිෂ්පාපයෙක් (පවි නැත්තෙක්) වේ.

හිරි සූත්‍රය නිමි.

මඩගලසූතනං

එවං මෙ සූතං: එතං සමයං. හගවා සාවන්තියං විහරති ජෙනවනෙ අනාර්ථිණධිකස්ස ආරාමං. අප්ථං ඛො අක්කන්තරා දෙවතා අභිකක්කන්තාය රත්තියා අභිකක්කන්තවණ්ණො කෙවලකස්ස ජෙනවනං ඕහාසෙතො යෙන හගවා තෙනුපසංකම්, උපසංකම්තො හගවන්තං අභිවාදෙතො එකමන්තං අට්ඨාසි, එකමන්තං ධිතා ඛො සා දෙවතා හගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසාසි.

260 බහු දෙවා මනුස්සා ව මඩගලානි අවිත්තප්පා,
ආකඞ්ගිවානා සොඤ්ඤානං බ්‍රැහ්මි මඩගල මුත්තමං.

261 අසෙවනා ව බාලාගං පණ්ඩිතානක්ඛ සෙවනා,
පූජා ව පූජනියානං එතං මඩගලමුත්තමං.

262 පතිරූපදෙසවායො ව පුබ්බෙ ව කතප්පක්කන්තා,
අත්තසම්මාපණ්ඩි ව එතං මඩගලමුත්තමං.

263 බාහුසම්මක්ඛ සිත්ඤ්ඤා විනයො ව පුසිකඛිනො,
සුභාසිතා ව යා වාවා එතං මඩගලමුත්තමං.

264 මාතෘපිතු උපට්ඨානං පුත්තදුරස්ස සඛගහො,
අනාතුලා ව කම්මිනතා එතං මඩගලමුත්තමං.

265 දුතක්ඛ ධම්මවරියා ව ක්කන්තානක්ඛ සඛගහො,
අනවජ්ජානි කම්මානි එතං මඩගලමුත්තමං.

266 ආරති වීරති පාපා මජ්ජපානා ව සක්කදමො,
අප්පමාදෙ ව ධම්මෙසු එතං මඩගලමුත්තමං.

267 භාරවො ව නිවානො ව සන්තුට්ඨි ව කතක්කන්තා,
කාලෙන ධම්මසවණං එතං මඩගලමුත්තමං.

මහාමඩගල සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර දෙවුරම් නම් වූ අනාපටිශ්ඨික සිටුහුගේ අරමහි වැඩ වසන සේක. ඉක්බිත්තෙන් ඉක්ම ගිය පෙර යම ඇති රැයෙක විසිතුරු සිරුරු පැහැයෙන් යුත් එක්තරා දෙවියෙක් මුලු හෙත් දෙවුරම එකල කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත් පසෙක සිටියේ ය. එකත්පසෙක සිටි ඒ දෙවි තෙමේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවකින් සැළකෙළේ ය:-

260 සෙත් පතන්තාවු බොහෝ දෙවියෝ ද මනුෂ්‍යයෝ ද (සව් සැපට කරුණුවූ) මඟුල් සිතූහ. (එහෙයින්) උතුම්වූ මඟුල් (කිම දැයි) දෙසන සේක්වා!

261 බාලයන් නො සෙවීම ද, පශ්ඨිකයන් සෙවනය කිරීම ද, පිදිය යුත්තන් පිදීම ද, යන මෙය උතුම් මඟුලි.

262. සුදුසු පියසෙක්හි විසීම ද, පෙර කළ පින් ඇතිබව ද, සිත මොනොවට පිහිටුවීම ද යන මෙය උතුම් මඟුලි.

263. බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇති බව ද, ශිල්පයෙහි දක්ෂ බව ද, (කාවිසිමුතු දෙර) හික්වීම ද, (ආචාර ගුණව්‍යවසානයෙන්) මොනවට හික්මුතු බව ද, සුබැසි බස ද යන මෙය උතුම් මඟුලි.

264. මවුපිය උවටන ද, අඹුදරුවන් සැහඹීම ද, නිරවුල් වූ කර්මාන්ත ද, යන මෙය උතුම් මඟුලි.

265. දන්දීම ද, (දසකුසල්) දමති හැසිරීම ද, නැයනට සැහඹීම ද, නිරවද්‍යකර්ම ද යන මේ උතුම් මඟුලි.

266 (සිතීන්) පවෙහි නො ඇල්ම ද, (ත්‍රිවිධ චිරකීන්ගේ වශයෙන්) පවින් වැළකීම ද, මත්පැනින් වෙන් වීම ද, (කුසල්) දහම්හි නොපමා බව ද යන මෙය උතුම් මඟුලි.

267. (බුදු-පසේ බුදු-බුදුසවු-ඇඳුරු උවදැ ඇනට) ගරු කිරීම ද, නිහත-මාන බව ද, ලද දැයින් සතුට වීම ද, කළගුණ දන්නා බව ද, සුදුසු කල්හි දහම් ඇසීම ද යන මෙය උතුම් මඟුලි.

- 268 බන්ධන ව සොච්චස්සනා සමණානඤ්ච දස්සනං,
කාලෙන ධම්මසාකච්ඡා එතං මහගලවුත්තමං.
- 269 තපො ව බ්‍රහ්මචරියඤ්ච ආර්යසම්මානදස්සනං,
නිබ්බානසම්ප්පිකිරියා ව එතං මහගලවුත්තමං.
- 270 ඵ්ඵ්ඤ්ඤා ලොකධම්මෙහි චිත්තං යස්ස න කම්පති,
අසොකං විරජං ඛෙමං එතං මහගලවුත්තමං.
- 271 එතාදියානි කතාන සබ්බස්මිං මජ්ඣිමනිකා,
සබ්බස්මිං සොත්ථිං ගම්මානි තං තෙසං මහගලවුත්තමනි.

මහගලසුත්තං නිමග්ගිතං

2 - 5

සුච්චොමං සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං: එතං සමයං භගවා ගයායං විහරති ටංකිතමඤ්ච සුච්චොමස්ස යක්ඛස්ස භවතො. තෙන ඛො පන සමයෙන ඛරො ව යකො සුච්චොමො ව යකො භගවතො අවිදුරෙ අතිකකම්මති.

අථ ඛො ඛරො යකො සුච්චොමං යකං එතදවොච; එසො සමණොති: මනසො සමණො සමණකො එසො. යාව ජානාමි යදි වා සො සමණො යදි වා සමණකොති.

අථ ඛො සුච්චොමො යකො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්චි, උපසඤ්චිත්වා භගවතො කායං උපනාමෙසි.

අථ ඛො භගවා කායං අපනාමෙසි,

අථ ඛො සුච්චොමො යකො භගවතං එතදවොච,

භායසි මං සමණාති.

තඛවාහනං ආවුසො භායාමි, අපි ව තෙ සමථසෙසා පාපකොති.

පඤ්ඤා තං සමණ පුට්ඨස්සාමි සථෙ මෙ න ව්‍යාකර්ස්සසි චිත්තං වා තෙ බිඨස්සාමි හදයං වා තෙ ඵාලෙස්සාමි පාදෙස්ස වා ගගෙත්වා පාරගඛාය බිඨස්සාමිති.

268. ඉච්ඡිම ද සුචච ඛච ද මහණුන් දක්ම ද පුද්දු කල්හි ධර්ම සාක්ච්ඡාව ද යන මෙය උතුම් මඟුලි.

269. (ඉන්ද්‍රිය සංචර වියාර් සංඛ්‍යාත) තපස ද බලසර ද චතුරායාර් සත්‍යයන් දැකීම ද නිවන් පසක් කිරීම ද යන මෙය උතුම් මඟුලි.

270. අටලෝ දහමින් පහස්තා ලද යමකුගේ සිත නො සැලේ ද ශෝකයෙන් තොර ද පහ වූ කෙලෙස් රජස් ඇත්තේ ද බිය රහිත ද යන මෙය උතුම් මඟුලි.

271. (ස්කන්ධ-ක්ලෙස - අභිසංයකාර - දෙවපුත්‍රමාර සංඛ්‍යාත) සියලු තත්ති නො පැරදුනාහු මෙබඳු මභිගලයන් කොට (මෙලෝ පරලෝ) හැම තත්ති සැපයට පැමිණෙත් යි.

මඩගල සූත්‍රය නිමි.

2 - 5

සුවිලොම සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදි. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගයා ගම නොදුරෙහි ටඬිකිතමඤ්ඤයෙහි වූ සුවිලොම යක්ෂයාගේ හවන-යෙහි වැඩවෙසෙන සේක. එ සමයෙහි 'බර' නම් යක්ෂ ද, සුවිලොම යක්ෂ ද, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නුදුරෙහි ඉක්මයෙහි.

ඉක්බිති බර යක්ෂ සුවිලොම යක්ෂයා හට මෙසේ කී ය: තෙල ග්‍රමණයෙක. තෙල ග්‍රමණයෙක් නො වේ. තෙල (ග්‍රමණ ප්‍රතිරූපක) ග්‍රමණකයෙකි. හෙතෙමේ ග්‍රමණයෙක් ද නැතහොත් ග්‍රමණකයෙක් ද යි යම්තාක් දැනීම නම් ඒ තාක් නවතුව.

ඉක්බිති සුවිලොම යක්ෂ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට (සිය) කය නතු කෙළේ ය.

ඉක්බිත්තෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ (සිය) කය පසෙකට නැමු සේක.

ඉක්බිති සුවිලොම යක්ෂ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හට තෙල කිය: මහණ මට, බානෙහි ද?

ඇවත, මම තට නො බානෙමි ම ය, එතෙකුදු වුව තාගේ පහස පවිටු ය.

මහණ, තා පැන පුළුවිය්නෙමි. ඉදින් මට (එය) නො පවසන්-නෙහි නම් තාගේ සිත හෝ පෙරළන්නෙමි, තා හදවත හෝ පලන්නෙමි, දෙපයැ හෝ ගෙණ ගහින් එතර දමා ගසන්නෙමි.

න ඛවාහං තං ආවුසො පසාමී, සදෙවනෙ ලොකෙ සමාරකෙ
සමුහමකෙ සසාමණ්ඩාහමඤ්ඤා පජාය සදෙවමනුසාය යො මෙ විතං
වා බිපෙය්‍ය හදයං වා ඵාලෙය්‍ය පාලෙසු වා ගහෙකා පාරගඛයා බිපෙය්‍ය,
අපි ව කං අවුසො පු ව්‍ය් යදකඛිසිති.

අථ ඛො සුචිලොමො යකෙඛා හගවන්තං ගාථාය අජකාමාසී:

272 රාගො ව දෙසො ව කුතොනිදනා
අරතී රතී ලොමහංසො කුතොජා,
කුතො සමුඛ්ඛාය මනොවිතකකා
කුමාරකා ධඩකමීවොසාජනති.

273 රාගො ව දෙසො ව ඉතොනිදනා
අරතී රතී ලොමහංසො ඉතොජා,
ඉතො සමුඛ්ඛාය මනො විතකකා
කුමාරකා ධඩකමීවොසාජනති.

274 සෙනහජා අත්තසමුත්තා නිග්‍රොධසෙසව ඛකිජා,
පුපු වීසත්තා කාමෙසු මාලුවා'ව විතතා වතෙ.

275 යෙ නං පජානන්ති යතො නිදනං
තෙ නං විනොදෙන්ති සුඤ්ඤාහි යකඛි,
තෙ දුක්ඛරං ඔසමීමං තරන්ති
අනිණ්ණපුබ්බං අපුනත්තවායානි.

සුචිලොමසුත්තං නිව්ඪිතං.

2 - 6

කපිලසුත්තං

276 ධම්මචරියං බ්‍රහ්මචරියං එතද්‍යු වසුත්තමං,
පබ්බජිතොපි වෙ භොති අගාරස්මා අනගාරියං.

277 යො වෙ මුඛරජානිකො විභසාහිරතො මගො,
ජීවිතං තස්ස පාපියො රජං වට්ඨෙති අත්තනො.

ඇවත, යමෙක් මා සිත හෝ පෙරළා නම් හඳවත හෝ පලා නම්, දෙපයැ හෝ ගෙණ ගහිනෙතර දමා ගසා නම්, උබන්දකු මම දෙවියන් සහිත, මරුන් සහිත බමුන් සහිත, ලොවහි මහණ බමුණන් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත සත්ත්වප්‍රජාව අතර නොමැත්තී. එතෙකුදු වුව ඇවත, තෝ යමක් රිසියෙහි නම් පුළුවියි.

ඉක්බිති සුවිලෝම යක්ෂ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථාවෙකින් සැලකෙළේ ය:

272. රාගය හා දෝෂය හා කුමක් නිදාන කොට ඇත්තාහු ද? (ප්‍රාන්ත-ගයනාසනයන්හි හා අධිකුලධර්මයන්හි නො ඇලීම වූ) අරතිය හා (පස්කම් ගුණෙහි ඇල්ම වූ) රතිය හා (විකේතා ක්‍රායය වූ) ලොභදහගැණිම හා කොසින් උපදනාහු ද? කාමාදී චිත්තකයෝ කොසින් ඉපදී ලදරුවන් කවුඩකු (පා හුයෙකින්) බැඳ මුද්‍රා හරින්නාක් මෙන් කුසල චිත්තය බැඳ හරිත් ද?

273. රාගය හා දෝෂය හා (පංචස්කන්ධසංඛ්‍යාත) මේ ආත්මභාවය නිදන කොට ඇත්තාහ. අරතිය හා රතිය හා ලොභදහගැණිම හා, මෙයින් (ආත්මභාවයෙන්) උපදනාහු වෙති. මෙයින් ඉපදී චිත්තකයෝ කුඩා කුමරුන් කවුඩකු මෙන් කුසල් සිත බැඳ හරිත්.

274. නුගරුකෙහි කදින් උපදනා අරථ (පුරොහ) මෙන් ස්නේහයෙන උපන් රාගාදිහු (පස්ථස්කන්ධ සංඛ්‍යාත) ආත්මභාවයෙන් උපන්නාහු වෙති. වෙනෙහි පැතිර ගිය මාදුටුලිය මෙන් ඔහු නන් අයුරු දිවාහු කාමයන්හි පැතිරගත්තාහු වෙති.

275. යක්ෂය, අසව, යමෙක් තුමු ඒ රාගාදී ක්ලේශ සමූහය යමක් නිදන කොට ඇතැයි දැනින් ද, ඔහු එය දුරලති. ඔහු අප්‍රනාථභවය පිණිස තරණය නොකළ වීරු, දුකසේ තරණය කළ යුතු, මේ චතුරොසය තරණය කෙරෙත් යි.

සුවිලෝම සූත්‍රය නිමි.

2 - 6

කපිල සූත්‍රය

276. (කාය සුවරිතාදි) ධර්මවයංගීය හා මහබ්බසර හා යන මේ දෙකරුණ උතුම් රුවනැයි (ආයථියෝ) පැවසූහ. ඉදින් ගිහිගෙන් නික්ම අනගායථී සංඛ්‍යාත ශාසනයෙහි පැවිදිවූයෙක් වේ නම්,

277. ඉදින් හෙ පරොස්බස් ඇත්තේ වේ ද, මේරමා වෙහෙසිමෙහි නියලුනේ (හිරි ඔතස් නැති හෙයින්) තිරිසන් බදු වේ ද, ඔහුගේ ජීවිතය ලාමක වෙයි. තමාගේ (රාගාදි) කෙලෙස් වඩයි.

- 278 කලහාභිරතො භික්ඛු මොහධම්මෙන ආවටො,
අකංඝානම්බි න ජානාති ධම්මා චුද්ධෙන දෙසිතං.
- 279 විහෙසං භාවිතත්තානං අවිජ්ජාය පුරකකිතො,
සංකිලෙසං න ජානාති මග්ගං නිරයගාමිතං.
- 280 විනිපාතං සමාපනෙතා ගඛතා ගඛතං තමා තමං,
සචෙ තාදිසකො භික්ඛු පෙච්ච දුක්ඛං නිගව්හි.
- 281 ගුරුකුපො යථා අසස සම්පුරුණණා ගණවස්සිකො,
යො ව ඵවරුපො අසස දුක්ඛසොධො හි සාධගණො.
- 282 යං ඵවරුපං ජානාථ භික්ඛවො ගෙහනිසිත්තං,
පාපිච්ඡං පාපසංකප්පං පාපආචාරගොචරං.
- 283 සබ්බෙ සමග්ගා භුක්තාන අනිතිබ්බිජ්ජයාථ නං,
කාරණංච¹ නිද්ධමථ කසම්බුං වාපකසසථ.
- 284 තතො පලාපෙ වාගෙථ අසසමණෙ සමණමානිනෙ,
නිද්ධමිත්තාන පාපිච්ඡං පාපආචාරගොචරං.
- 285 සුඤ්ඤා සුද්ධෙහි සංවාසං කප්පයවෙහා පතිස්සතා,
තතො සමග්ගා නිපකා දුක්ඛස්සත්තං කරිස්සංථාති.

කපිලසුත්තං නිවසිතං.

2 - 7

බ්‍රාහ්මණධම්මික සුත්තං

ඵටං මෙ සුත්තං ඵකං සමයං හගවා සාවස්සියං විහරති ජෙතවනෙ
අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. අථ ඛො සම්බුද්ධා කොඤ්ඤකා බ්‍රාහ්මණ-
මහාසාළා ජිණ්ණා වුද්ධා මහජ්ජකා අභිගතා වයො අනුප්පත්තා යෙන
හගවා තෙනුපසංකම්ප්පු, උපසංකම්පිතා හගවතා සද්ධිං සම්මොදිංසු,
සම්මොදනියං කථං සාරානියං විනිසාරෙතො ඵකමත්තං නිසීදිංසු, ඵක
මත්තං නිසීත්තා ඛො තෙ බ්‍රාහ්මණමහාසාළා හගවත්තං ඵතදවොචු:

1. කාරණංච - සා.

2. ධම්මෙවිස - මු.

278. කලහයෙහි නියැලුනු ඒ මහණ (අවිද්‍යාසංකීර්ණ) මොහධර්මයෙන් ඇවුරුණේ, බුදුරජුන් විසින් දෙසන ලද ධර්මය කියන ලද නමුදු නො දනී.

279. අවිද්‍යාවෙන් මෙහෙයන ලද්දේ බැවු සිත් ඇතියවුන් (රහතුන්) වෙනෙසන්නේ සකිලිටු වූ නිරයගාමීමාර්ගය නො දැනි.

280. (සතර අපාය යි කියන ලද) චිත්තිපාතයට පැමිණි ඒ මහණ ඒකාන්තයෙන් මවුකුසින් මවුකුසට ද අඳුරෙන් අඳුරට ද (යමින්) පරලොව ගොස් දුකට පැමිණේ.

281. ඉක්ම ගිය බොහෝ හවුරුදු ගණන් ඇති පිරුණු වැසිකිළි වළක් යම් යේ (පිරිසිදු කළ නො හැක්කේ) වේ ද, එබඳු වූ යමෙක් වේ නම් හෙ පිරුණු කෙලෙස් ඇත්තේ පිවිතුරු කළ නො හැකි වන්නේ ම ය.

282. මහණෙනි, පස්කම් ගුණ ඇසුරු කළා වූ ලාමක ඊෂ්ඨා ඇති පාප විතර්ක ඇති, පවිටු ආචාර ගොවර ඇති යම් මෙබඳු පුභුලකු දනිවු නම්,

283. හැම දෙන සමග ව ඔහු වර්ජනය කරවූ. කසළක් බඳු ඔහු බැහැර කරවූ. කෙලෙස් කසට සහිත ඔහු නෙරපාලවූ.

284. එහෙයින් අශ්‍රමණ වූ ශ්‍රමණයෙමැ යි හඟනා වූ බොල් පුභුලන් පිබිහිවූ. ලාමක ඉච්ඡා ඇති පවිටු ආචාර-ගොවර ඇති ඔවුන් බැහැර කොට,

285. (කායසමාචාරාදියෙන්) පිරිසිදු වූවාහු (ඔවුනොවුන් කෙරෙහි ගෞරව සහිත වූවාහු ශුඛ වූ පුභුලන් සමග ම සමාන සංවාසය කරවූ) ඉක්බිති මුහුකළ නුවණ ඇත්තාහු (දෘෂ්ටි ශීල ඇ ශ්‍රමණ ගුණයන්ගෙන්) යුත් වූවාහු දුක් කෙළවර කරවූ.

කපිල සූත්‍රය නිමි.

2 - 7

බ්‍රාහ්මණධර්මික සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අයන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජෙනවන නම් වූ අනේපිඬු මහසීටුහුගේ අරමිහි වැඩවෙසෙන සේක. ඉක්බිත්තෙන් කොසොල් දනවු වැසි ජරාවෙන් ජීර්ණ වූ වැඩි මහලු වූ තෙවන වියට පැමිණි පිළිවෙළින් තෙවන වියට පැමිණි බොහෝ බමුණු මහසල්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග සතුටු වූහ. සතුටුවිය යුතු සිහිකටයුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ඒ බමුණුමහසල්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකළහ:

සද්දියානි නු බො හො ගොතම එතරහි බ්‍රාහ්මණා පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං බ්‍රාහ්මණධර්මෙති.

න බො බ්‍රාහ්මණා සද්දියානි එතරහි බ්‍රාහ්මණා පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං බ්‍රාහ්මණධර්මෙති.

සාධු නො හටං ගොතමො පොරාණානං බ්‍රාහ්මණානං බ්‍රාහ්මණධර්මං භාසතු සචෙ භොතො ගොතමස්ස අගරුති.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණා සුභාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසියාමිති.

එවං හො'ති බො තෙ බ්‍රාහ්මණමහාසාලා හගවතො පච්චසෙසාසු හගවා එතදවොච:

286 ඉසයො පුබ්බකා ආසුං සංයතන්තා තපස්සිනො පඤ්ඤාමගුණෙ හිත්වා අත්තදක්ඛවාට්ඨුං.

287 න පසු බ්‍රාහ්මණානාසුං න හිරඤ්ඤං න ධානියං සජ්ඣායධනධඤ්ඤාසුං බ්‍රහ්මං නිබ්බිපාලසුං.

288 යං තෙසං පකතං ආසී ද්වාරහන්තං උපට්ඨිතං සද්ධාපකතමෙසානං දුතචෙ තදමඤ්ඤීසුං.

289 නානාරක්කෙහි වජ්ජෙහි සයනෙභාවසථෙහි ව චීතා ජනපද රට්ඨා තෙ නමස්සිංසු බ්‍රාහ්මණෙ.

290 අවරුක්ඛා බ්‍රාහ්මණා ආසුං අජෙය්‍යා ධම්මරක්ඛිතා න තෙ කොචි නිවාරෙසි කුලද්වාරෙසු සබ්බෙසො.

291 අට්ඨවත්තාරිසං වස්සානි කොමාරං බ්‍රහ්මචරියං චරිංසු තෙ විජ්ජාවරණපරියෙට්ඨිං අවරුං බ්‍රාහ්මණා පුරෙ.

292 න බ්‍රාහ්මණා අඤ්ඤාමගමුං නපි හරියං කිණිංසු තෙ සමුප්පියෙනෙව සංවාසං සංගහන්වා සමරොවසුං.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙ කල්හි බමුණෝ පැරණි බමුණන්ගේ බමුණුදම්හි පැණෙත් ද යි?

බ්‍රාහ්මණයෙනි, මෙ කල්හි බමුණෝ පැරණි බමුණන්ගේ බමුණු දම්හි නො පැණෙත් මැ යි.

ඉදින් භවත් ගෞතමයන් වහන්සේට නො බර නම්, භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අපට පැරණි බමුණන්ගේ බමුණු දහම වදාරණසේක් නම් මැනවි.

බමුණනි, එසේනම් අසවු, මොනොවට මෙනෙහි කරවු. දෙසන්නෙමි.

“භවත්නි, එසේය” යි ඒ බමුණු මහසල්ලු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණු වදළ සේක:

286. (සීලසංයමයෙන්) සංයත වූ (ඉන්ද්‍රිය සංවරයන්) තපස්වී වූ පැරණි සාම්පරු වූහ. ඔහු පස්කම් ගුණ හැර දමා (මන්ත්‍රාධ්‍යයනය-බ්‍රහ්මචිහාර භාවනාදී) ආත්මාර්ථයෙහි හැසුරුණාහ.

287. (පැරණි) බමුණනට සිවුපාවෝ නො වූහ. අමුරන් ද නො විය. ධාන්‍ය ද නො විය. සවකිය මන්ත්‍රාධ්‍යයනය ධන ධාන්‍ය කොට ඇති වූහ. (මෙත්තා කරුණාදී) බ්‍රහ්මනිධිය රැකියහ.

288. ඔවුන් උදෙසා යම් බතක් පිළියෙළ කරන ලද්දේ දෙරටුවෙහි එළවා තබන ලද වී ද, එය සැදහැයෙන් පිළියෙළ කරණ ලද. පිඬු සොයන-වුනට දීම සඳහා ය යි (මිනිස්සු) සිතූහ.

289. (උපකරණයෙන්) සමාද්ධි වූ ඒ දනවු වැස්සෝ ද රටවැස්සෝ ද නන් පැහැයෙන් රඳනාලද වතින් ද සයනාසනයන්ගෙන් හා ආවාසයන්ගෙන් ද (පුදමින්) බමුණන් නැමදූහ.

290. බමුණෝ, අවධ්‍ය හා නොදිනිය යුතු හා දහැමින් රක්තාලද්දු හා වූහ. හැම කුලදෙරටුවෙක්හි කිසිවෙක් කිසි ලෙසෙකිනුදු ඔවුන් නො වැළැක්වූහ.

291. ඔවුහු අටසාලිස්වසක් කුමර බඹසර වූසූහ. පෙර බමුණෝ විද්‍යාධ්‍යයනය හා සිල් රැකීම ද කළහ.

292. බමුණෝ පරඹුන් වෙත නො ගියහ. ඔවුහු අඹුවන් ිළට නො ගත්හ. අන්‍යෝන්‍ය ප්‍රේමයෙන් සමග සංවාසය මැ කැමැති වූහ.

- 293 අඤ්ඤාත්‍ර නමො සමයං උතුච්චමණිමංති
අනතරං චෙට්ඨනං ධම්මං නාසස්ස ගච්ඡන්ති බ්‍රාහ්මණො.
- 294 බ්‍රහ්මචරියඤ්ඤා සීලඤ්ඤා අජජවං මද්දවං තපං
සොරච්ඡං අවිහිංසඤ්ඤා ධනානිඤ්ඤාපි අවණණස්ස.
- 295 යො නෙසං පරමො ආසි බ්‍රහ්මා දම්මපරකකමො
ස චාපි චෙට්ඨනං ධම්මං සුමිනතෙනපි නාගමා.
- 296 තස්ස චක්ඛමනුසික්ඛනතො ඉධෙකෙ විඤ්ඤජාතිකා
බ්‍රහ්මචරියඤ්ඤා සීලඤ්ඤා ධනානිඤ්ඤාපි අවණණස්ස.
- 297 නඤ්ඤාලං සයනං වත්ථං සප්පිතෙලඤ්ඤා යාවිස
ධම්මෙන සමොධානෙනත්තො යඤ්ඤාමකපස්සං
උපට්ඨිතස්මිං යඤ්ඤාස්මිං නාසස්ස ගාවො හතිංසු නෙ.
- 298 යථා මාතා පිතා භාතා අඤ්ඤා වාපි ච ඤ්ඤාකා
ගාවො නො පරමා මිත්තා යාස්ස ජායන්ති ඕසධා.
- 299 අනන්ද ඛලද්ධ වෙතා වණණද්ධ සුඛද්ධ තථා
ඵතමත්ථවසං ඤාත්වා නාසස්ස ගාවො හතිංසු නෙ.
- 300 සුබ්බමාලා මහාකායා වණණවතො යසසිනො
බ්‍රාහ්මණො සෙහි ධම්මෙහි කිංවාකිචෙට්ඨස්ස උසස්සකා
යාව ලොකෙ අවතතිංසු සුඛමෙධිත්ථයමපා.
- 301 තෙසං ආසි විපලලායො දිස්වාන අණුතො අණු
රාජිතො ච වියාකාරං නාරියො සමෙලබ්භතා.
- 302 රථෙ වාජඤ්ඤාසංයුතො සුකතො වික්ඛසිඛතො
තිවෙසනෙ තිවෙසෙ ච විහතො භාගයො මිනෙ.
- 303 ගොවණඛලපරිබ්බලහං නාරිවරගණස්සුතං
උප්පාරං මානුසං භොගං අභිජ්ඣාධිංසු බ්‍රාහ්මණො.

1. සමුදනෙත්වා - සි.මු 2. පු.

293. බමුණෝ නියමිත සාතුකාලයෙහි මුත් සාතුවෙන් මිදුනු අඹුව වෙත අතරතුර මෙවුන්දමට නො ගියහ.

294. (ඔහු) (ලෙළුන විරතියධර්මය) බලසර ද (සෙසු සිකපද සතර වූ) ශීලය ද සාප්තව ද මාදු බව ද (ඉන්ද්‍රියසංවරසධර්මය) තපස ද (නොපිළිකල් හැසිරීම වූ) සුරතබව ද (කරුණාපූර්වභාගය වූ) අවිනිසාව ද (අධිවාසන්ක්ෂාන්තිය වූ) ඉවසීම ද වැණුහ.

295. ඔවුනට ශ්‍රේෂ්ඨ වූ දෘඩපරාක්‍රම ඇති යම් ඒ බ්‍රහ්මයෙක් වී ද හේත් සිහිනෙකුදු මෙවුන්දමට නො ගියේ ය.

296. මෙලොවහි ඔහුගේ දිනය අනුව හික්මෙන්නා වූ ඇතැම නුවණැත්තෝ බලසර ද ශීලය ද ක්ෂාන්තිය ද වැණුහ.

297. සහල් ද යහන් ද වන් ද ගිනෙල් ද තලතෙල් ද යැද දහැමින් රැස් කොට එයින් ඔවුහු (දූත සධර්මය) යාග කළහ. යාගයක් එළැඹී කල්හි ඔවුහු ගෙරින් ප්‍රමුඛ ප්‍රාණින් නො වැනැසූහ.

298. මවු ද පියා ද බෑයා ද අන් නැයෝ ද යම්බඳු වෙන් නම්, එසෙයින් යමකුන් තුළ ඔහු හටගනී නම්, ඒ ගවයෝ අපගේ පරම මිතුරෝ වෙති.

299. මේ ගවයෝ වනාහි ආහාර දෙන්නෝ ද බලදනය කරන්නෝ ද වර්ණය දෙන්නාහු ද එසේ ම සැප දෙන්නාහු ද වෙති. මෙකරුණ දූත ඔහු ගෙරින් නො වැනැසූහ.

300. සිවුමැලි වූ ද (ආරොහ පරිණාහ සධර්මය) මහ සිරුරු ඇත්තා වූ ද (රන්වන් සටහන් ඇති හෙයින්) පැහැපත් වූ ද, (ලාභ පරිවාර සධර්මය) සම්පත් ඇත්තා වූ ද, කටයුතු නො කටයුතු දෙකින් උත්සාහවත් වූ ද බමුණෝ සිය (සිරිත්) දහමින් යමනක් ලොවහි පැවැතියාහු නම්, (ඒතාක්) මේ (බ්‍රාහ්මණ) ප්‍රජාව සැපයට පත් වූය.

301. 302. අතිශයින් ස්වල්පමාත්‍ර වූ පස්කමතුණ ද රජුන්ගේ සම්පත්තිය ද මොනොවට සැරහුනු යන්ත්‍රීන් ද ආජාතිය අසුන් යෙදූ මොනොවට කරණලද විසිතුරු මැහුම ඇති රිය ද කොටස් විසින් මැනූ බෙදු නිවෙස් ද, දෑක ඔවුන්ගේ විපර්යාසය වී ය.

303. ගවරැළින් ගැවසිගත් උතුම් ස්ත්‍රීසමූහයාගෙන් යුක්ත වූ මහත් වූ මනුෂ්‍ය භාගයම්පත් පතමින් බමුණෝ බෙහෙවින් අභිධ්‍යා කළහ.

- 304 තෙ තස්ම මනෙත ගජේත්වා ඔක්කාකං තදුපාගමිං,
පහුතධනධිකෙසුඤ්ඤාසී
යජස්සු බහු තෙ විතතං යජස්සු බහු තෙ ධනං.
- 305 තතො ච රාජා සඤ්ඤානෙතා බ්‍රාහ්මණෙහි රට්ඨෙසහො
අසසමෙධං පුරිසමෙධං සමාපාසං වාජපෙය්‍යං නිරග්ගලං
එතෙ යාගෙ යජිත්වාන බ්‍රාහ්මණානං අද ධනං.
- 306 ගාවො සයනඤ්ඤා වස්ඤ්ඤා නාරියො සමලඤ්ඤා
රට්ඨ වාජඤ්ඤාසුකෙතෙ සුකතෙ විතතසිබ්බතෙ.
- 307 නිවෙසනානි රමානි සුවිහතානි ගාගසො
නානාධිකෙසුඤ්ඤාසු පුරෙත්වා බ්‍රාහ්මණානං අද ධනං.
- 308 තෙ ච තස්ම ධනං ලඤ්ඤා සනිධිං සමරොවයං
තෙසං ඉවජාවතීණණානං හියොතා තණ්හා පවසිඨං.
තෙ තස්ම මනෙත ගජේත්වා ඔක්කාකං පුත්‍රපාගමිං.
- 309 යථා ආපො ච පඨවී තිරඤ්ඤා ධනධානියං
එවං ගාවො මනුසානං පරිකාරො සො හි පාණිනං
යජස්සු බහු තෙ විතතං යජස්සු බහු තෙ ධනං.
- 310 තතො ච රාජා සඤ්ඤානෙතා බ්‍රාහ්මණෙහි රට්ඨෙසහො
නෙකසතසහසසියො ගාවො යකෙසු¹ අසාතයි.
- 311 න පාද න විසාණෙන නාසසු හිංසනී කෙනවි
ගාවො එළකසමානා සොරතා කුමහදුනා
තා විසාණෙ ගහෙත්වාන රාජා සතෙත්වා සාතයි.
- 312 තතො ච දෙවා පිතරො ඉන්ද්‍රො අසුරරක්ඛයා
අධිමො ඉති පක්කන්දං යං සත්ථිනි ගවෙ.
- 313 තයො රොගා පුරෙ ආසුං ඉවජා අනසනං ජරා
පසුනඤ්ඤා සමාරමා² අධ්‍යානවුතිමාගමිං.
- 314 එසො අධිමො දණ්ඩානං ඔක්කතෙතා පුරාණො අහු
අදුසිකායො හඤ්ඤානි ධිමො ධංසනාති යාජකා.

1. අකෙසු - පිඬු. 2

2. සමාරමො - පිඬු.

304. ඒ නිමිති කොට ඔහු (ඒ බමුණෝ) වෙදමාත්‍ර ගොතා ඒ ඔක්කාක රජු වෙත එළැඹියහ. (යුෂ්මතා අනාගතයෙහි) බොහෝ ධනධාන්‍ය ඇත්තෙක් වන්නෙහි, යුෂ්මත්හුගේ බොහෝ වූ වස්තුව දනවිෂයෙහි යොදන්න. යුෂ්මත්හුගේ මහත්වූ ධනය දන විෂයෙහි යොදන්න.

305. ඉන්පසු බමුණන් විසින් කරුණු ගත්වන ලද මහාරජී වූ රජ අශ්වමෙධය ද පුරුෂමෙධය ද සම්මාපායය ද, වාජපෙයාය ද නිරන්තරය ද යන මේ යාගයන් යැද බමුණනට ධනය දුන්නේ ය.

306. 307. ගවයන් ද යහන් ද වන් ද මොනනාටට සරසන ලද ස්ත්‍රීන් ද මොනනාටට පිළියෙළ කරණලද විසිතුරු පලස් අතුළ ආජානිය අසුන් යෙදූ රිය ද මොනනාටට කොටස් විසින් බෙදන ලද මනරම් නිවෙස් ද නොයෙක් ධාන්‍යයෙන් පුරවා බමුණනට වස්තුව දින.

308. එහිදී ඔහු ධන ද ලැබ වස්තු සන්නිධිය (රැස්කොට තැබීම) රූචිකළාහු ය. ආශාවට බවුවා වූ ඔවුනට කෘෂ්ණාව බෙහෙවින් වැඩුනි ය. ඔවුහු එහිදී මතුරු ගොතා ඔකාවස් රජු වෙත යැදූ එළැඹියහ.

309. ජලය හා පාවිටිය ද අමුරන් හා ධන ධාන්‍ය ද යම්බඳු වේ නම් මිනිස්නට ගවයෝ ද එබඳු වෙති, ඒ වනාහි ප්‍රාණිනට ජීවනාප-කරණයෙකි. යුෂ්මතාගේ බොහෝවූ වස්තුව යාගයෙහි යොදව, යුෂ්මතාගේ බොහෝ වූ ධනය දන් දෙව් ශි කිහ.

310. එවිට ද බමුණන් විසින් කරුණු ගත්වනලද මහාරජී වූ රජ තවත් නොයෙක් සියදහස්ගණන් ගෙරින් යඳු සඳහා නැසී ය.

311. කළ පුරා දෙවන හීලෑ වූ එඵවන් බඳු වූ ගව දෙන්නු පසිනු ද අභිනුදු අන්තිසිවකිනුද අනුන් නො පෙළත් ට ය. රජ ඔවුන් හඟෙහි ගෙන යැතින් පැහැර මැරී ය.

312. එ කල්හි දෙවියෝ ද බ්‍රහ්මයෝ ද ඉක්කුයා ද අසුර රාක්ෂසයෝ ද “යම් ගෙයෙකින් ගවයා කෙරෙහි සැත් හෙළි (මැරී) ද එහෙයින් අධර්මය උපනැ’යි හැඩුහ.

313. පූර්වයෙහි ආශා යැ කුසගින්න යැ ජරා යැ යන රොග ත්‍රිදේ-නෙක් ම වූහ, පශුවධය හේතු කොට ගෙන (ඒ තුණ) අවඅනුවකට පැමිණියේ ය.

314. නිදෙස් ගවදෙනුන් මරන් ය. යන යමෙක් ඇද්ද, යාගකරන්නෝ යමක් හේතු කොට ගෙන දැහැමින් පිරිහෙත් ද ඒ මේ පැරණි අධර්මය දඩුවම්වලට (හෙවත් තුන් කායදුශ්චරිතයනට) ඇතුළත් එකෙක් විය.

- 315 එව්වෙසො අණුධම්මො පොරාණො විඤ්ඤාගරහිතො
යත් එදිසකං පසසති යාජකං ගරහති ජනො.
- 316 එවං ධම්මෙ විශාපතො විහින්නො සුඤ්ඤසංකා
පුට්ඨ විහින්නා ධනනියා පතී හරිය, 'වමඤ්ඤථ.
- 317 ධනනියා බ්‍රහ්මබ්‍රහ්මි ව යෙ වඤ්ඤා ගොතතරසාධිතා
ජාතිවාදො නිරංකකා කාමානං වසමකගුණී.

එවං චූතො තෙ බ්‍රාහ්මණමහාසාලා හගවන්තං එතදවොච:
අභිකක්කන්තං හො ගොතමි අභිකක්කන්තං ඔහා ගොතමි. සෙය්‍යාපාපි හො
ගොතමි, නිකකුජ්ජනං වා උකකුජ්ජය්‍ය, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙය්‍ය,
මූලාසය වා වග්ගං ආවිකෙඛිය්‍ය, අනුකාරෙ වා තෙලපපේජානං ධාරෙය්‍ය
චකඛුමතො රූපානි දකඛිනජිති, එව්වෙවං හොතා ගොතමෙන
අනෙකපරියායෙන ධම්මො පකාසිතො, එතෙ මයං හවන්තා ගොතමං
සරණං ගවස්සාම ධම්මඤ්ඤ භික්ඛුසංඝඤ්ඤ, උපාසකො නො හං. ගොතමො
ධාරෙතු අජ්ජතග්ගෙ පාණ්ද්‍රපෙන සරණං ගත'ති.

බ්‍රාහ්මණධම්මිකසූතනං නිවසිතං.

2 - 8

ධම්ම (නාවා) සූතනං

- 318 යස්මා භි ධම්මං පුරිසො චිජ්ඤාඤ
ඉඤ්ඤ' ව නං දෙවතා පූජයෙය්‍ය,
සො පූජිතො තස්මිං පසන්නවිතො
බ්‍රහ්මසූතො පාතුකරොති ධම්මං.
- 319 තදවසිකකාන නිසමම ධිරො
ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජමානො,
විඤ්ඤා විහාපි නිපුණො ව හොති
යො තාදිසං හජතෙ අප්පමතො.
- 320 බ්‍රහ්මඤ්ඤ ඛාලං උපසෙවමානො
අනාගතත්ඤ්ඤ උසුයකඤ්ඤ,
ඉධෙව ධම්මං අවිහාවයිකා
අවිතිණ්ණකඤ්ඤා ඔරණං උපෙති.

315. යම් යාගයෙක්හි ජනයා මෙසේ (ගොසාතක) යාජකයකු දක්නේ ද, ගරහන්තෝ ද, මේ පැරණි ලාංඡනධර්මය මෙසේ නුවණැත්තන් විසින් ගරහන ලද්දේ වේ.

316. 317. මෙසේ බමුණුදහම පෙරළනු කල්හි ගුණ-වෛශ්‍යයෝ ද බෙහෙවින් බෙදුනහ. බොහෝ ක්ෂත්‍රියයෝ ද බෙදී ගියහ. බිරිය හිමියා හෙළා දුටුවාය. ක්ෂත්‍රියයෝ ද බ්‍රාහ්මණයෝ ද සෙසු කුලගොත් රක්තාහු ද ජාතිවාදය නො සලකා කාමයන්ගේ වශයට ගියහ.

මෙසේ වදල කල්හි ඒ බමුණුමහසල්හු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙසේ සැළකළාහුය: “භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා මැනවි, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යටිකුරු වුවක් උඩුකුරු කරන්නෝ හෝ වයන ලද්දක් විවෘත කරන්නෝ හෝ මං-මුලාවුවකුට මග කියන්නෝ හෝ ‘ඇස් ඇත්තෝ රු දකින්නාහුය’යි දදුරෙහි තෙල් පහනක් දරන්නෝ හෝ යටසේ නම් එසෙයින්ම භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් නොයෙක් ක්‍රමයෙන් ධර්මය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේය, ටෙ අපි භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ ද ධර්මය ද නික්ෂුප්‍යධිසයා ද සාණ යමු. භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අප අද පටන් දිවිහිමියෙන් සරණ ගිය උච්ඡුවන් කොට දරණ සේක්වා!

බ්‍රාහ්මණධර්මික සූත්‍රය නිමි.

2 - 8

ධම්ම (නාවා) සූත්‍රය

318. යම් පුද්ගලයකු වෙතින් පුරුෂ (පර්යාප්තිප්‍රතිපත්ති) ධර්මය දැනගන්නේ ද, දෙවියන් ඉන්ද්‍රියා මෙන් මග ඔහු පුදන්නේය. බහුශ්‍රැත වූ හෙ පුනලද්දේ ඔහු කෙරෙහි පහත් සිත් ඇත්තේ ධර්මය පාළු කෙරෙයි.

319. යමෙක් නොපමාවූයේ එබැව්දකු ඇසුරු කෙරේ ද, ධර්මානු-ධර්මය පිළිපදනා ඒ ධීර තෙම අර්ථවත් කෙට අසා ප්‍රඥවත් වූයේ පරහට ඉගැන්වීමෙහි සමත් වූයේ සුක්ෂ්මාර්ථ වටහා ගැනීමෙහි නිපුණ ද වේ.

320. ක්ෂුද්‍ර කායකර්මාදියෙන් යුක්ත වූ ප්‍රඥ නැති නොලද පර්යාප්ති ප්‍රතිවේධාර්ථ ඇති (අනවැසියාගේ දියුණුවෙහි) ඊෂ්ඨා කරණ-සුලු ඇදුරක සෙවුනා නැතැත්තේ (පර්යාප්ති ප්‍රතිපත්ති) ධර්මය නො දැන නො ඉක්මවූ සැක ඇත්තේ මරණයට පැමිණේ.

- 321 යථා නරො ආපගං ඔනරිත්වා
මහොදකං¹ සලිලං සිසයොනං,
යො වුයහමානො අනුයොනගාමී
කිං යො පරෙ සක්කති තාරයෙතුං.
- 322 තපෙව ධම්මං අවිභාවයිත්වා
බහුසස්සනානං අභිසාමයත්,
සයං අජානං අවිති ඡණ්ණකඛ්ඛා
කිං යො පරෙ සක්කති භිජ්ඣාපෙතුං.
- 323 යථාපි නාවං දලහමාරුභිත්වා
පියෙන' රිතෙන සමඛිතිභූතො,
යො තාරයෙ තත් බහුපි අඤ්ඤා
තත්තුපායඤ්ඤා කුසලො මුතිමා.
- 324 එවමපි යො වෙදගු භාවිතතො
බහුසස්සනො හොති අවෙධධම්මො,
යො ඛො පරෙ භිජ්ඣපයෙ පජානං
යොතාවධානුපනිසුපපතො.
- 325 තුළමා භවෙ සද්දුරියං භජෙථ
මෙධාවිතඤ්ඤව බහුසස්සනඤ්ඤ,
අඤ්ඤාය අත්ථ පටිපජ්ජමානො
විඤ්ඤානධම්මො යො සුඛං ලභෙථාති.

ධම්ම²සූතනං නිධ්මිතං.

2-9

කිංසිලසූතනං

- 326 කිංසිලො කිංසමාවාරො කාභි කච්ඡොති චූභයං
නරො සමමා නිව්චය්ස උත්තමත්ඤ්ඤ පාපුණ්.
- 327 වුඤ්ඤාපවාසී අනුසුයානො සියා
කාලඤ්ඤා වසස ගරුතං දසුනාය
ධම්මිං කථං ඵරයිතං බණ්ණඤ්ඤ
සුභෙය්ස සක්කවච සුභාසිතාති.

1. මහොදකං - සිමු 1.

සරිතං - පු.

2. නාවා - සිමු.

321. ඒ මිනිස් මහදිය ඇති, ධිබ්බොධි පැතුරුණු සැඩ දියපහර ඇති, නදියකට බැස ගසාගෙණ යනු ලබන්නේ යම්කිසි දියවැල අනුව යන සුදු වේ ද, කිම, හේ මෙරමා එතෙර කරවීමට හැකි වේ ද?

322. එලෙසින් ම ධර්මය නො දැන බහුශ්‍රැයයන්ගෙන් අර්ථය ද නො දසා පහකළ යැක නැත්තේ, තෙවෙනි නො දන්නා හේ කිම, මෙරමාගට අරුත් දක්වන්නට (උගන්වන්නට) හැකි වේ ද?

323. යම්කිසි හබලින් භාරිවිත යුක් ඒ නැව් තෙවේ දැඩි වී නැවටි නැති ඒ නාවුකොපායය දන්නේ දක්වනු යුක් (උපන් උවදුරට පිළියම් කිරීම) දන්නා නුවණැත්තන් එහි බොහෝ අන මිනිසුන් ද එතෙර කරවා ද,

324. එසේ ම යමෙක් බහුශ්‍රැය වූයේ පිටුවන නුවණින් නිවනට පැමිණියේ බැවු සිත් දැන්නේ (අටලෝ ගමන්) නො සැලෙන සැලැව් ඇත්තේ වේ ද, හෙතෙමේ ම සවන් යොමු කිරීමෙන් හා මාර්ගඵලොප- නිශ්ශ්‍රයයෙන් යුක්ත වූයේ අන් ජනයා හට දැනට දක්වන්නේ ය.

325. එහෙයින් එකානතයෙන් නුවණැත්තාවූ ද බහුශ්‍රැය වූ ද සන්- පුරුෂයකු හඡනය කරන්නේ ය. දන්දහම ඇති මහ තෙවේ අර්ථය දැන පිළි- පදනේ ලොවුතුරු සැප ලබන්නේ යි.

ධම්ම (නාමා) සූත්‍රය නිමි.

2 - 9

කිංසිල සූත්‍රය

326. කෙබඳු වාරිත්‍රශීලයෙකින් සමන්විත වූයේ කෙබඳු වාරිත්‍රශීල- යක් ඇත්තේ කවර කායකර්මාදියක් වඩන්නේ පුරුෂ තෙමේ මොනොවට සස්තෙහි පිහිටියේ වන්නේ ද උත්තමාර්ථයට (අර්හත්වයට) ද පැමිණෙන්නේ ද?

327. (ගුණ-ප්‍රඥාදේශිණ) වැඩසිටිය වුන් පුදන්නේ (සිවුන්ගේ ලාභා- දියෙහි) ඊර්ණ්‍යා නැත්තෙක් වන්නේ ය. ගුරුන් දැකීමට සුදුසු කල් දන්නෙක් ද වන්නේ ය. (ධර්මකථා) ක්ෂණය දන්නේ දෙසන ලද (සමට විපස්සනාවෙන් යුක්) දැනටි කථාව ද (අනෙකුදු) සුභාපිතයන් ද සකසා අසන්නේ ය.

- 328 කාලෙන ගවේජ ගරුතං සකාසං
ඵමං නිරුකතා නිවාතවුතති
අත්ථං ධම්මං සංයමං බ්‍රහ්මචරීයං
අනුසස්සරෙ වෙච්ච සමාවරෙ ව.
- 329 ධම්මාරාමො ධම්මරතො
ධම්මෙ ධීතො ධම්මචිතිව්ජයඤ්ඤා,
තො වාවරෙ ධම්මසංකප්පවාදං
නියෙථ තච්ඡෙති¹ සුභාසිතෙහි.
- 330 හස්සං ජස්සං පරිදෙවං පදෙස්සං
මායාකතං කුහකං ගිඤ්ඤිමානං,
සාරමනකකකසකසාව මුච්ජං²
හිතා වරෙ චිතමදෙ ධීතකො
- 331 විඤ්ඤානසාරානි සුභාසිතානි
සුතඤ්ඤා වඤ්ඤානසමාධිසාරං,
න තස්ස පඤ්ඤා ව සුතඤ්ඤා වසිති
යො සාහසො ගොති නරො පමකො.
- 332 ධම්මෙ ව යෙ අරියපච්චේදිනෙ රතා
අනුත්තරා තෙ වච්චසා මනසා කමමනා ව
තෙ සන්තියොරච්චසමාධිසංඝධිතා
සුතස්ස පඤ්ඤාය ව සාරමජ්ඣගුති.

කිංසිලසූත්තං නිවසීතං.

2-10

උට්ඨාන සූත්තං

- 333 උට්ඨගථ නිසීදං තො අත්ථො සුපිනෙන වො,
ආතුරානං හි කා නිද්ද සලාචික්ඛාන රුප්පතං.
- 334 උට්ඨගථ නිසීදං දළහං සිකඛං සන්තියා,
මා වො පමකෙහි විඤ්ඤාය
මච්චුරාජා අමොසධිස්ථවසානුගෙ.

1. තච්ඡෙති නියෙථ - සිමු 1. මජ්ඣං.

2. කකකස - සිමු 1.

කකකසං - සිමු 2.

328. තදබව (මානස) ව්‍යාසා දමා යටහන් පැවතුම් ඇත්තේ සුදුසු කල්හි ගුරුන් වෙත යන්නේ ය. පාපිනාර්ථය ද පාපිධර්මය ද ශීලය ද ශාසන-
මුත්තවර්ගය ද අනුස්මරණය කරන්නේ ය. පුරුදු ද කරන්නේ ය.

329. (ශමප් විදර්ශනා) ධර්මයෙහි රුදුනේ (එම) ධර්මයෙහි ම නියැලුනේ ධර්මයෙහි පිහිටියේ (උදයඤාණ වයඤාණ විසින්) ධර්ම විනිශ්චය දන්නේ (සමප් විපස්සනා) ධර්මය කිලිටිකරණ කථා නො ම පුරුදු කරන්නේ ය. සත්‍ය වූ සුභාපිතවලින් කල් ගත කරන්නේ ය.

330. පහකළ (ආරොග්‍යමද්දි) මද ඇත්තේ (චිත්ත වික්ෂේප නැති හෙයින්) පිහිටි සිත් ඇත්තේ සිනාව ද නියරු තෙපුල් ද (ඥාතිවාසනාදි-
යෙහි) වැලපීම ද මනාප්‍රදයය ද (රවටනාබව වන) මායාව ද (ත්‍රිවිධ) කොහොඟ ද (සිවුපසයෙහි) ගිජුබව ද (ජාතිමානාදි) මානස ද කරණොත්ත-
රියකරණ සංඛ්‍යාත) සාරම්භය ද, පරොස්ඛස් කියන බව ද, (රාගාදි) කසට ද (අධිකතෘෂ්ණා සංඛ්‍යාත) මුර්ඡාව ද හැරදමා හැසිරෙන්නේ ය.

331. යම් පුරුෂයෙක් (රාගාදියෙන්) සැහැසි වූයේ (කුසල්දම් නො-
වඩනා හෙයින්), පමා වූයේ වේ ද, ඔහුට (සමප් විපස්සනා යි කියනලද) සුභාපිතයෝ දැනීම හර කොට ඇත්තෑහු වෙති. ශ්‍රාතමය ඥානය ද දන්තා-
ලද සමාධිය සාරය කොට ඇත්තේ වෙයි. ඔහුගේ ශ්‍රාතය ද ප්‍රඥාව ද නො වැඩේ.

332. යමෙක් තුමු බුද්ධාදි ආර්යයන් විසින් දෙසන ලද ශමප් විදර්ශනා ධර්මයෙහි වචසින් මනසින් හා කර්මයෙන් ඇලුනාහු වෙත් ද ඔහු අනුත්තර වෙති. නිර්වාණ නමැති ශාන්තිය අරමුණු කොට ඇති මාර්ග ප්‍රඥාවෙහි හා මාර්ගසමාධියෙහි පිහිටියා වූ ඔහු ශ්‍රාතයාගේ හා ප්‍රඥාවේ සාරය වූ අර්හත්ඵල විමුක්තිය ලැබුවාහු ය.

කිංසිල සූත්‍රය නිමි.

2 - 10

උට්ඨාන සූත්‍රය

333. (අලසබැවින්) නැගී සිටිවු, (පළක් බැඳ කර්මසථානානුයෝගය යදහා) හිඳිවු, නොපට ගින්නදෙන් කටයුතු අර්ථයෙක් ද? හුලින් විදුනා ලදුව පෙළෙන ආතුරයනට කවර නින්දෙක් ද?

334. නැගී සිටිවු, හිඳගනිවු, (නිර්වාණ) ශාන්තිය පිණිස දැඩි ව භික්ෂෙවු. නොප පමාවුවන් දැන වසගයන් කොට මරරද නහමක් මුළා-
කෙරේ වා!

- 335 යාය දෙවා මනුසසා ව සිතා තිබ්බන්ති අකුසලා,
තරංඝො'විසකන්තිකං බණ්ණො වො¹ මා උපව්වහා;
බණ්ණාතිතා හි සොවන්ති නිරයමිති සමපසිතා.
- 336 පමාදෙ රජො පමාදෙ² පමාදුනුපතිතො රජො,
අප්පමනෙතන විජජාය අබ්බගෙ සලලමනනොනාති.
උට්ඨානසුඤ්ඤානං නිව්ඪිතං.

2-11

රාහුල සුඤ්ඤානං

- 337 කච්චි අභිණ්ණසංවාසා නාවජානාසි පණ්ඩිතං
උක්කාධාරො මනුසසානං කච්චි අපචිතො තයා³
- 338 නාහං අභිණ්ණසංවාසා අවජානාමි පණ්ඩිතං,
උක්කාධාරො මනුසසානං නිව්වං අපචිතො මයා.
- 339 පඤ්ඤාමගුණෙ හිත්වා පියරූපෙ මනොරමෙ,
සඤ්ඤා සරා නික්ඛම මුහුර්ඤ්ඤානකරො හව.
- 340 මිත්තෙ හජ්ජසු කල්යාණෙ පනතඤ්ඤා⁴ සයනාසනං,
විචිත්තං අප්පනිකෙසං මත්තඤ්ඤා ගොති ගොජනෙ.
- 341 විචරෙ පිණ්ඩපාතෙ ව පච්චයෙ සයනාසනෙ,
එතෙසු තණ්හං මා කාසි මා ලොකං පුනරාගමි.
- 342 සංවුතො පාතිමොක්ඛසමිං ඉඤ්ඤියෙසු ව පඤ්ඤා,
සති කායගතාත්තාස්සු නිබ්බිද බහුලො හව.

1. වෙ - සිමු 1.

2. පමාද - සිමු 1.

3. තව - සායා.

4. පඤ්ඤා - සිමු 1.

335. යම් තෘෂ්ණාවක් හේතුකොට ගෙන (රූප ඉබ්බද්ධාදිය) අර්ථ-කොට ඇති දෙවියෝ ද මිහිස්සු ද, (ඒ රූපාදි) අරමුණු ඇසුරු කොට සිටිද්ද, (නත් අරමුණුවල විසිර පවත්නා හෙයින්) විසත්තිකා නම් වූ ඒ තෘෂ්ණාව නරණය කරවු. (මේ මහණදම් පිරිමේ) දමාහොත තොප නහමක් ඉක්ම යේවා! ක්ෂණය ඉක්ම වූවාහු නිරයෙහි පිහිටියාහු ශොක කෙරෙත් මය.

336. (ස්මානි විප්‍රවාස සඬ්ඛ්‍යාන) ප්‍රමාදය රජසෙකි. ප්‍රමාදයෙන් යලි-යලි උපත් ප්‍රමාදය ද රජසෙකි. අප්‍රමාදයෙන් ද, (ආශ්‍රවක්ෂයඤන සඬ්ඛ්‍යාන) විද්‍යාවෙන් ද නමාගේ (රාගාදි පඤ්චවිධ) හුල උදුරා ලත්තේ ය.

උට්ඨාන සූත්‍රය නිමි.

2 - 11

රාහුල සූත්‍රය

337. කිම නිතර සමග විසීම හේතුවෙන් තෙපි පණ්ඩිත වූ (සැරියුත්ත) තෙරුනට අවමන් නො කරවු ද? මිනිසුනට නැණ පහන දල්වන්නේ කිම, තොප විසින් පුද්ගල ලද්දේ ද?

338. නිතර සමග විසීම හේතුවෙන් (ඒ) පණ්ඩිතයන් වහන්සේට අවමන් නො කරමි, මිනිසුනට නැණපහන දල්වන ඔබ මා විසින් නිතර පුද්ගල ලද්දහු වෙත්.

වකට්ඨගාඨා සි:

339. ප්‍රියසාරුප වූ මනරම පස්කම් ගුණ හැරපියා සැදහැයෙන් ගිහි-ගෙන් හික්ම දුක් කෙළවර කරනුයේ වච.

340. කලණමිතුරන් ද ජනශූන්‍ය වූ මහජනහඬින් තොර වූ ප්‍රාන්ත-සෙනසුන් ද ඇසුරු කරව.

341. සිවුරෙහි ද පිණ්ඩපාතයෙහි ද ගිලන්පසයෙහි ද සෙනසුන්හි ද යන මෙහි නහමක් තෘෂ්ණා කරව, වැලින් ලොකයට (උපත් විසින්) නහමක් පැමිණෙව.

342. ප්‍රාතිමොක්ෂසංවරශීලයෙහි ද පඤ්චෙස්සියයන්හි ද සංවාත වච. තොප සිත්හි කාශියා සි වේවා! නිර්වේදය බහුල කොට ඇතියෙක් වච.

343 නිමිත්තං පරිච්ඡේදි සුභං රාගපසංහිතං,
අසුභායං විතං භාවෙහි එකඟං සුසමාහිතං.

344 අනිමිත්තඤ්ඤා භාවෙහි මානානුසයවුජ්ජන,
තතො මානාභිසමයා උපසන්නො චරිසසිති.

ඉදං සුදං භගවා ආයස්මිත්තං රාහුලං ඉමාහි ගාථාහි අභිඤ්ඤාං
ඔවදන්ති.

රාහුලසූතං නිමිත්තං.

2-12

නිග්‍රොධකප්ප සූතං

එවං මෙ සූතං: එකං සමයං භගවා ආලුචියං විහරති අග්ගාලුවෙ
වෙනියෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මිත්තො වඩ්ඪියස්ස උපජ්ඣා-
යො නිග්‍රොධකප්පො නාම ථෙරො අග්ගාලුවෙ වෙනියෙ අවිරපරි-
නිබ්බුතො භොති.

අථ ඛො ආයස්මිත්තො වංගියස්ස රහොග්ගස්ස පටිසලීනස්ස එවං
වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදී: පරිනිබ්බුතො නු ඛො මෙ උපජ්ඣායො
උද්භූ නො පරිනිබ්බුතොති.

අථ ඛො ආයස්මා වංගියො සායනභසමයං¹ පටිසලානා වුට්ඨිතො
යෙන භගවා තෙනුපසඬකමී, උපසඬකමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙකා
එකමන්තං නිසීදී. එකමන්තං නිසීත්තො ඛො ආයස්මා වංගියො භගවන්තං
එතදවොච: ඉධ මයං භනෙත රහොග්ගස්ස පටිසලීනස්ස එවං
වෙනසො පරිචිතකෙකා උදපාදී: පරිනිබ්බුතො නු ඛො මෙ උපජ්ඣායො
උද්භූ නො පරිනිබ්බුතොති.

අථ ඛො ආයස්මා වඩ්ඪියො උච්ඡායාසනා ඵකංසං ඩිවරං කන්ධා
යෙන භගවා තෙනඤ්ඤාදිං පණාමෙකා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාහාසි:

345 පුච්ඡාම සඤ්ඤාං අනොමපඤ්ඤාං
දිට්ඨව ධම්මෙ යො විචිකිච්ඡානං ඡෙත්තා,
අග්ගාලුවෙ කාලුකාසි භික්ඛු
ඤ්ඤා යසස්සි අභිනිබ්බුතත්තො.

1. සායන සමයං - සිමු. 1. 2.

343. ශුභ වූ, රාගය ඇසුරු කළ නිමිත්ත දුරලව, අශුභ භාවනායෙහි එකඟ වූ මොනොවට පිහිටි සිත වඩව.

344. (නිත්‍ය හිමිති රහිත බැවින්) අනිමිත්ත වූ විදර්ශනා භාවනාව වඩව. මානාත්‍රයය රහත්මගින් දුර ලව. ඉක්බිති මානසාගේ ව්‍යපශමයෙන් උපශාන්ත වූයේ හැසිරෙව යනු යි.

මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් රාහුලයනට මේ ගාථාවලින් නිතර අවවාද කරණ සේක.

රාහුල සූත්‍රය නිමි.

2 - 12

නිග්‍රොධකප්ප (වඩ්ඟිය) සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසනලදි: එක්සමයෙක් හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අළුවුරට අග්ගාලව නම් චෛත්‍යයෙහි වැඩවසන සේක. එයමයෙහි ආයුෂ්මත් වඩ්ඟිය තෙරුන්ගේ නිග්‍රොධකප්ප නම් වත් තෙරණුවෝ අග්ගාලව වෙකියෙහි දී පිරිනිවි නොබෝකල් ඇති වෙත්.

ඉක්බිති ගණයා කෙරෙන් වෙන්ව විවෙකයට ගිය පිළිසලනෙහි යෙදුනු ආයුෂ්මත් වඩ්ඟිය තෙරුන්ගේ සිත්හි මෙබඳු පරිචිතර්කයෙක් උපන: “මාගේ උපාධ්‍යාය පිරිනිවියේ දෝ හෝ නො පිරිනිවියේ දෝ හෝ” යි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වඩ්ඟිය සථවිර සවස් කල්හි පිළිසලනින් නැගිටියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පස්ව හුන්නේය. එකත් පසෙක හුන්නේ ම ආයුෂ්මත් වඩ්ඟිය සථවිර භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකෙළේ ය: සාමීනි, මෙහි විවෙකසානායට ගියා වූ පිළිසලනෙහි ඇවුනු මාගේ සිත්හි මෙබඳු පරිචිතර්කයෙක් උපන: “මාගේ උපාධ්‍යාය පිරිනිවියේ දෝ නො පිරිනිවියේ දෝ” යි.

ඉක්බිති ආයුෂ්මත් වඩ්ඟිය තෙරණුවෝ හුනස්නෙන් නැගිටිවුර එකස් කොට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇදිළි නමා හඟවත් හට ගාථායෙන් (මෙසේ) කීහ:

345. යම් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙනෙක් ඉහාත්මභාවයෙහි ම සැක දුරලන්නාහු වෙත් ද, මහාප්‍රාඥ ශාඛ්‍යා වූ මුඛවහන්සේ පුළුවස්මි. ප්‍රකට වූ යශස්වි වූ නිවුනු සිත්ඇති මහණකෙනෙක් අග්ගාලව චෛත්‍යයෙහි කදුරිය කළහ.

346 නිග්ගොධකප්පො ඉති තස්ස නාම,
තයා කතං භගවා බ්‍රාහ්මණස්ස,
සො තං නවස්සං අවරි මුත්තපෙකෙකා
ආරද්ධවිරියො දළ්භධමදස්සී.

347 තං සාවකං සකක¹ මයමි සබ්බෙ
අඤ්ඤානුමිච්ඡාම සමනතවකඛු,
සමච්චිකිතා නො සචණ්‍යා සොතා
කං නො සකා කං අනුත්තරොසී.

348 ඡිකෙදව නො විචිකිච්ඡං බ්‍රුහි මෙතං
පරිනිබ්බුතං වෙදය භූරිපඤ්ඤ,
මජ්ඣෙව නො භාස සමනතවකඛු
සකෙකාව දෙවානං² සහස්සනොත්තො.

349 යෙ කෙවි ගත්වා ඉධ මොහමග්ගා,
අඤ්ඤාණපකඛා විචිකිච්ඡධ්‍යානා,
තථාගතං පකා න තෙ භවන්ති
චකඛුං හි එතං පරමං නරාතං.

350 නො වෙ හි ජාතු පුරිසො කිලෙසෙ
වාතො යථා අබ්භස්සනං විහානො,
තමො වස්ස නිවුතො සබ්බලොකො
න ජොතිමනෙතාපි නරා තපෙස්සුං.

351 ධීරා ව පජජාතකරා භවන්ති
තං තං අහං ධීර තථෙව මඤ්ඤ,
විපස්සිතං කුමානමුපාගමමහ
පරිසාසු නො ආචිකරොහි කප්පං.

352 ධිප්පං ගිරං එරය වග්ගවග්ගං
භංසොව පග්ගයා සනිකං නිකුජං³,
බිඤ්ඤසරෙන සුචිකප්පිතෙන
සබ්බෙව තෙ උජ්ජගතා සුභොම.

1. සකා - මජ්ඣං,

2. දෙවාන - මජ්ඣං,

3. සභං නිකුඤ්ඤ - සිමු 1.

සභං නිකු ජ - සිමු 2.

346. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එ බ්‍රාහ්මණජාතිකයාගට නිග්‍රොධකප්පයන නම ඔබවහන්සේ විසින් කරණ ලද්ද. දැඩ වූ (නිව්භ්‍ය)ධර්මය දක්නා වූ හෙ අරුයු වැර ඇත්තේ (නිව්භ්‍ය සංකිත) මොක්මය පතන්නේ ඔබවහන්සේ නමදිමින් විසී ය.

347. ශාක්‍යාකුලයෙහි උපන්නාවූ සමතැසානන් වහන්ස, අපි සැවො ම ඒ සම්මානන් දූතගණු කැමැත්තෙමු. ඇසීම පිණිස අපගේ සවන් එළඹ සිටියේය. මුඛවහන්සේ අපගේ ශාක්‍යා වනසේක. මුඛවහන්සේ අනුත්තර වනසේක.

348. මහාප්‍රාඥයන් වහන්ස, එකානන්‍යයෙන්ම අපගේ සැකය සිද්ධන සේක්වා: මම මෙය වදාරණසේක්වා! ධුතූ පිරිනිවිඳි දී ඔබ දන්වන සේක්වා! සමතැසානන් වහන්ස, දෙවියන්ගේ දහසක් පොත් ඇති සක්දෙව්දු මෙන් අපගේ මධ්‍යයෙහි වොදදෙන සේක් වා!

349. මෙ ලොව්හි මොහොති වූ අවිද්‍යාපක්ෂයෙහි වූ, සැකයනට හෙතු වූ, යම්කිසි (අභිධ්‍යාදි වූ) ග්‍රන්ථයෝ වෙන් නම්, නවාගනයන් වහන්සේ වෙත පැවිණ ධුතූ නො මැ වෙති. යම්හෙයෙකින් තෙල (නවාගත) මනුෂ්‍යයන්ගේ උතුම් පැණැස වේ නම් එහෙයින්.

350. ඉදින් යම් හෙයෙකින් (නවාගත) පුරුෂ එකානන්‍යයෙන් මාරුතය වලාකුල් රොදක් මෙන් කෙලෙස් නො නසාලන්නේ නම්, (එසේ වත්ම), මුළු ලොව අවිද්‍යාකිකාරයෙන් ඇවුරුණේ අඳුරුම වන්නේ ය. (සැරියුත් මහතෙර ආදි වූ) ජ්‍යෙෂ්ඨමත් මනුෂ්‍යයෝ ද (ප්‍රකට වීම වශයෙන්) නො මැ තෙවුනාහ.

351. පණ්ඩිතයෝ ම ප්‍රඥප්‍රද්‍යොතකර වෙති. වීරයන් වහන්ස, එ ඔබ එසේ ම යයි මම හඟිම, (අපි) මුඛවහන්සේ 'විදර්ශි'යි දන්නමෝ (වෙති) එළඹියෙමු. පිරිස් මැද අපගේ (නිග්‍රොධ) කප්ප තෙරුන් ප්‍රකටකරණ සේක්වා!

352. මොනොවට කල්පිත වූ බික්‍රියවරයෙන් වහා (අරුත් රසින්) ඉතා මනරම් වූ තෙපුල් වදාරණසේක්වා! හංසයකු මෙන් ගෙල ඔසොවා නාද කරණ සේක්වා! ඉදුසින් ඇති අපි හැම මුඛවහන්සේ ගේ බස් අසමහ,

- 353 පභිනජාතිමරණං අසෙසං.
 නිග්‍රහයහ ධොනං වදෙසාමි ධම්මං,
 න කාමකාරො හි පුට්ඨජජානානං
 සංකේයසකාරොව තථාගතානං.
- 354 සම්පන්නවේයාකරණං තවේදං
 සමුජ්ජ්පඤ්ඤාසං සමුග්‍රහනං,
 අයමඤ්ඤි පච්ඡමො සුප්පණාමිතො
 මා මොහයි ජාන'මනොමපඤ්ඤා.
- 355 ප්රොවරං අරියධම්මං විදිකා
 මා මොහයි ජාන'මනොමවීර,
 වාරිං යථා සම්මනි සම්මතතෙතා
 වාචාභිකඛ්ඛාමි සුතං පවසං.¹
- 356 යදඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරියං අචාරී²
 කප්පායනො කච්චිසං තං අමොසං,
 නිබ්බාධි සො ආදු උපාදිසෙසො
 යථා විමුක්තො අහු නං සුමොම.
- 357 අවෙජ්චජි තණ්හං ඉධ නාමරූපෙ (ඉති හගවා)
 කණ්හසං සොතං දීඝරත්තනුසයිතං,
 අකාරි ජාතිමරණං අසෙසං
 ඉච්චබ්‍රවි හගවා පඤ්ඤාසෙට්ඨා.
- 358 එස සුඤ්ඤා පසිදුමි වචො තෙ ඉසියතාම,
 අමොසං කිර මෙ පුරුසං න මං වඤ්ඤාසි බ්‍රාහ්මණො.
- 359 යථාචාදි තථාකාරි අහු බුද්ධිසං සාවකො,
 අප්පද මච්ඡන්තො ජාලං තතං මායාවිනො දළං.
- 360 අද්දස හගවා ආදි උපාදනසං කප්පියො,
 අච්චිගා වත කප්පායනො මච්ඡාධෙයං සුදුකරන්ති.

නිග්‍රොධකපපසුතතං නිට්ඨිකං.

1. සුතසං වසං - පු.
 2. අවරි - සුඛ 2

353. නිරවශේෂ කොට ප්‍රතීණ කළ ජාතිමරණ ඇති නිගණ වැනැස්ස පථ ඇති තථාගතයන් ලවා දහම් දෙස්වත්තෙමි, පුහුදුනන් බදු කැමැතියේ කිරීමෙන් තථාගතයනට නැත් මැ යි. තථාගතයන් වහන්සේගේ මීමාසාකාරය ම වේ.

354. මොනොවට සාප්ප වූ ප්‍රඥ ඇති මුඛවහන්සේ ගේ මේ සම්පූර්ණ වූ ව්‍යාකරණ ඇති බව (අප විසින්) මැනවින් දැනගන්නා ලද්දෙකි. මේ පැසුරු ඇඳිලි නැමදුම් මොනොවට කරණ ලදී. (නිග්‍රොධකප්‍ය තෙරුන්ගේ ගතිය) දන්තාසේක් ම, මහාප්‍රාඥයන් වහන්ස, අප නහමක් මුළු කරණ සේක්වා!

355. උත්තම වීරයන් වහන්ස, කුදුමහත් චතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය පිළිවිද දන්තාසේක් ම (අප) මුළු නො කරණ සේක්වා, ශ්‍රීෂ්මකාලයෙහි උෂ්ණයෙන් තැවුනකු ජලය පතන්නා සේ (මුඛවහන්සේගෙන්) බසක් පතමි, ශ්‍රැතය (ගබ්දයතනය) වස්වන සේක්වා!

356. (නිග්‍රොධ) කප්‍යයන තෙරණුවෝ යම් රහත් බවක් අපි කොට ඇති (මාග්) බ්‍රහ්මචර්යයක් කොළෝ නම් කිම, ඔහුට එය නොසිස් විද? හෙතෙමේ විමුක්තයකු (අශ්‍රෙණක්පයකු) මෙන් (අනුපාදිසෙසපරිනිබ්බාණයෙන්) පිරිනිව්‍යේ ද? නැතහොත් උපාදිසෙස සහිත (ශ්‍රෙණක්ප) යෙක් වි ද? එය (අපි) අසමහ.

357. (හෙ) මේ නාමරූපයෙහි දීර්ඝ රාත්‍රයෙහි අනුගමිත කාෂ්ණයා (මාරයා) ගේ ප්‍රොතස වූ තෘෂ්ණාව සිද්ධිය. නිරවශේෂ කොට ජාති මරණ දෙක තරණය කෙළේ ය යි (ග්‍රඛාදි) පඤ්චධර්මයෙන් ද පසැස් නුවණින් ද ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.

358. උත්තම වූ මහර්ෂීන් වහන්ස, තොපගේ බස අයා තෙල මම ප්‍රසන්නයෙමි. මා විසින් පුළුවස්නාලද්ද නො සිස් ම විය. (බාහිතපාප වූ) බ්‍රාහ්මණයෝ මා නො රැවිදුහු.

359. බුදුරජාණන් සවු (නිග්‍රොධකප්‍ය) යථාචාරි තථාකාරී විය. මායාවී වූ මාරයාගේ දෑඩුව පතලා වූ (තෘෂ්ණා) ජාලය සිද්ධිය.

360. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කප්‍ය තෙරණුවෝ (ත්‍රිවිධ) වෘක්කයා ගේ (අවිද්‍යා තෘෂ්ණා හෙද ඇති) ප්‍රධානකාරණය දුටුහ. එකාත්තයෙන් කප්‍යයනගේ දුකසේ තරණය කළ යුතු (ත්‍රේහුමක වෘක්ක සංඛ්‍යාත) මාරභූමිය ඉක්මැ ගියහ යි.

නිග්‍රොධකප්ප (වංගිය) සූත්‍රය නිමි.

සමමාපරිබාජනීය සූත්තං

- 361 පුච්ඡාමි මුතීං පභුතපඤ්ඤං
තිණ්ණං පාරගතං පරිභිබ්බුතං ධීතතතං,
භික්ඛම්ම සරා පනුජජ් කාමෙ
කථං භික්ඛු සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 362 යස්ස මඛගලා සමුහතා (ඉතී හගවා)
උප්පාතස්සපිනා ච ලක්ඛණා ච,
සො මඛගලදෙසවිපජ්ඣිතො භික්ඛු
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 363 රාගං විනයෙථ මානුසෙස්ස
දිබ්බස්ස කාමෙස්ස වාපි භික්ඛු,
අතික්කම්ම හවං සමෙච ධම්මං.
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 364 විපිට්ඨි කක්ඛාන පෙස්සනානි
කොධං කදරියං ජහෙය්‍ය භික්ඛු,
අනුරොධවිරොධවිපජ්ඣිතො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 365 භික්ඛාන පියඤ්ඤ අපපියඤ්ඤ
අනුපාද්‍ය අනිස්සිතො කුභිඤ්චි,
සංයොජනියෙති විප්පමුත්තො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 366 න සො උපධිස්ස සාරමෙති
ආදනෙස්ස විනයො ඡන්දරාගං,
සො අනිස්සිතො අනඤ්ඤනෙය්‍යො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.
- 367 වචසා මනසා ච කම්මනා ච
අවිරුද්ධා සමමා විදික්ඛා ධම්මං,
නිබ්බානපද්ධිපඤ්ඤානො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍ය.

1. මහාසමයසූත්තනිකි පි. 2.

සම්මාපරිබ්බාජනීය සූත්‍රය

361. මහාප්‍රාඥ වූ, චතුරොස තරණය කළා වූ, නිවන් පරතෙර ගියා වූ, කෙලෙස් පිරිනිවියා වූ, (අටලෝ දහමින් නොසැලෙන හෙයින්) අකම්පා වූ සිත් ඇති, මුනිහු පුළුවුසුමහ: ගිහිගෙන් නික්ම වැහැකාමයන් දුරලා ලොවිහි නොඇලී එ ප්‍රකටමහණ කෙසේ මොනොවට වෙසෙන්නේද හෙවත් ලොවින් නික්ම යේ ද?

362. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළ සේක:) යමක්හු විසින් (දිට්ඨමඛලාදි) මඛලයෝ ද උල්කාපාතාදි උත්පාතාභිනිවෙශයෝ ද සාප්තාභිනිවෙශයෝ ද ලක්ෂණාභිනිවෙශයෝ ද මොනොවට සිදින-ලද්දු ද, හෙ මඛලදෙසයන් ප්‍රතිණ කෙළේ වෙයි. හෙ (රහත් මහණ) ලොවිහි නොඇලී මනා සේ වෙසෙයි. (ලොව ඉක්මවා යන්නේය යි සේයි.)

363. මහණ මානුෂික වූ ද, දිව්‍ය වූ ද කාමවිෂයන්හි රාගය (අනගැමි මගින්) දුරුකරන්නේ ය. (චතුස්සත්‍යහෙද වූ) ධර්මය (අර්හත්) මාභියෙන් පරිඤ්ඡිසමයාදි වශයෙන්) දැන (ත්‍රිවිධ) භවය ඉක්මවා හෙ ලොවිහි සියල්ල මනා සේ හැරපියා යෙයි.

364. මහණ පෙහෙසුන් ද ක්‍රොධය ද මසුරුබව ද දුරු කොට හැරපියන්නේ ය: (සියලු වස්තූන්හි) ප්‍රතිණ වූ රාග දෙවෂ ඇතිසේ හෙ මොනොවට ලොවිහි සියල්ල හැරපියා යෙයි.

365. (සත්ත සංස්කාර වශයෙන් ද්විවිධ වූ) ප්‍රිය වූ ද අප්‍රිය වූ ද රාග දෙවෂයන් හැරපියා (සිලු උපාදනයන්ගේ වශයෙන්) කිසිදු ධර්මයක් (හිත්‍යාදි විසින්) නො ගෙණ, (රූපාදි ධර්මයන්හි හෝ භවයන්හි) කිසිදු තැනෙක්හි තණ්හාදිට්ඨි නිස්සය වසයෙන්) ඇසුරු නො කෙළේ (දග්ධ සංයොජනයට විෂය වූ) ත්‍රෛභුක්කධර්මයන් ගෙන් වෙසෙසින් මිදුනේ හෙ මොනොවට ලොවිහි සියල්ල හැරපියා යෙයි.

366. හේ සියලු උපධින් සාර විසින් නොමැ දකියි. ස්කන්ධාදි ආදනයන් කෙරෙහි පවත්නා ඡන්දරාගය හැරපියා තාප්ණදාප්ථි දෙක ඇසුරු නො කෙළේ, හෙ කිසිවකු විසිනුදු නොපැමිණැවිය හෙයි. ලොවිහි සියල්ල මොනොවට හැරපියා යෙයි.

367. වචසින් මනසින් හා කර්මයෙන් (සුවරිතයෙන් හා) විරුද්ධ නො වූයේ (මාභිඤ්ඤායෙන්) සිවුසය් දහම් මොනොවට දැන (අනුපාදියෙය වූ) ස්කන්ධනිව්‍යාප්තපදය පනන්නේ හේ ලොවිහි සියල්ල සමයක් හෙතුයෙන් හැරපියා යෙයි.

- 368 යො වතුනි මං¹ න උණුණුමෙයා
අකකුටෙයාපි න සන්ධියෙට හිනකු,
ලද්ධා පරහොජනං න මජ්ජි,
සමමා යො ලොකෙ පරිබ්බපෙයා.
- 369 ලොහඤ්ඤ හවඤ්ඤ විප්පහාය
චිරතො ජෙද්ධාබ්බිකාතො හිනකු,
යො තිණුණකථංකටො විසලෙලා
සමමා යො ලොකෙ පරිබ්බපෙයා.
- 370 සාරුප්පමත්තතො විදික්ඛා
න ව හිනකු හිංසෙය් කඤ්චි ලොකෙ,
යථා තට්ඨං විදික්ඛා ධම්මං
සමමා යො ලොකෙ පරිබ්බපෙයා.
- 371 යස්සානුසයා න සන්ති කෙවි
මුලා අකුසලා සමුහතා සෙ,
යො හිරාසයො අනාසයාතො
සමමා යො ලොකෙ පරිබ්බපෙයා.
- 372 ආසවඨිණො ප්භිනමානො
සබ්බං රාගප්පං උපාතිවතො,
දතො පරිකිබ්බතො ධීතතො
සමමා යො ලොකෙ පරිබ්බපෙයා.
- 373 ස්දෙධා සුභවා හියාමදස්සි
වග්ගගතෙසු න වග්ගසාරි ධිරො,
ලොභං දෙසං විනෙයා පටිසං
සමමා යො ලොකෙ පරිබ්බපෙයා.
- 374 සංසුඤ්ඤිතො විචක්ඛව්ඤ්ඤො
ධම්මෙසු වසි පාරතු අනෙජො,
සඤ්ඤාරතිරොධකුණාසලො
සමමා යො ලොකෙ පරිබ්බපෙයා.

1. 'ඉ' (නි) සිම 1. 2.

368. යම් මහණෙක් මෙ මා වදනේ යයි අභිමාන නොකරන්නේ ද (දග්ධිධාක්‍රොශයෙන්) ආක්‍රොශ කරණ ලද්දේ නමුදු බ්‍රහ්මචේර නොකරන්නේ ද, මෙරමා විසින් දුන් බොජුන් ලබා මදයට නොපැමිණෙන්නේ ද, හෙ ලොවිහි සියල්ල සමයක් හෙතෙයෙන් හැරපියා යෙයි.

369. ඒ (රහත්) මහණ විෂයලොභය ද (කාමහවාදි) හවයද වෙසෙසින් ප්‍රතිණ කොට (මෙරමා) සිද්ධිබ්‍රැථිවලින් වෙන් වූයේ තරණය කළ කථංකපීභාව (සැක) ඇත්තේ, එහෙයින් ම විගත ශල්‍ය ඇත්තේ වෙයි. හෙ ලොවිහි සියල්ල සමයක් හෙතෙයෙන් හැර පියා යෙයි.

370. තමාගේ සරූප් පිළිවෙත දැන මහණ ලොවිහි කිසිවකු නො ද පෙළන්නේ ය. යථාභූතය වන (ස්කන්ධාදි හෙද ඇති) සිවුසස් දහම් දැන ඒ හික්මු ලොවිහි සියල්ල මැනැවින් හැර පියා යෙයි.

371. යම් මහණකු හට කිසිදු අනුශය කෙනෙක් නැත් ද, අකුශල මූලයෝ ද සමුහනනය කරණ ලද්දහු ද, හෙ තෘෂ්ණා රහිත වූයේ (කිසිවක්) නොපතන්නේ වෙයි. හේ ලොවිහි සියල්ල මොනොවට හැර පියා යෙයි.

372. ක්ෂීණාසුච වූයේ ප්‍රතිණ කළ (නවවිධ) මාන ඇතියේ රාගයට විෂය වූ (ත්‍රෙහුමක) ධර්මපමුභය (පරිඤ්ජානාණ වශයෙන්) ඉක්ම වූයේ (ආර්ය දම්ඵයෙන්) දමුනේ (කෙලෙස් ගිනි) පිරිනිවීමෙන් පිරිනිවීමේ (අටලෝදම්න් නොසැලෙන හෙයින්) ස්විතාන්ම වූ ඒ මහණ ලොවිහි සියල්ල හැරපියා යෙයි.

373. (බුද්ධාදි ගුණයන්හි) අවේක්‍ෂාප්‍රසාදයෙන් ශ්‍රද්ධා ඇත්තේ, පාරමාර්ථික ශ්‍රැත ඇත්තේ, නියාම සඤ්ඤාන මාර්ගය දක්නා සුලු වූයේ, (දෙසැට මිසදිටු නැමැති වර්ගයනට ගියවුන් අතර) වර්ගාරී නො වූ ඒ ධීර තෙමේ ලොභ ද්වේෂ ප්‍රතිසයන් නසා ලොවිහි සියල්ල මැනැවින් හැරපියා යෙයි.

374. පිරිසිදු රහත් මගින් දිනූ කෙලෙස් ඇති, විවෘත කළ (රාග ද්වේෂ මොහ සඤ්ඤාන) සෙවෙණි ඇති, සිවුසස් දහම්හි වගිප්‍රාප්ත වූ, නිවන් පරතෙර ගියා වූ, පහකළ තෘෂ්ණා වලනයන් ඇති, (නිවෘණ සඤ්ඤාන) සංස්කාර නිරෝධය විෂය කොට ඇති, (ආර්යමාර්ග) ඥානයෙහි කුශල වූ ඒ (රහත්) මහණ ලොවිහි සියල්ල මොනොවට හැර පියා යෙයි.

375 අතිතෙසු අනාගතෙසු වාපි
කප්පාතිතො අතිවච සුඤ්ඤාපඤ්ඤා,
සබ්බාසංයමනෙහි විපජමුත්තො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍යා.

376 අඤ්ඤාය පදං සමෙවච ධම්මං
විවචං දිස්වාන පහානමාසවානං,
සබ්බප්පධිනං පරික්ඛයානො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍යා.

377 අද්ධා හි භගවා තපෙව එතං
යො සො එවං විහාරී දන්තො භික්ඛු,
සබ්බසංයොජනියෙ' ව' වීතිවත්තො
සමමා සො ලොකෙ පරිබ්බජෙය්‍යා'ති.

සමමාපරිබ්බාජනීයසූතං නිවසීතං.

1-14

ධම්මික සූතං

එවං මෙ සූතං: එකං සමයං භගවා සාවස්ථියං විහරති ජෙනවතෙ
අනාථපිණ්ඩිකසස ආරාමෙ. අථ ඛො ධම්මිකො උපාසකො පඤ්ඤා
උපාසකසතෙහි සඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤා
භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීත්තො ඛො
ධම්මිකො උපාසකො භගවන්තං ගාථාය අරුක්ඛාසි.

378 පුට්ඨාමි තං ගොතම භුරිපඤ්ඤා
කථංකරො සාවකො සාධු හොති,
යො වා අභාරා අනගාරමෙති
අගාරිනො වා පනුපාසකාසෙ.

379 තුචං හි ලොකස්ස සදෙවකස්ස
ගතිං පජානාසි පරායනඤ්ඤා,
න වත්ති තුලොයා හිපුණ්ණදස්සි
තුචං හි බුද්ධං පවරං වදන්ති.

1. සබ්බසංයොජනියොගං (මජ්ඣං).

375. අතිත පඤ්ඤාස්කන්ධයන්හි ද අනාගත පඤ්ඤාස්කන්ධයන්හි ද (මම, මාගේ යන) කල්පනයන් ඉක්ම වූයේ, (අතිත වතීමාන අනාගත අධිවත්‍රයය පිළිබඳ සැක) ඉක්මවා අතිශයින් පිරිසිදු වූ ප්‍රඥ ඇත්තේ, සියලු ද්වාදශායනනයන්ගෙන් මිදුනු හේ ලොවිහි සියල්ල මනාසේ හැරපියා යෙයි.

376. (වතුස්සත්‍ය) ධර්මපදය (පුච්ඡාග ප්‍රඥවෙන්) දෑන (එම) සිවුසස් දහම් (අරිමගනැණින්) ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට දෑන, ආසුචයන්ගේ ප්‍රභාණය (නිව්භාණය) ප්‍රකට කොට දෑක, සියලු ම උපයින්ගේ පරික්ෂයයෙන් ඒ මහණ ලොවිහි සියල්ල මොනොවට හැරපියා යෙයි.

377. (නිර්මිත බුද්ධ) භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තෙල නිශ්චයෙන් එසේ මැයි. යම් ඒ මහණෙක් දැමුනේ මෙබඳු විහාර ඇත්තේ වේද, සියලුම සංයෝජනීය ධර්මයන් ඉක්මවූයේ වේ ද, හේ ලොවිහි සියල්ල මොනොවට හැරපියා යේ යැ යි.

සමමාපරිබ්බාජනීය සූත්‍රය නිමි.

2 - 14

ධම්මික සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි ජෙනවන නම් වූ අනේපිඬු සිවුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ධම්මික නම් උච්ඡු පන්සියක් උච්ඡුවන් හා සමග භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පසෙකැ හින. එකත්පස් වැ හුන් ධම්මික උපාසක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් දැන්වී ය.

378. භොප්‍රඥ වූ ගෞතමයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ පුළුවස්මි: යමෙක් ගෙන් නික්මැ සසුන් වදනො හෝ වේ නම්, ගිහිගෙවැසි උච්ඡුවෝ මැ හෝ වෙන් නම්, (මොවුනතුරෙහි) කිසෙයින් කරනුයේ (පිළිපදනේ) අනවද්‍ය ශ්‍රාවක වේ ද?

379. මුඛ වහන්සේ ම සදෙවක ලොකයාගේ අධ්‍යායය ගති (නොහොත් හිරියාදි පඤ්ඤාගති) හා, නිජ්ජන්ති (නොහොත් පරිනිව්භාණය) හා දන්තාසේක. නිපුණාකීදර්ශි වූ (මුඛවහන්සේ හා) සදාගයෙක් නොද ඇත. මුඛ වහන්සේ මැ ප්‍රචර බුද්ධයහ'යි කියත්.

- 380 සබ්බං තුවං ඤාණමච්චෙව ධම්මං
පකාසෙසි සනෙත අනුකම්පමානො,
විචිතතච්ඡද්ධාසි සමනතචිත්තඤ්ඤා
විරොචසි විමලො සබ්බලොකේ.
- 381 ආගඤ්ඤි තෙ සන්තීකෙ නාගරාජා
ඵරාවණො නාම ජීවනාති සුඤ්ඤා,
සො පි තයා මනනසිත්වා අජ්ඣගමා
සාධුති සුඤ්ඤාන පතිතරූපො.
- 382 රාජාපි තං චෙසුසවණො කුච්චරො
උපෙති ධම්මං පරිපුච්ඡමානො,
තස්සාපි තං පුච්ඡතො බුද්ධිං ධීර
සො වාපි සුඤ්ඤාන පතිතරූපො.
- 383 යෙ කෙච්ඡි මෙ තිත්ථියා වාදසීලා
ආච්චකා වා යදි වා නිගණ්ඨා,
පඤ්ඤාසං තං නාතිතරනති සබ්බෙ
ධීනො චජන්තං විය සිසගාමිං.
- 384 යෙ කෙච්ඡි මෙ බ්‍රාහ්මණා වාදසීලා
වුද්ධා වාපි බ්‍රාහ්මණා සන්තී කෙච්ඡි,
සබ්බෙ තස්මි අඤ්ඤාසං හවන්ති
යෙ වාපි චකෙඤ්ඤා වාදිනො මඤ්ඤමානා.
- 385 අයං හි ධම්මො භිජුණො සුඤ්ඤා ච
යොයං තයා හගවා සුප්පවුතො,
තථෙව සබ්බෙ¹ සුසසුසමානා
තං නො වද පුච්ඡන්තො බුද්ධිසෙවධං.
- 386 සබ්බෙසි මෙ භික්ඛවො සන්තිසිත්තා
උපාසකා වාපි තථෙව සොතුං,
සුඤ්ඤානු ධම්මං විමලෙනානුබුද්ධං
සුභාසිතං වාසවසෙසව දෙවා.
- 387 සුඤ්ඤාථ මෙ භික්ඛවො සාවයාමි වො
ධම්මං ධුතං තඤ්ඤා ධරාප සබ්බෙ,
ඉරියාපථං පබ්බජිතානුලොමිකං
සෙවෙථ නං අඤ්ඤාසං මුතිමා.

1. සබ්බෙ මයං-සතං.

380. සච්ඡන්තට අනුකම්පා කෙරෙමින් මුඛ වහන්සේ ම හැම දෙයකටම පිළිවිඳ දැන හැම නැණ හා සිව්‍යස්ථම් වදහළයේක. සමතැස් මුනිදුග්ගි, පෙරළු කෙලෙස් සෙවෙණි ඇතියාව, සච්චොච්ඡි (රාගාදී මලාභාවයෙන්) විමල වුවහු බබළන්නහු යැ.

381. (මුඛ) කෙලෙස් දිනුණැයි අසා එරාවණ නම් ඇත්තෙව් රජ ද මුඛ වහන්සේ වෙත ආයේ යැ. හෙ ද මුඛ වහන්සේ හා මන්ත්‍රණ කොට ප්‍රශ්නව්‍යාකරණ අසා මැනව් වහන්සැ'යි සතුටු සැහැවී ඇති වැ ගියේ යැ.

382. කුට්ඨෙර නම් වෙසවුණු මහරජ දහම් පුළුවස්මින් මුඛ වහන්සේ කරා එළඹෙයි. ධීරයන් වහන්ස, ඔහු විසිනුදු පැන පුළුවස්නාලයව මුඛ වහන්සේ දහම් දෙසන්නහු යැ. හෙ ද ධර්මව්‍යාකරණ අසා කුටුසැහැවී ඇති විය.

383. ආර්ථිකයෝ වෙන්වයි, වැලිත් නිර්ග්‍රන්ථයෝ වෙන්වයි වාද කරණසුලු යම් මැ නිර්ථකයෝ වෙන් නම්, එ හැම ගතිවිකලකයෙන් සිටිවනසිටි පුද්ගලයෙක් ශිෂ්‍යගාමී වැ යන්නකු (ඉක්මැනොයේ ද) එමෙන් ප්‍රඥගතියෙන් නුඹ වහන්සේ ඉක්මැ නො යෙත්.

384. වාදකරණසුලු (වඩනි ආදී) කිසි බ්‍රාහ්මණයෝ වෙන්වයි (ආශ්වලායනාදී) යම්කිසි වාදක බ්‍රාහ්මණයෝ වෙන්වයි, (අපි) වාදියම්හ යි හඟනා වූ අන්‍යා වූත් යම් කෙනෙක් වෙන් නම් උහු හැම මුඛ වහන්සේ කෙරෙහි මැ අපි විසින් බැඳුනාහු වෙත්.

385. භාග්‍යවතුන්වහන්ස, මුඛ වහන්සේ විසින් යම් බඳු මෙ සත්තීස් බොධිපාක්ෂිකධර්මයෙක් සුදෙශිත වෙ නම්, සියුම් වූ මෙ දහම් ලොවි ලොවුතුරු සුව එළවනුයේත් වෙයි. අපි හැම දෙනමෝ එදහම් වැ අසනු කැමැත්තම්හ. බුද්ධශ්‍රේෂ්ඨයන් වහන්ස, (අප විසින්) පුළුවස්නාලයෙක් එ දහම අපට වදාරණයේක්වා.

386. වැඩැහුන් මෙ හැම හික්සුහු ද එසෙයින් මැ ධර්මශ්‍රවණයට හුන් උපාසකයෝ ද සක්තෙව් රජපුරුෂෝ සුභාෂිතය දෙවියන් (අසනු) සෙයින් විමලයන් වහන්සේ විසින් අනුබුද්ධ වූ ධර්මය අසත්වා.

387. මහණෙනි, ක්ලෙශධුනනය කරන්නා වූ මාගේ ප්‍රතිපක්ෂධර්මය කොපට අස්වමි. හැමදෙන එය ධරව. හිනානුදර්ශී ප්‍රාඥ තෙමේ පැවිද්දකට අනුලොම වූ එ වතුර්විධ ථියභාපථය සෙවුනේ ය.

- 388 න වෙ විකාලෙ විවරෙයා හික්ඛු
ගාමකු¹ පිණ්ඩාය වරෙයා කාලෙ,
අකාලවාරිං හි සජ්ඣති සඬ්ඛා
තස්මා විකාලෙන වරන්ති බුද්ධා.
- 389 රුජා ව සද්දා ව රසා ව ගන්ධා
ඵසා ව යෙ සම්මද්දන්ති සත්තො,
ඵතෙසු ධම්මෙසු විනෙයා ඡන්දං
කාලෙන යො පවිසෙ පාතරාසං.
- 390 පිණ්ඩකු හික්ඛු සමයෙන ලද්ධා
ඵකො පටික්කමථ රහො නිසීදෙ,
අජ්ඣත්තවිනනි න මනො බහිද්ධා
නිව්ජාරයෙ සඬ්ඛනිත්තභාවො.
- 391 සවෙ පි යො සලලපෙ සාවකෙන
අකෙසුන වා කෙනවි හික්ඛුනා වා,
ධම්මං පණිතං තමුද්ගරෙයා
න පෙසුතං නොපි පරුපවාදං.
- 392 වාදං හි ඵකෙ පටිසෙනියන්ති
න තෙ පසංසාම පටිත්තපකෙසු,
තතො තතො තෙ පසජ්ඣති සඬ්ඛා
විත්තං හි තෙ තස්මි ගමෙත්ති දුරෙ.
- 393 පිණ්ඩං විහාරං සයනාසනකු
ආපකු සඬ්ඛාටිරජුපවාහනං,
සුඤ්ඤාන ධම්මං සුගතෙන දෙසිතං
සඬ්ඛාය සෙවෙ වරපකුසාවකො.
- 394 තස්මා හි පිණ්ඩ සයනාසනෙ ව
ආපෙ ව සඬ්ඛාටිරජුපවාහනෙ,
ඵතෙසු ධම්මෙසු අනුපලිකො
හික්ඛු යථා පොකුරෙ වාරිබිඤ්ඤා.

1. ගාමෙ ව (මජ්ඣං)

388. මහණ නොකල්හි ගම් නොවදනේ ය. සුදුසුකල්හි ම පිඩු සිහි-
යන්නේය. රාගාදී නොයෙක් සබ්බයෝ අකාලවාරී මහණ වැළැදගන්නාහ.
එහෙයින් චතුස්සත්තවුද්ධ වූ ආයාසපුද්ගලයෝ නොකල්හි ගම් නො
වදනාහ.

389. රූප හා ශබ්ද හා රස හා ගන්ධ හා ස්පර්ශ යන යම්
බාහිරායතන කෙනෙක් සත්ත්වයන් මදයට පමුණුවත් නම්, තෙල
ධර්මයන්හි ජඤ්ජරාගය දුරු කොට හේ ප්‍රාතරාසස්ථානයට සුදුසු කල්හි
වදනේය.

390. මහණ පෙරවරුණෙහි පිඩු ලබා භූදකලා වූයේ පෙර ලා අවුත්
ස්කන්ධසන්තානය (ත්‍රිලක්ෂණයට නංවා) සිතනසුලුයේ රහොගත ව
හිඳිනේ ය. (රූපාදී) බැහැරී අරමුණෙහි සිත් නොයොදනේ ය. භාවනා-
රමුණය කෙරෙහි මොනොවට ගිය සිත් ඇතිවන්නේ ය.

391. දුදින් එ යොගාවචර අත්තොටු සව්වකු හා වේවයි මෙසස්නෙහි
කිසියම් මහණකු හා සමග වේවයි සංලාප කෙරේ නම්, එ ප්‍රණීත වූ
ධර්මය ම කියන්නේ ය. පෙහෙසුන් නො කියන්නේ ය. පරොපවාද නො
කියන්නේ ය.

392. ඇතැම් කෙනෙක් පරොපවාද සබ්බාත විග්‍රාහික කර්මාදය
විරුද්ධ කොට ගනිත්. අල්පප්‍රාඥ ඔවුන් නො පසසම්භ. (කවර
හෙයින් යත්:) එ එ වාදමාභිසේකයෙන් වාදසබ්බයෝ එ වාදීන් වැළැද-
ගනිත් ද එ හෙයින්, (කමටහනින්) විතය දුරෙහි වේ ද එපරිදි ඔහු සිත
පරොපවාදයෙහි ලා මෙහෙයත්.

393. උත්තමප්‍රඥ ඇති ශ්‍රාවක නොහොත් වරප්‍රාඥවූ බුද්ධාගේ
ශ්‍රාවක තෙම සුගතයන් වහන්සේ විසින් දෙසනලද ධර්මය අසා පිණ්ඩි-
පාත යැ, වෙහෙර යැ, හැඳපුටු යැ සහලසිවුරෙහි රජස් දුරු කරණ ජලය යැ
යන මේ දෑ ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කොට සෙවුනේ ය.

394. එහෙයින් මැ පිඩුවායෙහි ද සෙනසුන්හි ද සහල සිවුරෙහි රජස්
දෝනා දියෙහි ද යන තෙල චතුස්සත්තයධර්මයන්හි පොකුරු පත්ති දියබිඳු
සෙයින් මහණ නො ඇලුනේ වේ.

- 395 ගහඛ්ඛවකං පන වො වදුමී
යථාකරො සාවකො සාධු හොති,
නහෙය්! ලබ්භා සපරිග්ගහෙන
එසෙකතුං සො කෙවලො භික්ඛු ධම්මො.
- 396 පාණං න භානෙ න ච සාතයෙය්
න වානුජඤ්ඤා හනතං පරෙසං,
සබ්බස්ස භුතෙස්ස භික්ඛාය දණ්ඩං
යෙ ථාවරා යෙ ච කසා සන්ති²ලොකෙ.
- 397 තතො අදින්නං පරිච්ඡේදයෙය්
කිඤ්චි කථවි සාවකො බුද්ධමානො,
න භාරයෙ හරතං නානුජඤ්ඤා
සබ්බං අදින්නං පරිච්ඡේදයෙය්.
- 398 අබ්බුභවරියං පරිච්ඡේදයෙය්
අඛාරකාස්ස ජලිතං ච විඤ්ඤා,
අසම්භුණ්ණො පන බ්බුභවරියං
පරසස දුරං නාතික්කමෙය්.
- 399 සහග්ගතො වා පරිසග්ගතො වා
එකස්ස වෙකො න මුසා හණෙය්,
න භාණයෙ හණතං නානුජඤ්ඤා
සබ්බං අභුතං පරිච්ඡේදයෙය්.
- 400 මජ්ඣඤ්ඤා පානං න සමාවරෙය්
ධම්මං ඉමං රොචයෙ යො ගහඛ්ඛො,
න පායයෙ පිබ්බං නානුජඤ්ඤා
උම්මාදනන්තං ඉති නං විදිතො.
- 401 මද හි පාපාති කරොන්ති බාලා
කරොන්ති වෙඤ්ඤාපි ජනෙ පමනෙ,
එතං අපුඤ්ඤායතනං විච්ඡේදයෙ
උම්මාදනං මොහනං බාලකන්තං.

1. න හෙයසා- පිඬු 1, 2.

2. කසනති- මු.

ගිහිවක:

395. යථාකාරී ගෘහස්ථශ්‍රාවක සන්පුරුෂ වේ නම්, එ ගිහිවක නොපට කියමි. තෙල පිරිපුන් මහණදම් (කෙත්වන් අ) පරිග්‍රහයෙන් යුත් ගිහියා, චිසින් ලබන්නට නොහැකි වෙයි.

396. ලොච්ඡි ස්ථාවර වූ යම් සත්ත්ව කෙනෙක් වෙත් නම්, යම් බදු පඬුම සත්ත්ව කෙනෙක් වෙත් නම්, එ හැම සත්ත්වයන් කෙරෙහි දඬු බහාතබා පරපණ නො නසන්නේ ය, නො ද නස්වන්නේ ය, පරපණ නසන මෙරමාහට ද නො අනුදන්නේ ය.

397. ඉක්බිති 'මෙ පරාසතු දෑයෙකැ'යි දන්නා ගිහි සවු (ගමිච්ඡි වෙවයි වලැ වෙවයි) කිසිදු 'තැනෙක්හි වූ ස්වල්ප වූ හෝ බොහෝ වූ හෝ නුදුන් කිසිවක් නොගෙණ හරණේ ය. නො ද හැරගන්වන්නේ ය. පැහැරගනු වනට නො ද අනුදන්නේ ය. එබඳු හැම අධිනාදන් හැරලන්නේ ය.

398. විඤ්ඤාවක දිලියෙන අභරුවළක්සෙයින් අබ්‍රහ්මවය්‍යාව දුරු කරන්නේ ය. (උඩත් පිරිසෙයින්) බ්‍රමසර රැකිය නොහෙනුයේ පරදරයන් කරා නොයන්නේ ය.

399. සභාවකට ගියේ වෙවයි පිරිස්මැදට ගියේ හෝ වෙවයි එකලා වූයේ ම එකකුහට මුසවා නො කියන්නේ ය. නො ද බණවන්නේ ය. බණනවුනට ද නො ද අනුදන්නේ ය. හැම අභූතය දුරලන්නේ ය.

400. ගෘහස්ථ තෙම මත්පැන් ද නො සෙවුනේ ය. යම් ගෘහස්ථයෙක් මෙ මද්‍යාපානවිරතී ධර්මය රුස්සේ නම් මෙය උන්මාදනය ඇති කරවන්නෙකැයි දැන (අනුන් ලවා) නො ද පානය කරවන්නේ ය. බොනවුන්හට නො ද අනුදන්නේ ය.

401. මද හෙතෙයෙන් අඤ්ඤායෝ පටි කෙරෙත්. අන් දනන් ද ප්‍රමිකා කෙරෙත්. පරලොච්ඡි උමතු බව දැනි කරණ මෙලොච්ඡි මුළුව දනවන ඩාලයනට කානන වූ තෙල අප්‍රණායනනය හැරලන්නේ ය.

- 402 පාණං න භාතෙ න වදින්නමාදියො
 මුසා න භාසෙ න ච මජ්ජපො සියා,
 අබ්බහවරියා විරමෙය්‍ය මෙජ්ජනා
 රත්තිං න භුඤ්ජෙය්‍ය විකාලභොජනං.
- 403 මාලං න ධාරෙ න ච ගන්ධමාවරෙ
 මඤ්ඤ ජමායං ච සයෙථ සන්තෙ,
 එතං හි අට්ඨභිහිකමාහු පොසථ.
 චුදෙධන දුක්ඛන්තගුණා පකාසිතං.
- 404 තතො ච පක්ඛසසුපවසුපොසථ.
 වාතුද්දසිං පඤ්ඤදසිඤ්ඤ අට්ඨමිං,
 පාවිහාරියපක්ඛඤ්ඤ පසන්නමානාසො
 අච්ඡාදිගුපෙතං සුසම්ඤ්ඤරූපං.
- 405 තතො ච පාතො උපවුත්ථිපොසරො
 අනෙත්ත පාතෙන ච භික්ඛු සඤ්ඤං,
 පසන්න විතො අනුමොදමානො
 යථාරහං සංවිහරෙථ විඤ්ඤං.
- 406 ධම්මෙන මාතා පිතරො භරෙය්‍ය
 පයොජයෙ ධම්මිකං සො වණ්ණං,
 එතං ගිහී වත්තයං අප්පමිකො¹
 සයං පහෙ නාම උපෙති දෙවෙති.

ධම්මක සුඤ්චි නිවර්තනං.

වුලලවග්ගො දුතියො.

තසයඋද්දාන:

රත්තං ආමගන්තිඤ්ඤ හිරිං ලබ්බලුත්තමිං,
 සුච්චිලොමො කපිලංච පුන බ්‍රාහ්මණධම්මිකං.
 ධම්මසුඤ්චං කිංසිලං උට්ඨානං අථ රාහුලො,
 කප්පො ච පරිබ්බාජඤ්ඤ ධම්මිකො ච පුනාපරං;
 වුද්දසෙකානි සුඤ්චානි වුලලවග්ගානි වුච්චති.

1. වත්තයමපමිකො-(මජ්ඣං)

අවයධිගුපොසරය:

402. ප්‍රාණසාත නොකරන්නේ ය, අධිනාදන් නොගන්නේ ය, මුසවා නො බණන්නේ ය, මදාප ද නො වන්නේ ය, මෙටුනසඤ්ඤාන අමුමසරින් වෙන් වන්නේ ය, විකාලභොජන සඤ්ඤාන රාත්‍රිභොජන නො වළඳනේ ය.

403. මල්දම් නො දරන්නේ ය, සුවදවිලෙවුන් ගැල්වීම් නොද කරන්නේ ය, කැපසරුප් පරිදි අතුළ කැප හැඳෙහි හෝ බිම්හි හෝ හෝතේ ය, වර්ණදුඛයාගේ අන්තයට ගිය බුදුරදුන් විසින් ප්‍රකාශිත වූ තෙල අෂ්ටාංගික වූ උපොසර යයි කියත්.

404. ඉක්බිති පහන් සිතැතියේ පක්ෂය පිළිබඳ වාතුද්දසි උපොසරය ද පණ්ණාසරසි උපොසරය ද අවයම් උපොසරය ද පාටිභාරිය පක්ඛ උපොසරය ද සුපිරිපුන් කොට අටහින් යුත් පෙහෙවස් වසවු.

405. ඉක්බිති විඤ්ඤාන විසු පෙහෙවස් ඇතියේ පසුදින පුච්ඡාග්ගයෙහි පහන් සිතැත්තේ නරතුරු මොදමාන වූයේ සුදුසුපරිද්දෙන් අහර පැනින් බික්සඟුන් වළඳවන්නේ ය.

406 ධර්මයෙන් ලක් භොගයෙන් මාපියන් පුස්තේය. හෙ දෑහැමි වණික්කර්ම කරන්නේ ය. අප්‍රමක්ඛ වූ ගිහිගේ වැසි තෙම තෙල වත පවත්නේ ස්වයමප්‍රභ නම් වූ (කාමාවචර සදෙව්ලෝ වැසි) දෙවියන් කරා (උපත් විසින්) එළඹෙන්නේ යයි.

තුද්ධවැනි ධම්මික සූත්‍රය නිමි.

දෙවැනි වූල්ල වර්ගයයි.

එහි උද්දනය:

රතන සූත්‍ර යැ, ආමග්ඤ්ඤ සූත්‍ර යැ, නිරි සූත්‍ර යැ, සුවිලොම සූත්‍ර යැ, කපිල සූත්‍ර යැ, යළි බ්‍රාහ්මණ ධම්මික සූත්‍ර යැ, ධම්ම (නාථා) සූත්‍ර යැ, කිංසිල සූත්‍ර යැ, උධ්මාන සූත්‍ර යැ, යළි රාහුල සූත්‍ර යැ, නිග්‍රොධකප්ප (වඩරිය) සූත්‍ර යැ, සමාපරිබ්බාජනීය සූත්‍ර යැ, යළි අන්‍යා වූ ධම්මික සූත්‍ර යැ තෙල තුද්ධ සූත්‍රයෝ 'වූල්ලවග්ග' යි කියනු ලැබේ.

3. මහාවග්ගො

3-1

පබ්බජ්ජා සුත්තං

- 407 පබ්බජ්ජං කිත්තධිස්සාමි යථා පබ්බජි චක්ඛුමා,
යථා වීම්භමානො සො පබ්බජ්ජං සම්මරොවයි.
- 408 සම්බොධො' යං සරාවාසො රජස්සාසනනං ඉති,
අබ්බොභාසො ච පබ්බජ්ජා ඉති දිස්වාන පබ්බජි.
- 409 පබ්බජිත්වාන නායෙන පාපං කල්මං විචජ්ජයි,
චවිද්දවචරිතං භික්ඛා ආජීවං පරිසොධයි.
- 410 අගමා රාජගහං බුද්ධො මගධානං ගිරිබ්බජං,
පිණ්ඩාය අභිභාරෙයි ආකි මුණ්ණවරලක්ඛණො.
- 411 තමග්ගස්ස බිම්බිසාරො පාසාදකං පතිට්ඨිතො,
දිස්වා ලක්ඛණස්මයනනං ඉම්මස්සං අභාසරං.
- 412 ඉමං භොතෙතා ක්‍රියාමෙථ අභිරුපො බ්‍රහ්ම සුචි,
චරණෙන චෙට්ඨමිත්තො යුගමනනං ච පෙක්ඛති.
- 413 ඔක්ඛිතචක්ඛු සතිමා නායං නිවා කුලාථිව,
රාජ්ජනා විධාවනානු කුභිං භික්ඛු ගම්ඝකි.
- 414 තෙ පෙතිනා රාජ්ජනා පිට්ඨිතො අනුබන්ධුං,
කුභිං ගම්ඝකි භික්ඛු කස්ස වාසො ගම්ඝකි.
- 415 සපද්දහං චරමානො භුක්කන්ධාරො සුසංවුතො,
විප්පං පක්ඛං අසුරෙයි සම්මජ්ජනො පතිස්සතො.

3. මහා වග්ගය

3 - 1

පබ්බජ්ජා සූත්‍රය

407. ඒ පසැස් ඇති සම්බුදුරජානන් විහන්ගේ ශාඛවාසයෙහි ආදිනව හා ප්‍රවුජ්ජායෙහි අනුසස් විමසන සේක් යම්පට්ඨි පැවිද්දක් කැමැති වූසේක් නම් යම් පට්ඨිදෙකින් පැවිදිවූසේක් නම් ඒ ප්‍රවුජ්ජාව කීර්තනය කරන්නෙමි.

408. “මෙ ශාඛවාසය (කුඟල ක්‍රියාවට) සම්බාධ යැ. රාගාදි ක්ලෙශයනට උත්තනි දෙශයෙකැ” යි ද ප්‍රවුජ්ජාව අබවසය” යි ද මෙසෙසින් දන පැවිද වූහ.

409. පැවිද්ද ගෙන කසින් ත්‍රිවිධ දුශ්චරිත දුරුලුහ. චතුර්විධ වාග්දුශ්චරිතය හැරපියා ආදිවපාටිභද්ධිය පැවැත් වූහ.

410. බුදුහු මගධයන්ගේ ගිරිවුජ නම් වූ රාජශාඛ නගරයට වැඩියහ. ආකීර්ණ වූ උත්තම භොදුරුම ලක්ෂණයෙන් සමන්වාගත වූසේක් පිටුවා සඳහා සැරිසැරූහ.

411. බිම්බිසාර රජ පහසෙහි සිරියේ උත්වහන්ගේ දිටි. මහපුරිස් ලකුණින් සමන්වාගත ඔවුන් දක මෙ අරුත් බිණිය.

412. භවත්ති, මෙ පුහුල් බලවු (හෙ දැකුටි කලු අහ පසහ ඇති හෙයින්) අභිරූප වූයේ ආරොහපරිණාහ සම්පන්න වූයේ පිච්ඡුරු සිව්පැහැ ඇතියේ යැ. වරණයෙකුදු යුතු වූයේ යුගමාත්‍රයක් මැ බලනු වෙයි.

413. යටැ හෙලු ඇස් ඇතියේ ස්මානිමත් මෙතෙම නිවකුලෙන් ගික්මැ පැවිදිවූකු බදු නො වේ. රාජදුතයෝ වෙළෙඳිවැ යෙක්වා, මහණ කොහි යේ ද?

414 අණවතලැ ඒ රාජදුතයෝ ‘මහණ කොහි යේ ද? කොහි උහුගේ වාසය වන්නේද’ යි පිටුපසින් ලුහුබැඳියහ.

415 පිහු දෙර ඇතියේ (ඉන්ද්‍රියසංවරයෙන් මොනොවට සංවාත වූයේ ගෙපිළිවෙළ නොකඩ කොටැ සැරිසරමින් මනා නුවණැතියේ ඵලඹ සිටි පිහි ඇතියේ වහා පාත්‍රය පිරැවියැ.

- 416 පිණ්ඩවාරං වරිකාන¹ නිකංගම නගරා මුනි,
පණ්ඩවං අභිභාරෙසි එකු වාසො භවිසැති.
- 417 දිසවාන වංසුපගතං තතො² දුතා උපාදිසු,
එකොව දුතො³ ආගන්තො රාජිනො පටිවෙදසි.
- 418 එස නිකංගු මහාරාජ පණ්ඩවසස පුරකකතො,
තිසිනෙකා වාගසුසභොව සිභොව ගිටිගඛහරො.
- 419 සුකාන දුතවචනං හද්දයානෙන ඛකතියො,
තරමානරූපො නියායාසි යෙන පණ්ඩවපබ්බතො.
- 420 ස යානභූමිං යාසිකා යානා ඔරුය්හ ඛකතියො,
පතනිකො උපසඬකමම ආසජ්ජ තං උපාදිසි.
- 421 තිසජ්ජ රාජා සමෙමාදි කථං සාරංඝිකං තතො,
කථං සො විනිසාරෙකා ඉමමකුං අභාසථ.
- 422 යුවා ව දහරො වාසි පඨමුසැතිතො සුසු,
වණණාරොහෙන සමපනෙතා ජාතිමා විය ඛකතියො.
- 423 සොභයනො අභිකග්ගා නාගසංසපුරකකතො,
දදම් භොගෙ භුඤ්ඤ ජාතිං වකඛාහි පුච්ඡිතො.
- 424 උජුං ජානපදෙ රාජා හිමවන්තසස පසකතො,
ධනවිරියෙන සමපනෙතා කොසලෙසු⁴ හිකෙතිතො.
- 425 ආදිවමා නාම ගොතෙතන සාකියා නාම ජාතියා,
තමකා කුලා පබ්බජිතොමහි රාජ න කාමෙ අභිපක්ඛයං.
- 426 කාමෙසාදිනවං දිසවා නෙකකමමං දට්ඨු ඛෙමතො,
පධානාය ගමිසායී එකු මෙ රජජති⁵ මනොති.

පබ්බජජාසුභතං නිවසිතං.

1. සපිණ්ඩවාරං වරිකා-මු. 1

2. තයො- මු. 2.

3. තෙසු එකොව - මු. 2.

4. කොසලසං- සා.

5. රඤ්ඤො- මු. 1.

රඤ්ඤ-මු. 2.

416. එ මුඛි පිණ්ඩවාරය කොට නුවරින් හික්මැ 'මෙහි වාසය වන්නේ'යි පාණ්ඩව පර්වතය කරා ගියේයැ.

417. එක්බිති වාසොපගත වුවහු දැකැ රාජදුතයෝ වෙතැ පැමිණියහ. එක්දුතයෙක් පැමිණ රජුට දන්වියැ.

418. මහරජාණනි, තෙල මහණ පාණ්ඩව පර්වතයාගේ පැදුන්දික්හි ගිරිගුහායෙහි වාසාසුයකු හා වෘෂභරාජයකු හා සිංහරාජයකු හා බදු ව හින.

419. රාජදුතයන් ගේ බස් දසා රජතෙමේ හදුයානයෙන් අනලස් යැහැවි ඇතියේ පාණ්ඩව පර්වතය කරා හික්මැ ගියේයැ.

420. ඒ රජතෙමේ යානභූමිය තාක් ගොස් යානයෙන් බැසැ පියගමන් ඇතියේ එළැඹැ එ තවුසන් වෙතැ එළඹැ හින.

421. එක්බිති රජ (උන් හා) සතුටු වියැ. හෙ සිහි කළමනා කරා කොට හිමවා මෙ පවත් කියැ.

422. නවයොවුනෙහි උපතින් තුරුණුයෙහි පළමු උපතින් ලදරුයෙහි වර්ණයෙන් හා අරොහසම්පන්නියෙන් සපන්හි ක්ෂත්‍රිය ජාතිඇතියකු බන්දෙහි.

423. කැමැති තාක් හොග දෙමි. බලකාය හොබවමින් ඇත්සෙනහින් පිපිවරණලදුයේ හොගසුබ වලදව. (මාවිසින්) විවාරණ ලදුයෙහි ජාතිය ද කියව"යි.

424. මහරජ, ඉදිරි හිමවත් පස්හි ධනයෙන් හා වියඞ්භයෙන් සපන් වූ කොසල ජනපදයෙහි ආදිකාලයෙහි සිටැ අත්වයාගත මහරජහුගේ ජනපදයෙක් වෙයි.

425. ඔහු ගොත්‍ර විසින් ආදිත්‍ය නම් ද ජාතියෙන් ශාක්‍ය නම් ද වෙති. මහරජ, මම එ කුලෙන් පැවිදි වූයෙමි කාමයන් පතනුයෙමි නොවෙමි.

426. වස්තුකාමකේලශකාමයන්හි ආදිතව දැකැ පැවිද්ද (හෝ නිවණ) ක්ෂේම විසින් දැකැ ප්‍රධන් වියඞ්භ සඳහා යන්නෙමි. මෙ ප්‍රධන් වියඞ්භයෙහි මාගේ සිත රැඳුනේ යි.

පබ්බජ්ජා සූත්‍රය නිමි.

පධාන සුතතං

- 427 තං මං පධානපභිතතං නදිං නෙරඤ්ජරං පති,
විපරකකමම ක්කියතං යොගකෙබ්බසා පතතියා.
- 428 නමුච්චි කරුණං වාචං භාසමානො උපාගමී,
කියො කමසි දුබ්බණ්ණො සන්තිකෙ මරණං තව.
- 429 සහසාහාගො මරණසා එකංසො තව ජීවිතං,
ජීව හො¹ ජීවිතං සෙයෙහි ජීවං පුඤ්ඤති කාහසි.
- 430 චරතො ච තෙ බ්‍රහ්මචරියං අඤ්චුත්තඤ්ච ජුහතො,
පහුතං වියතෙ පුඤ්ඤං කිම්පධානෙන කාහසි.
- 431 දුග්ගො මග්ගො පධානාය දුක්කරො දුර්භිසමභවො,
ඉමා ගාථා භණං මාරො අධ්මා බුද්ධසා සන්තිකෙ.
- 432 තං තථාචාදීනං මාරං භගවා එතදබ්‍රවී,
පමිත්තබ්බු පාපිම යෙනඤ්ජන ඉධාගතො.
- 433 අණුමග්ගෙනපි පුඤ්ඤන අඤ්ඤා මයහං න විජ්ජති,
යෙසං ච අඤ්ඤානං තෙ මාරො චත්තුමරහති.
- 434 අත්ථි සද්ධා තථා විරියං පඤ්ඤා ච මම විජ්ජති,
එවං මං පභිතතමපි කිං ජීව මම පුච්ඡසි.
- 435 නදීනමපි යොතාති අයං වානො විසොසයෙ,
කිඤ්ච මෙ පභිතතසා ලොහිතං නුපසුසායෙ.
- 436 ලොහිතෙ සුසාමානමහි පිත්තං සෙමහඤ්ච සුසාති,
මංසෙසු වියමානෙසු හියොහා විත්තං පසිදති,
හියොහා සති ච පඤ්ඤා ච සමාධි මම තිට්ඨති.

1. ජීවමො-මු1.

ප්‍රධාන සූත්‍රය

427. නිල්දලා හෝ තෙර (නිර්වාණ සංඛ්‍යාත) යොගක්ෂෙ-
ලාධිගමය සඳහා විශේෂපරාක්‍රම කොට අප්‍රාණකධ්‍යානයෙහි යෙදුනු
(නිර්වාණ සංඛ්‍යාත) ප්‍රධානයෙහි මෙහෙයු සිත් හෙවත් පරිත්‍යක්ත
ආත්මභාවය ඇති මා කරා

428. වසවත්මරදෙවපින් කුළුණුබර තෙපුල් කියමින් එළැඹියේ යැ:
තෙපි වැහැරි වවු, දුර්වර්ණ වවු, දැන් මරණය තොප හමුයෙහි වේ.

429. තොප ගේ මරණයට සහසුභාගයෙන් යුත් ප්‍රත්‍යය වෙයි.
තොපගේ ජීවිතය එකාංග ඇතියෙකි. හවන්ති, ජීවත්වවු, ජීවිතය
උතුම්. ජීවත්වනුවෝ පින් කරන්නහු.

430. (මෙළුන විරති සංඛ්‍යාත) බ්‍රහ්මවය්‍යය රක්තා අග්නි
භොම හා කරණ තොපට බොහෝ පින් රැස් වේ. ප්‍රධන්වය්‍යයෙන්
කුම් කරනු වහු?

431. ප්‍රධාන (නිර්වාණ) ය සඳහා වූ මාගිය දුර්ගම යැ, දුෂ්කර යැ,
නො ලැබිය හැකි. මෙ ගාථා කියමින් මරදෙවපින්, බුදුරදුන්
හමුයෙහි සිටියේ යැ.

432. එසෙයින් කියන එ මරහට භාග්‍යවත්හු තෙල වදන් කීහු.
ප්‍රමත්තයන් ගේ යහළු වූ පාපිෂ්ඨය, යම් අර්ථයෙකින් ලෙහි ආයෙහි ද
(එය මම දනිමි.)

433. අණුමාත්‍ර වූ ද, (වාත්තගාමී) පුණ්‍යයකින් මට අර්ථයෙක්
නැත. යම්කුත් හට පුණ්‍යයන් පිළිබඳ අර්ථයෙක් වේ නම් මරදෙව
ඔවුනට කියනට නිසයේ යැ.

434. මට (ශාන්තිවරපදය කෙරෙහි ඔකප්පන) ශ්‍රද්ධා ඇත,
එසෙයින් ම (පරාක්‍රම සංඛ්‍යාත) වැරද ඇත. මට වප්‍රොපම ප්‍රඥ
ද ඇත. මෙසෙයින් නිවන් කරා යොමු කළ සිත් ඇති මා කවර හෙයින්
“දිව් රකුඩයි” අනුපාව්‍යා කෙරෙහි ද?

435. (අප්‍රාණකධ්‍යානයෙන් සමුත්ති වූ) මාගේ මෙ ශරීරවාතය
නදිසොතස් නමුදු විඤ්ඤන්තේ යැ, ප්‍රතිතාත්ම වූ මාගේ ලෙහෙ කිම
නො විඤ්ඤන්තේ ද?

436. ලෙහෙ විශැලෙන් මැ පින් හා සෙමුදු විශැලෙයි. මාංසය
ක්ෂීණ වත් මැ බෙහෙවින් සිත් පහන් වන්නෙයැ. බෙහෙවින් මාගේ
ස්මාති හා ප්‍රඥ හා සමාධි හා සිටුනේ යි.

- 437 නසස මෙවං විහරතො පතනසුග්ගතමවෙදනං,
කාමෙ නාපෙක්ඛතෙ විත්තං පසස සත්තසස සුද්ධිතං,
- 438 කාමා තෙ පඨමා සෙනා දුතියා අරති චුච්චති,
තතියා ධුපපිපාසා තෙ චතුඤ්ඤි තණ්හා පචුච්චති.
- 439 පඤ්ඤම් ථිතමිද්ධං තෙ ඡවයා භීරු පචුච්චති,
සත්තම් විවිකිට්ඨා තෙ මකෙඛා ඵලෙභා තෙ අවසම්.¹
- 440 ලාභො සිලොකො සකකාරො මිච්ඡා ලද්ධො ච යො යසො,
යො චත්තානං සමුක්ඛංසෙ පරෙ ච අචජානති.
- 441 එසා නමුචි තෙ සෙනා කණ්ණසාභිසාරිණි,
න තං අසුරො ජිනාති ජෙතවා ච ලභතෙ සුඛං.
- 442 එස මුඤ්ඤං පරිහරෙ ධිරතථ මම ජිවිතං,
සඬාමෙ මෙ මතං සෙයො යකෙඤ්ඤි ජිවෙ පරාජිතො.
- 443 පගාලො එත්ථ² න දිසුනති එතෙ සමණබ්‍රාහ්මණා,
තඤ්ඤ මහං න ජානන්ති යෙන ගව්ඡන්ති සුඛන්තා.
- 444 සමන්තා ධර්මිනි දිසවා යුත්තං මාරං සමාහිතිං,
යුද්ධාය පච්චුක්ඛවජාමි මා මං ධානා අවාචයි.
- 445 යතෙතතං නප්පසහති සෙනං ලොකො සදෙවකො,
තතෙත පඤ්ඤාය ගව්ඡාමි ආමං පතංච අසමනා.
- 446 චසිං කරිතවා සංකප්පං සතිඤ්ඤි සුප්පතිධිතිං,
රඬ්ඛා රඬ්ඛං විචරිසුං³ සාවකෙ විනයං පුටු.
- 447 තෙ අප්පමන්තා පහිතන්තා මම සාසනකාරකා,
අකාමසස තෙ ගම්සුගන්ති යත්ථ ගන්තවා න සොචරෙ.

1, අධ්‍යයන-මු 1:

2. පහළෙහි - 2

3. විවේචය - මු 2.

437. මෙ නයිත් වෙසෙන උත්තම වෙදනාවට පත් එ මාගේ චිත්තය උභය කාමයන් අපෙක්ෂා නො කෙරෙයි. සත්තකුලයේ පරිගුණිකය බලව.

438. ක්ලෙශකාමයෝ තාගේ ප්‍රථමසෙනා යැ (අධිකුලඋධර්මයන්හි) අරතිය ද්විතීයසෙනා යි කියනුලැබේ. ක්ෂුන්ධිපාසා දෙක තාගේ තෘතීය සෙනා යැ පයෙඝ්‍යණ තෘෂ්ණාව තාගේ සතරවන සෙනා යයි කියනුලැබේ.

439. තාගේ පස්වන සෙනහ ථිනම්භිය වෙයි. සවන සෙනහ (උත්‍රාසසංඛ්‍යාත) බියයි කියනුලැබේ. තාගේ සප්තම සෙනාව විචිකිත්සා නමු, තාගේ අටවැනි සෙනහ ලොඛව හා තදබව යි.

440. ලාභ යැ ප්‍රශංසා යැ සත්කාර යැ යි කියනලද යම් යශසෙක් වේ නම් එ ද, යමෙකුත් තමා හුවා දක්වා නම්, මෙරමාත් හෙලා දක්නේ නම්,

441. නමුවිය, කෘෂ්ණ වූ තාගේ (මහණ බමුණනට) අනතරායකර වූ තෙල සෙනා වෙයි. අගුර පුරුෂ ඒ සෙනාව නො දිනයි (ගුරුපුරුෂ වැලිත් මරයෙන්) දිනා (මාගීඵල සංඛ්‍යාත) සුවයට පැමිණෙයි.

442. යුදෙහි නොපසු බස්නා බව ගහවනු විසින් තෙල මම මුද්‍රණ පරිහරණ කරන්නෙමි. (තාගේ සෙනාව විසින් පරදවන ලද භොත්) ඒ මාගේ දිවියට නිකු වේවා, යම් හෙයෙකින් පරාජිත වූ ජීවත් වෙමි නම් (එයට වඩා) සමර බිම්හි මට මරණ උතුම්.

443. මෙ ලොවහි ඇතැම් ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයෝ (අත්මොත්කර්ෂණ පරවම්භන පයඝ්‍යවසාන කොට ඇති තාගේ සෙනායෙහි) නිලේන වූවාහු (ශීලාදි ගුණයෙන්) අප්‍රකට වෙත්. යම් මගෙකින් (බුද්ධ ප්‍රත්‍යක්ෂ බුද්ධාදි) සූචනයෝ නිවන් යෙත් නම්, එ නිවන්මහද නො දනිත්.

444. උදයුක්ත වූ භාත්පසින් සෙනාසහිත වූ (ගිරි මෙවුල්) ඇත්රජු සහිත වූ මාරයා දක යුද පිණිස ඉදිරි බලා යෙමි. (එමරදෙව්) මා අපරාජිත පර්‍යඤ්ඤාසානයෙන් නහමක් සලැවා.

445. සදෙව් ලොව යම්බඳු තෙල මරසෙන් නො මැඩලිය හේ නම් තාගේ එ මරයෙන් පහණින් අමුමැටිපසක් සෙයින් මාගේ ප්‍රඥයෙන් මැඩැගෙණ යමි.

446. සමාක්සංකල්පය වගි කොට සමාක්ස්මාතිය ද සුප්‍රතිෂ්ඨිත කොට බොහෝ සවිවන් හික්මවමින් රටින් රට සරණෙමි.

447. අප්‍රමත වූවාහු නිවන් සඳහා මෙහෙයු සිත්ඇත්තාහු මාගේ අනුශාසනය පිළිපදනා එසව්වෝ තා නො කැමැතිවත් මැ යම් කිවහකට පැමිණ ශොක නො කෙරෙත් නම්, එනිවන් කරා යන්නාහ.

- 448 සත්තවස්සානි හගචන්තං අනුබන්ධං පද පදං,
ඔතාරං නාධිගජ්ජයං සමබ්බදධස්ස සතිමනො.
- 449 මෙදව ඉඤ්ඤංව පාසාණං වායසො අනුපරියො,
අපෙක්ඛ මුද්ද වීරොම අපි අසසාදනා සියා.
- 450 අලද්ධා තත්ථ අසසාදං වායසෙතො අපකකම්,
කාකොව සෙලං ආසජ්ජ නිබ්බිජ්ජාපෙම ගොතමං.
- 451 තස්ස සොකපරෙතස්ස වීණා කච්ඡා අභස්සථ,
තතො සො දුම්මනො යකොඛා තතෙථිනතරධායථාති.

පධානසුත්තං නිවසීතං.

3 - 3

සුභාසිත සුත්තං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා සාවකීයං විහරති ජෙනවනෙ
-පෙ- හගවා එතදවොච: චතුභි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි සමන්තාගතා වාචා
සුභාසිතා හොති න දුඛභාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුචජ්ජා ච විඤ්ඤානං,
කතමෙහි චතුභි: ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සුභාසිතං යෙව භාසති නො දුඛභාසිතං
ධම්මං යෙව භාසති නො අධම්මං, පියං යෙව භාසති නො අපපියං, සච්ච
යෙව භාසති නො අලිකං. ඉමෙහි ටඨා භික්ඛවෙ චතුභි අබ්බෙහි
සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති න දුඛභාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුචජ්ජා
ච විඤ්ඤානානි. ඉදම්මොව හගවා ඉදං චිත්තා සුගතො අථාපරං
එතදවොච සත්ථා;

- 452 සුභාසිතං උත්තමමාත්‍ර සතො
ධම්මං හණ්ණ නාධම්මං තං දුතියං,
පියං හණ්ණ නාපපියං තං තතියං
සච්චං හණ්ණ නාලිකං: තං චතුත්තරී.

448. සත්වසක් භාග්‍යවතුන් පියෙන් පිය නුහු බැඳියෙමි. ස්මාතිමත් සම්බුදුන් ගේ විවරයක් නො ලද්දෙමි.

449. “මෙහි මෘදු බව විදුනමෝ නම්, මැනව. ආස්වාදනයෙක් වන්නේ නම් මැනැවැ”යි කවුඩු මෙදවර්ණපාෂාණයක් වටා ගියේ යම සේ නම්,

450. කවුඩු එහි ආස්වාදනො ලැබ එතැනින් පලා ගියේ යමසේ ද, සෙල් ගමා යන කවුඩු සෙයින් ගොයුම් හා ගැටි පැරද පලායම්හ.

451. සොවින් මධනාලද උහු කැසින් වෙණ ගිලිහිනි. එයින් දුටුසින්ඇති එ යක් එහි මැ නො පැණි ගියේයි.

පඨාන සූත්‍රය නිමි.

3 - 3

සුභාසිත සූත්‍රය

මාවිසින් මෙසේ අසනලදී. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර අසල අනේපිඩුහු ගේ ජෙනවන නම් අරමිහි වැඩවසනසේක -පෙ- භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදළ සේක,

මහණෙනි, කරුණු සතරෙකින් සමන්වාගත වාක් සුභාසිත වෙයි දුර්භාසිත නොවෙයි. අනවදා ද වෙයි. විඥයන් විසින් අනුවාද නො කටයුතු ද වේ. කවර සතරෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙයස්නෙහි මහණ සුභාසිතය මැ කියයි, දුර්භාසිත නො කියයි. ධර්මය මැ කියයි, අධර්ම නො කියයි. ප්‍රියතෙපුල් මැ කියයි, අප්‍රියවචන නො කියයි, සත්‍යය මැ කියයි, අලික නොකියයි. මහණෙනි, මෙ කරුණු සතරින් සමන්වාගත වාක් සුභාසිත වෙයි, දුර්භාසිත නො වෙයි. අනවදා ද වෙයි. විඥයන් විසින් නො ගැරැහියයුතු වේ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළසේක. මෙය වදරා සුගතශාස්තෘන් වහන්සේ ඉක්බිති තෙල ගාථා ද වදළසේක.

452. බ්‍රද්ධාදි සන්පුරුෂයෝ සුභාසිතය උතුමැයි කිහු: (පළමු අඛය), ධර්මය මැ කියන්නේය, අධර්මය නො කියන්නේය යන එය දෙවන අඛය. ප්‍රියවචන මැ කියන්නේය, අප්‍රියවචන නො කියන්නේය යන එය තෙවන අඛය. සත්‍යය කියන්නේය, අලික (බොරු) නො කියන්නේය යන එය සතරවන අඛය ය.

අථ ඛො ආයස්මා වංගිසො උපට්ඨායාසනා එකංසං චිවරං කතා
යෙන හගවා තෙනඤ්ඤිං පණාමෙකා හගවතං එතදවෙච්චි පටිභාති
මං හගවා පටිභාති මං හගවාති.

පටිභාතු තං වංගිසා'ති හගවා අවොච. අථ ඛො ආයස්මා වංගිසො
හගවතං සමමුඛා සාරූප්පාති ගාථාති අභිත්ථි.

453 තමෙව භාසං භාසෙය්‍ය යායත්තාතං න තාපයෙ,
පරෙව න විහිංසෙය්‍ය සා වෙ වාචා සුභාසිතා.

454 පියවාචමෙව භාසෙය්‍ය යා වාචා පතිනඤ්ඤා.
යං අනාද්‍ය පාපාති පරෙසං භාසතෙ පියං.

455 සච්චං වෙ අමතා වාචා එස ධම්මො සනත්තනො,
සච්චෙ අත්ථෙ ව ධම්මෙ ව ආහු සතො පතිට්ඨිතා,

456 යං බුද්ධා භාසති වාචං ඛෙමං නිබ්බානපක්ඛියා,
දුක්ඛසත්තකිරියාය සා වෙ වාචානමුක්තමාති.

සුභාසිතසුත්තං නිට්ඨිතං.

3-4

සුඤ්ඤිකභාරද්වෘජ සුත්තං

එවං මෙ සුතං: එකං සමයං හගවා කොසලෙසු විහරති සුඤ්ඤිකාය
නදියා තීරෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සුඤ්ඤිකභාරද්වෘජො බ්‍රාහ්මණො
සුඤ්ඤිකාය නදියා තීරෙ අඤ්ඤිං ජුහති, අඤ්ඤිහුතං පරිවරති, අථ ඛො
සුඤ්ඤිකභාරද්වෘජො බ්‍රාහ්මණො අඤ්ඤිං ජුහිතා අඤ්ඤිහුතං පරිවරිතා
උට්ඨායාසනා සමන්තා චතුර්දිසා අනුච්චොකෙසි කො නු ඛො ඉමං භවා-
යෙසං භුංඤ්ඤායාති. අද්දසා ඛො සුඤ්ඤිකභාරද්වෘජො බ්‍රාහ්මණො
හගවතං අවිදුරෙ අඤ්ඤතරස්සී. රුක්ඛමුලෙ සසිසං පාරුතං නිසින්නං
දිස්වාන වාමෙන හත්ථෙන භවායෙසං ගහෙකා දක්ඛණෙන හත්ථෙන
කමණ්ඩලං ගහෙකා යෙන හගවා තෙනුපසඬ්ඤමි,

එක්බිති ආයුෂ්මත් වඩ්ඪගීස තෙරණුවෝ හුනස්නෙන් නැගූ සිවුර එක්සිති ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ ඇදීලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැළ කළේය. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටුහෙයි, සුගතයන් වහන්ස, මට වැටුහෙයි.

“වඩ්ඪගීසයෙනි, එතට වැටුණේවා” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළේය.

එක්බිති ආයුෂ්මත් වඩ්ඪගීස තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි සාරූප්‍ය ගාථායෙන් පැවසූහ.

453. යම් බසෙකින් තමා නො උවත්තේ නම්, මෙරමාත් නො පෙළන්නේ නම්, එ බස් ම කියන්නේය. එකානනයෙන් එ වචන මැ සුභාෂිත වේ.

454. යම් බසෙක් අභිනඤ්ඤ වේ නම්, අප්‍රියවචන නො ගෙණ මෙරමාහට යම් ප්‍රිය වචනයක් කියා නම්, එබඳු ප්‍රියවචන ම කියන්නේය.

455. “එකානනයෙන් සත්‍යය අමානසදාශවචනයි යන තෙල පෞරාණික ධර්මය” යි සත්‍යයෙහි හා අර්ථයෙහි හා ධර්මයෙහි පිහිටි සත්පුරුෂයෝ කිහි.

456. ක්ලෙශපරිනිර්වාණප්‍රාප්තිය සඳහා සංසාරදුඃඛයා ගේ අත්‍යංකරණය සඳහා ද යම් නිරූපද්‍රව වචනයක් බුදුරජානන්වහන්සේ වදාරත් නම්, එකානනයෙන් එය වචනයන් අතුරෙහි උක්තම වේ යි.

සුභාෂිත සූත්‍රය නිමි.

3 - 4

සුඤ්චිකභාරද්වාප සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක්සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොහෙල ජනපදයෙහි සුඤ්චිකා නදීතීරයෙහි වැඩ වසනසේක. එක්ල්හි සුඤ්චිකභාරද්වාප බ්‍රාහ්මණ සුඤ්චිකා හෝ තෙර ගිනි පුදයි. අග්නිමායන පරිවරණ කෙරෙයි. ඉක්බිති සුඤ්චිකභාරද්වාප බ්‍රාහ්මණ ගිනි පුද අග්නිමායන පරිවරණ කොට හුනස්නෙන් නැග කවරෙක් මෙ හුතාවගෙෂය බුදුන්ය යි වටා සිව්දික් බැලීය. සුඤ්චිකභාරද්වාප බ්‍රාහ්මණ නුදුරෙහි එක්තරා රුක්මුලෙක්හි හිස වටා පෙර වූ කහවත් ඇතිවැ වැඩහුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිටි. දැක වමතින් හවායෙෂය ගෙණ දකුණතින් කමණ්ඩලාව (කෙංඩිය) ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹිණේය.

අප්ථං ඛො භගවා සුඤ්ඤානානුස්ථාන චරිතානුකූල පදසංඝේන සිසං විවරි, අප්ථං ඛො සුඤ්ඤානානුස්ථාන චරිතානුකූල “මුණ්ණිකං අයං භවං මුණ්ණිකං අයං භවන්ති” නුතො ච පුන නිවර්තනානුස්ථාන අනුමානං, අප්ථං ඛො සුඤ්ඤානානුස්ථාන චරිතානුකූල චරිතානුකූල.

මුණ්ණිකං හි ඉධෙකච්ඡාන චරිතානුකූල භවන්ති යනනුතානං උපසංඝමිත්තං ජාතිං පුට්ඨසංඝමිත්තං, අප්ථං ඛො සුඤ්ඤානානුස්ථාන චරිතානුකූල යෙන භගවා තෙත්ථපසංඝමිත්තං, උපසංඝමිත්තං භගවන්තං චරිතානුකූල කිංචලිකං භවන්ති, අප්ථං ඛො භගවා සුඤ්ඤානානුස්ථාන චරිතානුකූල ගාථානි අරුභවන්ති.

457. න චරිතානුකූල නො’මිති න රාජපුත්තො
න චෙසසායනො උද කොචි නො’මිති,
ගොතො පරිඤ්ඤා පුට්ඨජනානං
අභිඤ්ඤානො මනන වරාමි ලොකෙ.

458 සංඝාට්ඨාසි අගනො වරාමි
නිවුත්තකෙසො අභිනිබ්බුතකෙසො,
අලිප්පමානො ඉධ මානවෙහි
අකප්පං මං චරිතානුකූල පුට්ඨං ගොතපඤ්ඤං.

459 පුට්ඨන්ති චෙ හො චරිතානුකූල චරිතානුකූල
සහ චරිතානුකූල නො භවන්ති චරිතානුකූල,
චෙ තං චූඨි මඤ්ඤ චූඨි අචරිතානුකූල.
සාචිකං පුට්ඨාමි තිපදං චතුර්විසතකකරං.

460 කිං නිසසිතා ඉසංසො මනුජා ඛන්තිසා චරිතානුකූල
දෙවනානං යඤ්ඤමකප්පං පුට්ඨ ඉධ ලොකෙ,
යදන්තො චෙදග්ග යඤ්ඤ කාලෙ,
යසාහුතිං තස්සිපෙකති චූඨි.

461 අද්ධා හි තස්ස හුත්ථිපෙක (ඉති චරිතානුකූල)
යං තාදිසං චෙදග්ගං අද්ධාමි,
තුඤ්ඤාදිසානං හි අද්ධානෙන
අඤ්ඤා ජනො භුඤ්ඤාති පුරප්පාසං.

එකල්හි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ සුඤ්ඤාභාරද්වාරාභ්‍රාණ්ඩාණයාගේ පියහඬින් හිස විවර කළසේක. එක්බිති මෙ හවත් මුඛෙක, මෙ හවත් මුණ්ඩකයෙකැයි එතැනින් මැ පෙර ලා නවතිනු කැමැතියේ විය. එකල්හි සුඤ්ඤාභාරද්වාරාභ්‍රාණ්ඩාණයාට තෙල සිත විය:

“මෙ ලොවහි ඇතැම් මුඛබ්‍රාණ්ඩාණ ඇත. මම් තුලුන් වෙනැ ගොස් දැ පුළුවුන්නෙම් මනාය”යි. එක්බිති සුඤ්ඤාභාරද්වාරාභ්‍රාණ්ඩාණ භාග්‍යවතුන්වහන්සේ කරා එළැඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන්වහන්සේට තෙල බස් කිය: හවත් කිනම් ජාති ඇතියේ”ද?යි. එකල්හි භාග්‍යවතුන්වහන්සේ සුඤ්ඤාභාරද්වාරාභ්‍රාණ්ඩාණයාට ගාථායෙන් කරුණුගන්වා වදළහ.

457. බ්‍රාහ්මණයෙම් නො වෙමිමැ යැ. රාජපුත්‍රයෙම් ද නො වෙමි, ජෙට්ඨගොත්‍රඇතියෙම් ද නො වෙමි. වැලිත් (ගුදාදි) අන්තිසිවෙකිම් ද නො වෙමි. පුහුදුනන් ගේ ගොත්‍ර (ත්‍රිවිධපරිඤායෙන්) පිරිසිදු දූත රාගාදිකිඤ්ඤා නැතියෙම් ප්‍රඥයෙන් ලොවහි හැසිරෙමි.

458. සහළසිවුරු දරුයෙම් (නාස්සාසකියාන) ගෘහ නැතියෙම්, බහාලු කෙස්වුළු ඇතියෙම්, අතිශයින් නිවුනු සිතැතියෙම්, මෙලොවහි මනුෂ්‍යයන් හා නො ඇලෙන්නෙම් හැසිරෙමි. බමුණ, (එහෙයින් තෝ) මා අතින් අකලාස ගොත්‍රප්‍රශ්න පුළුවුන්හි.

459. හවත්නි, බ්‍රාහ්මණයෝ බමුණන් හා සමග භවත් බ්‍රාහ්මණයෙහි-නුයි? එකැතින් පුළුවුන්නාහ. දිනින් තො ද ‘මා අබ්‍රාහ්මණ’යි කියති නම් සුවිසි අකුරු ඇති (බුද්ධි, සරණං ගව්‍යාමි, ධම්මං සරණං ගව්‍යාමි, සඛිසං සරණං ගව්‍යාමි යන) ත්‍රිපදයුක්ත වූ ආර්‍ය්‍ය සාවිත්‍රිය නා පුළුවුන්හි.

460. මෙ ලොවහි සාපිහුන් බ්‍රාහ්මණයෝත් තදන්‍ය බොහෝ මනුෂ්‍යයෝත් දෙවියනට කවර නම් අධිප්‍රාය ඇතිව යඤකළාහු ද? යමෙක් (ත්‍රිවිධ පරිඤායෙන්) වර්තනායාගේ අන්‍යයට ගියේ (සිවුමගනැණ නම්වූ) වෙදයෙහි කෙළ පැමිණියේ යඤකාලයෙහි යමකුගේ (දෙයධම්ම සකියාන) ආහුතියක් ලබා නම්, ඔහුගේ එ යඤකල්මය සමාදා වන්නේයයි කියමි.

461. යම්හෙයෙකින් තොප බදු වෙදසකියාන වතුම්භිඤ්ඤායේ කෙළ පැමිණියකු දක්නමෝ නම්, ඒකාන්තයෙන් මැ එ මාගේ (දෙයධම්මසකියාන) මෙ හුතය සමාද්ධවන්නේය. (මහත් එල වෙයි) තොප වැන්නවුන්ගේ අදර්ශනානෙකුයෙන් මැ අන් දෙනේ (වරුක හා පුවසඬියාන) හවාගෙෂය (පුරොධාගය) වලදන්යයි යි (බ්‍රාහ්මණ කිය.)

- 462 තස්මාතිහ කිං බ්‍රාහ්මණ අකේන
අකිකො උපසංකම්භ පුට්ඨ,
සත්තං චිත්තං අනිසං භිරාසං
අපෙඨවිධං අභිවිජ්ඣෙ සුමෙධං.
- 463 යඤ්ඤ රතාහං හො ගොතම්
යඤ්ඤං යට්ඨ කාමො
නාහං පජානාමි අනුසාසතු මං භවිං
යඤ්ඤ හුතං ඉපෙකි බ්‍රැහ්මි මෙතං.
- 464 තෙන හි කිං බ්‍රාහ්මණ ඔදහස්ස සොතං
ධම්මං තෙ දෙසිස්සාමි,
- 465 මා ජාතිං පුට්ඨේ වරණස්ස පුට්ඨ
කට්ඨා භවෙ ජායති ජාතවෙදේ,
නිවා කුලිනොපි මුනි ධිතිමා
ආජානියො හොති හිරිනිසෙධො.
- 466 සචෙට්ඨන දතොතා දමසා උපෙනො
චෙදහතගු චුසිතබ්‍රහ්මවරියො,
කාලෙන කම්මි භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙඨො¹ යපෙථ.
- 467 යෙ කාමෙ භික්ඛා අගහා වරන්ති
සුසංකප්පනතො තස්මං ච උජ්ජං,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙඨො යපෙථ.
- 468 යෙ වීතරාගා සුසමාභිතින්ද්‍රියා
චික්ඤ්ච රාහුග්ගහණා පමුත්තා,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙඨො යපෙථ.
- 469 අසජ්ජමානා විචරන්ති ලොකෙ
සද්ධ සතා භික්ඛා මමාසිතානි,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙඨො යපෙථ.

1. පුඤ්ඤපෙඨො - මජ්ඣං.

462. බමුණ, එකරුණින් මැ (මා කෙරෙහි පහන් වූ හෙයින් මැ) තෝ මේ විසාහි අර්ථයෙන් අර්ථි වෙහි නම්, (කෙලෙස් ගිහි සන්භූතහෙයින්) ශාන්ත වූ (ක්‍රොධදූම විමෝචනයෙන්) විදුට වූ (දුඃඛාභාවයෙන්) අනිස වූ (ආශාභාවයෙන්) නිරාශ වූ මා කරා එළැඹ පුළුවස්ව. මේ සස්තෙහි පිහිටියේ මැ එකාන්තයෙන් උත්තම ප්‍රාඥ (ක්ෂිණාසුට) යකු ලබනෙහිය.

463. (හවන් ගෞතමයන්වහන්ස,) මම (යඤ්ඤාචාර්ය) දනයෙහි නියැලියෙමි දන් දෙනු කැමැතියෙමි මම දක්ෂිණාර්භයා නො දන්මි. යම් පුභුලකු කෙරෙහි පුද්ගලද (දුතසංඛාර්ය) හුතය මෙන් ඵල වේ නම්, එපරිද්දෙන් හවන් මට අනුශාසනා කෙරේවා. තෙල කරුණ මට වදරන්න.

464. බ්‍රාහ්මණය, එකරුණින් මැ කන් රුකොට ගනුව, තහට දහම් දෙසන්නෙමි සි.

465. (ඉදින් මහත්ඵල කැමැතියෙහි නම්) දක්ෂිණාර්භයාගේ ජාතිය තහමක් පුළුවස ශීලාදි වරණ ම පුළුවස. කාෂ්ඨයෙන් එකාන්තයෙන් ගිහි උපදන්ය. නිව වූයේත් අකුලිත වූයේත් ධාතිසම්පන්න වූ ශ්‍රියෙන් දෙස් වළහන මුනිකෙම ආජානෙය වේ.

466. පරමාර්ථ සත්‍යයෙන් දැමුනේ ඉන්ද්‍රියදමනයෙන් සමන්වාගත-වූයේ සිවුමගනැණින් කෙලෙසුන්ගේ අන්තයට ගියේ වැසැ නිමවු මගබඹසර ඇති යව දක්ෂිණාර්භයෙක් වේ නම්, හිසි කල්හි යම් බ්‍රාහ්මණ යෙක් පුණ්‍යාපෙක්ෂා ඇතියේ යාග ද කෙරේ නම්, ඔහු කෙරෙහි දෙයධර්ම සංඛාරය හව්‍යය පිරිනමන්නේය.

467. යම් කෙනෙක් වස්තුකාමක්ලෙශකාමයන් හැරපියා තෘෂ්ණා නැතියාහු මොනවට සංයත සිත් ඇත්තාහු සාප්පු ත්‍රසරයක් සෙයින් හැසිරෙත් නම්, යම් බ්‍රාහ්මණයෙක් පින්කැමැතියේ යාග ද කෙරේ නම්, සුදුසු කල්හි ඔවුනට පුරොධානය පිරිනමන්නේය.

468. යම් කෙනෙක් පහවූ රාගඇත්තාහු මනාකොට සන්භූත ඉඳුරන් ඇත්තාහු රාහුගහණයෙන් මුත් සද මෙන් කෙලෙසුන්කෙරෙන් මිදුනාහු ද, යම් බමුණෙක් පින්කැමැතිව යාග කෙරේ නම්, උන් කෙරෙහි හව්‍යය පිරිනමන්නේය,

469. පඤ්ඤාස්ථානසංඛාරය ලොකයෙහි නො ලගනාහු තෘෂ්ණාදාෂ්ටි මමාසිතයන් හැරපියා හැමකල්හි ස්මාතිමත්වූවාහු හැසිරෙත් නම්, යම් බ්‍රාහ්මණයෙක් පුණ්‍යාපෙක්ෂා ඇතියේ යාග කෙරේ නම් නිසිකල්හි ඔවුන් කෙරෙහි හව්‍යය පිරිනමන්නේය.

- 470 යෙ කාමෙ හිත්වා අභිභුයාචාරි
යො වෙදි ජාතිමරණස්ස අත්තං.
පරිනිබ්බුතො උදකරහදෙව සීතො
තථාගතො අරහති පුරලාසං.
- 471 සමො සමෙහි විසමෙහි දුරෙ
තථාගතො හොති අනත්තපඤ්ඤා,
අනුපලිත්තො ඉධ වා භුරං වා
තථාගතො අරහති පුරලාසං.
- 472 යමිති න මායා වසති න මානො
යො චිතලොභො අමමො නිරාසො,
පනුණ්ණ කොධො අහිනිඤ්ඤතතො
යො බ්‍රාහ්මණො සොකමලං අහාසි
තථාගතො අරහති පුරලාසං.
- 473 නිවෙසනං යො මනසො අහාසි
පරිග්ගහා යස්ස න සන්ති කෙවි,
අනුපාදියානො ඉධ වා භුරං වා
තථාගතො අරහති පුරලාසං.
- 474 සමාහිතො යො උදකාරි ඔසං
ධමමං චඤ්ඤාසි පරමාය දිට්ඨියා,
බිණ්ණසවො අනන්තිදෙහධාරි
තථාගතො අරහති පුරලාසං.
- 475 හවාසවා යස්ස වච්චරා ව
විට්ඨපිතා අසුභතා න සන්ති,
ස වෙදගු සබ්බධි විපපමුත්තො
තථාගතො අරහති පුරලාසං.
- 476 සඛාතීගො යස්ස න සන්ති සඛා
සො මානසතෙණසු අමානසතෙණ,
දුස්සං උරිඤ්ඤාස සබ්බෙත්තවත්තිං
තථාගතො අරහති පුරලාසං.

470. යමෙක් ක්ලෙශකාමයන් හැරපියා වස්තුකාමයන් මැඩගෙන හැසිරෙන්නේද, යමෙක් ජාතිමරණයන්ගේ අත්තය වන නිර්වාණය ප්‍රඥබලයෙන් දත්තේද දියවිලක් සෙයින් සිහිල්වූයේ කෙලෙස් පිරිනිව්‍යේ නම් එ තථාගත පුරොඛාශයට නිසි වෙයි.

471. විපසිඬ්ඛාදි සමපුද්ගලයන් හා සමවූයේ විෂමපුද්ගලයන් කෙරෙන් දුර වෙසෙන තථාගත තෙමේ අනන්තප්‍රඥ ඇතියේ වෙයි. මෙලොවහි හෝ පරලොවහි හෝ ක්ලෙශවශයෙන් නො ලැබී එ තථාගත පුරොඛාශයට නිසි වේ.

472. යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි මායාව නො වේද, මාන නැතියේද යමෙක් පහකළ ලොහඇතියේ මමකිනැතියේ ආශාරතිතවූයේ ක්ෂිණක්‍රොධ ඇත්තේ මොහොතට කෙලෙස්පිරිනිවූමෙන් යුත් සිත් ඇත්තේද, යම් (බාහිතපාපි) බ්‍රාහ්මණයෙක් ශොකමලද්‍රවිණ කෙළේද, එ තථාගත හව්‍යද්‍රව්‍යයට සුදුසු වෙයි.

473. යමෙක් සිත උළිබඳ තෘෂ්ණාමානදෘෂ්ටිනිවෙසන දුරු කෙළේද, යමකුට නිසි පරිග්‍රහයෝ නැත්ද, මෙලොවහි හෝ පරලොවහි හෝ කිසිවක් උපාදන විසින් නො ගන්නේද, එබඳු තථාගත පුරලාසයට සුදුසු වෙයි.

474. මාර්ගසමාධියෙන් සමාහිත වූ යමෙක් චතුරොස තරණය කෙළේද, උත්තම සර්වඥතාඥනයෙන් පඤ්චධර්මයධර්මය ද දත්තේද, ක්ෂිණාසුව වූයේ අන්තීම දෙහය ධරණ සුලු එ තථාගත යඤ්ච්‍යයට සුදුසු වෙයි.

475. යමකු විසින් හව්‍යාෂ්ණා, ධ්‍යානනිකාන්ති, ශාශ්වතදෘෂ්ටිසහගත රාගයෝද කැකුළුබස් ද දවනලදහු නම්, අස්තයට ගියාහු විද්‍යාමාන නො වෙත්ද, (චතුර්මාභීඥනසංඛ්‍යාන) වෙදයාගේ අත්තයට ගියේ හැමස්කන්ධායතනයන්හි විප්‍රමුක්ත වූයේ නම් එ තථාගත යඤයට නිසි වෙයි.

476. යමෙක් රාගාදි හැම සංඛයාන් ඉක්මැගියේද යමකුහට මානයෙන් ලැගුනු සත්‍යයන් කෙරෙහි සංඛයෝ විද්‍යාමාන නොවෙත්ද, යමෙක් හෙතුප්‍රත්‍යයන් සහිත වර්තනදූෂය පිටිසිඳ දැන මානයෙන් නො ලැගියේද, එ තථාගත පුරොඛාශයට සුදුසු වෙයි.

- 477 ආසං අභිසංඝාය විවේකදසසී
පරවේදියං දිට්ඨිමුපාතිවනො,
ආරමුණං යසං න සන්ති කෙවි
තථාගතො අරහති පුරුෂාසං.
- 478 පරොවරා යසං සමෙව ධම්මා
විධුමිතා අකංගතා න සන්ති,
සනො උපාදනබයෙ විමුක්තො
තථාගතො අරහති පුරුෂාසං.
- 479 සංයොජනං ජාතිබයනනදසසී
යොපානුදි රාගපථං අසෙසං,
සුද්ධා නිද්දොසො විමලො අකාමො¹
තථාගතො අරහති පුරුෂාසං.
- 480 යො අත්තනාත්තනං නානුපසාති
සමාහිතො උජ්ජගතො ධිතතො,
ස වෙ අනෙපො අබ්ලො අකමෙඛා
තථාගතො අරහති පුරුෂාසං.
- 481 මොහනතරා යසං න සන්ති කෙවි
සබ්බසු ධම්මෙසු ව ඤාණදසසී,
සරීරඤ්ඤ අනර්මං ධාරෙති
පනො ව සමොධිමනුකතරං සිවං
ඵත්තාවතා යකබසා සුද්ධි
තථාගතො අරහති පුරුෂාසං.
- 482 හුතං ව මයහං හුතමඤ්ඤි සච්චං
යං තාදිසං වෙදගුතං අලක්ඛං,
බ්‍රහ්මා හි සකඛි පතිගණ්ඨාතු මෙ භගවා
භුඤ්ඤාතු මෙ භගවා පුරුෂාසං.

1. අකාමො - මුසා.

477. තෘෂ්ණාව නිශ්ශ්‍රය නො කොට නිව්ඤ්ඤාසංඛාරානුප්පාදිවේකය දක්නා සුල්ලේ (අන්‍යනිර්වෘත්ත වූ) පරා විසින් දතයුතු දෙසැටමිසදිට්‍ර ඉක්මැ ගියේ ද, පුනර්භවකාරණ නම් වූ ආලම්බනප්‍රත්‍යයයෝ කිසිත් යමකුට නැත් ද, එ තථාගත පුරොධාශයට අර්භ වෙයි.

478. යමකුට (බාහිර ආධ්‍යාත්මික) පරඅචර ස්කන්ධාදි ධර්මයෝ නැතිත් පිරිසිඳ දන දවනලද්දු අස්තයට ගියාහු නො මැත්තාහු ද ශාන්තවූයේ උපාදනක්ෂය නම් වූ නිර්වාණය නිමිති කොට විමුක්ත වූයේ ද එ තථාගත පුරොධාශයට අර්භ වෙයි.

479. සංයෝජනක්ෂය හා ජාතික්ෂය දක්නා සුලු යමෙක් (දුර්ගතියට පට වන) රාගාරාමිණිපථය නිරවශේෂ කොට දුරු කෙළේ ද, (පරිශුද්ධ කාය සමාවාරාදිය ඇති බැවින් ශුද්ධවූයේ (රාග දෙස, දෙස දෙස, මොහදෙසන්යගේ අභාවයෙන්) නිර්දේශවූයේ (රාගමලාදියෙන් දුරු හෙයින්) විමලවූයේ (ආගුසංඛාරානුප්පාදි නො කරණ හෙයින්) කාම රහිත වූයේ ද, එ තථාගත භව්‍යයට නිසි වෙයි.

480. යමෙක් (ඥානමිත්‍රසුක්තවික්කයෙන්) තෙමේ (ස්කන්ධයන්හි) නිත්‍යාත්මයක් නො දක්නේ මාගි සමාධියෙන් යුක්තවූයේ, (කායවඤ්ඤාදීන් ගේ අභාවයෙන්) සෘජු වූයේ (ලොකධර්මයන්හි අකම්පනියභාවයෙන් ස්විකාත්මවූයේ ද, තෘෂ්ණාසංඛාරානුප්පාදි නැති, පඤ්චෙවනොබ්බිභාව යෙන් අබ්ල වූ අටතන්හි සැකනැතියෙන් අකම්බවූ තථාගත පුරුෂාසයට අර්භ වෙයි.

481. යමකුට කිසිදු (ක්ලේශසංඛාරානුප්පාදි) මොහකාරණයෝ නැත් ද සකලඥානමිතියන්හිත් සාක්ෂාත්කෘත සච්ඡෙදනාදන ඇත්තේ ද, (පුනර්-භවනිරෝධයෙන්) අන්තිමගිරිය දරන්නේ ද, ප්‍රත්‍යක්ෂබුද්ධිශ්‍රාවකයන් හා අසාධාරණහෙයින් අනුකරවූ ක්ෂේපවූ (අර්භත්වසංඛාරානුප්පාදි) සම්බොධියට ද පැමිණියේ ද, එපමණෙකින් (පුරුෂසංඛාරානුප්පාදි) ව්‍යවදානා සංඛාරානුප්පාදි ශුද්ධිය වේ. එබඳු තථාගත පුරුෂාසයට නිසි වේ.

482. යමහෙයෙකින් භවතුන් වැනි වෙදපාරගතයක්හු ලදිම නම් එමාගේ හුතය සත්‍ය වූ ම හුතයෙක් වේවා ප්‍රත්‍යක්ෂබ්‍රහ්ම වූ ම භාග්‍යවතුන්-වහන්සේ මාගේ භව්‍යය පිළිගන්නා සේක්වා. භාග්‍යවතුන්වහන්සේ මාගේ භව්‍යය වළඳනසේක්වා.

- 483 ගාරාභිගිතං මෙ අභොජනෙයං
 සමපසන්නං බ්‍රාහ්මණ නෙස ධම්මො,
 ගාරාභිගිතං පත්‍රදන්ති බුද්ධා
 ධම්මෙ සති බ්‍රාහ්මණ චුක්තිරෙසා.
- 484 අඤ්ඤාන ව කෙවලිතං මහෙසි.
 ධිණාසවං කුක්කුචච්චපසන්නං,
 අනෙතන පානෙන උපට්ඨගසසු
 ඛෙත්තං හි තං පුඤ්ඤපෙට්ඨසා හොති.
- 485 සාධාහං හගවා තථා විජඤ්ඤං
 යො දකඛිණං භුඤ්ඤායා මාදිසසා,
 යං යඤ්ඤකාලෙ පරියෙසමානො
 පප්පයා තච සාසනං.
- 486 සාරමො යසා විගතා විතං යසා අනාවලිං,
 විසුමුක්කො ව කාමෙහි ථිතං යසා පත්‍රදිතං.
- 487 සීමන්තානං විනේතාරං ජාතිමරණකොවිදං,
 මුනිං මොනෙයාසමපන්නං තාදිසං යඤ්ඤමාගතං
- 488 භුකුටිං විනශිඤ්ඤාන පඤ්ඤානා නමස්සථ,
 පුප්ථ අනනපානෙන ඵලං ඉජ්ඣන්ති දකඛිණං.
- 489 බුද්ධො හවං අරහති පුරුෂාසං
 පුඤ්ඤකෙඛන්තමනුත්තරං,
 ආයාගො සබ්බලොකසා
 හොතො දිත්තං මහපථලන්ති.

අථ ඛො සුඤ්චිත භාරද්වාරෙණ බ්‍රාහ්මණො හගවන්තං ඵලද්වොව:
 අභිකක්කන්තං හො ගොතම, අභිකක්කන්තං හො ගොතම, සෙයාථාපි හො
 ගොතම නිකක්කන්තං වා උකක්කන්තං, පටිච්ඡන්තං වා විචරෙයා,
 මුලාසා වා මග්ගං ආවිකේශය, අකුසලානං වා නෙල ප්‍රජානං ධාරෙයා
 චක්කමනෙතා රූපානි දකඛිණිනි, ඵලමෙවං හොතා ගොතමෙන
 අනෙකපරියෙයෙන ධම්මො පකාසිතො. එසාහං හවන්තං ගොතමං සරණං
 ගව්සාමිධම්මෙ ඤ්ඤිති කුසලසංකල්පං. ලහෙයාහං හොතො ගොතමසා සන්තිකෙ
 පබ්බජ්ජං ලහෙයං උපසම්පදන්ති, අලස් ඛො සුඤ්චිත භාරද්වාරෙණ
 බ්‍රාහ්මණො -පෙ- අරහතං අහොසිති.

සුඤ්චිත භාරද්වාර සුඤ්චිතං නිවසිතං.

483. ගාථාහිගිතය මා විසින් නොවැලඳියයුතු වෙයි. බ්‍රාහ්මණය, සමාගාජීවගුද්ධිය දක්නා සම්බුද්ධන්ගේ තෙල වාරිත්‍ර නොවේ. සම්බුද්ධයෝ ගාථාහිගිත (පිණ්ඩපාතය) පිළිකෙවු කරන්. බ්‍රාහ්මණය, සුවරිතධර්මය නොහොත් වාරිත්‍රධර්මය (ලොවුහි) ඇතිකළහි තෙල ජීවිතවාක්තිය වේ.

484. අන්‍යතර ආහාර පානයෙකින් මැ සර්වගුණ පරිපූර්ණවූ, ක්ෂිණාප්‍රව වූ, සන්සුන් කුකුස් ඇති, මහර්ෂිහු වටව. පුණ්‍යාපෙක්ෂකහට එ පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර ම වෙයි.

485. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මුඛවහන්සේගේ අවවාදශාසනයට පැමිණ යඤ්ඤාලයෙහි යම්බඳු දක්ෂිණාර්භයකු සොයනුයෙමි වටනෙමි නම්, යම්, දක්ෂිණාර්භයෙක් මාගේ දන් වලඳා නම්, එපුගුල්හු මම එලෙසින් දනුමි නම් මැනැවි.

486. යම් පුගුලක්හුගේ සාරම්භයෝ පහවූහු ද, යමකුගේ විත්තයන් නො කැලැඹිනි ද, වස්තුකාමක්ලෙශකාමයෙන් විප්‍රමුක්ත හා වේ ද, යමකුන්ගේ ථිතමිද්ධයන් ප්‍රහීණ වී ද,

487. සීමාන්තයන් (කෙලෙස්මියරන්) මධ්‍යා, ජාතිමරණ දෙකින් දක්ෂ වූ, මොනෙය්‍යසංඛ්‍යාත ප්‍රඥයෙන් සමන්වාගත වූ යඤ්ඤාට සම්ප්‍රාප්ත එ බඳු මුනිහු-

488. භුකුට්ඨි (බැමහැකිලිම) හැරැපියා බඳැදිලි වැ නමස්කාර කරව. ආහාරපානයෙන් පූජා කරව, මෙසෙයින් දක්ෂිණාවෝ සමාද්ධ වෙත්.

489. අනුත්තර පුණ්‍යක්ෂෙත්‍ර වූ භාග්‍යවත් බුදුරජානන්වහන්සේ පුරෝ-
ධාශ්‍යට නිසි වෙති. සවිලෙවන් විසින් වෙත පැමිණ පිදියයුතු වෙත්. හවතුන්වහන්සේට දෙනලද දෑ මහත්ඵල ඇතියේ යයි.

ඉක්බිති සුඤ්ඤා භාරද්වාජබ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන්වහන්සේට තෙල කරුණ දැන්විය: හවත් ගෞතමයන්වහන්ස, ඉතා කාන්ත වෙයි. හවත් ගෞතමයන්වහන්ස, ඉතා කාන්ත වෙයි, හවත් ගෞතමයන්වහන්ස, යම්පරිදි යටිහුරු වූවක් උඩුහුරු කරණලද නම්, පිළිසන් වූවක් විවර කෙරේ නම්, මංමුළාවූවකුහට මාගිය හෝ කියා නම් ඇස්ඇතියහු රු දකිත්වා'යි අඳුරෙහි තෙල් පහතක් දරන්නෝ හෝ වේ නම් එ පරිද්දෙන් ම හවත් ගෞතමයන්වහන්සේ විසින් අනෙකපයඤායෙන් ධර්මය ප්‍රකට කරණලද, තෙල මමි -පෙ- සරණ යෙමි -පෙ- රහතුන් අතුරෙහි වියයි.

සුඤ්ඤාභාරද්වාජ (සුරළාස) සූත්‍රය නිමි.

මාසසූතකං

එවං මෙ සූතං එකං සමයං හගවා රාජගහෙ විහරති ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ. අථ ඛො මාසො මාණවො යෙන හගවා තෙත්තපසඬකම් උපසංකම්භා හගවතා සඬ්ඨිං සමමොදි, සමමොදනියං කථං සාරාණියං¹ විතිසාරෙකා එකමන්තං නිසිදි, එකමන්තං නිසින්නො ඛො මාසො මාණවො හගවන්තං එතදවොච;

අහං හි භො ගොතම, දයකො දනපති වදඤ්ඤා යාවයොගො ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසාමි, ධම්මෙන භොගෙ පරියෙසිකා ධම්මලද්ධෙහි භොගෙහි ධම්මාධිගතෙහි එකස්සාපි දදම් ද්විත්තමපි දදම් තිණ්ණමපි දදම් චතුත්තමපි දදම් පඤ්ඤාත්තමපි දදම් ඡන්දාමපි දදම් සත්තන්තමපි දදම් අවධන්තමපි දදම් නවත්තමපි දදම් දසන්තමපි දදම් විසායපි දදම් නිංසායපි දදම් චන්දාරියායපි දදම් පඤ්ඤාසායපි දදම් සත්තස්සපි දදම් භියොයාපි දදම්. කච්චාහං ගොතම එවං දදන්නො එවං යජන්නො බහුං පුඤ්ඤං පසවාමිති,

කග්ග කං මාණව, එවං දදන්නො එවං යජන්නො පරියෙසිකා ධම්මලද්ධෙහි භොගෙහි ධම්මාධිගතෙහි එකස්සාපි දදති -පෙ- සත්තස්සපි දදති භියොයාපි දදති බහුං පුඤ්ඤං පසවතිති.

අථ ඛො මාසො මාණවො හගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාමාසි.

490 පුච්ඡාමහං ගොතමං වදඤ්ඤං (ඉති මාසො මාණවො)
කාසායවාසිං අග්ගිහං² වරන්තං
යො යාවයොගො දනපති ගහට්ඨා,
පුඤ්ඤත්ථිකො යජති පුඤ්ඤපෙබ්බො
දදං පරෙසං ඉධ අත්තපානං
කත්ථ හුතං යජමානස්ස සුථෙකි.

491 යො යාවයොගො දනපති ගහට්ඨා (මාසාති හගවා)
පුඤ්ඤත්ථිකො යජති පුඤ්ඤපෙබ්බො
දදං පරෙසං ඉධ අත්තපානං
ආරාධයෙ දකඛිණෙයො හි තාදි.

1. සාරණියං - මජ්ඣිම, මු 2

2. අග්ගිහං - මු 2.

මාස සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර ගිජුකුළු පවුයෙහි වැඩවසන සෙයෙක. එකල්හි මාස නම් බිමුණු මණෙවු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා පැමිණියේය. පැමිණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පමග සතුටු විය. සතුටුවියයුතු සිහිකටයුතු කථා කොට නිමවා එකත්පසෙක හිත. එකත් පසෙක හුන් මාස මණෙවු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ දැන්විය.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මම වනාහි ද්‍යාපති ද්‍යාකයෙමි යදියන්ගේ බස් දන්තෙමි යදනට නිසි වූයෙමි ධර්මයෙන් භොග සොයමි. දූහමින් භොග සොයා ධර්මයෙන් ලද, ධර්මාධිගත භොගයෙන් එකක්හට ද දෙමි, දෙදෙනකුන්හට ද දෙමි, තිදෙනකුන්ට ද දෙමි, සතර දෙනකුන්ට ද දෙමි, පස්දෙනකුන්ට ද දෙමි, සදෙනකුන්ට ද දෙමි, සත්දෙනකුන්ට ද දෙමි, අට දෙනකුන්ට ද දෙමි, නව දෙනකුන්ට ද දෙමි, දසදෙනකුන්ට ද දෙමි, විසිදෙනකුන්ට ද දෙමි, තිස්දෙනකුන්ට ද දෙමි, සාලිස් දෙනන්හට ද දෙමි, පණස් දෙනකුන්ට ද දෙමි, සියදෙනකුන්ට ද දෙමි, ඉන් වැඩි බොහෝ දෙනකුන්ට ද දෙමි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, කිම මම මෙසේ දන්දෙනුයෙමි මෙ සෙයින් යාග කරනෙමි බොහෝ පින් රැස් කරමි දැයි?

මාණවය, එකානුයෙන් මැ (තෝ මෙසෙයින් දන් දෙන්තෙහි මෙසෙයින් යාගකරන්නෙහි බොහෝ පින් රැස් කෙරෙහි. මාණවය, යම් ද්‍යාකයෙක් ද්‍යාපතිවූයේ යදියන්ගේ බස් දන්තෝ යාවයොග වූයේ ධර්මයෙන් භොගපයෙඞ්ඡණා කෙරේ නම්, ධර්මයෙන් භොගපයෙඞ්ඡණා කොට ධර්මලබ්ධි වූ ධර්මාධිගත වූ භොගයෙන් එකකුහට ද දන් දේ නම් - පෙ - සිය දෙනකුන්හට ද දේ නම්, එයින් වැඩි දෙනකුන්ට ද දේ නම්, බොහෝ පින් රැස් කෙරේ යයි,

ඉක්බිති මාස මාණව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් මෙසේ කිය.

490. “මම වදන් දන්නා, කාප්‍රායචස්ත්‍රධාරී වූ තෘෂ්ණායෙන් තොර ව හැසිරෙණ භවත් ගෞතමයන් වහන්සේ පුළුවන්මි. යදනට නිසි, ද්‍යාපති වූ පුණ්‍යාර්ථී යම් ගෘහස්ථයෙක් පින් කැමැතියේ යාග කෙරේ නම්, මෙ ලොවහි මෙරමාහට අහර පැන් දෙන්තෝ නම්, කොතන්හි යාගකරන්නහුගේ යාගය ශුඤ්චන්තේදූ?”යි මෙසේ මාස අදීසීය.

491. “මෙ ලොවහි පින් කැමැති මෙරමාහට ආහාරපාන දෙන ද්‍යාපති වූ පුණ්‍යාර්ථී ගෘහස්ථයෙක් යදනට නිසි වූයේ යාග කෙරේ නම්, හේ තාදි වූ ම දක්ෂිණාර්භයන් අරියන්තෝය”යි මෙසේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළුසේක.

- 492 යො යාචයොගො දනපති ගහවෙයා (ඉති මාසො මාසවො)
පුඤ්ඤානානුස්ථානා යජති පුඤ්ඤානපෙතො,
දදං පරෙසං ඉධ අනන්තානං
අසංකප්පි මෙ හගවා දකඛ්ඤායො.
- 493 යෙ වෙ අසක්කා විචරන්ති ලොකෙ
අකිංකරානා කෙවලිනො යතක්කා,
කාලෙන තෙසං හව්‍යං පච්චෙද්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤානපෙතො යජෙථ.
- 494 යෙ සබ්බසංයොජනවිප්පල්ලිකා
දන්තා විමුක්තා අනිසා නිරාසා,
කාලෙන තෙසු හව්‍යං පච්චෙද්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤානපෙතො යජෙථ.
- 495 යෙ සබ්බසංයොජනවිප්පල්ලිකා
දන්තා විමුක්තා අනිසා නිරාසා
කාලෙන තෙසු හව්‍යං පච්චෙද්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤානපෙතො යජෙථ.
- 496 රාගඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා පහාය මොහං
ඛිණාසවා වුසිතබ්‍රහ්මවරියා,
කාලෙන තෙසු හව්‍යං පච්චෙද්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤානපෙතො යජෙථ.
- 497 යෙසු න මායා වසති න මානො
යෙ විතලොභා අමමා නිරාසා,
කාලෙන තෙසු හව්‍යං පච්චෙද්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤානපෙතො යජෙථ.
- 498 යෙ වෙ න තණ්හාසු උපාතිපත්තා
විතරෙය්‍ය ඔසං අමමා වරන්ති.
කාලෙන තෙසු හව්‍යං පච්චෙද්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤානපෙතො යජෙථ.
- 499 යෙසං තණ්හා නත්ති කුභිඤ්ඤා ලොකෙ
හවාහවාය ඉධ වා හුරං වා,
කාලෙන තෙසු හව්‍යං පච්චෙද්‍ය
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤානපෙතො යජෙථ.

492. මෙලොච්ඡි යදනට නිසි, ද්‍යාපති වූ පුණ්‍යාර්ථී වූ යම් ගැහැවියෙක් පින් කැමැතියේ මෙරමාහට දන් දෙමින් යාග කෙරේ ද, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එබඳු මාහට දක්ෂිණාර්භයන් වදළ මැනවි.

493. ලොකයෙහි යම් කෙනෙක් (රාගසංකාදී විසින්) නො ලැගියාහු පරිනිෂ්ඨිතකෘත්‍ය ඇතියාහු කිසිආකාර රහිත වූවාහු යනාත්ම වූවාහු හැසිරෙත් නම්, යම් බ්‍රාහ්මණයෙක් පින් කැමැතියේ යාග කෙරේ නම් නිසි කල්හි එ පුහුලන් කෙරෙහි භව්‍යසංඛ්‍යාත දන් පිරිනමන්නේ ය.

494. යම් බමුණෙක් පින් කැමැතියේ යාග කෙරේ ද, හෙ, යම් කෙනෙක් හැම සංයෝජනාදියෙන් සිදුලූවාහු අනුහාර දමථයෙන් දුමුණාහු ප්‍රඥ - වෙනොට්ච්ඡික්ති දෙකින් විමුක්තවූවාහු (ආයතිවර්ත දුඛාභාවයෙන්) ඊසරහිත වූවාහු (ක්ලෙශාභාවයෙන්) ආශාරහිත වූවාහු වෙත් නම්, ඒ පුහුලන් කෙරෙහි සුදුසු කල්හි භව්‍යය දායා කරන්නේ ය.

495. යම් බමුණෙක් පින් කැමැතියේ යාග කෙරේ නම් හෙ, යම් කෙනෙක් සථි සංයෝජනයෙන් වෙසෙසින් මිදුනු ද්‍යාපති විමුක්ත වූ අතීස වූ නිරාස වූහු නම් ඔවුන් කෙරෙහි නිසි කල්හි යඤ්ශෙය පවරන්නේ ය.

496. යම් බමුණෙක් පුණ්‍යාපෙක්ෂා ඇතියේ යාගකරන්නේ නම් රාග දෙස, මොහ හැර පියා ක්ෂීණාස්ත්‍ර වූ වැයනිම කළ මහබ්බසර ඇති යම් කෙනෙක් වෙත් නම් නිසි කල්හි ඔවුන් ඵකරෙහි භව්‍යය දෙන්නේ ය.

497. යම් බමුණෙක් පුණ්‍යාපෙක්ෂා ඇතියේ යාගකෙරේ නම්, හෙ, යම් කෙනෙකුන් කෙරෙහි මායා නැද්ද, මාන නැද්ද, යම් කෙනෙක් පහ කළ ලොභ ඇත්තාහු ද මමඤයෙන් තොරවූවාහු ආශාරහිත වෙත් ද, ඔවුන් කෙරෙහි නිසි කල්හි දන් දෙන්නේ ය.

498. යම් බමුණෙක් පින්කැමැතියේ යාග කෙරේ නම් හෙ, යම් කෙනෙක් එකානනයෙන් කාම තෘෂ්ණාදියෙහි නො වැටුණාහු, චතුරොසය තරණය කොට මමඤයෙන් තොරව හැසිරෙත් ද, ඔවුන් කෙරෙහි නිසි කල්හි දන්දෙන්නේ ය.

499. යම් බ්‍රාහ්මණයෙක් පින්කැමැතියේ යාග කෙරේ නම් හෙ, යම්කුන්හට මෙලොච්ඡි වෙවසි, පරලොච්ඡි වෙවසි කිසිදු ලොවෙක්හි ශාශ්වත උච්ඡේද විසින් නොහොත් උනර්භවයාගේ අනභිනිර්වානිය සඳහා තෘෂ්ණා නැත් ද, ඔවුන් කෙරෙහි නිසි කල්හි භව්‍යය දෙන්නේ ය.

- 500 යෙ කාමෙ හික්ඛා අභිභා¹ වරන්ති
සුඤ්ඤානානුස්මිතියා තසංච උජ්ජි.
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙබ්බො යජෙථ.
- 501 යෙ චිත්තො සුඤ්ඤානානුස්මිතියා
විජ්ජෙති රාහුග්ගහණා පමුක්ඛා,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙබ්බො යජෙථ.
- 502 සම්මානානුස්මිතියා චිත්තො අකොපා
යෙසං ගතින්තස්සි ඉධ විප්පහාය,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙබ්බො යජෙථ.
- 503 ජහික්ඛා ජාතිමරණං අසෙසං
කථංකථං සබ්බමුපාතිවික්ඛා,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙබ්බො යජෙථ.
- 504 යෙ අක්කදිපා විචරන්ති ලොකෙ
අකිංකරිතා සබ්බධි විප්පමුක්ඛා,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙබ්බො යජෙථ.
- 505 යෙ හෙත්ථ ජානන්ති යථා යථා ඉදං
අයමන්තිමා නත්ති පුනබ්බවොති,
කාලෙන තෙසු භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙබ්බො යජෙථ.
- 506 යො චෙදග්ග ඤානාරතො සත්ථිමා
සම්මොධිපක්ඛො සරණං බ්‍රහ්මණං,
කාලෙන තමහි භව්‍යං පච්චෙච්ඡ
යො බ්‍රාහ්මණො පුඤ්ඤපෙබ්බො යජෙථ.

500. යම් බමුණෙක් පින් කැමැතියේ යාග කෙරේ නම් හේ, යම් කෙනෙක් කාමයන් හැරපියා තෘප්තිය රහිත වූවාහු (අනගාරව) මොනොවට සංයතආත්ම ඇත්තාහු සෘජු නඩාවක් සෙයින් හැසිරෙත් ද, නිසි කල්හි එ පුහුලන් කෙරෙහි දන් දෙන්නේ ය.

501. පුණ්‍යාපෙක්ෂා ඇති යම් බමුණෙක් යාග කෙරේ නම් හේ, පහ කළ රාග ඇති යම් කෙනෙක් මොනොවට සමාහිත වූ ඉඳුරන් ඇත්තාහු රාහු ග්‍රහණයෙන් ප්‍රමුක්ත වූ චන්ද්‍රයා සෙයින් ප්‍රමුක්ත වෙත් ද, එපුහුලන් කෙරෙහි නිසි කල්හි දන් දෙන්නේ ය.

502. යම් බමුණෙක් පින් කැමැතියේ යාග කෙරේ නම් හේ, යම් කෙනෙක් කෙලෙස් සන්තිද්‍රවත්තාහු පහ කළ රාග ඇත්තාහු කොප රහිත වූවාහු ද, යමකුන්ට මමලොවහි ස්කන්ධ හැරපියා ලිමෙන් පුනර්භව ගමනෙක් නැත් ද, එ පුහුලන් කෙරෙහි සුදුසු කල්හි යඤ දෙන්නේ ය.

503. යම් බමුණෙක් පුණ්‍යාපෙක්ෂා ඇත්තේ යාග කෙරේ නම් හේ, යම් කෙනෙක් ජාති මරණ නිරවශේෂයෙන් හැරපියා හැම කථාකථි භාවය ඉක්ම ගියාහු වෙත් ද, ඔවුන් කෙරෙහි නිසි කල්හි දක්ෂිණා පිරිණමන්නේ ය.

504. යම් බමුණෙක් පින් කැමැති ව යාග කෙරේ නම් හේ, යම් කෙනෙක් රාගාදි කිඤ්චනයෙන් තොර වූවාහු හැම ස්කන්ධයන්හි මිදුනාහු ආත්මගුණම, පිහිට කොට ඇත්තාහු ලොවහි හැසිරෙත් ද එ පුහුලන් කෙරෙහි නිසි කල්හි දක්ෂිණා පිරිණමන්නේ ය.

505. යම් බමුණෙක් පින් කැමැතියේ යාග කෙරේ නම් හේ, යම් කෙනෙක් තෙල ස්කන්ධාදි ආයතනයෙහි මෙ ස්කන්ධායතනාදිය යම් පරිදි නම්, එ සවභාව එසේ ම යයි ද මෙ අන්තම ජාතිය වේ පුනර්භවයෙක් දන් නැතැයි ද දනිත් නම්, ඔවුන් කෙරෙහි නිසි කල්හි දක්ෂිණා දෙන්නේ ය.

506. යම් බමුණෙක් පින් පතන්නේ යාග කෙරේ නම් හේ, යමෙක් (සිවුමග නැණ නම් වූ) වෙදයෙහි කෙළ පැමිණියේ (සවැදැරුම් සත්ත විහාර ස්මෘතියෙන්) ස්මෘතිමත් වූයේ ධ්‍යානාභිරත වූයේ සච්ඡෙදනාසංසාර පැමිණියේ බොහෝ දෙනාට සරණ වේ ද, එ පුහුලා කෙරෙහි නිසි කල්හි දක්ෂිණා දෙන්නේ ය.

507. අද්ධා අමොසා මම පුට්ඨනා අපු (ඉති මාසොමාණවො)
අක්කාසි මෙ හගවා දකඛ්ඤායො, ¹
තථං හෙත්ථ ජානාසි යථා තථා ඉදං
තථා හි තෙ විදිතො එස ධම්මො.
508. යො යාවයොජ්ජා දනපති ගහවෙධා
පුඤ්ඤාකීනො යජති පුඤ්ඤපෙබ්බො,
දදං පරෙසං ඉධ අනනපානං
අක්කාසි මෙ හගවා යඤ්ඤාසම්පදං.
509. යජ්ජසු යජමානො මාසාති (හගවා)
සබ්බත්ථ ච විපාසාදෙහි චිත්තං,
ආරමිණං යජමානස්ස යඤ්ඤං
එත්ථ පතිට්ඨාය ජහාති දෙසං.
510. යො චිත්තරාගො පච්චිනෙත්ථ දෙසං
මෙත්තං චිත්තං භාවයං අප්පමාණං,¹
රත්තජිවං සත්තං අප්පමිත්තො
සබ්බාදිසා එරතෙ අප්පමිඤ්ඤං.
511. කො සුජ්ඣති මුච්චති බජ්ඣති ච
කෙතන්තනා ගවජති බ්‍රහ්මලොකං,
අජානනො මෙ මුති බ්‍රැහි පුබ්බො
හගවා හි මෙ සක්ඛි බ්‍රහ්මජජ දිට්ඨො
තුචං හි නො බ්‍රහ්මසමොති සච්චං
කථං උපපජ්ජති බ්‍රහ්මලොකං ජුනිමා.
512. යො යජති තිව්ධං පුඤ්ඤාසම්පදං (මාසාති හගවා)
ආරාධයෙ දකඛ්ඤායොති තාදී,
එවං යජිත්වා සමමා යාවයොගො
උපපජ්ජති බ්‍රහ්මලොකනති බ්‍රැහි.

එවං වුග්ගො මාසො මාණවො හගවන්තං එතදවොච: අභික්කන්තං භො
ගොනම් - ථෙ- අජ්ඣතග්ගො පාඤ්ඤපෙතං සරණං ගතන්ති.

මාගසුඤ්ඤානං නිවර්තනං.

¹, භාවයමප්පමාණං - මජ්ඣං,

507. (මාස මානව මෙසේ විවාරයි:) එකැතින් මාගේ පැන පිළිවිසුම නො සිස් මැ විය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට දක්ෂිණාර්භයන් දෙසූ සේක. නුඹ වහන්සේ එකානනයෙන් මෙ ලොවහි මෙ ඥෙයධම්මය යථාතයෙන් දන්නා සේක. තෙල ධර්මානුව නුඹ වහන්සේ විසින් එ ඇති සැටියෙන් දන්නා ලද වෙයි.

508. යදනට යොග්‍ය වූ දනපති වූ පුණ්‍යාර්ථී වූ යම් ගැහැටියෙක් පින් කැමැතියේ යාග කෙරේ නම් මෙලොවහි මෙරමා හට ආහාර පාන දෙනුයේ නම්, එබදු මට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යඤ සම්පන්නිය වදළ මැනැව.

509. (බුදුහු මෙසේ වදළහ:) මාසය, යජමාන වූයෙහි යාග කරව, සියලු තත්ති තෙකල්හි සිත් පහන් කරව, යාග කරන්නා හට යඤය ආලබ්‍ය වෙයි. එ යඤලබ්‍යයෙහි පිහිටා ර.ගාදි ත්‍රිවිධ දෙපය හැරපියන්නේ ය.

510. මෙසෙසින් භොගයන්හි විතරාග වූ හෙ, සත්‍යයන් ඡම්භි කොට උපදනා දෙව්දෙය මැඩැ අප්‍රමාණ චෛත්‍රිකත්‍යය වඩන්නේ රාත්‍රිඤ්ඤයෙහි නිරතුරු අප්‍රමාණ වූයේ මෙත්දහැන් නව වූ අප්‍රමාණය හැට දික්හි පතුරන්නේ යි.

511. කවරෙක් ශුද්ධ වේ ද? මිදේ ද? බැදේ ද? කවර කරුණෙකින් තෙමේ බලලොව යේ ද? මුනින්ද්‍රයන් වහන්සේ, මෙ කරුණ නො දත් මට වදළ මැනැව, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, ම විසින් දද බ්‍රහ්ම සියැසින් දක්නා ලද ය. මුඛ වහන්සේ අපට සත්‍ය විසින් බ්‍රහ්මසම වෙති. ජ්‍යොතිෂ්මත් වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, කෙසේ නම් බලලොවට පිළිසඳ විසින් පැමිණේ දැයි (මාස බුදුරදුන් පිළිවිසි.)

512. මාස, යමෙක් (සුච්ඡි මුඤ්චන අපරවෙනනා ප්‍රසාද සංඛ්‍යාත) ත්‍රිකාල ප්‍රසාදයෙන් යුත් යඤසම්පන්නිය සපයා ද තාදිගුණ යුත් දක්ෂිණාර්භයන් ආරාධනා කෙරේ නම්, යදනට යොග්‍ය වූයේ මෙසේ මැනැවින් යඤ කොට බලලොවට පැමිණේ යයි කියමි" යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළසේකි.

මෙසේ වදරත් ම මාසමාණව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ දැන්විය: හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ, ඉතා කාන්තය - පෙ - අද පටන් දිවිඡම්මයෙන් සරණ ගිය උචසුවකු කොට මා ධරණ සේක්වයි.

මාස සූත්‍රය නිමි.

සහිය සුතනං

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති වෙළුවනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන සහියසස පරිබ්බාජකස්ස පුරාණසාලොහිතාය දෙවතාය පඤ්ඤා උද්දිට්ඨා භොගා, යො තෙ සහිය සමණො වා බ්‍රාහ්මණො වා ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨො ව්‍යාකරොති, තස්ස සත්තිකෙ බ්‍රහ්මවරියං වරෙය්‍යාසීති.

අප්ඵ ඛො සහියො පරිබ්බාජකො තස්සා දෙවතාය සත්තිකෙ තෙ පඤ්ඤා උග්ගහෙත්වා යෙ තෙ සමණබ්‍රාහ්මණො සංඛින්නො ගණිතො ගණාවරියා ඤාතා යසසීතො තිත්ථකරා සාධුසම්මතො බහුජනස්ස, සෙය්‍යාපීදං: පුරණො කසසපො¹ මකඛට්ඨි ගොසාලො අපිතො කෙස-කම්බලො පකුට්ඨො කම්බායනො සඤ්ජයො බෙලලට්ඨි පුතො නිගණේය්‍යානාතපුතො. තෙ උපසංඛිතට්ඨො තෙ පඤ්ඤා පුට්ඨති, තෙ සහියෙන පරිබ්බාජකෙන පඤ්ඤා පුට්ඨා න සම්පායනා, අසම්පායනා කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අප්පච්චයඤ්ඤා පාතුකරොගා, අපි ච සහියඤ්ඤා ච පරිබ්බාජකං පටිපුට්ඨනති, අප්ඵ ඛො සහියස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදහොසි: යෙ ඛො තෙ භොතො සමණබ්‍රාහ්මණො සංඛින්නො ගණිතො ගණාවරියා ඤාතා යසසීතො තිත්ථකරා සාධුසම්මතො බහුජනස්ස, සෙය්‍යාපීදං: පුරණො කසසපො - පෙ - නිගණේය්‍යා නාතපුතො. තෙ මයා පඤ්ඤා පුට්ඨා න සම්පායනා අසම්පායනා කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අප්පච්චයඤ්ඤා පාතුකරොගා, අපි ච මමඤ්ඤා චෙත්ථ පටිපුට්ඨනති, යනුනාහං භීතායාවතතිත්වා කාමෙ පටිභුඤ්ජයානති.

අප්ඵ ඛො සහියස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදහොසි: අයමපි සමණො ගොතමො සංඛිති වෙච ගණි ච ගණාවරියො ච ඤාතො යසසී තිත්ථකරො සාධුසම්මතො බහුජනස්ස, යනුනාහං සමණං ගොතමං උපසංඛිතට්ඨො ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨෙය්‍යානති.

1, පුරණකසපො - 2.

සහිය සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ නුවර සමීපයෙහි කලඤ්ඤානිවාස නම් වෙළුමක සිටින විට වසන සේක. එකල්හි සහිය නම් පරිව්‍රාජකයාගේ පැරැණි සහලේ නැවු දෙවියකු විසින් පැන උදෙසන ලද වෙයි. “සහිය, යම් මහණෙක් වේවයි බමුණෙක් වේවයි තා විසින් මෙ පැන පුළුවුස්නා ලද්දේ විවරණ කෙරේ නම්, උහු හමුයෙහි බඹසර වස”යි.

එක්බිති සහිය පිරිවැරි එ දෙව් වෙනු පැන උගෙන පූරණ කස්සපය, මක්ඛලි ගොසාලය, අජිත කෙසකම්බලය, පකුධ කච්චායනාය, සඤ්ජය බෙලලට්ඨිපුත්තය, නිගණ්ඨ නාතපුත්තය යන මෙබඳු ශිෂ්‍ය සංඝයාගෙන් යුක්ත වූ ගණයා ඇති ගණාවායම් වූ අභිඤ්ඤා වූ යශස්වී වූ දෘෂ්ටිකර වූ බහුජනයා විසින් සන්පූර්ණය සි සමග වූ යම් මහණ බමුණෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් වෙත ගොස් එ පැන පුළුවුස්සි. සහිය පිරිවැරි විසින් පැන පුළුවුස්නා ලද ඔහු නො සපයන්. නො සපයන්නාහු කොප හා දොෂ හා දෙමනස් හා පාළුකරන්. වැලිත් සහිය පිරිවැරි ම ප්‍රතිපාදනා කරන්. එක්බිති සහිය පිරිවැරි හට තෙල සින් විය: “පූරණ කස්සපය - පෙ - නිගණ්ඨනාත පුත්තය යන යම් ශිෂ්‍ය සංඝයාගෙන් සපන් වූ ගණයා ඇති ගණදුරු වූ විග්‍රහ වූ යශස්වී වූ නිකර වූ බොහෝ දෙනා විසින් සාධුසමග වූ හවත් මහණ බමුණෙක් ඇත් නම්, ඔහු මා විසින් පැන පුළුවුස්නා ලද්දහු පිළිතුරු නො සපයන්. නො සපයන්නාහු කොප හා දොෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාළු කෙරෙත්. වැලිද මා මැ පුළුවුස්සි. මම ගිහි භාවයට පෙරැළි කම්සුව වළඳනෙම් මැනැවැ”යි.

එක්බිති සහිය පිරිවැරිහට තෙල සින් විය: “මේ ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝත් ශිෂ්‍ය සංඝයා ඇතියාහු ගණයා ඇත්තාහු ගණදුරු වූවාහු විග්‍රහ වූවාහු යශස්වී වූවාහු නිකර වූවාහු බොහෝ ජනයා විසින් සාධු සමගයහ. මම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් කරාත් ගොස් මෙ පැන පුළුවුස්නෙම් මැනැවැ”යි.

අප්ථං ඛො සභියස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදහොසි: යෙපි ඛො තෙ භොතනා සමණත්තානං චිත්තං වුද්ධං මහජ්ජාකා අද්ධගතා වයො අනුප්පන්නා ථෙරා රත්තඤ්ඤා වීරපබ්බජිතා සධිසිතො ගණිතො ගණාවරියා ඤාතා යසස්සිතො තිස්සකරා සාධුසම්මතා ඛුත්තස්ස, ඊසයාථිදං: පුරණො කස්සපො - පෙ - නිගණේයා නාගපුත්තො තෙපි මයා පඤ්ඤා පුට්ඨා න සම්පායනති අසම්පායනා කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අප්පට්ඨයඤ්ඤා පාතුකරොනති, අපි ව මඤ්ඤාචෙත්ථ පටිපුට්ඨනති, කං පන මෙ සමණො ගොතමො ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨා ව්‍යාකරිස්සති, සමණො හි ගොතමො දහරො චෙව ජාතියා නථො ව පබ්බජ්ජායාති. අප්ථං ඛො සභියස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදහොසි: සමණො ඛො දහරොති න පරිභොගබ්බො දහරොපි චෙස සමණො ගොතමො මහිද්ධිකා ගොති මහානුභාවො, යනනුනාහං සමණං ගොතමං උපසංඝකම්භා ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨයානති,

අප්ථං ඛො සභියො පරිබ්බාජකා යෙන රාජගහං තෙන වාරිකං පකකාමී. අනුපුබ්බත වාරිකං වරමානො යෙන රාජගහං චෙඨවිතං කලඤ්ඤා නිවාපො, යෙන හගවා තෙනුපසංඝකම්, උපසංඝකම්භා හගවතා සද්ධි. සමමොදි, සමමොදනියං කපං සාරං භියං¹ චිතිස රෙක්ඛා එකමනං. චිතිදි, එකමනං නිසිතො ඛො සභියො පරිබ්බාජකා හගවතං ගාථාය අජ්ඣාමාසි:

513. කඨඨි චෙවිතිජ්ඣ ආගමං. (ඉති සභියො)
පඤ්ඤා පුට්ඨිතුං අභිකඤ්ඤාමානො,
තෙසත්තකරො හවාහි පඤ්ඤා මෙ පුට්ඨා
අනුපුබ්බං අනුධම්මං ව්‍යාකරොහි මෙ.

514. දුරතො ආගතො සි සභියා (ති හගව:)
පඤ්ඤා පුට්ඨිතුං අභිකඤ්ඤාමානො,
තෙසත්තකරො හවාහි පුට්ඨා
අනුපුබ්බං අනුධම්මං ව්‍යාකරොමි තෙ.

515. පුට්ඨ මං සභිය පඤ්ඤා යං කිඤ්ඤි මනසිච්ඡස්සි,
තස්ස තපස්සව පඤ්ඤාස්ස අහං අත්තං කරොමි තෙ'ති.

අප්ථං ඛො සභියස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදහොසි, අච්ඡරියං වත භො අබ්භුතං වත භො යං වතාහං අඤ්ඤාසු සමණත්තානං චිත්තං වුද්ධං මහජ්ජාකා අද්ධගතා වයො අනුප්පන්නා ථෙරා රත්තඤ්ඤා වීරපබ්බජිතා සධිසිතො ගණිතො ගණාවරියා ඤාතා යසස්සිතො තිස්සකරා සාධුසම්මතා ඛුත්තස්ස, ඊසයාථිදං: පුරණො කස්සපො - පෙ - නිගණේයා නාගපුත්තො තෙපි මයා පඤ්ඤා පුට්ඨා න සම්පායනති අසම්පායනා කොපඤ්ඤා දෙසඤ්ඤා අප්පට්ඨයඤ්ඤා පාතුකරොනති, අපි ව මඤ්ඤාචෙත්ථ පටිපුට්ඨනති, කං පන මෙ සමණො ගොතමො ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨා ව්‍යාකරිස්සති, සමණො හි ගොතමො දහරො චෙව ජාතියා නථො ව පබ්බජ්ජායාති. අප්ථං ඛො සභියස්ස පරිබ්බාජකස්ස එතදහොසි: සමණො ඛො දහරොති න පරිභොගබ්බො දහරොපි චෙස සමණො ගොතමො මහිද්ධිකා ගොති මහානුභාවො, යනනුනාහං සමණං ගොතමං උපසංඝකම්භා ඉමෙ පඤ්ඤා පුට්ඨයානති,

1. සාරං භියං - මජ්ඣ. ඉ. 2

ඉක්බිති සභිය පරිව්‍රාජකහට තෙල සිත් විය: පුරුණ කසපය යැ - පෙ - නිගණ්ඨනාත පුත්තය යන මේ බදු යම් ඒ ජරාච්ඡේ වූ අභිනප්‍රත්‍යක්‍ෂ වාද්ධිමයභ්‍යාද්වට පත්, ජාතිමහලුකතායෙන් සමන්වාගත, දෙනුන් රාජපරිවාහනයක් ඉක්මගිය, පැසුළු වියපත්, සවකිය ශ්‍රමණධර්මයෙහි තෙර බවට පත්, විරාත්‍රඤ්චු, පැවිදියන් බොහෝ කල්ගිය, ශිෂ්‍යගණයා ඇති, ගණයා ඇති කරණ, ගණදුරු වූ, ඤාන වූ, යශස්වි වූ, නිවිකර වූ බහුජනයා විසින් සාධු සමූහ වූ මහණ බමුණෝ වෙත් නම්, ඔහු මා විසින් පැන පුළු වූයේ නාලද්දු පිළිතුරු නොසපයත්. නොසපයන්නාහු කොප හා දොෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාළු කෙරෙත්. වැලිත් මා මැ එකරුණෙහි ප්‍රතිපාව්‍යා කරත්. මා විසින් මේ පැනපුළු වූයේ නාලද ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ කවර නම් විසැලුමක් කරත් ද? ශ්‍රමණගෞතමයෝ ජාතියෙන් දහරයහ. පැවිද්දෙන් නවකයන්"යි. එකල්හි සභිය පරිව්‍රාජකහට දෙසින් විය: "මහණ දහර වුව, හෙ මහ ඉදු ඇතියේ මහානුභාව ඇතියේ ය, මහණ වනාහි දහර යයි පරිභව නො කටයුතුයේ වෙයි. මම මාණ ගොයුම් කරා ගොස් මේ පැන පුළු වූයේ නම් මැනවැ"යි.

එක්බිති සභිය පිරිවැරි රජගහ බලා වාටිකාවට නික්ම ගියේය. අනුපිළිවෙලින් සැරිසරන්නේ රජගහ නුවර කළඤ්ඤ නිවාප නම් චෙළවනය කරා ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු සිහිකටයුතු කලා කොට ගිමවා එකත්පසෙක සිත. එකත්පසෙක හුන් සභිය පරිව්‍රාජක භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කරුණු ගන්වා කීය:

513. ප්‍රශ්නව්‍යාකරණකාසික්ඛා ඇතියෙමි, ප්‍රශ්නාච්ඡයෙහි විවිකිත්සා ඇතියෙමි, පැන පුළු වූයේ නව කැමැතියෙමි පැමිණියෙමි. පුළු වූයේ නාලද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුන්ගේ අත්‍යය කරණයෙන් මැ මට අනුපිළිවෙලින් අභ්‍යානුරූප පාළිය විවරණ කළ මැනවැයි සභියා කීය.

514. "සභිය, දුර්ග්ග (තෝ) පැන පුළු වූයේ නව කැමැති ව ආයෙහි ය. (තාවිසින්) පුළු වූයේ නාලද්දේම ඒ ප්‍රශ්නයන්ගේ පයභිවසාන කරමි. පැන පිළිවෙලින් අත්ථරූප ධර්මය කොපට විවරණ කරන්නෙමි"යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

515. සභිය, සිතින් යම් මැ කිසිවක් කැමැතියෙහි නම්, එ පැන මා පුළු වූයේ, මම කොපට එ එ ප්‍රශ්නයාගේ පයභිවසානය කරන්නෙමි.

එකල්හි සභිය පිරිවැරිහට තෙල සිත් විය: "හවත්ති, එකැතියන් අසිරියෙකි. හවත්ති, එකැතියන් නො වූ විරුයෙකි. අත් මහණ බමුණන් වෙත මම එකැතියන් යම්බදු අවකාශමාත්‍රයකුදු නොලදිම ද, මට එ අවසරය ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ විසින් දෙන ලද වේ ය"යි ආරාධිත සිත් ඇත්තේ පුළුදින වූයේ ඔද වැඩි සිතැතියේ හටගත් ප්‍රීතිසොමනය ඇත්තේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙන් පැන පිළිවිසි.

- 516 කිං පඤ්ඤානානුස්මිතියං (ඉති සමයො)
සොරතං කෙන කථංකථා දතමානු,
බුද්ධාති කථං පවුච්චති
පුට්ඨො මෙ භගවා ව්‍යාකරොති¹
- 517 පඤ්ඤානානුස්මිතියං (සමයාති භගවා)
පරිනිබ්බානගතො විනිශ්චයකංකො,
විභවංකථා භවංකථා විපසංගාය
වුසිතවා බිණ්ණපුනබ්බවො ස භික්ඛු
- 518 සබ්බස්මිති උපෙක්ඛකො² සතිමා
න සො හිංසාති කංකාති සබ්බලොකෙ,
තිණ්ණො සමණො අනාවිලො
උසස්ස සස්ස න සන්ති සොරතො සො.
- 519 යසසිඤ්ඤානානුස්මිතියං
අජ්ඣන්තං බහිද්ධා ව සබ්බලොකෙ,
නිබ්බිජ්ජාති³ ඉමං පරංකථා ලොකං
කාලං කංකාති භාවිතො ස දතො.
- 520 කප්පානි විවේච්ඡා කෙවලානි
සංසාරං උග්ගං චුතුපපාතං,
විගතරජමනබ්බං විසුද්ධං
පඤ්ඤානං ජාතිකං තමානු චුද්ධානි.

අථ ධර්මා සමයො පරිබ්බාජන්තො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිතං
අනුමොදිතං අනුමොදිතො පමොදිතො උදග්ගො පිතිසොමනසාජාතො
භගවතං උකතරිං පඤ්ඤානං පුච්ඡි:

- 521 කිං පඤ්ඤානානුස්මිතියං (ඉති සමයො)
සමණං කෙන කථංකථා නභාතකොති,
නාගොති කථං පවුච්චති
පුට්ඨො මෙ භගවා ව්‍යාකරොති.

1. ව්‍යාකරොති - මඡය.

2. උපෙක්ඛකො - මු 2.

3. නිබ්බිජ්ජාති, මු 1.

516. (සභිය මෙසේ විවරයි) කවර ප්‍රාප්තියක් (අධිගමයක්) ඇතියහු මහණැයි කියන්නේද? කවර කරුණෙකින් (මගණ) සොරක (මොනවට සන්තුන්) යයි කියන්නේද? කිසෙයින් (මගණ) දුන්නයි කියන්නේද? කිසෙයින් බුද්ධ යයි කියනු ලැබේද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මා විසින් පුළුල්වන්නා ලද ඔබ වහන්සේ විවරණ කරන සේක්වයි.

517. (බුදුහු සභිය යි අමතා) තමා (භාවනා විසින්) කළ මාරියෙන් ක්ලෙශපරිනිවෘත්තියට ගිය, වෙසෙයින් තුණු සැක ඇති (විපතති සමපතති, හානි - වෘද්ධි, උච්ඡේද - ශාශ්වත, අපුණ්‍ය - පුණ්‍ය සංඛ්‍යාත) විභව හා භව හැර පියා වැස ගිවෙමු මග බලසර ඇති, ක්ෂීණ වූ පුනභිව ඇති එ පුද්ගල හික්මු වෙයි.

518. යමෙක් රූපාදි හැම අරමුණුහි (ඡිධ්‍යොපෙක්ෂායෙන්) උපෙක්ෂිතවූ සමාතිමත් වූ හෙ හැම ලොවහි තිබියු ප්‍රාණියකු නොපෙළන්නේද වතුරොස තරණය කෙළේද (සන්තුන් පව ඇති හෙයින්) ශ්‍රමණ වූයේද, (ඇවිළගත් මිත්‍රයා සඬකල්ප නැති හෙයින්) අනාවිල වූයේද, යමකුහට ඖදරික වේවයි සුක්ෂම වේවයි රාග, දෝෂ, මොහ, මාන, දෘෂ්ටි, ක්ලෙශ, දුශ්චරිත සංඛ්‍යාතා සප්තොත්සදයෝ නොමැත්තාහුද, හෙ සොරන නම් වෙයි.

519. යමකු විසින් අධ්‍යාත්මයෙහි හා බාහිරයෙහිදැයි හැම ස්කන්ධලොකයෙහි වූ වක්ෂුරාදිසම්ප්‍රියයෝ (ගොවරභාවනා වාසනාභාවනා විසින්) වඩනාලදහුද, මෙ සංසන්තතිස්කන්ධලොකය හා පරසන්තතිස්කන්ධලොකය හා පිළිවිද (දැන) වැඩූ සිතැතියේ ජීවිතක්ෂය කාලය සාපෙක්ෂ ව වෙසේද, හෙ දුන්න වෙයි.

520. තෘෂ්ණා දෘෂ්ටිකල්පයන්ද, සසරද, ව්‍යුති උපපතති දෙකද, යන මෙ හැම අතිත්‍යාදි විසින් දැන කෙලෙස් රජස් දුරු ලූ, රාගාදි අඛණ රහිත වූ, රාගාදිමලවිගමයෙන් විභුද්ධ වූ, ගිවිණ සංඛ්‍යාත ජාතික්ෂයට පැමිණි එ පුහුල් බුද්ධ යි කියන්නේ යැයි (වදළහ.)

එකල්හි සභිය පිරිවැස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුවින් පිළිගෙණැ අනුමෝදන් වැ සතුටුයින් ඇතියේ ප්‍රමුද්ධ වූයේ ඔදපත්සිතැත්තේ හටගත් ප්‍රීති සොම්නස් ඇතියේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් මත්තෙහියු පැන පිළිවිසි:

521. (සභිය මෙසේ පිළිවිසිසි:) කවර ප්‍රාප්ති ඇතියක්හු බ්‍රාහ්මණයැයි කියන්නේද? කවර කරුණෙකින් ශ්‍රමණයැයි කියන්නේද? කිසෙයින් ස්නාතකයැයි කියන්නේද? කිසෙයින් 'නාග'යි කියනු ලැබේද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ම විසින් පුළුල්වන්නාලදහු විවරණ කළ මැනව.

522 බාහිකා සබ්බපාපානි (සභිකානි හගවා)
විමලො සාධු සමාහිතො, ධීනකො,
සංසාරමතිට්ඨ කෙවලි සො
අසිකො තාදි පවුට්ඨතෙ බ්‍රාහ්මා.

523 සමිතාවි පහාස පුඤ්ඤපාපං
විරජා ඤානා ඉමං පරිඤ්ඤා ලොකං,
ජාතිමරණං උපාතිවිකො
සමමො තාදි පවුට්ඨතෙ තප්පනා.

524 නිත්තාය¹ සබ්බපාපකානි
අජකිකං බහිකා ව සබ්බලොකෙ,
දෙවමත්තසෙසස්ස කප්පියෙස්ස
කප්පං නෙති තමාහු නහාතකොති.

525 ආභං න කරොති කිඤ්චි ලොකෙ
සබ්බසංයොගෙ විසජ්ජ බන්ධනානි;
සබ්බස්ස න සජ්ජති විමුක්තො
නාගො තාදි පවුට්ඨතෙ² තප්පනාති.

අට බො සභියො පරිබොජකො - පෙ - හගවන්තං උත්තරිං පඤ්ඤා
අපුඤ්ඤි.

526 කං බෙත්තජිනං වදන්ති බුද්ධා (ඉති සභියො)
කුසලං කෙන කප්පෙති පණ්ඩිතොති,
මුනි නාම කප්පං පවුට්ඨති
පුට්ඨො මෙ හගවා ව්‍යාකරොහි.

527 බෙත්තානි විවේයා කෙවලානි (සභිකානි හගවා)
දිබ්බං මාත්‍රසකඤ්ඤා භුග්ගබෙත්තං,
සබ්බබෙත්තමුලබන්ධනා පමුක්තො
බෙත්තජිනො තාදි පවුට්ඨතෙ තප්පනා.

528 කොසානි විවේයා කෙවලානි
දිබ්බං මාත්‍රසකඤ්ඤා භුග්ගකොසං,
සබ්බකොසමුලබන්ධනා පමුක්තො
කුසලො තාදි පවුට්ඨතෙ තප්පනා.

1. නිත්තායය මු. 1.

2. පවුට්ඨති - මු 1, 2,

522. ('සභිය' යි අමතා බුදුහු මෙසේ වදළහ:) හැම පච්චිකා ලා (විගතමල භාවයෙන්) විමල වූ, අග්‍රඵල සමාධියෙන් මොනොවට සමාහිත වූ, සථිතාත්ම ඇති, සංසාරහෙතු සමතික්‍රමණයෙන් සසර ඉක්මැ සිටි, (වැසනීම වූ කිසි ඇති හෙයින්) කෙවලි වූ, තෘෂ්ණා දෘෂ්ටියෙන් අනිශ්චිත වූ, (ලොකධර්මයෙන් නිර්විකාර හෙයින්) තෘදි වූ එ ක්ෂණායුධ තෙම 'බ්‍රාහ්මණ' යි කියනු ලැබේ.

523. අරීමගින් කෙලෙස් සන්හිද වූ, පින් පච්චිකා පියා එහෙයින්ම රාගාදි රජස් නැති, මෙ ආධ්‍යාත්මික ස්කන්ධාදි ලොකය හා බාහිර ස්කන්ධාදි ලොකය හා අනිත්‍යාදි විසින් දැන, ජාති හා මරණ හා ඉක්ම ගිය තථාත්ම වූ තෘදි පුද්ගල 'ශ්‍රමණ' යි කියනු ලැබේ යි.

524. ආධ්‍යාත්මික වූත් බාහිර වූත් හැම ස්කන්ධාදි ලොකයෙහි හැම පච්චිකා පියා (තණ්හාමානදිවසියන) කල්පන කටයුතු දෙවමනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි යමෙක් තෘෂ්ණාදි කල්පනයට නොයේ ද, ඔහු 'ස්නාතක' යි කියත්.

525. (යමෙක්) ලොවැ සම්පංයෝජන සංඛ්‍යාත බන්ධන හැරපියා කිසිදු ආග්‍ර සංඛ්‍යාත පාපයක් නොකෙරේ ද, උභය විමුක්තියෙන් මිදුනේ හැම ස්කන්ධාදියෙහි සංඛ්‍යාතයෙන් නොලැගේ ද, තථාත්ම වූ එ තෘදි පුද්ගල 'නාග' යි කියනු ලැබේ.

ඉක්බිති සභිය පරිව්‍රාජක... මත්තෙහිදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතින් පැන පිළිවිසි.

526. (සභිය මෙසේ පිළිවිසිසි:) බුදුහු කවරකු 'බෙත්තථිත' යි කියත් ද? කවර කරුණෙකින් 'කුශල' යි කියත් ද? කිසෙයින් 'පණ්ඩිත' යි කියත් ද? කිසෙයින් 'මුනි' නමැයි කියනු ලැබේ ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මා විසින් පුළුවස්නා ලදහු විවරණ කළ මැනව.

527. (බුදුහු සභිය අමතා මෙසේ වදරනි:) දිව්‍ය ක්ෂේත්‍ර, මානුෂ්‍ය ක්ෂේත්‍ර, බ්‍රහ්ම ක්ෂේත්‍ර වූ, වක්කුරාදි ආයතන සංඛ්‍යාත සකල ක්ෂේත්‍රයන් අනිත්‍යාදි විසින් විමසා දැන සකල ක්ෂේත්‍රයන්ට මූලබන්ධන වූ අවිද්‍යා භව තෘෂ්ණාදියෙන් ප්‍රමුක්ත වූ තථාත්ම වූ තෘදි පුද්ගල 'බෙත්තථිත' යි කියනු ලැබේ යි.

528. දිව්‍ය කොෂ, මානුෂ්‍ය කොෂ, බ්‍රාහ්ම වූ සකල කර්ම කොෂයන් (අනිත්‍යාදි විසින්) පිරිසිදු දැන සථි කර්මකොෂයන්ට මූලබන්ධන සංඛ්‍යාත අවිද්‍යා භව තෘෂ්ණාදියෙන් ප්‍රමුක්ත වූයේ තථාත්ම තෘදි පුද්ගල 'කුශල' යි කියනු ලැබේ යි.

529 තදුභයානි විවේයා පණ්ඩරානි
අජ්ඣන්තං බහිද්ධා ච සුද්ධිපකෙසුඤ්ඤා,
කණ්ණං සුඤ්ඤාමුපාතිවිකේතා
පණ්ඩිතො තාදි පවුච්චතෙ තථස්සා.

530 අසතඤ්ඤා සතඤ්ඤා ඤාතො ධම්මං
අජ්ඣන්තං බහිද්ධා ච සබ්බලොකෙ,
දෙවමනුසෙසහි පූජනියො
සබ්බං ජාලමතිච්ඡ¹ සො මුනිති.

අථ ඛො සහියො පරිබ්බාජකො - පෙ - භගවන්තං උත්තරිං පඤ්ඤං අපුච්ඡි.

531 කිං පතතිනමාහු වෙදගුං (ඉති සහියො)
අනුච්චිතං කේන කථංඤා විරියවාති,
ආජානියො කිනති නාම භොති
පුට්ඨො මෙ භගවා ව්‍යාකරොහි.

532 උච්චති විවේයා කෙවලානි (සහියාති භගවා)
සමණානං යාතිධස්සි² බ්‍රාහ්මණානං,
සබ්බ වෙදනාසු විතරාගො
සබ්බං වෙද මතිච්ච වෙදගු සො.

533 අනුච්චිත පපඤ්ඤානාමරූපං
අජ්ඣන්තං බහිද්ධා ච රොගමූලං,
සබ්බරොගමූලබ්‍යාධිනා පමුකේතා
අනුච්චිතො තාදි පවුච්චතෙ තථස්සා.

534 විරතො ඉධ සබ්බපාපකෙහි
නිරයදුක්ඛමතිච්ච විරියවා සො,
සො විරියවා පධානවා
ධිරො තාදි පවුච්චතෙ තථස්සා.

535 යසසසු ලුතානි බ්‍යාධිනානි
අජ්ඣන්තං බහිද්ධා ච සබ්බමූලං,
සබ්බසබ්බමූලබ්‍යාධිනා පමුකේතා
ආජානියො තාදි පවුච්චතෙ තථස්සා'ති.

1. සබ්බජාලමතිච්ච - මු. 2

2. යාති පස්සි - මු.

529. ආධ්‍යාත්මික වූත් බාහිර වූත් චක්ෂුරාදි උභය පණ්ඩරයන් (ආයතනයන්) අනිත්‍යාදි විසින් විමසා දෑන ශුද්ධ ප්‍රඥ ඇතියේ පාපපුණ්‍ය සංඛ්‍යාත කෘෂණ ශුක්ල ධර්මයන් ඉක්ම ගියේ තථාත්ම තාදී පුද්ගල 'පණ්ඩිත'යි කියනු ලැබෙයි.

530. ආධ්‍යාත්මික වූ ද බාහිර වූ ද සියලු ලෙවහි අසත් පුරුෂයන්ගේ හා සත්පුරුෂයන්ගේ ධර්මය (ප්‍රච්චයඤානයෙන්) දෑන සිටි යමෙක් දෙව මිනිසුන් විසින් පිදියයුතුවේ ද, සත්තවිධ සංඛ්‍යා හා තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි යන ද්විවිධ ජාලය ද ඉක්මැ සිටි හෙ 'මුනි' යි කියනු ලැබේ.

එකල්හි සභිය පිරිවැජ් ... මතුයෙහිදු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ගෙන් පැන පිළිවිසි:

531. (සභිය මෙසේ පිළිවිසිසි:) කුමකට පැමිණියහු 'වෙදගු' යි කියත්ද? කවර කරුණෙකින් 'අනුවිදිත' යි කියත්ද? කිසෙයින් 'වියඹවත්' යි කියත්ද? කවර හෙයින් 'ආජානෙය' නම් වේ ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ම විසින් පුළුස්වුස්නා ලදහු විවරණ කරණු මැනව.

532. (බුදුහු සභිය අමතා මෙසේ වදාරති) මෙලොවැ මහණ බමුණන්ගේ යම් වෙදයෝ ඇත්ද? එ හැම වෙද ශාස්ත්‍ර (අනිස ඇ විසින්) පිරිසිදු දෑන (එ වෙද ප්‍රත්‍යයෙන් උපදනා) සියලු වෙදනාවන්හි විතරාග වූයේ එ හැම වෙද ඉක්මවා සිටි හෙ 'වෙදගු' යි කියනු ලැබෙයි.

533. ආධ්‍යාත්මික සත්‍යානයෙහි හා බාහිර සත්‍යානයෙහි රොගයනට කරුණු වූ (නණ්හා දිට්ඨිමාන යන) ප්‍රපඤ්චයන් හා (එයින් උපදනා) නාමරූප ද (අනිත්‍යාදි විසින්) දෑන, හැම නාමරූප රොගයන්ගේ මූලබ්‍රහ්මකයෙන් ප්‍රමුක්ත වූ තථාත්ම තාදී පුද්ගල 'අනුවිදිත' යි කියනු ලැබෙයි.

534. යමෙක් මෙලොවැ හැම පවි දහමින් වෙන් වූයේ නිරාසුක් ඉක්මැ සිටි හෙ වියඹ ඇත්තේ වෙයි. (චතුරංග සමන්වාගත) වියඹ ඇති ප්‍රධන් ඇති තථාත්ම වූ තාදී එ පුද්ගල ධර්ම යි කියනු ලැබෙයි.

535. යමකුගේ ආධ්‍යාත්මික සත්‍යානයෙහින් බාහිර සත්‍යානයෙහින් වූ සංයෝජන සංඛ්‍යාත බ්‍රහ්මකයෝ ද රාගාදි සංඛ්‍යාමූලය ද සිද්ධලත ලද්දහු වෙත් ද, හැම සංඛ්‍යාමූලයෙන් හා බ්‍රහ්මකයෙන් මුක්ත තථාත්ම වූ තාදී පුද්ගල 'ආජානෙය' යි කියනු ලැබේ.

අථ ඛො සභියො පරිබ්බාජකො - පෙ - භගවතං උත්තරිං පඤ්ඤාං අපුච්ඡි.

- 536 කිං පතතිනමාහු සොතනියං (ඉති සභියො)
අරියං කෙන කථංඤ්ච වරණවාති,
පරිබ්බාජකො කිතති නාම හොති
පුට්ඨො මෙ භගවා ව්‍යාකරොහි.
- 537 සුඤ්ඤාං සබ්බධම්මං අභිඤ්ඤාය ලොකෙ (සභියාති භගවා)
සාවජ්ජානවජ්ජං යදංඤි කිංඤ්චි,
අභිභුං අකථංකරීං විමුක්තං
අනිසං සබ්බධිමාහු සොතනියොති.
- 538 ඡෙත්වා ආසවාහි ආලයානි
විද්වා සො න උපෙති ගඛගසෙය්‍යං
යඤ්ඤං තිව්ඨං පනුජ්ජ පඬං
කප්පං තෙති තමාහු අරියොති.
- 539 යො ඉධ වරණෙසු පතතිපකෙතා
කුසලො සබ්බද ආජානි ධම්මං,
සබ්බස්ස න සජ්ජති විමුක්තො¹
පටිසා යස්ස න සත්ති වරණවා සො.
- 540 දුක්ඛාවපකකං යදංඤි කම්මං
උභ්බවධො තිරියඤ්ඤාපි මජ්ඣෙ,
පරිබ්බාජකො පරිඤ්ඤාචාරි
මායං මානමජ්ජාපි ලොභකොධං
ජරියනනමකාසි නාමරූපං
තං පරිබ්බාජකමාහු පතතිපකෙතාති.

අථ ඛො සභියො පරිබ්බාජකො භගවතො භාසිතං අභිනන්දිතො
අනුමොදිතො අත්තමනො පමොදිතො උදග්ගො පිනිසොමනසාජාතො
උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරස්සධා කරිතො යෙන භගවා තෙන ඤජි-
පණාමෙත්වා භගවතං සම්මුඛා සාරූප්පාහි භාජාහි අභිස්ථි:

1. විමුක්තවිකෙතො - මජ්ඣ.

ඉක්බිති සභිය පිරිවැජි ... මතුයෙහිද භාග්‍යවතුන් වහන්සේගෙන් පැන පිළිවිසි.

536. (සභිය මෙසේ පිළිවිසිසි:) ‘‘කුමකට පැමිණියහු ‘සොත්තිය’ යි කියත් ද? කවර කරුණෙකින් යුක්ත වූවහු ‘අරිය’ යි කියත් ද? කියෙයිත් ‘චරණ සමපන්න’ යි කියත් ද? කවර හෙයෙකින් පරිබ්බාජක නම් වේද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මා විසින් පුළුවස්නා ලදහු විචරණ කරණු මැනව.

537. (බුදුහු මෙසේ වදළහ, සභිය:) (ග්‍රැතමය ප්‍රඥාකෘත්‍ය වශයෙන් හෝ කතීව්‍යකෘත්‍ය වශයෙන් හෝ) විදභිනොපගාමු සාවද්‍ය වූත් අනවද්‍ය වූත් යම් මැ කිසිධර්මයෙක් ඇත් නම් එහැම ධර්මය අසා අනිත්‍යාදි වශයෙන් දැන ක්ලෙශ හා ක්ලෙශසාධාරීය ධර්ම මැඩ සිටී, කථංකථී භාව නැති, කෙලෙස් බැඳුමින් මිදුනු සියලු ස්කන්ධාදියෙහි රාගාදි ඊසා නැතියහු ‘සොත්තීය’ යි කියත්.

538. වතුරාසුවයන් හා උභයාලයන් ප්‍රඥාශ්‍රයෙන් සිඳ (සිවුමගනැණින්) විදාදේ වූ හෙ කිසිදු යෝනිගහිග්‍යසාවකට (පුත්තභිවයට) නො එයි. කාමාදි ත්‍රිවිධසංඤ්චන් හා කාමගුණ පඩ්ධය හා හැරපියා තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි කල්පයට නො එයි. ඔහු ‘අරිය’ යි කියත්.

539. මෙ සස්තෙහි යම් මහණෙක් පසළොස්වරණධර්ම හෙතෙයෙන් (අර්හත්ව සංඛ්‍යාත) ප්‍රාජ්නව්‍යයට පැමිණියේ චරණධර්මකුශල වූයේ හැමවිට නිවාරණධර්මය දතුයේ ද, සියලු ස්කන්ධාදි ධර්මයන්හි නො ලැගේද, උභය විමුක්තියෙන් මිදුනේ ද, යමකුහට ප්‍රතිසයෝ නැද්ද, හෙ ‘චරණ-සමපන්න’ යි කියත්.

540. (අනිත්‍යාධව සංඛ්‍යාත) උඩ හා (අනාගතාධව සංඛ්‍යාත) යට හා (ප්‍රත්‍යුත්පන්නාධව සංඛ්‍යාත සරස හා මැද වූ දුඃඛ විපාක ඇති යම් කිසි කර්මයෙක් ඇත් නම් එ ද, මායා මාන ලොභ ක්‍රොධ යන ධර්මයන් (අප්‍රති සංක්ෂිප්තකභාවයෙන්) ආයඨිමාගීයෙන් දුරු කොට පියා පහාණ පරිඤ්ඤා වශයෙන් පිරිසිඳ දැන හැසිරෙන්නේ නාමරූපය අවසන් කෙළේ ද, ප්‍රාජ්නව්‍යයට පත් එ මහණ පරිබ්බාජකැ යි කියත්.

ඉක්බිති සභිය පරිව්‍රාජක භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුවින් පිළිගෙණ අනුමෙවෙහි කොට තුටුසින් ඇත්තේ ප්‍රමුදිත වූයේ ඔදවැඩි සිතැතියේ හටගත් ප්‍රීති සොම්නස් ඇතියේ හුනස්නෙන් නැහි සිට උතුරුසඵව එකස්ති කොට ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇඳිලි බැඳ හමුයෙහි සිට සාරූප්‍ය ගාථායෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පැසැසිය.

- 541 යාති ව තිණ් යාති ව සලසි
සමනසවාද සිතාති භුට්පඤ්ඤ,
සඤ්ඤකරසඤ්ඤතිසිතාති
ඔසරණාති විනෙයා ඔසතනමගා.
- 542 අතනගු'සි පාරගු දුක්ඛස්ස
අරහාසි සමමාසමවුදෙධා බිණාසවං තං මඤ්ඤ,
පුත්තිමා මුත්තිමා පහුතපඤ්ඤ,
දුක්ඛස්සතනකර අතාරෙසි මං.
- 543 යං මෙ කංඛිතමඤ්ඤසි
විවිකිච්ඡා මං තාරසි නමො තෙ
මුත්ති මොනපථෙසු පතතිපතන
අබ්ලභාදිවච්ඡි භොරතොසි.
- 544 යා මෙ කඤ්ඤා පුරෙ ආසි තං මෙ ව්‍යාකාසි චකඛුමා,
අදධා මුත්තිසි සමවුදෙධා නස්සි නිවරණා තව.
- 545 උපායායා ව තෙ සබ්බෙ විදධස්සා විනලිකතා,
සිත්තිභුතො දමසනෙතො ධිත්තිමා සවච්ඡිකකමො.
- 546 තස්ස තෙ නාග නාගස්ස මහාවීරස්ස භාසතො,
සබ්බෙ දෙවානුමොදනාති උභො නාරදපබ්බතා.
- 547 නමො තෙ පුරිසාර්ඤ්ඤ නාමො තෙ පුරිසුත්තම,
සදෙවකස්මිං ලොකස්මිං නස්සි තෙ පටිපුග්ගලො.
- 548 තුවං බුද්දෙධා තුවං සක්ඛා තුවං මාරාභිභු මුත්ති,
තුවං අනුසයෙ ඡෙත්වා තිණ්ණණා තාරෙසි'මං පජං.
- 549 උපධි තෙ සමතිකකතනා ආසවා තෙ පදුළිතා,
සිහොසි අනුපාදනො පභීනභයභෙරවො.
- 550 පුණ්ඩරිකං යථා වගගු තොයෙ න උපලිප්පති,
ඵවං පුඤ්ඤා ව පාපෙ ව උභයෙ ත්වං න ලිප්පසි,
පාදෙ වීර පසාරෙහි සභියො වතුති සක්ඛනො'ති.

541. මහාප්‍රාඥයෙනි, (අන්‍යාතිර්ථක) ශ්‍රමණයන්ගේ ප්‍රවාදශාස්ත්‍රයන් ඇසුරු කළ යම් තෙසැට මිහදිටු කෙනෙක් ද, ව්‍යවහාරනාමයන් හා විපරිත සංඥවත් ඇසුරු කළ යම් තිථියතනයෝත් වෙන් නම්, එ තිථියන් මැඩ පියා ඔසසඬියාන තමය ඉක්මගියහ නොහොත් ඔසසාගේ දන්තයට ගියහ.

542. නිවන් කරා ගියාව, (එහෙයින්) දුඃඛයාගේ පරතෙර කරා ගියාව, අර්හත් වුහ, සමාක්සමබ්බවහු, ඔබ ක්ෂිණාප්‍රව කොට හඟිවී. ධාතීමත් වව, මුනීමත් වව, ප්‍රභූතප්‍රඥ ඇති වව, දුක් කෙළවර කළ නිදුකානති, මා තරණය කළාව,

543. මාගේ යම් සැකයෙක් දන්නා ලද ද, විවිකිව්‍යාවක් විද, එබිනුදු මා තරණය කළහු ය. ඔබට නමස්කාර වේවා! මොනපමණෙහි අර්හත්‍වයට පැමිණි මුනිවරයානති, ආදිත්‍යබන්ධු වූ ඔබ සොරන වහු යැ.

544. මට පෙර යම් සැකයෙක් විනම්, පසැස්හු එය දුරුලූහ. එකානායෙන් සම්බුද්ධ මුනි වූවහු ය. ඔබට නිවරණයෝ නැත.

545. ඔබ විසින් සියලු උපායාසයෝ වෙසෙයින් නසන ලද්දහ, එහෙයින් විනලිකාන වෙති. සිහිල් වූවහු දහන වූවහු ධාතියමසනන වූවහු සත්‍යනිෂ්ක්‍රම ඇත්තහුය.

546. නිෂ්පාපි උතුමාණනි, නාග වූ මහාවීර වූ දම් දෙසන එ ඔබගේ භාෂිතය, සියලු දෙවියෝ ද, නාරදපඤ්ඤ දෙපවු වැසි උභය දෙවගණයෝද අනුමෙවෙති කෙරෙත්.

547. පුරුෂ ශ්‍රේෂ්ඨයෙනි, ඔබට නමස්කාරවේවා, පුරුෂොක්කමයෙනි, ඔබට නමස්කාරවේවා, දෙවියන් සහිත ලොකයෙහි ඔබට ප්‍රතිපුද්ගලයෙක් නැත.

548. මුඛ වහන්සේ බුද්ධ වන සේක, මුඛ වහන්සේ ශාස්තෘ වන සේක මුඛ වහන්සේ මරුන්මැඩලූ මුනි වන සේක මුඛ වහන්සේ සජ්ඣානුශය සිද්ධියා ඔසනණ කළ සේක. මේ සත්‍යාධ්‍යා ප්‍රජාව එතෙර කළ සේකි.

549. මුඛ වහන්සේ විසින් උපධිහු මොනොවට ඉක්මවනලදහ. මුඛ වහන්සේ විසින් ආප්‍රවයෝ ප්‍රදලිත වෙත්. මුඛ වහන්සේ සිංහ වනසේක, උපාදන රහිත වනසේක ප්‍රතිණභය හෙරව ඇති සේකි.

550. යම්සේ මනරම් පබෙර දියෙහි නො තැවරේද, එසෙයින් පින් හා පව් හා යන දෙකිහි මුඛ වහන්සේ නො තැවරෙන සේක. වීරයන් වහන්ස, පා සහළ දිගු කළ මැනව, සභිය ශාස්තෘන්ගේ පා සහළ වදනෙයි.

අථ ඛො සභියො පරිබ්බාජනො භගවතො පාදෙසු සිරසා නිපතිත්වා භගවතං එතදවොච: අභිකක්කන්තං හො ගොතම - පෙ - ධම්මෙඤ්ච භික්ඛු සඤ්ඤා, ලභෙය්‍යාහං හතෙන, භගවතො සන්තර්කෙ පබ්බජ්ජං. ලභෙය්‍යං උපසම්පදන්ති.

යො ඛො සභිය, අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බා ඉමස්මිං ධම්මචිත්තයෙ ආකඤ්ඤාති පබ්බජ්ජං. ආකඤ්ඤාති උපසම්පදං යො චත්තාරො මාසෙ පරිවසති, චතුත්තං මාසානං අවුච්ඡයෙන ආරද්ධවිත්තා භික්ඛු පබ්බාජෙන්නති උපසම්පාදෙන්නති භික්ඛු භාවාය, අපිච්ච මෙත්ථ ඥානලවෙකෙනතා විදිතාති.

සචෙ හතෙන, අඤ්ඤාතිත්ථියපුබ්බා ඉමස්මිං ධම්මචිත්තයෙ ආකඤ්ඤාතා පබ්බජ්ජං. ආකඤ්ඤාතා උපසම්පදං චත්තාරො මාසෙ පරිවසන්ති, චතුත්තං මාසානං අවුච්ඡයෙන ආරද්ධවිත්තා භික්ඛු පබ්බාජෙන්නති උපසම්පාදෙන්නති භික්ඛු භාවාය, අහං චත්තාරි වසානි පරිවසිස්සාමි, චතුත්තං වසානං අවුච්ඡයෙන ආරද්ධවිත්තා භික්ඛු පබ්බාජෙන්නතු උපසම්පාදෙන්නතු භික්ඛු භාවායාති. අලත්ථ ඛො සභියො පරිබ්බාජනො භගවතො සන්තර්කෙ පබ්බජ්ජං අලත්ථ උපසම්පදං - පෙ - අඤ්ඤාතරො ච ඛො පනායස්වා සභියො අරහතං අහොසිති.

සභියසුත්තං නිවසිතං.

3-7

සෙල සුත්තං

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා අඛග්ගන්තරාපෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙහ සද්ධිං අඛග්ගෙළසෙහි භික්ඛුසංඝෙහි යෙන ආපණං නාම අඛග්ගන්තරාපානං නිගමො තදවසරි, අසෙසාසි ඛො කෙණ්ඤ්‍යො ජට්ඨො සමණො ධුට්ඨ හො ගොතමො සක්කාපුත්තො සක්කාකුලා පබ්බජිතො අඛග්ගන්තරාපෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙහ සද්ධිං අඛග්ගෙළසෙහි භික්ඛුසංඝෙහි ආපණං අනුපාතො, තං ඛො පන භවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසදෙද අඛග්ගන්තො “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමසම්බුද්ධො විජ්ජාවරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථා දෙවමත්තස්සානං බුද්ධො භගවා”ති සො ඉමං ලොකං සද්දවකං සමාරකං සමුහමකං සස්සමණබ්‍රාහ්මණං පජං සදෙවමත්තස්ස සයං අභිඤ්ඤා සඤ්ඤිකත්වා පට්ටෙති, සො ධම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මරේඤ්ඤා කල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්බා ඤ්ඤන්තං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති, සාධු ඛො පන තථාදිපානං අරහතං දස්සනං හොති’ති.

එක්කිනි සහිය පරිව්‍රාජක භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ පාමුල්හි හිසින් හෙවැ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කිය: හවන් ගෞතමයන්වහන්ස, ඉතා කාන්තය, ... ධර්මය හා බික්සහුන් හා සරණ කොටයෙමි. වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පැවිදි ලබමිවා උපසම්පත් ලබමිවා යි.

සහිය අත්තොටුචිරු යමෙක් මෙ ධර්මවිනයෙහි පැවිදි කැමති වේද, උපසම්පදව කැමැති වේද, හෙ සාරමසක් පිරිවෙස් වසයි. සිවුවස් ඇවෑමෙන් ඇරයු සිත් ඇති මහණහු ඔහු හික්ෂුභාවය සඳහා පැවිදි උපසම්පත් කරවත්. තවද මෙ අත්තොටු පිරිවෙස්හි ලා මා විසින් පුද්ගල නානාත්වය දන්නා ලද වෙය යි.

වහන්ස, ඉදින් අත්තොටු චිරුහු මෙ සස්තෙහි පැවිදි පතන්තාහු උපසම්පව පතන්තාහු සාරමසක් පිරිවෙස් පුරන් නම්, සාරමස ඇවෑමෙන් ආරාධිත විත්තයෙන් යුත් මහණහු පැවිදි කරවත් නම් හික්ෂු භාවය සඳහා උපසම්පත්ත කරවත් නම්, මම සතර වසරක් පිරිවෙස් පුරන්නෙමි, සිවුවස් ඇවෑමෙන් ආරාධිතවිත්ත භික්ෂුහු (මා) පැවිදි කෙරෙත්වා, හික්ෂු භාවය සඳහා උපසම්පත් කෙරෙත්වා යි.

සහිය පරිව්‍රාජක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පැවිද්ද ලැබිය, උපසම්පද ලැබිය -පෙ- ආයුෂ්මත් සහිය රහතුන් අතර අනාතරයෙක් විය යි.

සහිය සූත්‍රය නිමි.

3 - 7

සෙල සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලද: එක් සමයෙකිනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අභිගුත්තරාජ දනවුයෙහි සැරිසරණ සේක් අධි තෙළෙස් යල් සියක් මහණුන් ඇති මහ බික්සහුන් සමග අභිගුත්තරාජයන්ගේ ආපණ නම් නියම් ගමට වැඩි සේක. කෙණිය ජටිල මෙ බස් ඇසි: “ශාක්‍ය කුලයෙන් (නික්මැ) පැවිදි වූ ගෞතම ශ්‍රමණශාක්‍ය පුත්‍රයෝ අභිගුත්තරාජ දනවුයෙහි සැරිසරන්නාහු අධි තෙළෙස් යල් සියක් බික්මහසහුන් හා කැටිව ආපණයට පැමිණියහ. එ හවන් ගෞතමයන් වහන්සේගේ මෙබදු කලණ කිත් ගොස මෙසේ පැන නැග: ‘එ හගවත්හු මෙ කරුණෙන් ද අර්හත්හ, සමාසක් සම්බුද්ධයහ, විද්‍යාවරණ සම්පන්නයහ, සුගත්හ, ලොකවිදහ, අනුත්තර පුරුෂදමසාරථිහ. දෙවමනුෂ්‍යයනට ශාස්තෘහ, බුද්ධහ. භාග්‍යවත්හ’ යි මෙසේ උස්ව නැගේය. හෙ දෙවියන් සහිත මිරුන් සහිත, බලුන් සහිත මෙ ලොකය, මහණ බලුණත් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත සත්ත්වත්‍යප්‍රජාව තෙමේ විශිෂ්ටඤානයෙන් සාක්ෂාත් කොට ප්‍රකාශ කෙරෙයි. හෙ ආදි කල්‍යාණ වූ මධ්‍ය කල්‍යාණ වූ පයථි-වසාන කල්‍යාණ වූ සාර්ථ කොට සමාසඤ්ඤා කොට ධර්මය දෙශනා කරයි. කෙවල පරිපූර්ණ පරිශුද්ධ බ්‍රහ්මවංශීය පවසයි. එබදු වූ රහතුන් ගේ දර්ශනය මනාවේ මැ” යි.

අථ ඛො කෙණ්‍දියො ජට්ඨො යෙන හගවා තෙනුපසඬ්ඨම්, උප-
සඬ්ඨම්ඤා හගවතා සද්ධිං සමෙච්ඡාදි, සමෙච්ඡාදනියං කථං සාරාණියං
චිතිසාරෙඤා එකමන්තං නිසිද්දි, එකමන්තං නිසිත්තං ඛො කෙණ්‍දියං ජට්ඨො
හගවා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසසි සමාදපෙසි සමුනෙතපෙසි සමපහංසෙසි.

අථ ඛො කෙණ්‍දියො ජට්ඨො හගවතා ධම්මියා කථාය සන්දසෙසිතො
සමාදපිතො සමුනෙතපිතො සමපහංසිතො හගවතා එතදවොච: අධිවාසෙතු
මෙ හවං ගොතමො ස්වානනාය හත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඬ්ඨෙනාති, එවං
වුත්තො හගවා කෙණ්‍දියං ජට්ඨො එතදවොච: මහා ඛො කෙණ්‍දිය, භික්ඛුසඬ්ඨො
අඛිඤ්ඤායාති භික්ඛුසනාති, තිස්සෙ ඛො බ්‍රාහ්මණෙසු අභිසංසනෙතාති.
දුතියමි ඛො කෙණ්‍දියො ජට්ඨො හගවතා එතදවොච: කිස්සෙ භො
ගොතම, මහා භික්ඛුසඬ්ඨො අඛිඤ්ඤායාති භික්ඛුසනාති, අහස්සෙ
බ්‍රාහ්මණෙසු අභිසංසනො, අධිවාසෙතු මෙ හවං ගොතමො ස්වානනාය
හත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඬ්ඨෙනාති, තතියමි ඛො හගවා කෙණ්‍දියං ජට්ඨො
එතදවොච: මහා ඛො කෙණ්‍දිය, භික්ඛුසඬ්ඨො අඛිඤ්ඤායාති භික්ඛුසනාති,
තිස්සෙ ඛො බ්‍රාහ්මණෙසු අභිසංසනෙතාති, තතියමි ඛො කෙණ්‍දියො
ජට්ඨො හගවතා එතදවොච: කිස්සෙ භො ගොතම, මහා භික්ඛුසඬ්ඨො
අඛිඤ්ඤායාති භික්ඛුසනාති, අහස්සෙ ඛො බ්‍රාහ්මණෙසු අභිසංසනො,
අධිවාසෙතෙව මෙ හවං ගොතමො ස්වානනාය හත්තං සද්ධිං භික්ඛු-
සඬ්ඨෙනාති.

අධිවාසෙසි හගවා තුණ්හිභාවෙන.

අථ ඛො කෙණ්‍දියො ජට්ඨො හගවතො අධිවාසනං විදිඤ්ඤා උට්ඨා-
යාසනා යෙන සකො අසංගො තෙනුපසඬ්ඨම්, උපසඬ්ඨම්ඤා මිත්තා
මච්චෙ ඤාතිසාලොභිතො ආමනෙතසි: සුභ්‍රතනු මෙ හවතො මිත්තා
මච්චා ඤාතිසාලොභිතා සමණො චෙ ගොතමො නිවන්තීතො ස්වානනාය
හත්තං සද්ධිං භික්ඛුසඬ්ඨෙන. යෙන මෙ කායවෙය්‍යාවටිකං කරෙය්‍යාපාති.

එවං තොති ඛො කෙණ්‍දියස්ස ජට්ඨස්ස මිත්තාමච්චා ඤාතිසාලොභිතා
කෙණ්‍දියස්ස ජට්ඨස්ස පටිසසුඤ්ඤා අප්පෙකච්චෙ උද්ධනාති ඛණ්ණි,
අප්පෙකච්චෙ කට්ඨාති ඵාලෙණි, අප්පෙකච්චෙ භාජනාති ධොවණි,
අප්පෙකච්චෙ උදකමණිකං පතිට්ඨාපෙණි, අප්පෙකච්චෙ ආසනාති
පඤ්ඤාපෙණි. කෙණ්‍දියො පන ජට්ඨො සාමංයෙව මණ්ඩලමාලං
පටියාදෙති.

ඉක්බිති කෙණිය ජට්ඨ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු විය යුතු, සිහිකට යුතු කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හිනා. එකත් පසෙක්හි හුන් කෙණිය ජට්ඨයන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැනුම් කරායෙන් මොනොවට දක්වූහ, සමාදන් කරවූහ. මැනවින් උත්තෙජ්ඣ කරවූහ, සම්ප්‍රහර්ෂිත කරවූහ.

එක්බිති කෙණිය ජට්ඨ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් දැනුම් කරායෙන් සන්දර්ශිත වූයේ සමාදන් කරවන ලද්දේ සමුත්තෙජ්ඣ වූයේ සම්ප්‍රහර්ෂිත වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළ කෙළේය: හවත් ගෞතමයෝ සෙට දවසට බික්සහුන් හා සමග මාගේ බත දූවසත්වා'යි. මෙසේ කියන ලද භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙණිය ජට්ඨයන් හට තෙල කරුණ වදළ සේක: කෙණියෙනි, බික්සහු මාත් වෙතී. අඬ තෙළෙස් යල් සියක් මහණහු වෙත්, තො ද වනාහි බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි අභිප්‍රසන්නයෙහි'යි. දෙවන වටත් කෙණිය ජට්ඨ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ දන්වීය: හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, බික් සහුන් මහත් වූව, අඬ තෙළෙස් යල් සියක් මහණුන් වූවද, මා ද බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි අභිප්‍රසන්න වූවද, හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ සෙට දවසට බික්සහුන් සමග මාගේ බත දූවසත්වා'යි තෙවන වටත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙණිය ජට්ඨයන් හට තෙල කරුණ වදළ සේක: කෙණියෙනි, බික්සහු මහත් වෙතී, අඬ තෙළෙස් යල් සියක් මහණහු වෙත්, තො ද වනාහි බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි අභිප්‍රසන්නයෙහි'යි. තෙවන වටත් කෙණිය ජට්ඨ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කිය: හවද් ගෞතමයන් වහන්ස, බික්සහුන් මහත් වූව, අඬ තෙළෙස් යල් සියක් මහණුන් වූව, මා ද බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි අභිප්‍රසන්න වූව හවද් ගෞතමයන් වහන්සේ සෙටදස් සදහා බික් සහුන් හා සමග මාගේ බත දූවසත්වා'යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමහාවයෙන් ඉවසා වදළ සේක.

ඉක්බිති කෙණිය ජට්ඨ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අධිවාසනය දැන හුනස්නෙන් නැගී සිය අසපුව කරා ගියේය. ගොස් මිත්‍රාමාත්‍යයන් හා නැසාලේ නැයන් ඇමතිය: හවත් මිත්‍රාමාත්‍යයෙනි, නැසාලේ නැයෙනි, මබස් අසට. මා විසින් බික්සහුන් හා ග්‍රමණ හවද් ගෞතමයෝ සෙට බතට නිමන්ත්‍රණය කරණ ලදහ. මට කසින් වතාවත් කරව'යි

හවත්නි, එසේය යි කෙණිය ජට්ඨගේ මිත්‍රාමාත්‍යයෝ ද නැසාලේ නැයෝ ද කෙණිය ජට්ඨයන් හට පිළිවදන් අස්වා ඇතැම් හු ගිනි උදුන් වළ කණනි, ඇතැම් හු දර පලනි, ඇතැම් හු බදුන් දෙවනි, ඇතැම් හු දිය සැළ තබනි, ඇතැම් හු අසුන් පණවත්. කෙණිය ජට්ඨ තෙමෙ හෙ මැ මණ්ඩල මාලය පිළියෙල කරයි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සෙලො බ්‍රාහ්මණො ආපණං පටිවසති තිණ්ණං වෙදනං පාරග්ග සතිස්සංඛ්‍යාකෛටුහානං සංඝඛරප්පභෙදනං ඉතිභාස-පඤ්චමානං පදනො වෙය්‍යාකරණො ලොකායතමනාපුරිසලක්ඛණසු අනවයො තිණි මාණවකසනාති මනෙන වාවෙති, තෙන ඛො සමයෙන කෙණ්ඩියෙ ජට්ඨෙ සෙලො බ්‍රාහ්මණො අභිප්පසන්නො හොති.

අථ ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො තිණි මාණවකසනෙහි පරිවුතො ජඤ්ඤාපිභාරං අනුච්චක්ඛමමානො අනුච්චරමානො යෙන කෙණ්ඩියස්ස ජට්ඨස්ස අස්සමො තෙනුපසංඛංගි. අස්සො ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො කෙණ්ඩියස්මිං ජට්ඨෙ අස්සෙකච්ච උද්ධනාති ඛණ්ණෙන -පෙ- අප්පෙ-කච්ච ආසනාති පඤ්ඤපෙන්නෙ කෙණ්ඩියං පන ජට්ඨං සාමංයෙව මණ්ඛලමාලං පටියාදෙනං, දිස්වාන උකණ්ඩියං ජට්ඨං එතද්වොච:

කිංඤ්ඤා හොතො කෙණ්ඩියස්ස ආවාහො වා හවිස්සති, විවාහො වා හවිස්සති, මහායඤ්ඤා වා පච්චුප්පඤ්ඤා, රාජා වා මාගධො සෙනියො ඛිඤ්ඤා රො නිමන්තිතො සවාහනාය සද්ධිං ඛලකායෙනාති.

න මෙ සෙල, ආවාහො හවිස්සති, නපි විවාහො හවිස්සති නපි රාජා මාගධො සෙනියො ඛිඤ්ඤා රො නිමන්තිතො සවාහනාය සද්ධිං ඛලකායෙන, අපි ච ඛො මෙ මහායඤ්ඤා පච්චුප්පඤ්ඤා අස්මි. සමණො ගොතමො සත්ථාපුත්තො සත්ථාකුලා පඤ්ඤානො අභිගුහාරාපෙසු වාරිකං වරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙසන සද්ධිං අස්සිනෙළසෙහි භික්ඛුසනෙහි ආපණං අනුප්පන්නො, නං ඛො පන හවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණං කිත්තිසදෙද අභිගුහනො -පෙ- බුද්ධො භගවාති. සො මෙ නිමන්තිතො සවාහනාය සද්ධිං භික්ඛුසංඝෙනාති.

බුද්ධාති ඛො හො කෙණ්ඩිය, වදෙසි? බුද්ධාති හො සෙල, වදෙසි, බුද්ධාති හො කෙණ්ඩිය, වදෙසි? බුද්ධාති හො සෙල වදෙසිති.

එසමයෙහි සෙල බ්‍රාහ්මණ නිසංකුශාස්ත්‍ර හා ක්‍රියාකල්ප විකල්ප ශාස්ත්‍රය සහිත (ශික්ෂා, නිරුක්ති සංඛ්‍යාත) අක්ෂර ප්‍රහේද ඇති (අර්ථව වේද සතරවන කොට) පුරාණ කථා සංඛ්‍යාත ඉතිහාසය පස්වනු කොට ඇති වේදප්‍රයෙහි කෙළ පැමිණියේ ජද හා ව්‍යාකරණ දෙකේ (විතණ්ඩ-වාද ශාස්ත්‍ර සංඛ්‍යාත) ලොකායත ශාස්ත්‍රයෙහි හා මහා පුරුෂ ලක්ෂණා-ධිකාරයෙහි) පරිපූර්ණ වූයේ ආපණයෙහි වෙසෙයි. ශිෂ්‍ය මාණවකයන් තුන්සියකට වේද මන්ත්‍ර හදාරවයි. එසමයෙහි කෙණිය ජට්ඨ කෙරෙහි සෙලබ්‍රාහ්මණ මොනොවට පැහැදුනේ වෙයි.

එකල්හි සෙල බ්‍රාහ්මණ තුන්සියක් මාණවකයන් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ ජඩ්‍යා විහාර කරණයේ කෙණිය ජට්ඨයන් ගේ අසපුව කරා එළැඹියේයැ. සෙල බ්‍රාහ්මණ කෙණිය ජට්ඨ වෙතැ උදුන් කණනුවන් අසුන් පනවනුවන්ද කෙණිය ජට්ඨයන් තමා මැ මණ්ඩලමාල ය පිළියෙල කරණුවන් ද දිට්. දෑක කෙණිය ජට්ඨ හට නෙල කිය:

කිම භවත් කෙණියගේ ආවාහයෙක් හෝ වන්නේද? විවාහයෙක් හෝ වන්නේද? මහායාගයෙක් හෝ එළඹ සිටියේද? සෙට දවස් සඳහා බලකායයෙන් යුත් මගධාධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජ හෝ බතින් පවරණ ලද්දේ දැයි.

සෙලයෙනි, මාගේ ආවාහයෙක් හෝ නො වන්නේ යැ, විවාහයෙක් හෝ නො වන්නේ යැ, බල සෙන් හා මගධිපති සෙනිය බිම්බිසාර රජ හෝ සෙට දවස් සඳහා නිමනනුන නො වෙයි, වැලිදු මට එළඹ සිටි මහා යඥයෙක් ඇත. සැහැකුලෙන් නික්ම පැවිදි වූ ශ්‍රමණ ශාක්‍ය පුත්‍ර ගෞතමයෝ අධිගුත්තරාප ජනපදයෙහි සැරිසරන්නාවු අධි තෙළෙස් යල් සියක් බික්මහසහන හා කැට්ට ආපණයට පැමිණියහ, එ භවත් ගෞතමයන්ගේ වෙචන් කලාපණ කීර්තිසොමයෙක් උස්වැනැගේ යැ. -පෙ-බුද්ධයහ, හඟවත්හ''යි. ඔබ බික් සහුන් හා සලග මා විසින් සෙට දවසට නිමන්ත්‍රණ කරණ ලදහ.

භවත් කෙණියෙනි, බුද්ධයහ'යි කියති? භවත් සෙලයෙනි, 'බුද්ධයහ' යි කියමි. භවත් කෙණියෙනි, 'බුද්ධයහ' යි කියති? භවත් සෙලයෙනි, 'බුද්ධයහ' යි කියමි.

අප්ථං ඛො සෙලසුඤ්ඤානං චායද්ධොති: සොසොපි ඛො ඵසො දුප්පභො ලොකස්මිං යදිදං බුද්ධො'ති. ආගතොති ඛො පන අසොකං මනෙසු අවතනිංස මහාපුරිසලක්කණොති යෙහි සමන්තාගතස්ස මහාපුරිසස්ස දොව ගතියො භවන්ති අනඤ්ඤා. සථෙ අගාරං අජ්ඣාචස්ති, රාජා භොති චක්කවත්ති ධම්මොකා ධම්මරාජා චාතුරතො විජිතාපි ජනපදස්වා-වරියප්පතො සත්තරතනං මනනාගතො. තස්මාති සත්තරතනාති භවන්ති, සෙය්‍යාපීදං: චක්කරතනං හස්සරතනං අසුරතනං මහිරතනං ඉසිරතනං ගහපතිරතනං පරිණායකරතනමෙව සත්තමං, පරොසහස්සං ඛො පනස්ස දුක්ඛා භවන්ති සුරා වීරඤ්ඤා පරසෙනප්පමදදා, සො ඉමං පඨවිං සාගරපරියන්තා අදරොඤ්ඤා අසඤ්ඤා ධම්මෙන අභිවිජිය අජ්ඣාචස්ති. සථෙ ඛො පනාගාරස්වා අනගාරියං පබ්බජති අරහං භොති සමමාසමිබුද්ධො ලොකෙ විචිත්තච්ඡද්දො.

කහං පන භො කෙණ්ඩය, එතරහි සො භවං ගොතමො විහරති අරහං සමමා සමිබුද්ධො'ති.

එවං වුත්ත කෙණ්ඩයො ජට්ටො දුක්ඛිණං. ඛාහං පහගහෙත්වා සෙලං බ්‍රාහ්මණං චායද්ධොව: යෙනෙසා භො සෙල නිලචනරාජිති,

අප්ථං ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො තිහි මාණවකස්සතෙහි සද්ධිං යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, අප්ථං ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො තෙ මාණවකෙ ආමනෙකහි: අප්පසද්ද භොතො ආගච්ඡන්තු පදෙ පදං. හික්ඛිපන්තා, දුරාසද්ද හි තෙ භගවතො සිහාව එකචරා, යද්ද වාහං භොතො, සමණෙන ගොතමෙන සද්ධිං වංනන්තාං මා ටෙ භොතො, අන්තරන්තරා කථං ඔපාතෙථ, කථාපරිවයාසානං මෙ භවතො ආගමෙන්නති.

අප්ථං ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි, උප-සඤ්ඤාමි භගවතා සද්ධිං සමෙමාදි, සමෙමාදතියං කථං සාරාණියං¹ විතිසාරෙත්වා එකමන්තං හිසිදි, එකමන්තං නිසිද්ධො ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො භගවතො කායෙ අවතනිංසමහාපුරිසලක්කණොති සමනෙකසි², අද්දසා ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො භගවතො කායෙ අවතනිංස මහාපුරිස-ලක්කණොති යෙහුයොන ධංපෙත්වා දොව, ද්විසු මහාපුරිසලක්කණෙසු කඤ්ඤා විචිකිච්ඡති නාධිමුච්ඡති න සමපසිද්ධති, කොසොහිතෙ ව චිත්තඉග්ගෙ පසුනච්චිකාය ව,

1. සාරණියං - මජ්ඣං, මු-2.

2. සමනෙකසි - මජ්ඣං, මු 2,

එකල්හි සෙල බමුණු හට තෙල සිත විය: 'බුද්ධයන්' යන යම් මෙ තෙපුලෙක් වේ නම් තෙල හඬ ද ලොවහි දුර්ලභ වේ ය'යි අපගේ වෙද මන්ත්‍රයෙහි දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණ කෙනෙක් ඇත. යම් බදු ලක්ෂණයෙන් සමන්වාගත මහාපුරුෂයකු හට දෙ ගතියෙක් මැ වේ ද අන්‍ය ගතියෙක් නො වේ ද එබදු ලක්ෂණයෝ'ය. ඉදින් ගෙහි ඉසුරුව වෙසේ නම් ධාර්මික වූ ධර්මරාජ වූ සිංසයුරු හිමි කොට ඉසුරු වූයේ සතුරන් දනන සුදු වූයේ දනවුහි තහවුරු බවට පැමිණියේ සජ්ජා-රත්නයෙන් සමන්වාගත වූයේ සක්විති රජ වෙයි. ඔ හට මේ සජ්ජා-රත්නයෝ වෙති, ඔහු කවරහ යන්: වක්‍ර රත්නය, හස්ති රත්නය, අශ්ව රත්නය, මණි රත්නය, ස්ත්‍රී රත්නය, ගාහපති රත්නය, සත් වැනි වූ පරිණායක රත්නය. ඔ හට වනාහි ශූර වූ විරාඬයවරුප වූ සතුරු සෙන් මඬනා, අධිරා දහස් පුත්‍රයෝ වෙන්, හෙ සයුරු පිරියත් කොට ඇති මෙ ලිච් පොළොව අදර්ශයෙන් අගස්ත්‍රයෙන් ධර්මයෙන් දිනා ගෙණ ඉසුරු ව වෙසෙයි. ඉදින් ගෙන් නික්ම ඇනාරිය සඬබොන ශාසනයට වදි නම්, අර්හත් සමාක් සම්බුද්ධ වූයේ ලොවහි පෙරළ ක්ලෙශවැදන ඇතියේ වෙ'යි.

හවත් කෙණියෙනි, දැන් එ හවත් ගෞතම සමාක් සම්බුද්ධයෝ කොහි වෙසෙත් ද?

මෙයේ අසත් මැ කෙණිය ජට්ට දක්ෂිණ බාහුව නභා සෙල බමුණු හට තෙල කිය: හවත් සෙලෙයනි, යම් දිගෙකින් තෙල නිල් වන පෙන වේ නම් (එහි යයි),

ඉක්බිති සෙල බ්‍රාහ්මණ මාණවකයන් තුන්සිය කැවිට්ට ලා ගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේය. එක්බිති සෙල බමුණු මාණවක-යන් තුන්සිය ඇමැතිය: හවත්නි, අල්පශබ්දව පියෙහි පිය බහන්නා හු එව, සිංහයන් සෙයින් එකවර වූ එ භාග්‍යවත්හු දුරාසද වෙන් මැයි. (ලංචිය නොහෙත් මැයි) හවත්නි, යම් විවෙක ශ්‍රමණ ගෞතමයන් සමග මන්ත්‍රණ කෙරෙමි නම්, හවත්හු මාගේ කථායෙහි නහමක් අතුරු කථා හෙළවයි, හවත්හු මාගේ කථා පයඝ්වසානය අපෙක්ෂා කෙරෙත්වා යි.

එක්බිති සෙල බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ගියේය. ගොස් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සතුටු වියයුතු, සිහි කට යුතු කථා කොට ගිමවා එකත් පස් හි හින. එකත් පස් හි හුන් සෙල බ්‍රාහ්ම-ණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ රූපකායයෙහි දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණු සෙවිය. සෙල බමුණු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිරුරෙහි දෙකක් තබා බොහෝ කොට දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණු දිටි. දෙමහපුරිස් ලකුණෙකැ සැක දනවයි, විචිකිත්සා කෙරෙයි, අධිමොක්ෂ නො කෙරෙයි, ප්‍රසන්න භාව-යට නො යෙයි: කොෂාවහිත වස්ත්‍රගුහයෙහි ද ප්‍රභූත ජීව්වතායෙහි ද යි.

අප්ථ ඛො භගවතො එතදහොසි: පසානි ඛො මෙ අයං සෙලො
 බ්‍රාහ්මණො අවතතිංසමහාපුරිසලක්ඛණානි යෙභුයොන ඨපෙඤා දෙව, ද්විසු
 මහාපුරිසලක්ඛණෙසු කඛබ්බි විචිකිච්ඡති නාධිමුච්ඡති න සමපසිද්ධති,
 කොසොහිතෙ ව චුළුගුණෙ පහුතජිව්‍යතාය වාති. අප්ථ ඛො භගවා
 නථාරුපං ඉද්ධාහිසඛාරං අභිසඛබ්බාසි යථා අඤ්ඤා සෙලො බ්‍රාහ්මණො
 භගවතො කොසොහිතං චුළුගුණං, අප්ථ ඛො භගවා ජිව්‍යං භික්ඛාමෙඤා
 උගොපි කණ්ණසොනානි අනුමසි පටිමසි, උගොපි නාසිකසොනානි
 අනුමසි පටිමසි, කෙවලං ලොචමණං ජිව්‍යාය ජාදෙසි.

අප්ථ ඛො සෙලසුඤ්ඤා බ්‍රාහ්මණස්ස එතදහොසි සමනනාගතො ඛො
 සමණො ගොතමො අවතතිංසමහාපුරිසලක්ඛණෙහි පරිපුණ්ණෙහි නො
 අපරිපුණ්ණෙහි නො ව ඛො නං ජානාමි බුද්ධො වා නො දා, සුතං ඛෙ
 පන මෙතං බ්‍රාහ්මණානං වුද්ධානං මහලුකානං ආචරියපාචරියානං
 භාසමානානං, යෙ තෙ භවන්ති අරහත්තො සමමාසලිබුද්ධා තෙ සකෙ
 වණ්ණෙහි භස්සමානෙ අකතානං පාතුකරොනතිති, යනුනාහං සමණං
 ගොතමං සම්මුඛා සාරුප්පාහි ගාථාහි අභිසම්මෙය්‍යන්ති, අප්ථ ඛො සෙලෙ
 බ්‍රාහ්මණො භගවතං සම්මුඛා සාරුප්පාහි ගාථාහි අභිසම්මෙය්‍යන්ති.

551. පරිපුණ්ණකායො සුරුචි සුජාතො වාරුදස්සනො,
 සුවණ්ණවණ්ණො¹ භගවා සුසුඤ්ඤායොසි විරියවා.

552. නරස්ස හි සුජාතස්ස යෙ භවන්ති විසඤ්ඤා
 සබ්බෙ තෙ තව කායසම්මං මහාපුරිසලක්ඛණං.

553. පසන්නතතෙතො සුමුඛො බ්‍රහ්ම උජු පතාපවා,
 මරෙඤ්ඤා සමණසඛස්ස ආදිවෙදා' ව විරොචසි.

554. කල්‍යාණදස්සානො භික්ඛු කඤ්ඤාසනාහිභක්ඛවා,
 කිං තෙ සමණභාවෙන එවං උක්ඛමවණ්ණන්තො.

1. සුවණ්ණවණ්ණො - සිඛු 2.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සිත විය: මෙ සෙල බ්‍රාහ්මණ දෙකක් තබා මාගේ දෙතිස් මහපුරිස් ලකුණු බොහෝ කොට දක්නේය, දෙමහපුරිස් ලකුණෙක් හි සැක දනවයි, විචිකිත්සා කෙරෙයි, අධිමොක්ෂ නො කෙරෙයි, පහන් නොවෙයි: කොපවහිත වස්ත්‍රගුහ්‍යයෙහි හා ප්‍රභූත ජිහ්වකායෙහි හායි. එක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ යම් පරිදි-යෙකින් සෙල බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ කොපාවහිත වස්ත්‍ර ගුහ්‍යය දිවි නම්, එපරිද්දෙන් සාද්ධාහිසාස්කාරයක් කළසේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දිව බැහැරි කොට ලා දෙකන් සිළු අනුමග්ගික කළහ, පරාමග්ගික කළහ, දෙතාසාසිදුරුදු අනුමග්ගික කළහ, පරාමග්ගික කළහ, හැම නළල් මඩුලු දිවෙන් වැසුහ.

එක්බිති සෙල බමුණු හට තෙල සිත විය: අපරිපූර්ණ නොව පරි-පූර්ණ වූ ම දෙතිස් මහා පුරුෂ ලක්ෂණයෙන් ශ්‍රමණ හවත් ගෞතමයෝ සමන්වාගත වෙති. උහු බුදුහ භෝධි නො බුදුහ භෝධි නො ද දනිමි.

“යම් මැ අර්හත් සමයක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේ වෙන් නම්, උන් වහන්සේ තමන් ගුණ වණනු ලබන් ම තමන් පාළු කෙරෙතැ”යි වෘද්ධ වූ ජාති මහල්ලක වූ ආවායඝ්‍ය ප්‍රාවායඝ්‍යයන්ගේ තෙල බස මා විසින් අසන ලද මැයි. මම ශ්‍රමණ ගෞතමයන් වහන්සේ අභිමුඛෙහි සාරූප්‍ය ගාථායෙන් තෙමන්තෙමි නම් මැනවයි. එක්බිති සෙල බ්‍රාහ්මණ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේ අභිමුඛෙහි සාරූප්‍ය ගාථායෙන් පැසැසිය.

551. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, (මහ පුරිස් ලකුණින් පිරිපුන් හෙයින් නො හුනු අහ පසහ ඇති බැවිනුදු) පිරිපුන් සිරිරු ඇතියව, සොදුරු සිරිරු පැහැ ඇතියව, (ආරෝහ පරිණාහ සම්පත්ති යෙනුදු සංස්ථාන සම්පත්ති යෙනුදු) සුජාතයව, සිත්කලු දඹන (හෙවත් නෙත්) ඇතියව, රන්වන් පැහැ ඇත්තව, ඉතා සුදු දළ ඇත්තව, ප්‍රධන් වීර්‍ය ඇත්තව.

552. සුජාත වූ පුරුෂයකුහට යම් බදු වියදුන්හ වෙන් නම්, එ හැම මහා පුරුෂ ලක්ෂණයෝ ලුභ්‍යවහන්සේගේ සිරුරෙහි වෙති.

553. (පඤ්චර්ණ ප්‍රසාද සම්පත්තියෙන්) පහන් නෙත් ඇත්ත ව, (පිරිපුන් සඳ මඬල බදු හෙයින්) සුමුඛ ව, (ආරෝහ පරිණාහ සම්පත්ති හෙයින්) වෘහත් වව. (බඹහුගේ මෙන් සෘජු ශාත්‍ර ඇති හෙයින්) සෘජුවව, (ජ්‍යොතිර්මද් භාවයෙන්) ප්‍රතාප ඇතිය ව, ශ්‍රමණ සඤ්ඤාගේ මධ්‍යයෙහි ආදිත්‍ය සෙයින් වොරදහු.

554. කලණ දසුන් ඇති මහණ ව, කසුන් බදු සිව් ඇත්ත ව, මෙ සෙයින් උත්තම චර්ණ ඇති තොපගේ ශ්‍රමණ භාවයෙන් කවර අවියෙක?

555. රාජා අරහස්සි හවිතුං වකකවත්ති රථෙසහො,
වාතුරතොතා විජිතාවි ජලේසණ්ඩසා ඉසසරො.
556. ඛන්තියා භොජරාජානො අනුයුක්තා හවන්ති තෙ,
රාජාහිරාජා මනුජිනෙදු රජ්ජං කාරෙහි ගොතම.
557. රාජාහමස්මි¹ සෙල (ඉති හගවා) ධම්මරාජා අනුක්තරො,
ධම්මෙන වකකං වතෙත්ති වකකං අසන්තිවත්තියං.
558. සමබ්බුද්ධා පටිජානාසි (ඉතිසෙලො බ්‍රාහ්මණො) ධම්මරාජා
අනුක්තරො,
ධම්මෙන වකකං වතෙත්ති ඉති භාසසි ගොතම.
559. කොඤ්ඤ සෙනාපතී භොතො සාවකො සන්දද්ධියො,
කො තෙ ඉමං අනුවතෙත්ති ධම්මවකකං පවත්තිතං.
560. මයා පවත්තිතං වකකං (සෙලාති හගවා) ධම්මවකකං අනුක්තරං,
සාරිපුත්තො අනුවතෙත්ති අනුජාතො තථාගතං.
561. අභිකෂ්ඤායං අභිකෂ්ඤාතං භාවෙනඛිඤ්ඤා භාවිතං,
පහාතඛං පහිතං මෙ තස්මා බුද්ධාස්මි බ්‍රාහ්මණ.
562. විනාසසු මයි කඛඛං අධිමුච්චසසු බ්‍රාහ්මණ,
දුල්ලභං දසසනං හොති සම්බුද්ධානං අභිණ්ණසො.
563. යෙසං වො දුල්ලභො ලොකෙ පාතුභාවො අභිණ්ණසො,
සො'හං බ්‍රාහ්මණ සම්බුද්ධා සල්ලකතො අනුක්තරො.
564. බ්‍රහ්මභූතො අතිතුලො මාරසෙනසමඤ්ඤො,
සඛ්ඛාමිත්තෙ වසිකකා මොද්දමි අකුතොභයො.
565. ඉමං භොතොතා නිසාමෙප්පං යථා භාසති වක්ඛුමා,
සල්ලකතො මහාවිරො සීහො ව නදති වනෙ.

1. රාජාහමස්මි - සිඳු 2.

555. දඬුදිවට ඉසුරු වූ කිසිසයුරු හිමි කොට සතුරන් දිනන සුදු රාජශ්‍රේෂ්ඨ වූ සක්විති රජ වන්නට ගියහ.

556. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, භොග යුක්ත ක්ෂත්‍රියයෝ ද රජහු ද නොපට අනුයුක්ත වෙත්. මනුෂ්‍යෝද්‍ර රාජාධිරාජ වූ යෙහි රජය කරව.

557. සෙලයෙනි, මම අනුත්තර ධර්ම රාජන් වූ රජිමි. (කිසිවකු විසිනුදු) නො පැවැත් විය හැකි වක්‍රය වන ආණ්ඩවක්‍රය (සත්තිස් බොධි පාක්ෂික) ධර්මයෙන් පවත් වන්නෙමි'යි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළහ.)

558. (සෙල බ්‍රාහ්මණ මෙසේ කියයි) ගෞතමයන් වහන්ස, 'අනුත්තර ධර්ම රාජ වූ සම්බුද්ධ යෙමි'යි පිළින කර වූ ද? දැනමින් අණසක් පවත්ව මැයි කියයි නො:

559. ශාස්තෘ වූ භවත්හු ගේ අන්වයාගත ශ්‍රාවක වූ දම් සෙනෙවි කවරේ ද? නොප විසින් පවත්වන ලද මේ ධර්ම වක්‍රය කවරෙක් අනුවර්ත කෙරේ ද?

560. (සෙල බමුණු අමතා බුදුහු මෙසේ වදළහ:) “තරාගතයනට අනුජාත වූ ශාරිපුත්‍ර මා විසින් පවත්වන ලද වක්‍රය වූ අනුත්තර ධර්ම වක්‍රය පවත්වයි.”

561. (විද්‍යා, විමුක්ති සංඛ්‍යාත) අභිඤ්ඤා ධර්මය මා විසින් අභිඤ්ඤා වෙයි. (මාර්ග සත්‍යය සංඛ්‍යාත) වැඩියුතු ධර්මය වඩන ලද, සමුදය සත්‍ය සංඛ්‍යාත ප්‍රභාතවාය ධර්මය ප්‍රතිණ වෙයි. බමුණ, එහෙයින් බුද්ධ යෙමි.

562. බ්‍රාහ්මණය, මා කෙරෙහි සැක හැර පියව, අධිමොක්ෂය පිහිටුව, සම්බුදුන්ගේ එක්වත් දර්ශනය දුර්ලභ වේ.

563. යම් සම්බුදු වරුන් ගේ නිරතුරු පාළුවීම ලොකයෙහි දුර්ලභ වෙයි, බ්‍රාහ්මණය. එබඳු මම අනුත්තර වූ (රාගාදිශල්‍යයන් උදුරණ හෙයින්) ශල්‍යවෛද්‍ය වූ සමායක් සම්බුද්ධ යෙමි.

564. බ්‍රහ්ම (ශ්‍රේෂ්ඨ) භූත යෙමි උපමා ඉක්ම වූ යෙමි, මර සෙන් වඩනෙමි (පඤ්චමාර සංඛ්‍යාත) හැම සතුරන් වශයෙහි කොට (මැඩ) කිසිවකුගෙහුද නොබානෙමි තුටු වෙමි.”යි

565. භවත්ති, පසැස් ඇතියේ යම් සේ බෙණේ නම්, මෙය අසවූ. ශල්‍යවෛද්‍ය වූ මහා වීර තෙමේ වෙනෙහි සිහරදකු සෙයින් නාද කෙරෙයි.

566. බ්‍රහ්මභූතං අතිතුලං මාරසෙනසමඥනං,
කො දිස්වා නසාසිදෙය්‍යං අපි කණ්ණාභිජාතිකො.

567. යො මං ඉච්ඡති අනෙතු යො ටා නිච්ඡති ගච්ඡතු,
ඉධාහං පබ්බජිස්සාමි වරපඤ්ඤාසං සනතිකෙ.

568. එතඤ්ඤා රුච්ඡති භොතො සත්ත්වාසම්බුද්ධසාසනං,
මයමපි පබ්බජිස්සාමි වරපඤ්ඤාසං සනතිකෙ.

569. බ්‍රාහ්මණා තිස්සා ඉමෙ යාවන්ති පඤ්ඤාලිකතා,
බ්‍රහ්මවරියං වරිස්සාමි හගවා තව සන්තිකෙ.

570. සවාකබාහං බ්‍රහ්මවරියං (සෙලාති හගවා) සන්ධිස්සකමකාලිකං,
යත්ථ අටොසා පබ්බජ්ජා අපමන්තස්ස සික්ඛානාති.

අලත්ථ ඛො සෙලො බ්‍රාහ්මණො සපරිසො හගවතො සනතිකෙ
පබ්බජ්ජං. අලත්ථ උපසම්පදං. අථ ඛො කෙණ්ණියො ජට්ටො තස්සා
රත්තියා අවමයෙන සතෙ අස්සමෙ පණිතං බාදනියං භොජනියං පටියා-
දපෙතො හගවතො කාලං ආරොවාපෙසි, කාලො භො ගොතම නිට්ඨිතං
හත්තනාති.

අථ ඛො හගවා පුබ්බත්තසම්මයං නිවාසෙතො ජත්තවිචරමාදය යෙන
කෙණ්ණියං ජට්ටස්ස අස්සමො තෙත්තාසඛස්මි. උපසඛස්මිතො පඤ්ඤාතො
ආසන්න නිසිදි, සඬ්ඨිං භික්ඛුසංඝෙසන. අථ ඛො කෙණ්ණියො ජට්ටො බුද්ධ-
පට්ඨිං භික්ඛුසංඝං පණිතෙන බාදනියෙන භොජනියෙන සහස්සා සත්තපෙසි
සම්පවාරෙසි. අථ ඛො කෙණ්ණියො ජට්ටො හගවත්තා භුක්තාටිං ඔනිත-
පත්තපාණිං අඤ්ඤාතරං නිවං ආසනං ගහෙතො එකමන්තං නිසිදි. එකමන්තං
නිසිතනං ඛො කෙණ්ණියං ජට්ටං හගවා ඉමාහි ගාථාහි අනුමොදි.

571. අග්ගිහුක්ඛමුඛා යඤ්ඤා සාවිත්ති ඡන්දසො මුඛං,
රාජා මුඛං මත්තස්සානං නදීතං සාගරො මුඛං.

572. නසබ්බත්තානං මුඛං වන්දෙ අදිවෙවා තපනං මුඛං,
පුඤ්ඤං ආකඛමානානං සංඝෙසා වෙ යජනං මුඛනාති.

566. ශ්‍රේෂ්ඨ වූ උපමානිකෘත්ත වූ මර සෙන් මඩනා සම්බුද්ධන් දැක නිව ජාතික වූ ද කවරෙක් නම් නො පහද නේ ද?

567. යමෙක් රුස්තේ නම් මා අනුගමන කෙරේවා, යමෙක් නො කැමැතියේ නම්, (හෙ) යේවා, උත්තම ප්‍රඥා ඇති බුද්ධන්ගේ හමුයෙහි මැ මම පැවිදි වන්නෙමි' යි,

568. ඉදින් හවන් හට තෙල සමාසක් සම්බුද්ධ ශාසනය රුස්තේ නම් වරප්‍රාඥ වූ බුද්ධන්ගේ හමුයෙහි අපිදු පැවිදි වන්නෙමු.

569. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, ඇදිලි බැඳි මේ තුන්සියක් බමුණෝ, මුඛ වහන්සේ හමුයෙහි බබ්බර සරම්භයි යැහැන.

570. සෙලයෙනි, යම් ශාසනයෙක්හි අප්‍රමත්තව හික්මෙන්නහු ගේ ප්‍රවුණාව නො සිස් වේ නම්, මේ ශාසනබ්‍රහ්මවය්‍යීය සාඤ්ඤාචරිත වෙයි. අකාලික වෙයි. ස්වාධ්‍යාන ද වේ යයි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළහ.

සෙල බ්‍රාහ්මණ පිරිස් සහිත වූයේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ පැවිදි ලද්දේය. උපසම්පද ලැබීය. එක්බිති කෙණිය ජට්ටි එ රු ඇවෑමෙන් සිය අසපුයෙහි ප්‍රණීත බාඳ්‍ය භොජ්‍යයන් පිළියෙල කරවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේට හටත් ගෞතමයන් වහන්ස, (මේ දනට) කල් වෙයි, බත් නිමැව්නැයි කල් දැන්විය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙර වරුයෙහි හැඳෑ පෙරවැ පා සිවුරු ගෙණ කෙණිය ජට්ටියාගේ අසපුව කරා එළැඹීමසේක. එළැඹ පනටන ලද අස්තෙහි බික් සහන් සමග හුන් සේක: ඉක්බිති කෙණිය ජට්ටි බුදු පාමොක් බික් සහන් ප්‍රණීත බාඳ්‍ය භොජ්‍යයන් සියතින් සන්තර්පණ කෙළේය. මොනොවට පැවරිය. ඉක්බිති කෙණිය ජට්ටි දන් වැලඳු පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා පැමිණ අන්‍යාතර නිවාසනයක් ගෙණ එකත් පසෙක හින. එකත් පසෙක හුන් කෙණිය ජට්ටි හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ගාථායෙන් අනුමෝ-
වෙති කළ සේක:

571. යඤ්‍යෝ අග්නි භොත්‍රය ප්‍රමුඛ කොට ඇත්තාහ. වෙදයට භාවිත්‍රිය ප්‍රමුඛ වෙයි, මිනිස්තට රජ ප්‍රමුඛ වෙයි. නදිනට සයුර ප්‍රමුඛ වෙයි.

572. (යොග වශයෙන්) නැකැත් තරුනට සඳ පාමොක් වෙයි. තවන වුනට ආදිත්‍ය (හිරු) ප්‍රමුඛ වෙයි. පින් කැමතිව යාග කරණ වුනට එකාන්-
තයෙන් සබ්බයා ප්‍රමුඛ වේ,

අප්ථං ඛො භගවා කෙණ්ඩියං ජට්ඨං ඉමාහි ගාථාහි අනුචොදිතා උච්ඡා-
යාසනා පකකාමී. අප්ථං ඛො ආයස්මා සෙලො සපරිසො එකො වූපකට්ඨො
අපපමනො ආතාපි පතිතකො විහරනො න චිරසෙසව යසසත්ථාය
කුලපුත්තා සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජන්ති. නදනුත්තරං බ්‍රහ්ම-
වරියපරියොසානං දිවෙස්ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සමච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ
විහාසී.

බිණා ජාති වුසිතං බ්‍රහ්මවරියං කතං කරණියං නාපරං
ඉත්තිකායාති. අබ්‍යඤ්ඤාසි අඤ්ඤාතරො වංඛො පනායස්මා සෙලො
සපරිසො අරහතං අහොසී.

අප්ථං ඛො ආයස්මා සෙලො සපරිසො යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමී.
උපසඤ්ඤාමිතා එකංසං විචරං කතා යෙන භගවා උතතඤ්ඤාමි. පණාමෙතා
භගවන්තං ගාථාහි අජ්ඣාසාමි.

573. යං තං සරණමාගමම ඉතො අට්ඨමි වක්ඛම,
සත්තරකෙනන භගවා දන්තමහ තව සාසනෙ.

574. තුවං බුද්ධො තුවං සත්ථා තුවං මාරාහිහු මුනි,
තුවං අනුසයො ජෙතා තිණ්ණො තාරෙසි'මං පජං.

575. උපධි තෙ සමතික්කන්තා ආසවා තෙ පදලිතා,
සිහොසි අනුපාදනො පභිණ්ඩයභෙරවො.

576. හිසඛවො නිසතා ඉමෙ තිට්ඨන්ති පඤ්ඤාමානා,
පාදෙ වීර පසාරෙහි නාගා වඤ්ඤාතා සත්ථුනොති.

සෙලසුත්තං නිවසීතං.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ ගාථායෙන් කෙණිය ජට්ඨ හට අනුමෙවෙති කොට හුනස්නෙන් නැගී වැඩී සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් සෙල තෙරහු පිරිස් සහිත ව එකලා වූයේ ගණසංගණිකායෙන් වියෝ වූයේ අප්‍රමත්තව කෙලෙස් නවන වැර ඇතියේ නිවන් කෙරෙහි මෙහෙයු සිත් ඇතිව වසනුයේ යම් රහත් බවක් සඳහා ආචාර කුලපුත්‍රයෝ මොනොවට ගෙන් හික්ම අනගාරිය සස්නට වදිත් නම්, මාර්ග ඔත්මවයනයෙහි අවසානය වූ ඒ උතුම් අර්හත් ඵලය ඉහාත්මයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දෑන සාක්ෂාත් කොට එයට එළඹ වාස කෙළේය.

(ප්‍රතිසන්ධි ජනක කර්මක්ෂයයෙන්) පුනර්භව සංඛ්‍යාත ජාතිය ක්ෂීණ වූය, මග බලසර වැස නිමවන ලද, සිවු මග කරණි කරණ ලද මෙ රහත්බව පිණිස අනෙකෙක් නැතැයි මොනොවට පසක් කොට දති. ආයුෂ්මත් සෙල තෙරහු පිරිස් සහිත ව රහතුන් අතුරෙහි අන්‍යතර ද වූහ.

ඉක්බිති පිරිස් සහිත ආයුෂ්මත් සෙල තෙරහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ සිවුරු එකස් හි කොට ලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙතැ ඇදිලි බැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් මෙසේ කීහ:

573. පසැසුන් වහන්ස, මෙයින් අටවැනි දිනෙහි යම් බඳු තොප වෙත ආවමෝ නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තොප ගේ සස්නෙහි සත් රැයෙකින් දැමුනමෝ වම්හ.

574. මුනිවරයන් වහන්ස, තෙපි බුද්ධවව, තෙපි ශාස්තාවව. තෙපි මාරුභිභූවව. තෙපි සත්අනුශයන් සිදු සසර තරණය කළහු මා හා මාගේ ප්‍රජාව හා එතර දූවහු.

575. තොප විසින් උපධිහු සමතික්‍රාන්ත වෙති. තොපගේ ආසුවයෝ පළන ලදහ. ප්‍රතිණ භය හෙරව ඇති, උපාදන විසින් නොගන්නා තෙපි සිංහවව.

576. මෙ තුන්සිය මහණහු බඳැදිලිව මෙහි ඩිට්ත්, මහාවිරයෙනි, පා විදුපුව මැනව. (නිෂ්පාප හෙයින්) නාගයෝ ශාස්තෘහුගේ පා වදනාහයි.

සෙල සූත්‍රය නිමි.

සලලසුතතං

577. අනිමිත්තමනඤ්ඤානං මව්වානං ඉධ ජීවිතං,
කසිරඤ්ඤා පරිත්තඤ්ඤා තඤ්ඤා දුකෙඛන සඤ්ඤානං.
578. නභි සො උපකකමො අපඨි යෙන ජාතා න මියරෙ,
ජරමි පඤ්ඤා මරණං එවංධමො හි පාණිනො.
579. එලානමිච්ච පකකානං පාතො පතනතො භයං,
එවං ජාතානමව්වානං නිව්වං මරණතො භයං.
580. යථාපි කුමහකාරස්ස කතා මතතිකභාජනා,
සකෙඛ භෙදනපරියනකා¹ එවං මව්වාන ජීවිතං.
581. දහරා ව මහනතා ව යෙ බාලා යෙ ව පණ්ඩිතා,
සකෙඛ මච්චුච්චසං යනති සකෙඛ මච්චුපරායනා.
582. තෙසං මච්චුපරෙතානං ගච්ඡතං පරලොකතො,
න පිතා තායතෙ දුක්ඛං ඤාති වා පත ඤාතකෙ.
583. පෙකඛනං යෙව ඤාතිනං පස්ස ලාලපනං පුට්ඨ,
එකමෙකො ව මව්වානං ගොවජෙකො වීය නිශති.
584. එවමඛ්භාහතො ලොකො මච්චුනා ව ජරාය ව,
තස්මා ධීරා න සොවනති විදිඤ්ඤා ලොකපරියායං.
585. යස්ස මග්ගං න ජානාසි ආගතස්ස ගතස්ස වා,
උභො අතෙත අසම්පස්සං නිරුත්ථං පරිදෙවසි.
586. පරිදෙවසමානො වෙ කඤ්ඤි අත්ථං උදබ්බගෙ,
සමමුලොකා හිංසමත්තානං කඨිරා වෙනං විචකඛණො.

---

1. භෙදනපරියනකා-මජ්ඣ.

සලල සූත්‍රය

577. මෙලොවහි මනුෂ්‍යයන්ගේ ජීවිතය (මරණය හඟවන) නිමිති නැතියෙක. එහෙයින් මැ අඤ්ඤා යැ. සුඛ යාපනිය නොවෙයි. අල්පද වෙයි. එද දුකින් යුක්තය.

578. යම් උපක්‍රමයෙකින් උපන් සත්ත්වයෝ නොමියෙන් නම්, එබඳු උපක්‍රමයෙක් නැත, ජරාවට පැමිණ ද (නො පැමිණ ද) මරණය වෙයි, ප්‍රාණිහු මෙබඳු සැඟවී ඇතියහ.

579. පටිපක්ඛ (ඉදුනු) එලයනට ප්‍රාතඃකාලයෙහි (අලුයම) පතන යෙන් වන බිය සෙයින් උපන් සත්ත්ව නරතුරු මරණින් බිය උපදනේ ය.

580. යම් සෙයෙකින් කුඹලු විසින් කරණ ලද මැටිමුවා බදුන් හැම බදුම හිම කොට ඇතියේ ද, මිනිසුන්ගේ ජීවිතයක් එබඳු වෙයි.

581. ලදරු කෙනෙක් වෙත්වයි මහලු කෙනෙක් වෙත්වයි යම් අඤ්ඤා කෙනෙක් වෙත්වයි පණ්ඩිත කෙනෙක් වෙත්වයි, උහු හැම මරවසට යෙති හැම මාත්‍යපරායණ වෙත්.

582. මරහු විසින් මඩනා ලද උන් පරලොව යන් මැ පියා සිය පුතු පරලොවින් නො රක් නේය. ඥතිහු ගෝ සිය නැයන් නො රක්නාහ.

583. බලව, ඥාතීන් බලාසිටුන්මැ බොහෝ දෙන නන් දෙඩන්මැ එකලාවු මැ මර මිනිසුන් අතුරෙන් එකඑකා ගොසාතකයා යෙයින් ගෙණයනු ලැබෙයි.

584. මෙසේ ලොව මාත්‍යහු විසිනුදු ජරාව විසිනුදු මැඩුනේ වෙයි. එහෙයින් ලොකස්වභාවය දැන ධීරයෝ නො සොවිති.

585. මවු කුසට පැමිණියා වූත් මියගියාවූත් යමකුගේ ගතාගතමාර්ගය නොදනුයෙහි නම්, උභයාත්මයන් නොදක්මින් නිරර්ථකව වලප්නෙති.

586. ඉදින් වලප්නා නැතැත්තේ කිසි අර්ථයක් දරා නම් විවක්ෂණ නැතැත්තේ ද සම්මුඛ වැ තමා පෙළමින් තෙල මැ කරන්නේය.

587. නහි රුකෙන න සොකෙන සන්තිං පට්ඨාති වෙනසො,
භීයසසුප්පජ්ජනෙ දුක්ඛං සරිරං උපහඤ්ඤති.
588. කියො විච්ඡේදො හවති හිංසමත්තානමත්තනා,
න තෙන පෙනා පාලෙනති නිරුද්ධා පරිදෙවනා.
589. සොකමසුප්පහං ජනතු භියො දුක්ඛං නිගව්ජති,
අනුක්ඛිනතො කාලකතං සොකස්ස වසමනිගු.
590. අඤ්ඤපි පස්ස ගමිනෙ යථාකම්මපුගෙ නරෙ,
මච්ඡුතො වසමාගත්තෙ එතදෙනෙ විධි පාණිනො.
591. යෙන යෙන හි මඤ්ඤානි තතො තං හොති අඤ්ඤථා,
එතාදියො විනාහාවො පස්ස ලොකස්ස පරියායං.
592. අපි වෙ වස්සසතං ජීවෙ භීයො වා පන මානවො,
ඤ්ඤාතිසංඝා විනා හොති ජානාති ඉධ ජීවිතං.
593. තස්මා අරහතො සුඤ්ඤා විනෙය්‍ය පරිදෙවිතං¹,
පෙනං කාලකතං දිස්වා න සො ලබ්භා මයා ඉති.
594. යථා සරණමාදිත්තං වාරිනා පරිනිබ්බුතො,
එවමිධි ධීරො සප්පඤ්ඤ පණ්ඩිතො කුසලො නරො
බිප්පමුප්පජ්ජිතං සොකං වානො තුලංච ඩංසයෙ.
595. පරිදෙවං පජ්ජාඤ්ඤ දෙමනස්සඤ්ඤ අත්තනො,
අත්තනො සුඛමෙයානො අබ්බතෙ සලලමත්තනො.
596. අබ්බුද්ධසලලො අසිතො සන්තිං පප්පුය්‍ය වෙනසො,
සබ්බසොකං අතික්කතො අසොකො හොති නිබ්බුතොති.

සලලසුත්තං නිවර්තනං.

1. පරිදෙවිතං-ප්‍ර 2

587. රොදනයෙන් හෝ නොනයෙන් හෝ චිත්තශාන්තිය නොලබයි. ඔහුට අධිකමාත්‍රායෙන් දුක් උපදනේ ය. සිරිරු ද වැනැසෙයි.

588. කෘශවුයේත් දුර්වර්ණවුයේත් වෙයි. තෙමේ තමා නසන්නේ ද වෙයි. එ පරිදෙවනායෙන් මිය ගියාහු ද තමන් නොරක්නාහ. එ හෙයින් පරිදෙවනා නිරර්ථක වෙයි.

589. ඥාතිව්‍යසනශොක නොහරනා නරතෙම බෙහෙවින් දුකට පැමිණෙයි. කල්ලරිය කළහු අනුව සොචින්නේ ශොකවශයට ම ගියේ වෙයි.

590. පරලොච ගමනට සැදි සිටුනා, කම්බු පරිදි මියන, මාරවශයට පැමිණ සසලන, මෙලොවහි අන්‍ය ප්‍රාණින් ද බලව.

591. යම්මැ අයුරෙකින් සත්කයෝ හඟිත් නම්, එය එයින් අන් පරිදි වෙයි. මෙබඳු විනාශාවයෙක් ඇත. ලොකසවහාවය බලව.

592. ඉදින් මිනිස් තෙමේ සිය වසක් හෝ ඉන් වැඩියක් හෝ පිවන් වේ නම්, නෑ ගණයාගෙන් (මරණ විසින්) වියෝ වේ මැයි. මෙලොවහි දිවි මෙසේ දන්නේ ය.

593. එකරුණින් මැ රහත්හුගේ (සම්බුද්ධන්ගේ) මෙබඳු ධර්මදෙශනා අසා පරිදෙවනා හැරපියා කල්ලරිය කළ පරලොච ගියහු දක තෙල ප්‍රෙත මා විසින් යළි නොලද හැක්කේ"යි පරිදෙවනා හැර පියන්නෝ ය.

594. ගින්නෙන් ඇවිළුගත් ගෙයක් දියෙන් යම් සෙයින් හිචන ලද්දේ ද එ සෙයින් කෙලෙස් පිරිනිවි ධාතියමපන්නසවාහාවික ප්‍රඥ ඇති (බහුශ්‍රැත ප්‍රඥයෙන්) පණ්ඩිත වූ චිත්තාමය ප්‍රඥයෙන් දක්ෂ වූ නර තෙම උපන් ශොකය මාරුතය පුළුන් පෙදක් සෙයින් වහා පිඹ හරන්නේ ය,

595. තම හට සුව පතනුයේ තමාගේ පරිදෙව යැ තෘෂ්ණා යැ, දෙමනස යැ යන ශල්‍යයන් උදුරා ලන්නේ ය.

596. උදුරාලූ සෝහුල් ඇතියේ තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි කිහිප නොවූයේ චිත්තශාන්තියට පැමිණ සඵශොකයන් ඉක්මැවූයේ කෙලෙස් පිරිනිවියේ අශොක වේ යයි.

සඟ්ග සූත්‍රය නිමි.

වාසෙට්ඨසූතකං.

එවං මෙ සූතං එකං සමයං හගවා, ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡා-
නඛගලවනසණ්ඛෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන සබ්බභූලා අභිඤ්ඤානා
බ්‍රාහ්මණමහාසාළා ඉච්ඡානඛගලෙ පට්ඨස්සන්ති, සෙය්‍යථිදං වඩ්ඪි බ්‍රාහ්මණො
තාරුකෙධා බ්‍රාහ්මණො, පොකකරසාති බ්‍රාහ්මණො ජාත්‍රසෙය්‍යාති බ්‍රාහ්මණො
කොදෙය්‍යා බ්‍රාහ්මණො අඤ්ඤෙ ව අභිඤ්ඤානා අභිඤ්ඤානා බ්‍රාහ්මණ-
මහාසාළා. අප්ථ ඛො වාසෙට්ඨභාරද්වාරජනං මාණවානං ජඩ්ඛාවිහාරං
අනුච්චිකමානානං.¹ අනුච්චරමානානං.² අයමන්තරා කථා උදපාදි, කථං
හො බ්‍රාහ්මණො හොතිති.

භාරද්වාරො මාණවො එව මාහ: යතො ඛො හො උභතො සුජාතො
හොති මාතිතො ව පිතිතො ව සංසුඤ්ඤානං යාව සත්තමා පිතා-
මහසුගා අකම්මෙනා අනුපකක්ඛෙය්‍යා ජාතිවාදෙන එත්තාවතා ඛො
බ්‍රාහ්මණො හොතිති.

වාසෙට්ඨො මාණවො එව මාහ: යතො ඛො හො සිලවා ව හොති
විත්තසම්පන්නො ව එත්තාවතා ඛො බ්‍රාහ්මණො හොතිති. නෙව ඛො
අසකම් භාරද්වාරො මාණවො වාසෙට්ඨං මාණවං සඤ්ඤපෙත්තුං, න පන
අසකම් වාසෙට්ඨො මාණවො භාරද්වාරං මාණවඤ්ඤා සඤ්ඤපෙත්තුං.

අප්ථ ඛො වාසෙට්ඨො මාණවො භාරද්වාරං මාණවං ආමන්තෙයි:
අයං ඛො භාරද්වාර සමණො ගොතමො සකාපුත්තො සකාකුලා පබ්බ-
ජිතො ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡානඛගලවනසණ්ඛෙ, තං ඛො පන
හවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කිත්ඤ්ජයෙද්‍ය අබ්‍රහ්මණො: ඉතිපි-
-පෙ- බ්‍රුද්ධා හගවාති. ආයාම හො භාරද්වාරජ, යෙන සමණො
ගොතමො තෙනුපසඤ්ඤාසාම, උපසඤ්ඤාසාම සමණං ගොතමං එතමඤ්ඤා
සුඤ්ඤාසාම, යථා නො සමණො ගොතමො ව්‍යාකරිසාති තථා නං
ධාරෙසාමාති. එවං හොති ඛො භාරද්වාරො මාණවො වාසෙට්ඨසං
මාණවසං පට්ඨස්සෙයි.

අප්ථ ඛො වාසෙට්ඨභාරද්වාරො මාණවා යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාසාම.
උපසඤ්ඤාසාම හගවා සඤ්ඤා සමමාදිස්සු. සමමාදනියං කථං සාරාණියං
විතිසාරෙකං එකමන්තං නිසිදිස්සු, එකමන්තං නිසිදෙනා ඛො වාසෙට්ඨො
මාණවො හගවන්තං ගාථාය අජ්ඣහාසි.

1. අනුච්චිකයනානං-මජ්ඣං
අනුච්චිකමානානං-බ්‍ර 2

2. අනුච්චරනානං-මජ්ඣං

වාසෙට්ටි සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉච්ඡානඨගල නම් ගම්හි ඉච්ඡානඨගල වන ලැහැබිහි වැඩ වසන සේක, එ සමයෙහි බොහෝ අභිඤ්ඤ වූ බ්‍රාහ්මණමහාසාරයෝ ඉච්ඡානඨගලයෙහි වාසය කරති. උහු කවරහ යන්: වඩ්ඤී බ්‍රාහ්මණය, කාරුක්ඛ බ්‍රාහ්මණය පොක්ඛරසාකී බ්‍රාහ්මණය, ජානුස්සොණී බ්‍රාහ්මණය, තොදෙය්‍ය බ්‍රාහ්මණය, අනාච්ඡන්ද අභිඤ්ඤ බ්‍රාහ්මණ මහා සාරයෝ යන මොහු යි. එකල්හි ජඨසාවිහාර සඳහා ඔබ මොබ අනුච්ඡික්‍රමණ කරණ අනුච්චරණ කරණ වාසෙට්ටි, භාරද්වාජ බ්‍රාහ්මණ මාණවකයන් අතර මෙ අතුරු කථාව පහළ විය. “භවත්ති කෙසේ බ්‍රාහ්මණ වෙය”යි?

භාරද්වාජ මාණව මෙසේ කිය: යම් කරුණෙකින් මවුපසින් හා පිය පසින් හා දෙපසින් සුජාත වේද, සුපිරිසිදු මවුකුස් ඇතියේ ද, සත් මුතු පරපුර තෙක් (ජාතිගොත්‍ර විසින්) අවඤ්ඤ නොවූයේ ද, ජාතිවාදයෙන් අනුපකාෂ්ට වූයේ ද මෙ තෙක් කරුණින් බ්‍රාහ්මණ වෙය”යි,

වාසෙට්ටි මාණව මෙසේ කිය: “භවත්ති, යම් කරුණෙකින් සිල් වත් වේද, වත්සපන්වේද මෙතෙක් කරුණින් බ්‍රාහ්මණ වෙය”යි. භාරද්වාජමාණව වාසෙට්ටි මාණවයාට කරුණු ගන්වන්නට නොමැ හැකි විය. වාසෙට්ටිමාණවයාත් භාරද්වාජ මාණව හට කරුණු හැඟ විය නො හැකි මැ විය.

එකල්හි වාසෙට්ටි මාණව භාරද්වාජ මාණවයා ඇමැතිය: “භාරද්වාජයෙනි, ශාක්‍යකුලයෙන් පැවිදිවූ මේ ශ්‍රමණ ගෞතම ශාක්‍ය පුත්‍ර ඉච්ඡානඨගල ගම්හි ඉච්ඡානඨගල වනලැහැබිහි වැඩැ වෙසෙයි. එ ජවත් ගෞතමයන්ගේ මෙවන් කලණ කිත් ගොසෙක් උස් ව නැංගේය. එ භගවත් -පෙ- බුද්ධය, භාග්‍යවත්”හයි. ජවත් භාරද්වාජයෙනි, යමිහ, ශ්‍රමණ ගෞතමයන් කරා එළැඹේවිහ. එළැඹ මහණගොයුම්හුවෙතින් තෙල කරුණ අසා දනුමිහ, ශ්‍රමණ ගෞතමයෝ යම් ලෙසෙකින් අපට උචරණ කරන්නාහු නම්, එසෙයින් එය අසා ධරම්හ”යි. “භවත්ති, එසේය”යි භාරද්වාජ මාණව වාසෙට්ටි මාණව හට පිළිවදන් ඇස් විය.

එක්බිති වාසෙට්ටි, භාරද්වාජ මාණවයෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හා සමග සතුටු වූහ. සතුටු විය යුතු සිහිකටයුතු කථා කොට නිමවා එකත් පස්හි හුන්හ. එකත්පස්හි හුන් වාසෙට්ටි මාණව භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ගාථායෙන් කරුණු සැල කළේයැ:

597. අනුඤ්ඤාපටිඤ්ඤා නෙවිජ්ජා මයමසම් හො,
අහං පොකඛරසාතිස්ස තාරුකඛස්සා'යං මාණුවො.
598. නෙවිජ්ජානං යදකඛාතං නනු කෙවලිනො'සම් සෙ,
පදකා'සම් වෙය්‍යාකරණං ජප්ප ආවරියසාදිසා.
599. තෙසං නො ජාතිවාදස්මිං විවාදෙ අත්ති ගොතම,
ජාතියා බ්‍රාහ්මණො හොති භාරද්වාපො ඉති භාසති.
අහංකම් කම්මනා බ්‍රුමි එවං ජානාහි වක්ඛුම.
600. තෙ න සකෙකාම සඤ්ඤපෙත්තුං අඤ්ඤමඤ්ඤං මයං උභො,
හගවතං පුට්ඨමාගමම සමබුද්ධං ඉති විස්සුතං.
601. වඤ්ඤං යථා බයාතීතං පෙවච පඤ්ඤලිකා ජනා,
වඤ්ඤානා නමස්සන්ති එවං ලොකස්මි ගොතමං.
602. වක්ඛුං ලොකෙ සමුප්පන්නං මයං පුච්ඡාම ගොතමං,
ජාතියා බ්‍රාහ්මණො හොති උදහු භවති කම්මනා;
අජානනං නො පබ්බුහි යථා ජානෙමු බ්‍රාහ්මණං.
603. තෙසං වොහං ව්‍යක්ඛිස්සං (වාසෙට්ඨාති හගවා) අනුපුබ්බං
යථාතථං
ජාතිවිභාගං පාණානං අඤ්ඤමඤ්ඤ හි ජාතියො.
604. තිණරුකෙඛපි ජානාථ න වාපි පටිජානරෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤ හි ජාතියො.
605. තතො කීටෙ පටඬෙහ ව යාව කුත්තකිපිලිකෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤ හි ජාතියො.
606. වතුප්පදෙ පි ජානාථ බුද්ධකෙ ව මහජලකෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤමඤ්ඤ හි ජාතියො.

597. අපි දෙදෙන (ගුරුන් විසිනුදු අපවිසිනුදු) අනුඤ්ඤා ප්‍රතිඤ්ඤා ත්‍රිවිද්‍යා ඇතියම් හ. මම. පොක්කරසාති ඇදුරුහුගේ දෙටු අතැවැසි යෙමි. මම මාණව කාරුක්ක ඇදුරුහුගේ දෙටු අතැවැසි වෙයි.

598. ත්‍රිවේදයන් පිළිබඳ යමක් උගන්වන ලද නම්, අපි එහි නිෂ්ඨාගතයම්හ. පදනදරන්නමෝ වියරණ දකුටමෝ (වේද සම්බන්ධ) ජල්පයෙහි ආවායාසී සදාශයම්හ.

599. ගෞතමයන් වහන්ස, එ අප දෙදෙන අතර ජාතිවාද නිවර්තනයෙන් විවාදයෙක් ඇත. ඒ ජාතියෙන් බ්‍රාහ්මණ වේ යයි භාරද්දාර්ථ බෙණෙයි, කර්මයෙන් බ්‍රාහ්මණ වෙති මම් කියමි, චක්ඡුර්මකුන්වහන්ස, තෙල කරුණ මෙසෙයින් දනගන්නා සේක්වා.

600. එ අපි දෙදෙන උනුත් ගිවිස්වන්නට නො හැකියම්හ. (එහෙයින්) ‘සම්බුද්ධහ’යි විශ්‍රුත භාග්‍යවතුන් පුළුවස්නට පැටිණියම්හ.

601. යම්යෝ ජනයෝ (ක්ෂයානිකවූ) පිරිසුන් සඳ දක බදුදිළි වෙත්ද; එසෙයින් ලොවහි ගෞතමයන් ද වෙනැ පැමිණ වදනාහු නමදිත්.

602. අපි ලොවහි උපන් ක්‍රවණැසවූ ගෞතමයන් පුළුවසුම්හ: “ජාතිමාත්‍රයෙන් බ්‍රාහ්මණවේද? නැතහොත් කර්ම ගෙනයෙන් බ්‍රාහ්මණ වේ? දූ”යි. යම් පරිද්දෙකින් අපි බ්‍රාහ්මණයා ගඳුනමෝ නම්, එ පරිද්දෙන් නොදන්නා අපට දන්වා වදළ මැනැවි.

603. වාසෙට්ඨයෙනි, එ කොපට මම අනුපිළිවෙළින් ජාතිවිභාගය ඇති සැටියෙන් විවරණ කරන්නෙමි. ඒ ඒ ප්‍රාණීන්ගේ ජාතිහු අන්‍ය අන්‍ය (නානාප්‍රකාර වූවාහු) මැ වෙත් යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළහ.

604. (පළවූ මැ) තෘණ වෘක්ෂයන් (අනුපාදින්නක වස්තූන්) දනුව. ඔහු (අපි තෘණයම්හ, අපි වෘක්ෂයම්හ’යි) ප්‍රතිඤ්ඤා නොකෙරෙති. ඔවුන්ගේ ලිඛිගය (සංස්ථානය) ජාතිමය වෙයි, (ඔවුන්ගේ) ජාතිහු නානාප්‍රකාර මැ වෙත්.

605. අනතුරුවැ සිති කිහිඹින් හිමකොට ඇති කෘමි පලහැටියනුදු දනිවු. ඔවුන්ගේ ලිඛිගය ජාතිමය වෙයි, ජාතිහු අන්‍යෝන්‍ය මැ වෙති.

606. කුදු මහත් ඔවුපා සතුනුදු දනුව, ඔවුන්ගේ ලිඛිගය මැ ජාතිමය වෙයි, ජාතිහු නානාප්‍රකාර වෙත්මැයි.

607. පාදුරෙ'පි ජානාථ උරගෙ දියපිට්ඨකෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤාමඤ්ඤා හි ජාතියො.
608. තතො මචෙජ'පි ජානාථ ඔදකෙ වාරිගොවරෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤාමඤ්ඤා හි ජාතියො.
609. තතො පක්ඛිපි ජානාථ පත්තයානෙ විහඬගමෙ,
ලිඛං ජාතිමයං තෙසං අඤ්ඤාමඤ්ඤා හි ජාතියො.
610. යථා එතාසු ජාතිසු ලිඛං ජාතිමයං පුට්ඨ,
එවං භාජි මනුසෙසසු ලිඛං ජාතිමයං පුට්ඨ.
611. න කෙසෙහි න සිසෙත න කණ්ණිකාහි න අකඛ්ඨි
න මුඛෙත න නාසාය න ඔට්ටෙහි හමුති වා.
612. න ගිව්‍යාය න අංසෙහි න උදරෙන න පිට්ඨියා,
න යොනියා න උරසාන සමාධෙත මෙට්ඨනෙ.
613. න හස්සෙහි න පාදෙහි නාඛුලිහි නාබ්භි වා,
න ජඩ්ඝාහි න උරුහි න වණ්ණණ්ණාසරෙන වා.
ලිඛං ජාතිමයං තෙව යථා අඤ්ඤාසු ජාතියු.
614. පට්ඨකං ව සරිරෙසු මනුසෙසසෙවනං න විජ්ජති,
වොහාරඤ්ඤා මනුසෙසසු සමඤ්ඤාය පවුට්ඨති.
615. යො හි කොච්චි මනුසෙසසු ගොරකං උපජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි කසසකො යො න බ්‍රාහ්මණො.
616. යො හි කොච්චි මනුසෙසසු පුට්ඨ සිප්පෙන ජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි සිප්පිකො යො න බ්‍රාහ්මණො.
617. යො හි කොච්චි මනුසෙසසු වොහාරං උපජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි වාණියො යො න බ්‍රාහ්මණො.

607. දික් පිටු ඇති උදරය මැ පාකොට ඇති උරගන්ද දැනුව. ඔවුන්ගේ ලිඛිතය ජාතිමය වේ. ජාතිහු නානාප්‍රකාර මැ වෙත්.

608. තවද, දිය මැ වාසගුම් කොට ඇති ජලජ මත්ස්‍යයෙකු දැනුව, ඔවුන්ගේ ලිඛිතය ජාතිමය වෙයි, ජාතිහු අන්‍යෝන්‍ය මැ වෙත්.

609. තවද, පියාපත් යාන කොටගත්, ආකාශවාරී පක්ෂීහු ද දැනුව, ඔවුන්ගේ ලිඛිතය ජාතිමය වෙයි. ජාතිහු නානාප්‍රකාර වෙත්.

610. යම් සෙයෙකින් තෙල ජාතීන් කෙරෙහි පාර්ක් ලිඛිතය ජාතිමය වේ ද, එසෙයින් මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි ජාතිමය වූ පාර්ක් ලිඛිතයෙක් නැති.

611. කෙස් හෙයින්ද පාර්ක් ජාතිමය ලිඛිතයෙක් නැත. ශීර්ෂයෙකු නැත. කර්ණයෙකු නැත. තෙත්‍ර හෙතෙයෙකු නැත. මුඛයෙකු නැත, නාසායෙකු නැත, පතාලිකු නැත, බැම්බු නැත.

612. ශ්‍රීවායෙකු (පාර්ක් ජාතිමය ලිඛිතයෙක්) නැත. අංසයෙකු නැත, උදරයෙකු නැත. පෘෂ්ඨයෙකු නැත, යොනියෙකු නැත, හෘදයෙකු නැත, සම්බාධස්ථාන යෙහි ද නැත. මෙමුත්‍රය යෙහි ද නැත.

613. අතිකු නැත, පයිකු නැත, ඇඟිලියෙකු නැත, නියෙකු නැත, ජම්ඝායෙකු නැත, උරුයෙකු නැත, පැහැයෙකු නැත, ස්වරයෙකු නැත, අන්‍ය (පශුපක්ෂි ආදී) ජාතීන්හි සෙයින් (මිනිසුන් කෙරෙහි) ජාතිමය පාර්ක් ලිඛිතයෙක් නො මැති.

614. මිනිස් සිරුරෙහි (අන්‍ය ජාතීන් කෙරෙහි මෙන්) තෙල (පාර්ක් ජාතිමය) ලිඛිතයෙක් විද්‍යාමාන නොවෙයි, මනුෂ්‍යයන් කෙරෙහි (නානාක විධාන ප්‍රයත්නය සහිතව) වෙනස් ව්‍යවහාරමාත්‍රයෙන් කියනු ලැබේ.

615. මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යම් මැ කිසිවෙක් ගෞරව්‍යයෙන් (කෘෂි-කර්මයෙන්) දිවි වටා නම්, වාසෙට්ඨය, හෙ කෘෂ්ණ (ගොවි) හයි මෙසේ දැනුව, බ්‍රාහ්මණ නොවේ.

616. මිනිසුන් අතුරෙහි යම් මැ කිසිවෙක් නානා ශිල්පයෙන් දිවි වටා ද, වාසෙට්ඨය, හෙ ශිල්පියෙකු යි මෙසේ දැනුව, බ්‍රාහ්මණ නොවේ.

617. මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යම් මැ කිසිවෙක් ව්‍යවහාරයෙන් (වණික්කර්මයෙන්) දිවි වටා නම්, වාසෙට්ඨයෙකි, හෙ වෙළෙඳෙකැයි මෙසේ දැනුව බ්‍රාහ්මණ නොවේ.

618. යො හි කොච්චි මනුසෙසසු පරපෙසෙසුන ජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි පෙසසිකො සො න බ්‍රාහ්මණො.
619. යො හි කොච්චි මනුසෙසසු අදින්නං උපජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි වොරො එසො න බ්‍රාහ්මණො.
620. යො හි කොච්චි මනුසෙසසු ඉස්සන්දං උපජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි යොධාජීවො¹ න බ්‍රාහ්මණො.
621. යො හි කොච්චි මනුසෙසසු පොරොතිවෙවන ජීවති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි යාජකො සො න බ්‍රාහ්මණො.
622. යො හි කොච්චි මනුසෙසසු ගාමිං රට්ඨඤ්ඤා භුඤ්ජති,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාහි රාජා එසො න බ්‍රාහ්මණො.
623. නවා' හං බ්‍රාහ්මණං බ්‍රුමි යොගිජං මහතිසමුපං,
භොවාදි නාම සො භොති සවෙ භොති සකිඤ්ඤානො. '
624. සබ්බසංයෝජනං ඡේද්වා යො වෙ න පරිනස්සති,
සබ්බාතිගං විසංයුතං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
625. ඡේද්වා නඤ්ඤිං වරත්ඤ්ඤා සන්දානං සහනුකකමං,
උකඛිත්තපලිසං බ්‍රුහිං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
626. අකෙකාසං වධබන්ධඤ්ඤා අදුට්ඨො යො තිතිකකති,
බන්ධිබලං බලානිකං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
627. අකෙකාධනං වතවන්දං සිලවන්දං අනුසංදං,
දන්තං අනතිසාරිරං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

---

1. යොවාජීවො - සිල 2

618. මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යම් මැ කිසිවෙක් පරහට මෙහෙවරින් දිව්වටා නම්, වාසෙට්ඨය හෙ මෙහෙකරුවෙකු යි මෙසේ දනුව, බ්‍රාහ්මණ නොවේ.

619. මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යම් මැ කිසිවෙක් අධිනාදනින් දිව්වටා නම්, වාසෙට්ඨය, හෙ සොරෙකුයි මෙසේ දනුව, බ්‍රාහ්මණ නොවේ.

620. මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යම් මැ කිසිවෙක් ආයුධ ශිල්පයෙන් දිව්වටා නම් වාසෙට්ඨය, හේ යොධාජීවියෙකුයි මෙසේ දනුව, බ්‍රාහ්මණ නොවේ.

621. මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යම් මැ කිසිවෙක් පෙරෙව් කැමින් දිව්වටා නම්, වාසෙට්ඨය, හේ යාජකයෙකුයි මෙසේ දනුව, බ්‍රාහ්මණ නොවේ.

622. මනුෂ්‍යයන් අතුරෙහි යම් මැ කිසිවෙක් ගමන් රචන් වලද කෙරේ නම්, වාසෙට්ඨයෙනි, තෙල බ්‍රාහ්මණ නොව රජෙකු මෙසෙයින් දනුව.

623. මවුකුස උපන්, යොනිපවු පුභුලකු බ්‍රාහ්මණ යි මම නො කියමි, හෙ 'හොවාදි නම් වේ. හෙ එකාන්තයෙන් (රාශාදිකිකුණයෙන් යුක්ත වන හෙයින්) සකිකුණ වේ. රාශාදි කිකුණ නැති, ආදාන රහිත එරහත් ම බ්‍රාහ්මණ යි මම කියමි.

624. හැම දස සංයෝජනයන් සිද්ධියා යමෙක් එකැතියෙන් තෘෂ්ණායෙන් නොබා නම්, රාශාදි සංඛයෙන් ඉක්මැ ගිය, වතුර්විධ යොගයෙන් නො බැඳුනු එ රහත් බ්‍රාහ්මණ යි මම කියමි.

625. (බද්ධ චෛර සඬබ්‍යාන) ක්‍රොධය ද (බන්ධන භාව සඬබ්‍යාන) තෘෂ්ණාවරත්‍රය ද (අනුශය සඬබ්‍යාන) අනුක්‍රම සහිත දෙසැට මිසදිටු හැකිල්ල ද සිද්ධියා උත්තමිජ්ජන වූ අවිද්‍යා සඬබ්‍යාන පලිස ඇති සිවුසස්දම් පිළිවිදි හෙයින් බුද්ධ නම් වූ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ යි මම කියමි.

626. යමෙක් නො කිපි සිත් ඇත්තේ දශවිධ ආක්‍රොශය ද (පාණි ආදියෙන්) පෙළුම් ද අත්දුබන්ධනාදියෙන් බැඳුම් ද ඉවසා නම්, ක්ෂාන්ති බල ඇති ක්ෂාන්ති බලය අනික (ඇති) කොට වැටෙන එ රහත් බ්‍රාහ්මණ යි මම කියමි.

627. ක්‍රොධ නොකරණ, දුක්ඛිත ඇති, චතුපාරිශුද්ධි ශීලයෙන් යුත් තෘෂ්ණොත්සද රහිත වූ, සධ්වින්ද්‍රිය දමනයෙන් දමුනු, (පශ්චිම ස්කන්ධ සඬබ්‍යාන) අනුත්ම ගරිර ධරණ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ යි මම කියමි.

- 628 වාරි පොඤ්ඤාපඤ්ඤා ආරග්ගෙරිව සාසපො,
යො න ලිප්පති¹ කාමෙසු තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 629 යො දුක්ඛස්ස පජානාතී ඉධෙ'ව ඛයමක්ඛනො,
පනතභාරං විසංයුත්තං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 630 ගමහිරපඤ්ඤං මෙධාවිං මග්ගාමග්ගස්ස කොවිදං,
උත්තමකං අනුප්පන්නං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 631 අසංසථං ගහවෙස්ඨි අනාගාරෙති චූහයං,
අනොකසාරිං අපට්ඨං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 632 කිංකරා දණ්ඩං භූතෙසු තසෙසු ථාවරෙසු ව,
යො න භන්ති න සාතෙති තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 633 අවිරුඳං විරුඳෙසු අක්කදණ්ඩෙසු කිංචුතං,
ආදනෙසු අනාදනං තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 634 යස්ස රාගො ව දෙසො ව මානො මකෙඛා ව පාතිමනා,
සාසපොරිව ආරග්ගා තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 635 අක්කකස්ස විඤ්ඤාපතිං ගිරං සච්චං උදිරයෙ,
යාය නාභිසථෙ කඤ්ඤි තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.
- 636 යො'ධ දිසං ව රස්සං වා අණුං පුලං සුභාසුභං,
ලොකෙ අදින්නං නාදියති තමහං බ්‍රුමි බ්‍රාහ්මණං.

1. ලිප්පති-සිච්ඡ 2

628. පොකුරු පත්ති දිය සෙයිනුදු හිදි අගෙහි අබ ඇට සෙයිනුදු වස්තුකාම ක්ලේශකාමයන්හි යමෙක් නොලැගේ නම්, එ රහත් බ්‍රාහ්මණ සි මම කියමි.

629. යමෙක් තමාගේ පඤ්ඤාස්කන්ධය පිළිබඳ ක්ෂය මෙ අත්බවහි ම දන්නේද, බහාලූ ස්කන්ධභාරය ඇති චතුර්යොගයෙන් හෝ සියලු කෙලෙසුන්ගෙන් විශේෂ වූ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ සි මම කියමි.

630. (පඤ්ඤාස්කන්ධාදියෙහි) ගැඹුර පැණ ඇති, ධම්මොපපඤ්ඤායෙන් ප්‍රඥාවත් වූ (මෙ දුගතිමහය, මෙ සුගතිමහය, මෙ නිවනට මගයි) මහ නොමහෙහි දක්ෂ වූ (අර්හත්භංගාත්) උත්තමාර්ථයට පිළිවෙළින් පත් එ රහත් බ්‍රාහ්මණ සි මම කියමි.

631. ගිහිත් හා පැවිද්දන් හාත් (දර්ශන ශ්‍රවණ සමුල්ලාප පරිභොග කාය යන) උභයසංසර්ගයෙන් නො හැනුනු (ආලය සංඛාරාත්) පඤ්ඤාකාමයන්හි නො හැසිරෙනුදු අලෙපව්ෂ වූ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ සි මම කියමි.

632. යමෙක් ත්‍රස්තවූත් ස්ථාවරවූත් (නොරහත්-රහත්) සත්වයන් කෙරෙහි, දඩු බහා තබා පරපණ නො නසා නම්, නො ද මරවා නම්, එ රහත් බ්‍රාහ්මණ සි මම කියමි.

633. (ආසාන වශයෙන් තමහට) චිරුද්ධ වූ ලොකික මහජනයා කෙරෙහි (ආසානාභාවයෙන්) අචිරුද්ධ වූ, තමහට ප්‍රහාරදනයෙහි නියුතු මහදනා කෙරෙහි (නික්ෂිප්ත වූ දඩු ඇති බැවින්) නිවුනු (පඤ්ඤාස්කන්ධයන් පිළිබඳ මමය, මාගේ යයි) ආදාන සහිත පුද්ගලයන් කෙරෙහි (ග්‍රහණ නැති හෙයින්) අනාදාන වූ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ සි මම කියමි.

634. යමකුගේ පඤ්ඤාකාමගුණික රාගය ද දෝෂය ද නව විධ මානස ද පරගුණ ඵ්‍රැකුම ද හිදිඅගිත් අබැටක්, සෙයින් ගිලිහිනි නම්, එ රහත් බ්‍රාහ්මණ සි මම කියමි.

635. යම් වචනයෙකින් නො ලැගේ නම්, එබඳු නො කැකුළු වූ අථ චිත්‍රපනයෙන් යුත් කිසියම් සත්‍ය වචන ම කියතේ නම් එ රහත් බ්‍රාහ්මණ සි මම කියමි.

636. යමෙකුත් (ශාටකාදි) දික් වූ හෝ (ආහරණාදි) ලුහු වූ හෝ කුදු වූ හෝ මහත් වූ හෝ ශුභ වූ හෝ අශුභ වූ හෝ මෙලොවැ නුදුන් දෑ නොගන්නේ නම්, එ රහත් බ්‍රාහ්මණ සි මම කියමි.

- 637 ආසා යසා න විජ්ජනී අසමිං ලොකෙ පරමගී ච,
නිරාසසං විසංසුඤ්ඤානං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 638 යසාලයා න විජ්ජනී අඤ්ඤාය අකථංකටී,
අවතොගධං අනුපසන්නං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 639 යොධ පුඤ්ඤං ච පාපඤ්ඤා උභොසංඛතං උපවචගා,
අසොකං වීරජං සුඤ්ඤං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 640 චන්දං ච විමලං සුඤ්ඤං විසසන්නමනාවිලං,
නන්දිහවපරිකම්භං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 641 යො ඉමං පලිපථං දුග්ගං සංසාරං මොහමච්චගා,
නිණෙණා පාරගතො ක්කාඨී අනෙජො අකථංකටී,
අනුපාදය නිබ්බුතො තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 642 යොධ කාමෙ පහස්සාන අනාගාරො පරිබ්බපෙ,
කාමහවපරිකම්භං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 643 යොධ තණ්හං පහස්සාන අනාගාරො පරිබ්බපෙ,
තණ්හාහවපරිකම්භං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 644 හිස්සා මානුසකං යොගං දිබ්බං යොගං උපවචගා,
සබ්බයොගවිසංසුඤ්ඤානං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.
- 645 භිස්සා රතීඤ්ඤා අරතීඤ්ඤා සිතිභුතං නිරූපධිං,
සබ්බලොකාහිභුං වීරං තමහං බුද්ධිං බ්‍රාහ්මණං.

637. යමකුහට මෙලොවැ හා පරලොවැ හා තෘෂණවෝ විද්‍යාමාන නො වෙත් නම්, එ භික්ෂූන් වූ විසංයුක්ත වූ රහත් බ්‍රාහ්මණ ශිෂ්‍ය මම කියමි.

638. යමකුහට (පක්ඛානාම ගුණික තෘෂණා සංඛ්‍යාත) ආලයයෝ විද්‍යාමාන නො වෙත් ද (බුද්ධාදි අස්ථි වස්තූන්) දෑන (අස්ථිවස්තුක විචිකිත්තා සංඛ්‍යාත) කථංකථී භාවය නැත්තේ ද, අමාන වූ නිව්භිණයට අනුක්‍රමයෙන් ප්‍රාප්ත වූ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ ශිෂ්‍ය මම කියමි.

639. යමෙක් මෙලොවැ පින් හා පව් හා යන දෙක හා රාගාදි සංඛ්‍යා හා ඉක්ම ගියේ ද, වර්තමාන ශොක රහිත වූ රාගාදි කෙලෙස රජස් නැති නිරූපකෙලෙස හෙයින් ශුද්ධ වූ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ ශිෂ්‍ය මම කියමි.

640. මල රහිත හෙයින් විමල වූ චන්ද්‍රයා සෙයින් පරිශුද්ධ වූ වෙසෙසින් පහත් සිත් ඇති, කෙලෙස් විසින් නොකැලැති සිත් ඇති ත්‍රිභවයෙහි ක්ෂය වූ නන්දි සංඛ්‍යාත තෘෂණ ඇති එ රහත් බ්‍රාහ්මණ ශිෂ්‍ය මම කියමි.

641. යම් මහණෙක් මේ රාග පරිපථය හා කෙලෙස දුග්ගී හා සංසාර වර්තය හා චතුස්සත්‍යය නො පිළි විදුනා මොහය හා ඉක්ම ගියේ ද, චතුරොස කරණය කෙළේ නිව්භිණ පාරයට ගියේ උභයධ්‍යාන කරණ සුදුසු (තෘෂණා සංඛ්‍යාත) එජා නැතියේ කථංකථී භාව (සාක) නැතියේ උපාදන විසින් නොගෙණ කෙලෙස් පිරිනිවුමෙන් නිවියේ ද, එ රහත් බ්‍රාහ්මණ ශිෂ්‍ය මම කියමි.

642. මෙලොවැ යමෙක් උභය කාමයන් හැරපියා අගාර නැතියේ නික්මයේ ද, කාම භවය පරික්ෂිණ කළ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ ශිෂ්‍ය මම කියමි.

643. මෙලොවැ යමෙක් සදෙර පවත්නා තෘෂණා ප්‍රභිණ කොට අනාගාර වූයේ නික්මයේ නම්, තෘෂණා හා කම්භවය පරික්ෂිණ කළ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ ශිෂ්‍ය මම කියමි.

644. මානුෂික ආයුෂ හා කාම ගුණ ද හැරපියා දිව්‍යායුෂ හා කාම ගුණහැර පියා ගියේ නම්, හැම චතුර්‍යෝගයෙන් විසංයුක්ත වූ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ ශිෂ්‍ය මම කියමි.

645. පක්ඛා කාමගුණ රතිය ද අරණ්‍ය වාසයෙහි උකට්ඨි ඛට්ඨි කියු අරතිය ද හැර පියා කෙලෙස් පිරිනිවුමෙන් සිහිල් වූ නිරූපකෙලෙස වූ හැම ස්කන්ධලෝකය මැඩ සිටිනා සමායක් ප්‍රධන් වියා ඇති එ රහත් බ්‍රාහ්මණ ශිෂ්‍ය මම කියමි.

646. යම් මහණෙක් සත්ත්වයන්ගේ ව්‍යුතිය හා ප්‍රති සන්ධිය සච්-
ප්‍රකාරයෙන් දන්නේ වේ ද, පස්කම් ගුණෙහි නො ලැබුණු (මනා පිළි-
වෙතින් නිවන් වන් හෙයින්) සුගත වූ සිවුසස් දම් පිළිවිදි එ රහත්
බ්‍රාහ්මණ යි මම කියමි,

647. දෙව, ගකච්චි මනුෂ්‍යයෝ යම් රහත් මහණක්හුගේ (උත්පතති)
ගතියක් නො දන්නාහු නම් එ ක්ෂිණාසුව රහත්හු මම බ්‍රාහ්මණ යි කියමි.

648. යම් මහණකු හට අතිත පඤ්ඤායකක කෙරෙහිද අනාගත
පඤ්ඤායකක කෙරෙහිද වාර්තමාන පඤ්ඤායකක සංඛ්‍යාත මධ්‍යෙහිද
තෘෂණාග්‍රාහ සංඛ්‍යාත කිඤ්චන නැද්ද, රාගාදි කිඤ්චන නැති ආදාන රහිත
එ රහත් මහණ බ්‍රාහ්මණ යි මම කියමි.

649. (හැකි නො ගන්නා හෙයින්) වැහැප් වූ උතතම වූ චීර වූ
(මහත් වූ ශීලස්කන්ධාදිය සෙව් හෙයින්) මහර්මි වූ තුන් මරුන් දිනු
තෘෂණා සංඛ්‍යාත එජා රහිත වූ දෙව් කෙලෙස් ඇති හෙයින් න්‍යායක වූ
බුද්ධ වූ එ රහත් බ්‍රාහ්මණ යි මම කියමි.

650. යම් මහණෙක් පූජේ නිවාසය දන්නේ ද, (කාම රූප අරූප
යන සවිසි දෙවලෝ නම් වූ) ස්වර්ග හා සිවුඅවා හා දක්නේ ද, වැලිත්
ජාතික්ෂය සංඛ්‍යාත අර්හත්වයට පැමිණියේත් වේ ද, එ රහත් බ්‍රාහ්මණ යි
මම කියමි.

651. ලොවැ (ක්ෂත්‍රිය, බ්‍රාහ්මණාදි විසිනුදු භාරදාජ, වාසෙට්ඨ
ආදි විසිනුදු) යම් නාමගොත්‍රයෙක් ප්‍රකල්පිත වේ නම්, තෙල ප්‍රඥප්ති-
වාචනාරමාත්‍රයෙක් මැයි. එ එ කාලයෙහි ඔහට ප්‍රකල්පිත වූ එ නම්
ගොත්වහර සමමුතියෙන් පැමිණියේ ය.

652. තෙල නාම ගොත්‍රය (ප්‍රඥප්තිමාත්‍රයෙකැයි) නො දන්නවුන්ගේ
දිසිරාත්‍රයෙහි අනුශයිත වූ දෘෂ්ටිගතයෙකි. (ජාති හෙයින් බ්‍ර.හ්මණ නො-
වේ යයි) නො දන්නා වූ ඔහු (ජාතියෙන් බ්‍රාහ්මණ වේ යයි) කියන්නාහ.

653. ජාති හෙතෙයෙන් බ්‍රාහ්මණ නො වේ. ජාති හෙතෙයෙන්
අබ්‍රාහ්මණ ද නො වේ. කම් හෙතෙයෙන් බ්‍රාහ්මණ වෙයි. කම් හෙතෙයෙන්
අබ්‍රාහ්මණ වේ.

654. කම්යෙන් ගොවි වෙයි. කම්යෙන් ශීල්පි වෙයි. කම්යෙන්
වෙණෙ ද වෙයි. කම්යෙන් මෙහෙකරු වේ.

655. කම්යෙන් සොර ද වෙයි. කම්යෙන් යොධාපීච ද වෙයි.
කම්යෙන් යාජක ද වෙයි. කම්යෙන් රජ ද වෙයි.

- 656 එවමෙන යථාභූතං කමිං පසුන්ති පඤ්ඤිතා,
පට්ඨං සමුපපාදදසා¹ කමමිපාකකොවිද.
- 657 කමමනා වත්තති ලොකො කමමනා වත්තති පජා,
කමමනිබ්බතා සත්තා රථසසාණිව යායතො.
- 658 තපෙන බුහුවරියෙන සංයමෙන දමෙන ව,
එතෙන බ්‍රාහ්මණො හොති එතං බ්‍රාහ්මණමුක්තමං.
- 659 තිති විජජාති සමපතොතා සත්තො ඛිණ පුනඛගථො,
එවං වාසෙට්ඨ ජානාති බ්‍රහ්මා සකෙකා විජානනන්ති.

එවං වුත්තෙ වාසෙට්ඨභාරද්‍රාජා මාණවා හගවත්තං එතදවොචු; අභික්කන්තං හො ගොතම -පෙ- එතෙ මයං හවත්තං ගොතමං සරණං ගථජාම ධම්මඤ්ඤි භික්ඛුසංඝඤ්ඤි, උපාසකෙ නො හවං ගොතමො ධාරොතු අජජනග්ගෙ පාණ්දපෙන² සරණං ගතෙති.

වාසෙට්ඨසුඤ්ඤා නිවසිතං.

3-10

කොකාලික සුත්තං.

එවං මෙ සුත්තං: එකං සමයං හගවා සාවකීයං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩිකසං ආරාමෙ අථ ඛො කොකාලිකො භික්ඛු රයන හගවා තෙත්‍රපසංඝමි, උපසංඝමිත්වා හගවත්තං අභිවාදෙත්වා එකමනං නිසීදි, එකමනං නිසීතොතා ඛො කොකාලිකො³ භික්ඛු හගවත්තං එතදවොච:

පාටිච්ජා හතෙත සාරිපුත්තමොගගලලානා පාටිකානං ඉථජානං වයං ගතාති. එවං වුත්තෙ හගවා කොකාලිකං භික්ඛුං එතදවොච:

1. පට්ඨංසමුපපාද දසසා-මජ්ඣ.

2. පාණ්දපෙන-මජ්ඣ.

3. කොකාලියො-මු.

656. ප්‍රතිත්‍ය සමුත්පාදය දක්නා වූ කම් විපාක දෙක්හි දක්ෂ වූ පණ්ඩිතයෝ මෙසෙයින් තෙල කම්ය යථා භූතයෙන් දක්නාහ.

657. කම්යෙන් ලොකය පවතී. කම්යෙන් ප්‍රජාව පවතී. සත්ත්වයෝ යන්නා වූ රථයාගේ අකුර මෙන් කම්ය හිබ්ඤ්ඤා කොට ඇත්තාහුය.

658. ඉන්ද්‍රිය සංවරයෙන් ද ශ්‍රේෂ්ඨවයභාවෙන් ද ශීලයෙන් ද ප්‍රඥයෙන් ද යන තෙල කම්යෙන් බ්‍රාහ්මණ වෙයි. මේ උතුම් බ්‍රැහ්මණ භාවය යි.

659. ත්‍රිවිද්‍යායෙන් යුක්ත වූ ශාන්ත වූ ක්ෂය කළ පුනර්භව ඇති බ්‍රාහ්මණ පණ්ඩිතයන් විසින් බ්‍රහ්ම යයි ද ශත්‍රු යයි ද කියන ලද්දේ වාසෙට්ඨය, මෙසේ දනුව.

මෙසේ වදළ කල්හි වාසෙට්ඨ, භාරද්වාජ යන මාණවයෝ භාග්‍ය-වතුන් වහන්සේට මෙ කරුණ සැල කළහ: හවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්තය, ... තෙල අපි හවත් ගෞතමයන් හා ධර්මය හා භික්ෂු සංඝයා හා සරණ කොට යමහ. හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ අදින් මත්තෙහි අප දිවිහිම කොට සරණ ගිය උපාසකයන් කොට ධරණ සේක්වා යි.

වාසෙට්ඨ සූත්‍රය නිමි.

3 - 10

කොකාලික සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත් නුවර අසළ අනේපිඬු සිටුහුගේ ජේතවන නම් ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එ කල්හි කොකාලික මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්හි හින. එකත්පස්හි හුන් කොකාලික මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැළ කෙළේ ය.

“වහන්ස, සැරියුත් මුගලන්හු ලාමක ඉච්ඡා ඇත්තාහු ලාමක ඉච්ඡාවන්ගේ වශයට ගියහ” යි. මෙසේ කී කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොකාලික මහණ හට තෙල වදළහ.

මාගෙවං කොකාලික මාගෙවං කොකාලික, පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්තමොග්ගප්පානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගප්පානාති-

දුතියමි ඛො කොකාලිකො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: කිංආපි මෙ හතෙත හගවා සද්ධාසිකො පච්චයිකො, අථ ඛො පාපිච්ඡාව සාරිපුත්ත මොග්ගප්පානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසං ගතාති,

දුතියමි ඛො හගවා කොකාලිකං භික්ඛු එතදවොච: මාගෙවං කොකාලික මාගෙවං කොකාලික පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත මොග්ගප්පානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරිපුත්ත මොග්ගප්පානාති.

තතියමි ඛො කොකාලිකො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: කිංආපි මෙ හතෙත හගවා සද්ධාසිකො පච්චයිකො, අථ ඛො පාපිච්ඡාව සාරිපුත්තමොග්ගප්පානා පාපිකානං ඉච්ඡානං වසංගතාති.

තතියමි ඛො හගවා කොකාලිකං භික්ඛු එතදවොච: මාගෙවං කොකාලික මාගෙවං කොකාලික. පසාදෙහි කොකාලික සාරිපුත්ත මොග්ගප්පානෙසු චිත්තං, පෙසලා සාරිපුත්තමොග්ගප්පානාති.

අථ ඛො කොකාලිකො භික්ඛු උච්චායාසනා හගවන්තං අභිවාදෙතො පදකඛිණං කත්වා පකකාමි. අවිරපකකන්තස්ස ච කොකාලිකස්ස භික්ඛුනො සාසපමත්තිහි පිළකාහි සංඛේඛා කායො චුට්ඨො¹ අනොසි. සාසපමත්තියො භුක්වා මුග්ගමත්තියො අනෙසු, මුග්ගමත්තියො භුක්වා කළායමත්තියො අනෙසු, කළායමත්තියො භුක්වා කොලධි මත්තියො අනෙසු. කොලධිමත්තියො භුක්වා කොල මත්තියො අනෙසු. කොල මත්තියො භුක්වා ආමලකමත්තියො අනෙසු. ආමලකමත්තියො භුක්වා ඛෙලුච්ඡලාචුකමත්තියො අනෙසු. ඛෙලුච්ඡලාචුකමත්තියො භුක්වා බිල්ලමත්තියො අනෙසු. බිල්ලමත්තියො භුක්වා පභිජ්ජිසු, පුබ්බාඤ්ඤා ලොභිතඤ්ඤා පගසරිංසු.

1. චුට්ඨො-සී.ඉ.

“කොකාලිකය, නහමක් එසේ කියව, කොකාලිකය, නහමක් එසේ කියව, කොකාලිකය, සැරියුත්මුගලනුන් කෙරෙහි සිත් පහදව” “ආරියපුත්‍ර මොද්ගලායනයෝ ප්‍රියශීලයහ” යි.

දෙවන වටත් කොකාලික මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල බස් කීය: “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට ශ්‍රද්ධාවහ නමුදු ප්‍රත්‍යය කර නමුදු ආරියපුත්‍ර මොද්ගලායනයෝ පාපෙව් ම වුවාහු ලාමක ඉච්ඡාවන්ගේ වශයට ගියාහු ම වෙතැ” යි.

දෙවනවටත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොකාලික මහණහට තෙල කරුණ වදළු සේක. “කොකාලිකය, නහමක් එසේ කියව, කොකාලිකය, නහමක් එසේ කියව, කොකාලිකය, “ආරියපුත්‍ර මොද්ගලායනයෝ ප්‍රියශීලයහ” යි සැරියුත් මුගලනුන් කෙරෙහි සිත් පහන් කරව” යි.

තෙවනවටත් කොකාලික මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කීය: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට ශ්‍රද්ධා, විශ්වාසාර්ථවත සේක් නමුදු සැරියුත්මුගලනුන් පාපෙව් ම වුවාහු ලාමක ඉච්ඡාවන්ගේ වශයට ගියාහු මැ” යි.

තෙවනවටත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොකාලික මහණහට තෙල වදළුහ: “කොකාලිකය, නහමක් එසේ කියව, කොකාලිකය, නහමක් එසේ කියව, කොකාලිකය, “ආරියපුත්‍ර මොද්ගලායනයෝ ප්‍රියශීලයහ” සැරියුත්මුගලනුන් කෙරෙහි සිත් පහදව” යි.

ඉක්බිති කොකාලික මහණ හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඳ පැදකුණු කොට ගික්ම ගියේ ය. කොකාලික මහණ නික්ම ගිය නොබෝ කල් වත්ම හැම කය හබැට සා පොළින් මැඩැසිටියේ විය. හබැට සා වැ මුං ඇට සා විය. මුහුඇට සා වැ කඩලැට සා විය. කඩලැට සා වැ ඩෙබර ඇට සා විය. ඩෙබර ඇට සා වැ ඩෙබර පල සා විය. ඩෙබරපල සා වැ ඇඹුලැට සා විය. ඇඹුල පල සා වැ බෙලි සලාටු (ගැට) සා විය. බෙලිසලාටු සා වැ බෙලිපල සා විය. බෙලිපල සා වැ බිඳිති. පුයා හා ලෙහෙ වතුළේ ය.

අපං ඛො කොකාලිකො භික්ඛු තෙනෙව ආබාධෙන කාලමකාසී,
කාලකතො ව ඛො කොකාලිකො භික්ඛු පදුමතිරයං උපපජ්ඣ¹ සාරිඤ්ඤ
මොග්ගඥානෙසු චිත්තං ආසානෙත්වා.

අපං ඛො බ්‍රහ්මා සහමපති අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්ත
වෘණණා කෙවලකපං ජෙනවනං ඕහාසෙත්වා යෙන හගවා තෙත්‍රප-
සඬකමී, උපසංඝමිත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා උක්ඛන්තං අච්චාසී.
එකමන්තං ධීතො ඛො බ්‍රහ්මා සහමපති හගවන්තං එතදවොච: කොකාලිකො
හන්තො භික්ඛු කාලකතො. කාලකතො ව හන්තො කොකාලිකො භික්ඛු
පදුමතිරයං උපපන්නො සාරිඤ්ඤ මොග්ගඥානෙසු චිත්තං ආසානෙත්වා.
ඉදමවොච බ්‍රහ්මා සහමපති, ඉදං වත්වා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං
කත්වා තස්සෙවන්තරධාසී.

අපං ඛො හගවා නසො රත්තියා අවච්චයෙන භික්ඛු ආමනෙත්සි: ඉදං
භික්ඛවෙ රත්තීං බ්‍රහ්මා සහමපති අභික්ඛන්තාය රත්තියා -පෙ- ඉදමවොච
භික්ඛවෙ බ්‍රහ්මා සහමපති. ඉදං වත්වා මං අභිවාදෙත්වා පදකඛිණං කත්වා
තස්සෙවන්තරධාසීති.

එවං වුත්තො අඤ්ඤාතරො භික්ඛු හගවන්තං එතදවොච: කීවදීසං
ත්‍ර ඛො හන්තො පදුමෙ තිරයෙ ආයුජ්ජමාණන්ති,

දීසං ඛො භික්ඛු පදුමෙ තිරයෙ ආයුජ්ජමාණං, නං න සුඤ්ඤං
සඬබ්බං එත්තකානි වසානි ඉති වා එත්තකානි වසසනානි ඉති වා
එත්තකානි වසසහසානි ඉති වා එත්තකානි වසසනසහසානි ඉතිවානි.

සකකා පන හන්තො උපමං කාතුන්ති.

සකකා භික්ඛුති හගවා අවොච: සෙය්‍යථාපි භික්ඛු චීසති බාරිකො
කොසලකො තිලවාහො තතො පුරිසො වසසනසස වසසහසසස
අවච්චයෙන එකමෙකං තිලං උඬරොය්‍ය ඛිජ්ජතරං ඛො සො භික්ඛු චීසති
බාරිකො කොසලකො තිලවාහො ඉමිනා උපකකමෙන පරිකඬයං.
පරියාදනං ගවෙජ්ජය්‍ය, නත්තෙව එකො අබ්බුදෙ තිරයො. සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු චීසති අබ්බුද තිරයා එවමෙකො තිරබ්බුදෙ තිරයො, සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු චීසති තිරබ්බුද තිරයා එවමෙකො අබ්බො තිරයො, සෙය්‍යථාපි
භික්ඛු චීසති අබ්බො තිරයා එවමෙකො අහන්තො තිරයො,

1. උපපජ්ජ-සී.ඉ

එ කල්හි කොකාලික මහණ එ ආබාධයෙන් මැ කථරිය කෙළේ ය. කථරිය කළ කොකාලික මහණ ශාරිපුත්‍ර මොද්ග්‍රයානයන් කෙරෙහි සිත් සටා පද්‍යම තිරයට උත්පත්ති විසින් පැමිණියේ ය.

7.

එක්බිති සහමපති බ්‍රහ්ම විසිතුරු පැහැ ඇතියේ මනහර මැදියම් රෑ හි මුළු ජෙනවනය බබුලුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකන්පස්හි සිටියේ ය. එකන්පස්හි සිටි සහමපති බ්‍රහ්ම භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ පැවැසී ය: “වහන්ස, කොකාලික මහණ සැරියුත්මුගලත්‍රුන් කෙරෙහි සිත් සටා කලුරිය කෙළේ ය. වහන්ස, කලුරිය කළ කොකාලික මහණ පද්‍යම තිරයෙහි උපතැ”යි සහමපති බ්‍රහ්ම මෙය කීය. මෙය කියා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ පැදකුණු කොට එහි මැ නොපැණී ගියේ ය.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ රෑ ඇවෑමෙන් භික්ෂූන් ඇමැතු සේක: මහණෙනි, මෙ රෑ සහමපති බ්‍රහ්ම මැදියම් රෑ හි ... මහණෙනි, සහමපති බ්‍රහ්ම මෙය කීය. මෙය කියා මා වැඳ පැදකුණු කොට එහි මැ නො පැණී ගියේය” යි.

මෙසේ වදළ කල්හි අන්‍යාතර මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල පවත් සැල කෙළේ ය. “වහන්ස, පද්‍යම තිරයෙහි ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය කොතෙක් දිග ද?” යි

“මහණ, පද්‍යම තිරයෙහි ආයුෂ්‍යප්‍රමාණය දීර්ඝය, මෙතෙක් හවුරුදු ය යි හෝ මෙතෙක් සිය හවුරුදු ය යි හෝ මෙතෙක් දහස් හවුරුදු ය යි හෝ මෙතෙක් සූවහස් හවුරුදු ය යි හෝ සඬබ්‍යා කරණට සුකර නො වේ ය” යි.

“වහන්ස, උපමාවක් කළ හැකි ද? යි,”

“මහණ, හැකියැ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක. මහණ කොසොල් රට වහරට පත් විසි කිරියකින් යුත් තල ගැලක් යම් පරිදි වේ නම්, පුරුෂයෙක් වර්ෂ ගනයක්හුගේ හෝ වර්ෂ සහස්‍රයක්හුගේ ඇවෑමෙන් එයින් එක් එක් තලැටක් නහාලා නම්, මහණ, එ විසි-කිරියක් ගන්නා කොශලක තල ගැල මේ උපක්‍රමයෙන් වහා මැ පරීක්ෂයයට සිස්වීමට යේ. එක් මැ අඛබ්බද තිරය අවසනට නො යේ මැයි. මහණ, අඛබ්බද තිරය විස්සෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එක් තිරඛබ්බද තිරයෙක් එ පරිදි මැ වේ. මහණ තිරඛබ්බද තිරය විස්සෙක් යම් පරිදි වේ නම් එක් අඛබ්බ තිරයෙක් එ පරිදි ම වේ. මහණ, අඛබ්බ තිරය විස්සෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එක් අහහ තිරයෙක් එ පරිදි මැ වේ.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති අහහා නිරයා ඵවමෙකො අට්ඨො
 නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති අට්ඨා නිරයා ඵවමෙකො කුමුදෙ
 නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති කුමුදු නිරයා ඵවමෙකො සොගක්කිකො
 නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති සොගක්කිකා නිරයා ඵවමෙකො
 උපපලකො නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති උපපලකා නිරයා ඵවමෙකො
 පුණ්ඩරිකො නිරයො, සෙය්‍යථාපි භික්ඛු වීසති පුණ්ඩරිකා නිරයා
 ඵවමෙකො පදුමො නිරයො. පදුමං බො පත භික්ඛු නිරයං කොකාලිකො
 භික්ඛු උපපන්නො සාරිපුත්තමොග්ගප්පානෙසු විහං ආසාදෙත්වාති.
 ඉදම්චොව භගවා, ඉදං චක්ඛා සුගතො අථාපරං එතදදොව සත්ථා:

660 පුරිසස්ස හි ජාතස්ස කුයාරි ජායතෙ මුඛෙ,
 යාය ඡිත්ථති අත්තානං බාලො දුඛ්ඛාසිතං හණං.

661 යො නිත්ථියං පසංසති තං වා නිත්ථති යො පසංසියො,
 විචිත්තාති මුඛෙන සො කලිං කලිතා තෙන සුඛං න විත්ථති.

662 අප්පමන්නො අයං කලි යො අකෙඛපු ධන පරාජයො,
 සබ්බස්සාපි සභාපි අත්තනා අයමෙව මහත්තතරො කලි,
 යො සුගතෙසු මනං පදෙසයෙ.

663 සතං සහස්සානං නිරබ්බුදුනං
 ඡත්තිංසති පඤ්ඤා ව අබ්බුදුනි,
 යමරියගරහි නිරයං උපෙති
 වාචං මනඤ්ඤා පණ්ඩාය පාපකං.

664 අතුතවාදී නිරයං උපෙති
 යො වාපි කත්වා න කරොමීති වාහ,
 උභොපි තෙ පෙට්ඨ සමාහවන්ති
 නිභිතකම්මා මනුජා පරස්සං.

665 යො අප්පද්ධස්ස තරස්ස දුස්සති
 සුද්ධස්ස ජොසස්ස අනබ්බණස්ස,
 තමෙව බාලං පට්ඨෙති පාපං
 සුමුමො රජො පටිච්ඡානංව බිත්තො.

මහණ අහන නිරය විස්සෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එක් අටට නිරයෙක් එ පරිදි මැ වේ. මහණ, අටට නිරය විස්සෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එක් කුමුදු නිරයෙක් එ පරිදි මැ වේ. මහණ, කුමුදු නිරය විස්සෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එක් සොගඤ්ඤ නිරයෙක් එ පරිදි මැ වේ. මහණ, සොගඤ්ඤ නිරය විස්සෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එක් උප්පලක නිරයෙක් එ පරිදි වේ. මහණ උප්පලක නිරය විස්සෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එක් පුණ්ණරික නිරයෙක් එ පරිදි වේ. මහණ, පුණ්ණරික නිරය විස්සෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එක් පද්ම නිරයෙක් එ පරිදි මැ වේ. මහණ, කොකාලික මහණ සැරියුක් මුගලනුන් කෙරේ සිත් සටා පද්ම නිරයෙහි උපන්නේ යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. ශාස්තෘ වූ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදාරා අනතුරු කෙල වදාළ සේක:

660. යම් පරොස් බසෙකින් තමා සිදුනේ ද, එසේ උපන් දුර්භාෂිත කියන බාල වූ, පුරුෂයාගේ මුවෙහි කෙටෙරියක් බදු පරොස් බස් උපදනේ ය.

661. යමෙක් නිශා කළ යුතු පුද්ගලයා පසසා ද, යමෙක් පැයසිය යුතු යමෙක් වේ නම් ඔහුට කිශා කෙරේ ද, හෙතෙම මුවින් අපරාධ (පව්) රැස් කෙරෙයි. එ අපරාධයෙන් හේ සුව නො විඳියි.

662. දු කෙළියෙහි ලා යම් ධන පරාජයෙක් වේ නම් මේ පරාජය අල්පමාත්‍ර එකෙකි. යමෙක් යම්‍යග්ගන පුද්ගලයන් කෙරෙහි සිත ප්‍රදූෂිත කෙරේ ද, මෙය ම මහත්තර පරාජයය වේ.

663. යම් කලෙක ලාමක වූ වචනය හා සිත ද පිණිවුටා ආයතියන් ගරහනුයේ නිරයට වැදේ ද, (එහි ආයු: ප්‍රමාණය) නිරර්බුද සිය දහස් සතියෙකි. අර්බුද පසෙකි.

664. යමෙක් ආයෙඤ්ඤාද වශයෙන් අභූත (මුසවා) කියන්නේ ද යමෙකුත් පවකම් කොට “නො කෙළෙමැ” යි කියා ද, හෙ ද පද්මාදි . නිරයට උප්පත්ති වශයෙන් පැමිණේ. නිහිත කම් ඇති එ පුභුල්ලු දෙදෙන ම මෙයින් සැව ගොස් පරලොවැ දී (නිරයොපපත්තියෙන්) සම වෙත්.

665. යමෙක් අප්‍රසූට වූ අවිදුමල නැති හෙයින් ශුද්ධ වූ ලාමක ඉවජාවචර නැති හෙයින් අනඛණ වූ මිනිස් පුරුෂයකුහට ද්‍රෝහ කෙරේ නම්, උඩු සුළඟට හෙලූ සියුම් රජස් සෙයින් පාපය එ බාලයා කරා පෙරළා එයි.

666 යො ලොභගුණං අනුයුක්තො
 යො වච්ඡා පරිභාසති අකුසලං,
 අසංකො කදරියො අවදංගො
 මධ්‍යමං පෙසුති යසම් අනුයුක්තො.

667 මුඛදුග්ගච්ඡාන අනරිය
 භුනාහු පාපක දුක්ඛතකාරී,
 දුර්ගතක කලි අවජාත
 මා බහුභාණිධි නොරසිකොසි.

668 රජමාකිරසි අභිතාය
 සතො ගරහසි කිබ්බසකාරී,
 බහුති ව දුච්චරිතාති වරිත්වා
 ගඤ්ඤි¹ ඛො පපතං විරරතතං.

669 නහි නසසති කසසචි කමමං
 ඉති හ තං ලහතෙ ව සුවාමි,
 දුක්ඛං මජ්ඣ පරලොක
 අත්තති පසසති කිබ්බසකාරී.

670 අයොසංකුසමාහතට්ඨානං
 තිණ්හධාරං අයසුලමුපෙති,
 අථ තත්තඅයොගුලුසනිහං
 භොජනමජ්ඣි තථා පතිරුපං.

671 න හි වගගු වදන්ති වදන්තා
 නාහිජවන්ති න තාණමුපෙත්ති,
 අඛයාරෙ සඤ්ඤා සෙනති²
 අග්ගිකිසමං ජලිතං පවිසන්ති.

672 ජාලෙන ව ඕනහියානා
 තත්ථ හනන්ති අයොමයකුටෙහි,
 අකංච තිමිසමායන්ති
 තං විතතං හි යථා මහිකායො.

1. ගඤ්ඤි-මජ්ඣ.

2. සසනති-මජ්ඣ.

666. යමෙක් ලොහ ගුණ (වාෂණ) යෙහි අනුයුක්ත ද, හෙ ග්‍රහ්‍යා නැති‍යේ තද මසුරු ඇති‍යේ, බුදු වදන් පවා නො දන්නේ, පඤ්චීධ මාත්ස්‍යයෙන් යුක්ත වූයේ පෙහෙසුන්බස්හි නියැලියේ වචනයෙන් මෙරමාහට පරිභව කෙරෙයි.

667. විෂම මුඛ ඇත්තව, අලිකවාදිය, අනායතිය, වෘද්ධිනාශකය, පව්ව, දුෂ්කාතකාරිය, නිව පුරුෂය, නිශ්‍රික පුරුෂය, (බුද්ධ දුත්‍ර නොවන හෙයින්) අවජානය, මෙ අත්බව්හි තහමක් බහුභාණ්ඩව, තහමක් නිරයෙහි උපදනේ වෙහි.

668. පාපකාරිය, අහිත සඳහා තමා කෙරෙහි කෙලෙස් දුහුලි වගුරුවහි, ශාන්ත පුද්ගලයන්හට ගර්හා කෙරෙහි, බොහෝ දුෂ්ටින් කොට ප්‍රජාත සංඛ්‍යාත කිරාවලට යෙහි විරුද්ධයෙහි එහි දුක් විදුනෙහි.

669. කිසිවකුගේ කුශලාකුශලකර්මය විපාක නොදී නො මැ නස්නේ ය, කම්පල ඔහු කරා මැ එයි. කර්මයට හිමි වූයේ එ කර්ම-විපාක ලබාම ය. පාපකාරී බාල තෙමෙ පරලොවහි දී තමා කෙරෙහි ලා දුක දක්නේය.

670. (හේ) යහුල් පිහිටුවන ලද නියුණු මුවක ඇති යහුල් ඇති නිරයට එළැඹෙයි. යළි එ කර්මානුරූප වූ ම රත් වූ යහුලි බදු හොප්නද ඇත.

671. (ගණිවු, පහරිවු යනාදි) බස් බණන්නාහු මියුරුබස් නොකියත් මැ යි. (නිරාපල්ලෝ) සුමුබව පෙරට නො දිවෙහි. රැකවරණට ද නො පැමිණෙහි. අතුළ ගිහි අතුරෙහි වැදහෙහි. හාත්පසින් දිලෙන ගින්නට ද වදිති.

672. ලොහොදලිනුදු වෙළුන්නාහු එහි යමුවා කුළයෙන් පෙළති. අද වූ ම ඔහු කිමිස නම් රොරුව නිරයට පැමිණෙති. එ අන්ධකාරය මහිකා (මිහිදුම) සෙයින් වතළේ මැ යැ.

- 673 අථ ලොභමයං පන කුමහිං
අගගිනිසමං ජලිතං පවිසන්ති,
පව්වන්ති හි තාසු විරරන්තං.
අගගිනිසමාසු සමුප්පිලවාසො.
- 674 අථ පුබ්බලොභිතමිසෙස
තස්ස කිං පව්වති කිබ්බසකාරි,
යං යං දිසක් අධිසෙති
තස්ස කිලිසසති සමුප්පසමානො.
- 675 පුළුවාචසථෙ සලිලස්මිං
තස්ස කිං පව්වති කිබ්බසකාරි,
ගනතුං න හි තීරමපස්සි
සබ්බසමාහි සමන්තකපල්ලො.
- 676 අසිප්පකවනං පන තිණං
තං පවිසන්ති සමච්ඡිදගන්තො,
පිච්ඡං බලිසෙන ගහෙක්කා
ආරජයා රජයා විහන්තති.
- 677 අථ වෙතරණං පන දුග්ගං
තිණකධාර චුරධාර මුපෙන්නී,
තස්ස මජ්ඣ පපත්තති
පාපකරො පාපාහි කරික්කො.
- 678 බාදන්ති හි තස්ස රුදන්ත
සාමා සබ්බා කාකොලගණො ව,
සොණො සිගාලා පට්ඨිජ්ඣා
කුලලා වායසා ව, විතුදන්ති.
- 679 කිව්ඡා වතායං ඉධ චුත්ති
යං ජනො පසස්සති කිබ්බසකාරි,
තස්මා ඉධ පිටිතසෙසෙ
කිව්වකරො සියා නරො න පමජෙජ.

673. ඉක්බිති ගිහි සෙයින් දිලෙන ලෝකුඹු නිරයට වදනාහ. ගිහිසම වූ එ ලෝකුඹු ගිරැහි ඉල්පෙන්නාහු චිරරාත්‍රයෙහි පැයෙත් මැයි.

674. ඉක්බිති පටිකම් කරණයේ පුයායෙන් හා ලෙයින් මුසු එනිරයෙහි කිසෙයින් පැයෙය යත්: යම මැ දිශායෙක්හි යේ නම්, එහි එ ලෙහෙපුයායෙන් පහස්නා ලද්දේ පෙළෙන්තේ ය.

675. පණුවනට නිවෙස් වූ එ නිරයා දිශයහි (ලෝ දිශෙහි) පාපකාරී කිසෙයින් පැයෙයි යත්: නික්ම යනුවට තොටෙකුදු නො මැත. හැම දික්හි භාත්පසැ යකබල ම යැ.

676. ඉක්බිති නියුණු අසිපත්‍ර වනය වෙයි. මොනොවට සිඳින ලද ගාත්‍ර ඇති ගිරිසත්තු එයට වදනාහ. (යමපල්ලෝ) දිව බිලියෙන් ගෙණ හැඳු හැඳු පෙළති.

677. ඉක්බිති නියුණු ක්ෂුර ධාරා ඇති වෙතරණි නම් දුර්ගයට වදිති. පාපකාරී අනුබාලයෝ පටි කොට එහි වැටෙති.

678. එහි යමවත් වූත් කබරවත් වූත් වනකවුඩෝ ද, බලු කැණ-හිල්ලු ද, මහගිජුලිහිණියෝ ද, උකුස්සෝ ද, කවුඩෝ ද, හඬනවූත් කා-දමති. කුඩිනිදු බිඳිති.

679. මෙ ගිරැහි පාපකාරී ජනයා යම් දිවිපෙවෙතක් දක්නේ ද, එ දිව්වැටුම එකැතියෙන් දුක් මැ වෙයි, එ හෙයින් මිනිස් තෙමෙ මෙලො වැ ජිවිත ශෙෂයෙහිලා කාත්‍යකරි වන්නේ ය. නො ද පමා වන්නේ යැ.

680 තෙ ගණිතා විදුහි තිලවාහා
 යෙ පදුමෙ නිරයෙ උපනිතා,
 නානුතාති හි කොටියො පඤ්ඤා භවන්ති
 ආදය කොටි සතාති සුනඤ්ඤා.

681 යාව දුක්ඛා තිරයා ඉධ වුත්තා
 තත්ථාපි තාව චිරං වසිතඛං,
 තස්මා සුචි පෙසල සාධු ගුණෙසු
 වාවං මනං සත්තං පරිරතෙඛති.

කොකාලිකසුත්තං නිමිතං.

3 - 11

නාලක සුත්තං

682 ආනන්දජාතෙ තිදසගණෙ පතීතෙ
 සක්කවච ඉඤ්ඤා සුචිවසනෙ ව දෙවෙ,
 දුස්සං ගහෙතො අතිරිච ථොමයනෙත
 අසිකො ඉසි අඤ්ඤා දිවාචිහාරෙ.

683 දිස්වාන දෙවෙ මුදිතමනෙ උදග්ගෙ
 චිත්තිං කරිත්වා ඉදමචොවාසි තත්ථ,
 කිං දෙවසඛෙතො අතිරිච කල්යාණසො
 දුස්සං ගහෙතො භමයථ කිං පටිච්ච.

684 යදපි ආසි අසුරෙහි සඛනමො
 ජයො සුරානං අසුරා පරාජිතා,
 තදපි නෙතාදිසො ලොමහංසනො
 කිං අඛුතං දඬු මරු පමොදිතා.

685 සෙලෙනති ගායන්ති ව වාදයන්ති ව
 භුජාති පොඨෙත්ති ව නවවයන්ති ව,
 පුච්ඡාමි වොහං මෙරුමුඤ්ඤිවාසිනෙ
 ධුනාථ මෙ සංසයං ඛිප්පමාරිසා.

680. යම් පාපකාරීහු පද්ම නිරයෙහි උපන්හු නම්, ඔවුන්ගේ ආයුෂ්ප්‍රමාණ ප්‍රාඥයන් විසින් තල ගැල බරින් ගණන ලද; පස්කෙළනු-
හුවක් හා අනෙකුදු දෙළොස්කෙළ සියෙක් වේ.

681. ඉමහත් දුක් ඇති තිරයෝ කියන ලදහු නම්, එහි එතෙක් බොහෝ කල් විසිය යුතු වෙයි. එහෙයින් පිවිතුරු පෙහල සාධු ගුණ ඇතියත් කෙරෙහි හැම කල්හි වචනය හා සිත හා මොනොවට රක්තේ යි.

කොකාලික සූත්‍රය නිමි.

3 - 11

නාලක සූත්‍රය

682. අසිත සාම් හටගත් සමාද්ධි ඇති හෙවත් උපන් ප්‍රමොද ඇති (එහෙයින් මැ) සොම්නස් සහගිය නොකිලිවි දිවසළ හැඳි තිදස්පුරවැසි දෙවගණයා සක්දෙවිභට ද සත්කාර කොට දිවසළ ගෙණ සිසාරා අධිමාත්‍ර කොට ස්තුතිකරනුවන් දිවා විහාරයෙහි දි දිවි ය.

683. එහි දී සාම්, ප්‍රමුදිත වූ සිත් ඇති ඔඳවැඩිගිය දෙවියන් දැක ආදර කොට මෙය කී ය: “දෙවගණා අතිශයින් තුටු සැහැවි ඇතියේ කුමක් පිණිස දිවසළ සිසාරාගෙණ කුමට බමවූ ද?” යි.

684. යම් කාලයෙක්හි අසුරයන් හා සමග සඛ්‍යාමයෙක් වී නම්, සුරනට ජය වී නම්, අසුරයෝ පරාජිත වූහු නම් එකල්හි දු මෙබඳු රොමොද්ගමයෙක් නො වී ය. කවර නම් අද්භූතයක් දැක දෙවියෝ ප්‍රමුදිත වූහුදැයි.

685. සිරුසන් නහන්ද? ගි ගයන් ද? පසහතුරු වයන් ද? අත් පොළන් ද? නටන් දැයි? මම මෙරුමස්තකවාසී කොප (දෙවියන්) පුළු-
වුස්මි. නිදුක්වරිනි, වහා මාගේ සංගය දුරලවූ යි.

- 686 සො බොධිසත්තො රතනවරො අතුලො
මනුසසලොකෙ හිතසුඛතාය¹ ජාතො,
සක්කාන ගාමෙ ජනපදෙ ලුම්බිනෙයො
තෙනමන තුට්ඨා අතිරිච් කල්යරූපා.
- 687 සො සබ්බසත්තුත්තමො අග්ගපුග්ගලො
නරාසහො සබ්බපජානමුත්තමො,
වත්තෙසසති චක්කං ඉසිවහයෙ වනො
නදං ව සිංහො බලවා මිගාහිභු.
- 688 නං සද්දං සුඤ්ඤා තුරිතමචංසරී සො
සුඤ්ඤාදනස්ස තද්ද භවනං උපාගමි,
නිසජ්ජ තත්ථ ඉදමවොවාසී සකො
කුභිං කුමාරො අහමපි දච්ඡුකාමො.
- 689 තතො කුමාරං ජලිතමිච් සුව-ණණං
උක්කාමුඛෙ'ව සුකුසලසමපහච්ඡං,
දද්දලලානං සිරියා අනොමච්-ණණං
දසෙසසු පුත්තං අසිතවහයස්ස සක්කා.
- 690 දිස්වා කුමාරං සිඛිමිච් පජ්ජලනං
තාරාසහං ව නහසිගමං විසුද්ධං,
සුරියං තපනං සරදරිච්ඛමුත්තං
ආනන්දජාතො විපුලමලන්ති පිකිං.
- 691 අනෙකසාබ්ඤ්ඤා සහස්සමණ්ඤලං
ජත්තං මරු ධාරයුමනනලිකෙඛි,
සුව-ණණදණ්ඩා විතීපතන්ති වාමරා
න දිස්සරෙ වාමරජත්තගාහකා.
- 692 දිස්වා ජට්ඨි කණ්ණසිරිවහයො ඉසි
සුව-ණණනෙක්ඛං විය පණ්ඩුකමුඛලෙ,
සෙතඤ්ඤා ජත්තං ධරියනමුද්ධනි
උදග්ගවිත්තො සුමනො පටිග්ගහෙ.

1. සුඛතාය-මජ්ඣ.

686. (සමාසක් සම්බොධිසම්බන්ධයට නිසි) උත්තම රත්න වූ (තම-
හට කුලයක නැතියෙන් අකුලාවූ ඒ බොධිසත්ව තෙමේ දෙව්මිනිස්තට
හිතසුව පිණිස මිනිස් ලොවැ ශාක්‍යයන්ගේ ජනපදයෙහි වූ ලුම්බිනී නම්
ගම්හි උපත. එහෙයින් අතිශයින් කුලාරූප වුවමෝ කුටු වම්හ.

687. සර්වසත්වොත්තම එ අග්‍ර පුද්ගල නරශ්‍රේෂ්ඨ වූයේ හැම
සත්තට උතුම් වූයේ සිවුපාවුන් අභිභවා සිටුනා බලවත් සිහරදකු අභීතනාද
කරණු සෙයින් ඉසිපතන නම් මාගදවයෙහි ධර්මවක්‍රය පවත්වන්නේ ය.

688. එකල්හි එ දෙවවාක්‍යය අසා එ (අසිත) තෙම කිරිතව (දෙව-
පුරයෙන්) බටුයේ ය. සුදෙවුන් රජුගේ හවනයට එළැඹියේ ය. එහි
නිපණ්ණ වූයේ “කුමර කොහි යැ? මම ද දක්නා කැමැතියෙමි”යි යන
මෙ බස් ශාක්‍යයනට කී.

689. ඉක්බිති දක්ෂ වූ රත්කරුවකු විසින් කෝවා මුවෙහි ලා
මොනොවට සවා තවනලද වූ ම දිලියෙන රණක් වත් ශොභායෙන්
බබලන නො ලමු රූපප්‍රයෙන් යුත් පුත්කුමරු ශාක්‍යයෝ අසිත නම්
තවුස්හට දැක්වූහ.

690. දිලෙන ගින්නක් බඳු වූ ද අහස්හි සරන පිරිසුදු තාරාපති බඳු
වූ ද සරාකල්හි අභ්‍රමුක්ත වූ දිලියෙන හිරු බඳු වූ ද කුමරු දැක උපන්
සතුටු ඇතියේ විපුල ප්‍රීතිය ලැබී.

691. අහස්වැසි දෙවියෝ අනෙක සලාක ඇති දහස් මඩුලු ඇති සත්
දූරුහ. රත්යටි ඇති සෙමරවල්විදුනා සැලෙයි. සෙමර හා සත්ගතුවෝ
නොපැහැණේ.

692. දළමඩුලු යුත් අසිත නම් සෘෂි පඩුඇඹුලෙක්හි තැබූ රන්
නිකක් බඳු කුමරු ද මුදුනෙහි දූරු සේසත් ද දැක ඔදවැඩි සිතැති වැ
භෞමිකස් ඇති වැ පිළිගනි.

- 693 පටිග්ගහෙතො පන සකාප්ඛිතිං.
පිඨිංසකො¹ ලක්ඛණමත්තපාරගු,
පසන්නවිනේනා ගිරමබ්බදිරිසි
අනුත්තරායං දිපදනමුත්තමො.
- 694 අථත්තනො ගමනමනුසාරනේනා
අකල්යාණරූපො ගලං ති අසුසුකානි,
දිස්වාන සකාසං ඉසිමවොට්ඨං රුද්ධං
නො වෙ කුමාරෙ හවිස්සති අත්තරායො.
- 695 දිස්වාන සකෙයා ඉසිමවොට්ඨ අකල්යාණ
නාහං කුමාරෙ අභිතමනුසාරාමි,
න වාපි මසා හවිස්සති අත්තරායො
න ඔරකොයං අධිමානසා හවාථ.
- 696 සමෙධාධියග්ගං පුස්සිසාකායං කුමාරො
සො ධම්මචක්කං පරමචිප්පද්ධිසසි,
වනේනසකායං බහුජනනිතානුකම්පි
විජාරිකසා හවිස්සති බුභමචරියං.
- 697 මමඤ්ඤ ආයු න වීරමිධාවසෙසො
අථත්තරා මෙ හවිස්සති කාලකිරියා,
සොහං න සොසාං² අසමධුරස්සා ධම්මෙ
තෙනමහි අවො වාසනගතො අසාවි.
- 698 සො සාකියානං චිපුලං ජනෙතො පිනි.
අනෙතපුරමො නිරගමා බුභමවාරි,
සො භාගිනෙයාං සයමනුකම්පමානො
සමාදපෙසි අසමධුරස්සධම්මෙ.
- 699 බුද්ධොති සොයං යදපරතො පුණ්ණසි
සමෙධාධිපතො වීවරති ධම්මමග්ගං,
ගතතො තත්ථ සමයං පරිපුර්ණයානො
වරස්ස තස්මිං හගවති බුභමචරියං.

1. පිඨිංසකො-මජ්ඣ.

2. සුසාං - සිඛු. 1

693. ලක්ෂණ ශාස්ත්‍රයෙහිත් වෙදමන්ත්‍රයන්හිත් කෙළ පැමිණි එ තවුස් ශාක්‍ය ශ්‍රේෂ්ඨයා පිළිගෙන පිරික්සනුයේ පහන්සිත් ඇතියේ “ද්විප දෙත්තම මෙ කුමර අනුත්තරය” යන බස් පාළු කෙළේය.

694. එක්බිති තමාගේ අරුතලගමන් සමරමින් නොසතුටු සිත් ඇත්තේ කළුප හෙලයි. ශාක්‍යයෝ වලස්නා තවුස් දැක “කුමරු කෙරෙහි අනතුරෙක් නොවෙදෝ හෝ”යි කිහ.

695. නොසතුටු සැහැටි ඇති ශාක්‍යයන් දැක “මම කුමර කෙරෙහි අභිතයක් නො සමරමි, මොහුට අනතුරෙකුද නො වෙයි. මෙකුමර ලාභකයෙක් නො වෙයි. (තෙපි) තුටුසිතැති වව”යි තවුස් පැවැසීය.

696. මෙ කුමර (සර්වඥතාඥනසංඛිබ්‍යාත) අනුත්තර සම්බෝධියට පැමිණෙයි. පරම විශුද්ධ නිව්‍යාණය දක්නාපුලු මෙනෙම බහුජන භිතානු-කම්පා ඇතියේ ධම්මස් පචත්චන්තෝ ය. මොහුගේ ශායනය පතළ වන්නේ යි.

697. මාගේ ආයුෂ්‍යත් මෙ මිනිස් ලොවිහි දිගුකල් අවශෙෂ නො වේ. මෙ අතුරෙහි මාගේ කාලක්‍රියා වන්නේය. එවන් මම අසම චිරයය ඇති බුදුන්ගේ දහම් නො අසන්නෙමි. එකරුණින් ආතුරයෙමි සුඛනාශයට පැමිණියෙමි දුක් ඇතියෙමි.

698. ඒ බ්‍රහ්මචාරී ශාක්‍යයනට විපුල ප්‍රීති දනවා ඇතොවුරින් නික්මැ ගියේය. හෙතෙම අනුකම්පා කෙරෙමින් බෑනා අසම චිරයධුර ඇති සම්බුදුන්ගේ සස්තෙහි සමාදන් කරවීය.

699. යම් මැ කලෙක්හි මෙරමා වෙතින් සම්බුදුහු සම්බෝධිප්‍රාප්ත වුවාහු අග්‍ර වූ නිර්වාණය හෝ නිර්වාණ මාර්ගය විවරණ කරති යන සොභය අසවු නම් එහි ගොස් ධර්මසමය පුළුවස්මින් එ භාග්‍යවතුන් හමුයෙහි බලියර (මහණදම්) කරව.

700 තෙනානුසිට්ඨො භික්ඛනසෙන තාදිනා
අනාගතෙ පරමවිසුඤ්ඤාසිනා,
සො නාළකො උපචිත්තපුඤ්ඤාසඤ්ඤායො
ජිනං පතික්ඛං පරිවසි රක්ඛිතිජුයො.

701 සුඤ්ඤාන සොසං ජිනවරචකකචනතනෙ
ගනඤ්ඤාන දිස්වා ඉසිතිසහං පසන්නො,
මොනෙයාසෙට්ඨං මුනිපවරං අපුඤ්ඤ
සමාගතෙ අසිත්ථිහස්ස සාසනෙනි.

වත්තගාථා.

702 අඤ්ඤානමෙතං වචනං අසිත්තස්ස යථාතථං
තං තං ගොතම පුච්ඡාම සබ්බධම්මානපාරගුං.

703 අනගාරියුපෙතස්ස භික්ඛවරියං ජිහිංසතො,¹
මුනි පබ්බුභි මෙ පුට්ඨො මොනෙයාං උත්තමං පදං.

704 මොනෙයාං තෙ උපඤ්ඤාසිනං (ඉති හගවා)
දුක්ඛකරං දුර්භිසම්භවං,
හඤ්ඤෙ නං පචක්ඛාමි සන්ථම්භස්ස දලේභා හවි.

705 සමානභාගං² කුබ්බෙට්ඨං ගාමෙ අකකුට්ඨවඤ්ඤං,
මනොපද්දෙසං රක්ඛෙය්‍යා සන්නො අනුනතතො වරෙ.

706 උච්චාවචා නිව්ඡරන්ති දයෙ අභිසිද්ධපමා,
නාරියො මුනිං පලොභෙන්ති තා සු තං මා පලොභය්‍යං.

707 විරතො මෙට්ඨනා ධම්මා භික්ඛා කාමෙ පරොචරෙ.
අවිරුද්ධො අසාරකෙතො පාණෙසු තසථාවරෙ.

1. ජිහිංසතො - මඡසං.

2. භාගං - සිමු. 1.

700. භිත කැමැති සිත් ඇති සමාධිගතවිත්ත ඇති අනාගතයෙහි (නාලක) පරම විශුද්ධ වූ නිර්වාණය සාක්ෂාත් කරන්නේ යයි දක්නාසුලු එ අසිත තවුස් විසින් අනුසස්නාලද (පියුමතුරා බුදුන්කලා පටන්) රැස් කළ පින්රැස් ඇති එ නාලක භිත වූ සර්වඥයන් වහන්සේ ප්‍රතික්ෂා කෙරෙමින් රක්නාලද ඉදුරන් ඇතියේ වාස කෙළේ ය. (තවුස්දම් රැකිය.)

701. එ නාලක තාපස ජිනවරයන්ගේ ධර්මවක්‍රප්‍රවර්තනයෙහි දී දෙවතා නාදය අසා (ඉසිපතන්) ගොස් සෑමිනිෂ්ඨ වූ භාග්‍යවතුන් දැක පහන්වූයේ අසිත නම් තවුස්හුගේ අනුශාසනයට කල් එළැඹෙත් ම ප්‍රවරුනිහු වෙතින් ශ්‍රේෂ්ඨඥනය (මාර්ගඥනය) පිළිවිසිය යි.

වත්ප්‍රගාථා යි.

702. ගොතමයන්වහන්ස, අසිත තවුස්හුගේ අවිපරිත වූ (සමබොධි-මග්ග චුසිස්සතායා කුමාරො යන) තෙල වචනය මා විසින් දන්නා ලදී. එහෙයින් මැ (ඡඩ්.කාරයෙන්) සර්වධර්මයන්ගේ කොට්ඨාස්ත වූ මුඛ වහන්සේ පුළුස්මී.

703. (ප්‍රවුජ්‍යාසඬ්ඛ්‍යාත) අනගාරියට පත්, භික්ෂාවර්යය සොයන මට පුළුවස්නාලද මුනිහු උත්තම වූ මොනෙයප්‍රතිපද් පවසන්වා.

704. “තොපට දුෂ්කර වූත් දුරධිගමවූත් මොනෙයප්‍රතිපද් පනවන්නෙමි. එකාන්තයෙන් එය තොපට පවසන්නෙමි. චිර්යොපස්තම්භයෙන් සිත් පිහිටුව, අශීරීල පරාක්‍රමයෙන් දෘඪ (සරීර) වව”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළහ.

705. ගම්නිදි ආක්‍රොශය හා වක්‍රනාව හා යන දෙක සමාන භාග ඇති කරව. (සමව සලකව) (ආක්‍රොශ ලද්දෙහි) විත්තප්‍රඥාය රක්ව. (රජුන් විසිනුදු වදනා ලද්දෙහි) මානසෙන් උන්නත නොවැ ශාන්ත වැ හැසිරෙව.

706. අරණෙහි දු ගිනිසිළු බදු කුදුමහත් (නානාප්‍රකාර වූ) ආලම්බනයෝ ඉදුරනට හමුවෙත්. ස්ත්‍රීහු ද පැවිද්දහු පොලොබවති. ඔහු තා නහමක් පොලොබවත්වා.

707. මෙවුන්දමින් වැළැකියේ සුඤ්ජාසුඤ්ජ කාමයන් හැරපියා ස තෘෂ්ණ වූ හා නිෂ්තෘෂ්ණ වූ හා ප්‍රාණින් කෙරෙහි (පරපාක්ෂික හෙයින්) විරුද්ධ නොවූයේ (ස්වපාක්ෂික හෙයින්) නො ඇලුනේ වෙයි.

- 708 යථා අභංගථා ඵනෙ යථා ඵනෙ කථා අභං,
අඤ්ඤානං උපමං කථාන හතෙය්‍ය න සාතයෙ.
- 709 හිතා ඉච්ඡාං ලොභාදි යථ සතො පුට්ඨස්සො,
චක්ඛමා පටිපජ්ජය්‍ය තරෙය්‍ය නරකං ඉමං.
- 710 උතුරු මුහුණතො මුහුණතො අපට්ඨස්ස අලොභො,
සචෙ ඉච්ඡාය භිවජ්ජතො අනිවේජා හොති නිබ්බුතො.
- 711 සපිණ්ඩවාරං වරිඤ්ඤානං චන්දනමභිඤ්ඤානං,
උපට්ඨිතො රුක්ඛමුලස්මිං ආසන්නපගතො මුනි.
- 712 ස කුසලපසුතො ධරො චන්දන රජිතො සියා,
කුසලෙ රුක්ඛමුලස්මිං අඤ්ඤානමභිඤ්ඤානං.
- 713 තතො රත්නං විවසනෙ ගාමනමභිඤ්ඤානං,
අභිඤ්ඤානං නාහිනෙද්දය්‍ය අභිඤ්ඤානං ගාමනං.
- 714 න මුනි ගාමනාගමි කුලෙසු සහසා වරෙ,
සාසෙසං ජිනනකපොන වාචං පසුතං හතෙ.
- 715 අලංකාරං යදිදං සාධු නාලංකාරං කුසලං ඉති,
උභයෙනෙව සො තදි රුක්ඛං ව උපතිවක්කති.
- 716 ස පක්කපාණි විවරතො අමුගො මුගසමුගො,
අපං දුතං න භිලෙය්‍ය දුතාරං නාවජානිය.

708. මම් යම්බද්ධ (සුවකැමැති) යෙම් නම්, මොහු ඵබද්ධ (සුවකැමැති) වෙත් මොහු යම්බද්ධ (දුක් නොකැමැති) වෙත් නම්, මම ද ඵබද්ධ (දුක් නො කැමැති) වෙමි. මෙසේ තමා උවම් කොට ගෙන පරපණ නො නසන්නේ ය, නොද නස්වන්නේ ය.

709. යම් සිවුපසෙක්හි පාඨග්ජන (ඉවසා ලොභ විසින්), ආසක්ත වූයේ නම්, ඵ ඉවසා හා ලොභය හා හැරපියා ඥානක්ෂ්‍රය ඇති වැ (මොනෙයාවන) පිළිපදනේ ය. (දුෂ්ස්පාර්ථයෙන්), මෙ ප්‍රත්‍යය තෘෂ්ණා නරකය තරණය කරන්නේ ය.

710. (සතර පස් පිඩුවකට ඉඩ දී පැන් බොනුයෙන්) උෂ්නොදර වූයේ මැ, (භොජනයෙහි මාත්‍රඥතායෙන්) මිත්‍යාහාර වන්නේ ය. (වතුර්විධ අල්පෙව්‍යතායෙන්) අල්පෙව්‍ය වූයේ මැ රහත් මගින් තෘෂ්ණාලොභාද්‍රව්‍යය දුරු කිරීමෙන්, ලොභප නො වන්නේ ය. හෙ එකාන්තයෙන් සාදුක් නැති-යේ ඉවිභාරහිත වූයේ (කෙලෙස් සන්තූන් හෙයින්) නිව්‍යේ වෙයි.

711. වනවැසි ඵ මහණ පිණ්ඩිකාරය කොට භිමවා වනයට යන්නේ ය. දුනි තෙම රුක්මුල්හි එළැඹ සිටියේ ආසනොපගත වන්නේ ය.

712. උභයධ්‍යානයන්හි අනුයුක්ත වූ ඵ ධීර අරතෙහි අභිරත වන්නේ ය. චිත්තය මොනොවට තුටු කරවමින් රුක්මුල්හි ලොකොත්තර ධ්‍යාන කරන්නේ ය.

713. පිණ්ඩිකාරයෙන් නික්ම වනයාත්‍රායෙන් මත්තෙහි රෑ අවසන්හි ග්‍රාමාන්තය කරා (පිඩුසඳහා) යන්නේ ය. එහි දී නිමන්ත්‍රණ නො ඉවසන්නේ ය. ගමින් වෙතැ එළැඹු පිණ්ඩිපාත ද නො ඉවසන්නේ ය.

714. මුනිතෙම ගමට වැද කුලයෙහි (සහශොකිතාදි විසින්) යැහැසි ව ආහාරාන්වේෂණ නො කරන්නේ ය. සුන්බස් ඇතියේ පිඩුවා පිළිබැදී ධ්‍යාසාදියෙන් ප්‍රයුක්ත වූ වචන නො බණන්නේ ය.

715. යම් මැ පිණ්ඩියක් ලදිම නම්, මෙය මැ මනා යැ, යම් මැ හික්ෂාවක් නොලදිම නම්, ඵ ද මනා යැ යි හෙ ලාභ අලාභ දෙකින් මැ නිර්-විකාර වෙයි. එලාන්වෙමි පුද්ගලයකු රුක හැරපියා මැදහත් ව යනු මෙනි.

716. හෙ පාත්‍ර ගත් අත් ඇති වැ නොගොළ වූයේ මැ ගොළුවෙකැයි සම්මත වැ හැසිරෙන්නේ දනය සුලු ය යි හෙළා නො දක්නේ ය. දන් දෙන්නහුට ද අවමන් නො කරන්නේ ය.

- 717 උච්චාවචා හි පටිපද සමණෙන පකාසිතා,
න පාරං දිගුණං යනති න ඉදං එකගුණං මුතං.
- 718 යසං ව විසතා නත්ථි ජිනනසොතසං භික්ඛුනො,
කිච්චාකිච්චපභීනසං පරිලාභො න විජ්ජති.
- 719 මොනෙයං තෙ උපඤ්ඤිසං (ඉති භගවා)
බුරුධාරුපමො භවෙ,
ජීවහාය තාලුං ආභවිව උදරෙ සඤ්ඤතො සියා.
- 720 අලිනවිනො ව සියා න වාපි බහු විතනයෙ,
නිරාමග්ගො අසිකො බුහුවරියපරායනො.
- 721 එකාසනසං සිකෙකිඨ සමණුපාසනසං ව,
එකතනං මොනමකකතං එකො වෙ අභිරමිසකි.
- 722 අථ භාසිති දසදිසා
සුඤ්ඤාධරානං නිගෙසාසං කාමිනං කාමවාගිනං,
තතො හිරිඤ්ඤි සද්ධිඤ්ඤි භියො කුබ්බත මාමකො.
- 723 තං නදිති විජානාථ සොබ්බසු පදරෙසු ව,
සණ්ඨතා යනති කුසොබ්බා තුණ්හි යාති මහොදධි.
- 724 යද්දනකං තං සණ්ඨි යං පුරං සත්තමෙව තං,
අධිකුමගුපමො බාලො රහදෙ පුරොච පණ්ඩිතො.
- 725 යං සමණො බහු භාසති උපෙතං අස්සංහිතං,
ජානං සො ධම්මං දෙසෙති ජානං සො බහු භාසති.
- 726 යො ව ජානං සමං යුතො ජානං න බහු භාසති,
ස මුති මොනමරහති ස මුති මොනමජ්ඣාති.

නාලකසුඤ්ඤානා නිවර්තනං.

717. උත්තම චූන් නිහිත චූන් පිළිවෙත බුද්ධග්‍රමණයන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලදී. (යොගිහු) එ ප්‍රතිපදයෙන් දෙවරක් (නිර්වාණ සංඛ්‍යාත) පාරයට නොයෙත්. එ නිර්වාණපාරය එක් මැ මගින් පහස්නට නිසි ය යි ද නො දන්නා ලදී.

718. සුන්කෙලෙස් හෝ ඇති යම් මැ මගණකුහට අටෝරාසියක් වූ තෘෂ්ණා නැද්ද, (කුශලාකුශල සංඛ්‍යාත) කෘත්‍යාකෘත්‍යයන් ප්‍රභීණ කළ ඔහට රාගයෙන් උපන් වේවයි ද්වේෂයෙන් උපන් වේවයි පරිද්දහ නැත.

719. නොපට මෞනෙයවුතය පණවන්නෙමි කරමුවහත උවම් කොට ඇතියේ වන්නේ ය. දිවිත්තලු සටා (රසතෘෂ්ණා), දුරු කොට උදරයෙහි සංයත වන්නේ ය.

720. නිරතුරු නොලස් සිත් ඇතියේ ද වන්නේ ය. ඥාති ජනපද, අමරවිතර්කවගයෙන් බොහොවක් ද නො සිතන්නේ ය. නික්ලේශී වූයේත් තෘෂ්ණාදාෂ්ටියෙන් එක ද ගවයක් ඇසුරු නො කෙළේ ශික්ෂාත්‍රය සංඛ්‍යාතික සකලබ්‍රහ්මවර්යය පරායණ කොට ඇතියේ ද වන්නේ ය.

721. ඉදිත් මගණ එකලා වූයේ ම සිත් අලවා වෙසෙන්නේ නම්, මහණුන් විසින් උපාසුනා කටයුතු විචික්තාසන සංඛ්‍යාත ඉරියව්වට හා අවකිස්කමටහන් අරමුණට හා හික්මෙන්නේය. කාය චිත්ත විවෙක සංඛ්‍යාත එකත්වය මෞන යයි කියනලදී,

722. ඉදිත් දසදිගුන් කිර්තියෙන් හොබවවූ නම් වස්තුකාම ක්ලේශ-කාමයන් හැරපියනසුලු උග්‍රයධ්‍යානයන් ලත් ධීරයන්ගේ කිර්ති සොෂය අසා අනතුරුව ශ්‍රී හා ශ්‍රභා බෙහෙවින් වඩනුයේ මාගේ ශ්‍රාවක වන්නේ ය.

723. එය නදිත්ගෙනුදු ජලමාතෘකාහි ද දියකදුරුහි ද ලා දනුව. ක්ෂුද්‍ර ජලමාතෘකාවෝ ගඬනාවම්න් ගලායෙත්. මහානදීහු නිහඬ වැ ගලාබස්නාහ.

724. යමක් උන ද එ ගඬයි. යමක් සුර්ණ ද එ ශාන්ත මැ වෙයි. බාල අර්ධකුමහොපම වෙයි. පණ්ඩිත පුද්ගල පිරිසුන් දියවිලක් බදු වෙයි.

725. බ්‍රහ්මග්‍රමණ අර්ථයෙන් යුක්ත චූන් ධර්මයෙන් යුක්ත චූන් අර්ථ-සංහිත චූන් යම් මැ ධර්මයක් බොහෝ කොට දෙසා නම්, හෙ දන්නේ ම එ ධර්මය දෙසයි. හෙ දන්නේ මැ බොහෝ කොට දෙසයි.

726. යමෙක් සංයත සිත් ඇත්තේ ම දන්නේත් වේ ද, දන්නේත් බොහෝ ධර්මය නො දෙසා ද, එ මුනි (මොනෙයාපටිපද සංඛ්‍යාත) මෞනයට නිසි වෙයි. එ මුනි (අර්හත්මාගිඤ්ඤන සංඛ්‍යාත) මොනයට පැමිණියේ ය යි.

නාලක සූත්‍රය නිමි.

ද්වයතානුපයසනා සුතතං

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා යාවත්ථියං විහරති පුබ්බාරාමෙ මිගාරමාතු පාසාදෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන හගවා තද්වුපොසපේ පනතරසෙ පුණ්ණිය පුණ්ණිමය රතනියා භික්ඛුසංඝපරිවුතො අබ්බොකාසෙ නිසින්නො හොති. අථ ඛො හගවා තුණ්හිභූතං තුණ්හිභූතං භික්ඛුසංඝං අනුච්චොකෙඤා භික්ඛු ආමන්නෙසී.

යෙ තෙ භික්ඛවෙ, කුසලා ධම්මා අරියා නියායාතිකා සම්මොධ ගාමිනො, තෙසං වො භික්ඛවෙ, කුසලානං ධම්මානං අරියානං නියායාතිකානං සම්මොධ-ගාමීනං කා උපනිසා සවණායාති. ඉති වෙ භික්ඛවෙ, පුජිතාරො අසසු තෙ එවමස්ස වචනියා: යාවදෙව ද්වයතානං ධම්මානං යථාභූතං ඤාණායාති,

කිංච ආයතං වදෙථ:

ඉදං දුක්ඛං, අයං දුක්ඛසමුදයො'ති අයමෙකානුපයසනා, අයං දුක්ඛ-නිරෝධො, අයං දුක්ඛනිරෝධගාමිනිපටිපද'ති අයං දුතියානුපයසනා. එවං සමාදායතානුපයසිනො ඛො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අපමන්තස්ස ආතාපිනො පහිතතස්ස විහරතො ද්විතනං එලානං අඤ්ඤතරං එලං පාටිකඤ්ඤං දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤ, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනාති. ඉදමචොව හගවා ඉදං වඤ්ඤා සුගතො අථාපරං එතදචොව සඤ්ඤා:

727 යෙ දුක්ඛං නප්පජානන්ති අපො දුක්ඛස්ස සමොචං
යත්ථ ව සංඛයො දුක්ඛං අසෙසං උපරුජ්ඣති,
තස්ස ඵලං න ජානන්ති දුක්ඛපසමගාමිනං.

ද්වයතානුපසංයනා සූත්‍රය

මා විසින් මෙසේ අසනලදි: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර පූච්චාරාම නම් මිනාරමාතුපාසාදයෙහි වැඩවසනසේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සඳැරුණු පුණ්‍රුසි පොහෝලත් එදවස රාත්‍රියෙහි බික්සහුන් විසින් පිරිවරණලද්දහු අබවස්හි වැඩහුන්සේක. එසඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අතිශයින් තුළුණිමුන වූ හික්මුසංකයා අනුවිලෝකන කොට මහණුන් ඇමැතුන:

මහණෙනි, අනවද්‍ය වූ ආයාස වූ නිර්යාණයට හිතවැ වැටෙන (අර්හත් සංඛ්‍යාත) සංකොධිය එළවනසුලු යම් (සජ්ඣාන-ශර්ඛාධිපාක්ෂික නොහොත් පයඝාප්ති සංඛ්‍යාත) ධර්ම කෙනෙක් වෙත් ද, අනවද්‍ය වූ ආයාස වූ නොයඝාප්තික වූ සංකොධියට පමුණුවනසුලු එ ධර්මය අසනු තොපට කවර ප්‍රයෝජනයෙක් ඇද්දැ'යි (කුමට තෙපි ඒ දහම් අසවු දැයි) මහණෙනි, මෙසේ පුළුවස්නාහු වෙත් නම්, ඔහු මෙසේ (පුත්තාසුත්තරවුබයෙන්) කියැයුතු වන්නාහ: (ලොකික-ලොකොත්තර විසින්) ද්විවිධ කොට දක්වනලද ධර්මයන්ගේ ම යථාභූත (අවිපරිත) ඥානය සදහාය''යි.

කවරක් නම් ද්වයත යි කියවු ද යත්:

මේ පඤ්ඤාස්ථානිය දුක යැ, මේ අප්පඤ්ඤාත්මකාචාරිත්වය දු:ඛසමුදය යැ යන මේ එක් අනුපසංයනයෙකැ. මේ දු:ඛනිරෝධය යැ, මේ දු:ඛනිරෝධගාමිනිපටිපද යැ යන මේ දෙවන අනුපසංයනා යි. මහණෙනි, මෙසේ මනා කොට ද්වයධර්මයන් පුනපුනා දක්නාසුලු අප්‍රමක්ඛ වූ කෙලෙස්තවන වැර ඇති කාය ජීවිත දෙකේහි නිරපෙක්ෂක වැ වාසකරණ හික්මුහු විසින් ඉහාත්මයෙහි ම අර්හත්වය හෝ (පුනර්භව වශයෙන් ගතයුතු) ස්කන්ධශෙෂයක් ඇතිවත් ම අනාගාමිභාවය හෝ යැ යන ද්විධඵලයන්ගෙන් අන්‍යාතර ඵලයෙක් කැමැතිවිය යුතු ය යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදළුසේක. සුගත වූ ඥානාන් වහන්සේ මෙය වදරා යළිත් අන්‍ය වූ තෙල ගාථා ද වදළුසේක:

727. යම් වහණ කෙනෙක් පඤ්ඤාස්ථානිය දු:ඛය නො දනිත් ද, වැලිත් එ දු:ඛයාගේ සමුදයත් නොදනිත් ද, යම් නිව්ඤ්ඤාසංකල්පයන් නිරවශෙෂ කොට දු:ඛ නිරෝධය වේ නම් එ නිවන හා දු:ඛොපශමයට යන එ මාර්ගයත් නො දනිත් ද,

728 වෙනොවිමුත්තිනා තෙ අපො පඤ්ඤවිමුත්තියා,
අභබ්බා තෙ අත්තකිරියාය තෙ වෙ ජාතිජරුපගා.

729 යෙ ව දුක්ඛං පජානන්ති අපො දුක්ඛස්ස සමභවං,
යත්ථ ව සබ්බසො දුක්ඛං අසසං උපරුරුඤ්ඤි,
තඤ්ඤ මග්ගං පජානන්ති දුක්ඛුපසමගාමිනං.

730 වෙනොවිමුත්තිසමපන්නා අපො පඤ්ඤවිමුත්තියා,
භබ්බා තෙ අත්තකිරියාය න තෙ ජාතිජරුපගාති.

සියා අඤ්ඤානපි පරියායෙන සමමා අවයනානුපසාදනාති ඉති වෙ
භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤාරො අස්ස සියාතිසපු වචනියා, කථංඤ ඩියා: යං කිඤ්ඤි
දුක්ඛං සමෙහාති. සබ්බං උපධිපච්චයාති, අයමෙකානුපසාදනා.
උපධිනං තෙව අසෙසවිරාගනිරොධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමභවොති අයං
දුතියානුපසාදනා. එවං සමමා - පෙ- අපා පරං එතදමොව සත්ථා:

731 උපධිනිධානා පභවන්ති දුක්ඛා
යෙකෙවි ලොකස්මිං අනකරුපා,
යො වෙ අවිඤ්ඤා උපධිං කරොති,
පුනපුනං දුක්ඛමුපෙති මුද්දො,
තස්මා පජානං උපධිං න කසිරා
දුක්ඛස්ස ජාතිපභවානුපසාදි'ති.

සියා අඤ්ඤානපි පරියායෙන සමමා අවයනානුපසාදනාති, ඉති වෙ
භික්ඛවෙ, පුඤ්ඤාරො අස්ස සියාතිසපු වචනියා, කථංඤ ඩියා: යං කිඤ්ඤි
දුක්ඛං සමෙහාති, සබ්බං අවිජ්ජාපච්චයාති අයමෙකානුපසාදනා. අවිජ්ජාය
තෙව අසෙසවිරාගනිරොධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමභවොති අයං දුතියානු-
පසාදනා. එවං සමමා - පෙ- අපා පරං එතදමොව සත්ථා:

728. (අර්හත්චථලසමාධිසංඛ්‍යාන) වෙනොච්චුක්ඛිතියෙන් පිරිහුනු වැලි ප්‍රඥවිමුක්ඛියෙනුද හිත වූ ඔහු දුක් කෙළවර කිරීමට අභවාය වෙති, එකාන්තයෙන් ඔහු ජාතියට හා ජරාවට පැමිණියාණය. (ජාතිජරායෙන් නො මිදුනාහු වෙති සේ යි.)

729. යම් මහණ කෙනෙකුත් පඤ්ඤාසංකල්පයෙන් පරිදි දැනින් ද වැලි එ දුඃඛයාගේ සමුදයත් දැනින් ද, යම් නිවනෙක්හි සඵලකාරයෙන් අශෙෂ කොට දුඃඛය නිරෝධයට යේ නම් එය ද, දුඃඛව්‍යුපශමයට යන එ මාර්ගසත්‍යයත් තත්වූ පරිදි දැනින් ද,

730. (අර්හත්චථලසමාධි) විතතවිමුක්ඛිතියෙන් සමන්වාගත වූ ද, වැලි (අර්හත්චථල) ප්‍රඥවිමුක්ඛියෙන් සමන්වාගත වූ ද ඔහු චර්තදුඃඛය කෙළවර කරණු සඳහා භවාය වෙති, ඔහු එකාන්තයෙන් ජාතිජරාවට නො යන්නාහු වෙතැ'යි.

ඉදින් මහණෙනි, ‘අත්‍ය පයඝායෙකිනුද සමාග්ද්වයනානුදර්ශනයෙන් වන්නේ දැ’යි මෙසෙයින් පුළුවන්නාහු වෙත් නම්, ‘වන්නේය’යි කියැ යුතු වෙත්, කිසෙයින් වෙය යත්: යම් කිසි චර්තදුඃඛයෙක් උපදනේ නම්, එ හැම දුක (සාසුචකර්මසංඛ්‍යාන) උපධිප්‍රත්‍යයෙන් වේ යන මේ එක් අනුදර්ශනයෙක, එ උපධිනිගේ ම අශෙෂවිරාගනිරෝධයෙන් චර්තදුඃඛයාගේ සමභවයෙක් නැතැ'යි යන මේ ද්විතීයානුදර්ශන වෙයි, මෙසෙයින් සමාග්ද්වයනානුදර්ශන වේ යයි... වැලි ශාඝ්‍යාන් වහන්සේ අත්‍ය වූ ද තෙල ගාථා වදළහ:

731. ලොවැ අනෙකසාරූප වූ යම් දුඃඛයෝ වෙත් නම්, ඔහු සාසුචකර්ම සංඛ්‍යාන උපධිනිදනයෙන් උපදනාහ. යම් අවිද්‍යාගතයෙක් එකැතින් සාසුචකර්ම කෙරේ නම්, එ මඤ්ජුසා පුනපුනා සසරදුකට මැ එයි. එහෙයින් සමාග්ද්වයනානුදර්ශන දැන්වේ චර්තදුඃඛය ජාතිප්‍රභව යයි දක්නේ සාසුචකර්ම නො කරන්නේ යයි.

ඉදින් මහණෙනි, ‘අත්‍යවූත් පයඝායෙකින් සමාග්ද්වයනානුදර්ශන වේ දැ’යි මෙසේ තොප පුළුවන්නාහු වෙත් නම්, ‘වන්නේය’යි කියැ යුතු වෙත්. කෙසෙයින් වන්නේයැ යත්: යම් මැ කිසි චර්තදුඃඛයෙක් උපදනේ නම්, එ හැම (භවගාමී කර්මයමහාරය පිළිබඳ) අවිද්‍යාප්‍රත්‍යයෙනැයි යන මේ එක් අනුපසංසානයෙක. අවිද්‍යාවගේ මැ අශෙෂවිරාගනිරෝධයෙන් චර්තදුඃඛයාගේ සමභවයෙක් නැතැයි යන මේ ද්විතීය වූ අනුපසංසාන යි. මෙසේ සමාග්ද්වයනානුදර්ශනය වේ ... වැලි ශාඝ්‍යාහු අනෙකුදු තෙල ගාථා වදළහ:

732 ජාතිමරණසංසාරං යෙ වජ්‍යති 'පුනපපුනං,
දුක්ඛාවක්ඛාදාභාවං අවිජ්ජායෙව සා ගති.

733 අවිජ්ජා හයං මනාමොහො යෙනිදං සංසිතං චිරං,
විජ්ජාගතාව යෙ සත්තා නාගච්ඡන්ති¹ පුනබ්භවන්ති.

සියා අකෙඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකථා සියා: යං කිඤ්චි දුක්ඛං සමෙහාති
සබ්බං සංඛාරපච්චයාති අයමෙකානුපසාදනා. සංඛාර නංකෙව අසෙස
විරාගනිරෝධා නත්ථි දුක්ඛස්ස සමෙහවොති අයං දුතියානුපසාදනා. එවං
සමමා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

734 යං කිඤ්චි දුක්ඛං සමෙහාති සබ්බං සංඛාරපච්චයා,
සංඛාරානං තිරොධෙන නත්ථි දුක්ඛස්ස සමෙහවොති.

735 එතමාදීනවං ඤාත්වා දුක්ඛං සංඛාරපච්චයා,
සබ්බසංඛාරසමථා සංඤ්ඤාය උපරොධනා,
එවං දුක්ඛක්ඛයො හොති එතං ඤාත්වා යථාතථං.

736 සමමග්ගසා වෙදගුහො සමමදඤ්ඤාය පණ්ඩිතා,
අභිභුයා මාරසංයොගං නාගච්ඡන්ති පුනබ්භවන්ති.

සියා අකෙඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකථා සියා: යං කිඤ්චි දුක්ඛං සමෙහාති
සබ්බං විඤ්ඤාණපච්චයාති අයමෙකානුපසාදනා, විඤ්ඤාණස්ස කෙව
අසෙසවිරාගනිරෝධා නත්ථි දුක්ඛස්ස සමෙහවොති අයං දුතියානුපසාදනා.
එවං සමමා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

737 යං කිඤ්චි දුක්ඛං සමෙහාති සබ්බං විඤ්ඤාණපච්චයා,
විඤ්ඤාණස්ස තිරොධෙන නත්ථි දුක්ඛස්ස සමෙහවො.

1. නතෙ ගච්ඡන්ති පුනබ්භවං මජ්ඣ.

732. යම් කෙනෙක් (ස්කන්ධනිර්වාණී නම් වූ) ජාතියට ද ස්කන්ධහෙද නම් වූ මරණයට ද ස්කන්ධපරිපාටි නම් වූ සංසාරයට ද පුනපුනා යෙන් නම්, මෙ මනුෂ්‍යභාවයට හා අවශෙෂ නිකායභාවයට ද යෙන් නම්, එ අවිද්‍යාව ගේ ම ප්‍රත්‍යයභාවය යි.

733. යම් මොහයක් කරුණකොටගෙන මෙ වර්තද්‍රුඛය බොහෝ කලක් වළඳනා ලද, මෙ මොහය මැ අවිද්‍යා යි. අර්හත්වමාගීවිද්‍යායෙන් යම් සත්ත්ව කෙනෙක් කෙලෙස් විනිවිද ගියාහු නම්, ඔහු පුනර්භවයට නො එත්.

අත්‍ය වූ ද පයඝායෙකින් ... වන්නේ ද? යි...කෙසේ වන්නේ ය යත්: යම් කිසි වර්තද්‍රුඛයෙක් උපදනේ නම්, එ හැම දුක් ත්‍රිවිධාභිසංස්කාර-ප්‍රත්‍යයෙන් වෙයි යන මෙ එක් අනුදැනනයෙක. සංස්කාරයන්ගේ ම අශෙෂවිරාගනිරෝධයෙන් වර්තද්‍රුඛයාගේ සම්භවයෙක් නැත යන මෙ දෙවන අනුපසාදනා යි. මෙසේ මනාකොට ... වැලි අත්‍ය වූත් තෙල ගාථා ගාඤ්ඤානු වදළහ:

734. යම් කිසි සසර දුකෙක් උපදනේ නම්, එ හැම දුක් සංස්කාරප්‍රත්‍යය යෙන් වේ. සංස්කාරයන්ගේ නිරෝධහෙතෙයෙන් ද්‍රුඛයාගේ සම්භවයෙක් නැතැ යි.

735. සංස්කාරප්‍රත්‍යයෙන් වර්තද්‍රුඛ වෙයි යන තෙල ආදිනව දන මාගීඤ්ජනයෙන් සච්ඡංස්කාරයන්ගේ ශම්භවයෙන් ද මාගීඤ්ජනයෙන් ම කාමසඤ්ජිත්ගේ උපරොධනයෙන් ද මෙසේ දුක්ඛත්වය වේ යයි තෙල දුක්ඛත්වය අවිපරිත කොට දන,

736. සම්මග්ගදිනා ඇති අර්හත්වමාගීඤ්ජනවේදයට පත් පණ්ඩිතයෝ මනාකොට දන (ත්‍රේභූමකවර්ත සංඛ්‍යාත) මාරසංයෝගය මැඩු පුනර්භවයට නො එත්.

අත්‍යපයඝායෙකිනුදු වේ ද? යි ... කියෙයිත් වේය යත්: යම් කිසි ද්‍රුඛයෙක් උපදනේ නම්, එ හැම දුක් (කර්මසහජාතාභිසංස්කාර) විඤ්ජන ප්‍රත්‍යයයෙන් වෙයි යන මෙ එක් අනුපසාදනයෙක. විඤ්ජනයාගේ මැ අශෙෂවිරාගනිරෝධයෙන් වර්තද්‍රුඛයාගේ සම්භවයෙක් නැතැ යි මෙ දෙවන අනුපසාදනා යි. මෙසේ මනාකොට ... වැලි ගාඤ්ඤානු අත්‍යවූත් තෙල ගාථා වදළහ:

737. යම් කිසි සසර දුකෙක් උපදනේ නම් එ හැම දුක් අභිසංස්කාර-විඤ්ජනප්‍රත්‍යයෙනි. අභිසංස්කාරවිඤ්ජනයාගේ නිරෝධහෙතෙයෙන් ම වර්තද්‍රුඛයාගේ සම්භවයෙක් නැත.

738 එතමාදීනවං ඤාතං දුක්ඛං විඤ්ඤාණපච්චයා,
විඤ්ඤාණපසමා භික්ඛු නිවජාතො පරිනිබ්බුතො'ති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකථා සියා: යං කිඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති සබ්බං එසසපච්චයාති. අයමෙකානුපසස්සනා, එසසස්ස කෙව අසෙසවිරාග නිරොධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුතියානුපසස්සනා. එවං සමමා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

739 තෙසං එසසපරෙතානං හවසොන්නසාරිනං,
කුච්චග්ගපට්ඨනනානං ආරා සංයොජනකකියො.

740 යෙ ච එසසං පරිඤ්ඤාය අඤ්ඤාය උපසමෙ රතා¹,
තෙ චෙ එසසාභිසමයා නිවජාතා පරිනිබ්බුතා'ති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකථා සියා: යං කිඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති සබ්බං චේදනාපච්චයාති අයමෙකානුපසස්සනා, චේදනානං කෙව අසෙස-විරාගනිරොධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුතියානුපසස්සනා. එවං සමමා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

741 සුඛං වා යදි වා දුක්ඛං අදුක්ඛමසුඛං සහ
අජකිත්තකථා ඛේදා ව යං කිඤ්ඤි අත්ති චේදිතං.

742 එවං දුක්ඛනභි ඤාතාන මොසධමමං පලොකිතං²
චුස්ස චුස්ස වයං පසං එවං නත්ති විජානාති³
චේදනානං ඛයා භික්ඛු නිවජාතො පරිනිබ්බුතො'ති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකථා සියා: යං කිඤ්ඤි දුක්ඛං සමෙහාති සබ්බං තණ්හාපච්චයාති අයමෙකානුපසස්සනා, තණ්හාය කෙව අසෙස-විරාගනිරොධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමහවොති අයං දුතියානුපසස්සනා. එවං සමමා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

1. අඤ්ඤාණපසමෙ - ම ෪ සං

2. පලොකිතං ම ෪ සං

3. විරජජනි-සි මු 2

738. සසරදුක් විඤ්ඤාප්‍රත්‍යයයෙන් වෙයි යන තෙල කරුණ ආදිනව යි දන අභිසංස්කාරවිඤ්ඤායාගේ ව්‍යපසමයෙන් තෘෂ්ණා රහිත මහණ ක්ලෙශපරිනිවෘණයෙන් පිරිනිව්‍යේ යි.

අත්‍ය පයඝායෙකිනුදු වේද?යි ... කෙසේ වන්නේ දැයි යම් කිසි දුකෙක් උපදනේ නම් එහැම දුක් අභිසංස්කාරවිඤ්ඤාසම්ප්‍රයුක්තස්පඨිප්‍රත්‍යයෙන් වෙයි යන මෙ එක් අනුපස්සනායෙක. ස්පඨියාගේ මැ අග්‍රෙෂ්වරාගනිරොධහෙතුයෙන් දුඃඛයාගේ සමිභවයෙක් නැත යන මෙ දෙවන අනුපස්සනා යි. මෙසේ මනාකොට ... ශාසනාහු වැලි අනෙකුදු තෙල ගාථා වදළහ:

739. ස්පඨියෙන් මැසීගිය, තෘෂ්ණාසංඛ්‍යායාග හවස්සොතස (තෘෂ්ණාව) අනුව යන සුළු, කුමගට පිළිපත් ඔවුනට සංයොජනක්ෂය දුරෙහි වේ.

740. යම් කෙනෙකුත් ස්පඨිය ත්‍රිධිධරිඤ වසින් පිරිසිදු දන අර්හත්මාභිඤ්ඤායෙන් පිළිවිද දන ඵලසමාපකති වසින් නිවෘණව්‍යපගමයෙහි ඇලුනාහු නම් ස්පඨිභිසමසහෙතුයෙන් ඔහු එකැවියෙන් තෘෂ්ණා රහිත වූවාහු කෙලෙස පිරිනිවනින් පිරිනිවුනාහු යයි.

අත්‍යපයඝායෙකිනුදු වන්නේය ... කෙසේ වන්නේ ය යත්: යම් මැ කිසි පක්‍ෂාසිකකදුඃඛයෙක් උපදනේ නම්, එ හැම දුක් කර්මසම්ප්‍රයුක්ත වේදනාප්‍රත්‍යයයෙන් වන්නේ ය යන මෙ එක් අනුපස්සනායෙක. කර්මසම්ප්‍රයුක්ත වේදනාවන්ගේ ම අග්‍රෙෂ්වරාගනිරොධහෙතුයෙන් දුඃඛයාගේ සමිභවයෙක් නැතැයි යන මෙ දෙවන අනුපස්සනා යි. මෙසේ මැනවින් ... ඉක්බිති ශාසනාහු අත්‍යවූත් තෙල ගාථා වදළහ:

741. සුඛ වූ හෝ වැලින් දුඃඛ වූ හෝ අදුඃඛාසුඛ වූ හෝ ආධ්‍යාත්මික චේතයි ඛාහිර චේතයි යම් මැ කිසි වේදයිතයෙක් ඇත් නම්,

742. නස්වා සැහැවි ඇති, ජාතිවරණයෙන් බිඳෙනසුලු මෙ හැම වේදයිතයෙක් ම දුඃඛකාරණ යයි දන, උදයව්‍යයඤ්ඤායෙන් ස්පඨි කෙරෙහින්, අත්‍යයෙහි හඬනානුදර්ශනයෙන් ව්‍යය දක්වීන් මෙසේ එ වේදයිතය දුකැයි දන්නේ ද, එ මහණ මාභිඤ්ඤායෙන් කර්මසම්ප්‍රයුක්ත වේදනාවන්ගේ ක්ෂයයෙන් තෘෂ්ණා නැත්තේ පිරිනිවුනේ වේ යයි.

තවත් පයඝායෙකින් ... කෙසේ වන්නේ ය යත්: යම් මැ කිසි දුකෙක් සම්භූත වේ නම්, එ හැම දුක් කර්මසමිභාරතෘෂ්ණාප්‍රත්‍යයයෙන් වෙයි යන මෙ එක් අනුපස්සනායෙක. එ තෘෂ්ණාවගේ මැ අග්‍රෙෂ්වරාගනිරොධයෙන් දුඃඛයාගේ සමිභවයෙක් නැතැ"යි යන මෙ දෙවන අනුපස්සනා යි ... ඉක්බිති ශාසනාහු අත්‍ය වූත් තෙල ගාථා වදළහ:

743 නිසංසාරා දුතියො දුරියො දිසමධාන සංසාරං,
ඉත්තාච්ඡාදානාමං සංසාරං නාතිවිකන්ති.

744 එතමාදිනවං ඤාතො නිසංසාරාදුකං සමෙවං;
විතතමො අනාදිනො සතො භික්ඛු පරිබ්බජෙ'ති.

සියා අකුසලානං -පෙ- කප්පෙ සියා: යං කිංඤ්ඤි දුකං සමෙතාති
සබ්බං උපාදානපච්චයාති අයමෙකානුපස්සනා. උපාදානානං කෙව අසෙස-
විරාගනිරොධා නත්ති දුකං සමෙතොති අයං දුතියානුපස්සනා. එවං
සම්මා -පෙ- අපාපරං එතදවොච සත්ථා:

745 උපාදාන පච්චයා භවො භූතො දුකං නිගවජති,
ජාතස්ස මරණං භොත් එසො දුකං සමෙතො.

746 තත්ථා උපාදානකං සමදෙශෙය්‍ය පණ්ඩිතා,
ජාතිකං අභිකුසලං නාගවජන්ති පුතභවන්ති,¹

සියා අකුසලානං -පෙ- කප්පෙ සියා: යං කිංඤ්ඤි දුකං සමෙතාති
සබ්බං ආරම්භපච්චයාති අයමෙකානුපස්සනා, ආරම්භානං කෙව
අසෙසවිරාගනිරොධා නත්ති දුකං සමෙතොති අයං දුතියානු පස්සනා. එවං
සම්මා -පෙ- අපාපරං එතදවොච සත්ථා:

747 යං කිංඤ්ඤි දුකං සමෙතාති සබ්බං ආරම්භපච්චයා,
ආරම්භානං නිරොධෙන නත්ති දුකං සමෙතො.

748 එතමාදිනවං ඤාතො දුකං ආරම්භපච්චයා,
සබ්බාරම්භං පටිකිස්සන් අනාරම්භවිමුක්තො.²

749 උච්ඡින්නභවිතණ්ණස්ස සන්තප්පිතස්ස භික්ඛුනො,
විනිශ්චයො ජාතිසංසාරො නත්ති තස්ස පුතභවන්ති.

1. න ගවජන්ති පුතභවං - මජ්ඣ.

2. අනාරම්භ විමුක්තො - බුද්ධ.

743. තෘෂ්ණා දෙවැනි කොට ඇති පුරුෂ දිගුකල් ව්‍යුති-උත්පත්ති විසින් සැරිසරන්නේ ඉහාත්මහාව අනායාත්මහාව දෙකින් යුත් (ස්කන්ධ-පරිපාටි සංඛ්‍යාත) සංසාරය ඉක්මැ නො යෙයි.

744. තෘෂ්ණාව වර්තදුඛයාගේ සම්භවයට කාරණ යයි තෙල තෘෂ්ණාවගේ ආදීනව දැන විගත වූ තෘෂ්ණා ඇතියේ ආදාන නැතියේ සමාතිමත් මහණ තික්ම යන්නේ යයි.

තවත් පයඝායෙකින් වන්නේ යයි ... කෙසේ වන්නේය යත්: යම් මැ කිසි වර්තදුඛයෙක් සම්භූත වේ නම්, එහැම කර්මසම්භාරඋපාදාප්‍රත්‍යයයෙන් වෙයි යන මේ එක් අනුපසයනායෙක, උපාදායන්ගේ මැ නිරවශෙෂවිරාගනිරෝධයෙන් දුඛයාගේ සම්භවයෙක් නැතැ''යි යන මේ දෙවන අනුපසයනා යි. මෙසේ මැනැවින් ... ඉක්බිති ශාක්‍යාහු අනායුත් තෙල ගාථා වදළහ:

745. උපාදාප්‍රත්‍යයයෙන් විපාකභව වෙයි, සම්භූත වූයේ වර්තදුඛයට පැමිණෙයි, ජාතයාහට මරණ වෙයි, තෙල භවය දුඛයාගේ සම්භවකාරණ වේ.

746. එහෙයින් උපාදායන්ගේ ක්ෂයයෙන් අනිත්‍යාදි විසින් මනා කොට දැන (නිව්‍යාණසංඛ්‍යාත) ජාතික්ෂය විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන, පුනර්භවයට නොඑක් යි.

අනායුත් පයඝායෙකින් වන්නේය ... කිසෙයින් වේය යත්: යම් මැ කිසි දුකෙක් උපදනේ නම්, එ හැමදුක් කර්මසම්ප්‍රයුක්තවිප්‍රත්‍යයයෙන් වේ යන මේ එක් අනුපසයනායෙක, ආරම්භසංඛ්‍යාත විප්‍රත්‍යයාගේ ම නිරවශෙෂ විරාග නිරෝධයෙන් දුඛයාගේ සම්භවයෙක් නැතැයි යන මේ දෙවන අනුපසයනා යි. මෙසේ මොනොවට ... ඉක්බිති ශාක්‍යාහු අනායුත් තෙල ගාථා වදළහ:

747. යම් මැ කිසි වර්තදුඛයෙක් උපදනේ නම්, එ හැම දුක් ආරම්භප්‍රත්‍යයයෙන් වෙයි, ආරම්භප්‍රත්‍යයන්ගේ ම නිරෝධයෙන් එ වර්තදුඛයාගේ සම්භවයෙක් නැති.

748. ආරම්භප්‍රත්‍යයයෙන් උපදනා තෙල දුක ආදීනව යි දැන හැම ආරම්භයන් හැරපියා (නිව්‍යාණසංඛ්‍යාත) අනාරම්භයෙහි මුක්ත වූ,

749. මගනැණින් උසුන් කළභවතෘෂ්ණා ඇති කෙලෙස්සන්හිඳුමෙන් සන්හුන් සිත්ඇති එ මහණහට පුනර්භව නැත. ජාතිසංඛ්‍යාත සංසාරය තරණය කෙළේ යි.

සියා අකුසල්ලානං -පෙ- කප්පං සියා: යං කිසුඤ්ඤානං සමමානං
සබ්බං ආහාරපච්චයාති අයමෙකානුපසාදනා, ආහාරානං තෙව අසෙසවි-
රාගනිරෝධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමගචොති අයං දුතියානුපසාදනා. එවං සමමා-
-පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

750 යං කිසුඤ්ඤානං සමමානං සබ්බං ආහාරපච්චයා,
ආහාරානං නිරෝධෙන නත්ති දුක්ඛස්ස සමගචො.

751 එතමාදිනවං ඤාතො දුක්ඛං ආහාරපච්චයා,
සබ්බාහාරං පරිඤ්ඤාය සබ්බාහාරමනිසසිනො.

752 ආරොග්ගං සමුදෙසුඤ්ඤාය ආසවානං පරික්ඛයා,
සබ්බාය සෙවි ධම්මවෙධා සබ්බං නොපෙති වෙදගුති.

සියා අකුසල්ලානං -පෙ- කප්පං සියා: යං කිසුඤ්ඤානං සමමානං
සබ්බං ඉඤ්ජිතපච්චයාති අයමෙකානුපසාදනා, ඉඤ්ජිතානං තෙව අසෙසවි-
රාගනිරෝධා නත්ති දුක්ඛස්ස සමගචොති අයං දුතියානුපසාදනා එවං සමමා-
-පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

753 යං කිසුඤ්ඤානං සමමානං සබ්බං ඉඤ්ජිතපච්චයා,
ඉඤ්ජිතානං නිරෝධෙන නත්ති දුක්ඛස්ස සමගචො,

754 එතමාදිනවං ඤාතො දුක්ඛං ඉඤ්ජිතපච්චයා,
තස්මා හි එජං වොසසජ්ජ සබ්බාරො උපරුක්ඛිය,
අනෙපො අනුපාදනො සතො හික්ඛු පටිබ්බපෙති.

සියා අකුසල්ලානං -පෙ- කප්පං සියා: නිසසිතස්ස වලිතං
හොතිති අයමෙකානුපසාදනා, අනිසසිනො න වලතිති අයං දුතියානු
පසාදනා. එවං සමමා -පෙ- අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

755 අනිසසිනො න වලති නිසසිනො ව උපාදියං,
ඉක්ඛාච්ඤාථාහාවං සංසාරං නාතිවත්තති.

අනාය පයඨායෙකිනුදු චන්තෝය ... කෙසේ චන්තෝය යත්: යම් මැකිසි දුකෙක් උපදුනේ නම්, එ හැම කර්මසම්ප්‍රයුක්ත ආහාරප්‍රත්‍යයයෙන් වෙයි යන මේ එක් අනුපසාදනයෙක. ආහාරයන්ගේ ම අශෙෂ විරාග නිරෝධයෙන් දුඃඛයාගේ සම්භවයෙක් නැත යන මේ දෙවන අනුපසාදා යි. මෙසේ මනාකොට ... එක්බිති ශාක්‍යාහු අනාවුත් තෙල ගාථා වදළහ:

750. යම් මැකිසි දුකෙක් සම්භුත වේ නම්, එ හැම ආහාරප්‍රත්‍යයයෙන් වෙයි, ආහාරයන්ගේ නිරෝධයෙන් දුඃඛයාගේ සම්භවයෙක් නැත.

751. ආහාරප්‍රත්‍යයයෙන් දුඃඛය වේ යන තෙල කරුණ ආදිනව යි දූත හැම ආහාරය පිරිසිඳ දූත සච්ඡාර තෘෂ්ණා විසින් ඇසිරී නො කෙළේ වෙයි.

752. (නිව්චාණසංඛ්‍යාත) ආරෝග්‍යය මනාකොට දූත ආසුචියන්ගේ පරික්ෂයෙන් සිවුපස ප්‍රත්‍යවෙක්ෂා කොට සෙවුනේ සිවුසස්දහමිහි පිහිටියේ සිවුමගනැණට පැමිණියේ දෙව මනුෂ්‍යාදි සංඛ්‍යාවට නො යේ යයි.

අනෙකුදු පයඨායෙකින් චන්තෝය ... කෙසේ චන්තෝය යත්: යම් මැකිසි දුකෙක් සම්භුත වේ නම්, එ හැම දුක (තණ්හා මාන දිට්ඨි කම්ම කිලෙස) ඉඤ්ජිතයන්ගේ ප්‍රත්‍යයයෙන් වේය යන මේ එක් අනුපසාදනයෙක. ඉඤ්ජිතයන්ගේ මැ අශෙෂවිරාගනිරෝධයෙන් දුඃඛයාගේ සම්භවයෙක් නැත යන මේ දෙවන අනුපසාදා යි. මෙසේ මනාකොට ... එක්බිති ශාක්‍යාහු අනෙකුදු තෙල ගාථා වදළහ:

753. යම් මැකිසි දුකෙක් පාළු වේ නම්, එ හැම දුක ඉඤ්ජිතප්‍රත්‍යයෙන් වෙයි. ඉඤ්ජිතයන්ගේ මැ නිරෝධයෙන් දුඃඛයාගේ සම්භවයෙක් නැති.

754. වර්තදුඃඛය ඉඤ්ජිතප්‍රත්‍යයයෙන් වේ යන තෙල කරුණ ආදිනව යි දූත එහෙයින් මැ තෘෂ්ණාසංඛ්‍යාත එජාව නැරඹියා කර්ම, කර්මසම්ප්‍රයුක්ත සංස්කාරයනුදු නිරුද්ධ කොට එජා රහිත වූයේ උපාදාන නැතිමේ මගණ සමානමත් ව කික්මැයේ යයි.

අනෙකුදු පයඨායෙකින් චන්තෝය ... කෙසේ චන්තෝය යත්: තෘෂ්ණාමානදාෂ්ටි විසින් ස්කන්ධයන් ඇසිරී කළහට හයවලන වෙයි යන මේ එක් අනුපසාදනයෙක, එසෙයින් ස්කන්ධයන් ඇසිරී නො කෙළේ නො සැලේ යන මේ දෙවන අනුපසාදා යි. මෙසේ මනාකොට ... එක්බිති ශාක්‍යාහු අනෙකුදු තෙල ගාථා වදළහ:

755. අතිශ්‍රිතවූයේ නො සැලේ. නිශ්‍රිත ම උපාදාන විසින් ස්කන්ධයන් ගන්තේ ඉහත්මහාව, අනාථාහාව සංඛ්‍යාත සංසාරය ඉක්මැ නො වැටෙයි.

- 756 එතවාදිනවං ඤාතා නිසායෙසු මහනිසං,
අනිසංඝො අනුපාදනො සතො හික්ඛු පරිබ්බජෙති.

සියා අඤ්ඤානපි -ප- කථංකථා සියා: රුපෙහි හික්ඛවෙ ආරුපා¹
සන්තරාති අයමෙකානුපස්සනා, ආරුපෙහි² නිරොධො සන්තරොති අයං
දුතියානුපස්සනා. එවං සම්මා -පෙ- අපාපරං එතදවොච සත්ථා:

- 757 යෙ ව රුපුපගා සත්ථා යෙ ව ආරුප්ථායිනො³
නිරොධං අප්පජානන්තා ආගන්තාරො පුනත්තවං.

- 758 යෙ ව රුපෙ පරිඤ්ඤාය අරුපෙසු සුසංඝධිනා,
තිරොධෙ යෙ විමුච්ඡන්ති තො ජන මච්ඡු භාගිනොති.

සියා අඤ්ඤානපි -පෙ- කථංකථා සියා: යං හික්ඛවෙ සදෙවකස්ස
ලොකස්ස සමාරකස්ස සබ්බමකස්ස සස්සමණ්ඩ්‍රාභමණියා පජාය සදෙව
මනුස්සාය ඉදං සච්චන්ති උපතිරුක්ඛාගිතං තද' මරියානං එතං මුසාති යථා
භූතං සම්මසංඤ්ඤාය සුද්ධං. අයමෙකානුපස්සනා, යං හික්ඛවෙ සදෙවකස්ස
-පෙ- සදෙවමනුස්සාය ඉදං මුසාති උපතිරුක්ඛාගිතං තදමරියානං එතං
සච්චන්ති යථාභූතං සම්මසංඤ්ඤාය සුද්ධං, අයං දුතියානුපස්සනා. එවං
සම්මා -පෙ- අපාපරං එතදවොච සත්ථා:

- 759 අනත්තනි අත්තමානිං පස්ස ලොකං සදෙවකං,
තිවිධං නාමරූපස්මිං ඉදං සච්චන්ති මඤ්ඤති.

- 760 යෙන යෙන හි මඤ්ඤන්ති තතො තං භොති අඤ්ඤාපා.
තං හි තස්ස මුසා භොති මොසධම්මං හි ඉත්තරං.

1. අරුපා-මජ්ඣ.

2. අරුපෙහි-මජ්ඣ.

3. අරුපථායිනො- ම.ජ.ස.

756. නිශ්ශ්‍රයන්හි මහත් භය වේ යන තෙල ආදීනවය දෑන අනිශ්‍රිත වූයේ උපාදාන නැතිකිරීමේ මහණ සිහි ඇතිකිරීමේ නික්මා යේ යි.

අත්පර්යායෙකිනුදු වන්නේ ය ... කෙසේ වන්නේ ය යන්න: මහණෙනි, රූපභව කෙරෙන් නොහොත් රූපසමාපත්ති කෙරෙන් අරූපභවයෝ නොහොත් අරූපසමාපත්තිහු ශාන්තතර වෙති යන මේ එක් අනුපසාදනයක, අරූපසමාපත්ති කෙරෙන් නිරෝධය (නිව්වාණය) ශාන්තතර වේ ය යන මේ දෙවන අනුපසාදනා යි. මෙසේ මනාකොට ... ඉක්බිති ශාක්‍යාහු අන්‍යවූත් තෙල ගාථා වදාළහ:

757. යම් මැ රූපොපග සත්ත්වයෝත් යම් මැ අරූපභවවාසී සත්ත්වයෝත් වෙන් නම් නිව්වාණසංකියාන නිරෝධය නො දන්නාහු පුනර්භවයට එනසුලු වෙත්.

758. යම් කෙනෙක් රූපභවයන් පිරිසිදු දෑන අරූපසමාපත්තින්හි මොනොවට පිහිටියාහු ද, යම් කෙනෙක් නිරෝධයෙහිදු මුක්තවෙන් ද, එ ජනයෝ ත්‍රිවිධමාරයන් හැරයන්නාහු වෙති යි.

අන්‍යපයඨායෙකිනුදු... කෙසේ වන්නේ ය යන්න: මහණෙනි, යම් නාම රූපයෙක් දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බමුන් සහිත ලෝකය විසින්ද ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන් සහිත දෙවිමිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව විසින් (ධූව ශූභ සුඛ ආත්ම වශයෙන්) “මෙ සත්‍යය” යි දක්නාලද නම්, එ නාමරූපය බුද්ධාදි ආයඨයන් විසින් ‘තෙල මාෂායෙකැ’ යි සමාසක් ප්‍රඥවෙන් යථාභූත කොට දක්නාලද ය යන මේ එක් අනුපසාදනයක. මහණෙනි, යම් නිව්වාණයක් සඳෙවක ... දෙවිමිනිසුන් ඇතුළු ප්‍රජාව විසින් “තෙල මාෂායෙකැ” යි දක්නාලද නම්, එ නිවණ ආයඨයන් විසින් “තෙල නිවණ සත්‍යය” යි යථාභූත කොට සමාසක් ප්‍රඥයෙන් මොනොවට දක්නාලද ය යන මේ දෙවන අනුපසාදනා යි. මෙසේ මනාකොට ... ඉක්බිති ශාක්‍යාහු තෙල අනෙක් ගාථා ද වදාළහ:

759. අනාත්ම වූ නාමරූපයෙහි තෘෂ්ණාදි විසින් බැසගත් සඳෙවක ලෝකයා ආත්ම යන මාන ඇති (එහි) බලව ධූව ශූභාදි විසින් දක්මින් මෙ සත්‍යය යි හඟන්නේ ය.

760. (රූප වේදනායෙහි) යම් යම් මැ අයුරෙකින් පාඨග්ජනයෝ තෘෂ්ණාදි විසින් හඟනාහු ද, එ නාමරූපය එ හැඟි අයුරින් අත්පරිදි වෙයි, ඔහුගේ එ මඤ්ඤිතය මාෂා මැ වෙයි. ඉන්වර වූ එ නාමරූපය තස්නා සැහැවී ඇති හෙයිනි.

761 අමොසධර්මං නිබ්බානං තදරියා සච්ඡාතො විදුං
තෙ වෙ සච්චාභිසමයා නිවජානා පරිනිබ්බානාති.

සියා අශ්ශානපි පරියායෙන සමුච්ඡා ද්වයනානුපස්සනාති, ඉති වෙ
භික්ඛවෙ පුච්ඡිතාරො අසසු, සියාතිසසු චචනියා. කථංඤ්ඤා සියා: යං භික්ඛවෙ
සදෙවකස්ස -පෙ- සදෙවමනුස්සාය ඉදං දුක්ඛන්ති උපනිජ්ඣාසිතං තදම-
රියානං එතං දුක්ඛන්ති යථාභූතං සමමපාශුඤ්ඤාය සුද්ධං අයමකානු-
පස්සනා, යං භික්ඛවෙ සදෙවකස්ස -පෙ- සදෙවමනුස්සාය ඉදං දුක්ඛන්ති
උපනිජ්ඣාසිතං තදමරියානං එතං සුඛන්ති යථාභූතං සමමපාශුඤ්ඤාය
සුද්ධං, අයං දුතියානුපස්සනා.

එවං සමුච්ඡා ද්වයනානුපස්සිතො බො භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො අසුමකස්ස
ආනාපිතො පහිනත්තස්ස විහරතො දවිත්තං එලානං අශ්ශානරං එලං පාටි-
කඛ්ඛං දිට්ඨං ව ධම්මෙ අශ්ශාන, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනාති. ඉදම-
වොව හගවා ඉදං වත්වා සුගතො අථාපරං එතදවොව සත්ථා:

762 රූපා සද්දරසා ගන්ධා එසසා ධම්මොව කෙවලා,
ඉද්ධා කන්තා මනාපා ව යාවතජ්ඣිති චුච්චති.

763 සදෙවකස්ස ලොකස්ස එතෙ වො සුඛසම්මතා,
යත්ථ වෙ තෙ නිරුජ්ඣන්ති තං තෙසං දුක්ඛසම්මතං.

764 සුඛන්ති දිට්ඨමරියෙහි සක්කායසසුපරොධනං,
පට්ඨනිකමීදං හොති සබ්බලොකෙන පස්සනං.

765 යං පරෙ සුඛතො ආහු තදරියා ආහු දුක්ඛතො,
යං පරෙ දුක්ඛතො ආහු තදරියා සුඛතො විදුං.

761. ආයාසියෝ නො නස්නා සැහැවී ඇති එ නිවණ සත්‍යවිසින් දත්ත, සත්‍යාවබෝධයෙන් එ අරිහු උක්කාතූයෙන් තෘෂ්ණා රහිත වූවාහු පිරිනිව්වාහු වෙති යි.

මහණෙනි, අන් පයාසියෙකිනුදු මනාකොට අවයතනානුපසාදනාව වන්නේ ද යි මෙසේ පුළුවස්නාහු වෙත් නම්, වන්නේ ය යි ඔහුට කිවයුතු වේ. කෙසේ වන්නේ ය යත්: මහණෙනි, යම් මැ සවැදැරුම් ඉෂ්ටා-ලඛනයක් සඳෙවක ... දෙවිච්ඡිත්තයින් සහිත ප්‍රජාව විසින් මෙ සුඛයෙකැයි දක්නාලද නම්, එ ආයාසියන් විසින් තෙල දුකැ යි තත්වු පරිදි සමාසක්-ප්‍රඥයෙන් මොනොවට දක්නාලද ය යන මෙ එක් අනුපසාදනයෙක. මහණෙනි, යම් මැ නිව්වාණයක් සඳෙවක වූ ... දෙවිච්ඡිත්තයින් සහිත ප්‍රජාව විසින් මෙ දුකැයි දක්නාලද නම්, එ ආයාසියන් විසින් තෙල සුඛ යයි සමාසක්ප්‍රඥයෙන් මොනොවට දක්නාලද ය යන මෙ දෙවන අනුපසාදනය යි.

මහණෙනි, මෙසෙයින් මොනොවට අවයතනාදර්ශී වැ අප්‍රමෙක වැ කෙලෙස් නවන වැර ඇති වැ, ප්‍රතිතාත්ම වැ වසන මහණහට ඉහාත්ම-භාවයෙහි මැ අර්හත්වය හෝ උපාදිගෙෂ්‍ය ඇතිවත් මැ අනාගාමීත්වය හෝ යි උභයග්‍රාමණ්‍ය එළයන් අතුරෙන් අන්‍යතර එළයෙක් කැමැතිවිය යුතු, භාග්‍යටකුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. සුගත වූ ශාසනයන් වහන්සේ මෙය වදාරා ඉක්බිති තෙල අන්‍ය වූ ගාථා ද වදාළහ:

762. ඉෂ්ටවුත් ප්‍රියවුත් මනවච්ඡන්තාවුත් රූපයෝ ය ශබ්දයෝ ය රසයෝ ය ගන්ධයෝ ය ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යයෝ ය ධර්මාලඛනයෝ ය යන යම්කාක් අනවශෙෂ අරමුණු ඇතැයි කියනු ලැබේ ද,

763. සඳෙවක ලොකයා විසින් තෙල ආලඛනයෝ සුඛය යි සම්මත වෙත්. යම් මැ නිව්වාණයෙක්හි තෙල ආලඛනයෝ නිරුද්ධ වෙත් නම්, එ නිව්වාණය ඔවුන් විසින් දුකැයි සම්මත වේ.

764. සත්කාය සංඛ්‍යාත පක්ඛන්ධකායාගේ නිරෝධය (නිව්වාණය) සුඛ ය යි ආයාසියන් විසින් දක්නා ලදී, නුවණින් දක්නවුන්ගේ මේ දෘෂ්‍යය සියලු ලොකයා හා ප්‍රත්‍යානික (පිළිලොම්) වෙයි.

765. අනායාසි පාඨග්ජනයෝ යම් වසකුකාමයක් සුඛවශයෙන් කිහු නම්, එ වසකුකාමය පායාසියෝ දුක් විසින් දෙසුහ. යම් නිව්වාණයක් අන්‍ය-පාඨග්ජනයෝ දුක් විසින් කිහු නම්, ආයාසියෝ එ ගිවන 'සුඛ විසින් දත්ත.

- 766 පසාධමං දුරාජාතං සම්පමුච්ඡන්තං අවිදුසු,
නිවුත්තාතං තමො හොති අනිකාරො අපසාදනං.
- 767 සතඤ්ඤා විවං හොති ආලොභො පසාදනාමිව,
සතතිකෙ න විජානන්ති මගා ධම්මස්ස'කොපිද,
- 768 හවිරාගපරෙතෙහි හවසොතානුසාරිති,
මාරධෙය්‍යානුපනෙහි නායං ධම්මො සුසම්බුධො.
- 769 කො නු අඤ්ඤානු මරියෙහි පදං සම්බුද්ධවරහති,
යං පදං සම්මදඤ්ඤාය පරිනිබ්බන්ති අනාසවාති.

ඉදමචොව හගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛු හගවතො භාසිතං අභි-
නාසුන්ති - ඉමස්මිං ඛො පන වෙය්‍යාකරණස්මිං හඤ්ඤාමානො සම්මිමත්තානං
භික්ඛූනං අනුපාදය ආසවෙහි විතතාති විමුච්ඡිංසුති.

අවයතනපසාදනා සුඤ්ඤාන නිවිතං.

තස්සදුතං :

සම්මං උපධි අවිජ්ජා ව සංඛාර විඤ්ඤාණ පඤ්ඤමං,
එස්සවෙද්ධියා තණ්හා උපාදනාරම්භා ආහාරා;
ඤ්ඤාතං වලිතං රූපං සම්මං දුකෙබ්බත යොළසාති.

මහාවග්ගො තතිසො.

තස්සවග්ගසුදුතං :

පබ්බජ්ජා ව පට්ඨානඤ්ඤා සුභාසිතඤ්ඤා පුරුලාසං.
මාසපුත්තඤ්ඤා සම්මායා ව සෙලො සඟ්ගං ව වුච්ඡති,
වාසෙවෙස්වාමාසි කොකාලි නාලංකා අවයතනපසාදනා,
ආදාසෙනාති සුඤ්ඤාති මහාවග්ගොති වුච්ඡති.

766. ශ්‍රාවකයෙහි, දුර්විඤ්ඤා වූ නිව්වාණධර්මය නැඟැසින් දකිවූ, එ නිවන්හි අඤ්ඤා සම්ප්‍රමුඛ වෙත්. කුමක් හෙයින්ද යත්: අවිද්‍යායෙන් වැලැඳුනු ඇතිසැටිය නොදන්නවුන්ට අක්කිකාර වූ තමස වෙයි.

767. ප්‍රඥදර්ශනයෙන් දක්නාවූ සත්පුරුෂයන්ට ආලෝක සෙයින් නිව්වාණය විවෘත වෙයි. (තවපසුකය හෝ ස්කන්ධයන් හෝ පිරිසිදු දෑ යුතුවන හෙයින්) තමා හවුයෙහි වූ ද නිව්වාණය මාග්ගිකධර්මයෙහි අකොට්ඨි වූ මාග්ගික ජනයෝ නො දන්නාහ.

768-769. භවරාගයෙන් මධිනාලද, භවසෞතස අනුව යන්නවුන් විසින් මේ නිව්වාණධර්මය සුවසේ අවබෝධ කටහැකි නො වේ. යම් නිව්වාණපදයක් මාග්ගිකයන් දෑන අනාසුට වූවාහු පිරිනිවෙත් නම් එ නිවන් පිය දෑනගන්නට ඉන්‍යෙකුමක් චර්තයට නොපැමිණි ආයතියන් මුත් අන් කවරෙක් සමත් වේද යි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ ද්වයතානුපස්සනා සූත්‍රය වදළ සේක. සතුටු සිත් ඇති එ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ භාෂිතය සතුවත් පිළිගත්හ. වැලි මේ වෙය්‍යාකරණය දෙසනු ලබන් ම සැටක් පමණ මහණුන්ගේ සිත් උපාදාන විසින් නො ගෙණ ආසුචයන්ගෙන් මිදුනාහ යි.

ද්වයතානුපස්සනා සූත්‍රය නිමි.

එහි උද්දනය:

වතුස්සන්‍යය, උපධිය, අවිජ්ජාය, සඤ්ඤාය, පස්වැනි විඤ්ඤාණය, එසසය, වෙදනියය, තණ්හාය, උපාදානය, ආරම්භය, ආහාරාය, ඉක්ඛණය, චලිතය, රූපය, සව්‍වය, දුක්ඛය යි මේ සූත්‍රයෙහි විෂය සොලොසෙකි.

තුන්වැනි මහාවග්ගිය යි.

එ වග්ගියාගේ උද්දනය:

පබ්බජ්ජාසූත්‍රය, පට්ඨානසූත්‍රය, සුභාසිතසූත්‍රය, සුඤ්ඤිකභාටද්වාජ්ඣට දෙසු පුරුළාසසූත්‍රය, මාසසූත්‍රය, සතියසූත්‍රය, සෙලසූත්‍රය, සභලසූත්‍රය, වාසෙට්ඨසූත්‍රය, කොකාලිකසූත්‍රය, නාලකසූත්‍රය, ද්වයතානුපස්සනා සූත්‍රය දැයි මේ මහාවග්ගිය දෙළොස් සූත්‍රයෙකින් උපලක්ෂිතය.

4. අට්ඨකච්ඡෙයා

4 - 1

කාමසූතතං.

- 770 කාමං කාමයමානස්ස තස්ස චෙතං සමිජ්ඣති,
අඤ්ඤා පිතිමනො භොති ලඤ්ඤා මමො යදිච්ඡති.
- 771 තස්ස චෙ කාමයානස්ස¹ ජන්දජාතස්ස ජන්තූනො,
තෙ කාමා පරිභායන්ති සල්ලච්ඡේද්ධාව රූප්පති.
- 772 යො කාමෙ පරිච්ඡේජ්ඣති සප්පසෙව පදු සිරො,
සො'මං² විසන්තිකං ලොකෙ සතො සමතිච්ඡන්ති.
- 773 ඛෙත්තං චිත්තං තිරික්කං වා ගවාස්සං³ දුසපොරිසං.
ථිග්ගො ඛන්ති පුත්තකාමෙ යො නරො අනුගිජ්ඣති.
- 774 අබලා නං බලියන්ති මග්ගෙන නං පරිස්සයා,
තතො නං දුක්ඛමනෙති නාවං හිත්තමිච්චාදකං.
- 775 තස්මා ජන්තූ සදු සතො කාමාති පරිච්ඡේයෙ,
තෙ පභාය තරෙ ඔසං නාවං සිත්තව්⁴ පාරගුති.

කාමසූතතං නිට්ඨිතං.

1. කාමයමානස්ස-සිමු 2.

2. සොග්ගමං-සිමු 2.

3. ගවාස්සං-මජ්ඣං.

4. සිත්තව්-සිමු 2.

4. අට්ඨක වගීය

4 - 1

කාම සූත්‍රය

770 (ත්‍රෛභූමකධර්ම නම් වූ) වස්තුකාමය කැමැති වන එ පුද්ගල-
භව ඉදින් තෙල කාමය සමෘද්ධ වේ නම් එකල්හි ඒ සත්ත්ව තෙම
යමක් කැමැති වේ නම්, එ වස්තුව ලැබ එකාන්තයෙන් තුටු සිත් ඇතියේ
වෙයි.

771 කාමවස්තු කැමැති වන, උපන් තෘෂ්ණා ඇති එ පුද්ගලයාගේ
එ කාමයෝ ඉදින්, පිරිහෙත් නම් (එ කල්හි) හෙතෙම විෂපිත
ශල්‍යයෙකින් විදුනා ලද්දකු සෙයින් පෙළෙයි.

772 යමෙක් වස්තුකාම ක්ලෙශකාමයන් එහි ජඤ්ජාගය
විෂ්කම්භණ වශයෙන් හෝ සමුච්ඡේද වශයෙන් හෝ තමාගේ පයින්
සර්පයකුගේ හිස මෙන් දුරු කෙරේ නම් ඒ මහණ ලොව හි විසත්තිකා
නම් මේ තෘෂ්ණාව ස්මෘතිමත් ව ඉක්මවයි.

773 යම් මිනිසෙක් හැල් කෙත් ආදිය ගෙවතු ආදිය හෝ අමුරන්
හෝ ගෙරින් හා අසුන් හෝ දස් කම්කරු පුරුෂයන් හෝ මාගමුන් හෝ
නෑ සබදුන් හෝ අන් බොහෝ කාමයන් පුත පුතා පතා නම්,

774 අබල නම් වූ ක්ලෙශයෝ එ පුහුල්හු මැඩලති. යළි ප්‍රකට වූ
හා අප්‍රකට වූ උපද්‍රවයෝ එ කාමගිද්ධියා මඬනාහ. එ හෙතුයෙන්, බුන්
නැවකට ජලය වදනා සෙයින් ජාත්‍යාදී දුඃඛය ඔහු නුහුබදනේ ය.

775 එහෙයින් මිනිසා හැම සඳ (කායගතාසති ආදී භාවනායෙන්)
ස්මෘතිමත් වූයේ වස්තුකාම ක්ලෙශකාමයන් දුරු කරන්නේය. එ කාම
යන් හැරපියා බුන් නැව දිය ඉසපියා පරතෙර යනුවකු සෙයින්
වතුරොස තරණය කරන්නේයි.

කාම සූත්‍රය නිමි.

ගුහටයක සුතනං

- 776 සකෙතා ගුහායං බහුතාභිජනනා
නිට්ඨං නරො මොහනාසීං පගාලොතා,
දුරෙ විවෙකා හි තථාවිධො සො
කාමා හි ලොකෙ න හි සුප්පහායා.
- 777 ඉච්ඡානිදනා හට්ඨානබද්ධා
තෙ දුප්පමුඤ්ඤා න හි අඤ්ඤාමොකකා,
පච්ඡා පුරෙ වාපි අපෙකකම්මානා
ඉමෙ ව කාමෙ පුරිමෙ ව ජප්පං.
- 778 කාමෙසු ගිද්ධා පසුතා පමුලො
අවදනියා තෙ විසමෙ නිවිට්ඨා,
දුක්ඛපනිකා පරිදෙවයානති
කිං සු හවිසසාම ඉතො චුතායෙ.
- 779 තසමා හි සිකෙකථ ඉධෙව ජනතු
යං කිඤ්චි ජඤ්ඤා විසමනති ලොකෙ,
න තසස හෙතු විසමං චරෙය්‍යා
අප්පං හිදං ජීවිතං ආහු ධිරා.
- 780 පසසාමි ලොකෙ පරිච්ඡාමානං
පජං ඉමං තණ්හාගතං හවෙසු,
හිනා නරා මච්ඡුමුඛෙ ලපනති
අචිතතණ්හා සෙ හවාහවෙසු.
- 781 මමාසිතෙ පසසං ච්ඡාමානෙ
මච්ඡෙව අප්පොදකෙ ඛිණ්ණායාතෙ,
චතම්ඨි දිසවා අමමො චරෙය්‍යා
හවෙසු ආසතතිමකුඛකම්මානො.

ගූහටයක සූත්‍රය

776 මනුෂ්‍යයෙක් ගූහා සංඛ්‍යාත ගරිරයෙහි රාගාදි විසින් ඇලුනේ බොහෝවූ රාගාදි ක්ලෙශ ජාතයෙන් වැසුනේ රාගාදි වශයෙන් සිටුනේ මෝහන සංඛ්‍යාත පස්කම් ගුණයෙහි දැඩි වැ බැසගත්තේ වේ ද, එබඳු වූ හෙ ත්‍රිවිධ විවේකයෙන් දුර මැ වේ. යම්හෙයෙකින් සත් ලොවහි කාමයෝ සුවයෙන් හළ නො හැකියාහු ද එහෙයිනි.

777 කාම තෘෂ්ණාව නිදන කොට ඇති, (සුඛවේදනාදි) භවසුඛ-යෙහි බැඳුනු, අතීත වූ හෝ අනාගත වූ කාමයන් අපෙක්ෂා කරණ වර්තමාන කාමයන් හෝ පෙර කී අතීතානාගත කාමයන් පතන, එ සත්ත්වයෝ දුකසේ මිදිය යුත්තාහු වෙති, ඔහු සෙස්සනුදු මුදු ලිය නො හෙත්.

778 ඔහු ක්ලෙශ කාමයෙන් වස්තු කාමයෙහි ගිජු වූවාහු කාම වස්තු පර්යෙෂණාදියෙහි නියැලියාහු සම්මොහයට පැමිණියාහු (අවංග-මනතායෙන් හෝ මසුරු බැවින් හෝ බුද්ධාදින්ගේ වචන නොගන්නා හෙයින් හෝ) අවදනිය වූවා හු, විෂමකාය කර්මාදියෙහි බැස ගත්තාහු එ සත්ත්වයෝ මරණ දුකට පැමිණියාහු, මෙ අත්බැවින් සැව ගියමෝ කුමක් වනුමෝ හෝ' යි පරිදෙවනා කෙරෙත්.

779 එහෙයින් මැ සත්ත්වතෙමේ ලෙව්හි යම්කිසි කාය දුශ්චරිතාදියක් විෂම යැයි දන්නේනම් එ විෂම කායකර්මාදියට හෙතු වූ විෂමයෙහි නො හැසිරෙන්නේ ය. යම් හෙයෙකින් (බුද්ධාදි) ධරයෝ මෙ ජීවිතය අල්ප යයි දෙසුහු ද, එහෙයින් මැ මෙ බුදු සස්තෙහි ම ත්‍රිවිධ ශික්ෂාහි හික්මෙන්නේ ය.

780 කාමහවාදියෙහි නොහොත් පුනපුනා භවයෙහි අවිගත තෘෂ්ණා ඇති, හිත වූ කායකර්මාදිය ඇති සත්ත්වයෝ මරුමුවෙහි හෙවැ වැලැපෙත්. ලොව හි කාමාදිභවයන්හි තෘෂ්ණායෙන් මඬනා ලද තෘෂ්ණාදි ස්පඤ්ඤයෙන් පොපියන මෙ සත්ත්වසමූහයා මසැස් ඇ පසැසින් දක්මි.

781 සිදි ගිය දියත්තෙක්හි පොපියන මසුන් මෙන් මාගේ යැයි ගන්නාලද කාමවස්තුවෙහි පොපියන සත්ත්වයන් බලවු, (මමාසිත වස්තුවෙහි) තෙල ආදිනව දැක, මමායන තැනියේ කාමාදිභවයන්හි ඇලුම් නො කෙරෙමින් හැසිරෙන්නේ ය.

782 උභොසු අතොසු විනෙයා ඡන්දං
එසං පරික්කය අනානුගිඤ්ඤා,
යදන්තගරභී තදකුබ්බමානො
න ලිප්පති¹ දිට්ඨසුතෙසු ධිරො.

783 සක්කං පරික්කයවිතරෙයා ඔසං
පරිග්ගහෙසු මුනි නොපලිකේතා,
අබ්බුලාසප්පො වරං අප්පමකේතා
නාසිංසති ලොකමීමං පරක්කාති.

ගුහධානසුභතං නිට්ඨිතං.

4 - 3

දුට්ඨවධාන සුභතං

784 වදන්ති වෙ දුට්ඨමනාපි එකෙ
අපොපි වෙ සච්චමනා වදන්ති,
වාදකඞ්ච ජාතං මුනිනො උපෙති
තස්මා මුනි නත්ති ඛිලො කුභික්කඞ්ච.

785 සකං හි දිට්ඨිං කථමච්චයෙයා
ඡන්දනුනිකො රූපියා නිව්චෙසා,
සයංසමකතානි පකුබ්බමානො
යථා හි ජානෙයා තථා වදෙයා.

786 යො අත්තනො සීලවතානි ජනතු
අනානුපුට්ඨො ව පරෙස² පාවා,³
අනරියධම්මෙ කුසලා තමාහු
යො ආතුමානං සයමෙව පාවා³

787 සතො ව හිතඤ්ඤා අභිනිබ්බතකේතො
ඉති'ගන්ති සීලෙසු අකප්පමානො,
තමරියධම්මෙ කුසලා වදන්ති
යසස්සාද නත්ති කුභික්කඞ්ච ලොකෙ

1. ලිප්පති-සායා:

2. පරසය-සිමු 1.

3. පාව-මජ්ඣං.

782 එසං-එසං සමුදයාදි දෙ දෙ අන්තයන්හි ඡන්දරාගය දුරු කොට වක්කු සම්මස්සාදි ස්පඨය ත්‍රිවිධපරිඤයෙන් දෑන, රූපශබ්දදියෙහි නො ගිජු වූයේ කළ නොකළ හෙයින් තම හට ගරහ උපදවන කාය-දුශ්චරිත කායසුවරිතාදිය නොකරන ප්‍රාඥයා (රූප ශබ්දදි) දෘෂ්ට ග්‍රානා ලම්බනයන්හි තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි විසින් නො දැලෙයි.

783 කාම සංඤදි සංඤව නොහොත් සංඤනුසාරයෙන් නාමරූපය ත්‍රිවිධපරිඤයෙන් දෑන, චතුරොස තරණය කරන්නේ ය. තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි පරිග්‍රහයන්හි නො ඇළවු ක්ෂිණාසුව මුනි උපුටාලූ රාගාදි ශල්‍ය ඇතියේ අප්‍රමත්තව හැසිරෙන්නේ (ස්වාත්භාව සංඛ්‍යාත) මෙ ලොවත්, (පරාත්භාව සංඛ්‍යාත) පරලොවත් නොපතන්නේ යි.

ගුහට්ඨක සූත්‍රය නිමි.

4 - 3

දුට්ඨට්ඨක සූත්‍රය

784 ඇතැම් (අන්‍ය නිර්ථක) කෙනෙක් එකාන්තයෙන් දුෂ්ට චිත්ත ඇත්තාහු (බුදුපාමොක් සහනට) උපවාද බෙණෙත්. වැලි (අන්‍යනිර්ථක-කථා ඇසු) තව කෙනෙක් 'එකාන්තයෙන් සත්‍යයෙක' යන සිත් ඇත්තාහු උපවාද බෙණෙත්. තථාගත මුනි අභූතයෙන් උපන් (එ ආත්‍රොශවාදයට) නො පැමිණේ. එහෙයින් බුද්ධමුනි කිසිදු කරුණෙක්හි රාගාදි කිල නැත්තේ යි,

785 දෘෂ්ටිච්ඡන්දයෙන් මෙහෙයන ලද්දේ දෘෂ්ටි රූපියෙහි බැසගත් නිර්ථක ජනයා කියෙයින් ස්වකීය දෘෂ්ටිය හරහන් ද තමා විසින් පුරණ-ලද එ දෘෂ්ටිගතයන් මැ කරනුයේ යම් පරිද්දෙකින් දැන් නම් එ පරිද්දෙන් බණන්නේ යි.

786 යම් පුද්ගලයෙක් නො පුළුවස්නා ලද්දේ මැ තමාගේ ප්‍රාති-මොක්ෂාදි ශීලයන් හා ධුතඬාදි චුතයන් හා මෙරමාහට කියාපා නම්, යමෙක් තෙමේත් තමා (සිල්වතැයි) කියාපා නම් ආයුධර්ම කුශලයෝ ඔහුගේ එ කථනය අනායුධ ර්මයෙකැයි කිහු.

787 යම් රහත් මහණෙක් රාගාදි ක්ලෙශ ව්‍යපශමයෙන් ශාන්ත වූයේ රාගාදි ගිනි ගිවීමෙන්, ගිවුනු සිත් ඇත්තේත්, 'මෙසෙයින් මම සිල් සපන්මි'යි ශීලයන්හි තමා එළවා නො කියන්නේ ද, යම් ක්ෂිණාසුව-යකු හට ස්කන්ධාදි කිසිදු ලොකයෙක්හි රාගාදි උත්සදයෝ නැත් ද, ස්කන්ධාදි ආයුධර්මයෙහි ගිජුණයෝ එ සිය ගුණ පාළු නො කිරීම අරිභූමැ යි කියත්.

788 පකපටිතා සඤ්ඤා යසා ධම්මා
පුරකකතා සතති අවිච්ඡා,
යදනති පසාති ආනිසංසං
තං නිසසිතො කුප්පට්ඨසතති.

789 දිට්ඨිතිවෙසා න හි ස්වාතිවත්තා
ධම්මෙසු නිවේශ්ශා සමුග්ගහීතං,
තස්මා නරො තෙසු නිවේසනෙසු
නිරසාති ආදිසතිවච¹ ධම්මං.

790 ධොනසා හි නත්ති කුහිඤ්ඤි ලොකෙ
පකපටිතා දිට්ඨි හවාහවෙසු,
මායඤ්ඤි මානඤ්ඤි පහාය ධොනො
සකෙන ගවේශ්ශා අනුපයො සො.

791 උපයො හි ධම්මෙසු උපෙති වාදං
අනුපයං² කෙන කථං වදේශ්ශා,
අතං නිරතං න හි තසා අත්ති
අධොසි සො දිට්ඨිමිධෙව සබ්බනති.

දුට්ඨධම්මසුඤ්ඤා නිවසිතං.

4 - 4

සුඤ්ඤාන සුඤ්ඤාන

792 පසාමි සුඤ්ඤා පරමං අරොගං
දිට්ඨිත සංසුඤ්ඤි නරසා හොති,
එතාහිජානං³ පරමනති ඤාතො
සුඤ්ඤානුපසිති පවෙති ඤාතං.

1. ආදිසති ව-සිල 1, 2, PTS

2. අනුපයං-සිල 1, 2,

3. එතාහිජානං-මජ්ඣ.

788 යම් දෘෂ්ටිගතිකයක්හුගේ තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි විසින් පරික්ලේපිත වූ ප්‍රත්‍යයෙන් සකසන ලද, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටියෙන් පෙරටු කරනලද, අග්‍රභි වූ දෘෂ්ටිධර්ම කෙනෙක් වෙත් ද, හෙතෙම යම් හෙයෙකින් තමා කෙරෙහි එ දෘෂ්ටින් ගේ (දෘෂ්ට ධාර්මික සාම්පරාධික) ආනිසංසයක් දක්නේ ද, එහෙයින් මැ විපාකජනක ද පරිවර්තනශීලී ද වන හෙයින් කොප්‍ය වූත් ප්‍රතිත්‍යසමුත්පන්න වූත් සංවෘතියාන්ති නම් වූ දෘෂ්ටිය ඇසිරිකොට පවත්නේ ය,

789 ඉදං සච්චාභිනිවෙස යි කියූ දෘෂ්ටිනිවේශනයෝ සුව සේ ඉක්මැවිය නොහෙත්, දෙසැට මිසදිටු දම් අතුරෙහි මොනොවට බැස ගත් එ එ ධර්මය නිශ්චය කොට පවත්නේ ය. එහෙයින් සත්ත්ව තෙමේ එ දෘෂ්ටිනිවේශනයන්හි අප්‍රශිල ගොශීලාදී ධර්මය හරනේත් ගන්නේත් වෙයි.

790 යම් හෙයෙකින් පැහූ හැම පව් ඇති රහන්හට කිසිදු ලොවෙක එ එ භවයන් නිමිත්ත කොට ප්‍රක්ලේපිත දෘෂ්ටියක් නැත් ද, එ හෙයින් ධ්‍රැව්‍යාප එ ක්ෂිණාසුව මායා හා මාන හා පහා තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි යන උපය නැති යේ මැ (මේ අත්බැව්හි හා පරලොවහි හෝ නිරයාදී ගති විශේෂයන්හි) කවර හෙයෙකින් නෙරසිකාදී සංඛ්‍යාවට යේ ද? (නොයේ මැයි)

791 තෘෂ්ණාදී උපය (නිඃශ්‍රය) ඇතියේ ම එ එ ධර්මයන්හි (රාග-රක්තය, ද්වේෂ දුෂ්ටය යන) වාදයට නො එළඹෙයි, තණ්හා, දිට්ඨි, උපය නැතිකුල රාග, දෙප යන කවර කරුණෙකින් (රක්තයෙක, දුෂ්ට යෙකැයි) කිසෙයින් කියන්නේ ද, ඔහුට (ආත්මදෘෂ්ටි සංඛ්‍යාත) ආත්මවාදය වෙවයි (උච්චේදදෘෂ්ටි සංඛ්‍යාත) නිරාත්මවාදය හෝ නැත් මැයි. එ ක්ෂිණාසුව මහණ ඉහාත්මභාවයෙහි මැ සර්වදෘෂ්ටිගතය ප්‍රතිණ කෙළේ යි.

දුට්ඨට්ඨක සූත්‍රය නිමි.

4 - 4

සුද්ධට්ඨක සූත්‍රය

792 දෘෂ්ටිගතික අභ්‍යුද්ගල කෙලෙස් කිලුටින් අග්‍රද්ධ වූ කෙලෙස් රොටින් සරොග වූ පුතුලකු දැන “පරම ශුද්ධියට පත් අරොග පුද්ගලයකු දක්මි”යි ද දෘෂ්ටි සංඛ්‍යාත දභිතයෙන් මිනිසාගේ වෙන ශුද්ධිය වෙය”යි ද මෙසේ වෙසෙසින් දන්නේ එ දභිතය පරම යයි දැන එ දභිතයෙහි ශුද්ධිය දක්නාසුලු වූයේ, එ දභිතය “මාගිඤ්ජනය” යි හඳුනයි. (එතෙකුදු වත් එ මාගිඤ්ජනය නො වේ.)

793 දිවෙසින වෙ සුඤ්ඤාන නරසස හොති
 ඤාණෙන වා සො පජ්ඣාති දුක්ඛං,
 අකොඤ්ඤාන සො සුඤ්ඤාති සොපධිකො
 දිවසී ති නං පාව තථාවදනං.

794 න ඛානමණො අඤ්ඤාතො සුඤ්ඤාන
 දිවෙසි සුතෙ සිලවතෙ මුතෙ වා,
 පුකොඤ්ඤ ව පාපෙ ව අනුපලිකො
 අත්තඤ්ඤානො නයිධ පකුබ්බමානො.

795 පුරිමං පභාය අපරං සිතාසෙ
 එජානුගා තෙ න තරනති සබ්බං,
 තෙ උග්ගභායනති තිරසාරනති
 කපිව සාධං පමුඛං ගභාය.¹

796 සයං සමාදය වතානි ජනතු
 උච්චාවචං ගච්ඡති සඤ්ඤාසකො,
 විද්වා ව වෙදෙහි සමෙව්ව ධම්මං
 න උච්චාවචං ගච්ඡති භූරිපඤ්ඤා.

797 ස සබ්බධම්මෙසු විසෙතිභූතො
 යං කිඤ්ඤි දිවසිං ව සුතං මුතං වා,
 තමෙව දසසිං විවචං වරතං
 කෙහිධ ලොකසමිං විකප්පයෙය්‍ය.

1. පමුඤ්ඤානං ගභායං-සි.මු 2,

793 රූපදූත සංඛ්‍යාත එ දර්ශනයෙන් ඉදින් සත්ත්වයාගේ ශුද්ධිය වේ නම් නොහොත් චක්ඛුර්විඤ්ඤා නම් වූ එ ඤානයෙන් හෙතෙම ජාත්‍යාදි දුඃඛය දුරු කෙරේ නම්, එසේ වත්ම ආර්යමාර්ගයෙන් අන්‍ය වූ අශුද්ධිමාර්ගයකින් කාමාදි උපධි සහිත වූයේ මැ හෙ ශුද්ධ වේ යැ යි කියයුතු බවට පැමිණෙයි, දෘෂ්ටියමැ එසේ කියන ඔහු මෙ මිසදිට්ඨවෙකැ'යි පවසන හෙයින්.

794 ක්ෂිණාසුව බ්‍රාහ්මණ ආර්යමාර්ගඤ්ඤානයෙන් අන්‍යවූ අභිමංගල සම්මිත රූප සංඛ්‍යාත රූපායතනයෙහි දු එබදු මැ වූ ශබ්දයතනයෙහි දු අව්‍යාතික්‍රම සංඛ්‍යාත ශීලයෙහි හා (හස්ති වුතාදි) වුතයෙහි දු මුත්තයයි කියන ලද ගත රස ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතනයෙහි දු උපන් මිථ්‍යාඤ්ඤානයෙන් ශුද්ධිය වේ යයි නො කියයි. යම්හෙයකින් හෙ ත්‍රේතානුකප්‍රණායෙහිත්, සියලු පාපයෙහිත් නො ඇලුනේ වේ ද, එ හෙයින් ම ආත්මදෘෂ්ටිය ප්‍රතිණ කෙළේ මේ ත්‍රේතභූමක ලොකයෙහි පුණ්‍යාභිසංස්කාරාදිය නො කරන්නේ වේ.

795 ඔහු පූර්ව ශාක්‍ෂා ආදීන් හැර පියා අපර ශාක්‍ෂා ආදීන් ඇසිරි කරන්නාහු එජා සංඛ්‍යාත තෘෂ්ණාව අනුව ගියාහු රාගාදි සංඛ්‍යාත තරණය නො කෙරෙති. යළි ඔහු පූර්වශාඛාව හැරපියා අපරශාඛාව ගන්නා වදුරකු සෙයින් එ එ ධර්මයන් හැරපියන්නාහුද ගන්නාහු ද වෙත්.

796 කාමාදි සංඤ්ජයෙහි ලැගුනු සත්ත්ව (හස්තිවුතාදි) වුතයන් තෙමේ මැ සමාදන් වැ එකෙකින් එකකට යෙයි, පරමාර්ථයෙන් විද්වත් වූ මහාපුඤ ඇති රහත් මහණ සිටුවග නැණින් සිවුසස්දම් පිළිවිද උච්චාවච බවට නො පැමිණේ.

797 එ භූරිප්‍රාඤ වූ ක්ෂිණාසුව මහණ, යම්කිසි රූපාලම්බනයක් වෙවයි, ශබ්දලම්බනයක් වෙවහි, ගන්ධ- රස- ඵොට්ඨබ්බාලම්භනයක් වෙවයි, එ සියලු ධර්මයන්හි අනුසලාභිසංස්කාර නම් වූ මාර සේනාව විධවා සිටි බැවින් විසෙති වූයේ වෙයි. මෙසේ විශුද්ධ දර්ශන ඇති තෘෂ්ණාවන්දනාදි විගමයෙන් විවාතව හැසිරෙන එ රහත්හු තෘෂ්ණාදි කවර කල්පනයකින් විකල්පනය කෙරේ ද?

798 න කප්පයනි න පුරෙකඛරොනි
අව්වත්තසුද්ධිනි න භෙ වදනති,
අදනගක්ඛං ගථිතං වීසජ්ජ
ආසං න කුඛ්ඛනි කුභිඤ්චි ලොකෙ.

799 සීමාතිගො බ්‍රාහ්මණො තස්ස නත්ථි
ඤ්ඤා ව දිසවා ව සමුග්ගහිතං,
න රාගරාගි න විරාගරතො
තස්සිධ නත්ථි පරමුග්ගහිතනි.

සුද්ධට්ඨකසුත්තං නිවර්තං.

4 - 5

පරමට්ඨක සුත්තං

800 පරමනි දිට්ඨිසු පරිබ්බසානො
යද්දත්ථිං කරුතෙ ජනතු ලොකෙ,
හිනාති අකෙඤ්ඤා තතො සබ්බමාහ
තස්මා විවාදනි අවිතිවතො.

801 යද්දත්ථි පසසති ආනිසංසං
දිට්ඨි සුතෙ සීලවතෙ¹ මුතෙ වා,
තදෙව සො තත්ථ සමුග්ගහාය
තිහිනතො පසස්සි සබ්බමඤ්ඤං.

802 තං වාපි ගක්ඛං කුසලා වදනති
යං නිසසිතො පසසති හිනමඤ්ඤං,
තස්මා හි දිට්ඨිං ව සුතං මුතං වා
සීලබ්බතං හිකචු න නිසසයෙය්‍ය.

1. සීලබ්බතෙ-සි.මු

798. එ ක්ෂණාසුවයෝ තෘප්ණාදි කල්පනයන් ද නො කෙරෙති. තෘප්ණාදෘෂ්ටි පුරස්කාරයනුදු පෙරටු නො පකරෙති. (පරමාර්ථ අත්‍යන්ත-ශුද්ධිය අධිගත වන හෙයින්) අක්‍රිය-ශාශ්වත දෘෂ්ටි දෙක අත්‍යන්ත ශුද්ධි යි ද නො කියති. ස්වකීය චිත්තසන්තානයෙහි ගෙනුනු ආදනග්‍රන්ථ යි කියන ලද අභිධ්‍යානායග්‍රන්ථාදි වතුර්විධකාය ග්‍රන්ථ සිද්ධියා කිසිදු ලොවෙක්හි තෘප්ණා නො කෙරෙත්.

799. එ භූරිප්‍රාඥ රහත් තෙමේ වතුර්විධ ක්ලේශසීමා ඉක්ම වූ යේ ය. බාහිතපාපි හෙයින් බ්‍රාහ්මණ ටවයි. ඔහුට පරචිත්ත විජානන-පුබ්බඛිනිවාස යන උභය ඥානයෙන් දූත හෝ මසාස්-දිවැස් දෙකින් දූත හෝ මොනොවට බැසගන්නා ලද්දෙක් නැත. හෙ කාමරාග-යෙන් රාගවත් නො වෙයි. රූපාරූපරාග සංඛ්‍යාත විරාගයෙන් රක්ත වූයේ ද නො වෙයි. ඔහුට මේ ලොවිහි උතුමැ යි දැඩි වැ ගන්නා ලද කිසිවක් නැත්තේ යි.

සුද්ධට්ඨක සූත්‍රය නිමි.

4 - 5

පරමට්ඨක සූත්‍රය

800. ලොවිහි යම් සත්ත්වයෙක් දෙසැටමිසදිටු අතුරෙන් 'මේ උතුමැ'යි එක්තරා දෘෂ්ටියක් ගෙන එ තමන් ගත් දෘෂ්ටියෙහි ඇතුළත් වැ වසනුයේ යම් හෙයෙකින් තමාගේ ශාස්තෘ ආදිය 'උතුමැ'යි කියා ද, එයින් අන්‍ය වූ හැම 'හිනය'යි කියාද, එහෙයින් හෙ දෘෂ්ටිවාදයන් නො ඉක්මැ-වූයේ වේ.

801. මෙසේ දෘෂ්ටිකලහයන් නො ඉක්මැ වූයේ රූපාලම්බන-සංඛ්‍යාත දෘෂ්ටායතනයෙහි ද, ශබ්දලම්බනසංඛ්‍යාත ශ්‍රාන්තායතනයෙහි ද, ශීලව්‍රයාන්ති ද, ගක්ක-රස-ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යාලම්බනසංඛ්‍යාත මුත්තායතනයෙහි ද, උපන් දෘෂ්ටිසංඛ්‍යාත ආත්මයෙහි යම් අනුසසක් දක්නේ නම්, හෙ සංඛ්‍යාදෘෂ්ටියෙහි එ අනුසස මැ ශ්‍රේෂ්ඨයයි දැඩිවැ ගෙන පරශාස්තෘ ආදි අන් හැම නිහිත හෙයින් දක්නේ යි.

802. මෙසේ දක්නේ තමාගේ ශාස්තෘ ආදියක් ඇසිරි කරණ ලද්දේ නම් එයින් අන්‍ය වූ පරශාස්තෘආදිය හිත කොට දක්නේ ය. ස්ක්කාදිය දැනීමෙහි නිපුණයෝ ඔහුගේ එ දර්ශනය බන්ධනයෙකැයි කියති. එහෙයින් මැ මහණ රූපාලම්බන වේවයි ශබ්දලම්බන වේවයි ගන්ධරස-ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යාලම්බන වේවයි ශීලව්‍රත්තසංඛ්‍යාතධර්මාලම්බන වේවයි තෘප්ණා-දෘෂ්ටි විසින් ඇසිරි නො කරන්නේ යි.

- 803 දිට්ඨිමපි ලොකස්මිං න කප්පයෙය්‍ය
ඤ්ඤානො වා සීලවතෙන වාපි,
සමොති අත්තානමනුප්පනෙය්‍ය
භිනො න මඤ්ඤාදං විසෙසි වාපි.
- 804 අත්තං පභාය අනුපාදියානො
ඤ්ඤාපි සො හිසංසං නො කරොති,
ස චෙ විසංකප්පන වග්ගසාරි
දිට්ඨිමපි සො න පට්ටෙති කිඤ්ඤි.
- 805 යසස්සභයතෙන පණ්ඩිතො නත්ති
භවාභවාය ඉධවා හුරං වා,
නිවෙසනා තස්ස න සත්ති කෙවි
ධම්මෙසු හිවෙජ්ජයා සමුග්ගහිතං.
- 806 තස්සිධ දිට්ඨො ව සුතෙ මුතෙ වා
පකප්පිතා නත්ති අණ්ඩි සඤ්ඤා,
තං බ්‍රාහ්මණං දිට්ඨිමනාදියානං
කෙතීධ ලොකස්මිං විකප්පයෙය්‍ය.
- 807 න කප්පයනති න පුරෙකකිරොනති
ධම්මාපි තෙසං න පටිච්ඡිකාසෙ
න බ්‍රාහ්මණො සීලවතෙන නෙය්‍යො
පාරංගතො න පට්ටෙති තාදීති.

පරමවයකසුඤ්ඤානං නිවසීතං.

4 - 6

ජරා සුඤ්ඤානං

- 808 අප්පං වත ජිවිතං ඉදං
ඕරං වසංසතාපි මියති,
යො චෙපි අතිච්ඡ ජිවති
අපං ඛො සො ජරසාපි මියති.

803. එ මහණ හුදෙක් දෘෂ්ට ශ්‍රැතාදිය මතු නො ගන්නේ වෙයි. යළි ලොකයෙහි නූපන්දෘෂ්ටිය ද සමාපත්‍යාදිඤ්ඤායෙන් හෝ ශීලව්‍රතයෙන් හෝ නූපදවන්නේය. තවද ජාත්‍යාදිවස්තුකරණකොට 'මම සදාශයෙමි'යි තමා (මානවශයෙන්) නො හඟනේය, 'හීනයෙමි' යි ද නො හඟනේ ය, 'විශෙෂයෙමි'යි ද නො හඟනේ යි.

804. හේ පළමු ගත් ආත්මදෘෂ්ටිය හැරපියා වතුර්උපාදානයෙන් කිසිවක් නො ගන්නේ ඤානයෙහි දු තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිනිශ්ශ්‍රය නො කෙරෙයි. හෙතෙම ඒකාන්තයෙන් දෘෂ්ටි විසින් හින්න සත්ත්වයන් කෙරෙහි ඡන්දාදි විසින් අගතියට නො යන සැහැවි ඇතියේ වෙයි. හෙ කිසි දෘෂ්ටියකට නො එන්නේ වේ.

805. යම් රහත්මහණක්හට එස්ස- එස්සසමුදයාදි හෙද වූ උභයාන්තයෙහිත් පුනපුනාභවය පිණිසත් ස්වාත්මභාවයෙහි හෝ පරාත්මභාවයෙහි හෝ තෘෂ්ණා ප්‍රණිධි නැත් ද, එ රහත්හට කිසි තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිභාවෙසන කෙනෙක් නො වෙති. දෙසැටමිසදිටුදමහි නිශ්චය කොට දැඩි වැ ගන්නා-ලද්දෙක් ද නැත්තේ යි.

806. එ රහත් මහණහට රූපායතනසංඛාරාන දෘෂ්ටශුද්ධියෙහි හෝ ශ්‍රැතශුද්ධියෙහි හෝ මුතශුද්ධියෙහි හෝ තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි විසින් ප්‍රකල්පිත වූ අණුමාත්‍ර වූත් සංඥසම්ප්‍රධාපිකදෘෂ්ටියෙක් නැත. මෙ සත්ත්වලොකයෙහි දෙසැටමිසදිටු නො ගන්නා එ බාහිතපාපී බ්‍රාහ්මණයා රාගාදි වූ කවර-හෙතුයෙකින් විකල්පනය කරන්නේ ද?

807. එ රහත් මහණහු තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිකල්පයන් නො කෙරෙති. ඔවුන් පෙරටු කොට නො හැසිරෙති. දෙසැටමිසදිටු දහමිහු ද ඔවුන් විසින් නො පිළිගන්නාලදහ. ක්ෂිණාස්ථබ්‍රාහ්මණ ශීලව්‍රතයෙන් යළි කෙලෙසුන්කරා පැමිණවිය නො හැකි වෙයි. තෘදිවූ රහත්තෙම නිර්වාණපාරයට ගියේ මහනැණිත් නැසූ කෙලෙසුනට යළි නො එන්නේ යි.

පරමට්ඨක සූත්‍රය නිමි.

4 - 6

ජරා සූත්‍රය

808. මෙ මනුෂ්‍ය ජීවිතය එකාන්තයෙන් අල්ප වෙයි. භවුරුදු සියයෙකින් මෙපිට (කලලාදි අවස්ථායෙහි) දු මියෙයි. ඉදින් යමෙක් සියක් වස් ඉක්මැ ජීවත් වේ නම්, එකල හෙ ජරායෙනුදු මියන්නේ යි.

- 809 සොවනති ජනා මමාසිනෙ
න හි සත්තා නිව්වා පරිග්ගහා,
විනාහාවං¹ සත්තමෙවිදං
ඉති දිස්වා නාගාරමාවසෙ.
- 810 මරණෙනපි තං පහියති
යං පුරිසො මමිදනති² මඤ්ඤති,
එතං දිස්වානං³ පණ්ඩිතො
න මමත්තාය නමෙථ මාමකො.
- 811 සුපිනෙන යථාපි සඤ්ඤානං
පටිබුද්ධො පුරිසො න පසුකති,
එවමපි පියාසිතං ජනං
පෙතං කාලකතං න පසුකති.
- 812 දිට්ඨාපි සුතාපි තෙ ජනා
යෙසං නාමමිදං පවුච්ඡති,
නාම මෙවාචසිසුකති
අකෙකයාං පෙතස්ස ජනතුනො.
- 813 සොකපරිදෙව මච්ඡරං
න ජහනති ගිද්ධා මමාසිනෙ,
තස්මා මුනායො පරිග්ගහං
හික්වා අවරිංසු බෙමිදසුසිනො.
- 814 පතිලිනවරස්ස හික්කුනො
හජමානස්ස විවික්කමාසනං,
සාමග්ගියමාහු තස්ස තං
යො අත්තානං භවනෙ න දස්සයෙ.
- 815 සබ්බස්ස මුහු අනිසසිනො
න පියං කුබ්බති නොපි අපපියං,
තස්මිං පරිදෙව මච්ඡරං
පණ්ණාස්ස වාරි යථා න ලිප්පති.

1. විනාහාවං-සිල 2,
2. මමිදනති-සිල 2,

3. එවමපි, විදිතා-සිල 2,
එවං දිස්වානං- (නිද්දෙස)

809. සත්තයෝ තාප්පාදාප්ථි විසින් මමත්තයෙන් ගත් වස්තූයෙහි ශෝක කෙරෙති. එතෙකුදු වුව භික්‍ෂා වූ පරිග්‍රහයෝ නො මැ වෙති. මෙ විනාශාවය විද්‍යාමාන මැ වේ යයි මෙසේ කුවණින් දැකූ විඤ්ජුරූෂ ගිහි-ගෙයි නො වසන්නේ යි.

810. පුරුෂ යම් රූපාදියක් 'වේ චාගේ' යයි ඔඤ්ඤනා වශයෙන් හඟනේ නම්, එය මරණිනුදු දුරුකරණු ලැබෙයි. බුද්ධාදීන් පකරෙහි මාමක වූ පණ්ඩිත තෙවේ රූපාදියෙහි තෙල ආදිනවය දැකූ මමත්තයට නො නැමෙන්නේ යි.

811. පුරුෂ සිහිනෙන් දක්නා ලද වන්දාදි කිසිවක් පිබිදියේ යම්සේ නො දක්නේ ද, එසෙයින් පරලොව ගිය, කලුරිය කළාවූ ප්‍රිය කළ සත්‍යයා නො දක්නේ යි.

812. ක්ෂත්‍රියාදි යම් කෙනකුන් ගේ වේ නාමප්‍රඥප්තියයැ යි කියනු ලැබේ නම්, එ සත්තයෝ වනාහි එක්වූ විඤ්ඤාණාභිසම්භූත වූ වතුසමුප-යානිකරූපයෝත් සොතවිඤ්ඤාණාභිසම්භූත වූ ද්විසමුපයානික ගබ්ඳයෝත් වෙති. මියැ පරලොව ගිය සත්තයාගේ නාමමාත්‍රය මැ කියන්නට ඉතිරි වේ.

813. මමායන කළ වස්තූයෙහි ගිජු වූවාහු ශෝකපරිදෙවමාත්සර්ථය යම් හෙයකින් නො හරිත් ද, එහෙයින් මැ මුනිහු තාප්පාදාප්ථිපරිග්‍රහය ගැරපියා ක්ෂෙමසංඛ්‍යාත නිර්වාණය දක්මින් වාස කළහ.

814. එ එ අරමුණෙන් වැළැහූ සිත්හසර ඇති, විවේක සෙනසුන් සෙව්නා වූ කලණ පුහුදුන් වූ හෝ ශෛක්ෂ වූ හෝ මහණහට ද, නිරයාදි හව්ගයෙහි (ප්‍රතිසන්ධි ටිසිත්) තමා නො දක්වන එ රහත්මහණහට ද නිර්වාණසාමග්‍රියෙහි ලා (නිරයාදි හව්නෙහි තමා නො දැක්වීම) අනුරූප යයි කියත්.

815. ද්වාදශායතන නම් වූ ගැම තත්ති තාප්පා- දාප්ථි භිංශ්‍රය රහිත වූ රහත් මුනිතෙම (සත්ත සංස්කාර කෙරෙයි) ප්‍රිය නො කෙරෙයි, අප්‍රිය ද නො කෙරෙයි. එ රහත්මුනිහු කෙරෙහි පරිදෙව හා මාත්සර්ථය පියුම්පත්ති දිය සෙයින් නො ඇලේ.

- 816 උදබිනුදු යථාපි පොකකිරෙ
පදුමෙ වාරි යථාන ලිප්පති,
එවං මුනි නො පලිප්පති
යදිදං දිට්ඨසුතං මුතෙසු වා
- 817 ධොතො න හි තෙන මඤ්ඤති
යදිදං දිට්ඨසුතං මුතෙසු වා,
නාඤ්ඤන විසුද්ධිමිච්ඡති
න හි සො රජ්ජති නො විරජ්ජතිති.

ජරාසුතතං නිවසිතං.

4-7

කිසසමෙතෙතයා සුතතං

- 818 මෙථුනමනුසුතතසා (ඉච්චායංමා- කිසසාමෙතෙතයො)
විසාතං බ්‍රාහ්මි මාරිස,
සුකාන තච සාසනං
විචෙකෙ සිකඛිසාම සෙ.
- 819 මෙථුනමනුසුතතසා (මෙතෙතයාති භගවා)
මුසසතෙවාපි සාසනං,
මිච්ඡා ච පටිපජ්ජති
එතං තස්මිං අනාරියං.
- 820 එකො පුබ්බ චරිකාන
මෙථුනං යො භිසෙවති,
යානං භතනං ච තං ලොකෙ
හීනමාහු පුථුජ්ජනං.
- 821 'යසො කිතතිඤ්ඤ යා පුබ්බ
භායතෙ වා පි තසස සා,
එතමපි දියවා සිකෙකථ
මෙථුනං විජ්ජහාතවෙ.
- 822 සංකප්පෙහි පරෙතො සො
කපණො විය කුමායති,
සුකා පරෙසං නිගෙසාසං
මඛකු හොති කථාවිධො.

816. පොකුරුපත්ති යම්සේ දිය බිඳු නො ඇලේ ද, පියුම්පෙතෙහි යම්සේ දිය නො රැඳේ ද, එසෙයින් ක්ෂිණාසූච මහණ දිට්ඨ සූතයෙහි හෝ මුතයෙහි හෝ නො ඇලේ.

817. ධුතපාප වූ ක්ෂිණාසූච තෙම යම්බඳු මෙ දිට්ඨ- සූත- මුත යන ආලම්බන වේ නම් එ ධ්වතුයෙන් මඤ්ඤානා විසින් නො සිතයි, හෙ අනෙක් අඟුද්ධමාර්ගයකින්නුදු ගුණීය නො පතයි. හෙ එහි (බාල පාචුප්පනයන් මෙන්) නො ඇලෙයි, කල්‍යාණ පැටප්පනයන් හා ක්ෂෙණිකයන් මෙන් විරාග ද නො වේ.

ජරා සූත්‍රය නිමි.

4 - 7

නිස්සමෙත්තෙයා සූත්‍රය

818. නිදුක්ඛානන්ධතත්වය, මෙවුන්දම්හි අනුසුක්ඛතම වන උච්ඡුරු මෙයයි වදළ මැනව, මුඛවහනයේ ගේ අනුශාසනය අසා ත්‍රිවිධ විවේක-යෙහි හික්මෙනුවමහ (ආයුජ්මන් නිපා මෙමත්‍රෙය මෙසේ විචාළේයි.)

819. (මෙසේ බුදුරජානන්වහන්සේ වදළසේක,) මෙත්තෙයායෙනි, මෙවුන්දම්හි නිදුක්ඛයාගම පර්යාප්ති ප්‍රතිපත්තිශාසනය පිරිහේ මැයි, හෙ වරදවා සසුන් පිළිපදනේ ද වෙයි. ඕනුකෙරෙහි තෙල මිථ්‍යාප්‍රතිපද් අනාර්යධර්මයෙකි.

820. යමෙක් පෙර (පැවිද්දෙහි) ඵකලා වැ ලොවැ හැසිර පසු කල්හි මෙවුන්දම් සෙවුනේ නම් අදහන (හස්සාස්වාදි) යානයක් සෙයින් එ (සිවුරලු) පුහුදුනා හිත යයි කියත්.

821. පෙර මහණ බැව්හිදී ඕනුගේ යම් යහසෙක් ද කීර්තියෙක් ද වී නම්, එ යහස හා කීර්තිය පිරිහේ මැයි. මෙ යහස් කීර්ති භානිය දැක මෙවුන්දම් දුරලනු සඳහා ත්‍රිවිධබික්ෂායෙහි හික්මෙන්නෙ යි.

822. කාමාදිසංකල්පයෙන් මැඩුනු එ සිවුරලු දිළින්දකු සෙයින් සිත යි. එබඳු ප්‍රභුල් උපාධ්‍යායාදි අන්‍යයන්ගේ වදන් අසා මතු වන්නේ යි.

- 823 අථ සන්ධානි කරුතෙ
පරවාදෙහි වොදිතො,
එසබ්බස්ස මහාගෙධො
මොසචජ්ජං උගාහති.
- 824 පණ්ඩිතොති සමඤ්ඤානො
එකචරියං අධිට්ඨිතො,
අථාපි මෙට්ඨනෙ යුක්තො
මඤ්ඤාච පරිකිස්සති.
- 825 එතමාදීනවං ඤාතො
මුනි පුබ්බාපරෙ ඉධ,
එකචරියං දුලහං කසිරා
න නිසෙවෙථ මෙට්ඨනං.
- 826 විවෙකං යෙව සිකෙබ්ථ
එතදරියානමුක්ඛමං,
න තෙන සෙට්ඨො මඤ්ඤාථ
ස චෙ නිබ්බානාසන්තිකො.
- 827 රික්ඛස්ස මුනිනො චරතො
කාමෙසු අනපෙකඛිනො
ඔසති ඡුඡුස්ස පිභයන්ති
කාමෙසු ගටිතා¹ පජාති.

තිස්සමෙතෙතයාසුත්තං නිවඨිතං.

4 - 8

පසුර සුත්තං

- 828 ඉධෙව සුඤ්ඤි ඉති වාදියන්ති²
නාඤ්ඤාසු ධම්මෙසු විසුද්ධිමාත්රා,
යං නිසසිතා තස්ස සුභං වදනා
පච්චෙකසච්චෙසු පුට්ඨ නිව්ටයා.

1. ගධිතා-මජ්ඣං.

2. වාදියන්ති-සීග් 2, PTS

823. ඉක්ඛිති පරවාදයෙන් වොදිතවු හෙ දුශ්චරිත නැමැති ශස්ත්‍රයන් කෙරෙයි, මාෂාවාදයට බැස ගනියි, එ වූකලි ඔහට මහා බන්ධනයෙකි.

824. පළමු ‘පණ්ඩිතයෙකැ’යි ප්‍රසිද්ධ වූ එකලා වාසයෙහි පිහිටි හෙ (පසුකල්හි) මෙවුන්දමහි නියැලියේ මුස්සකු සෙයින් කෙලෙසෙන්නේ යි.

825. මෙ සස්තෙහි මුනිතෙට පෙර මහණදමහි සැපත් හා පසු (ගිහි-කල) විපත් හා යන තෙල ආදිතව දැකූ එකලා වාසය දැඩි කරන්නේ ය, මෙවුන්දම නො සෙවුනේ යි.

826. බුද්ධාදි ආර්යයන්ගේ උත්තම වූ තෙල ත්‍රිවිධවිවෙකයෙහි මැ හික්මෙන්නේ ය. එ විවෙකය හෙතු කොට ගෙන ‘මම ශ්‍රේෂ්ඨ යෙමි’යි ද නො හඟනේ ය. හෙ එකාන්තයෙන් නිවන සම්පයෙහි වන්නේ යි.

827. කායදුශ්චරිතාදියට නිමිත්ත වූ කෙලෙසුන් කෙරෙන් සිස් වූ හුදෙකලාව හැසිරෙන, කාමයන්හි අපේක්ෂා නැති, චතුරොසාරණය කළ රහත් මුනිහට කාමයන්හි ශිෂ්ටු සත්ත්වයෝ කැමැති වෙත්.

කිස්සමෙත්තෙයා සූත්‍රය නිමි.

4 - 8

පසුර සූත්‍රය

828. යම් ශාස්තෘ-ශාසනාදියක් අභූරුකලා වූ (තමන් විසින් පිළි-ගත්) එ දෘෂ්ටියෙහි ම ශුභවාද ඇති, ප්‍රත්‍යාකදෘෂ්ටි සත්‍යයන්හි බැසගත් බොහෝ මහණබමුණෝ වෙත් නම්, ඔහු “මෙහි මැ ශුද්ධිය වේ ය”යි වාද කෙරෙති. “අන්‍ය ධර්මයන්හි විශුද්ධිය නැතැ”යි කියත්.

- 829 නෙ වාදකාමා පරිසං විගයහ
බාලං දහනති මිථු අඤ්ඤාමඤ්ඤං,
වදනති නෙ අඤ්ඤාසිතා කථොජ්ජං
පසංසකාමා කුසලාං වදනා.
- 830 සුඤ්ඤා කථායං පරිසාය මරෙකි
පසංසමිව්ඤ්ඤා විනිසාති හොති,
අපාහතස්මිං පන මඤ්ඤා හොති
නිත්‍යය සො කුසලානි රුකිමෙසී.
- 831 යමස්ස වාදං පරිභින්නමාහු
අපාසදං පඤ්ඤා විමංසකා සෙ,
පරිදෙවති සොවති භින්නවාදෙ
උපවචගා මනති අනුත්ථිනාති.
- 832 එතෙ විවාද සමමුදාසු ජාතා
එතෙසු උග්ගාති නිසාති හොති,
එවමුදා දිස්වා විරමෙ කථොජ්ජං
න භඤ්ඤාදක්ඛි පසංසලාභා.
- 833 පසංසිතො වා පන තස්මිං හොති
අකකාය වාදං පරිසාය මරෙකි,
සො තං භසති උත්තමතිවුද්ධං තෙන
පප්පයා තමස්මිං යථාමනො අහු.
- 834 යා උත්තති සාසං විසාතභුමි
මානාතිමානං වදනෙ පනෙසො,
එතමුදා දිස්වා න විවාදයෙථ
න හි තෙන සුඤ්ඤා කුසලා වදනා.
- 835 සුරො යථා රාජබාදය පුට්ඨො
අභිග්ගජ්ජමෙති පටිසුරමිව්ඤ්ඤා,
යෙනෙව සො තෙන පලෙහි සුර
පුට්ඨෙව නස්මිං යදිදං යුධාය.

1. සො භසති උත්තමති ව-සිමු 2,

2. තං අස්මිං-සිමු 2.

829. වාද කැමැති ඔහු පිරිස් මැදට වැද උනුන් බාල යයි දක්නාහ. අන්‍ය ශාස්තෘ ආදින් අසුරා කළ ඔහු ප්‍රශංසා කැමැත්තාහු “අපි පණ්ඩිතවාද ඇතියම්හ”යි විවාද කළා බෙණෙත්.

830. පිරිස්මැද වාදකථායෙහි නියුතුයේ තමහට පැයැසුම් කැමැතියේ කෙයේ පිළිමල්හු නිගන්නෙම් දැයි සැක ඇතියේ වෙයි. විමංසකයන් විසින් ඔහුගේ වාදය බැහැර කරන් මැ මතු වෙයි. පිළිමල්හු ගේ සිදුරු සොයන හෙ නින්දයෙන් කෝපයට පැමිණේ.

831. ප්‍රශ්න විමංසකයෝ යමහෙයෙකින් ඔහුගේ වාදය තීනවූයේ බැහැර කරණලද්දී කියත් නම්, පිරිහුනු වාද ඇති හෙතෙම මා වාදයෙන් ඉක්ම ගියේ ය”යි වැලැපෙයි, ශොක කෙරෙයි, තනනයි.

832. තෙල විවාදයෝ අන්‍යතිර්ථයා පරිව්‍රාජකයන් කෙරෙහි උපන්-නාහු වෙති. තෙල වාදයන්හිදී අනුග්‍රහ නිග්‍රහ ද වෙයි. තෙල ආදිතව දකැ කලහය හැරපියන්නේ ය. යමහෙයෙකින් මෙ විවාදයෙහි ප්‍රශංසාලාභයෙන් අන්‍ය වූ අර්ථයෙක් නැත් ද, එ හෙයිනි.

833. යමෙක් තමා විසින් ගන්නාලද එ දෘෂ්ටියෙහි පසස්නාලයේ හෝ වෙ නම්, පිරිස් මැද එ දෘෂ්ටිවාදය පවසා එ ජයාර්ථය ලැබ සිත් සේ හෙ එ ජයහෙතුයෙන් සිතා සෙයි. යළි උඩහු ද වෙ.

834. යම් විත්තොන්නතියෙක් (උඩහු බවෙක්) වෙ නම් එය ඔහට උපද්‍රව භූමි වෙයි. තෙල පුහුල් මානය හා අතිමානය කියයි, තෙල දෙෂය දකැ, නො මැ විවාද කරන්නේ ය, ස්කන්ධායතනාදියෙහි කුශලයෝ එ දෘෂ්ටිවාදයෙන් ශුද්ධිය (වෙ යයි) නො මැ කියත්.

835. යම් පරිදි රාජභොජනයන් පුස්නාලද ශූරයෙක් පිළිමල්හු පතමින් අභිගර්ජනය කරමින් එළඹෙයි ද, ශූරය, තාගේ එ පිළිමල් තෙමෙ යම් තැනෙක්හි වෙයි නම්, තෝ එහි පලායා. කලහ සඳහා (මාතුළ) යම් කෙලෙස් කෙනෙක් වෙන්නම් ඔහු පළමු මැ (බෝ මුල්හිදී නැසූ හෙයින් මට) නැති.

- 836 යෙ දිට්ඨිමුග්ගස්ස විවාදයන්¹
 ඉදමෙව සච්ඡන්ති ව වාදයන්²,
 තෙ කං වදස්සු න හි තෙධ අත්ථි
 වාදමහි ජාතෙ පටිසෙතිකත්තං.
- 837 විසෙතිකත්තං පන යෙ වරන්ති
 දිට්ඨිං දිට්ඨිං අවිරුජ්ඣමානා,
 තෙසු කං කිං ලභෙතො පසුර
 යෙසිධ නත්ථි පරමුග්ගහිතං.
- 838 අරං කං පචිතකකමාගමා
 මනසා දිට්ඨිගතානි චිත්තයතෙතා,
 ධොතෙන යුගං සමාගමා
 න හි කං සංකප්පි සම්පයානවෙති.

පසුරස්සුතං නිවසිතං.

4 - 9

මාගඤ්ඤාන සුඤ්ඤාන

- 839 දිස්වාන නන්තං අරතිං රගඤ්ඤානං
 නාගොසි ජෙනෙ අපි මෙට්ඨනස්මිං,
 කිමෙවිදං මුත්තකරියස්ස ඤාණං
 පාදපි නං සමථුසිතුං න ඉච්ඡෙ.
- 840 එතාදිසං වෙ රතනං න ඉච්ඡෙසි
 නාරිං නරිඤ්ඤානි බහුහි පත්තං,
 දිට්ඨිග්ගතං⁴ සිලවතානුජිවිතං⁵
 භවුපපත්තිඤ්ඤාන වදෙසි කිදිසං.
- 841 ඉදං වදමිති න තස්ස හොති (මාගඤ්ඤානි හතවා)
 ධර්මෙසු නිච්ඡෙය්‍ය සමුග්ගහිතං,
 පසස්ස ඉද්ධිසු අනුග්ගහාය
 අජ්ඣන්තසන්තිං පටිනං අදස්සං.

1. විවාදයන්ති - සිමු 2

2. වාදයන්ති - සිමු 2

3. අරතිං ව රාගං-සංයා,

4. දිට්ඨිගතං-මජ්ඣිම-සිමු 2

5. සිලවතං නු ජිවිතං-මජ්ඣිම-සිමු 2

සිලබ්බතානුජිවිතං-සිමු 2

836. යම් කෙනෙක් මිසදිටු දැඩිවැ, ගෙණ විවාද කෙරෙන් ද, යළි මෙය මැ සත්‍යයයි කියත් නම්, තෝ ඔවුන්ට කියව. වාදයක් උපන්කල්හි පිළිලොම් කරණ ඔහු මෙ සස්තෙහි නැති හෙයිනි.

837. යම් කෙනෙක් කෙලෙස් මරයෙන් වන්සා දෘෂ්ටියෙන් දෘෂ්ටියකට විරුද්ධ නොවෙමින් වෙසෙත් නම්, මෙ සස්තෙහි යම් කෙනකුන්ට මෙලත්තම යයි දැඩිවැ ගන්නාලද්දක් නැත් ද, පසුරය, එබඳු රහතුන් කෙරෙහි තෝ කවරකු ප්‍රතිමල්ල කොට ලබනෙහි ද?

838. වැලිත් තෝ සිතින් දෘෂ්ටිගතයන් සිතමින් (මට මින් ජයවේ-දෝහෝ යි) විතර්ක කරමින් ආයෙහි, ධුතක්ලෙශ වූ බුදුන් සමග යුගග්‍රාහයට ආයෙහි, එහෙත් තෝ (බුදුන් කරා වාදයෙන්) එළඹෙන්නට නො මැ හැකියෙහි.

පසුර සූත්‍රය නිමි.

4 - 9

මාගන්දිය සූත්‍රය

839. තෘෂ්ණා යැ, අරනි යැ, රගා යැ (යන තුන්මරදුන්) දැක මෙවුන් දමති ඡන්දයෙකුදු නො වී ය. මලමූයෙන් පුන් මෙ සිරුර දැක කවර හෙයින් ඡන්දයෙක් විය හේ ද? (නො හේ මැයි) එ සිරුර පසිනුදු පහස්නට නො කැමතියෙමි.

840. බොහෝ නිරිදුන් විසිනුදු පතනලද මෙබඳු ස්ත්‍රී රත්නයක් නො කැමැත්තහු නම්, තොපගේ දෘෂ්ටි ගතයත් ශීලව්‍රතයත් ජීවිතයත් හවොත්පත්තියත් කෙබඳු දැයි කියව.

841. මාගන්දියෙනි, “දෙසැට මිසදිටු දමති නිශ්චය කොට ‘මෙ මැ සැබැවයි කියමි’යි දැඩි කොට ගන්නාලද්දක් කෙලෙසුන් දිනු එ මට නො වෙයි. වැළිදු දෙසැට දිටු දහමති ආදීනව දක්නෙමි කිසිදු දෘෂ්ටි යක් සත්‍ය යේ නො ගෙණ සිවුසස්දම් සොයනුයෙමි අධ්‍යාත්මශාන්තිය වන නිවන දිට්ඨි’යි බුදුහු මෙසේ වදළහ.

842 විනිවුඤ්ඤා යාති පකපපිනාති (ඉති මාගඤ්ඤා)

තෙ වෙ මුති බුද්ධි අනුග්ගහාය,
අඤ්ඤානසනතිති යමෙතමෙං.
කථං නු ධිරෙහි පච්චිදිතං තං.

843 න දිට්ඨියා න සුත්තියා න ඤාණෙන (මාගඤ්ඤාති හගවා)

සිලබ්බතෙනාපි න සුද්ධිමාහ,
අදිට්ඨියා අසසුත්තියා අඤ්ඤා¹
අසිලතා අබ්බතා නොපි තෙන
එතෙ ව නිසසජ්ජ අනුග්ගහාය
සතෙනා අනිසසාය හවං න ජපෙහි.

844 නො වෙ කිර දිට්ඨියා න සුත්තියා න ඤාණෙන

(ඉති මාගඤ්ඤා)

සිලබ්බතෙනාපි විසුද්ධිමාහ
අදිට්ඨියා අසසුත්තියා අඤ්ඤා,
අසිලතා අබ්බතා නොපි තෙන
මඤ්ඤාමහං මොමුහමෙව ධම්මං.
දිට්ඨියා එකෙ පච්චන්ති සුද්ධිං.

845 දිට්ඨිකො නිසසාය අනුපුච්ඡමානො (මාගඤ්ඤාති හගවා)

සමුග්ගහිතෙසු පමොහමාහ,
ඉතො ව නාද්දකති අනුමපි සඤ්ඤා,
තස්මා තුවං මොමුහතො දහාසි.

846 සමො විහෙසි උද වා නිහිතො

යො මඤ්ඤාති සො විච්චෙදං තෙන,
නිසු විධාසු අවිකම්පමානො
සමො විසෙසීති න තස්ස හොති.

847 සච්චන්ති සො බ්‍රාහ්මණො කිං වදෙය්‍ය

මුසාති වා සො විච්චෙදං කෙන,
යස්මිං සමං විසමං වාපි නත්ති
ස කෙන වාදං පටිසංයුජෙය්‍ය.

1. අඤ්ඤානා-සිද්ධි 2.

842. විනිශ්චය කොට ගත් යම් ප්‍රකල්පිත දෙසැට දෘෂ්ටිහු වෙන් ද, එ දෘෂ්ටි ධර්මයන් සවිඤ්චිති වූ තෙපි එකාන්තයෙන් නො ගෙණ, තෙල අධ්‍යාත්මශාන්තිය යි යමක් වදළුනු නම් ධර්මයන් විසින් එ පරමාර්ථය කෙසේ ප්‍රකාශ කරන ලදද යි (මාගන්දිය බ්‍රාහ්මණ මෙසේ ඇසීය.)

843. මම දෘෂ්ටියෙහි ශුද්ධිය නො කියමි. ශ්‍රැති යෙහුදු, සමාපත්ති ඥානයෙහුදු ශීලව්‍රතයෙහුදු ශුද්ධිය නොකියමි. දගවස්තුක සමාග්දෘෂ්ටි යෙන් තොර වැ නවාසග්‍රාහිකයෙන් තොර වැ කම්ප්වකතා සත්‍යානු ලෝකිකඥානයෙන් තොර වැ ප්‍රාතිමොක්ෂ සංවරශීලයෙන් තොර වැ ධුතාඛග්‍රතයෙන් තොර වැ ශුද්ධිය නො කියමි. තෙල සමාග්දෘෂ්ටි ආදිමාත්‍රයකින්ද නො කියමි. තෙල දෘෂ්ටි ආදි ධර්මයන් හැරපියා අදෘෂ්ටි අදි ධර්මයන් ග්‍රහණ කොට ශාන්ත පුද්ගල චක්ෂුරාදිය නිශ්ශ්‍රය නො කොට කාමාදි භවය නො පනන්වට සමථි වන්නේය යි බුදුහු වදළු සේක.

844. ඉදින් දෘෂ්ටියෙන් ශුද්ධිය නො කියවු නම්, ශ්‍රැතියෙන් සමාපත්ති ඥානයෙන් ශීලව්‍රතයෙන් ද නො කියවු නම් යළි දෘෂ්ටියෙන් වෙන් වැ ශ්‍රැතියෙන් වෙන් වැ ඥානයෙන් වෙන් වැ ශීලයෙන් හා ව්‍රතයෙන් ද වෙන් වැ ශුද්ධිය නො කියවු නම්, එ දෘෂ්ට්‍යාදි මාත්‍රයෙහුදු නො කියවු නම්, මම නොපගේ මෙ දහම අතිශයින් මුළු වූවක් මැ කොට භහනෙමැ ඇතැම් කෙනෙක් දෘෂ්ට්‍යාදිමාත්‍රයෙන් ශුද්ධිය කැමැති වෙන් යයි (මාගන්දිය කී යැ.)

845. “මාගන්දියෙනි, දෘෂ්ටිය ම ඇසුරු කොට පුන පුනා විචාරන්-තෙනි දුඛ වැ ගන්තාරද දෘෂ්ටින් කෙරෙහි ප්‍රකර්ෂ මොහයට පැමිණියෙනි, යම්හෙයෙකින් මෙ දහමින් මදවූ සංඥාවකුදු නුදුටු යෙහි ද, එහෙයින් තෝ අති මුළු සෙයින් දක්නෙහි යයි (භාග්‍යවතුන්වහන්සේ වදළුහ.)

846. “මම සම වෙමි, විශිෂ්ට වෙමි, නොහොත් හීනවෙමි” යි යමෙක් මාන කෙරේ නම්, හෙතෙම එ මානයෙන් හෝ දෘෂ්ටියෙන් හෝ පුද්ගලයා සමග හෝ විවාද කෙරෙයි. යමෙක් එ ත්‍රිවිධමානයෙහි නො සැලේ නම් ‘සම වෙමි, විශිෂ්ට වෙමි,’ යන මානය ඔහට නො වේ.”

847. එ රහත් බමුණු ‘මෙමැ සැබවැයි’ කවර නම් වස්තුවක් හෝ කරුණක් නිසා කියන්නේ ද? නා කියන්නේ මුසවා යයි හෝ හෙතෙම කවරකු හා විවාද කරන්නේ ද? යම් පුහුලකු කෙරෙහි සම්මානය හෝ විෂමමානය හෝ නැද්ද, හෙතෙම කවර මානයෙකින් වාදයෙහි යෙදේ ද?

- 848 ඔකම්පභාය අනිකෙතසාරී
ගාමෙ අකුබ්බං මුනි සන්ථව්‍යානි,
කාමෙහි රිතො අපුරෙකඛරානො
කථං න විග්ගස්ස ජනෙන කසිරා.
- 849 යෙහි විවිතො විචරෙය්‍ය ලොකෙ
න තාහි උග්ගස්ස චදෙය්‍ය නාගො,
ඵලමබුජං¹ කණ්ඩකං වාරිජං යථා
ජලෙන පඬෙක්කා ව නුපලිත්තං,
ඵචං මුනි සන්තිවාදෙ අභිද්දො
කාමෙ ච ලොකෙ ච අනුපලිත්තො.
- 850 න වෙදගු දිට්ඨියා න මුනියා
ස මානමෙති න හි තම්මයො සො,
න කම්මුතා නොපි සුතෙන තෙයොයා
අනුපනිතො ස² නිවෙසනෙසු.
- 851 සඤ්ඤා විරතතස්ස න සන්ති ගස්වා
පඤ්ඤා විමුක්තස්ස න සන්ති මොහා,
සඤ්ඤාඤා දිට්ඨිඤ්ඤා යෙ අග්ගගෙසු.
තෙ සට්ඨයන්තා³ විවරන්ති ලොකෙති.

මාගන්දියසුත්තං නිමිතං.

4-10

පුරාහෙද සුත්තං

- 852 කථංදස්සි කථංසීලො උපසතොති වුචති,
තං මෙ ගොතම පබ්බුහි පුච්ඡිතො උත්තමං තරං.
- 853 විතතණ්ණො පුරා හෙද (ඉති භගවා) පුබ්බමන්තමනිසසීතො,
වෙමජේකනුපසංඛියෙය්‍යා තස්ස නත්ති පුරෙකඛතං.

1. ඵලමබුජං - සිවු 2

2. සො - සිවු 2.

3. සට්ඨයන්තා - සත්‍ය.

848. (රූපනිමිත්තාදි නිකේතයෙහි නො හැසිරෙන හෙයින්) අති කෙන සාරි වූ ක්ෂිණාසුව මුනි තෙම රූපවස්තූන් විඤ්ඤාන භාවය වූ ධ්වනි හැසිරියා ගම්හි ගිහි යාත්‍රාවයන් නො කරමින් කාමයන් කෙරෙන් විරක්ත වූයේ තෘෂ්ණා වශයෙන් වට්ටය පෙරටු නො කරන්නේ ජනායා හා සමග විග්‍රාහික කථාව නො කරන්නේ යි.

849. ක්ෂිණාසුව නාග තෙම යම් දෘෂ්ටිගතාදියෙකින් වෙන් වූයේ ලොකයෙහි හැසිරේ නම්, (හෙ) එ දෘෂ්ටිගතයන් දැඩි වැ ගෙන නො කියන්නේ ය. එල සඬ්ඛ්‍යාන ජලයෙහි උපන් කටු සහිත දඬු ඇති පිප්පාදියෙන් හා කලලින් යම් පරිදි නො තැවරේ ද, එ සෙයින් මුනි තෙම ශාන්ති වාද ඇතියේ තෘෂ්ණා රහිත වූයේ කාමයෙහි ද ලොකයෙහි ද නො ඇලුනේ යි.

850. (මා වැනි) සිවුමග නුවණට පැමිණියෙක් දෘෂ්ටියට නො යන්නේ ය. හෙ (මුත රූපාදි පහද ඇති) මුනියෙකු මානයට නො එයි. හෙතෙම තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි වශයෙන් නො මැ තම්මය ය වෙයි. නො ද කර්මයෙන් නො ද ශ්‍රැතයෙන් පැමිණූ විය යුත්තේ වෙයි, හෙ හැම තෘෂ්ණා-දෘෂ්ටිනිවේශනයන්හි අනුපතීක වේ.

851. ප්‍රතිත කළ කාමාදි සංඤ ඇත්තහුට (අභිධ්‍යානායාදි) ග්‍රන්ථයෝ නො වෙති. විදගීනා ප්‍රඤ්ඤෙන් කෙලෙසුන් කෙරෙන් මිදුනහුට මොහයෝ නො වෙති. යම් කෙනෙක් කාමාදි පංඤ්චන් දෙසැට මිසිදිටුන් දැඩි කොට ගත්හු නම් ඔහු උනුන් ගටමින් ලොවැ හැසිරෙත් යයි.

මාගන්දිය සූත්‍රය නිමි.

4 - 10

පුරාහෙද සූත්‍රය

(නිර්මිත බුද්ධා)

852. කෙබඳු දර්ශන ඇතියේ කෙබඳු සිල් ඇතියේ උපශාන්ත ය යි කියනු ලැබේ ද? ගොයුම් ගොතුව. මා විසින් පුළුල්කාලයකු එ උත්තම පුරුෂයා වදළ මැනැ ව.

853. (බුදුහු මෙසේ වදාරති:) ශරීර හෙදයෙන් පෙර මැ යමෙක් ප්‍රතිණ වූ තෘෂ්ණා ඇත්තේ සුර්ථාන්තය (පෙර දත්තව) තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි විසින් ඇසිරී නො කෙළේ ඉහාත්මිභාව සඬ්ඛ්‍යාන ප්‍රත්‍යත්තන පඤ්ඤාස්කන්ධයෙහි (රාගරක්තයෙකයනාදින්) හෝ ගිණිය යුතුවූයේ ද එ රහත්මහණ හට අනාගතාත්මිභාවයෙහි (තෘෂ්ණාදි වශයෙන්) පෙරටු කරණලදයෙක් නැති.

- 854 අකංකාධනො අසත්තාසී අවිකත් අකුකකුචො,
මත්තභාණි¹ අනුදානො ස චෙ වාචායනො මුනි.
- 855 නිරාසත්ති අනාගතෙ අතීතං නානුසොචති,
විචෙකදස්සි ඵසෙස්ස දිට්ඨිස්ස ච න නියති.²
- 856 පතිලිනො අකුහකො අපිභාලු අමච්ඡරි,
අප්පගබ්බො අප්පෙග්ගෙච්ඡා පෙස්සනෙය්‍යෙ ච නො යුතො.
- 857 සාතිසෙස්ස අනස්සාවි අතිමානෙ ච නො යුතො,
සණ්ඨා ච පටිභානවා න සද්ධො න විරජ්ජති.
- 858 ලාභකමා න සිකංචි අලාභෙ න ච කුප්පති,
අවිරුද්ධො ච තණ්හාය රසෙස්ස නානුගිජ්ජති.
- 859 උපෙක්ඛකො සද සන්තො න ලොකෙ මඤ්ඤතෙ සමං,
න විසෙසි න නිවෙය්‍යො තස්ස නො සන්තී උසාද.
- 860 යස්ස නිස්සයනා නත්ති ඤාතො ධම්මං අනිස්සිතො,
හවාය විහවාය වා තණ්හා යස්ස න විජ්ජති.
- 861 තං මුලී උපසන්නොති කාමෙස්ස අනපෙක්ඛිනං,
ගත්වා තස්ස න විජ්ජනති අතාරි සො විසංඝිකං.
- 862 න තස්ස පුත්තා පසචො බෙත්තං චත්ථං ච විජ්ජති³
අත්තා වාපි නිරත්තා වා⁴ න් තස්මිං උපලබ්භති.

1. මත්තභාණි - සා, PTS
3. මත්ථ න විජ්ජති - සිමු 2,

2. නියාති - සිමු 2
4. අත්තං වාපි නිරත්තං වා - සිමු 2,

854. නො කිපෙන පියවි ඇති (එ එ අලාභයෙන්) නො සැලකෙන සුලු වූ, (ශිලාදියෙන්) තමා හුවා නො දක්වන සුලු, අත්පා කුකුස් නැති නුවණින් විමසා බලන සුලු වූ, උඩහු නො වූ එ රහත් මහණ ඒකාන්තයෙන් වාග්ද්වාරයෙන් සංයත වේ.

855. අනාගත භවයෙහි තෘෂ්ණා රහිත වූයේ වේ ද අනිත්‍යදායකත්වයට ශෝක නො කෙරේ ද, ප්‍රත්‍යක්ෂපත්ත වක්ෂ්‍යස්පර්ශාදියෙහි ආත්මභාවාදි විවේකය දක්නා සුලු වේ ද, දෙසැට මිසිදිවුහි නො වැටේ ද,

856. රාශාදි අකුලයෙන් ප්‍රතිණ කෙළේ කුහන නො වූයේ තෘෂ්ණා රහිත වූයේ, මසුරු නො වූයේ කායාදි ප්‍රගල්භතා නැතියේ සිල්සපත් හෙයින් ජුග්ග්ග්සා නො කටයුතු වූයේ පිසුනුබස් කීමෙහි නො යෙදුනේ ද,

857. කාමගුණ සංඛාරාද සාතවස්තුන්හි තෘෂ්ණා රහිත වූයේ අනි-
මානායෙහි යුක්ත නො වූයේ සිනිදු කායාදි කර්මයෙන් සපත් වූයේ ප්‍රති-
භාන ඇතියේ (තමා විසින් මැ අධිගත වන බැවින්) ධර්මය පරප්‍රත්‍යයෙන්
නො හඳුනාගත් විතරාග වන හෙයින් දෑන් විරාග නො කෙරේ ද, (ඔහු
'උපශාන්ත' යයි කියමි.)

858. ලාභප්‍රාර්ථනායෙන් සුත්‍රාන්තාදිය නො හදුරා ද, අලාභයෙහි ද
නො කිපේ ද විරොධයෙන් යුක්ත නො වූයේ ද තෘෂ්ණායෙන් රසයෙහින්
ගිජු නො වේ ද (ඔහු 'උපශාන්ත' යයි කියමි.)

859. පටිඛෙයාපෙක්ෂායෙන් යුක්ත වූයේ හැම කල්හි ස්මාතිමත්
වූයේ ලොවහි කිසිවකු හාත් තමා සම කොට නො සිතා ද, මම විශිෂ්ට
වෙමි' යන මාන නැතියේ, හිත වෙමි යන මාගත් නැතියේ ද, ඔහට
උත්සාදයෝ නැත. (ඔහු 'උපශාන්ත' යයි කියමි.)

860. යම රහත් මහණකුහට තෘෂ්ණාදාෂ්ටි නිශ්ශ්‍රයභාවය නැත් ද,
යමකුහට භවදාෂ්ටියෙහි දු විභවදාෂ්ටියෙහි දු තෘෂ්ණා විද්‍යාමාන නො වේ ද,
හෙ අනිත්‍යාදි විසින් ධර්මය දැන අනිශ්චිත වේ.

861. වස්තුකාම ක්ලෙශ කාමයන්හි අපෙක්ෂා නැති එ රහත් මහණ
උපශාන්ත යයි කියමි. ඔහට අභිධ්‍යාකායාදි ග්‍රන්ථයෝ නැත. හෙ තෘෂ්ණ
නම් වූ විසත්තිකා තරණය කෙළේ යි.

862. එ ක්ෂේණාසුව මහණහට පුත්‍රයෝත් නැත. පශුවර්ගයෝ ද
නැත. කෙත්වත් ද නැති. එ මහණ කෙරෙහි ශාශ්වතදාෂ්ටි හෝ උචෙජ්ද
දාෂ්ටි හෝ නො ලැබේ.

863 යෙන නං වජ්ජ පුට්ඨජනා අපො සමණබ්බාසා,
නං තස්ස අපුරෙකකා තස්මා වාදෙසු නෙ'ජති.

864 විතගෙධො අමච්ඡි න උසෙසසු වදතෙ මුනි,
න සමෙසු න ඔමෙසු කපං නෙති අකපිසො.

865 යස්ස ලොකෙ සකං නස්සි අසතා ව න සොචති,
ධමමෙසු ව න ගච්ඡති ස වෙ සතොති වුවච්ඡති.

පුරාගෙදසුතං නිශ්චිතං.

4 - 11

කලහවිවාද සූතම.

866 කුතො පහුතා කලහා විවාද
පරිදෙවසොකා සහමච්ඡරා ව,
මානාතිමානා සහපෙසුතා ව
කුතො පහුතා තෙ තදිඛ්ඤ මුහි.

867 පියා පහුතා කලහා විවාද
පරිදෙවසොකා සහමච්ඡරා ව,
මානාතිමානා සහපෙසුතා ව
මච්ඡරියයුතා කලහා විවාද
විවාදජාතෙසු ව පෙසුනාහි.

868 පියාසු ලොකස්මි කුතොනිදානා
යෙ වාපි ලොහා විවරන්ති ලොකෙ,
ආසා ව නිධා ව කුතොනිදානා
යෙ සමපරායාය නරස්ස භොනති.

863. යම් රාගාදී දෙපාකිත් දෙවමනුෂ්‍යාදී පාරම්පරිකයෝ ද බාහිර ශාසනික මගණ බමුණෝ ද (රහත්මගණ රාග රක්ත ය යන ආදීන්) කියත් නම්, එ දෙපස ඔහු විසින් පෙරටු නො කරණ ලද වෙයි, එහෙයින් හෙ නිසු වචනයන්හි කම්පිත නො වේ.

864. පහ වූ තෘෂ්ණා ඇති මසුරු නො වූ රහත් මුනි තෙම විශිෂ්ට යන් කෙරෙහි (තමා ඇතුළත් කොට අනිමානයෙන්) නො කියයි. තමා සම පුද්ගලයා කෙරෙහි දු ලා නො කියයි. භීතියන් කෙරෙහි දු ලා නො කියයි. තෘෂ්ණාදාෂ්ටි කල්ප නැත්තේ කල්පයනට නො එයි.

865. ලොවිහි යම් ක්ෂීණසුවයක්හට මාගේ යයි ගන්නා ලද්දෙක් නැත් ද යළි අවිද්‍යාමාන වන හෙයින් ම ශොක නො කෙරේ ද, හැම ධර්මයන්හි ඡතුදී වශයෙන් අගතියට නො යේ ද, එ ක්ෂීණසුව තෙම එකාන්තයෙන් උපශාන්තයෙකැයි කියනු ලැබේ.

පුරාතෙද සූත්‍රය නිමි.

4 - 11

කලහවිවාද සූත්‍රය

පාඨයා:

866. කලහයෝත් විවාදයෝත් කොතැනින් උපන්නු ද? පරිදෙව ශොකයෝත් මාත්සයයෝත් මානඅනිමානයෝත් පිසුනුබසුන් යන මොහු අටදෙන කොතැනින් ප්‍රභූත වූහු ද? එඅරුත වදළ මැනැව.

විසර්ජන:

867. කලහයෝත් විවාදයෝත් පරිදෙව ශොකයෝත් මාත්සයයෝත් මාන-අනිමානයෝත් පෛශුන්‍යයෝත් (යන මොහු අටදෙනා ප්‍රියවස්තුහු කෙරෙන් උපන්න. කලහවිවාදයෝ ද (පරිදෙව-ශොක-මාන අනිමාන පෛශුන්‍ය යෝ ද) මාත්සයය හා යෙදුනාහු වෙත්, විවාද උපදුන් ම පිසුනු බස් උපදනේ ය.

පාඨයා:

868. ලොකයෙහි ප්‍රියවස්තුහු කොයින් උපන්නාහු ද? නොහොත් කුමක් නිදන කොට ඇත්තාහු ද? ලොවිහි ක්ෂත්‍රියාදී යම් කෙනෙක් ලෝභයෙන් හැසිරෙත් නම් එ ලොභය කුමක් හෝ නිදන කොට ඇත් ද? ආශාවත් ඵ්භිසමාද්ධියත් කුමක් නිදන කොට ඇත්තාහු ද? මනුෂ්‍යයාට යම් ධර්ම කෙනෙක් පරලොවිහි පිහිට පිණිස වෙත් නම්, එ ධර්මයෝ කොයින් උපන්නු ද?

- 869 ඡන්දනිදනානි පියානි ලොකෙ
යෙ වාපි ලොහා විවරන්ති ලොකෙ,
ආසා ව නිට්ඨා ව ඉතොනිදනා
යෙ සමපරායාය නරස්ස භොගන්ති.
- 870 ඡන්දෙ නු ලොකස්මිං කුතොනිදනො
විනිච්ඡයා වාපි කුතොපභුතා,
කොධො මොසවජ්ජඤ්ඤා කථංකථා ව
යෙ වාපි ධම්මා සමභේන වුත්තා.
- 871 සාතං අසාතන්ති යමාහු ලොකෙ
තමුපතිස්සාය පභොති ඡන්දෙ,
රුපෙසු දිස්වා විහවං භවඤ්ඤා
විනිච්ඡයං කුරුතෙ¹ ජනතු ලොකෙ.
- 872 කොධො මොසවජ්ජඤ්ඤා කථංකථා ව
එතෙපි ධම්මා අදයමෙව සභෙන,
කථංකථි ඤාණපථාය සිකෙඛ
ඤ්ඤා පවුත්තා සමභේන ධම්මා.
- 873 සාතං අසාතඤ්ඤා කුතොනිදනා
කිස්මිං අසනෙන න භවන්ති භෙතෙ,
විහවං භවඤ්ඤාපි යමෙතමත්ථං
එතං මෙ පටුඤ්ඤා යතොනිදනං.
- 874 එස්සනිදනං සාතං අසාතං
එස්ස අසනෙන න භවන්ති භෙතෙ,
විහවං භවඤ්ඤාපි යමෙතමත්ථං
එතං තෙ පටුඤ්ඤා ඉතොනිදනං.

1. කුඛ්ඛිති - චජසං

විසර්ජන:

869. ලොකයෙහි ප්‍රියවස්තු හු කාමච්ඡන්දය නිදන කොට ඇත, යම් ක්ෂත්‍රියාදි කෙනෙක් හෝ ලොහය හෙතු කොට ලොවිහි හැසිරෙන්නාට ඔවුන්ගේ එ ලොහයන් කාමච්ඡන්දය නිදන කොට ඇත, ආශාවන් ආශාසාමයන් වේ කාමච්ඡන්දය ව නිදන කොට ඇත යම් ධර්ම කෙනෙක් මිනිසාට පරලොවිහි හිත විණිස වෙන් නම් උහු ද කාමච්ඡන්දය නිදන කොට ඇති.

පාඨය:

870. ලොකයෙහි කාමච්ඡන්දය කුමක් නිදන කොට ඇතියේ ද? තාඡණ-දෘෂ්ටි විනිශ්චයයෝ හෝ කොතැනින් උපන්නාහුද? ක්‍රොධයන් මාපාමාදයන් විවිකිච්ඡාවන් බුද්ධග්‍රමණයන් වහන්සේ විසින් දෙසනලද යම් අකුලල ධර්මයෝ හෝ වෙන් නම් ඔහු කොතැනින් උපන්නාහු ද?

විසර්ජන:

871. ලොවිහි සුව යයි ද දුකැයි ද යමක් කියන්නාට එ සාන-අසාන වෙදනා නිසා කාමච්ඡන්දය උපදනේ ය. ලොකයෙහි සත්ත්ව තෙමේ භූතොපාදය උපයනාහි විනාශයන් උදයන් දූක තාඡණ-දෘෂ්ටි විනිශ්චය කරන්නේ යි.

872. ක්‍රොධය හා මාපාමාදය හා විවිකිච්ඡා හා යන මේ ධර්මයෝත් සානාසානවෙදනා දෙක ඇතිවත් ම වෙත්. විවිකිච්ඡායෙන් පුක්ඛ පුද්ගල පතට්ඨ ඥාතූර්ගනාද්‍යාධිගමය සදහා ත්‍රිපිට්ඨකික්ඛාහි හික්වෙන්නා ය. බුද්ධග්‍රමණයන් වහන්සේ විසින් පනිනාදි විසින් දූන ධර්මයෝ දෙසන ලදහ.

පාඨය:

873. සුඛවෙදනා දුඛවෙදනා යන මොහු කුමකින් උපදනාහුද? කුමක් නැතිවත් ම මේ හු නුපදනාහු ද? යළි එ සානාසානයන්ගේ විනාශය හා උපත යන යම් අර්ථයෙක් යටෙකින් වේ නම්, ඔවුන්ගේ තෙල කාරණය මට ප්‍රකාශ කළ මැනැව්.

විසර්ජන:

874. සුඛවෙදනා හා දුඛවෙදනා හා ස්පර්ශය නිදන කොට ඇත. ස්පර්ශය නැති වත් ම තෙල සානාසානයෝ නුපදනාහ. සානාසානයන්ගේ විනාශය හා උදය හා යන යම් අර්ථයෙක් මේ පහසු කරුණු කොට උපදනේ නම් තෙල අරුත් තොපට කියමි.

- 875 එසො නු ලොකස්මිං කුතොනිදනො
පරිගහා වාපි කුතොභුතා,
කිස්මිං අසතෙන න මමත්තමස්මි
කිස්මිං විභුතෙ න ඵ්ඝනති එසො,
- 876 නාමඤ්ච රූපඤ්ච පටිච්ච එසො
ඉච්ඡානිදනානි පරිගහානි,
ඉච්ඡාය'සත්තායා¹ න මමත්ත මස්මි²
රූපෙ විභුතෙ න ඵ්ඝනති එසො.
- 877 කථං සමෙතස්ස විභොති රූපං
සුඛං දුඛං වාපි කථං විභොති,
එතං මෙ බ්‍රාහ්මී යථා විභොති
තං ජානියාමෙ³ ඉති මෙ මනො අහු.
- 878 න සඤ්ඤාසඤ්ඤා න විසඤ්ඤාසඤ්ඤා
නොපි අසඤ්ඤා න විභුතසඤ්ඤා,
එවං සමෙතස්ස විභොති රූපං
සඤ්ඤානිදනා හි පපඤ්ඤාසඤ්ඤා,
- 879 යං තං අප්පච්ඡිමහ අකිත්තධි නො
අඤ්ඤං තං පුච්ඡාම තදිඤ්ඤා බ්‍රාහ්මී,
එත්තාවතග්ගං නු වදන්ති හෙකෙ
යකඛස්ස සුද්ධිං ඉධ පණ්ඩිතා සෙ
උදහු අඤ්ඤාමපි වදන්ති එතෙතා.
- 880 එත්තාවතග්ගමපි වදන්ති හෙකෙ
යකඛස්ස සුද්ධිං ඉධ පණ්ඩිතා සෙ,
තෙසං පනෙකෙ සමයං වදන්ති
අනුපාදිසෙසෙ කුසලා වදනා.
- 881 එතෙ ව ඤාතො උපනිසස්සිතානි
ඤාතො මුනී නිස්සයෙ සො විමංසි,
ඤාතො විමුක්තො න විවාදමෙති
හවාහවාය න සමෙති ධිරොති.

කලහවිවාදසුත්තං නිවර්තං.

1. ඉච්ඡා න සත්තායා - සිමු 2

2. මමස්මි - සිමු 2

3. තං ජානියාම - සිමු 2

පාවසා:

875. ලොවිහි ස්පර්ශය කුමක් නිදන කොට ඇත් ද? තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි පරිග්‍රහයෝත් කොසින් ප්‍රභූත වූ හු ද? කුමක් අවිද්‍යාමාන කල්හි මමන්ධය නැත් ද? කුමක් ඉක්මැ යත් ම ස්පර්ශයෝ නො පහස්නාහු ද?

විසර්ජන:

876. සම්ප්‍රසුක්ත නාමය හා වස්තූලම්බනරූපය හා නිසා ස්පර්ශයෝ උපදනාහ, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිපරිග්‍රහයෝ ඉට්ඨාච නිදන කොට ඇත්තාහ. ඉට්ඨාච නැති වත් ම මමන්ධය නැත රූපය ඉක්මැ යත්ම ස්පර්ශයෝ නො පහස්නාහ.

පාවසා:

877. කිසෙයින් පිළිපත්නහුට රූපය නොවේ ද? සුඛදුඛ හෝ කෙසේ නොවේ ද? තෙල රූප-සුඛ දුඛ යන තුණ යම්සේ නොවේ නම් එ පරිදි මට වදළ මැනැව. එය දනුම්හ'යි මට සිතෙක් වී.

විසර්ජන:

878. හෙ ප්‍රකානිසංඤයෙන් සංඤ ඇතියේ නො වෙයි. විකාතසංඤයෙන් විසංඤ ද නො වෙයි. සංඤ විරහිත ද නො වෙයි. ඉක්මැ වූ සංඤ ඇතියේ ද නො වෙයි. මෙසෙයින් පිළිපත්නහුට රූපය නො වෙයි. තෘෂ්ණාදි ප්‍රපක්ඛ සංඤ නිදන කොට ඇති හෙයින්.

පාවසා:

879. අපි යමක් විවාළමෝ නම් එය අපට දෙසූහ. ඔබ ගෙන් අනෙක් කරුණකුදු විවාරම්හ. එ ද එකාන්තයෙන් වදළ මැනැව. මෙ ලොවිහි පණ්ඩිතමානි ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් මෙ අරූප සමාපත්තිමාත්‍රයෙන් මැ සන්ධ්‍යාගේ අග්‍ර ශුද්ධිය කියත් ද? නොහොත් තෙල අරූපසමාපත්තියෙන් අනෙකුත් ශුද්ධියක් කියත් ද?යි.

විසර්ජන:

880. මෙ ලොකයෙහි පණ්ඩිතමානි ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් මෙ අරූපසමාපත්ති මාත්‍රයෙහි සන්ධ්‍යාගේ අග්‍ර වූ ශුද්ධිය කියත් මැ යි ඔවුනතුරෙන් ඇතැමෙක් අනුපාදිශේෂයෙහි පණ්ඩිතවාද ඇත්තාහු උච්ඡේද ශුද්ධිය කියත්.

881. තවද තෙල දෘෂ්ටිගතිකයන් ශාශ්වතොච්ඡේදදෘෂ්ටි ඇසුරුකළාහු'යි දැන පණ්ඩිත බුද්ධමුනි තෙම තෘෂ්ණාදෘෂ්ටිනිශ්ශ්‍රයන් දැන දුඛ අතිතාදි විසින් ධර්මයත් දැන අනුපාදිවිමොක්ෂයෙන් මිදුනේ විරුද්ධවාදයට නො එළඹෙයි, එ යි ර තෙම පුන පුනා භවයට නො පැමිණේ යි.

කලහවිවාද සූත්‍රය නිමි.

වූලවිසූහ සුතතං

- 882 සකං සකං දිට්ඨිපරිබ්බසානා
විග්ගහ්ණ නානා කුසලා වදන්ති,
යො ඵවා ජානාති ස වෙදි ධම්මං
ඉදං පටිකෙකාස'මකෙවලි සො.
- 883 ඵවමපි විග්ගහ්ණ විවාදියන්ති
බාලො පරො අකකුසලොති¹ වාහු,
සචෙවා නු වාදෙ කතමො ඉමෙසං
සබ්බෙව හිමෙ කුසලාවදනා.
- 884 පරසං වෙ ධම්මමනානුජානං
බාලො මගො² හොති නිභිතපඤ්ඤා,
සබ්බෙව බාලා සුනිභිතපඤ්ඤා
සබ්බෙවිමෙ දිට්ඨිපරිබ්බසානා.
- 885 සන්දිට්ඨියා වෙව න වෙවදනා³
සංසුඤ්ඤා කුසලා මුතිමා.
න තෙසං කොචි පරිනිතපඤ්ඤා
දිට්ඨි හි තෙසමපි තථා සමත්තා.
- 886 න වාහමෙතං තට්ඨයන්ති⁴ බ්‍රෑමී
යමාහු' බාලා මිටු අඤ්ඤාමඤ්ඤා,
සකං සකං දිට්ඨිමකංසු සච්චං
තස්මා හි බාලොති පරං දහන්ති.
- 887 යමාහු සච්චං තට්ඨයන්ති ඵකෙ
තමාහු අඤ්ඤා තුවණං මුසාති,
ඵවමපි විග්ගහ්ණ විවාදියන්ති,
තස්මා න ඵකං සමණො වදන්ති.
- 888 ඵකං හි සච්චං න දුතියමපි
යසමිං පජා නො විවදෙ පජානං,
නානා තෙ සච්චාති සයං ථුතන්ති
තස්මා න ඵකං සමණො වදන්ති.

1. අකුසලොති - සිමු 2,

2. බාලොමකො - මජ්ඣං,

3. විවදනා - මු 2.

4. තට්ඨවන්ති - සංයං.

වූලච්ඡිහ සූත්‍රය

882. තම තමාගේ දෘෂ්ටියෙහි වසන්තාහු (එ දෘෂ්ටිය) දැඩිව ගෙණ (ඇපි ම එහි) දක්ෂයමිහ'යි වෙන වෙන මැ කියති. “(යමෙක්) මෙසේ දනී නම් හෙ දූනගත්තේ ය. යමෙක් මෙය ගරහනුයේ නම්, හෙ හීනයෙකැ”යි ද කියත්.

883. මෙසේත් (ස්වලබ්ධිය) දැඩිව ගෙණ විවාද කෙරෙති. මෙරමා-බාල යයි ද අදක්ෂ යයි ද කියති, මෙ මහණබමුණන්ගේ කවර වාදයෙක් සත්‍ය වේ ද? මෙ හැම මහණබමුණෝ පණ්ඩිතවාද ඇත්තැහු ද?

884. ඉදින් අන්‍යදෘෂ්ටිකයාගේ ධර්මය නො අනුදන්නේ බැලයෙක් මාග(සදාශ)යෙක් ලාමකප්‍රඥාඇතිපයක් වේ නම්, (එකල්හි) හැම දෘෂ්ටිගතික වූ මෙ මහණබමුණෝ බාල වෙති. අතිශයින් නීතිප්‍රඥ ඇතියාහු වෙති. (යම්හෙයෙකින්) මෙ හැම මහණබමුණෝ ස්වකීයදෘෂ්ටියෙහි වෙසෙත් ද එහෙයිනි.

885. ඉදින් ස්වකීයදෘෂ්ටියෙන පිරිසිදු නො වූවාහු සංශුද්ධප්‍රඥ ඇත්තාහු දක්ෂ වූවාහු බුද්ධිමත් වූවාහු වෙත් නම්, එ මහණ බමුණන් අතුරෙහි කිසිවෙක් පිරිහුණු නුවණැතියේ නො වෙයි. යම් හෙයෙකින් දෘෂ්ටිය ඔවුන් විසින් එසෙයින් සමාදන්වනලද ද එහෙයිනි.

886. තෙල දෙසැට මිසිදිටු කැල මම සත්‍යයයි ද නො කියමි, යම් හෙයෙකින් කලහකාරී දෙදෙනෙක් ඔවුනොවුන් බාල යයි කියත් ද, ස්වකීය දෘෂ්ටිය සත්‍යය යයි වාදකළාහු ද, එහෙයින් ම වාදකාරක වූ අන්‍යයා බාලයෙකැයි හඟිත්.

887. ඇතැම් මහණබමුණෝ යම් දෘෂ්ටිසත්‍යයක් සැබැවැයි කියත් නම්, එයින් අන්‍ය වූ මහණ බමුණෝ ඒ දෘෂ්ටිසත්‍යය හිස් මුසාවෙකැ යි කියත්, මෙසේ ද ස්වලබ්ධිය දැඩිව ගෙණ විරුද්ධව වාද කෙරෙත්. කවරහෙයින් ශ්‍රමණයෝ එක්සත්‍යයක් නො කියත් ද?

888. සත්‍යය (නිරොධ හෝ මාර්ග හෝ) එකෙක් මැ වෙයි. දෙවැනි සත්‍යයෙක් නැත. යම් සත්‍යයක් දන්නා පුද්ගල තෙමේ විවාද නො කෙරේ නම් එයයි. එ මිසිදිටුගත්තාහු තුමු මැ නානාසත්‍යයන් කියත්. එකරුණෙන් මහණබමුණෝ එක් සත්‍යයක් නො කියත්.

- 889 කසො නු සච්චාති වදන්ති නානා
පචාදියා සෙ කුසලා වදනා,
සච්චාති සුභාති බ්‍රහ්මි නානා
උද්භු තෙ තකකමනුසසරතී.
- 890 න හෙව සච්චාති බ්‍රහ්මි නානා
අඤ්ඤාත්‍ර සඤ්ඤාය නිව්චාති ලොකේ,
තකකඤ්ඤා දිට්ඨිසු පකප්පෙතො
සච්චං මුසාති අමයධම්මමාහු.
- 891 දිට්ඨං සුතෙ සීලවතෙ මුතෙ වා
එතෙ ව නිසසාය විමානදසී,
විනි වෙස්සෙය් යතො පහසුමානො
බාලො පරො අකකුසලොති¹වාහ.
- 892 යෙනෙව බාලොති පරං දහාති
තෙනාතුමානං කුසලොති වාහ,
සයමනනා සො කුසලාවදනො²
අඤ්ඤා විමානෙති තථෙව පාචා.³
- 893 අතිසාරදිට්ඨියා⁴ සො සමනෙතො
මානෙතා මනෙතා පරිපුණ්ණමාති,
සයමෙව සාමං මනසාහිසිනෙතො
දිට්ඨිති සා තසස තථා සමනතා.
- 894 පරසස වෙ හි වචසා නිහිනො
තුමො සහා හොති නිහිතපඤ්ඤා,
අථ වෙ සයං වෙදගු හොති ධිරො
න කොචි බාලො සමණෙසු අත්ථි.
- 895 අඤ්ඤා ඉතො යාතිවදන්ති ධම්මං
අපරදායා සුද්ධිමකෙවලි තෙ⁵
එවමිති කිථායා පුට්ඨසො වදන්ති
සන්දිට්ඨිරාගෙන හි තෙහිරතතා.⁶

1. අකුසලොති - සිමු 2.

2. කුසලො වදනො - සිමු 2.

3. පාච - මජ්ඣ.

4. අතිසාරං දිට්ඨියා - සිමු 2.

5. සුද්ධිමකෙවලිනො - සිමු 2.

6. තතාහිරතතා - සායා,

889. විරුද්ධවාද ඇති (ස්වලබ්ධියෙහි) ඇපි මැ දක්ෂයම්භයි කියන ඔහු කවරහෙයින් නානාසත්‍යවාදයන් කියත් ද? ඔවුන් විසින් නානාවිධ බොහෝ සත්‍යයෝ අසනලද්දහු ද? නොහොත් ඔහු තර්කමාත්‍රය අනුව යෙත් ද?

890. ලොකයෙහි සංඥාමාත්‍රයෙන් නිත්‍ය යයි ගන්නා ලද ග්‍රහණයන් තබා නානාවිධ වූ බොහෝ සත්‍යයෝ නො මැන. දෘෂ්ටීන් කෙරෙහි විච්ඡාසංකල්පමාත්‍රය ද උපදවා (මාගේ වචනය) සැබව, (නාගේ වචනය) බොරු යන යුග්මධර්මය කියත්.

891. (රූපාලම්භන සංඛාරාන) දෘෂ්ටභුද්ධිය ද (ශබ්දලම්භන සංඛාරාන) ශ්‍රවණභුද්ධිය ද (ශීලමුතභුද්ධිය ද (ගණ්ඨරසස්ප්‍රෂ්ටව්‍යාලම්භන සංඛාරාන) මුතභුද්ධිය ද යන මොවුන් නිසා අසමානාදර්ශන දක්නේ නොහොත් දෙමනස් උපදවනුයේ දෘෂ්ටි නිශ්චයෙහි සිට පහවුවනුයේ මෙරමා ඡීන ය යි ද අදක්ෂ යයි ද කියයි.

892. යම්කරුණෙකින් මෙරමා බාලයෙකැයි හඟී නම්, යළි එකරුණෙන් මැ තමා පණ්ඩිත වෙමි යි කියයි, තෙම මැ තමහට (මම) පණ්ඩිතයෙමි යි කියන හෙතෙම එය මැ කියනුයේ අනෙකක්හු අවමන් කෙරෙයි.

893. හෙතෙම අතිසාර (දෙසැට) දෘෂ්ටියෙන් සම්පූර්ණ වූයේ දෘෂ්ටි මානයෙන් මත්වූයේ පරිපූර්ණයෙමි යන මාන ඇතියේ තමා මැ තෙමේ සිතින් අභිෂෙකකරණ ලද්දේ වෙයි. යම් හෙයෙකින් ඔහු විසින් එ දෘෂ්ටිය ඵපරිද්දෙන් ගන්නාලද ද එහෙයිනි-

894. ඉදින් යමෙක් අන්‍යයාගේ නින්දා වචනයෙන් නිහිතයෙක් වේ නම් තෙමේත් ඔහු සමග නිහිත ප්‍රඥ ඇත්තේ වෙයි. යළි තෙමේ මැ වෙදන්තයට ගියා වූ ධීරයෙක් වේ නම්, ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි බාල වූ කිසිවෙක් නැත්තේ ය.

895. යම් කෙනෙක් මෙයින් අන්‍ය වූ දෘෂ්ටිධර්මයක් කියත් නම්, අපරිපූර්ණ වූ ඔහු භුද්ධිය වරදවාගන්නාහු ය. මෙසේත් තීර්ථකයෝ බොහෝ දෘෂ්ටිවශයෙන් කියති. යම්හෙයෙකින් ස්වකීය දෘෂ්ටි රාගයෙන් ඇලුනාහු ද එහෙයිනි.

- 896 ඉධෙව සුද්ධිං ඉතිවාදියන්ති
නාකෙඤ්ඤ සුඛමෙව සු විසුද්ධිමාත්තු,
එවමපි තිස්සං පුට්ඨසො නිව්ට්ඨා
සකායනෙ තස් දලහං වදනා.
- 897 සකායනෙ වාපි දලහං වදනො
කමෙත්ථ බාලොති පරං දහෙය්‍ය,
සයමෙව සො මෙධගං ආවහෙය්‍ය
පරං වදං බාලමසුද්ධිමමං.
- 898 විනිව්ඡයෙ යක්ඛා සයං පමාය
උභං සො¹ ලොකස්මිං විවාදමෙති,
භික්ඛාන සබ්බානි විනිව්ඡයානි
න මෙධගං කුරුතෙ ජනතු ලොකෙති.

චූළවියුහසුත්තං නිවසිතං.

4 - 13

මහාවියුහ සුත්තං

- 899 යෙ කෙවි 'මෙ දිට්ඨි පරිබ්බසානා
ඉදමෙව සච්චිනති විවාදයන්ති',²
සබ්බෙව තෙ ගිඤ්ඤානායන්ති
අපො පසංසමපි ලභන්ති තස්.
- 900 අසං හි එතං න අලං සමාය
දුචෙ විවාදසං ඵලානි භූමි,
එවමපි දිස්වා න විවාදයෙථ³
බෙමාහිපසං අවිවාදභූමිං.
- 901 යා කාවිමා සමමුත්තියො පුට්ඨස්සා
සබ්බා'ව එතාන උපෙති විදවා,
අනුපයො සො උපයං කිමෙය්‍ය
දිට්ඨං සුතෙ ඛන්තිකුබ්බමානො.

1. උදධංස - මජ්ඣං.

2. විවාදයන්ති - සි.මු.

3. විවාදයෙථ - සි.මු.

896. මෙසේ දාෂ්ටියෙහි අභිරක්තවූවෝ මෙහි මැ ශුද්ධිය කියති. අන්‍යාධර්මයන්හි විශුද්ධිය නොකියත්. මෙසේ ද සාවකියදාෂ්ටිමාරියෙහි බැසගත් තිත්තිකයෝ එ ස්වලබ්ධියෙහි දෘඪවාද ඇත්තාහු වෙත්.

897. තවද සාවකියදාෂ්ටිමාරියෙහි මැ දැඩිව කියන්නාවූ තීර්ථක-තෙම එ ස්වකිය මාරියෙහිලා අන්‍යාකවරක්හු බාලය යි දක්වන්නේ ද හෙතෙම අන්‍යයා බාලයක්හු කොට අශුද්ධිධර්ම ඇත්තාහු කොට කියනුයේ තෙමේ මැ කලහය එළවන්නේ යි.

898. හෙතෙම ලබ්ධිවිනිශ්චයෙහි සිට තෙමේ මැ (ශාස්තෘආදිය) ප්‍රමාණ කොට ගෙණ ලොකයෙහි බොහෝ සෙයින් විවාදයට පැමිණෙයි. ප්‍රාඥසඤ්ඤා තෙමේ හැම දාෂ්ටිවිනිශ්චයන් හැරපියා ලොකයෙහි කලහ නො කරන්නේ යයි.

චූළවිසුභ සූත්‍රය නිමි.

4 - 13

මහාවිසුභ සූත්‍රය

899. ස්වකිය දාෂ්ටිය දැඩි වැ ගෙණ වසන කිසි මහණබමුණු කෙනෙක් මෙ (අපගේ ලබ්ධිය) මැ සත්‍යය, අන්‍යාලබ්ධිය තුළින් යයි ද කියන්නම්, ඔහු සිල්ලෝ මැ (තමන් වෙත) පුන පුනා ගිණු එළවත් ද? නොහොත් එ දාෂ්ටිය නිමිති කොට ගෙණ ප්‍රශංසාත් ලබන් ද?

900. තෙල ප්‍රශංසා සභිබ්‍යාන වාදඵලය අල්ප මැයි රාගාදීන්ගේ ව්‍යාපගමය පිණිස අසමර්ථ වේ. විවාදයාගේ (ජය-පරාජයාදි විසින්) එල දෙකක් කියමි. විවාදයෙහි තෙල ආදීනවය ද දැක අවිවාදභූමි සභිබ්‍යාන නිවන ක්ෂෙම යයි දක්මින් විවාද නො තකන්නේ යි.

901. පුහුදුනන් කෙරෙන් පහළ වූ යම් කිසි දාෂ්ටිකෙනෙක් වෙත් නම් විද්වද් තෙමේ තෙල හැම දාෂ්ටීන්ට නො පැමිණෙයි. තෘෂ්ණා දාෂ්ටි සභිබ්‍යාන උපයරහිත වූ හෙ දාෂ්ටි ග්‍රැහ මුත්‍රශුද්ධියෙහි රුචි නො කරන්නේ රූපාදි උපයකට කිම පැමිණෙන්නේ ද?

- 902 සිලිකතමා සංකප්පමනාහු සුද්ධිං
චතං සමාදය උපට්ඨිතා සෙ,
ඉධෙ'ව සිකෙකම් අථස්ස සුද්ධිං
හවුපනිතා කුසලා වදනා.
- 903 සචෙ චුතො සිලචිතතො¹ හොති
ස චෙධති² කමමං විරාධයිතො,
ස ජප්පති³ පඤ්ඤානිධි සුද්ධිං
සඤ්ඤා ව. භිතො පචයං සරමනා.
- 904 සිලබ්බතං වාපි පනාය සබ්බං
කමමෙකං සාවජ්ජනවජ්ජමෙකං,
සුද්ධිං අසුද්ධිනි අපඤ්ඤානා
විරතො චරෙ සන්තිමත්තභාය.
- 905 නමුපනිස්සාය ජිග්ඤ්ඤානං වා
අථවාපි දිට්ඨං ව සුතං මුතං වා,
උද්ධංසරා සුද්ධිමත්තපුත්තනි
අවිතතණ්ඤා සෙ හවාහවෙසු.
- 906 පඤ්ඤානාය හි ජප්පිතානි
පචෙධිතං⁴ වාපි පකප්පිතෙසු,
චුතුපපාතො ඉධ යස්ස නත්ති
ස කෙන චෙධෙය්‍යා කුභිං⁵ ජප්ප.
- 907 යමාහු ධම්මං පරමනි ඵලෙ
තමෙව භිතනි පනාහු අකෙකං,
සචෙවා නු වාදෙ කතමො ඉමෙසා
සබ්බව හි මෙ කුසලා වදනා.
- 908 සකං හි ධම්මං පරිපුණ්ණමාහු
අකෙකං ධම්මං පන භිතමාහු,
ඵලමි විග්ගයා විවාදයනි
සකං සකං සමමුතිමාහු සචං.

1. සිලබ්බතො - සිල.

2. පචෙධති - මජ්ඣ.

3. ජප්පති - මජ්ඣ.

4. පචෙධිතං - මජ්ඣ.

සංචෙධිතං - මු 1, 2

5. කුභිං - මු 1, 2

902. ශීලය මැ උත්තම යැයි ගත් ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් සංයම මාත්‍රයෙන් ශුද්ධිය කියත්. හස්ති-අශ්වාදී චුත සමාදන් වැ එළැඹ සිටියාහු 'මේ දෘෂ්ටියෙහි මැ හික්මෙනුවමිහ, එ කල්හි මේ සකයා හෝ ශුද්ධිය වේ යයි භවයට පැමිණියාහු මැ කියති. (එහෙත් ඔහු) කුසලවාද ඇත්තාහු වෙත්.

903. ඉදින් හෙ ශීලචුතයෙන් හිලිහුනේ වේ නම් හෙ ශීලචුතකර්මය වරදවා ගෙණ සැලෙයි, තවද හෙතෙම ගෙන් හික්මැ ගොස්, තොරට වසන පුරුෂයෙක් සාර්ථයෙන් ගිලිහුනේ (එ ගෙය හෝ භාර්ථය) පතන්තාක්මෙන් එ ශීලචුතශුද්ධිය ජල්පනය කරන්නේ ද පතන්නේ ද වේ.

904. අරියවු හැම ශීලචුතය ද සාවද්‍ය-අනවද්‍ය (අකුශල හා ලොකික කුශල) කර්ම ද හැරපියා තෙල (පක්කකාමගුණාදි) ශුද්ධිය ද (අකුශලාදි-හෙද වූ) අශුද්ධිය ද මෙසේ නොපතනුයේ දෘෂ්ටිශාන්තිය දැඩිවැ නො ගෙණ (ශුද්ධි-අශුද්ධි දෙකින්) වෙන් වූයේ හැසිරෙන්නේ යි.

905. තවද (ඇතැම් මහණ බමුණු කෙනෙක් බුද්ධාදීන් විසින්) ජුග්ථසිත වූ එ අමරතපස් හෝ දෘෂ්ටිශුද්ධිය හෝ ග්‍රැතශුද්ධිය හෝ මුත ශුද්ධිය හෝ ඇසුරු කොට අක්‍රියවාදී උද්ධංසරවාද ඇත්තාහු පුත පුතා භවයෙහි නො හළ තෘෂ්ණා ඇත්තාහු ශුද්ධිය කියත්.

906. (මෙසේ) ප්‍රාර්ථනා කරන්නහුට මැ තෘෂ්ණාජල්පිතයෝ වෙති. තෘෂ්ණාදෘෂ්ටින් ප්‍රකල්පිත වූ වස්තූන් කොට අතිශයින් සැලීම ද වෙයි. මෙලොව යම් ක්ෂිණාසුචයක්හට චූෂ්ණි උත්පත්ති නැත් ද හෙතෙම කිනම් රාගාදියකින් සැලෙන්නේ ද, කොහි ජල්පනය කරන්නේ ද?

907. ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් යම් දහමක් උතුමැයි කියත් නම්, අන්‍යයෝ එ මැ දහම භීත යයි කියත්. මේ මහණබමුණන්ගේ කවර වාදයෙක් සත්‍ය වූයේ ද? මොහු සියල්ලෝ මැ කුශලවාද ඇත්තා හු මැ වෙත් ද?

908. (ඇතැම්) මහණබමුණෝ තමන් තමන්ගේ මැ ධර්මය පරිපූර්ණ යි කියති. අන්‍යයන්ගේ ධර්මය භීත යයි කියත්. මෙසේත් දැඩි කොට ගෙණ විවාද කෙරෙති. තමන් තමන්ගේ මැ දෘෂ්ටිසම්මතිය සත්‍ය යයි කියත්.

- 909 ජරසං වෙ වමිහධිතෙන නිනො
න කොචි ධම්මෙසු විසෙසි අසං,
පුට්ඨ හි අඤ්ඤාසං වදන්ති ධම්මං.
නිභිනතො සමග්ගි දමං වදන්තා.
- 910 සධම්මපුජා ව¹ පනා තථෙව
යථා පසංසන්නි² සංකායනානි,
සබ්බෙව වාද³ තථි⁴ හවෙය්‍යං
සුග්ගි හි තෙසං පට්ටකතං මව.
- 911 න බ්‍රාහ්මණසං ජරතෙය්‍යාමඤ්ඤි
ධම්මෙසු නිවේජයා සමුග්ගහිතං,
තස්මා විවාදනි උපානිවතො
න හි සෙට්ඨතො පසානි ධම්මමඤ්ඤං.
- 912 ජානාමි පසාමි තථෙව එතං
දිට්ඨියා එකෙ පට්ටෙන්නි සුද්ධං.
අද්දකම් වෙ කිමහි තුමසං තෙන
අතිස්සිත්වා අඤ්ඤාන වදන්ති සුද්ධං.
- 913 පසං නරො දකඛිනි⁵ නාමරූපං
දිස්වාන වා ඤාසානි තානි මෙව,
කාමං ඛ්‍යං පසංතු අප්පකං වා
න හි තෙන සුද්ධං කුසලං වදන්ති.
- 914 නිවිසංවාදි න හි සුඛිනායො⁶
පකප්පිතං දිට්ඨි පුරෙකඛරානො,
යං නිසසිතො තස්ස සුභං වදන්තො,
සුද්ධං වජ්‍රෙ තස්ස තථිද්දසා යො.
- 915 න බ්‍රාහ්මණො කප්පමුපෙනි සමිං.
න දිට්ඨිසාරි නපි ඤාණබන්ධු
ඤ්ඤා ව යො සමමතියො⁷ පුට්ඨජා
උපෙකකති උග්ගභණ්ණනි මඤ්ඤං.⁸

1. සධම්මපුජා - මජ්ඣ.

2. තෙසං - මජ්ඣ.

3. සබ්බෙ පවාද - මු 1, 2

4. තථි වා - මු 1, 2.

5. දකඛිනි - මජ්ඣ.

6. සුඛිනායො - මු 1

සුඛිනායො - මු 2

7. සමමුතියො - මජ්ඣ.

8. උග්ගභණ්ණං තමඤ්ඤං - මු 1, 2

909. ඉදින් මෙරමා විසින් අවමන් කරණලද හෙයින් භීත වේ නම්, දාෂ්ටිධර්මයා දකුරෙහි කිසිවෙක් විශිෂ්ට නො වන්නේ ය. යම් හෙයෙකින් බොහෝ මහණබමුණුන් මෙරමාගේ ධර්මය නිහිත හෙයින් කියත් ද ස්වකීය ධර්මයෙහි දූඩි කොට ගෙන සත්‍ය යයි කියන්නාහු ද එහෙයින්.

910. නවද එ නිර්වකයෝ ස්වකීය ලබ්ධිමාර්ගයනට යම්සේ පසසන් නම් ස්වකීය ශාස්තෘආදීන්ට පූජා ද එසේ ම පවත්නේ ය. ඉදින් (ඔහු එහි ප්‍රමාණ වෙන් නම්) හැම වාදයෝ සත්‍යවන්නාහු ය. (කවර හෙයින් යන්:) යම හෙයෙකින් ඔවුන්ගේ ශුද්ධිය තමන් තමන් කෙරෙහි ම පිහිටියේ ද එහෙයින්.

911. යම් හෙයෙකින් බාහිතපාපි බ්‍රාහ්මණයාට මෙරමා විසින් එළැවියයුතු ඥානයක් නැත් ද, දෙසැට්ඨසදිවු දහම්හි මෙ මැ සත්‍ය ය යි ද නිශ්චය කොට දූඩිව ගන්නාලද්දෙකුත් නැත් ද, එහෙයින් දෙසැට්ඨසදිවු නමැති වාදයන් ඉක්මවු හෙතෙම අත්‍යධර්මයක් ශ්‍රේෂ්ඨ වශයෙන් නො මැ දක්නේ යි.

912. ඇතැම් මහණබමුණු කෙනෙක් තෙල කරුණ එ පරිද්දෙන් මැ දැනම්, දක්ම් (කියන්නාහු) දාෂ්ටියෙන් ශුද්ධිය හදහනි. ඉදින් (යම් හෙයෙකින් ඔවුන්ගෙන් එකෙකුත්) යථාභූතාර්ථය දුටුයේ නමුදු තමාගේ එ දර්ශනයෙන් (දූඛපරිඤ්ඤාදී) කුමක් කරණලද ද, ඔහු (ආයාමාරිය) ඉක්මවා අත්‍ය මාරියෙකින් ශුද්ධිය වේ යයි කියත් නම් (නොහොත් බුද්ධාදිහු) ඔවුන් ඉක්මවා අන්මගෙකින් ශුද්ධිය කියත් ද එ හෙයින්.

913. සක්කෙමම් (පරචක්ඛවිජානඤ්ඤාදියෙන්) බලනුයේ නාමරූපය (නිත්‍යාදී විසින්) දක්නේ ය. දැක එ නාමරූපයන් ම නිත්‍යාදී විසින් දැනගන්නේ ය. හෙ එකානුයෙන් බොහෝ කොට හෝ මද කොට හෝ දක්නේ ය. බුද්ධාදී කුලලයෝ එ දර්ශනයෙන් සංසාරශුද්ධිය (වේ යයි) නො මැ කියත්.

914. දාෂ්ටියෙහි පිහිටා (මෙ ය මැ සත්‍යයි) කියන්නේ වේ ද හෙතෙම සුවයේ හික්මිය නොහැකියේ මැ යි. සිතින් කල්පනය කරණලද දාෂ්ටිය පෙරවු කොට හැසිරෙන්නේ යම් ශාස්තෘආදීයක් ඇසුරුකරන්නේ එහි මැ ශ්‍රහවාද ඇතියේ එ ස්වකීය දාෂ්ටිශුද්ධිය කියන්නේ නම් හෙතෙම එ දාෂ්ටිය එසෙයින් මැ දුටුයේ වෙයි.

915. ක්ෂිණාසුව බ්‍රාහ්මණ නුවණින් දැන ශාස්තෘදාෂ්ටිකල්පයට නො යෙයි. දාෂ්ටියෙහි හැසිරෙන්නේ නො වෙයි. සමාපත්තිඤ්ඤාදියෙන් ද කළ තෘෂ්ණා දාෂ්ටිබන්ධ ඇතිවත් නො වෙයි. හෙතෙම පාඨග්ජනයන්ගෙන් උපන් දෙසැට්ඨ මිසදිවු දැන උපෙක්ෂා කෙරෙයි. අත්‍යයෝ එ දාෂ්ටීන් දූඩි කොට ගනිත්.

916 විසජ්ජ ගජානි මුනිධ ලොකෙ
විවාදජානෙසු න වග්ගසාරි,
සනෙතා අසනෙතසු උපෙක්ඛකො සො
අනුග්ගහො උග්ගණ්ණනීමඤ්ඤ.¹

917 පුබ්බාසවෙ හිත්වා නවෙ අකුබ්බං
න ඡන්දගු නොපි නිවිසස්වාදී,
ස විප්පමුත්තො දිට්ඨිගතෙහි ධිරො
න ලිප්පති² ලොකෙ අනත්තගරහී.

918 ස සබ්බධම්මෙසු විසෙතිභූතො
යං කිඤ්චි දිට්ඨං ව සුතං මුතං වා,
ස පනතභාරො මුනි විප්පයුත්තො
න කප්පියො නුපරතො න පත්තියොති.

මහාවිදුහසුත්තං නිවර්තං

4 - 14

තුච්චක සුත්තං

919 පුච්ඡාමි තං ආදිවච්චනඬුං³,
විවෙකං සන්තිපදඤ්ඤ මහෙසී,
කථං දිස්වා නිබ්බාති හිත්ඬු
අනුපාදියානො ලොකස්මිං කිඤ්චි.

920 මූලං පපඤ්ඤ සබ්බාය (ඉති හගවා)
මත්තා අස්මිති සබ්බ මුපරුදෙධි,⁴
යා කාවි තණ්හා අජකිත්තං
තාසං විනයා සද්ද සතො සිකෙඛි.

921 යං කිඤ්චි ධම්මමහිජඤ්ඤ
අජකිත්තං අථවාපි බහිද්ධා,
න තෙන මානං⁵ කුබ්බෙථ
න හි සා නිබ්බුති සතං චුත්තා.

1. උග්ගණ්ණං තමඤ්ඤ-මු 1,2
උග්ගණ්ණනීමඤ්ඤ-මජ්ඣ.

2. ලිප්පති-මජ්ඣ.

3. ආදිවච්චනඬු-මජ්ඣ.

4. සබ්බමුපරුදෙධි-සායා, PTS

5. මාම--මජ්ඣ.

916. රහත් මුනි තෙම මෙ ලොවහි චතුර්විධ ග්‍රන්ථයන් හැරපියා හටගත් විවාද ඇත්තවුන් අතුරෙහි (ජන්දු විසින්) වර් ව නො හැසිරෙන්නන් අභානනයන් අතුරෙහි භානන වූයේ උපෙක්ඛා ඇත්තේ වෙයි. හෙ දාසිග්‍රහණ නැත්තේ වෙයි. අන්‍යයෝ තෘෂ්ණාදාෂ්ටි වශයෙන් දැඩිව ගන්නාහ.

917. අනිත රූපාදිය ඇඟල උපන් ආසුචයන් හැරපියා වර්තමාන රූපාදියෙහි ආසුචයන් නො කරන්නන් ජන්දුයෙන් අගතියට නොයන්නන් දාෂ්ටියෙහි පිහිටා නොද කියන්නන් දාෂ්ටිගතයන් කෙරෙන් වෙසෙසින් මුක්ත වූ එ සිර තෙම තමහට නො ගරහන්නන් ලොවහි (තෘෂ්ණාදාෂ්ටි විසින්) නොලැගේ.

918. එ ක්ෂිණසුව තෙම යම් කිසි රූපාලම්භන වෙවයි. ශබ්දලම්භන වෙවයි, ගතං රස ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යාලම්භන වෙවයි (ධර්මාලම්භන වෙවයි) එ සර්වධර්මයන්හි මරසෙන් වනයා සිටියේ වෙයි. බහා තැබූ බර ඇති එ රහත් මහණ (කෙලෙසුන් කෙරෙන්) වෙසෙසින් මුක්ත වූයේ තෘෂ්ණාදාෂ්ටි කල්ප නොකරන්නන් උපරති නැතියේ තෘෂ්ණා පාර්ථනා නැතියෙන් වේ යයි (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළ සේක.)

මහවිසුභ සූත්‍රය නිමි.

4-14

කුට්ටක සූත්‍රය

919. සුයංඛන්දු වූ මහර්ෂි වූ මුඛ පුළුවස්මි: (කල්‍යාණ පාඨග්ජන-වූ හෝ ගෞතම) යොගාවචර මහණ ත්‍රිවිධ විවේකය හා ශාන්තිපද සංඛ්‍යාත සන්තිස් බොධිපාක්ෂික ධර්ම හා කවර කරුණෙකින් දැක (කායාදි) ලොකයෙහි රූපාදි කිසි ධර්මයකුත් උපාදන විසින් නො ගණිමින් රාගාදි කෙලෙසුන් සන්තිඥවන්නේ ද?

920. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළසේක: තෘෂ්ණාදාෂ්ටිප්‍රපක්ඛ-යාගේ අවිද්‍යාදි ක්ලෙශමූලය ද දෂ්ටිමානය ද ප්‍රඥයෙන් දැන සියල්ල වළහන්නේ ය. අධ්‍යාත්මයෙහි යම් කිසි තෘෂ්ණා කෙනෙක් වෙත් ද ඔවුන්ගේ ප්‍රභාණය සඳහා හැම කල්හි එළඹසිටි සිහි ඇති වූ හික්-මෙන්නේ යි.

921. තමා කෙරෙහි වූ හෝ (උපාධ්‍යායාදි) බාහිර පුද්ගලයකු කෙරෙහි වූ කුලිතතාදි ගුණයක් හෝ දන්නේ නම් එ කරුණෙන් මානය නොකරන්නේ ය බුද්ධාදි සත්පුරුෂයන් විසින් එ මානෝනානිතිය නිබ්බුතිය යි නො කියනලද මැ යි.

- 922 සෙය්‍යා න තෙන මඤ්ඤායා
නිවෙය්‍යා අථ වාපි සරිතංකා,
ඵලො අනෙකරුපෙති
නාතුමානං විකප්පයං තිලො.
- 923 අඤ්ඤානමව උපසමෙ
න අඤ්ඤානො භික්ඛු සන්තිමෙසෙය්‍ය,
අඤ්ඤානං උපසන්නස්ස
නත්ථි අත්තා¹ කුතො නිරත්තා² වා.
- 924 මඤ්ඤා යථා සමුද්දස්ස
ඌම් නො ජායති ධීතො භොති,
එවං ධීතො අනෙජස්ස
උස්සදං භික්ඛු න කරෙය්‍ය කුභිඤ්ඤි.
- 925 අකිත්තධි විචට්ඨකඤ්ඤා
සක්ඛිධම්මං පරිස්සයවිනයං.
පටිපදං වදෙහි භද්දතෙන
පාතිමොක්ඛං අථවාපි සමාධිං.
- 926 චක්ඛුහි නෙව ලොලස්ස
භාමකථාය ආචරෙය්‍ය සොතං,
රසෙ ව නානුගිඤ්ඤායා
න ව මමායෙථ කිඤ්ඤි ලොකස්මිං.
- 927 එසෙය්‍යා යද ඵලොස්ස
පරිදෙවං භික්ඛු න කරෙය්‍ය කුභිඤ්ඤි
භවං ව නාභිජජෙය්‍ය
භෙරවෙසු ව න සම්පවෙධෙය්‍ය.
- 928 අනන්තමථො පානානං
බාදනියානං අථොපි වස්ථානං,
ලභ්‍යං න සන්තිධිං කම්මං
න ව පරිත්තසෙ තානි අලභමානො.
- 929 ක්කාධි න පාදලොල'ස්ස
විරමෙ කුක්කුච්චො³ නප්පමජ්ජය්‍ය,
අථ ආසනෙසු සයනෙසු
අප්පසඤ්ඤා භික්ඛු විහරෙය්‍ය.

1. අත්තං-මු1, 2

2. නිරත්තං-මු1, 2

3. කුක්කුච්චං-මු1, 2

922 එ මානසෙන් මම ශ්‍රේෂ්ඨයෙමි යි ද නිවයෙමි යි ද නැතහොත් සදාශයෙමි යි ද නොහඟනේ ය. කුලීනකාදී අනෙකස්වරූපයෙන් යුක්ත වූයේ තමා විකල්පනය කරමින් නො සිටුනේ යි.

923 මහණ, අධ්‍යාත්මයෙහි මැ රාගාදිය සන්තිද්‍රව්‍යන්තේ ය. සතිපට්ඨානාදිය හැර අන්‍ය වූ අගුද්ධිමාර්ගයෙන් ශාන්තිය නොසොයන්නේ ය. අධ්‍යාත්මයෙහි රාගාදිය සන්තිද්‍රව්‍ය මහණහට ආත්මදෘෂ්ටි නැත. උච්ඡේද දෘෂ්ටිය හෝ කොසින් වේ ද?

924 මහාසාගරයාගේ (සාරදහස්සක් පමණ යොදුන් ඇති) මධ්‍යභාගයෙහි යම් සේ රළ නො හටගනී ද නිශ්චලව සිටියේ වේ ද, එසෙයින් ක්ෂිණාශ්‍රව මහණ තෙම අටලෝදහමින් නොසැලී සිටියේ තෘෂ්ණා රහිත වන්නේ ය. එ මහණ කිසිවෙකින් ද උත්සද නොකරන්නේ ය.

925 අණාවරණ වූ පසැස් ඇති බුදුහු උපද්‍රවයන් දුරුකරන් තමන් හට ප්‍රත්‍යක්ෂවූ ධර්මය වදළහ. පින්වතුන්වහන්ස, මුඛගේ යොදුරු වූ පිළිවෙත වදළ මැනව. වැලිදු පාමොක් හා සමාධියන් වදළ මැනව.

926 ඇසින් (රු දෑක්මට) නො මැ ලොල් වන්නේ ය. ග්‍රාම්‍ය (නිරශ්චිත) කථායෙන් කන් වළඟන්නේ ය. මූලරසාදියෙහි දු නොගිජු වන්නේ ය. ලොවැ (රූපාදි) කිසිවක් (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි) මමනියෙන් නො ගන්නේ යි.

927 රොගස්පර්ශයෙන් යම් කලෙකින් පහස්නා ලද වේ නම් මහණ කිසිවක් නිමිති කොට පරිදෙවනා නො කරන්නේ ය. කාමහවාදිය ද නො පතන්නේ ය. බිය දනවන අරමුණු නිමිති කොට ද නො සැලෙන්නේ යි.

928 තවද මහණ ආහාර-පානයන් හා බාද්‍යයන් සම්බන්ධ වූත් වස්ත්‍රයන් සම්බන්ධ වූත් (කිසිවක්) ලැබ සන්නිධිය (ඳස්කිරීම) නොකරන්නේ ය. එ වස්තුන් නො ලබනුයේ නො ද තැවෙන්නේ යි.

929 ප්‍රථමාදී ධ්‍යාන වඩන්නේ පාද ලොලයෙක් නො වන්නේ ය. කුකුසින් දුරුවන්නේ ය. නොපමා වන්නේ ය. යලිදු මහණ නිහඬ වූ සයනාසනයන්හි දු වාසය කරන්නේ යි.

- 930 නිදානං න ඛණ්ඩකරොයා
ජාගරිසං භජෙය්‍ය ආනාපි,
තඤ්ඤා මායං භස්සං බිබ්බං
මෙට්ඨනං විජ්ජාපෙහෙ සවිභුසං.
- 931 ආරාධනං¹ සුඤ්ඤානං ලක්ඛණං
නො විදානෙ අරොපි නක්ඛන්තං,
විරුතඤ්ඤා ගඤ්ඤාකරණං
තික්ඛිත්තං මාමකො න සෙවෙය්‍ය.
- 932 නිදානං න පඤ්ඤාමයං
න උත්තමොයං පසංසිතො භික්ඛු,
ලොභං සහ මඤ්ඤාමයං
කොධං පෙසුනියඤ්ඤා පත්තදෙය්‍ය.
- 933 කයවිකකයෙ න තිවෙදොයා
උපවාදං භික්ඛු න කරොයා කුභික්ඛු,
ගාමෙ ච නාභිසජ්ජෙය්‍ය
ලාභකම්මා ජනං න උපයෙය්‍ය.
- 934 න ච කඤ්ඤා² සියා භික්ඛු
න ච වාචං පසුතං භාසෙය්‍ය,
පාගඤ්ඤා න සිකෙඤ්ඤා
කථං විග්ගාහිකං න කථෙය්‍ය.
- 935 මොසවජ්ජෙ න නියොජ්ජ³
සමපජානො සධානි න කඤ්ඤා,
අරං ජීවිතෙන පඤ්ඤාය
සිලබ්බතෙන නාඤ්ඤාමතිමඤ්ඤා.
- 936 සුඤ්ඤා රුඤ්ඤා⁴ බහුං වාචං
සමණානං පුට්ඨවචනානං,⁵
ඵරුසෙන නෙ න පටිවජ්ජා
න හි සනෙතා පටිසෙතිං කරොන්ති.

1. අරාධනං-මු

2. කඤ්ඤා-මු 1, 2

4. දුඤ්ඤා-සුඤ්ඤා

3. නියොජ්ජ-මු 1

5. සමණානං වා පුට්ඨවචනානං-මජ්ඣ.

930 කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ හිදි බහුල නොකරන්නේ ය. නිදි වැරිම සෙවුනේ ය. තන්ද්‍රාව (අලසබව) මායා ය, භාසා ය, ක්‍රීඩා ය, විභූෂණ සහිත මෙවුන්දම් ය යන මොවුන් වෙසෙසින් දුරු කරන්නේ යි.

931 රත්නත්‍රයමාකෙ මහණ අථර්වනය මන්ත්‍ර ප්‍රයෝග හා ස්වථන ශාස්ත්‍ර හා (මණිලක්ඛණාදි) ලක්ෂණ ශාස්ත්‍ර හා යළිත් නක්ෂත්‍රය හා නො යොදන්නේ ය. (මෘග වාක්‍යා) විරූත ශාස්ත්‍ර ද ගර්භ කරණ ද විකික්කා ශාස්ත්‍රය ද නො සෙවුනේ යි.

932 මහණ නින්ද වචනයෙන් නො සැලෙන්නේ ය, පසස්නා ලද්දේ උඩහු නොවන්නේ ය. මාත්ස්‍යයීය සහිත ලොභ හා ක්‍රොධ හා පිසුනු බස් හැර පියන්නේ යි.

933 මහණ ක්‍රය-වික්‍රයෙහි නොසිටුනේ ය. (අභ්‍යන්තර-බාහිර) කිසිදු කැනෙක්හි උපවාද නොකරවන්නේ ය. ගම්හි දු නො ලැගෙන්නේ ය. ලාභාභාවෙන් ජනයාගට ලපනය නො කරන්නේ යි.

934 මහණ ආත්ම වණ්නා ද නොකරන්නේ ය. සිවුපසය සඳහා ද යොදන ලද බසුදු නො කියන්නේ ය. බුහුටිබව්හි දු නො හික්මෙන්නේ ය, විග්‍රාහික කථා ද නො කියන්නේ යි.

935 සමාක්ප්‍රඥ ඇති මහණ මුසවා බිණීමෙහි නො යෙදෙන්නේ ය. කපටිකම්, නො කරන්නේ ය. යළි දිවි පැවැත්මෙන් ප්‍රඥයෙන් හා ශීල මුතයෙන් අත්‍යයන් ඉක්මවා නො සිතන්නේ යි.

936 බැහැරි මහණුන්ගේ හෝ ක්ෂත්‍රියාදීන්ගේ අනිටු වූ බොහෝ බස් අසා ගැටුනේ රථබිසින් ඔවුන්ට පෙරලා නො කියන්නේ ය. රාගාදි කෙලෙස් සන්තිදුටුවෝ ප්‍රතිපක්ෂ භාවය නො කෙරෙත් මැ යි.

937 එතඤ්ඤා ධම්මමඤ්ඤාය
විචිතං භික්ඛු සද්ධාසනො සිංහො,
සනතිති නිබ්බුතිං ඤාතො
සාසනෙ ගෞතමස්ස නපුමජ්ජයා.

938 අභිභූ භි සො අනභිභූතො
සකඛිධම්මං අනිතිහමදස්සි,¹
තස්මා භි කස්ස හගවතො සාසනෙ
අපුමජ්ජෙහා සද්ධානමසමනුසිංහොති.

තුවචකසුඤ්ඤාන නිවසිතං.

4-15

අත්තදණ්ඩ සුඤ්ඤාන

939 අත්තදණ්ඩා හයං ජාතං ජනං පස්සථ මෙධගං²
සංවෙගං කිත්තධිස්සාමි 'යථා සංවිජිතං මයා.

940 එතුමානං පජං දිස්වා මවෙස් අප්පොදකෙ යථා,
අඤ්ඤාමඤ්ඤාහි ව්‍යාරුද්ධො දිස්වා මං හයමාවිසි.

941 සමතනමසාරො ලොකො දිසා සබ්බා සමෙරිතා,
ඉච්ඡා හවනමතතො නාඤ්ඤාසං අනොසිතං.

942 ඔසානෙනෙව ව්‍යාරුද්ධො දිස්වා මෙ අරතී අහු,
අපේත්ථ සලලං අද්දකඛිං දුද්දසං හදයනිස්සිතං.

943 යෙන සලලන ඔතිණ්ණො දිසා සබ්බා විධාවති,
තමෙව සලලං අබ්බුස්සා න ධාවති-න සිදති.

1. සකඛිධම්මොති කිහමදස්සි-මජ්ඣ.

2. මෙධක-ඉ 1

937 මහණ තෙල දහම දැන අනිත්‍ය ලක්ෂණාදිය විමසමින් හැමකල්හි එළඹ සිටි සිහි ඇතියේ ත්‍රිවිධ ශික්ෂායෙහි හික්මෙන්නේ ය. රාගාදි කෙලෙසුන්ගේ සන්තිදීම නිවණැයි දැන ගෞතම බුද්ධ සාසනයෙහි පමා නොවන්නේ ය.

938 රූපාදිය මැඩැලූ එ බුදුහු (කෙලෙසුන් විසින්) නොමැඩුනාහු මෙසේ වී ලැයි නො තකනලද ආත්ම ප්‍රත්‍යක්ෂ වූ ධර්මය දුටු සේක. එ හෙයින් මැ එ භාග්‍යවතුන්වහන්සේගේ ශාසනයෙහි අප්‍රමත්ත වූයේ හැම කල්හි තුන්දෙරින බුදුන් වදිමින් ත්‍රිශික්ෂායෙහි හික්මෙන්නේ ය''යි (වදළ සේක)

තුවටක සූත්‍රය නිමි.

4 - 15

අතතදණ්ඩ සූත්‍රය

939 (කායාදි දුශ්චරිත සංඛ්‍යාත) ආත්මදණ්ඩය හේතු කොට ගෙන දිට්ඨධම්මික හෝ සාමපරාසික වූ භය උපත. (එසේ වන්න) ප්‍රතිපක්ෂ වූ තෙල කලහකාරී ජනයා බලවූ. මා විසින් (බොධිසත්ත භූටියෙහිදී) යම් පරිදි තමා මැ තමහට සංවෙග දනවන ලද නම් එ පරිදි සංවෙගය පවසන්නෙමි.

940 දියත්තෙක වසුන් මෙන් තෘෂ්ණාදියෙන් සැලෙන සත්ත්වයා දැක උනුන් හා පිළිමල්වුවන් දැක බිය මා කරා පැමිණියේ යැ (මට බිය උපත.)

941 ලොකය (නිත්‍යකාදියෙන් තොර හෙයින්) භාත්පසින් නිසරැය. හැම දික්හු අනිත්‍යතාදියෙන් සැලුනාහ. (එහෙයින්) තමහට ත්‍රාණය පනනුයෙමි ජාතිජරාදියෙන් නොමැඩුනු තැනක් නුදුටිමි.

942. යළි (යොවනාදීන්ගේ) අවසාන මැ (ජරාදිය සමග) ප්‍රතිවිරුද්ධ වූ සත්ත්වයන් දැක මට අරහි ය උපත, අනතුරුව එ සත්ත්වයන් කෙරෙහි වූ දුකයේ දැක්කයුතු සිත ඇසුරු කළ රාගානුශයාදි (සජ්තවිධ) ශල්‍යයන් දිටිමි.

943. රාගාදි යම් ශල්‍යයෙකින් විදුනා ලද සත්ත්ව (දුෂිරිත්, පැදුන් දික් ආදි) හැම දිගට දිවේ නම් එ මැ ශල්‍යය උදුරාපියා හැම දිගට භාගති ආදියට නො දිවෙයි. (වතුරොසයෙහිත්) නො ගැලේ.

944 තත් සික්ඛානුගීයනි

යානි ලොකෙ ගථිතානි න නෙසු පසුතො සියා.
නිබ්බිජ්ඣ සබ්බසො කාමෙ
සිද්ධිං නිබ්බාන මත්තනො.

945 සච්චො සියා අසගගෙහො අමායො රික්ඛපෙසුතො,
අකෙකාධනො ලොභපාපං චෙට්ඨිමිං විතරෙ මුනි.

946 නිඤ්ඤං තඤ්ඤි සහෙ ටීනං පමාදෙන න සංවසෙ,
අතිමානෙ න තිවෙදියං භික්ඛානමනසො නරො.

947 මොසවජ්ජෙ න නියොජ්ඣ රූපෙ සෙතභං න කුබ්බසෙ,
මානඤ්ඤං පරිජානෙය්‍ය සාහසා විරතො චරෙ.

948 පුරාණං නාභිනඤ්ඤෙය්‍ය නවෙ බ්බං න කුබ්බසෙ,
නියමානෙ න ධ්මාදියං ආකාසං න සිතො සියා.

949 ගෙධං බ්‍රුමි මහොසොති ආජවං බ්‍රුමි ජප්පනං,
ආරමමණං පකප්පනං කාමපච්ඤා දුරච්චියො.

950 සච්චො අචොක්ඛමි¹ මුනි ඵලෙ තිට්ඨති බ්‍රාහ්මණො,
සබ්බං සො² පටිනිසස්ස ස චෙ සතෙතාති වුච්ඡති.

951 ස චෙ විද්වා ස චෙදගු ඤ්ඤා ධම්මං අනිසසිතො,
සමමා සො ලොකෙ ඉරියානො න පිහෙති'ධ කසසිවි.

1. අචොක්ඛමි--නිදෙදස

2. සබ්බසො--සරා

944. සත්ත්වලොකයෙහි යම් පස් කම් ගුණ කෙනෙක් වෙත් නම් ඔවුන් නිමිති කොට හඬා ගික්ඡාදි අනෙක ගික්ඡාවෝ උගන්නා ලැබෙත්. (නුවණැති කුලපුත්) එ පස්කම්ගුණයෙහි හෝ හඬා ගික්ඡාදියෙහි ප්‍රසූක්ත නො වන්නේ ය. වස්තුකාම කෙලශකාමයන් අතිත්‍යාදි දර්ශනයෙන් පිළිවිද තමාගේ කෙලෙස් පිරිනිවීමට හික්මෙන්නේ යි.

945. (නිවන් සඳහා හික්මෙන) මුනි තෙම සත්‍යයෙන් යුක්ත වන්නේ ය. ප්‍රාගල්භ්‍ය නැතිවේ වන්නේ ය. මායා නැතිවේ වන්නේ ය. ප්‍රභීණ කළ පෙප්භ්‍යා ඇත්තේ වන්නේ ය. ක්‍රොධ නො කරණ සුඵයේ ලොභ පාපය ද මාත්ස්‍යය ද ඉක්මවන්නේ යි.

946. නිවණෙහි නැමුනු ජිත් ඇති සත්ත්ව තෙමේ (වේදනාදි-ස්කන්ධත්‍රය සංඛ්‍යාත නාම කායයාගේ අකම්මාන භාවය (විද්ධය) - කායාලාය ය ද (විත්තයාගේ අකර්මණ්‍යභාව සංඛ්‍යාත) චීතය ද මැඩු ලන්නේ ය. (ස්මාති විප්‍රවාස සංඛ්‍යාත) ප්‍රමාදයෙන් නො වසන්නේ ය, අතිමානයෙහි නො සිටුන්නේ යි.

947. මුසවායෙහි නො යෙදෙන්නේ ය. (භූතොපාදය හෙදහින්ත) රූපස්කන්ධයෙහි සත්‍ය නො කරන්නේ ය. මානය ද ක්‍රීඩිත පරිඤ්ඤා පිරිසිදු දන්නේ ය. රාශාදිහෙද ඇති සාහසවයභාවෙන් වෙන් ව හැසිරෙන්නේ යි.

948. අතිත රූපාදි අරමුණට සතුටු නො වන්නේ ය. වර්තමාන රූපාදියෙහි දු රූපිය නො කරන්නේ ය, රූපාදි අරමුණු නැසෙත් ම ශොක නො කරන්නේ ය. තෘෂ්ණා සංඛ්‍යාත ආකාශ ය ද ඇසුරු කෙළේ නො වන්නේ යි.

949. (මම තෘෂ්ණාව රූපාදියෙහි ගිජුවන හෙයින්) ගෙඩ යයි ද මහ වතුරෙකැ යි ද කියමි. (අරමුණෙහි දිවෙන හෙයින්) ආජවයෙකැ යි ද ජල්පනයෙකැ යි ද ආලම්බනයෙකැ යි ද ප්‍රකම්පනයෙකැ යි ද කියමි. තෙල කාමපඛ්‍යය දුරතික්‍රමණී ය වේ.

950. ක්ෂණාසුව වූ මුනි තෙම සත්‍යයෙන් නො ඉක්මැ භිවත් තෙලෙහි සිටී. හෙ ඒකාන්තයෙන් සියලු ආයතනයන් දුරලා ශාන්ත වූයේ යයි කියනු ලැබේ.

951. සංස්කෘත ධර්මයන් අතිත්‍යාදි විසින් දැන තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි-නිශ්ශ්‍රය රහිත හෙතෙම ඒකාන්තයෙන් පණ්ඩිත වූයේ වේයි. හෙතෙම චතුර්මාර්ගඥනයට පැමිණියේ වේයි. හෙතෙම සත්ත්වලොක යෙහි මොනොවට ඉරියවු පවත්වනුයේ මෙ ලොව කිසිවකුටත් තෘෂ්ණා නො කෙරෙයි.

952 යොධ කාමේ අචචනරි සබ්බං ලොකෙ දුරව්වයං,
න සො සොවති නාජේකති ජිහ්නසොතො අබ්බතො.

953 යං පුබ්බෙ තං විසොසෙහි පච්ඡා තෙ මාහු කිකුඤාං,
මජ්ඣෙ වෙ තො ගහෙසුසි උපසන්නො වරිසුසි.

954 සබ්බසො නාමරූපස්මිං යසා නත්ති මමාධිතං,
අසනා ව සොවති ස වෙ ලොකෙ න ජියාති¹.

955 යසා නත්ති ඉදං මෙති පරෙසං වාපි කිකුඤාං,
මමන්තං සො අසංවිඤ්ඤා නත්ති මෙති න සොවති.

956 අතිච්ඡුරි අනනුගිඤ්ඤා අනෙපො සබ්බධි සමො,
නමානිසංසං පබ්බුම් පුඤ්ඤො අවිකම්බනං².

957 අනෙජස්ස විජානතො නත්ති කාවි නිසංඛිති,
විරතො සො වියාරම්භා ඛෙමං පසාති සබ්බධි.

958 න සමෙසු න ඕමෙසු න උසෙසු වදතෙ මුති,
සන්නො සො විතමච්ඡරො නාදෙති න නිරසාතිති.

අතතදණ්ඩසුභතං නිවසිතං.

1. ජියති-මජ්ඣ.

2. අවිකම්බනං-මු 1

952. මෙ සත්ත්වලොකයෙහි යමෙක් වස්තුකාම කෙලෙසකාමයන් හා ඉක්මැවීමට දුෂ්කර වූ රාගාදි සංවිතය ද ඉක්මැවී ද සිඳින ලද තෘෂණා-සොක්කස ඇති, රාගාදි බන්ධන නැති හෝ ශොක / නො කෙරෙයි නො සිතයි.

953. අනිත්තයෙහි වූ සංස්කාරයන් ඇරැබූ උපදානා යම් කෙලෙස් වේ නම්, එය චියළුව, අනාගතයෙහි වන සංස්කාරයන් ඇරැබූ උපදානා රාගාදි කිකුළුන තට නහලක් වේවා, ඉදින් වර්තමානයෙහි රූපාදි සංස්කාරයන් තෘෂණා දෘෂ්ටි වශයෙන් නො ගන්නෙහි නම් උපශාන්ත වැ හැසිරෙන්නෙහි.

954. යම් ක්ෂීණාසුවයකුට නාම-රූප දෙක නිමිති කොට තෘෂණා දෘෂ්ටි මමිකයෙක් නැද්ද, මමිකය නැති බැවින් ම ශොක නො කෙරේ ද හෙතෙම එකාන්තයෙන් ලොවැ නො පිරිහේ.

955. යම් ක්ෂීණාසුවයකුට ‘මෙ මාගේ යැ’ යි හෝ වැළි අනුන්ගේ යැ යි හෝ රාගාදි කිකුළුනෙක් නැත් ද, හෙතෙම තෘෂණාදෘෂ්ටි මමිකය නො ලබනුයේ ‘මට මෙය නැතැ’යි ශොක නො කෙරේ.

956. එ කමින නොවන සුදු පුද්ගලයා පුළුවස්නා ලද මම “(හෙ) ඊර්ෂ්‍යා නැතියෙක, (රූපාදියෙහි) නො ගිජු වූයෙක, තෘෂණා රහිතයෙක හැම තන්හි සම පැවැතුම් ඇත්තෙක” යන මෙ අනුසස් සතර කියමි.

957. තෘෂණා රහිත වූ සංස්කාරයන් දුඃඛාදි වශයෙන් දැන්නහුට (පුණ්‍යාභිසංස්කාරාදි) කිසි සංස්කාරයෙක් නැත. සංස්කාරයෙන් තොර වූ හේ හැම තන්හි ක්ෂෙමය දැක්වේ යි.

958. රහත් මුනි තෙම (මාන විසින් තමා) සම වූවන් කෙරෙහි දු ලා නො කියයි. භීතයන් කෙරෙහි ලාත් නො කියයි. ශ්‍රේෂ්ඨයන් කෙරෙහි ලාත් නො කියයි. සන්ත්‍රන් කෙලෙස් ඇති පහව ගිය මසුරුමල ඇති, හෙතෙම රූපාදි කිසි ධර්මයක් ගිතය, ඉහාදි විසින් නො ගන්නේ ය. බැහැරද නො කෙරේ යයි (මෙසේ බුදුහු වදාළහ.)

අත්තදණ්ඩ සූත්‍රය නිමි.

සාරිපුත්ත සූතතං

- 959 න මෙ දිට්ඨො ඉතො පුබ්බෙ
නසුතො¹ උද කසස්වි,
(ඉච්චායස්මා සාරිපුත්තො)
එවං වගගුවදෙ සත්ථා
කුසිතා ගණිමාගතො.
- 960 සදෙවකස්ස ලොකස්ස යථා දිස්සති චක්ඛුමා,
සබ්බං තමං වීනොදෙත්වා එකොව රතීමජ්ඣගා.
- 961 තං බුද්ධං අසිතං තාදිං අකුභං ගණිමාගතං,
බහුතනමිධි² බද්ධානං අත්ථි පඤ්ඤාන ආගමං.
- 962 භික්ඛුනො විජිගුව්ඡතො හජතො විත්තමාසනං,
රුක්ඛවුලං සුසානං වා පබ්බතානං ගුහාසු වා.
- 963 උච්චාවචෙසු සංගෙනසු කීවනො තත්ථ භෙරවා,
යෙහි භික්ඛු න වෙධෙය්‍ය නිගේහාසෙ සයනාසනෙ.
- 964 කති පරිසස්සා ලොකෙ ග ව්ඡතො අගගං³ දිස්සං,
යෙ භික්ඛු අභිසංඝෙවෙ පනං මහි සයනාසනෙ.
- 965 කායාස්ස ව්‍යාපපථයො⁴ අසුසු කායාස්සස්ස ඉධ ගොචරා,
කානි සීලබ්බතානස්සු පභිතත්තස්ස භික්ඛුනො.

---

1. නසුතො-මු 2

2. බහුතනමිධ-මජ්ඣ.

3. අගගං-මු 2

4. ව්‍යාපපථයො-මජ්ඣ.

සාරිපුත්‍ර සූත්‍රය

959. (ආයුෂ්මත් සාරිපුත්ත තෙරනුවෝ මෙසේ වදාළහ :) මෙසේ මිහිරි තෙපුල් ඇති තුසි දෙව ලොවින් සැව මවුකුසට පැමිණි, නො හොත් දෙවලොවින් නික්ම ගණ මැදට පැමිණි, හෝ රහත් ගණ මැදට පැමිණි නොහොත් රහතුන්ගේ ගණාවායාහි භාවයට පැමිණි ශාඤ්ඤා මෙයින් පෙර (මෙවන් පෙළහර ඇති වූ) මා විසින් නො දක්නා ලදහු වෙත් නොහොත් කිසිවක්හුගේ බසින් නො ද අසන ලදහු වෙත්.

960. පසැස් ඇති බුදුහු සදෙව ලොවට යම් සේ පැහැත් නම්, මිනිස්නට ද එසේ මැ පැහැත්. නොහොත් සවේදක ලොකයට අවපරිත කොට පැහැත් ඒකලා වූවාහු මැ (රාගාදි කෙලෙස් අඳුරු දුරු කොට නෛෂ්ක්‍රමාදි) රතියට පැමිණි සේක.

961. මෙ සස්තෙහි ක්ෂත්‍රියාදි බොහෝ ශිෂ්‍යයන් අතුරෙන් අර්ථි වූ මම තෘෂණ-දෘෂ්ටි රහිත වූ ලාභාලාභාදියෙහි තාදි වූ කොහොත් වනින් කොර වූ ගණාවායාහි වූ සකස් පුරදෙරට වැඩි එ බුදුන් කරා ප්‍රශ්න හෙතෙසෙන් පැමිණියෙමි.

962. ජාති ආදියෙන් ජුගුප්සා කරණ රුක්මුල හෝ සොහොන හෝ පර්වතයන් සමබකි ගුහාවන්හි හෝ පස්කම් ගුණෙන් විවික්ත වූ ආසනය සෙවුනා මහණහට-

963. මහණතෙම නිර්සොප වූ සෙනස්තෙහි යම් ගෞරවයන් ගෙන් නොසැලේ නම්, එ කුදු ලහන් සෙනසුන්හි කීපමණ ගෞරවයෝ වෙත් ද, එහි නාද කරණ භයානක අරමුණු වෙත්.

964. ප්‍රාතන ශයනාසනයෙහි ව්‍යන මහණ යම් උවදුරු කෙනකුත් මැඩ පවත්වාලන්නේ නම්, නො ගියවිරු අමාමහන්වත් දෙසට යන එ මහණහට ලොවැ එබඳු උපද්‍රවයෝ කොතෙක් වෙත් ද.

965. ප්‍රාරබ්ධ වියා ඇති එ මහණහට කෙබඳු වචනයෝ වෙත් ද? ඔහට මෙ ලෙ වහි කෙබඳු ගොවරයෝ වෙත් ද? ඔහට කෙබඳු වූ ශීලව්‍ය කෙනෙක් වෙත් ද?

966 කඤ්ඤා සිසිඤ්ඤා සමාදාය ඵකොදි නිපකො සනො,
කම්මාරො රජතසොසව නිකම්මෙ මලමිත්තනො.

967 විජිග්ගච්ඡානසං යදිදං ඵාසු
(සාරිපුත්තානි හගවා)
රිත්තාසනං සයනං සෙවනො වෙ,
සමොධිකාමසං යථානුධම්මං
තං තෙ පවකම්මාමි යථා පජානං.

968 පඤ්ඤානං ධරො හයානං න භායෙ
භික්ඛු සනො සප්පරියන්තවාරිං,¹
ධංසාධිපානානං සිරිංසපානං,²
මනුසසථස්සානං චතුස්සදනං.

969 පරධම්මකානම්භි න සනතසෙය්‍ය
දිස්වාපි තෙසං බහුහෙරවානි,
අථාපරානි අභිසම්භවෙය්‍ය
පරිස්සයානි කුසලානු ජිගි.

970 ආනඤ්ඤාචරිතං චූදය චූචො
සිතං අචුණං³ අධිවාසයෙය්‍ය,
සො තෙහි චූචො බහුධා අනොකො
විරියං පරකකම්ම ලෙහං කරෙය්‍ය.

971 ථෙය්‍යං න කරෙය්‍ය⁴ න මුසා හණෙය්‍ය
මෙත්තාය ඵසෙස තසථාවරානි,
යද විලක්ඛං මනසො විජ්ඣාය
කණ්ණසං පකෙඤ්ඤානි විනොදයෙය්‍ය.

972 කොධානිමානසං වසං න ගවෙජ
මුලම්භි තෙසං පලිබ්ඤ්ඤා නිවෙසි,
අථපපියං වා පන අපපියං වා
අද්ධා හවනො අභිසම්භවෙය්‍ය.

1. , සප්පරියන්තවාරිං-මජ්ඣිම, මු 2.

2. සරිසපානං-මජ්ඣිම.

3. අචුණං-මජ්ඣිම.

අචුණං-මු 2

4. ත කරෙ-මජ්ඣිම.

966. සමාහිත සිත් ඇති, ප්‍රඥවත් වූ ස්මෘතිමත් වූ එ හෙණ තෙම කවර ශික්ෂාවක් සමාදන් වූ කමුරකු ජාතරූපයාගේ මලහරණා යේ තමාගේ කෙලෙස් මල පිඹහැර පියන්නේ ද?

967. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළ සේක: ශාරිපුත්‍රය, ජාත්‍යාදියෙන් පිළිකුල් කරන්නා වූ එකාත්තයෙන් විචික්ත වූ ශයනාසනය සෙවන කරණ (සිදුමග නැණ නම් වූ) සමොධිය පතන්නා වූ මහණහට යම් බදු පහසු විහරණයෙක් වේ නම්, යම් බදු අනුධර්මයෙකුත් වේ නම්, තොපට එය ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් දකුවකු සෙයින් පවසන්නෙමි.

968. ධීර වූ ස්මෘතිමත් වූ ශිලාදි සතර ජයාත්තයෙහි හැසිරෙන සුලු වූ මහණ ඇටමැස්සන් හා සෙසු මැස්සන්ට ද දීඝ ජාතින්ට ද වොරාදි භේෂ්‍ය ස්පර්ශයන්ට ද සිංහාදි සිවුසාවුන්ට ද යනාදි පක්‍ෂ-භීතින්ට නොබානේ යි.

669. නොයහදූමි වූ බාහිරක ශාසනිකයන්ට ද නො බානේ ය, ඔවුන්ගේ බිය දනවන බොහෝ අරමුණු දැක ද තැති නො ගන්නේ ය. තවද කුශලධර්මානෙෂී වූයේ අන් උච්ඡුරු ද මැඩ පවත්වන්නේ යි.

970. රොගස්පර්ශයෙන් ද කුසගින්නෙන් ද පහස්නාලයේ ශීත හා අතප්‍රණය ඉවසන්නේ ය. හෙතෙම එ රොගාදිස්පර්ශයෙන් නොයෙක් අයුරින් පහස්නාලයේ අභිසංස්කාර සහගත විඤ්ඤායට හෝ දුශ්චරිතයට අවකාශ නො කරණුයේ චෛතසික වියභාරමහය දැඩි කොට කරන්නේ යි.

671. සොරකම නො කරන්නේ ය. මුසවා නො කියන්නේ ය. තෘණො සහිත වූත් ස්ථාවර වූත් (පාඨක්පන-ක්ෂීණාසුව) පුද්ගලයන් කෙරෙහි මෙන් සිත් පතුරුවන්නේ ය. යම් කලෙක්හි විතකයාගේ කැලැඹුනු බවක් දක්නේ නම් එය තෘණො වූ මාරයාගේ පක්ෂ යයි (සිතා) දුරුකරන්නේ යි.

972. ක්‍රොධයාගේත් අභිමානයාගේත් වශයට නොයන්නේ ය. එ ක්‍රොධාතිමානයන්ගේ මූලය වූ අවිද්‍යාදිය ද උද්ඝාතියා සිටුවේ ය. යළිත් ප්‍රියවස්තු හා අප්‍රිය වස්තු හා මැඩලනුයේ එකාත්තයෙන් අභිභවනය ද කරන්නේ යි.

- 973 පඤ්ඤා පුරකඛවාතලොභානපිති
විකම්බමෙහයා නානි පරිසයයානි,
අරතීං සහෙථ සයනමිහි පතොන
චතුරො සහෙථ පරිදෙවධිමෙම.
- 974 කිංසු අසිසාමි කුචං වා අසිසං.
දුක්ඛං චත සෙත්ථ කුචජ්ඣ සෙසං,
එතෙ විකම්බක පරිදෙවනෙයො
විනයෙථ සෙතො අනිකෙතසාරි.
- 975 අනනඤ්ඤා ලද්ධා වසනඤ්ඤා කාලෙ
මත්තං සො පඤ්ඤා ඉධි තොසනත්ථං,
සොතෙසු ගුණො යනවාරි ගාමෙ
රුසිතොපි වාවං ඵරුසං න චජ්ජා.
- 976 ඔකඛිත්තචකඛු න ව පාදලොලො
කුචානානුසුතො බහුජාගරසං,
ලපෙබ්බාරබ්බ සමාහිතතො
තකකා සයං කුකුඤ්ඤාප්පජිඤ්ඤා.
- 977 චුදිතො වචිහි සතිමාහිතඤ්ඤා
සමුත්ථවාපිසු බිලං පභිඤ්ඤා,
වාචං පමුඤ්ඤා කුසලං නානිවෙලං
ජනවාදමත්තං න වෙතයෙය්‍යා.
- 978 අථාපරං පඤ්ඤාපරානි ලොකෙ
යෙසං සතිමා විනයාය සිකෙඛ,
රුපෙසු සංග්ගෙසු අථො රසෙසු
ගන්ධෙසු ඵෙසෙසු සහෙථ රාගං.
- 979 එතෙසු ධම්මෙසු විනයො ජඤ්ඤා
හිකඛු සතිමා සුවිමුක්තවිතො,
කාලෙන සො සමමා ධම්මං උරිවිමංසමානො
එකොදිගුතො විහනෙ තමං සොති.

සාරිපුත්තසුඤ්ඤාන නිවර්තනං.

අවධානවග්ගො චතුසො.

තසස්සද්දනං:-

කාමගුහධං දුර්ධාව සුද්ධධං පරමා ජරා,
මෙකෙතෙය්‍යො ච පසුරො ච මාගඤ්ඤා පුරාහෙදනං.
කලහං දෙව ච්ඡානානි පුනරෙව තුච්චකං.
අනාදිභිං ධර්මසුඤ්ඤා ධර්මපඤ්ඤාන සොළස,
නානි එතානි සුඤ්ඤානි සබ්බානං ඤාතවග්ගිකානි.

973. කලාපාණ වූ ප්‍රීතියෙන් යුක්ත වූයේ ප්‍රඥාව පෙරටු කොට ඒ ප්‍රකට වූත් ප්‍රතිවිචක්‍ෂණ වූත් උපද්‍රවයන් යටපත් කර ප්‍රාණත ගයනාසනයෙහි දරනිය ඔැඩ පවත්වන්නේ ය. චතුර්විධ පරිදෙව ධර්මයන් අභිභවනය කරන්නේ යි.

974. කුමක් වළඳනෙම් ද? කොහි හෝ වළඳනෙම් ද? මෙ රූ එකාන්තයෙන් දුකයේ ගයනය කෙළෙම් අද රූ කොහි හොවිම් ද? යන මේ වැලැපියයුතු වූ සතර විතර්කයන් පරිබොධ රහිත වැ හැසිරෙන සුදු ලෙහෙක්ෂ නෙමේ දුරු කරන්නේ යි.

975. මෙ ශාසනයෙහි එ මහණ නිසි කල්හි පිණිඩපාන සඤ්ඤාන ආහාර ද විවර සඤ්ඤාන වසු ද ලැබ ඉතරෙතර ප්‍රත්‍යය සන්තොසය සඳහා පටිග්‍රහණ පරිභොගයෙහි මාත්‍රය දැනේ ය. හෙතෙම එ ප්‍රත්‍යයන්හි සායන චිත්ත ඇතියේ ගම්හි සංවරයෙන් යුක්ත වැ හැසිරෙන සුදුසුයේ මෙරමා විසින් ගටනාලයුයේ නමුදු පරොස්ඛස් නො කියන්නේ යි.

976. යටැ බලා හෙලූ ඇස් ඇතියේ පාදලොලා නැතියේ උභය-ධ්‍යානයෙහි යෙදුනේ නිදි වැරිමෙන් යුක්ත වන්නේ ය. චතුර්ථ-ධ්‍යානොපෙක්ෂාව උපදවා එකභ වූ සිත් ඇතියේ කාමාදිවිකර්ත හා විතර්කාශ්‍රය ද කෞක්‍ෂාත්‍යය ද සිදිනේ යි.

977. උපාධ්‍යායාදීන් විසින් වචනයෙන් වොදනා කරණ ලද්දේ සිහි ඇති වැ මැ එය සතුටින් පිළිගන්නේ ය. සබ්බසරුත් කෙරෙහි ගැටෙන සිත් ඇති බව (ප්‍රොධය) බිඳ පියන්නේ ය. නුවණින් උපදවන ලද තෙපුල් ඔැබණන්නේ ය. කාලවෙලා ශීලාවලා නො ඉක්මැ බණනුයේ ය. ජනයාගේ උපවාද කථායෙහි සිතිවිලි නුපදවන්නේ යි.

978. නැවත අනෙකක් ද කියමි. යම් රජස් කෙනෙකුන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස ස්මාතිමත් වූයේ භික්ෂමන්තන් නම්, ලොකයෙහි එබඳු පක්‍ෂ රජස් කෙනෙක් වෙති: රූපාලම්බනයෙහි දු ගබ්ද ලම්බනයෙහි දු යළි රසාලම්බනයෙහි දු ගක්ඛාලම්බනයෙහි දු ස්පර්ශාලම්බනයෙහි දු ඡන්දරාගය මධනේ යි.

979. එළැඹ සිටි සිහි ඇති කෙලෙසුන් කෙරෙන් මොනොවට මිදුනු සිත් ඇති මහණ තෙම තෙල රූපාදි ධර්මයන් කෙරෙහි කාමච්ඡඤය දුරු කරන්නේ ය. සුදුසු කාලයෙහි හෙතෙම සියලු සංස්කාරධර්මය අනිත්‍යාදි වශයෙන් මොනොවට විමසනුයේ උකභ වූ සිත් ඇතියේ මොහාදි හැම අක්කාරය නාසන්නේ" යි.

සාරිපුත්ත සූත්‍රය නිමි.

සතර වැනි අට්ඨකචගත යි.

එහි උද්‍යනය :

කාම සූත්‍ර ය, ග්‍රහට්ඨක සූත්‍ර ය, දුට්ඨට්ඨක සූත්‍ර ය, සුද්ධට්ඨක සූත්‍ර ය, පංමට්ඨක සූත්‍ර ය, ජරා සූත්‍ර ය, තිස්සමෙත්තොයා සූත්‍ර ය, පසුර සූත්‍ර ය, මාගඤ්ඤ සූත්‍ර ය, පුරුහෙද සූත්‍ර ය, කලහ විවාද සූත්‍ර ය, වුල විසුහ සූත්‍ර ය, මහාවිසුහ සූත්‍ර ය, තුවට්ඨක සූත්‍ර ය, අත්තදණ්ඩ සූත්‍ර ය, සාරිපුත්ත සූත්‍ර ය, දෑ යි තෙල සොළොස් සූත්‍රයෝ අජ්වක වර්ගයෙහි වෙති යි.

පාරාසනවග්ගො

චත්තූගාථා

- 980 කොසලානං පුරා රමිතො ආගමා දකඛිණාපථං,
ආකිඤ්ඤාදං පඤ්ඤානො බ්‍රාහ්මණො මන්තපාරගු.
- 981 සො අසසකස්ස විසයෙ අළකස්ස සමාසනෙ,
වසී ගොධාවරිකුලෙ උඤ්ඤන්ත ව ඵලෙන ව.
- 982 තස්සෙ ව උපනිස්සාය ගාමො ව විජුලො අහු,
තතො ජාතෙන ආයෙන මහායඤ්ඤමකප්පධි.
- 983 මහායඤ්ඤං යජිත්වාන පුත ජාවිසි අසුමං,
තස්මිං පති පටිබ්බමි අඤ්ඤා ආගඤ්ඤි බ්‍රාහ්මණො.
- 984 උග්ගථපාදෙ තසිතො පබ්බදනෙතා රජසසිරො,
සො ව නං උපසඤ්ඤාම සතානි පඤ්ඤා යාවති.
- 985 නමෙනං බාවරි දිස්වා ආසනෙන හිමන්තසි,
සුඛඤ්ඤා කුසලං පුච්ඡි ඉදං වචනමබ්බවි.
- 986 යං බො මමං දෙය්‍යාධමමං සබ්බං විස්සජ්ජිතං මයා,
අනුජානාහි මෙ බ්‍රහ්ම නත්ති පඤ්ඤා සතානි මෙ.
- 987 සචෙ මෙ යාවමානස්ස හවං නානුපදස්සති,
සත්තමෙ දිවසෙ තුය්‍යං මුද්ධා ඵලතු සත්තධා.
- 988 අභිසංඛරිත්වා කුහකො හෙරවං සො අකිත්තසි,
තස්ස නං වචනං සුත්වා බාවරි දුක්ඛිතො අහු.
- 989 උසුසස්සති අනාභාරො සොකසලලසමච්ඡිනො,
අපොඨි ඵවං විත්තස්ස ක්කානෙ න රමති මනො.
- 990 උත්තං දුක්ඛිතං දිස්වා දෙවතා අස්සකාමිනි,
බාවරිං උපසඤ්ඤාම ඉදං වචනමබ්බවි.

පාරායන වගීය

වසතුගාථා

980. වෙදමන්ත්‍රයෙහි කෙළ පැමිණි (බාවරි) බ්‍රාහ්මණ අකිකුත-
භාවය (පරිග්‍රහොපකරණ විවේකය) පනන්තේ කොසොල් රට රමය වූ
(සැවැත්) නුවරින් නික්ම දක්ෂිණාපථයට ගියේ ය.

981. එ බමුණු අස්සක රජුගේ ද මූලක රජුගේ දැයි දෙරජුන්ගේ
රාජ්‍යයන් අසල හෙවත් දෙරට අතර ගොදවරි නදි තීරයෙහි වූ අසපු-
යෙක්හි කෙණෙසි අහරින් ද වනමූල ඵලාහාරයෙන්ද යැපෙමින් විටි ය.

982. එ ගොදවරි නදිතීරය මැ (නොහොත් එබාවරි තවුස් මැ) නිසා
මහත් වූ ගමෙක්ද විය. හෙ එගමින් උපන් කරවුවරින් මහායාගයක්
(මහදනක්) කෙළේ ය.

983. හෙ මහදන් දී යළි අසපුවට පිවිසියේ ය. ඔහු එහි පිටියගත්
කල්හි අත් බමුණෙක් එහි ආයේ යැ.

984. ගමන්හි ගැටුනු පා ඇති පිපාසිත වූ මල බැඳි දන් ඇති, දුහිලි-
යෙන් වැකුණු හිස් ඇති එබමුණාත් ඔහු කරා එළැඹි රන්විල පන්සියක්
යැදී යැ.

985. බාවරි තවුස් ඔහු දක අස්නෙන් පැවරියැ. සුට ද නිරෝ බව ද
විචාළේ යැ. මෙ බස් ද කී යැ:

986. මා සතු යම් දෙයධර්මයෙක් වී නම්, එ ගැම මා විසින් දනමුබ-
යෙහි දෙන ලදී. බමුණ ම බස් හඳහව රන්විල පන්සියෙක් නැත.

987. ඉදින් හවන් යදනා මට නොදොන්නේ නම්, අදින් සන්වන
දවස්හි තා හිස් සත්කඩ වැ පැළේවා.

988. එ කුහක බමුණු කොහොන්වත් සකස් කොට බිය දනවන
තෙළුල් කී යැ. ඔහුගේ එවැන් අසා බාවරි දෙමනස් ඇතියේ වී යැ.

989. හෙ සෝහුලින් විදුනාලදුයේ නිරාහාර වැ විශ්‍රාමෙයි. තවද
මෙ බදු සිත් ඇති ඔහුගේ සිත ධ්‍යානයෙහි නො ඇලෙයි.

990. එ අරමහි අරක්ගත් වැඩ කැමැති එක්තරා දෙවතාවක් බියපත්
වූ දුකට පැමිණි බාවරි බමුණු කරා එළැඹි වෛදන් කීවූය.

- 991 න සො මුද්ධං පජානාති කුහකො සො ධනස්සිකො,
මුද්ධානි මුද්ධාපානෙ වා ඤාණං තස්ස න විජ්ජති.
- 992 හොති-වරහි ජානාති තං මෙ අකකාහි පුජ්ජිතා,
මුද්ධං මුද්ධාධිපානස්ස නං සුඤ්ඤාම වෘවා තච.
- 993 අහං පෙනං න ජානාමි ඤාණං එසං න විජ්ජති,
මුද්ධං මුද්ධාධිපානෙ වා ජිනානං හෙසු¹ දස්සනං.
- 994 අථං ඛො වරහි ජානාති අසමිං පුද්ධවි² මණ්ඩලෙ,
මුද්ධං මුද්ධාධිපානස්ස නං මෙ අකකාහි දෙවතෙ.
- 995 පුරං කපිලවස්සුමනා නිකබ්බොතො ලොකනායකො,
අපචෙවා ඔකකාකරාජස්ස සක්කාපුරොතො පහඤ්ජරො.
- 996 යො හි බ්‍රාහ්මණ සමබ්බුද්ධො සබ්බධම්මානපාරගු,
සක්කාහිඤ්ඤානිලපුරොතො සබ්බධම්මෙ පු වකඛුමා.
සබ්බකමමකයංපරො විමුක්තො උපධිකයා.
- 997 බ්‍රුද්ධො සො හගවා ලොකෙ ධම්මං දෙසෙති වකඛුමා,
තං තං ගහකවාන පුච්ඡස්සු යො තෙ තං ව්‍යාකරිස්සති.
- 998 සමබ්බුද්ධානි චචො සුචා උදග්ගො බාවරි අහු,
යොකස්ස තනුකො ආසි පිතිස්සි විපුලං ලහි.
- 999 සො බාවරි අත්තමනො උදග්ගො
තං දෙවතං පුච්ඡති වෙදජානො,
කතමමහි ගාමෙ නිගමෙහි වා පන
කතමමහි වා ජනපදෙ ලොකනාපො.
යසං ගහකවානමසෙසමු සමබ්බුද්ධං දිප්පත්තමං.
- 1000 සාවස්සිං කොසලමඤ්ජිරෙ ජිනො
පහුතපඤ්ඤා වරහුරිමෙධසො,
යො සක්කපුරොතො විධුරො අනාසවො
මුද්ධාධිපානස්ස විදු නරාසහො.
- 1001 තතො ආමනනයි සියෙස බ්‍රාහ්මණ මත්තපාරගෙ,
එථ මාණවා අකඛිස්සං සුඤ්ඤාථ වචනං මම.

1. මුද්ධා මුද්ධාධිපානෙ ව ජිනානං හෙත-මු1 සායා PTS

2. පථවි-මජ්ඣ.

991. හෙ මුද්‍රන් (හිස) නො දන්නේ ය. හෙ ධන කැමැති කුහකයෙක. මුද්‍රනෙහි හෝ මුද්‍රන් පැළමෙහි නුවණෙක් ඔහුට නැති.

992. ඉදින් හවති මුද්‍රානු මුද්‍රන් පැළමුද්‍ර දති නම් මා විසින් පුළුස්සා ලද්දී එය මට කියව. තිගේ එ වචනය අසමහ.

993. තෙල කරුණ මම ද නොදන්නි. මට මෙකරුණ කෙරෙහි දැන යෙක් නැත. මුද්‍රානු මුද්‍රන් පැළමුද්‍ර යන මෙය ජිනයන්ගේ මැ දින්නයෙනි.

994. එසේ වත් මැ මෙ පොළෝ මඩුලයෙහි කවරෙක් නම්, මුද්‍රන් හා මුද්‍රන් පැළම හා දන්නේ ද? දෙට්ඨායෙනි, එය මට කියව.

995. පෙර කිබුල්වත් දුරින් හික්මැ ගිය ලොකනයක වූ ඔක්කාක රජ පරපුරෙහි වූ ලොව හෙළි කරණ ශාක්‍යපුත්‍රයෙක් වේ ද,

996. බ්‍රාහ්මණය, හෙ සම්බුද්ධ මැ යි. හැම ධර්මයන්ගේ පරතෙරට ගියේයැ, සියලු අභිඤ්ඤා බලයනට පැමිණියේ යැ. සියලු ධර්මයන්හි නුවණැස් ඇතිවේ යැ, හැම කර්මයන්ගේ ක්ෂයට පැමිණියේ ය. උපාධික්‍ෂාය සම්බන්ධ නිර්වාණාලම්බනයෙහි (හව්විමුක්තියෙන්) මිදුනේ යැ.

997. පසැස් ඇති එ භාග්‍යවත් බුදුරජ ලොවහි දහම් දෙසයි. මුඛ උන්වහන්සේ කරා ගොස් විචාරන්නැ, හෙ මුඛට හෙළි කරන්නේ ය.

998. 'සම්බුද්ධ' යන වචනය අසා බාවරි ඔද වැඩිසිත් ඇත්තේ විය. ඔහුගේ ශොකය තුනි විය. විපුල ප්‍රීතිය ද ලැබීය.

999. සතුටු සිත් ඇති එ බාවරි තෙම ඔදවැඩි සිතැහිසේ උපන් සොම්නස් ඇත්තේ "යම් කැනකට ගොස් දිව්‍යදේවතම වූ එ සමාක් සම්බුද්ධයන් වහන්සේට නමස්කාර කරමෝ නම්, එ ලොකනාථයෝ කවර නම් ගමෙක්හි හෝ යළි කිනම් නියම් ගමෙක්හි හෝ දනව්වෙක හෝ වසනසේක්ද? යි එ දෙවියා පිළිවිසි.

1000. පස්මරුන් දිනූ, මහාප්‍රාඥ වූ, උත්තම විපුල ප්‍රඥ ඇති, අප්‍රතිම වූ, අනාසුච වූ මුද්‍රන් පැළම දන්නා, නරග්‍රෙහිය වූ එ ශාක්‍යපුත්‍රයන් වහන්සේ කොශල ජනපදයෙහි සැවැත්නුවර වසනසේක.

1001. එක්කිති බාවරි බමුණු වෙදමන්ත්‍රයෙහි පරතෙරපත් අතැවැස්සන් ඇමති යැ: ම.ණවයෙනි, එව මම නොපට කියනෙමි, එ මාගේ වචනය අසව,

- 1002 යසෙසංසො දුරුංභො ලොකෙ පාතුභාවො අභිඤ්ඤාසො,
සංචාරස්ස ලොකමහි උප්පන්නො සමබ්බො ඉති විස්සුතො
බිඤ්ඤා ගතඛාන යාවත්ථි පසුබො දිපදුක්ඛමං.
- 1003 කථං වරහි ජානෙමු දිස්වා බුද්ධාති බ්‍රාහ්මණ,
අජානනං නො පබ්බුති යථා ජානෙමු තං මයං.
- 1004 ආගතානි හි මනෙසු මහාපුරිසලක්ඛණා,
අනන්තියානි¹ ච ව්‍යාධ්‍යානා සමන්තා අනුපුබ්බසො.
- 1005 යසෙසනෙ භොතාති ගතෙසු මහාපුරිසලක්ඛණා,
දුට්ඨො² තස්ස ගතියො තතියා හි න විජජති.
- 1006 සචෙ අගාරං අජ්ඣාචසති³ විජෙය්‍යා පඨවිං ඉමං.
අද්දණ්ඩන අසඤ්ඤාන ධම්මෙන මනුසාසාති.
- 1007 සචෙ ච සො පබ්බජති අගාරා අනගාරියං,
විවක්ඛන්දෙද්ද⁴ සමබ්බො අරහා භවති අනුක්කරො.
- 1008 ජාතිං ගොතනඤ්ඤා ලක්ඛණං මනෙත සිසෙස පුතාපරෙ,
මුඛං මුඛාධිපාතඤ්ඤා මනසායෙව පුච්ඡති.
- 1009 අනාවරණදස්සාවී යදි බුද්ධා භවිස්සති,
මනසා පුච්ඡනෙ පඤ්ඤා වාචාය විස්සජෙස්සති.
- 1010 බාවරිස්ස වචො සුඤ්ඤා සිස්සා සොළස බ්‍රාහ්මණො,
අජිනො තිස්සමෙත්තෙයො පුණ්ණිකො අථ මෙත්තගු.
- 1011 ධොතකො උපසිච්චො ච නරෙද්ද ච අථ භෙමකො,
නොදෙය්‍යකප්පා දුභයො ජතුක්ඛණං ච පණ්ඩිතො
- 1012 හද්දාචුඛො උදෙයො ච පොසාලො වාපි බ්‍රාහ්මණො,
මොසරාජා ච මෙධාවී පිබ්බියො ච මහාඉසී.
- 1013 පච්චෙකගණිනො සබ්බෙ සබ්බලොකස්ස විස්සුතා,
කුසි කුසානරතා ධිරා පුබ්බවාසනවාසිතා.
- 1014 බාවරිං අභිවාදෙත්වා කත්වා ච නං පදක්ඛණං,
ජටාජිනධරා සබ්බෙ පක්කාමුං උත්තරාමුතා.

1. අනන්තියානි ච - මු
දෙවසෙව - මජ්ඣ.

3. අචස්සති - මජ්ඣ.
4. විවක්ඛන්දෙද්ද - මජ්ඣ.

1002 ලොකයෙහි යමක්හුගේ තෙල එක්වත් උපත දුලබ වේ නම්, 'යම්බුඬ'යහයි විශ්‍රාත වූ ඔබ දැන් ලොවිහි උපන්න. වහා යැවතට ගොස් එ දිප්පදෙන්තමයා දකුව.

1003 බ්‍රාහ්මණයෙහි, උන්වහන්සේ දැක 'මෙ බුදුහ' යි කියෙයිත් දනුමහ. අපි ඔවුන් යමසේ දතහෙන්නමෝ නම්, නොදන්නා අපට එ සෙයින් කිව මැනවැයි (කීහ.)

1004. පිළිවෙළින් විස්තර කරණ ලද පරිපූර්ණ වූ දෙකිස් මහපුරිස් ලකුණු වෙදයෙහි ආයේ ය.

1005. යම් පුරුෂයකු ගේ ශරීරාදියවයන්හි තෙල මහපුරිස් ලකුණු වෙත් නම්, ඔහුට දෙගතියෙක් මැ එයි. තෙවැන්නෙක් නො වේ.

1006. ඉදින් හේ ගිහිගෙහි වෙසේ නම්, නො දඹන්, නො සැකින් මෙ පොළොව දිනා දෑහැමින් අනුසස්තේ යැ. (සක්විති රජ වෙයි.)

1007 තවද ඉදින් හේ ගිහිගෙන් නික්මැ සසුන් වදී නම්, පෙරළ කෙලෙස් සෙවෙණි ඇත්තේ අර්හත් අනුත්තර සමාසක් යම්බුද්ධ වෙයි.

1008. (කෙපි මාගේ) පාතිය ද ගොත්‍රයද ලක්ෂණද උගත් වෙදයද සිසුනුද යළිත් අන්‍ය වූ මුදුනුද මුදුන් පැළිමුදු සිතින් මැ පුළුවස්ව.

1009. ඉදින් හේ අනාවරණ ඥානදර්ශන ඇති බුදු වේ නම්, තොප සිතින් පුළුවන් පැන වචනයෙන් විසඳන්නේ යි.

1010-12 බාවරිබමුණු ගේ බස් අසා අජිත ය, තිස්සමෙන්තෙය්‍ය ය, පුණ්ණක ය, යළි මෙන්තගු ය, ධොතක ය, උපසිව ය, නන්ද ය, යළි හෙමක ය, කොදෙය්‍ය කප්ප යන දෙදෙනා ය, පණ්ඩිත වූ ඡතුකණ්ණි ය, හද්දායුධ ය, උදය යැ, පොසාල බමුණු යැ ප්‍රාඥ වූ මොසරාජ ය, මහර්ෂි පිඨගි යැ යන සොළොස් බමුණු අතවැසියෝ-

1013 හැම දෙන වෙන වෙන ගිණගණයා ඇති වැ හැම ලොව පළට වුවාහු ධ්‍යාන කරන්නාහු ධ්‍යානයෙහි නිරත වුවාහු ධාතියම්පන්න වුවාහු පූර්ව පුණ්‍යවාසනා ගුණයෙන් වාසිත සිත් ඇත්තාහු.

1014 බාවරිහු වැද ඔහු පැදකුණුද කොට සියල්ලෝ දළමබුදු අයුන් දිවියම් දරන්නාහු උතුරු දෙසට මුහුණ ලා ගියහ.

- 1015 මුලකස පතිට්ඨානං පුරිමං මාහිසසතිං¹ තද,
උප්පන්නිකාපි ගොනඤ්ඤං වෙදිසං වනසව්ඤ්ඤං.
- 1016 කොසමනිං වාපි සාකෙතං සාවජිඤ්ඤං පුරුකතමං,
සෙතවා² කපිලං වත්තං කුසිනාරකං මජ්ඣරං.
- 1017 පාවඤ්ඤං භොගනගරං වෙසාලිං මාගධං පුරං,
පාසාණකං චෙතිසකං රමණීයං මනොරමං.
- 1018 තසිතො වුද්ධං සීතං මහාලාභංව වාණිජො,
ජායං සමුදාහිතකතාව නුරිතා පබ්බතමාරුහුං.
- 1019 හගවා තමහි සමයෙ භික්ඛුසඤ්ඤාපුරකකතා,
භික්ඛුතං ධම්මං දෙසෙති සිහොව නදති වනෙ.
- 1020 අජිතො අද්දස සමබුද්ධං සතරංසිව්³ හානුමං,
වතුං යථා පණ්ණරසෙ පරිපූරිං උපාගතං.
- 1021 අථස්ස ගතො දිස්වාන පරිපූරකං වාසකුරං,
එකමතං ධිතො හට්ඨා මනොපකො අප්පච්ඡට්.
- 1022 ආදිස්ස ජමුනං බ්‍රැහ්ම ගොතතං බ්‍රැහ්ම සලකකණං,
මනෙසු පාරමිං බ්‍රැහ්ම කති වාචෙති බ්‍රාහ්මණො.
- 1023 විසංවසසස්සං ආයු සො ව ගොතෙතන ඛාවරි,
තිණස්ස⁴ ලකකණං ගතෙත තිණණං වෙදුත පාරගු.
- 1024 ලකකණං ඉතිහාසෙව සතිසණ්ඩුසකෙට්ඨම,
පකං සතාති වාචෙති සධම්මෙ පාරමිං ගතො.
- 1025 ලකකණං පට්ඨයං ඛාවරිස්ස නරුකතම,
තණ්හවජ්ජි⁵ පකාසති මා නො කංඛාසිතං අහු.

1. පුරිමාහිසසතිං - මජ්ඣං පුරං මාහිසසතිං - සායා

2. සෙතවා - මජ්ඣං

3. සතරංසිව - සි.

4. තිණස්ස - මජ්ඣං

5. කංඛවජ්ජි - මජ්ඣං

1015. මූලක ජනපදයට අයත් පත්‍රිවර්ගයාන නගරයට ද මාහිස්සනි නම් පළමු නගරයට ද උප්පේනී නගරයට ද එසේම ගොනද්ධ (ගොඩ) පුරයට ද, වෙදිස නගරයට ද වල්සැවතට ද,

1016 කොසැඹු නුවරට ද වැලින් සාකෙත නගරයට ද උතුම් සැවැත් නුවරට ද සෙනව්‍ය නගරයට ද කපිලවත්තු පුරයට ද කුසිනාරා-නගරයට ද,

1017 පාචා නගරයට ද භොගනගරයට ද විසල් පුරට ද මගධරට අගනුවර වූ පාජ්ජන නගරයට ද සිත්කලු මනරම් වූ පහණසැවෙහෙරට ද,

1018 පවස් ඇතියකු සිහිල් දියකට මෙන් වෙණෙදක් හු මෙන් ලාභය කට මෙන් ගිමිත් තැවුනක් හු සෙවණකට මෙන් උපන් සොළීන්ස් ඇත්තාහු පර්වතයට නැංගාහ.

1019 එ සමයෙහි භාග්‍යවතුන්වහන්සේත් ධික්සභුන් විසින් පෙරටු කරණ ලද සේක් වෙනෙහි සිහරදකු නඳ කරන්නා සේ හික්පුන්ට දහම් දෙසන සේක.

1020 අජිතමාණව සිය ගණන් රැස් ඇති හිරුසෙයින් පණුරැසි පොහෝ දිනෙහි දිළිසෙන සොළොස් කලායෙන් පිරි සඳ සෙයින් සමුදුන් දිටි.

1021 එක්බිති උන්වහන්සේගේ සිරුරෙහි පිරිපුන් මහපුරිස් ලකුණු දෑක සතුටු වූයේ එකත්පස් වැ සිටියේ මනසින් පැන පුළුවන්.

1022 අප ඇදුරන් ඇරඹූ ජාතිය (වයස්) කිව මැනැවැ පුරිස් ලකුණු සහිත කොට ගොත් ද කියනු මැනැවැ, වෙදයන්හි නිමාවට පැමිණීම ද කිව මැනවැ, එ බමුණු කෙනෙක් අනවැස්සන් හදරවාද? යි (විචාලේ ය).

1023. (නොපගේ ඇදුරු) වයසින් එක්සියවිසි හැටිරිදි වෙයි. හෙ ද ගොත්‍ර විසින් බාවටි (ප්‍රාවරි) නම් වේ, ඔහුගේ සිරුරෙහි මහපුරිස් ලකුණු තුනෙකි. ත්‍රිවෙදයෙහි පරතෙරට ගියේ ය.

1024. (මහාපුරුෂ) ලක්ෂණයෙහි ද නිසන් වූ සහිත කෙටුහ ගාස්ත්‍ර සහිත, ඉතිහාසයෙහි ද සාධකය බ්‍රාහ්මණ ධර්මයෙහි ද පරතෙරට ගියේ අතැවැස්සන් පන්සියයක් හදරව යි.

1025 තෘෂ්ණාව සිදු වූ නරොත්තමයෙනි, බාවටි බමුණුගේ පුරුෂ ලක්ෂණයන් පිළිබඳ විස්තරය පවසන්නැ. අපට නහමක් සැක වේවා: (සිතීන් පුළුවන්)

- 1026 මුඛං ජීවහාය ජාදෙති උණ්ණස්ස හමුකන්තරෙ,
කොසොගිතං වත්ථග්ගං එච් ජානාහි මාණව.
- 1027 පුළුභං හි කිඤ්චි අසුභන්තො සුඛා පඤ්ඤා විශාකතෙ,
විවිදන්තානි ජනො සබ්බො වෙදජානො කතඤ්ඤි.
- 1028 කොනු දෙවෙ ව බ්‍රහ්මා වා ඉන්ද්‍රො වාපි සුපමපති,
මනසා පුඤ්ඤෙ පඤ්ඤා තමෙනං පටිහාසති.
- 1029 මුඛං මුඛාධිපාතඤ්ච බාවරි පරිපුළුති,
තං ව්‍යාකරොහි භගවා කඬං විනයො නො ඉසෙ.
- 1030 අවිජ්ජා මුඛානි ජානාහි විජ්ජා මුඛාධිපාතිනි,
සඬා සතිසමාධිහි ඡන්දවිරියෙන සංසුතා.
- 1031 තතො වෙදෙන මහතා සත්මහික්ඛාන මාණවො,
එකංසං අජිනං කඛා පාදෙසු සිරසා පති.
- 1032 බාවරි බ්‍රාහ්මණො හොතො සහසිසෙසහි මාරිස,
උදග්ගවින්නො සුමනො පාදෙ වන්ති වක්ඛම.
- 1033 සුඛිනො බාවරි හොතු සහසිසෙසහි බ්‍රාහ්මණො,
කඤ්ඤාපි සුඛිනො හොහි චිරං ජීවාහි මාණව.
- 1034 බාවරිස්ස ව කුයහං වා සබ්බස්ස සබ්බසංසයං,
කතාවකාසා පුළුභවෙහා යං කිඤ්චි මනසිවජථ.
- 1035 සමබ්බුද්ධෙන කතොකාසො නිසිදික්ඛාන පඤ්ඤි,
අජිනො පඨමං පඤ්ඤං තත්ථ පුඤ්ඤි තථාගතං.

වජ්ඣානාසංඛාරා නිව්ඤ්ජනා.

1026. මාණවය, හේ (තමා) දිවින් මුව වසයි. උහුගේ දෙබැම අතුරෙහි උණුලොම් වෙයි. වස්ත්‍රගුහ්‍යය කොපාවහිත වේ. මෙ කරුණ මෙ සේ ද නැ යි (වදළහ.)

1027. හැම ජන තෙමේ, පුළුවස්නා කිසිදු පැනයක් නො අසනුයේ විසැදූ පැන අසා උපන් සොමනස් ඇත්තේ බඳැදිලි වැ මෙසේ සිතයි.

1028. කවර නම් දෙවියෙක් හෝ බලෙක් හෝ සුජම්පති වූ ඉන්ද්‍ර හෝ සිතීන් විවාළ පැන විසඳා ද? (ඔවුනතුරෙන්) කවරක්හට තෙල පැන වැටහේ දැ යි

1029. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, බාවරි බමුණුතෙම මුදුනුදු මුදුන් පැළමුදු පුළුවයි. එය විසඳන්නැ. සාමිනි වහන්ස, අපගේ සැකය දුර්ලන්නැ යි.

1030. අවිද්‍යාව (සසඬ හිස්වන බැවින්) මුදුනැ, ශ්‍රද්ධා, ස්මෘති, සමාධි ඡන්ද, වියඞ් යන මොවුන් හා සමග යෙදුනු (අර්හන්මාර්ග) විද්‍යාව මුදුන් පළනයි දැයි.

1031. එක්බිති අජිතමාණව මහත් ප්‍රීතියෙන් සංස්කර්ම වැ අදුන් දිවි සම් එකස් කොටලා (බුදුන්) පාපිට හිස්තබ්‍ය වැද වැටිනි.

1032. “නිදුකානන් වහන්ස, පසැදුන් වහන්ස, බාවරි බ්‍රාහ්මණ ඔඳ වැඩි සිතැති වැ, සොමනස් වැ හචන්ත්‍රගේ පා වදනේ ය’යි.

1033. බාවරි බමුණු අතැවැසියන් හා සමග සුවපත් වේවා, මාණවය, තො ද සුවපත් වෙයි, සැරදෙයි, (වදළෝ)

1034. තෙපි කළ අවකාශ ඇතියවු, යමක් පුළුවස්නට සිතීන් කැමැතියවු නම්, බාවරිහුගේ වේවයි, තොප හැමගේ වේව යි, එ හැම සංශය පුළුවස්වයි (වදළසේක)

1035. සම්බුදුන් විසින් කළ අවකාශ ඇති අජිතමාණව බඳැදිලි වැ හිඳ එහි පළමු පැන බුදුන් පිළිවිත්.

වස්තු ගාථා නිමි.

අප්පික සුතතං¹

- 1036 කෙනසසු නිවුතො ටලාකො (ඉව්වා යසො අප්පිකො)
කෙනසසු නප්පකාසනී,
කිසසාහිලෙපනං බුහි කිංසු තසං මහඛගයං.
- 1037 අවිජ්ජාය නිවුතො ටලාකො (අප්පිකානි භගවා.)
වෙච්ච්ඡා පමාදු නප්පකාසනී,
ජසාහිලෙපනං බුමි දුක්ඛමසං මහඛගයං.
- 1038 සවතරී සබ්බධී සොතා (ඉව්වා යසො අප්පිකො)
සොතානං කිං භිවාරණං,
සොතානං සංවරං බුහි කෙන සොතා පිට්ඨරො²
- 1039 යාති සොතාරි. ලොකසමිං (අප්පිකානි භගවා)
සති තෙසං භිවාරණං,
සොතානං සංවරං බුමි පඤ්ඤායෙතෙ පිට්ඨරො²
- 1040 පඤ්ඤා වෙච්ච සති වෙච්ච (ඉව්වායසො අප්පිකො.)
නාමරූපඤ්ච මාරිස,
එතං මෙ පුට්ඨො පබ්බුහි කතේතං උපරුජ්ඣති
- 1041 යමෙතං පඤ්ඤං අපුට්ඨි අප්පික තං වදමි තෙ,
යත් නාමඤ්ච රූපඤ්ච අසෙසං උපරුජ්ඣති,
විඤ්ඤාණසං නිරොධෙන උතේතං උපරුජ්ඣති.
- 1042 යෙ ව සබ්බාතධම්මො සෙ යෙ ව සෙබ්බා පුට්ඨ ඉධ,
තෙසං මෙ නිපකො ඉරියං පුට්ඨො පබ්බුහි මාරිස.
- 1043 කාමෙසු නාහිගිරේඤ්ඤාය මනසා නාවිලො සියා,
කුසලො සබ්බධම්මොතං සතො හික්ඛු පරිබ්බරෙති.

1. අප්පිකසුතතං පඨමං.³

1. අප්පිකමාණව පුට්ඨා - ම. ජ. සං.
2. පිට්ඨරො - ම. ජ. සං.
3. අප්පිකමාණව පුට්ඨා ම. ජ. සං.

අජිතමාණව පාවඡා

1036. (ආයුෂ්මත් අජිත මෙසේ පිළිවිත්:) ලෝවැසි තෙම කීමෙකින් තිවෘත (වැසුන්) ද? කවර හෙයින් නො පැහේ ද? ඔහට කීමෙක් අභිලෙපන (ලහවු) වේ'යයි වදරණසේක් ද? කීමෙක් ඔහට මහභිය නම් වේ දැයි.

1037. (අජිතයෙනි, යි බුදුහු වදළහ), ලෝවැසි තෙම අවිභාසයෙන් තිවෘත යැ. මාත්සයා හෙයින් ප්‍රමාද හෙයින් ප්‍රකාශිත නො වෙයි, තෘෂ්ණාව අභිලෙපන යයි කියමි, ඔහට (ජාත්‍යාදි) දුක මහභිය වෙයි.

1038. (ආයුෂ්මත් අජිත මෙසේ පිළිවිත්:) හැම තනහි (රූපාදි හැම ආයතනයන්හි තෘෂ්ණාදි) ස්‍රොතස්සු ගලායෙති. ස්‍රොතස්සුන්ගේ ආචරණය කවරද? ස්‍රොතස්සුන්ගේ සංවරය වදළමැනැවි. කවර අහමෙකින් ස්‍රොතස්සු පියනු ලැබෙත් ද?

1039. අජිතයෙනි, (යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළසේක:), ලොව යම් ස්‍රොතස් කෙනෙක් වෙත් නම්, ස්මෘතිය ඔවුන්ට ආවරණ යැ. (එ ස්මෘතිය) ස්‍රොතස්සුන්ගේ සංවරය යයි කියමි. (මාර්ග) ප්‍රඥායෙන් තෙල ස්‍රොතස්සු පියනු ලැබෙත්.

1040. (ආයුෂ්මත් අජිත මෙසේ පිළිවිත්:) නිදුකානන් වහන්ස, ප්‍රඥාව ද සමානිය ද (තදවශෙප) නාමරූපය ද යන තෙල සියල්ල කොහි තිරුද්ධ වේ ද? මාවිසින් පුළුවස්නාලද මුඛ වහන්සේ තෙල කරුණ මට වදළමැනැවි.

1041. අජිතයෙනි, තෙපි යම් පැනයක් උචාළවු ද, එය තොපට කියමි. යම් තැනෙකින් නාමයන් රූපයන් නිරවපෙශයෙන් තිරුද්ධ වේද, (පශ්චිම) විඤානයාගේ හිරොධය හාමැ (පෙර පසු නැතිව) තෙල විඤාන නිරොධයෙහි මැ තෙල නාමරූපය උපරුද්ධ වෙයි. (විඤානනිරොධය ඉක්මැ නො යෙයි).

1042. නිදුකානන් වහන්ස, මේ ලොකයෙහි (අනිත්‍යාදි විසින්) විමසන ලද දහම් ඇති යම් (අශෙක්ෂ) කෙනෙක් වෙත් නම් යම් බොහෝ වූ ශෙක්ෂ කෙනෙකුත් වෙත් නම්, මා විසින් පුළුවස්නා ලද සේක් (ශෙක්ෂාශෙක්ෂධර්මයෙහි) පණ්ඩිත වූ මුඛ වහන්සේ ඔවුන්ගේ ප්‍රතිපත්තිය වදළ මැනැවි.

1043. කාමයෙහි ශිථිල නොවන්නේ ය. සිතින් නොකැළැඹුනෙක් වන්නේ ය. මහණ සකලධර්මයන්හි කුශල වූයේ ස්මාතිමත් වැ හැසිරෙන්නේ යැ යි.

අජිත මාණව පාවඡා නිමි.

5-2

තිසසමෙතෙතයාසුතතං¹

- 1044 කොධි සංතුසිතො ලොකෙ (ඉටියායාමා තිසස මෙතතයො.)
කසස නො සතති ඉඤ්ජනා,
කො උහතතමහි ඤායා මජ්ඣෙ මනනා න ලිජ්ජති,
කං බුද්ධි මහාපුරිසොති කො ඉධ සිකන්ති මච්චගා?
- 1045 කාමෙසු බුහුවරියවා (මෙතෙතයාති හගවා)
චිතතණ්ණො සද්ද සතො,
සංඛාය නිබ්බුතො භික්ඛු
තසස නො සතති ඉඤ්ජනා.
- 1406 සො උහතතමහි ඤායා මජ්ඣෙ මනනා න ලිජ්ජති,
තං බුද්ධි මහාපුරිසොති සොධි³ සිකන්ති මච්චගාති.

තිසසමෙතෙතයාසුතතං දුතියං².

5-3

පුණ්ණකපුතතං⁴

- 1047 අනෙජං මුල දසසාථි (ඉටියායාමා පුණ්ණකො)
අත්ති පඤ්ඤාන ආගමං
කිං නිසසිතා ඉසයො මනුජා ධනතියා බ්‍රාහ්මණා දෙවතානං
යඤ්ඤමකප්පධිසු පුත්‍ර ඉධ ලොකෙ පුළුච්ඡාමි තං හගවා
බුද්ධිමෙතං.
- 1048 යෙ කෙට්ඨමෙ ඉසයො මනුජා (පුණ්ණකාති හගවා)
ධනතියා බ්‍රාහ්මණා දෙවතානං
යඤ්ඤමකප්පධිසු පුත්‍ර ඉධ ලොකෙ,
ආසිංමානා පුණ්ණක ඉත්ථගාථි.
ජරං සිතා යඤ්ඤමකප්පධිසු.

1. තිසසමෙතෙතයා මාණවපුත්‍රා - ම. ජ. සං.

2. තිසස මෙතෙතයා මාණව පුත්‍රා - ම ජ සං.

3. සො ඉධ - ම ජ සං.

4. පුණ්ණක මාණව පුත්‍රා - ම ජ සං.

නිස්සමෙක්කෙයා මාණව පාවජා

1044. (ආයුෂ්මත් නිස්ස මෙකෙයා මෙසේ පිළිවිත්:)

කවරෙක් මෙලොව සන්තුෂ්ට වේ ද? කවරෙක් භට (තෘෂ්ණා දෘෂ්ටි) ඉඤ්ජනයෝ (කම්පනයෝ) නැද්ද? කවරෙක් අන්තද්වය විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන මධ්‍යයෙහි ප්‍රඥායෙන් නො ඇලේ ද? කවරෙක් මහාපුරුෂයෙකි කියන සේක් ද? මෙහි කවරෙක් තෘෂ්ණා සිබ්බතිය ඉක්මැගියේ දැයි?

1045. (මෙතෙකෙයායෙනි, යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදළසේක:)
කාමයෙහි (ආදිනව දක) උග්ගසිර ඇති, පහ වූ තෘෂ්ණා ඇති හැම කල්හි ස්මාතිමත් වූ (අනිත්‍යාදි විසින් දහම) විමසා රාගාදිය (නිවි මෙන්) නිවුනු යම් මහණෙක් වේ නම්, ඔහට ඉඤ්ජනයෝ නැත්තාහ.

1046. හේ අන්තද්වය විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන මධ්‍යයෙහි ප්‍රඥායෙන් නො ඇලෙයි. ඔහු මහාපුරුෂයෙකි කියමි. හෙ මෙ ලොවහි තෘෂ්ණා සිබ්බතිය ඉක්මැ ගියේ යි.

නිස්ස මෙකෙයා මාණව පාවජා නිමි.

පුණ්ණිකමාණව පාවජා

1047. (ආයුෂ්මත් පුණ්ණික මෙසේ විවාරයි:)
තෘෂ්ණා රහිත වූ, (එහෙයින්) අටලෝහදව්හි කටපාරහිත වූ අකුලල මූලාදිය දක්නා සුලු වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ප්‍රශ්නයෙන් ප්‍රයෝජන ඇත්තමෝ ආවහ. මෙලොවැ යාමිහු ය, මනුෂ්‍යයෝ ය, ක්ෂත්‍රියයෝ ය, බ්‍රාහ්මණයෝ ය යන බොහෝ යාගකරුවෝ කුලක් ඇසිරි කළාහු දෙවියනට දෙයධර්මය පයෙහිමණ කෙරෙත් ද? (යාග කෙරෙත් ද?) භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එ කරුණ මුඛවහන්සේ පුළුවන්මි. තෙල කරුණ වදළ මැනැවි.

1048. (බුදුහු මෙසේ වදළහ: පුණ්ණිකය,)
මෙ ලොකයෙහි යාමිහු ය, මනුෂ්‍යයෝ ය, ක්ෂත්‍රියයෝ ය, බ්‍රාහ්මණයෝ ය යන මෙබඳු යම් බොහෝ යාගකරුවෝ දෙවියනට යාග කෙරෙත් ද, පුණ්ණිකය, ඔහු ජරාව (සසරුක්) නිසා මෙ මනුෂ්‍යාදි භාවය පනත්තාහු (දෙවියනට) යාග කෙරෙත්.

1049 යෙ කෙව් මෙ ඉසයො මනුජා (ඉට්ඨායසා පුණණකො)
 ඛනියා බ්‍රාහ්මණා දෙවතානං
 යඤ්ඤාමකප්පයි සු පුට්ඨ ඉධ ලොකෙ
 කම්මිසසු නෙ භගවා යඤ්ඤපථෙ අපමන්නා
 අතාරු ජාතිඤ්ඤ ජරං ව මාරිඪ
 පුට්ඨාමි තං භගවා බ්‍රැහ්මි මෙතං.

1050 අාසිංසනනි¹ ථොමයනති
 අභිජප්පනති පුහනනී (පුණණකාති භගවා)
 කාමාභිජප්පනති පටිට්ඨ ලාභං, -
 නෙ යාජයොගා භවරාගරක්ඛා
 නාතරි සු ජාතිජරනති බ්‍රැහ්මි.

1051 නෙ වෙ නාතරි සු යාජයොගා (ඉට්ඨායසා පුණණකො)
 යඤ්ඤාති ජාතිඤ්ඤ ජරඤ්ඤ මාරිස,
 අථ කො වරහි දෙව මනුසසලොකෙ
 අතාරි ජාතිඤ්ඤ ජරඤ්ඤ මාරිස
 පුට්ඨාමි තං භගවා බ්‍රැහ්මි මෙතං.

1052 යඤ්ඤාය ලොකසමි පරොචරානි² (පුණණකාති භගවා)
 යසසිඤ්ජනං නත්ති කුතිඤ්ඤ ලොකෙ,
 යනෙතා විට්ඨමො අනිසො නිරාසො
 අතාරි සො ජාතිජරනති බ්‍රැහ්මි.

පුණණකසුභනං තතියං³.

5-4

මෙතකගුසුතනං⁴

1053 පුට්ඨාමි තං භගවා බ්‍රැහ්මි මෙතං (ඉට්ඨායසා මෙතකගු)
 මඤ්ඤාමි තං චෙදගුං භාවිතන්තං,
 කුතො නු දුක්ඛා සමුදගතා ඉමෙ
 යෙ කෙව් ලොකසමි අනෙකරුපා.

1. අාසිංසනනි - ම ජ සං

2. පරොචරානි - ම ජ සං

3. පුණණකමාණව පුට්ඨා තතියා

4. මෙතකගුමාණව පුට්ඨා - ම ජ සං

1049. (ආයුෂ්මත් පුණණක මෙසේ විවාරයි: මෙ ලොකයෙහි සාමීහු ය, මනුෂ්‍යයෝ ය, ක්ෂත්‍රියයෝ ය, බ්‍රාහ්මණයෝ ය, යන මෙබඳු බොහෝ යාගකරුවෝ දෙවියනට යාග කෙරෙත් ද, භාග්‍යවතුන් වහන්ස, කිව, ඔහු යාගයෙහි අප්‍රමන්ත වූවාහු ජාතියත් ජරාවත් තරණය කළාහු ද? නිද්දකානන් වහන්ස එය මුඛවගන්සේ විවාරම්. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තෙල කරුණ මට වදළ මැනවි,

1050. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළහ:) පුණණකය, ඔහු රූපප්‍රතිලාභදිය ප්‍රාථනා කෙරෙති. (යාගාදිය) පසසත්. (රූපාදි) ප්‍රතිලාභය පිණිස වාග්හෙද කෙරෙත්. පුජා කරත්. රූපාදි ප්‍රතිලාභය සඳහා පුනපුනා කාමයන් මැ (අපට වුව මැනවැයි) කියත්. යාගයෙහි යෙදුනු, හවිරාගයෙන් රැළුනු ඔහු ජාතිජරාදි (සසර දුක) තරණය නො කළහ යි කියමි.

1051 (ආයුෂ්මත් පුණණක මෙසේ විවාරයි:) නිද්දකානන් වහන්ස, යාජයොග වූ ඔහු ඉදින් යාගයන් කරණ කොට ජාතියත් ජරාවත් තරණය නො කළාහු නම්, නිද්දකානන් වහන්ස, එකල්හි දෙව්විනිස් ලොව කවරෙක් ජාතියත් ජරාවත් තරණය කෙළේ ද? එ කරුණ පුළුවුසිම් භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තෙල මට වදළමැනව.

1052. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේවදළහ: පුණණකය,) සත්ත ලොකයෙහි (පරාත්මභාව ස්ථාත්මභාවාදි) පරාවරයන් නුවණින් විමසා (අත්) යම් ක්ෂිණාප්‍රවයක්හට ලොවැ කිසි තැනෙක්හි ඉඤ්ථිතයෙක් නැද්ද, (යන්හුන් කෙලෙස් ඇති හෙයින්) ශාන්ත වූ කායදුශ්චරිතාදි බ්‍රූම වර්ගින වූ (රාගාදි) උපද්‍රව රහිත වූ ආශා රහිත වූ එ ක්ෂිණාප්‍රව නෙම ජාතිජරා තරණය කෙළේයයි කියමි.

පුණණක මාණව පාවිජා නිමි.

5 - 4

මෙත්තගුමාණව පාවිජා

1053 (ආයුෂ්මත් මෙත්තගු මෙසේ පිළිවිත්:) භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ තෙල කරුණ පුළුවුසිම්. වදළ මැනව. මුඛ වහන්සේ ඥානවේදයාගේ පරතෙරට පැමිණි කෙනකුන් කොට වැඩු සිත් ඇති කෙනකුන් කොට හඟිමි. ලොකයෙහි අනෙකඤ්චානව වූ යම් කිසි දුක් කෙනෙක් වෙත් ද, මෙ දුඛයෝ කොයිත් උපන්නාහු ද?

- 1054 දුක්ඛස්ස වෙ මං පභවං අපුච්ඡයි (මෙතනගුති හගවා)
 නං තෙ පච්ඤාමි යථා පජානං,
 උපධිනිදානා පභවන්ති දුක්ඛා
 යෙ කෙවි ලොකස්මිං අනෙකරූපා.
- 1055 යො වෙ අවිද්වා උපධිං කරොති
 පුනපුනං දුක්ඛමුපෙති මජ්ඣෙ,
 තස්මා හි ජානං උපධිං න කඨිරා
 දුක්ඛස්ස ජාතිපභවානුපස්සී.
- 1056 යනතං අපුච්ඡමහ අකිත්තයි නො (ඉච්චායයමාමෙතනගු)
 අඤ්ඤං තං පුච්ඡාමි තදිඛ්ඤ චූහි.
 කථනනු ධිරා චිතරන්ති ඔසං
 ජාතිජරං සොකපරිද්දවඤ්ඤ,
 තං මෙ මුනි සාධු වියාකරොහි
 තථා හි තෙ විදිනො එස ධමමො
- 1057 කිත්තයිස්සාමි තෙ ධමමං (මෙතනගුති හගවා)
 දිවෙක ධමමෙ අනිතිහං,
 යං විදිතා සනො වරං තරෙ ලොකෙ විසත්තිකං.
- 1058 තඤ්ඤාහං අභිනන්ති මහෙසි ධමමුත්තමං,
 යං විදිතා සනො වරං තරෙ ලොකෙ විසත්තිකං.
- 1059 යං කිඤ්චි සමපජානාසි (මෙතනගුති හගවා)
 උදධං අධො තිරියඤ්ඤාපි මජ්ඣෙ,
 එතෙසු නාදිඤ්ඤ නිවෙසනඤ්ඤ
 පනුජ්ජ විඤ්ඤාණං භවෙ න තිට්ඨ.
- 1060 එවං විහාරි සනො අප්පමනො
 භික්ඛු වරං භික්ඛා මමාසිතානි,
 ජාතිං ජරං සොකපරිද්දවඤ්ඤ
 ඉධෙව විද්වා පජ්ඣෙය්‍ය දුක්ඛං.

1054. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළහ: මෙත්තගු මාණව-
යෙනි,) ඉදින් තෝ ජාත්‍යාදි දුක්ඛ කාරණය විචාරති නම්, එය පසක්
කොට දකුටකු සෙයින් තොපට පවසමිහ. ලොකයෙහි අනෙකසවරූප
වූ යම් දූෂ්ටයෝ වෙත් නම්, එ හැම දූෂ්ටයෝ (තෘෂ්ණාදි) උපධි හෙතෙයෙන්
උපදනාහ.

1055. අපණ්ඨිත වූ යමෙක් (තෘෂ්ණාදි) උපධිය කෙරේ ද, මඤ්චාඥ
වූ හෙතෙම පුනපුනා සසර දුක්ඛ පැමිණෙයි. එහෙයින් (සංස්කාරයන්
අනිත්‍යාදි විසින්) දන්තෝ සංසාරදූෂ්ටය ජාතිය ප්‍රභව කොට ඇතැ'යි
දක්නේ (තෘෂ්ණාදි) උපධිය නො කරන්නේ යි,

1056. (ආයුෂ්මත් මෙත්තගු මෙසේ පිළිවිත්:) අපි යමක් විචාළමෝ
නම්, එය මුඛ වහන්සේ අපට වදළුණේය. අනෙක් කරුණකුදු මුඛ වෙතින්
විචාරමි. ඒකාන්තයෙන් එය දන් වදළුමැනව. ධරයෝ (කාමාදි චතුර්විධ)
ඔසයන් ජාති ජරා ශොකපරිදේවදුකන් කෙසේ තරණය කෙරෙත් ද?
සර්වඥමුනි වූ මුඛ වහන්සේ අයදිමි. එය මට විසඳා වදළු මැනැවි. යම්
හෙයෙකින් මුඛ වහන්සේ විසින් තෙල දහම (සත්ත්වයන් විසින් අව-
බෝධ කරණ සේ පැනවිම් වශයෙන්) දන්තාලද ද, එහෙයිනි.

1057 (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළහ: මෙත්තගු මානවකය,) ස්මෘතිමත් වැ
හැසිරෙනුයේ දක්නා ලද දූෂ්ටාදිධර්මයෙහි නොහොත්
මෙ අත්බැවිහි මැ ආත්මප්‍රත්‍යක්ෂ වූ යම් ධර්මයක් දැන ලොවැ
විසත්තිකා සංවිධාන තෘෂ්ණාව තරණය කෙරේ නම්, එ නිර්වාණ-
ධර්මයත් (නිර්වාණගාමිනිප්‍රතිපද්ධර්මයත්) තොපට ප්‍රකාශ කරන්නෙමි.

1058. මහර්ෂීන් වහන්ස, ස්මෘතිමත් ව හැසිරෙනුයේ යම් ධර්මයක්
දැන ලොවිහි විසත්තිකා නම් වූ තෘෂ්ණාව තරණය කරන්නේ නම්
මම මුඛවහන්සේගේ එ (ධර්මද්‍රෝෂානක) භාෂිතය ද එ උත්තම ධර්මය ද
පතමි.

1059. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළහ: මෙත්තගු මාණව-
කය,) අනාගතකාලාදි උඬ ද අතිතකාලාදි යට ද (වර්තමානකාලාදි)
මැද සරස ද වූ යම් කිසි ධර්මජාතයක් කෙසි දැනු වූ නම් තෙල උච්ච-
වාදි ධර්මයෙහි තෘෂ්ණා හා දෘෂ්ටිනිවේසනය ද අභිසංස්කාරවිඥානය ද
දුරු කරව, දුරු කොට (උභය) හවයෙහි නො සිටිනේයි.

1060. මෙසේ වසන සුලු ස්මෘතිමත් වූ අප්‍රමක්‍ෂ වූ මහණ තෘෂ්ණා-
දෘෂ්ටිමමායිනයන් හැරපියා හැසිරෙන්නෝ විද්වද් වූයේ මෙ සස්තෙහි මැ
නොහොත් මෙ අත්බැවිහි මැ ජාතිය ද ජරාව ද, ශොකපරිදේවදුක ද
දුරු ලත්තේ යි.

1061 එතාහිනඤ්ඤි වචො මහෙසීනො, (ඉව්වායසො මෙතනගු)
සුකිත්තිනං ගොතම නුපදිකං,
අද්ධා හි හගවා පහාසි දුක්ඛං
තථා හි තෙ චිදිතො එස ධම්මො.

1062 තෙ වාපි නුත පජ්ඣෙය්‍ය දුක්ඛං
යෙ තං මුනි අට්ඨිතං ඔව්දෙය්‍ය,
තං තං නමස්සාමි සමෙව්ව නාග
අප්පෙව මං හගවා අට්ඨිතං ඔව්දෙය්‍ය.

1063 යං බ්‍රාහ්මණං වෙදගුං ආභිජ්ඣෙය්‍ය (මෙතනගුති හගවා)
අකිඤ්ඤානං කාමහවෙ අසත්තං,
අද්ධා හි සො ඔසමිමං අනාරි
තිණ්ණො ව පාරං අබ්ලො අකඛ්ඛා.

1064 විද්ධා ව සො වෙදගු නරො ඉධ
හවාහවෙ සඛාමිමං විසජ්ජ,
සො විතතණ්ණො අනිසො නිරාසො
අනාරි සො ජාති ජරන්ති බ්‍රුමිති

මෙතනගුමාණවසුතනං වතුසං¹.

5-5

ධොතකසුතනං²

1065 පුළුච්ඡාමි තං හගවා බ්‍රාහ්මි මෙතං (ඉව්වායසො ධොතකො)
වාචාහිකඛ්ඛාමි මහෙසී තුයහං,
තව සුඤ්ඤාන භිග්ගෙකාසං
සිකෙකි නිබ්බාන මුත්තනො

1066 තෙන භාග්‍යසං කරොති (ධොතකාති හගවා)
ඉධෙව නිපකො සතො,
ඉතො සුඤ්ඤාන නිග්ගෙකාසං
සිකෙකි නිබ්බානමුත්තනො

1 මෙතනගු මාණවසුච්ඡා වතුසං - ම: ඡ: සං

2. ධොතකමාණව සුච්ඡා - ම: ඡ: සං

1061 (ආයුෂ්මත් මෙතතගු මෙසේ විවාරයි:) මහර්ෂි වූ මුඛවහන්සේගේ තෙල චචනය සතුටින් පිළිගනීම්. ගෞතමයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ විසින් නිරූපය වූ නිර්වාණය මොනොවට ප්‍රකට කරණලද. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එකාන්තයෙන් ම වර්තද්‍රුමය දුරුලු ද. එහෙයින් මැ මුඛ වහන්සේ විසින් තෙල දහම දන්නාලද.

1062 මුනි වූ මුඛවහන්සේ යමකුන්ට සකසා ධ්වාදෙනසේක් ද, ඔහුද එකාන්තයෙන් දුක් දුරලන්නාහ'යි හඟිමි. බුද්ධතාගයන් වහන්ස, එහෙයින් වෙත පැමිණ මුඛ වහන්සේ නමදිමි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මට එක්වත් අවවාද කරණ සේක් නම් මැනැව.

1063. (බුදුහු මෙසේ වදළහ: මෙතතගු මාණවකය,) තෝ බාහිතපාප බ්‍රාහ්මණ වූ යමෙක්හු, සිවුමග නැණින් නිවනට පැමිණියකු කොට රාගාදි කිකුළු රහිතයකු කොට කාමයෙහි දුභවයෙහි දු නො ඇලුනක්හු කොට දනිහි නම්, එකාන්තයෙන් හෙ (කාමාදි දු) මෙ වතුරොසය තරණය කෙළේ ය. ඔසතරණ කළ (රාගාදි) බිල රහිත වූ (දුඃඛාදියෙහි) කාඩික්පා රහිත වූ හෙ නිර්වාණ පාරයට ගියේ යි.

1064. කවද මෙ සස්තෙනි (මෙ අත්බැවිහි හෝ) යම් පුද්ගලයෙක් විද්වද් වූ ඥානවෙදයෙන් නිවණට පත්වූයේ කුදුමහත් භවයෙහි රාගාදි වූ සකසා දුරලා සිටියේ ද, විගතතාප්ණා ඇති හෙ උපද්‍රව නැතිසේ ආශා රහිත වූයේ ය. හෙ ජාති ජරා (මරණ) තරණය කෙළේ යයි කියමි යි.

මෙතතගුමාණව පාවිඡා නිමි.

5 - 5

ධොතකමාණව පාවිඡා

1065. (ආයුෂ්මත් ධොතක මෙසේ විවාරයි:) භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ ප්‍රථමස්මි. තෙල කරුණ මට වදළමැනැව. මුඛ වහන්සේගේ චචනය රුස්නෙමි, මුඛ වහන්සේගේ ධර්මනිර්ඝෝෂය අසා රාගාදිය නිවනු සඳහා අධිශීලාදියෙහි හික්මෙන්නෙමි.

1066. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළහ: ධොතකය,) එසේ වී නම් මෙහි මැ නුවණැති වැ සමානිමත් වැ වැර වඩව. මාගේ වදන් අසා මෙ සස්තෙනි කමාගේ නිවන් පිණිස හික්මෙන්නෝය.

- 1067 පසායනං දෙවමනුසං ලොකෙ (ඉව්වායසමාධොතකො)
අකිකුන්තං බ්‍රාහ්මණං දුරියමානං,
තං තං නවසාමී සමනතවකඛු
පමුකුචං මං සකක කථංකථාහි
- 1068 නාහං ගමීසාමී¹ පමොවනාය (ධොතකාති හගවා)
කථංකථී ධොතක කඤ්චි ලොකෙ,
ධර්මකුචං පෙට්ඨං ආරුනමානො²
එවං තුචං ඔසමීමං තරෙසි.
- 1069 අනුසාස ඔහෙම කරුණායමානො (ඉව්වායසමා ධොතකා)
විවෙකධර්මං යමහං විජ්ජකං,
යථාහං ආකාසොව අව්‍යාපජ්ජමානො
ඉධෙව සතො අසිතො චරෙය්‍යං.
- 1070 කිත්තයිසාමී තෙ සතතීං (ධොතකාති හගවා)
දිට්ඨං ධර්මෙම අනිතිහං,
යං විදිතො සතො චරං තරෙ ලොකෙ විසතතිකං.
- 1071 තං වාහං අභිනන්දමී (ඉව්වායසමා ධොතකො)
මහෙසි සතතිමුත්තමං,
යං විදිතො සතො චරං තරෙ ලොකෙ විසතතිකං.
- 1072 යං කිකුචි සමපජානාසි (ධොතකාති හගවා)
උභං අධො තරියකුචාපි මජ්ජකං
එතං විදිතො සඤ්ඤාති ලොකෙ
හවාහවාය මාකාසි තණ්හනති.

ධොතකසුත්තං පඤ්චමං³.

1. සමීසාමී-සාමා; සමීහාමී-ඉ.

2. අභිජානමානො - ම ප සං.

3. ධොතක මාණව පුච්ඡා පඤ්චමී - ම ප සං.

1067. (ආයුෂ්මත් ධොතක මෙසේ විවාරයි:) මම දෙවමිනිස්ලොවහි හැසිරෙන, රාගාදිකිකුලන රහිත වූ (බාහිතපාප හෙයින් බ්‍රාහ්මණ වූ දෙවොතිදෙවයන් දැන් දක්මි. සමතැස් ඇතියානෙනි, එබඳු වූ මුඛ වහන්සේ නමිදිමි. ශාක්‍යයන් වහන්ස, විචිකිත්සායෙන් මා මුදනු මැනව.

1068. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ දෙසූහ: ධොතකය,) මම ලොකයෙහි විචිකිත්සා ඇති කිසිවකු මුදන්නට නො හැක්කෙමි. (උත්සාහ නො කරමි.) තෙපි ශ්‍රෙණි ධර්මය ද දැන ගනිමින් මෙසේ මෙ කාමාදිවතුරොස තරණය කරව.

1069. (ආයුෂ්මත් ධොතක මෙසේ විවාරයි:) ශ්‍රෙණියන් වහන්ස, සියලු සංස්කාරයන්ගෙන් විචික්ත වූ යම් නිව්‍යාණධර්මයක් මම දැනගත්තෙමි නම්, ආකාශය සෙයින් මම යම්සේ නානා ප්‍රකාරභාවයට නො යන්නෙමි නම්, මෙ අස්තෙහි මැ හුන්නෙමි නොහොත් නිවුණෙමි, (තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි) නිශ්ශ්‍රය රහිත වැ හැසිරෙන්නෙමි නම්, එසෙයින් අනුකම්පා කරණසේක් (මට) අනුශාසනා කළ මැනව.

1070. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළසේක: ධොතකය,) සමාතිමත්ව හැසිරෙනුයේ දක්නාලද දු:ඛාදිධර්මයෙහි නොහොත් මෙ අත්බැවිහි මැ තමාට පසක් වූ යම් දහමක් දැන ලොකයෙහි විසඟනා නම් වූ තෘෂ්ණාව තරණය කෙරේ නම්, එ නිව්‍යාණධර්මය ද (නිව්‍යාණශාමිනි ප්‍රතිපද්ධර්මය ද) තොපට ප්‍රකාශ කරන්නෙමි.

1071. (ආයුෂ්මත් ධොතක මෙසේ කිය:) මහර්මින් වහන්ස, සමාතිමත් වැ හැසිරෙනුයේ යම් දහමක් දැන ලොකයෙහි විසඟනා නම් (තෘෂ්ණාව) තරණය කෙරේ නම් මම මුඛ වහන්සේගේ එ ධර්මද්‍රෝශක-වචනය ද රුස්මි. ඒ උත්තම ශාන්තිය ද පිළිගන්මි.

1072. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළසේක: ධොතකය,) (අනාගතාදි) උඨ ය, (අතීතාදි) යට ය (වතීමානකාලනම් වූ) මධ්‍යය වූ සරස දැයි යම් කිසි ධර්මජාතයක් තෝ දැනිනි නම් තෙල ධර්මජාතය ලොකයෙහි සඬය යයි දැන කුදුමභත්තවය සඳහා තෘෂ්ණා නො කරව යි.

ධොතකමාණව පාඨයා නිමි.

උපසිවසුතනං¹

- 1073 එකො අහං සකක මහත්තමොසං (ඉව්වායසමා උපසිවො)
අනිසසිනො නො විසහාමි තාරිතුං,
ආරමිණං මුඛි සමනතවකචු
යං නිසසිනො ඔසමිමං තරෙයාං.
- 1074 ආකිඤ්ඤාදං පෙඤ්ඤාමානො සතීමා (උපසිවාති හගවා)
නක්ඛිති නිසායා තරස්ස ඔසං,
කාමෙ පහාය වීරතො කථාහි
තණ්හකඛයං නත්තමහාහිපසං².
- 1075 සබ්බෙසු කාමෙසු යො විතරාගො (ඉව්වායසමා උපසිවො)
ආකිඤ්ඤාදං නිසසිනො හිතං³ යඤ්ඤං,
සඤ්ඤා විමොකෙඛ පරමෙ විමුක්තො
තිට්ඨෙය් නු යො තත් අනානුයාසි⁴.
- 1076 සබ්බෙසු කාමෙසු යො විතරාගො (උපසිවාති හගවා)
ආකිඤ්ඤාදං නිසසිනො හිතං³ මඤ්ඤං,
සඤ්ඤා විමොකෙඛ පරමෙ ධම්මුක්තො
තිට්ඨෙය් යො තත් අනානුයාසි.
- 1077 තිට්ඨෙය් වෙ යො තත් අනානුයාසි (ඉව්වායසමා උපසිවො)
දුග්ගති වසානං සමනතවකචු,
තතෙව යො සිති සියා විමුක්තො
වචෙට්ඨ විඤ්ඤාණං තථා විධිසං.
- 1078 අමි යථා වාතවෙගෙන ධිත්තා (උපසිවාති හගවා)
අත්ථං පලෙති න උපෙති සඤ්ඤා,
එවං මුඛි නාමකායා විමුක්තො
අත්ථං පලෙති න උපෙති සඤ්ඤා.

---

1. උපසිව මාණව පුරුෂ ම ජ සං.

2. රත්තමහාහිපසං - සරා.

3. හතා - ම ජ සං.

4. අනානුයාසි යා - ක:

උපසිවමාණව පාවඡා

1073. (ආයුෂ්මත් උපසිව මෙසේ ඇසී:) ශාක්‍යමුනින්ද්‍රයන් වහන්ස, එකලා වූ මම (කිසි පුහුලකු හෝ දහමක් හෝ) ඇසුරු නො කෙළෙමි (කාමාදි) මහත් ඔසනරණය කරන්නට නො හැකි වෙමි. සමනැස් ඇති සර්වඥයන් වහන්ස, යම් කිසි දහමක් හෝ පුහුලකු ඇසුරු කෙළෙමි මම කෙළෙස්වතුරු තරණය කෙරෙමි නම් එ නිශ්ශ්‍රය වදරණසේක්වා.

1074. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළසේක: උපසිවය,) සිහි ඇතියෙහි ආකිඤ්ඤායනනසමාපත්තිය (අනිත්‍යාදි විසිත්) දක්මින් 'නක්ඛිඤ්ඤා'යි පැවැති එ සමවන ඇසුරු කොට මෙ වතුරොසය තරණය කර වසතුකාම ක්ලෙශකාමයන් හැරපියා, කථංකථා සංඛ්‍යාත විචිකිත්සා-යෙන් වෙන් වූයෙහි දවරැහි තෘප්තාක්ෂය සංඛ්‍යාත නිවන විභූත කොට දක්නෙහි.

1075. (උපසිව ආයුෂ්මත් මෙසේ ඇසී:) යමෙක් සියලු කාමයන්හි පහවූ රාග ඇත්තේ අන්‍ය වූ යට සමවත් හැරපියා ආකිඤ්ඤායනන-සමාපත්තිය ඇසුරු කෙළේ උත්තම සංඤ්චිමොක්ෂයෙහි ඇලුනේ නම්, හෝ එ ආකිඤ්ඤායනන බබ්ලොවිහි විශෝගයට නොයනසුලු වැ සිටිනේ ද?

1076. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළහ: උපසිවය,) යමෙක් හැම කාමයන්හි විතරාග වූයේ අන්‍ය වූ යට සමවත් හැරපියා ආකිඤ්ඤායනනසමාපත්තිය ඇසුරු කෙළේ එ උත්තමසංඤ්චිමොක්ෂයෙහි ඇලුනේ නම් හෙතෙම (එයින්) නො පිරිහෙමින් එ ආකිඤ්ඤායනන-බ්‍රහ්මලොකයෙහි (කප්පටදහසක්) සිටුනේ යි.

1077. (ආයුෂ්මත් උපසිව මෙසේ විචාරයි) සමනැස් ඇති සර්වඥයන් වහන්ස, ඉදින් හෙ එයින් නොපිරිහෙන සුලු වැ නොයෙක් හවුරුදු සියදහස් ගණන් එ ආකිඤ්ඤායනනයෙහි සිටිනේ නම්, හෙතෙම එහි මැ දුකින් මිදුනේ ශිනිහාවයට පැමිණියේ එහි මැ සිටිනේ ද? එ බඳු වූ වහුගේ විඤ්ඤාය එහි ම පිරිනිවේ ද?

1078. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළහ: උපසිවය,) වාතවෙගයෙන් බැහැර කරණ (නිවන) ලද ශිනිසිලෙක් යමෙක් අසායට යේ නම්, (අසෝ දිගට ගියේ යැයි) ව්‍යවහාරයට නො යේ නම්, එසෙයින් මැ (එහි උපන්) ශෛක්ෂමුනි තෙම නාම කයින් මිදුනේ අසායට යෙයි. ක්ෂත්‍රියාදි ව්‍යවහාරයට නො යෙයි.

1079 අත්ථංගතො සො උද වා සො නත්ති (ඉව්වායස්මා උපසිවො)
උදහු වෙ සසානියා අරොගො,
තං මෙ මුනි සාධු විශාකරොහි
තථා හි තෙ විදිතො එස ධම්මො

1080 අත්ථංගතස්ස න පමාණමත්ති (උපසිවාති හගවා)
යෙන නං වජ්ජං තං තස්ස නත්ති,
සබ්බෙසු ධම්මෙසු සමුපතෙසු
සමුහතා වාදපථාපි සබ්බෙති

උපසිවසුඤ්ඤා.¹

5 - 7

නන්දසුඤ්ඤා.²

1081. සන්ති ලොකෙ මුත්තයො (ඉව්වායස්මා නන්දො)
ජනා වදන්ති තසිදං කථංසු'
ඤාණුපපන්නං නො මුනිං වදන්ති
උදහු වෙ ජීවිතෙත්තූපපන්නං.

1082. න දිට්ඨියා න සුත්තියා න ඤාණෙන³ (නන්දති හගවා)
මුනිධ නන්ද කුසලා වදන්ති,
විසෙතිකත්වා අනිසා කිරාසා
වරන්ති යෙ තෙ මුත්තයොති බ්‍රූමි.

1083. යෙ කෙවිමෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සෙ (ඉව්වායස්මා නන්දො)
දිවෙධන සුතෙතාපි³ වදන්ති සුද්ධිං,
සිලබ්බතෙතාපි වදන්ති සුද්ධිං
අනෙකරූපෙන වදන්ති සුද්ධිං
කච්චිඤ්ඤා තෙ හගවා තත්ථ යථා වරන්තා
අතාරු ජාතිඤ්ඤා ජරඤ්ඤා මාරිස
පුට්ඨාමි තං හගවා බ්‍රූමි මෙනං.

1: උපසිව මාණව පුරිෂා ජට්ඨි - මජ්ඣ.

2: නන්දමාණවපුරිෂා - මජ්ඣ.

3: දිට්ඨියා න සුත්තියා න ඤාණෙන න සිලබ්බතෙතා - සි. ඉ.

1079. (ආයුෂ්මත් උපසිව මෙසේ ඇසීය:) මුනින්ද්‍රයන් වහන්ස, එ අරුපී ආයඹ පුද්ගල අක්‍රියව ගියේ නොහොත් අවිද්‍යාමාන වූයේ ද? නොහොත් හෙ එකානතයෙන් ශාඛක භාවයෙන් අරොග වූයේ (අවිපරිණාම ස්වභාවයෙන්) සිටිනේ ද? මුනින්ද්‍රයන් වහන්ස, එය මට මැනවින් ප්‍රකාශ කොට වදළ මැනව. යම් හෙයකින් මුඛ වහන්සේ විසින් තෙල දන්තාලද ද, එහෙයිනි.

1080. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළසේක: උපසිවය, අනුපාදපරිනිර්වාණයෙන් පිරිනිවියාහට (රූපාදි) ප්‍රමාණයක් නැත. රාගාදි යම් ප්‍රමාණයකින් ඔහට කියත් නම්, එ ප්‍රමාණය ඔහට නැත (ස්කන්ධාදි) සියලු ධර්මයන් නැසූ කල්හි හැම වාදපථයෝ ද නසනලද වෙතියි.

උපසිවමාණව පාවණ නිමි.

5 - 7

නතුමාණව පාවණ

1081. (ආයුෂ්මත් නතුමාණවක මෙසේ විචාරයි:) ලොවහි ක්ෂත්‍රියාදි ජනයෝ ආර්ථික නිගණ්ඨාදි මුනිහු ඇතැයි කියත්. එය කෙසේ ද? (සමාපත්ති, අභිඤ්ඤාන) ඤානයෙන් සමුපෙන වුවහු මුනි යයි කියත් ද? නොහොත් රුක්ෂපීචනයෙන් සමුපෙන වුවහු මුනි යයි කියත් ද?

1082. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළහ:) නතුයෙනි, මෙසස්නෙහි ස්කන්ධාදියෙහි හෝ) දක්ෂයෝ දෘෂ්ටියෙන්, ග්‍රාහියෙන් ඤානයෙන් මුනි යයි නො කියත්. යම් කෙනෙක් කෙලෙස් සෙන්හ නසා (රාගාදි) ව්‍යසන රහිත වැ නිරාශ වැ හැසිරෙත් නම්, ඔහු මුනිහු යයි මම කියමි.

1083. (ආයුෂ්මත් නතුමාණවක මෙසේ විචාරයි:) භාග්‍යවතුන් වහන්ස, යම් කිසි මහණ බමුණු කෙනෙක් දෘෂ්ටියෙනුද ග්‍රාහයෙනුද ශුද්ධිය (මුක්තිය) කියත් නම්, ශීලව්‍රතයෙනුද ශුද්ධිය කියත් නම්, අනෙකවිධ කොතුලමඬගලයෙනුද ශුද්ධිය කියත් නම්, නිද්‍යානන් වහන්ස කිම, (එ දෘෂ්ටිගතිකයෝ) එ දෘෂ්ටියෙහි ගුප්ත වැ වෙසෙන්නාහු ජාතියත් ජරාවත් තරණය කළාහු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ පුළුවන්මි. තෙල කරුණ වදළමැනවි.

1084. යෙ කෙවිමෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සෙ (නන්දනි හගවා)
දිට්ඨෙන සුඤ්ඤානාපි¹ වදන්ති සුද්ධිං.
සීලබ්බතොනාපි වදන්ති සුද්ධිං.
අනෙකරූපෙන වදන්ති සුද්ධිං,
කිංකරාපි තෙ තත්ථ යදා වදන්ති
නාකරි-සු ජාතිජරණති බ්‍රුමි
1085. යෙ කෙවිමෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සෙ (ඉව්වායසමා නන්ද)
දිට්ඨෙන සුඤ්ඤානාපි¹ වදන්ති සුද්ධිං.
සීලබ්බතොනාපි වදන්ති සුද්ධිං.
අනෙකරූපෙන වදන්ති සුද්ධිං.
1086. තෙවෙ² මුනි බ්‍රුහි අනොසනිණිණි
අථ කො වරහි දෙවමනුසසලොකෙ,
අතාරි ජාතිකුඤ්ඤ ජරකුඤ්ඤ මාරිස
පුට්ඨාමි තං හගවා බ්‍රුහි මෙතං.
1087. නාහං සබ්බෙ සමණබ්‍රාහ්මණා සෙ (නන්දනි හගවා)
ජාතිජරාය හිවුතාති බ්‍රුමි
යෙ සුධි දිට්ඨං ව සුතං මුතං වා
සීලබ්බතං වාපි පහාය සබ්බං.
අනෙකරූපමි පහාය සබ්බං,
තණ්හං පරිඤ්ඤාය අනාසවා සෙ
තෙ වෙ නරා ඔසතිණිණාති බ්‍රුමි.
1088. එතාහි නන්දමි වචො මහෙසිනො (ඉව්වායසමා නන්ද)
සුනිතතිතං ගොතම නුපධිතං.
යෙ සුධි දිට්ඨං ව සුතං මුතං වා
සීලබ්බතං වාපි පහාය සබ්බං,
අනෙක රූපමි පහාය සබ්බං.
තණ්හං පරිඤ්ඤාය අනාසවා සෙ
අහමි තෙ ඔසතිණිණාති බ්‍රුමිති.

නන්දසුඤ්ඤානං සත්තමං³.

1. දිට්ඨසුඤ්ඤානාපි-ම.ජ.සං.

2. ස වෙ - සිමු,

3. නන්දමාණව පුට්ඨා සත්තමි

1084. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළහ: නානුයෙති,) මෙ යම් කිසි මහණඛමුණු කෙනෙක් දෘෂ්ටියෙහි ග්‍රාහයෙහි ගුද්ධිය කියත් නම්, ශීලව්‍යයෙහි ගුද්ධිය කියත් නම්, අනෙකවිධ කොතුහලමඬාලයෙහි ගුද්ධිය කියත් නම්, වැලිත් ඔහු එ දෘෂ්ටියෙහි ගුප්ත වැ වෙසෙත් නම් (ඔහු) ජාතිය හා ජරාව හා තරණය නො කළහ'යි කියමි.

1085. ආයුෂ්මත් නානුමාණවන මෙසේ විචාරයි: භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මෙ යම් කිසි මහණඛමුණු කෙනෙක් දෘෂ්ටියෙහි ග්‍රාහයෙහි ගුද්ධිය කියත් ද ශීල ව්‍යයෙහි ගුද්ධිය කියත් ද අනෙකවිධ කොතුහල-මඬාලයෙහි ගුද්ධිය කියත් ද,

1086. මුනීන්ද්‍රයන් වහන්ස, ඉදිප් එ දෘෂ්ටිගතිකයන් ඔසතරණය නො කළවුනැ'යි වදාරණසේක් නම්, නිද්ධානන් වහන්ස, එසේවත් මැ දෙව්විනිස් ලොවහි කවර කෙනෙක් ජාතියත් ජරාවත් තරණය කළාහු ද? භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේ පුළුවස්මි. තෙල කරුණ වදාළ මැනැවි.

1087. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදාළසේක: නානුයෙති,) මම හැම මහණඛමුණෝ ජාතිජරා විසින් අවුරණලදහ'යි නො කියමි. මම ලොවහි යම් කෙනෙක් හැම දෘෂ්ටිගුද්ධිය ද ග්‍රාහගුද්ධිය ද මුතගුද්ධිය ද ශීලව්‍යගුද්ධිය ද හැරපියා හැම අනෙකවිධ කොතුහලමඬාලගුද්ධිය ද හැරපියා තෘෂ්ණාව පිරිසිදු දෑන අනාසුච වූහු ද එ පුද්ගලයෝ එකැතින් ඔසතරණය කළහ'යි කියමි.

1088. (ආයුෂ්මත් නානුමාණවන මෙසේ කියයි:) මහර්ෂී වූ මුඛ වහන්සේගේ තෙල භාෂිතය මම සතුවින් පිළිගනිමි. ගෞතමයන් වහන්ස, උපධි රහිත වූ භිවණ වොනොවට ප්‍රකටකරණලදය මෙ ලොවහි යම් කෙනෙක් හැම දෘෂ්ටිගුද්ධිය ද ග්‍රාහගුද්ධිය ද මුතගුද්ධිය ද ශීලව්‍යගුද්ධිය ද හැරපියා අනෙකවිධ වූ හැම කොතුහලමඬාලගුද්ධිය ද හැරපියා ත්‍රිවිධ පරිඤ්ඤයෙන් තෘෂ්ණාව පිරිසිදු දෑන අනාසුච වූහු නම් මම ද ඔහු ඔසතරණය කළහ'යි කියමි.

නානුමාණව පාවර්ණ නිමි.

හෙමකපුතතං¹

1089. යෙ මෙ පුබ්බෙ විශානංසු (ඉට්ඨායජා හෙමකො)
 හුරං ගොතම සාසනං,
 ඉච්චාසි ඉති භවිසන්ති
 සබ්බං තං ඉතිහීතිහං
 සබ්බං තං තකකච්චස්සනං
 නාහං තත්ථ අභිරමිං.
1090. කුඤ්ඤ මෙ ධම්ම චක්ඛාහි තඤ්ඤා භිශ්ශානනං මුනි,
 යං විදිකා සතො චරං තරෙ ලොකෙ විසතතිකං.
1091. ඉධ දිට්ඨ පුත මුත විඤ්ඤාපෙසු පියරූපෙසු හෙමක,
 ඡන්දරාග විනොදනං නිබ්බාණ පද මච්චුතං.
1092. එතදඤ්ඤාය යෙ සතා දිට්ඨධම්මාහිතිබ්බුතා,
 උපසන්නා ච තෙ සද්ධි නිශ්ඡණා ලොකෙ විසතතිකන්ති.

හෙමකපුතතං අට්ඨමං²

තොදෙය්‍ය පුතතං³

1093. යස්මිං කාමා න වසන්ති (ඉට්ඨායජා තොදෙය්‍යා)
 තණ්හා යස්ස න විජ්ජති,
 කථංකථා ච යො තිශ්ණණා විමොචො තස්ස කිදිසො.
1094. යස්මිං කාමා න වසන්ති (තොදෙය්‍යාති භගවා)
 තණ්හා යස්ස න විජ්ජති,
 කථංකථා ච යො තිශ්ණණා විමොචො තස්ස නාපරො.

1. හෙමකමාණව පුරිෂා-වජ්ජං.
 2. හෙමකමාණව පුරිෂා අට්ඨමි.-වජ්ජං.
 3. තොදෙය්‍යමාණව පුරිෂා

හෙමක මාණවක පාවිඡා

1089. (ආයුෂ්මත් හෙමක වාණවක මෙසේ විවාරයි.) භාග්‍යවතුන් වහන්ස, පෙර (බාදිරි බ්‍රාහ්මණ ආදී යම් කෙනෙක් ගෞතම ශාසනයෙන් පළමු “මෙසේ වී ල, මෙසේ වන්නේ ල”යි (යම් ධර්මයක්) මට දෙසූහු නම්, එ හැම දහම “මෙසේ මෙසේ” යයි උපන් කථා වෙයි. එ හැම (කාම විතර්කාදි) තර්ක වඩන සුලු වෙයි. මම එහි නො ඇලුනෙමි.

1090. මුනින්ද්‍රයන් වහන්ස, ස්මාතිමත් වූයෙමි යම් දහමක් දැන හැසිරෙන්නෙමි ලොවිහි වියත්තිකා නම් වූ තෘෂ්ණාව තරණය කෙරෙමි නම් මුඛ වහන්සේ තෘෂ්ණාව ව්‍යාසන එබඳු දහමක් මට වදළ මැනැවි.

1091. හෙමකය, මෙ ලොවිහි රූපායතන ශබ්දයතන ගතාධ රස ස්ප්‍රෂ්ටව්‍යායතන ධර්මායතන සංඛ්‍යාත වූ ප්‍රිය ස්වභාවයන්හි ඡන්ද්‍රාග-ප්‍රභාණය වූ ව්‍යුති රහිත වූ නිර්වාණ පදය වෙයි.

1092. ස්මාතිමත් වූ දක්නාලද අනිත්‍යාදි දහම ඇති යම් රහත් කෙනෙක් තෙල අමාමහනිවණ මගනැණින් දැන කෙලෙස් පිරිනිවීමෙන් නිවුනාහු සන්තූන් වුවාහු නම්, ඔහු හැම කල්හි ලොකයෙහි වියත්තිකා නම් වූ තෘෂ්ණාව තරණය කළාහු වෙති’යි.

හෙමක මාණවක පාවිඡා නිමි.

තොදෙය්‍ය මාණවක පාවිඡා

1093. (තොදෙය්‍ය මාණවක මෙසේ ඇසිය:) යම් පුහුලකු කෙරෙහි කාමයෝ නො ලගිත් ද යමකුට තෘෂ්ණාවත් විද්‍යාමාන නොවේ ද, යම් පුද්ගලයෙක් කථංකථිභාවයත් තරණය කෙළේ ද, ඔහුගේ විමොක්ෂය කෙබඳු වේ ද?යි.

1094. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළසේක: තොදෙය්‍යයෙනි,) යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි කාමයෝ නො ලග්නාහු ද, යමකුට තෘෂ්ණාත් නැත් ද, විචික්ත්සා සංඛ්‍යාත කථංකථිභාවයත් යමෙක් තරණය කෙළේ ද, ඔහුට අන්‍ය විමොක්ෂයෙක් නො වේ.

1095. නිරාසසො සො උද ආසසානො
පඤ්ඤාණවා සො උදපඤ්ඤකපපි,
මුනිං අහං සකක යථා විජ්ඣා
තං මෙ වියාවිකකි සමනතවකඛු.

1096. නිරාසසො සො න සො ආසසානො
පඤ්ඤාණවා සො න ච පඤ්ඤකපපි,
එවමපි තොදෙය්‍ය මුනිං විජාන
අකිඤ්ඤනං කාමහවෙ අසත්තන්ති.

තොදෙය්‍යසුත්තං නවමං.¹

5 - 10

කපප සුත්තං

1097. මජ්ඣෙකි සරසමිං තිට්ඨතං (ඉවචායසමා කපපො.)
ඔසෙ ජාතෙ මහබ්භයෙ,
ජරාමච්ඡපරෙතානං දීපං පබ්බාහි මාරිස;
කිඤ්ඤ මෙ දීපමසකාහි යථායිදං නාපරා සියා

1098. මජ්ඣෙකි සරසමිං තිට්ඨතං (කප්පාති භගවා)
ඔසෙ ජාතෙ මහබ්භයෙ,
ජරාමච්ඡපරෙතානං දීපං පබ්බාමි කප්පං තෙ.

1099. අකිඤ්ඤනං අනාදනං එතං දීපං අනාපරා,
තිබ්බානමිති තං බ්බාමි ජරාමච්ඡපරිකකියං.

1100. එතදඤ්ඤාය යෙ සතා දිට්ඨධම්මොභිතිබ්බුතා,
න තෙ මාරවසානුගා න තෙ මාරසස පඤ්ඤාති.

කපපසුත්තං දසමං.²

1. තොදෙය්‍ය මාණවපුච්ඡා නවමි - ම.ජ.ස.

2. කපපමාණව පුච්ඡා

1095. එ මුනි තෙම තෘෂ්ණා රහිත වූයේ ද නොහොත් තෘෂ්ණා සහිත වූයේ ද? හේ ප්‍රඥ ඇතියේ ද? නොහොත් සමාපත්ති ආදිඥානයෙන් තෘෂ්ණා දෘෂ්ටිකල්ප කරණයේ ද? ශාක්‍යයන් වහන්ස, යව පරිද්දෙකින් මම මුනිහු හඳුනාගන්නෙමි නම්, සමතැස් ඇති භාග්‍යවතුන් වහන්ස, එපරිද්දෙන් මට එකරුණ වදළ මැනැව්.

1096. එ මුනි තෙම තෘෂ්ණා රහිත ය, හේ ආශා සහිත නො වේ. හේ ප්‍රඥ ඇතියේ ය. (සමාපත්ති ආදි) ඥානයෙන් තොද තෘෂ්ණා- දෘෂ්ටිකල්ප කරන්නන් වෙයි. තොදෙය්‍යයෙනි, මෙසේ (තෝ) කාවයෙහි දු භවයෙහිදු නො ඇලුනු පළිබොධ නැතියහු මුනි යයි දනුව යි.

තොදෙය්‍ය මාණව පාවඡා නිමි.

5 - 10

කප්පමාණවක පාවඡා

1097. (ආයුෂ්මත් කප්පමාණවක මෙසේ විචාරයි:) නිදුකානන් වහන්ස, (පූර්ව-අපර කොටින් නො පැණෙන හෙයින්) මධ්‍ය වූ සංසාරයෙහි සිටුනා වූ ජරායෙන් හා මරණයෙන් හා මඛනාලද්දවුනට ජාත්‍යාදි මහද්භය ඇති (කාමාදි) ඔසය උපන් කල්හි ප්‍රතිෂ්ඨාව වදළ මැනැව්. යම් පරිද්දෙකින් යළි මෙ දුක නො වන්නේ ද, එපරිද්දෙන් මට ප්‍රතිෂ්ඨාව ද වදළ මැනැව්.

1098. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළසේක: කප්පමාණවයෙනි,) මධ්‍ය වූ සංසාරයෙහි සිටුනා වූ ජරායෙන් හා මරණයෙන් හා මඛනාලද්දවුනට (ජාත්‍යාදි) මහද්භය ඇති (කාමාදි) ඔසය උපන් කල්හි කප්පය, කොපට ප්‍රතිෂ්ඨාව දෙසමි.

1099. ප්‍රතිභාග වූ අපර ප්‍රතිෂ්ඨා රහිත වූ තෙල ප්‍රතිෂ්ඨාව රාශාදි කිඤ්චන රහිත ය. තෘෂ්ණාදන රහිත ය. ජරාමරණච්ඡායපගමය වූ එය නිර්වාණ යයි කියමි.

1100. ස්මාතිමත් වූ (අතිත්‍යාදි විසින්) දක්නාලද ධර්ම ඇති යම් රහත්හු තෙල නිර්වාණය දැන ක්ලෙශපරිනිර්වාණයෙන් පිරිනිව්‍යාහු වෙද්ද, ඔහු මාරවශයට ගියාහු නො වෙති. ඔහු මාරයාගේ මහ යන්නාහු (පරිවාරකයෝ) නො වෙති යි.

කප්පමාණවක පාවඡා නිමි.

ජතුකණණිසුතතං¹

1101. සුඤ්චාන'හං චිරං අකාමකාමීං (ඉවචායසමා ජතුකණණි)
 ඔසාතිගං පුට්ඨ මකාමමාගමං,
 සන්තිපදං බුද්ධි සහජනෙත්ත
 යථාතච්ඡං හගවා බුද්ධි මෙතං.
1102. හගවා හි කාමෙ අභිභුය්‍ය ඉරියති
 ආදිවෙචාව පඨවිං තෙජී තෙජසා,
 පරිත්තපක්ඛණ්ණං මෙ භූරිපක්ඛණ්ණං,
 ආවිකකි ධම්මං යමහං විජක්ඛණ්ණං
 ජාතිජරාය ඉධ විපපහානං.
1103. කාමෙසු චිත්තය ගෙධං (ජතුකණණිති හගවා)
 නෙකකම්මං දට්ඨ බෙමනො,
 උග්ගහිතං භිරතතං වා මා තෙ විජ්ජිතං කික්ඛනං.
1104. යං පුබ්බෙ තං විසොසෙහි පච්ඡා තෙ මාහු කික්ඛනං,
 මජ්ඣෙකෙ වෙ නො ගහෙසසසි උපසන්නො චරිසසසි.
1105. සබ්බසො නාම රූපණිං විතගෙධසස ප්‍රාභමණ්,
 ආසවාසස න විජ්ජනති යෙහි මච්ඡු වසං වජේති.

ජතුකණණිසුතතං. එකාදසමං².

හද්‍රාවුධසුතතං

1106. ඔකං ජහං තණ්හපිඨිදං අනෙජං (ඉවචායසමා හද්‍රාවුධො)
 නඤ්ඤිං ජහං ඔසතිණ්ණං විමුක්ඛං,
 කසං ජහං අභියාචෙ සුමෙධං
 සුඤ්චාන නාගසස අපනම්සසනති ඉතො.

1. කපපමාණවජුච්ඡා දසමි-මජ්ඣං.

2. ජතුකණණිමාණවජුච්ඡා-මජ්ඣං.

3. ජ කණණිමාණවජුච්ඡා එකාදසමි-මජ්ඣං.

ජතුකණ්ණිමාණවක පාවිඡා

1101. (ආයුජ්මත් ජතුකණ්ණිමාණවක මෙසේ ඇසිය:) වීරයන් වහන්ස, මම මුඛ වහන්සේ (කාමයන් නොපෙන හෙයින්) අකාමකාමී වූ චතුරොසතරණය කළ කෙනෙකු'යි අසා නිජ්‍යාම වූ භාග්‍යවතුන් පුළුල්වූයේ නට ආයෙමි. සහජාත සර්වඥතා ඥානවක්ත්‍රස ඇතියානෙනි, ශාන්තිය හා ශාන්තිපදය හා (නිවන) වදළ මැනැව්. භාග්‍යවතුන් වහන්ස, තෙල කරුණ තථා වූ පරිදි වදළ මැනැව්.

1102. යම් හෙයෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙදැති හිරු සිය-තෙදින් පොළොව සෙයින් කාමයන් මැඩ ලා වෙසෙනසේක් ද, එහෙයින් මහාප්‍රාඥයන් වහන්ස, ටෙ අත් බවිනි මැ ජාති-ජරාවන්ගේ ප්‍රභාණය වූ යම් දහමක් දැනගන්නෙමි නම්, එ දහම මඤ්ජුප්‍රාඥ වූ මට වදරණසේක්වා.

1103. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළසේක: ජතුකණ්ණියෙනි,) නොමැනුමයක්සේම වශයෙන් දැක වස්තුකාම ක්ලෙශකාමයෙහි තෘෂ්ණාව දුරලව, තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි විසින් ගන්නාලද්දෙක් හෝ හළයුත්තෙක් හෝ (රාගාදි) කිඤ්චනයෙක් හෝ තොපට නහමක් වේවා.

1104. අතිත සංස්කාර ඇරැඹ යම් ක්ලෙශජාතයෙක් වේ නම්, එය මාර්ගඥානාත්තියෙන් වියළව, අනාගත සංස්කාර ඇරැඹ ද තට කිඤ්චනයෙක් (පලිබොධයෙක්) නහමක් වේවා. ඉදින් ප්‍රත්‍යුත්පන්න සංස්කාරයන් තෘෂ්ණාදෘෂ්ටි විසින් නොගන්නෙහි නම් උපශාන්ත ව හැසිරෙන්නෙහි.

1105. බ්‍රාහ්මණය, නාමරූපයන් කෙරෙහි සර්වප්‍රකාරයෙන් පහ කළ තෘෂ්ණා ඇති එ රහත්හට යම් ආසුවයන් හෙතු කොට ගෙන මරවසට යේ නම් එ ආසුවයෝ විද්‍යමාන නොවෙති'යි.

ජතුකණ්ණි මාණව පාවිඡා නිමි.

හද්‍යවුධමාණවක පාවිඡා

1106. (ආයුජ්මත් හද්‍යවුධ මෙසේ විචාරයි:) පඤ්චකාමගුණාලය දුරැල්ල, ෂඩ්විධ තෘෂ්ණාකාය සිඳැල්ල, අටලෝදහවිනි නොයැලෙන, අනාගත රූපාදිප්‍රාර්ථනා සම්බන්ධ නැඟිය හැරවිණු, චතුරොසතරණය කළ, කෙලෙසුන් කෙරෙහි මිදුනු, තෘෂ්ණා-දෘෂ්ටිකල්පයන් දුරැල්ල ශොභනප්‍රඥ ඇති තථාගතයන් වෙසෙසින් අයදිමි. නාගයන් වහන්සේගේ ධර්මය අසා මෙ පහණසෑයෙන් බොහෝ ජනයෝ නික්ම යෙති.

1107. නානා ජනා ජනපදෙහි යඛනා
තච චිර වාක්‍යාං අභිකඝ්ඛි මානා,
තෙසං තුවං සාධු වියාකරොහි
තථා හි තෙ විදිතො එස ධම්මො.
1108. ආදනතණ්හං චිතයෙථ සබ්බං (භද්‍රාවුධාති භගවා)
උද්ධං අධො තිරියඤ්ඤාපි මජ්ඣෙ,
යං යං හි ලොකස්මිං උපාදියනති
තෙනෙව මාරො අනෙති ජනතුං.
1109. තස්මා පජානං න උපාදියෙථ
භික්ඛු සතො කිඤ්ඤානං සබ්බලොකෙ,
ආදනසත්තෙ ඉති පෙක්ඛමානො
පජං ඉමං මඤ්චධෙයො විසක්ඛන්ති.

භද්‍රාවුධසුත්තං දවාදසමං¹.

5 - 13

උදයසුත්තං

1110. ක්කාසිං වීරජමාසිනං (ඉච්චා යස්මා උදයො)
කතකිච්ඡං අනාසවං,
පාරගුං සබ්බධම්මානං අත්ථි පඤ්ඤාන ආගමං,
අඤ්ඤා විමොක්ඛං පමුඤ්චි අවිජජාය පහෙදනං.
1111. පහානං කාමච්ඡ්ඤානං (උදයාති භගවා)
දෙමනස්සාන වුභයං,
චිතස්ස ච පනුදනං කුක්කුචවානං නිවාරණං.
1112. උපෙඛා සති සංසුද්ධං ධම්මකකපුරෙජවං,
අඤ්ඤා විමොක්ඛං පමුඤ්චි අවිජජාය පහෙදනං.
1113. කිංසු සංයොජ්ජනා ලොකො (ඉච්චායස්මා උදයො)
කිංසු තස්ස විවාරණං,
කිස්සස්ස විප්පහානෙන නිබ්බානමිති වුච්ඡති.

1. භද්‍රාවුධමාණවසුත්තං-මජ්ඣ.

2. භද්‍රාවුධමාණවසුත්තං දවාදසි

3. උදය මාණවසුත්තං-මජ්ඣ.

1107. වීරයන් වහන්ස, මුඛ වහන්සේගේ වදන් කැමැති වූ නොයෙක් ජනයෝ අඬගාදි ජනපදයෙන් රැස්වූහු ය. උනට මුඛ වහන්සේ දහම් දෙසුව මැනැවැ'යි යදිමි. යම් හෙයෙකින් මුඛ වහන්සේ විසින් තෙල ලොකොත්තරධර්මය දන්නාලද ද, එහෙයිනි.

1108. (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළහ: හද්‍රාවුධයෙනි,) අතිතානාගතවර්තමානයෙහි වූ හැම ආද්‍යා තෘෂ්ණාව දුරු කරව. යම් හෙයෙකින් ලොකයෙහි (අතීතරූපාදි) යම් යම් වස්තුවක් දැඩි කොට ගණිත් ද, එහෙයිත් මැ සිකන්ධමාර තෙම සත්ත්‍වයා නුහුබදෙන් ය.

1109. එහෙයිත් ස්මාතිමත් වූ (සර්වසංස්කාරයන් අතිත්‍යාදිවශයෙන්) දන්නා වූ මහණ තෙම මෙ ප්‍රජාව මාත්‍යුධෙයයෙහි ඇලිනැ'යි දක්මින් (රූපාදි) ආද්‍යනයෙහි ඇලුනු සියලු ලොවැ (රූපාදි) කිසිවක් නොගන්නේ යි.

හද්‍රාවුධමාණවක පාවිඡා නිමි.

5 - 13

උදයමාණවක පාවිඡා

1110 (උදය මානවක මෙසේ ඇසීය) ධ්‍යාන කරනසුලු විගත. රජස් ඇති වැ වැඩහුන් සිවුමගින් කළ (සොළොස්) කිය ඇති අනාසුව වූ සර්වධර්මයන්ගේ පරතෙර පත් වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ප්‍රශ්නාර්ථී වැ ආයෙමි, අවිද්‍යාව බිඳුනා වූ අඤ්ඤා විමොක්ඛ සංධ්‍යාන නිර්වාණය වදළ මැනැවි.

1111 (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළ සේක: උදයමාණව යෙනි,) කාමච්ඡන්ද්‍යයන්ගේ ද දෙමිනසුන්ගේ ද යන දෙදෙනාගේ ප්‍රභාණය ද ටීන මිද්ධියාගේ දුරැලීම ද කෞකාත්‍යයාගේ වැළැහීම ද ඇති—

1112 වතුකීධ්‍යානොපෙක්ෂා ස්මාති යන දෙකින් සංගුද්ධිය ඇති ධර්මතර්ක සංධ්‍යාන සමයක් සංකල්පය පෙරටුකොට ඇති අර්හත්ඵල විමොක්ෂය අවිද්‍යාවගේ බිඳුමැයි කියමි.

1113 (ආයුෂ්මත් උදයමාණවක මෙසේ අසයි:) ලොක සත්ත්‍වයා කුමක් සංයෝජන (බන්ධන) කොට ඇත්තේද? එ සත්ත්‍වයාගේ විචාරණය (හැසිරීමට කරුණ) කිම? කවර දහමක් හුගේ විශේෂ ප්‍රභාණයෙන් නිවනැ'යි කියනු ලැබේද?

1114. නන්දි සංයොජනො ලොකො (උදයාති භගවා)
විතකකස්ස විවාරණා,
තණ්හාය විපභානෙන නිබ්බානමිති වුච්චති.
1115. කථං සතස්ස චරතො (ඉච්චායසමා උදයං)
විඤ්ඤාණං උපරුජ්ඣති,
භගවතං පුට්ඨමාගමම තං සුඤ්ඤාම වචො තව:
1116. අජ්ඣන්තඤ්ඤා ඛිඤ්ඤා ව වෙදනං නාහිනන්දිතො,
එවං සතස්ස චරතො විඤ්ඤාණං උපරුජ්ඣති.

උදයසුඤ්ඤානං තෙරසමං¹.

5 - 14

පොසාලසුඤ්ඤානං²

1117. යො අතිතං ආදියති (ඉච්චායසමා පොසාලො)
අනෙජො ජිනනසංසයො,
පාරගුං සබ්බධම්මානං අත්ථපඤ්ඤාන ආගමං.
1118. විභුතරූපසඤ්ඤාස්ස සබ්බකායපභාගිනො
අජ්ඣන්තඤ්ඤා ඛිඤ්ඤා ව නත්ති කිඤ්චිති පස්සතො,
ඤ්ඤාණං සකකානු පුච්ඡාමි කථං නෙය්‍යො තථා විධො.
1119. විඤ්ඤාණවිසිතියො සබ්බා (පොසාලාති භගවා)
අභිජානං තථාගතො
තිට්ඨන්තමෙනං ජානාති විමුක්තං තපරායණං.
1120. ආකිඤ්ඤාඤ්ඤා සමභවං ඤාතො නන්දි සංයොජනං ඉති,
එවමෙනං අභිඤ්ඤාය තතො තත්ථ විපස්සති:
එතං ඤ්ඤාණං තථං තස්ස බ්‍රාහ්මණස්ස වුසිමතොති.

පොසාලසුඤ්ඤානං වුද්දසමං³.

1. උදයමාණව පුච්ඡා තෙරසි-මජ්ඣ.

2. පොසාලමාණව පුච්ඡා

3. පොසාලමාණව පුච්ඡා වුද්දසි.

1114 ලොකසත්ත්‍වයා තෘෂ්ණාව සංයොජන කොට ඇතියේ ය. විතර්කය ඔහුට විචාරණය වේ. එ තෘෂ්ණාවගේ විප්‍රභාණයෙන් නිව්‍රාණ යැයි කියනු ලැබේ,

1115 (ආයුෂ්මත් උදයමාණව මෙසේ ඇසීය:) ස්මාති සම්පන්න ව වාසය කරන්නහුගේ විඤනය කි සෙයින් තිරුද්ධ වේ ද? භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පුළුල්ව පැමිණියම්හ. මුඛ වහන්සේගේ එ බස් අසමිහ.

1116 අධ්‍යාත්මාලම්බනයෙහි ද බාහිරාලම්බනයෙහි ද උපදනා වේදනාව නො පනන, ස්මාතිමත් වූ හැසිරෙණුවහුගේ විඤනය මෙසේ නිරුද්ධවේ යයි.

උදයමාණව පාවඡා නිමි.

5 - 14

පොසාලමාණවක පාවඡා

1117 (ආයුෂ්මත් පොසාල මාණවක මෙසේ විචාරයි:) එජා සංඛ්‍යාත තෘෂ්ණා රහිත වූ සිද්ධතා ලද සැක ඇති, යම් සර්වඥ කෙනෙක් ස්වකීයවූ ද පරකීය වූ ද අතීතය (පූර්වනිවානුස්මාති ඥාණයෙන්) ප්‍රකාශ කෙරෙත් ද, සියලු ධර්මයන්ගේ පාරිමතිරප්‍රාප්ත වූ එ සර්වඥයන් කරා ප්‍රශ්නයෙන් අර්ථව පැමිණියෙම් වෙමි,

1118 ශාක්‍යමුනින්ද්‍රයන් වහන්ස, මොනොවට ඉක්මවන ලද රූපසංඤ ඇති, තදංග-විෂ්කම්භණ වශයෙන් හැම රූපකාය ප්‍රභාණය කරනසුලු අධ්‍යාත්මයෙහින්, බාහිරයෙහින් කිසිවක් නැතැයි දක්නාහු (ආකිඤ්ඤාඤායතනලාභීහු) ගේ ඥානය පුලුල්වේ. එ බඳු වූ පුද්ගල තෙම කිසෙයින් මත්තෙහි ඥානයට පැමිණවිය යුත්තේ ද?

1119 (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළ සේක: පොසාලයෙනි), තථාගතයෝ හැම විඤනසමීතින් වෙසෙසින් දන්තාහු ආකිඤ්ඤාඤායතනයෙහි අධිමුක්ත වූ එය මැ පරායණ කොට ඇති මෙ පුහුලා දන්තාහ.

1120 ආකිඤ්ඤාඤායතනයෙහි උපදවන අරූපරාග සංඛ්‍යාතනන්දිය සංයොජනයෙකැයි මෙසේ විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන ඉක්බිති එහි අනිත්‍යාදි විසින් විදර්ශනා (භාවනා) කරන්නෝය. වෑස නිම වූ මාර්ග බ්‍රහ්මචාර්යවාසය ඇති බාහිතපාපී වූ එ රහත්හුගේ තෙල අර්හඤ ඥානය අවිපරිත වේ යයි.

පොසාලමාණව පාවඡා නිමි.

මොසරාජ සූතකං

1121. අධානං සකක අපුජ්ජිසං (ඉච්චා යසමා මොසරාජා)¹
න මෙ ව්‍යාකාසි චකක්ඛමා,
යාව තනියඤ්ඤ දෙව්සි ව්‍යාකරොතිති මෙ සූතං.
1122. අයං ලොකො පරො ලොකො මුහුමලොකො සදෙවකො,
දිට්ඨිං තෙ නාභිජානාති ගොතමස්ස යසසීනො.
1123. එතං අභිකකන්නදස්සාවිං අත්ථි පඤ්ඤාන ආගමං,
කථං ලොකං අවෙකකින්නං මච්චුරාජා න පසසති.
1124. සුඤ්ඤකො ලොකං අවෙකකිස්සු මොසරාජ සද්ද සකො,
අනානුදිට්ඨිං උභවච එවං මච්චුතරො සියා;
එවං ලොකං අවෙකකි'න්නං මච්චුරාජා න පසසතිති.

මොසරාජසූතකං පණ්ණරසමං².

පිඩගිය සූතකං

1125. පීණ්ණො හමසමි අබලො චිතවණ්ණො (ඉච්චා යසමා පිඩගියො)³
නෙකතා න සුඤ්ඤා සවනං න එඤ්ඤා,
මාහං නසසං මොමුහො අනතරාව
ආවිකකි ධම්මං යමහං විජඤ්ඤං
ජාතිජරාය ඉධ විපසනානං.
1126. දිස්වාන රූපෙසු විහඤ්ඤමානො (පිඩගියාති-හගවා)
රූපපනති රූපෙසු ජනා පමකතා,
කසමා තුවං පිඩගිය අපමකතො
ජහස්සු රූපං අපුනඛගවාය.

1. මොසරාජ මාණව පුත්‍රා

2. මොසරාජ මාණව පුත්‍රා-පණ්ණරසි-ම. ජ. ස.

3. පිඩගියමාණව පුත්‍රා.

5 - 15

මොසරාජ පාවිජා

1121 (ආයුෂ්මත් මොසරාජ මෙසේ ඇසිය:) මම දෙවටක් ශාකා මුනිහු විවාළෙමි, පසැස් ඇති මුනිහු මට නො දෙසූහ. දෙවර්ෂීහු තෙවනුවට දක්වා විවාරණ ලද්දහු ප්‍රකාශ කරන්නාහ' 'යි මා විසින් අසන ලද.

1122 මෙ මිනිස්ලෝ වැසි තෙමේ ද, අන්ලෝ වැසි තෙමේ ද දෙවියන් සහිත බඹලො වැසි තෙමේ ද යශස්වී වූ ගෞතම ගොත්‍ර ඇති මුඛ වහන්සේගේ දෘෂ්ටිය නොදනන්නේ ය,

1123 මෙසේ පරමදර්ශී වූ සච්ඡයන් වහන්සේ කරා පැන පුළු- වුස්නෙන් අර්ථ ව ආයෙමි. ලොව කිසෙයින් බලන්නහු මාත්‍යුරාජ තෙමේ නො දක්නේ ද?

1124 මොසරාජය හැමකල්හි ස්මානිමත් වැ සත්කාය දෘෂ්ටිය දුරු කොට ලොකය ශුන්‍ය හෙයින් බලව, මෙ සෙයින් මාත්‍යුහු ඉක්ම- වන්නෙහි ඔෙසෙයින් ලොව දක්නහු මාත්‍යුරාජ තෙම නොදක්නේ යයි,

මොසරාජ මාණව පාවිජා නිමි.

5 - 16

පිඬගියමාණව පාවිජා

1125 (ආයුෂ්මත් පිඬගිය මෙසේ විවාරයි) මම ජිණියෙමි, දුර්වලයෙමි, විවණියෙමි, (මාගේ) නේත්‍රයෝ ශුද්ධ නො වෙති, ශ්‍රවණය ද පහසු නැත, මම (මුඛ වහන්සේගේ දහම් පසක් නොකොට) අතුරෙහි මැ මුළා වූ යෙමි නහමක් මියෙමිවා. මේ පහණසැවෙහෙරෙහි මැ ජාති ජරාවන්ගේ ප්‍රභාණය වූ යමි දහමක් අසා මම දැනගන්නෙමි නම්, එ දහම වදළ මැනැව.

1126 (බුදුහු මෙසේ වදළහ: පිඬගියෙනි,) රූප කිමිතින් නැසෙන වුන් දැක (කුශලධර්මයන්හි) ප්‍රමත්ත වූ ජනයෝ රූපයන් නිමිති කොට පෙළෙති. පිඬගිය, තෙපි (කුශලධර්මයෙහි) අප්‍රමත්තව පුනර්භවය නොවනු පිණිස රූපය දුරු කරව.

1127. දිසා චතස්සො විදිසා චතස්සො
උද්ධං අධො දසදිසා ඉමායො
න තුස්සං අදිට්ඨං අසුතං' මුතං වා,
අපො අවිඤ්ඤාණං කිඤ්ඤි න මත්ථි ලොකෙ
ආවිකඛි ධම්මං යමහං විජ්ඣෙය්‍යං
ජාති ජරාය ඉධ විප්පහානං.

1128. තණ්හාධිපනෙන මනුජේ පෙකඛමානො (පිටිගියාති හගවා)
සත්තා පජා තෙ ජරසා පරෙතෙ,
තස්මා තුවං පිටිගිය අප්පමනො
ජහස්සු තණ්හං අපුනාභවායාති.

පිටිගියසුඤ්ඤානං සොළසමං².

ඉද්ධවොච හගවා මගධෙසු විහරන්තො පාසාණකෙ චෙතියෙ
පරිවාරිකසොළසානං බ්‍රාහ්මණානං අර්ක්ඛිට්ඨො පුට්ඨො පුට්ඨො පඤ්ඤා
ව්‍යාකාසි. එකමෙකස්ස චෙපි පඤ්ඤාස්ස අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය
ධම්මානුධම්මං පටිපජේජ්ජාය ගච්ඡෙය්‍යොච ජරා මරණස්සපාරං පාරාධන-
මනියා ඉමෙ ධම්මාති. තස්මා ඉමස්ස ධම්මපරියායස්ස පාරායනනෙතව²
අධි වචනං:

1129. අජිනො කිස්ස මෙතෙතෙය්‍යො පුණ්ණකො අථ මෙතතො,
ධොතකො උපසිට්ඨො ච නන්දො ච අථ හෙමකො.

1130. තොදෙය්‍යකප්පා දුභයො ජතුකණ්ණි ච පණ්ඩිතො,
හද්‍රාචුට්ඨො උදයො ච පොසාලො වාපි බ්‍රාහ්මණො,
මොහරාජා ච මෙධාවි පිටිගියොච මහාඉසී.

1131. එතෙ බුද්ධං උපාගච්ඡං සමපන්න වරණං ඉසී-
පුච්ඡන්තා හිපුණෙ පඤ්ඤා බුද්ධසෙට්ඨං උපාගමුං.

1. පිටිගියමාණව පුට්ඨා සො පි.

2. පාරායනනෙතව-ම. ජ. සං

1127 සතර දිග ය, සතර අනු දිග ය උඩ ය යට ය යන මේ දස දික් කෙනෙක් වෙත් ද, ලොවිහි මේ හැම තන් හි මුඛ වහන්සේ විසින් නොදක්නා ලද, නො අසන ලද ආසුරාණ, ස්වාදන, ස්පර්ශන නොකරන ලද යළි නො දක්නා ලද කිසිවක් නැති මේ පහණසැ වෙහෙරෙහි දී මැ ඡාති ජරාවන්ගේ ප්‍රභාණය වූ යම් (හිව්වාණ) දහමක් මම් දැනගන්නෙමි නම්, එ දහම වදළ මැනවි.

1128 (භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසේ වදළහ: පිඬුගියෙනි, යම් හෙයකින් තෙපි) තෘෂ්ණායෙහි ගැලී සිටි සත්ත්වයන් හටගත් සිත් තැවුලි ඇතියන් ජරායෙන් මඬනා ලද්දවුන් සෙ දක්නවු ද එ හෙයින් පිඬුගියෙනි, තෙපි අප්‍රමන්ත වැ පුනර්භවය නො වනු පිණිස තෘෂ්ණාව දුරු කරවයි.

පිඬුගියමාණව පාවිඡ්ඡා නිමි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධ දනවුයෙහි පාසාණක වෙතිය නම් වෙහෙරෙහි වැඩ වසනසේක්, මෙය දෙසු සේක්. බාවරිහුගේ අතැවැසි සොළොස් බමුණන් විසින් අයදනා ලද්දහු පුළුවන්පුළුවන් පැන විසඳු සේක්. ඉදින් යමෙක් එකෙකි පැනයෙකැ පෙළ දෑන අරුත් දෑන ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තියෙහි පිළිපදනේ නම් හේ ජරාමරණයන්ගේ පරතෙරට යන්නේ මැ ය, යම් හෙයෙකින් මේ ධර්මයෝ (නිර්වාණ) පාර ගමනාර්ථ වෙත් ද එ හෙයින් මේ ධර්ම පයඝායට 'පාරායන' යනු මැ නම් වී ය.

1129 අජිතය, තිස්සමෙත්තො ය, පුණ්ණක ය, යළි මෙත්තගු ය, ධොතක ය උපසිව ය, නඤ ය, යළි හෙමක ය,

1130 නොදෙයා කප්ප යන දෙදෙනා ය, පණ්ඩිත වූ ජතුකණ්ණික ය හද්‍රාවුධ ය, උදය, පොසාල බ්‍රාහ්මණ ය, පණ්ඩිත වූ මොසරාජ ය, මහාර්ෂි වූ පිඬුගිය ද යන.

1131 මොහු සමාද්ධ වූ පසළොස් වරණධර්ම ඇති මහර්ෂි වූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා පැමිණියහ. සියුම් පැන පුළුවස්නාහු බුද්ධ-ශ්‍රේෂ්ඨයන් කරා පැමිණියහ.

1132. තෙසං චූඤ්ඤා ව්‍යාකාසි පඤ්ඤා පුට්ඨො යථාතථං,
පඤ්ඤානං වේය්‍යාකරණෙන තොසෙසි බ්‍රාහ්මණෙ මුනී,
1133. තෙ තොසිතා චක්ඛුමිතා චූඤ්ඤාදිවච්චක්ඛුනා,
බ්‍රහ්මවරියමවරිංසු වරපඤ්ඤාසං සන්තීකෙ.
1134. එකමෙකස්ස පඤ්ඤාස්ස යථා චූඤ්ඤා දෙසිතං,
තථා යො පටිපජ්ජෙය්‍ය ගච්ඡේ පාරං අපාරතො.
1135. අපාරා පරං ගච්ඡෙය්‍ය භාවෙතො මඤ්ඤානමං,
මඤ්ඤා සො පාරං ගමනාය තස්මා පරායතං ඉති.

පාරායනානුගීතිගාථා

1136. පරායනමනුගාමිස්සං (ඉව්වා යස්මා පිඩ්ඞියො)
යථාදුක්ඛී තථා අක්ඛාසී,
විමලො භූරිමෙධසො,
නික්කාමො නිබ්බනො¹ නාගො
කිස්ස හෙතු මුසා හණෙ.
1137. පභීන මල මොහස්ස මානමක්ඛප්පහාසිනො,
හන්දහං කිත්තයිස්සාමී ගිරං වණ්ණපසංහිතං.
1138. තමොනුදෙ චූඤ්ඤා සමන්තචක්ඛු
ලොකනතුගු සබ්බභවාතිවතො,
අනාසවො සබ්බදුක්ඛප්පහිනො
සච්චභයො බ්‍රහ්ම උපාසිතො මෙ.
1139. දඤ්ඤා යථා කුබ්බනකං පභාය
බහුපථලං කානනං ආවසෙය්‍ය,
එවංපහං අප්පදස්ස පභාය
මහොදධිං හංසරිවජ්ඣපතො²
1140. යෙ මෙ පුට්ඨෙ ව්‍යාකංසු
හුරං ගොතමසාසනා,
ඉව්වාසි ඉති හවිස්සති,
සබ්බතං ඉතිහිතිහං
සබ්බතං තක්කච්චස්සිතං.

1. නිබ්බනො-මු.

2. හංසොරිවජ්ඣපතො-ම. ජ. ස.

1132 පැන පුඵවුස්නා ලද බුදුහු ඔවුනට ඇතිසැටිය ප්‍රකාශ කළහ. සච්ඡෙ මුනිහු පැන විසඳීමෙන් බමුණන් තුටු කළහ.

1133 පසාය ඇති ආදිත්‍ය බන්ධු වූ බුදුරජානන් වහන්සේ විසින් තුටු-කරන ලද්දහු ඔහු උත්තම ප්‍රාඥ වූ සච්ඡෙයන් වහන්සේ වෙත මගබල-සරවස් වුසූහ.

1134 එකෙකි, පැනයට යම්සේ බුදුරජුන් විසින් වදළ විසැලුම් වේ ද, එසේ යමෙක් පිළිපදනේ නම් හේ අපාර සංඛ්‍යාත සංසාරයෙන් පාරසංඛ්‍යාත නිව්‍රාණයට යන්නේ ය.

1135 උතුම් වූ ආයඤ්චාර්ගය වඩනුයේ අපාර සංඛ්‍යාත සසරින් පරතෙරට යන්නේ ය. පාරගම්‍යයට හේ මාර්ග වෙයි. එ හෙයින් 'පාරායන' නම් වෙයි.

පාරායනානුගීතිගාථා

1136. (ආයුෂ්මත් පිඬිය බාවරිහට මෙසේ පැවැසි):

බුදුරජුන් විසින් ගැසූ පරිද්දෙන් පාරායනය අනුගායනා කරන්නෙමි. බුදුරජානන් වහන්සේ යම් පරිද්දෙකින් (සත්‍යාභිසංකොධයෙන්) දුටුසේක් නම්, එ පරිද්දෙන් වදළසේක. නිර්මල වූ විපුලප්‍රඥ ඇති ප්‍රභීණ කළ කාම ඇති කෙලෙස්වල් හෝ තෘෂ්ණා විරහිත ලොකනාථයන් වහන්සේ කුමක් හෙයින් මුසවා බණනසේක් ද?

1137. ප්‍රභීණ වූ රාගාදිමල හා මොහ හා ඇති, මානය හා මකුබව හා දුර්ල බුදුරජුන්ගේ ශුභෝපසංහිත චචනය මම එකත්තෙන් කීර්තනය කරන්නෙමි.

1138. බ්‍රාහ්මණය, අවිදුඅඳුර දුර්ල, සමතැස් ඇති ලොකාන්තයට ගිය, හැම හවයන් ඉක්ම වූ, ආපුච රහිත වූ, සියලු දුක් ප්‍රභීණ කළ, සත්‍යනාම ඇති බුදුහු මා විසින් උපාශ්‍රිතයහ.

1139. පක්ඛියෙක් කුඩා වනය හැර පියා බොහෝ පලතුරු ඇති වනයකට පැමිණ වසන්නා සේ, මම ද (බාවරි ආදි) මඳ නුවණැතියන් හැරපියා (අනවතප්පාදි) මහවිලකට හංසයකු සෙයින් පැමිණියෙමි.

1140. පෙර (බාවරිආදි) යම් කෙනෙක් ගෞතමබුද්ධගායනයෙන් පළමු 'මෙසේ වී ල, මෙසේ වන්නේ ල' යි (යම් දහමක්) මට ප්‍රකාශ කළාහු ද, එ හැම 'මෙසේ, මෙසේ යැ'යි උපන් කථායෙක, එ හැම (කාමවිතර්කාදි) තර්ක වධනා සුදු ය.

1141. එකො තමනුදුසිනො ජුතිමා සො පභංකරො,
ගොතමො හුරිපඤ්ඤාණො ගොතමො හුරිමෙධසො.
1142. යො මෙ ධම්මදෙසෙසි සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
තණ්හකඛයමනිතිකං යස්ස නත්ථි උපමා කථවි.
1143. කීනනු තමනා විප්පවසෙසි මුහුත්තමපි පිඬගිය,
ගොතමා හුරිපඤ්ඤාණො ගොතමා හුරිමෙධසා.
1144. යො තෙ ධම්මදෙසෙසි සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
තණ්හකඛයමනිතිකං යස්ස නත්ථි උපමා කථවි.
1145. නාහං තමනා* විප්පවසාමි මුහුත්තමපි බ්‍රාහ්මණ,
ගොතමා හුරිපඤ්ඤාණො ගොතමා හුරිමෙධසා.
1146. යො මෙ ධම්මදෙසෙසි සන්දිට්ඨිකමකාලිකං,
තණ්හකඛයමනිතිකං යස්ස නත්ථි උපමා කථවි.
1147. පසසාමි නං මනසා චකක්ඛනා ච
රත්තිං දිවං බ්‍රාහ්මණ අප්පමනෙතා.
නමස්සමානො විවසෙමි¹ රත්තිං
තෙනෙව මඤ්ඤාමි අවිප්පවාසං.
1148. සද්ධා ච පිති ච මනො සති ච
නාපෙනති මෙ ගොතමසාසනමනා,
යං යං දිසං චජති හුරිපඤ්ඤා
ස තෙන තෙනෙව නතො හමසමි.
1149. ජිණ්ණස්ස මෙ දුබ්බලොමකස්ස
තෙනෙව කායො න පලෙති තත්ථ,
සඬකප්පසන්නාය² වජාමි තිච්චං
මනො හි මෙ බ්‍රාහ්මණ තෙන සුකෙතො
1150. පඬෙක සයානො පරිච්ඡාමානො දිපා දිපං උපපලවි,
අථද්දසාසිං සමබ්බුද්ධං ඕසති ඤ්ණමනාසවං.

*තණ්හා-මු 1 නමස්සමානො විවි.

2. සන්නාය-මජ්ඣ.

1141-1142. යම් සම්බුදු කෙනෙක් මට සාන්ද්‍රාභිකඵල ඇති කල් නො යා දී දෙන පල ඇති, තෘෂණාක්ෂය වූ කෙලෙස් උවදුරු නැති, දහම් දෙසුසේක් ද, යම් බුදුකෙනෙකුන්ට කිසි තැනෙක්හි දු උපමායෙක් නැත් ද, භූරිප්‍රාඥ වූ එ ගෞතමයන් වහන්සේ අසභාය වැ අවිදු අඳුර දුරලා වැඩහුන් සේක. ජාතිමත්භ. ප්‍රභඛකරයභ. ගෞතමසර්වඥයන් වහන්සේ ඥානධර්ම ඇතිසේක.

1143-1144. පිඞ්ගියබ්‍රාහ්මණයෙනි, තට යම් සම්බුදු කෙනෙක් සාන්ද්‍රාභික වූ අකාලික වූ තෘෂණාක්ෂය වූ, කෙලෙස් උවදුරු නැති ධර්මය දෙසුසේක් නම්, යම් බුදුකෙනෙකුන්ට කිසි තැනෙක්හි දු උපමායෙක් නැත් නම්, විපුල ප්‍රඥධර්ම ඇති එ ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙන් එ මහාප්‍රාඥගෞතමයන් කෙරෙන් කීම, මොහොතකුදු විශේෂ වෙසෙවු-ද'යි (බාවරී කී යැ.)

1145-1146. බමුණානෙනි, යම් සම්බුදු කෙනෙක් මට සාන්ද්‍රාභික වූ අකාලික වූ තෘෂණාක්ෂය වූ කෙලෙස් උවදුරු නැති දහම් දෙසුහු ද, යම් කෙනෙකුන්ට කිසි තැනෙක්හි දු උපමා නැද්ද, එ ඥානධර්ම ඇති ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙන් එ විපුලප්‍රඥ ඇති ගෞතමයන් වහන්සේ කෙරෙන් මම් මොහොතකුදු වෙන් වැ නො වසමි.

1147. බ්‍රාහ්මණයෙනි, අප්‍රමත වූ (මම්) දවරැහි මනසින් හා ඇසින් හා එ ගෞතමබුදුන් දක්මි. නමස්කාර කරමින් මැ රැය ඉක්වමි. එහෙයින් මැ අවිප්‍රවාසය හහිමි.

1148. මාගේ ශ්‍රද්ධාව හා ප්‍රීතිය හා මනස හා සමාතිය හා ගෞතම ශාසනයෙන් පහ වැ නොයෙයි. මහාප්‍රාඥයන් වහන්සේ යම් මැ දෙසකට වඩනාසේක් නම්, එ මම් එ දික්හි මැ නතුයෙමි වෙමි.

1149. ජිණී වූ (එහෙයින් මැ) අල්පවියර් ඇති මාගේ මෙ කය, එ හෙයින් මැ එහි නො යෙයි. සංකල්පගමනින් එක්වන් යෙමි. බ්‍රාහ්මණය, එහෙයින් මැ මාගේ සිත එබුදුන් ඇති තන්හි මැ යෙදුනේ වෙයි.

1150. කාමපඛකයෙහි හෝනෙම් භාත්පසින් සැලෙනුයෙමි ශාඤ්‍යා සඞ්ඛ්‍යාත ද්විපයෙන් ද්විපයට පාවැ ගියෙමි. එක්බිති, (පහණසැවෙහෙ-රෙහි දි) වතුරොසතරණය කළ අාසුව රහිත වූ සම්බුදුන් දිවිමි.

1151. යථා අහු වකකලි මුත්තසදො
හද්‍රාවුධො ආළවි ගොතමො ව,
එවමෙව තිබ්බෙ පමුක්ඛසසු සදා.
ගම්සසසි කං පිබ්බිය මච්ඡුධෙය්‍යස්ස පාරං.
1152. එස භියෙය්‍යා පසිදම් සුතාන මුතිනො වවො,
විවක්ඛව්‍යදෙ සමබ්බදො අබ්බො පටිභානවා.
1153. අධිදෙවෙ අභිඤ්ඤාය සබ්බං වෙදි පරොවරං,
පඤ්ඤානතනකරො සකා කඬ්ඛිනං පටිජානනං.
1154. අසංඝිරං අසංඝුප්පං යස්ස නත්ථි උපමා කච්චි,
අදා ගම්සසාමි න මෙකු කඬ්ඛා එවං පධාරෙහි-
අධිමුක්ඛවික්ඛානති.

පාරායනවග්ගො නිවසීතො.

සුතතනිපාතො සමත්තො.

1151. ශ්‍රද්ධාධිමුක්ත චක්කලි මහණය, හද්‍රාවුධ ය, ආළවිගොතම ය, යන මොහු යම් බදු වූහු නම්, එ සෙයින් මැ තෙපි දු ශ්‍රද්ධායෙහි අධිමුක්ත වව. පිඞ්ගියෙනි, තො ද මාත්‍යුධෙය සඞ්ඛ්‍යාත සංසාරයාගේ පාරයට යව.

1152. මුනින්ද්‍රයන් වහන්සේගේ තෙල බස අසා මම් බෙහෙවින් පහදිමි. සම්බුදුහු පෙරළ (රාගාදි) සියන් ඇතියහ. (රාගාදි) බල රහිතයහ. ප්‍රතිභානප්‍රතිසංවිද් ඇතියහ.

1153. අධිදෙවකර ධර්මයන් ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් දැන, හීන-ප්‍රණීන වූ හෝ (තමාත් මෙරමාත් පිළිබඳ වූ) අධිදෙවකකර ධර්මජාතය දැනුවහ. ශාස්ත්‍රාන් වහන්සේ සැක ඇතිව මැ 'සැක නැතියම්හ'යි පිළින කරණුවන් ගේ ප්‍රශ්න කෙළවර කරන්නාහ.

1154. යම් නිවනකට කිසි දු තැනෙක්හි උපමා නැද්ද, (රාගාදියෙන්) ගෙණ යා නො හැකි, අකොප්‍ය වූ නිවන එකත්තෙන් අධිගම කරණෙම මෙහිලා මට සැකයෙක් නැත. මෙසෙයින් (පිඞ්ගිය තෙපි) මා නිවනෙහි අධිමුක්තවිත්තයකු කොට ධරව''යි.

පාරායනවර්ගය නිමි.

සූත්‍රනිපාතය සමාප්ත යි.

සුභගතිපාඨ

ගාථාදිපාද සුවි

අ	පිටියකිකා	අ	පිටියකිකා
අකකකසං විඤ්ඤපනි.	194	අට්ඨානතං සබ්බභිකාරකසං	16
අකිඤ්ඤනං අනාදනං	336	අට්ඨිතභාරුසංයුතො	60
අකිත්තයි විච්චවක්ඛු	290	අණුමත්තෙනපි පුඤ්ඤන	126
අකෙකාධනං වතවන්තං	192	අතිසාරදිට්ඨියා සො සමත්තො	280
අකෙකාධනො අසන්නාසී	270	අතිතයොබ්බතො පොසො	34
අකෙකාධනො විගතබ්බො		අතිතෙසු අනාගතෙසු වාපි	112
හමසුච්ඡි	6	අත්තදණ්ඩා භයං ජාතං	294
අකෙකාසං වධබන්ධං ව	192	අත්තවේතනහතො'හමසුච්ඡි	8
අකකාතාරං පවිත්තාරං	50	අත්තං පහාය අනුපාදියානො	254
අගමා රාජගහං බුද්ධො	122	අත්තාගතසං න පමාණමත්ති	330
අගතිහුත්තමුඛා ය ඤාඤා	178	අත්තාගතො සො උදවා සො	
අච්චි යථා වාතවේගෙන බිත්තා	328	නත්ති	330
අච්චෙස්සිත්තං නිත්තං ඉධ		අත්තාය වත මෙ බුද්ධො	58
නාමරූපෙ	106	අත්ති වසා අත්ති ධෙනුපා	8
අජිතො අභ්ග්ග සමබුද්ධං	312	අත්ති සද්ධා තථා විරියං	126
අජිතො තිස්සමෙත්තෙයො	346	අථ ඛො වරහි ජානාති	308
අජ්ජ පණ්ණරසො උපොසපො	46	අථත්තනො	
අජ්ඣත්තමෙව උපසමෙ	290	ගමනමනුසාරතො	216
අජ්ඣත්තං ව බහිද්ධා ව	342	අථ කං පවිත්තකමාගමා	264
අඤ්ඤානු තමනා සමයා	90	අථ පුබ්බලොභිතමිසෙසං	210
අඤ්ඤං ඉතො යාහිවදන්ති		අථ භාසිහි දසදියා	222
ධම්මො	280	අථ ලොභමයං පන කුමහි.	210
අඤ්ඤාතමෙතං වචනං	218	අථ වේතරණිං පන දුග්ගං	210
අඤ්ඤාය පදං සමෙව්ච ධම්මං	112	අථ සත්ථානි කරුතෙ	260
අඤ්ඤාය ලොකං පරමස්සදස්සී	66	අථ සංගතෙත දිස්වාන	312
අඤ්ඤාය සබ්බානි නිවේසනානි	61	අථ සං නවහි යොතෙහි	60
අඤ්ඤාන ව කෙවලිනං		අථ සං සුසිරං සිසං	360
මහෙසි.	26, 142	අථා'පරං පඤ්ඤාජානි ලොකෙ	304
අඤ්ඤාපි පසංගමිනො	184	අද්දස භගවා ආදි.	106
අඤ්ඤාපි පසංගමිනො	88	අද්ධා අමොසං මම පුට්ඨනා	
		අහු	150

ගාථාදීපාද සූචි

අ	පිටියකො
අදා පසංසා ව සහායසමපදං	14
අදා හි තසස රුනමිපෙකි	134
අදා හි හගවා තමෙව එතං	112
අධිදෙවෙ අභි ඤාය	352
අනගාරියුපෙතසස	118
අනතනනි අතතමානී	236
අනභයං පියං වාවං	78
අනාවරණදසාවී	310
අනිමිතං ව භාවෙහි	102
අනිමිතමනඤායනං	182
අනිසිකො න වලති	234
අනුඤායනපටිඤායනා	188
අනුච්ඡරි අනනුගිඤ්ඤා	198
අනුවිච්ච පපඤානාමරූපං	160
අනුසාස චූෂෙම	
කරුණයමානො	326
අනෙකසාධං ව සහසසමණඛලං	214
අනෙජසස විජානතො	298
අනෙජං මූලදසාවං	318
අනොමනාමං නිපුණසුද්ධසිං	54
අත්තගු'සි පාරගු දුක්ඛසස	164
අත්තපුරො දරපුරො	60
අකකමකසා න විජජරෙ	6
අත්තං ව ලඤ්ඤා වසනං ව	
කාලෙ	304
අත්තද බලද වෙනං	90
අත්තානමරො පානානං	290
අපාරා පාරං ගවෙජයා	348
අපි වෙ වසසසතං ජීවෙ	184
අපහොගො මහාතණ්හා	36
අපාමතො අයං කලි	206
අපං වත ජීවිකං ඉදං	254
අපං හි එතං න අලං සමාය	282
අබලානං බලියනනී	242

අ	පිටියකො
අබ්බුලහසලෙලා අසිතො	184
අබ්භමචරියං පරිවජජයෙයා	118
අභිකෙඤායං අභිඤායනං	176
අභිභු හි සො අනභිභුකො	294
අභිසඛිරිකා කුහකො	306
අභුතවාදි තිරියං උපෙනි	206
අමොසධමමං නිබ්බානං	238
අයං ලොකො පරො ලොකො	344
අයං හි ධමමො නිපුණො	
සුඛො ව	114
අයොසමච්ඡසමාහතද්ධානං	208
අලසං යදිදං සාධු	220
අලඤ්ඤා තසස අසාදං	130
අලිනවිතො ව සියා	222
අවජායා බ්‍රාහ්මණා ආසුං	88
අවිජජාය නිවුතො ලොකො	316
අවිජජා මුඤ්ඤාති ජානාහි	314
අවිජජා හ'යං මහාමොහො	228
අවිරුඤ්ඤා විරුද්ධසු	194
අසජජමානා විචරනනී ලොකෙ	136
අසතං ව සතං ව ඤායා	160
අසතං යොධ පබ්බතී	40
අසතනසස පියා හොනනී	32
අසංසධං ගහවෙහි	194
අසංහිරං අසංකුසං	352
අසිපතනවනං පන තිණං	210
අසෙවනා ව බාලානං	80
අසමා චුහො දුරවිහාරචුතනිතො	66
අහමෙතං න ජානාමි	312
ආකිඤ්ඤාදො පෙකම්මානො	328
ආකිඤ්ඤාදො සමහවං ඤායා	342
ආගඤ්ඤා තෙ සතනිකෙ	
නාගරාජා	114

ශාථාදිපාද සූචි

අ	පිටියකො
ආගතානී හි මනෙහසු	310
ආගං න කරොති කිසුචි	
ලොකෙ	158
ආතඛය ඵසෙහන ඩුදය ඵුටෙයා	302
ආථබ්බණං සුපිනං ලක්ඛණං	292
ආද්‍යතනණං විනයෙථ සබ්බං	340
ආදිව්වා නාම ගොතෙතන	124
ආදිසස ජනමනං බ්‍රැහ්මි	312
ආනන්දජාතෙ නිදසගණො	
පතිතෙ	212
ආමනනනා හොති සභායමලේකං	12
ආයං අනිසසාය විචෙකදසසී	140
ආරති විරති පාපා	80
ආරභ්විට්ඨියො පරමකප්පකතියා	20
ආරොග්‍යං සමමදක්ඛණය	234
ආසවබ්බණො පභිනමානො	110
ආසා යසස න විජ්ජනති	196
ආසිංසනති ථොමයනති	
අභිජප්පනති	320

ඉ	
ඉඛ්‍ය අකෙඤ්ජි පුච්ඡස්සු	58
ඉච්චෙතමස්සං හගවා පුනපුනනං	78
ඉච්ඡානිද්‍යා හවසානබද්ධා	244
ඉති හෙතං විජානාම	32, 34, 36
ඉත්ථිට්ඨෙතො සුරාධුට්ඨෙතො	34
ඉත්ථියොණනිං විකරණං	36
ඉදං වදමිති නතස්ස හොති	264
ඉධ දිට්ඨස්සනමුත්ථිකෙත්ථ	334
ඉධෙව සුද්ධං ඉති	
වාදියනති	260, 282
ඉමං හොතෙතො නිසාමෙථ	122, 176
ඉමෙ දසසතා යකඛා	54
ඉසයො පුබ්බකා ආසුං	88

උ	පිටියකො
උග්‍යවච්ඡාදෙ තසිතො	306
උච්චාවචා නිච්ඡරනති	218
උච්චාවචා හි පටිපදා	222
උච්චාවචෙසු සයනෙසු	300
උච්ඡින්නා හවතණ්ණසා	232
උජුං ජනපදෙ රාජා	124
උට්ඨහථ නිසිදථ	98
උත්‍රස්සං දුක්ඛිතං දිස්වා	306
උදබ්බික්ඛ යථාපි පොකඛරෙ	258
උපධි තෙ සමතික්කනතො	164, 180
උපධිනිද්‍යා පහවනති දුක්ඛා	226
උපයො හි ධම්මෙසු	
උපෙතිවාදං	248
උපාද්‍යනපච්චයා හවො	232
උපායාසා ව තෙ සබ්බං	164
උපෙක්ඛකො සද්ද සතො	270
උපෙධා සති සංසුද්ධං	340
උග්‍රහසු අනෙකසු විනෙයා	
ඡන්දං	246
උසහං පවරං ධිරං	198
උසහොට්ඨ ඡෙත්වා බන්ධනානි	10
උසස්සසති අනාභාරො	306
උග්‍රාදරො මිත්තාභාරො	220

එ	
එකජං වා ද්විජං වා පි	38
එකමෙකස්ස පක්ඛාසා	348
එකං හි සම්මං න දුතියමත්ථි	278
එකං වරතනං මුනිං අප්පමත්තං	64
එකාසනසස සිකෙඛුථ	222
එකො අහං සකක	
මහත්තමොහං	328
එකො තමනුද්ධිතො	350

ගාථාදිපාද සූචි

එ

පිට්ඨකයා

එකො පුට්ඨක වර්තන	258
එණි ජඛ්‍යං කිසං විරං	50
එතඤ්ඤා ධම්මමනාස	294
එතඤ්ඤා රුච්චති හොතො	178
එතදඤ්ඤා යෙ සතා	334, 336
එතමාදීනවං ඤාතො	228, 230, 232
	234, 236, 260
එතං අභිකක්‍ෂනදසොචිං	344
එතං ලොකසස නියයානං	52
එතාදිසං වෙ රතනං න ඉ වජ්ඣති	264
එතාදිසාති කතාන	82
එතාදිසෙන කායෙන	62
එතාභිනාදුමි වටො	
මහෙසිනො	324, 332
එතාවතග්ගන්ති වදන්ති හෙකෙ	276
එතෙ ව ඤාතො උපතිස්සිතාති	276
එතෙ ව පටිච්ඡක්‍ය්‍යො	
ගහට්ඨො	30
එතෙ පරාගවෙ ලොකො	36
එතෙ බුද්ධං උපාගච්ඡං	346
එතෙ විවාද සමඤ්ඤා ජාතා	262
එතෙසු ගිඤ්ඤා විරුද්ධාතිපාතිනො	76
එතෙසු ධම්මෙසු විනෙයා	
ජන්දං	304
එවමබ්‍යාහතො ලොකො	182
එවමෙතං යථාභුතං	200
එවමෙසා කසි කට්ඨා	24
එවමෙසො අනුධම්මො	94
එවමෙසි විග්ගස්සා විවාදියන්ති	278
එවමෙසි සො වෙදගු භාවිතකෙතො	96
එවං දුක්ඛන්ති ඤාතො	230
එවං දුතියෙන සහා මමස්ස	14
එවං ධම්මෙ වියාපකෙන	94
එවං විහාරි සතො අප්පමකෙතො	322

එ

පිට්ඨකයා

එස භික්‍ෂු මහාරාජ	124
එස භියො පසිදුමි	352
එසමුඤ්ඤං පරිහරෙ	128
එස සුතො පසිදුමි	106
එසා නමුචි තෙ සෙනා	128
එසො අධම්මො දණ්ඩානං	92

ඔ

ඔකං ජහං තණ්හවජ්ඣං අනෙජං	338
ඔකං පහාය අනිකෙතසාරි	268
ඔකබ්‍රිතවකු න ව පාදලොලො	18, 304
ඔකබ්‍රිතවකු සතිමා	122
ඔරාපසිඤ්ඤා ගිහිඤ්ඤානාති	14
ඔසානෙතෙව ව්‍යාරුද්ධො	294
ඔහාරධිකං ගිහිඤ්ඤානාති	18

ක

කච්චි වෙච්ඡිකිච්ඡි අගමං	154
කච්චි අදින්නං නාදියති	48
කච්චි අභිණ්ණසංවාසා	100
කච්චි මනො සුප්පණ්ණිතො	46
කච්චි මුසා න හණති	48
කච්චි විජජාය සමපනෙතො	50
කතමං තං උපාදනං	52
කති පරිස්සයා ලොකෙ	300
කථං කථං දිට්ඨිපරිබ්බසානා	278
කථං වරති ජානෙමු	310
කථංදස්සි කථංසිලො	268
කථං නු දති පුට්ඨෙස්සා	58
කථං සතස්ස වරතො	342
කථං සමෙතස්ස විහොතිරූපං	276
කථං සු තරති ඔසං	56
කථං සු උගතො පඤ්ඤං	58

ක	පිටුවකිනා
කපපානි විවේයා කෙවලානි	156
කමමනා වතනති ලොකො	200
කයවිකකයො න තිදෙයයා	292
කරණිය මඤ්ඤාසන	44
කලහාභිරතො භික්ඛු	86
කල්යාණදස්සනො භික්ඛු	174
කසමා නු සච්චානි වදන්ති	
නානා	280
කසමා පජානං න උපාදියෙථ	340
කස්සකො කමමනා හොති	198
කස්සකො පටිජානාසි	24
කං ඛෙතතජිනං වදන්ති බුද්ධා	158
කං මග්ගජිනං වදන්ති බුද්ධා	28
කං සො සිකඛං සමාදය	302
කාමං කාමයමානස්ස	242
කාමා තෙ පඨමා සෙනා	128
කාමා හි විත්තා මධුරා මනොරමා	16
කාමෙසු ගිද්ධා පසුතා පමුලතා	244
කාමෙසු නාහිගිරෙකියා	316
කාමෙසු බ්‍රහ්මවරියවා	318
කාමෙසු විනය ගෙඩං	338
කාමෙස්වාදීනවං දියවා	124
කායගුණො වච්ඡිගුණො	24
කාලෙන ගවේෂ ගරුතං	
සකාසං	98
කි වජා වතායං ඉධ චුත්ති	210
කිඤ්චාපි යො කමමං කරොති	
පාපකං	70
කිත්තසිසාමි තෙ ධමමං	322
කිනතු තමනා විජාචසසි	350
කියො විච්ඡේදො හවති	184
කිසිං ලොකො සමුප්පන්නො	50

ක	පිටුවකිනා
කිං නිසසිතා ඉසයො මනුජා	
ඛතතියා	134
කිං පතතිනමාහු බ්‍රාහ්මණං	156
කිං පතතිනමාහු භික්ඛුනං	156
කිං පතතිනමාහු වෙදගුං	160
කිං පතතිනමාහු සොතතියං	162
කිං සීලො කිං සමාවාරො	96
කිං සු අසිසාමි කුචං වා	
අසිසාමි	304
කිං සු සංයොජනො ලොකො	340
කිං සුඛං විත්තං පුරිසස්ස සෙට්ඨං	56
කුතො පහුතා කලහා විවාද	272
කෙනසසු නිවුතො ලොකො	316
කොධතො උපනාහී ව	38
කොධසනතුසිතො ලොකෙ	318
කොධාතිමානස්ස වසං න	
ගවේෂ	302
කොධො මදෙ ථමො පච්චුච්ච	
පනා ව	76
කොධො මොසවජ්ජං ව	
කථංකථා ව	274
කො නු අකඤ්ඤ මරියෙහි	240
කො නු දෙවො ව බ්‍රහ්මා වා	314
කොනු සෙනාපතී හොතො	176
කොසලිං වාපි සාකෙතං	342
කොසලානං පුරා රමමා	306
කොසානි විවේයා කෙවලානි	158
කො සුජකති මුච්චති ඛජ්ජකති ව	150
කොසුධ තරති ඔසං	52
කායසසු වාසපථයො අසසු	300
ඛ	
ඛතතියා බ්‍රහ්මඛන්දු ව	94
ඛතතියා හොජරාජානො	176

ගාථාදිපාද සුවි

බ

ච

පිට්ඨකා

පිට්ඨකා

බන්තී ව සොවචසසනා	82
බයං විරාගං අමතං පණිනං	68
බාදන්තී හං සුවාණා ච	62
බාදන්තී හි තප් රුදනෙන	210
බිඬඬං රතීං කාමසුඛං ච	
ලොකෙ	18
බිඬඬා රතී හොති සභාය	
මජ්ඣෙ	12
බිප්පං ගිරං ඵරය වගගුවගගුං	104
බිණං පුරාණං නවං නත්ති	
සමනවං	72
බීලා හිබානා අසම්පවෙධි	8
බුද්ධං ච බාලං උපසෙවමානො	94
බෙක්කා වත්ථිං හිරක්කං වා	242
බෙක්කාහි විවෙය්‍ය කෙවලානි	158

භ

ඡ

ගමහිරපක්කං හිපුණ්ණං දස්සං	52
ගමහිරපක්කං මෙධාවිං	194
ගහච්ඡවත්තං පන වො වද්ඪි	118
ගාථාහිගිතං මෙ අහොජනෙය්‍යං	
	26, 142
ගාමෙ වා යදි වා රක්කං	38
ගාරවො ච නිවානො ච	80
ගාවො සයනඤ්ච වත්ථකං	92
ගුඵකුපො යථා අස්ස	86
ගෙධං බුද්ධි මහොසොති	296
ගොපි ච අහං ච අස්සවා	10
ගොපි මම අස්සවා අලොලා	8
ගොමඤ්ඤපරිබ්බුද්ධං	90

ච

චක්ඛං ලොකෙ සමුප්පන්නං	188
චක්ඛුහි නෙව ලොලස්ස	290

චතුස්සදේපි ජානාප්	188
චතුරො සමණා න පඤ්ඤමත්ති	28
චන්දං යථා බයාතිතං	188
චන්දං ච විමලං සුඤ්ඤං	196
චරතො ච තෙ ඔහමවරියං	126
චරං වා යදි වා තිට්ඨං	60
චාතුදදිසො අප්පට්ඨො ච හොති	14
චිත්තං මම අස්සවා විමුක්තං	8
චිවරෙ පිණ්ඩපාතෙ ච	100
චුතිං යො වෙදි සත්තානං	198
චුදිතො චචිති සතිමාහිනඤ්ඤ	304
චෙතොවිමුක්තිසම්පන්නා	226
චෙතො විමුක්තිහිනා තෙ	226
චොරොපි කම්මනා හොති	198

ඡ

ඡදනං කක්කාන සුබ්බතානං	30
ඡන්දනිදනානි පියානි ලොකෙ	274
ඡන්දරාගවිරතො සො	62
ඡන්දෙ නු ලොකස්මිං කුතො	
නිදනො	274
ඡස්ස ලොකො සමුප්පන්නො	52
ඡන්දෙ ච නො විචිකිච්ඡං බුද්ධි	
මෙතං	104
ඡෙත්වා ආසවානි ආලයානි	162
ඡෙත්වා නඤ්ඤං වරතං ච	192

ඡ

ඡහිත්වා ජාති මරණං අසෙසං	148
ඡාතිත්ථෙධා ධනත්ථෙධා	34
ඡාතිමරණ සංසාරං	228
ඡාතිං ගොතනං ච ලක්ඛණං	310
ඡානාමි පස්සාමි තපෙව ඵතං	286
ඡාලෙන ච ඔනහියානා	208

ගාථාදිපාද සූචි

ජ	පිටියකිකා	ක	පිටියකිකා
පිණිණියා මෙ දුබ්බලාභකසස 350		තදබ්බි කකාන නිසම මි රො 94	
පිණිණියා හමසම් අබලො		තදම්නාපි විජානාථ 42	
විතවිණිණියා 344		තදුහයානි විවේයා පණ්ණිරානි 160	
කි		තපෙන බුහුවරියෙන 200	
කිංසිං විරජමාසිනං 340		තපො ව බුහුවරියං ව 82	
කිංසි න පාදලොලසස 290		තමද්දසා බිබ්බිසාරො 122	
ක		තමුපනිසසාය ජිගුච්ඡිතං වා 284	
තං වාහං අභිනන්දමි 322		තමෙනං බාවරී දිසවා 306	
තණ්ඩුලං සයනං වත්ථං 90		තමෙව භාසං භාසෙය්‍යා 132	
තණ්ණකකියං පඤ්ඤං අප්පමනෙතා 20		තමොනුදෙ බුද්ධො- සමනනවකචු 348	
තණ්ණා දුතියො පුරියො 232		තයො රොගා පුරො ආසුං 92	
තණ්ණාධිපනෙන මනුජෙ පෙකකි 346		තසිතො වුදකං සිතං 312	
මාතො 346		තසමා අරහතො සුත්වා 184	
තතො අදිනනං පරිවජෙජ්ජය්‍යා 118		තසමා උපාදනකකියා 232	
තතො ආමනනයි සිසෙය්‍යා 308		තසමා ජනතු සද සතො 242	
තතො කීටෙ පටබ්බෙ ව 188		තසමානිහ තං- බ්‍රාහ්මණ අනෙත 136	
තතො කුමාරං ජලිතං ව 214		තසමා හි පිණිණියා- සයනාසනෙ ව 116	
සුචිණිණියා 214		තසමා හවෙ සප්පුරිසං හපෙථ 96	
තතො ව දෙවා පිතරො 92		තසමා හි භුතා- නිසාමෙථ සබ්බෙ 68	
තතො ව පකකියසුපවසුසු 120		තසමා හි සිකෙකිථ- ඉඳෙව ජනතු 244	
පොසථං 120		තසස වෙ කාමයානසස 242	
තතො ව පාතො උපවුත්ථි 120		තසස මෙවං විහරතො 128	
පොසථො 120		තසස සොකපරෙතසස 130	
තතො ව රාජා සකකුකෙතා 92		තසස තෙ නාග නාගසස 164	
තතො පලාපෙ වාහෙථ 86		තසසං ජප්පං පරිදෙවං පදෙසං 98	
තතො පකකි පි ජානාථ 190		තසසිධ දිට්ඨං ව- සුතෙ මුතෙ වා 254	
තතො මවෙජ්ජි ජානාථ 190		තසෙව උපනිසසාය 306	
තතො රත්නා විවසනෙ 220		තසෙසො දුලලොහො ලොකෙ 310	
තතො වෙදෙන මහතා 314			
තත්ථ සිකකානුගියන්ති 296			
තථෙව ධම්මං අවිභාවයිකා 96			

ගාථාදිපාද සුවි

ක	පිටියකිනා
ක. වාහං අභිනන්දම්	326
ක. තථාචාදිනං මාරං	126
ක. නදිභි විජානාථ	222
ක. බුද්ධං අසිතං තාදිං	300
ක. බුමි උපසන්නාති	270
ක. මං පධානපතිතතං	126
ක. වා'පි ගජං කුසලා වදන්ති	252
ක. සද්දං සුත්වා-	
තුරිතමවාතරි සො	214
නං සාගතං සකක මයමපි	
සබ්බෙ	104
තිට්ඨං වරං නිසින්නො වා	46
තිට්ඨෙව සො තත්	
අනානුයාසී	328
තිණරුකෙකපි ජානාථ	188
තිභි විජ්ජාහි සමපන්නො	200
තුවං බුද්ධො තුවං සත්ථා	164, 180
තුවං හි ලොකස්ස සදෙවකස්ස	112
තෙ අප්පමන්නා පහිතතො	128
තෙ ගණිතා විදුහි තිලවාහා	212
තෙ ච තත් ධනං ලද්ධා	92
තෙ ච පාපෙසු ධම්මෙසු	42
තෙ වාපි නුත පජ්ඣෙය්‍ය දුක්ඛං	324
තෙ තත් මනෙත ගජේත්වා	92
තෙ තොසිතා චක්ඛුමිතා	348
තෙ න සකෙකාම සංකප්පෙතො	188
තෙන භාතස්ස කරොති	324
තෙන හි ත්වං බ්‍රාහ්මණ	
ඕදහස්සු සොනං	136
තෙනානුසිට්ඨො හිතමනසෙන	
තාදිනා	218
තෙ පෙසිතා රාජදුතා	122
තෙ මයං විවරිස්සාම	54
තෙ වාදකාමා පරිසං විගයහ	262

ක	පිටියකිනා
තෙවිජ්ජානං යදකකානං	188
තෙ වෙ නාතරිංසු යාජයොගා	320
තෙසං ආසි විපලලාසො	90
තෙසං නො ජාතිවාදස්මිං	188
තෙසං එස්සපරෙතානං	230
තෙසං බුද්ධො වියාකාසි	348
තෙසං මච්ඡුපරෙතානං	182
තෙසං වොහං ව්‍යාබ්ඝ්‍යං	188
තොදෙය්‍යකප්පා දුග්ගො	346
ත්වං ච මෙ ධම්මකකාහි	334

ථ

ථෙය්‍යං න කරෙය්‍ය න මුසා	
භණ්ණෙය්‍ය	302

ද

දහරා ච මහන්තා ච	182
දනං ච ධම්මවරියා ච	80
දිට්ඨාපි සුත්තං තෙ ජනා	256
දිට්ඨා ච යෙව අද්දිට්ඨා	44
දිට්ඨිං ච නිස්සාය	
අනුප්පව්‍යමානො	266
දිට්ඨිනිවෙසා න හි සවාතිවත්තා	248
දිට්ඨිමපි ලොකස්මිං න	
කප්පයෙය්‍ය	254
දිට්ඨිවිසුකානි උපාතිවත්තො	16
දිට්ඨිං ච අනුපගමම සිලවා	46
දිට්ඨෙන වෙ සුද්ධි තරස්ස	
හොති	250
දිට්ඨි සුතෙ සිලවතෙ	
මුතෙ වා	280
දිපාදකො යං අසුචි	62
දිසා චතස්සො විදිසා චතස්සො	346
දිසවා කුමාරං සිබ්බිව	
පජ්ජානං	214

ကလေးတို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည့် အချက်အလက်များကို အောက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ද	පිටපිකා	න	පිටපිකා
දිසවා ජටි කණකසිරිවන්දනා		න කෙසෙහි න සිසෙන	190
ඉසි	214	නකබන්තානං මුඛං චන්ද්‍ර	178
දිසවාන තණකං අරතීං රභං ච	264	න ගිව්‍ය න අංසෙහි	190
දිසවාන දෙවෙ මුදිතමනෙ		න ච කක්කො සියා හිකඛු	292
උදයො	212	න ච බුද්ධං සමාවරෙ	44
දිසවාන රූපෙසු විහංගො	314	න වාහමෙතං තරීයනති බුමි	278
දිසවාන වාසුපගතං	124	න වාහං බ්‍රාහ්මණං බුමි	192
දිසවාන සන්තො ඉති මවොච		න ජව්වා බ්‍රාහ්මණො හොති	198
අකලො	216	න ජව්වා වසලො හොති	42
දිසවා සුවණ්ණසං පහසාරාති	14	න තස්ස සුත්තා පසවො	270
දිසරත්තමනුසංගිතං	198	නත්ථි වසා නත්ථි ධෙත්තං	8
දුක්ඛවෙපකකං යදත්ථි කමමං	162	න දිට්ඨියා න සුතියා න කුණේන	266, 330
දුක්ඛසං වෙ මං පහවං අපුච්ඡි	322	නදිනමි සොනාති	126
දුග්ගො මග්ගො පධානාය	126	න නං ජාති නිවාරෙති	42
දුසංඛගා පබ්බජිතාපි එකෙ	14	නන්ති පුත්තෙහි පුත්තිමා	10
දුරතො ආගතොසි සහිය	154	නන්ති සංයොජනො ලොකො	342
දවාහං සකකං අපුච්ඡිසං	344	න පරො පරං නිකුඛෙඨ	46
දව්ජො යථා කුඛනකං පහාය	348	න පසු බ්‍රාහ්මණානාසුං	88
ධ		න පාදු න විසාණෙන	92
ධම්මවරියං බ්‍රහ්මවරියං	84	න බ්‍රාහ්මණස්ස පරනෙයාමත්ථි	286
ධම්මාරාමො ධම්මරතො	98	න බ්‍රාහ්මණා අඤ්ඤාමගමුං	88
ධම්මෙ ච යෙ අරියස්සවෙදිනෙ		න බ්‍රාහ්මණා කප්පමුපෙති	
රතා	98	සංඛිං	286
ධම්මෙන මාතා පිත්තරො		න බ්‍රාහ්මණො අඤ්ඤාමො	
භරෙයා	120	සුඤ්ඤිමාහ	250
ධීරා ච පජේජාතකරා භවන්ති	104	න බ්‍රාහ්මණො නොමිති න	
ධොතකො උපසිච්චො ච	310	රාජපුත්තො	134
ධොතස්ස හි නත්ථි කුහිංචි		න මච්ඡමංසං නානාසකතං	76
ලොකෙ	248	නමුච්ඡි කරුණං වාවං	126
ධොතො න හි තෙන මඤ්ඤාති	258	න මුති ගාමමාගමම	220
න		න මෙ දිට්ඨො ඉතො පුබ්බෙ	300
න ආමග්ගෙකා මම කප්පමෙති	74	නමො තෙ දුරියාජඤ්ඤා	164
න කප්පයන්ති න		නරස්ස හි සුජාතස්ස	174
පුරෙකකිරොන්ති	252, 254		

න	පිටපටිකා
න වෙදගු දිවසියා න මුනියා	268
න වෙ විකාලෙ විවරෙයා	116
න සඤ්ඤාසඤ්ඤාදි න	276
න සමෙසු න ධමෙසු	298
න සො අදිනක ආදියනි	48
න සො උපධිසු සාරමෙති	108
න සො මිනෙතා යො සද්	78
න සො මුද්ධං පජානාති	308
න සො රජ්ජති කාමෙසු	48
න හඤ්ඤි න පාදෙහි	190
න හි නසසති කසසවි කමම	208
න හි රුණෙණෙන සොකෙන	184
න හි වගගු වදනති වදනතා	208
න හි සො උපකකමො අඤ්ඤා	182
නහෙව සචානි ධනුනි නානා	280
නාගොව යුජානි විවජ්ජිකා	16
නානා ජනා ජනපදෙහි සඬනතා	340
නානා රතෙහි වඤ්ඤා	88
නාමඤ්ඤා රුපඤ්ඤා පටිච්ච ඵසා	276
නාහං අභිඤ්ඤා සංවාසා	100
නාහං තමනා විප්පවසාමි	350
නාහං භතකොසමි කසසවි	8
නාහං සංඛෙ	332
නාහං සහිසාමි පමොවනාය	326
නිග්ගොධකපෙසා ඉති තසා	104
නිද්දං තද්දං සහෙ ටිනං	296
නිද්දං න ධනුලිකරෙයා	292
නිද්දසිලි සහාසිලි	32
නිධාය දණ්ඩං භුතෙසු	194
නිද්දං නප්පවෙධෙයා	292
නිද්දං ඵලඤ්ඤා පුරයනෙතා	10

න	පිටපටිකා
නිනහාය සබ්බපාපාති	158
නිමිත්තං පරිවජෙජ්ඣති	102
නිරාසනති අනාගතෙ	270
නිරාසයො සො උද්	336
නිලෙලාලපො නිකකුතො	16
නිවිසුචාදි න හි සුබ්බිනායො	286
නිවෙසනං යො මනසො	138
නිවෙසනානි රමොති	92
නිසජ්ජ රාජා සමොදි	124
නො වෙ කිර දිවසියා න සුනියා	266
නො වෙ ලභෙථ නිපකං සහායං	14
නො වෙ හි ජාතු පුරිසො	104
ප	
පකපපිතා සබ්බිතා යසා	248
පකකාදනො දුද්ධබිරොහමසමි	6
පඤ්ඤා සයානො පරිච්ඡද්	350
පගාලනා ඵත්තං න දිසානති	128
පවචනං ව සරිරෙසු	190
පවෙචකගණිනො සංඛෙ	310
පජෙජන කතෙන අනන්තා	156
පඤ්ඤාකාමගුණා ලොකෙ	52
පඤ්ඤාකාමගුණෙ හිත්වා	100
පඤ්ඤානං ධිරො භයානං න	302
පඤ්ඤාමි ටිනමිද්දං තෙ	128
පඤ්ඤා පුරකකිත්වා	304

භාෂාදිපාද සූචී

ප	පිටියබකා
පඤ්ඤා වෙව් සතී වෙව්	316
පඤ්ඤාබලං සීලවතුපපන්නං	64
පටිග්ගහෙතියා පන	සකාපුබ්බතං 216
පටිසප්පලානං	කොනමරිඤ්ඤාමානො 20
පඤ්ඤාතොති සමඤ්ඤාතො	260
පතිරුපකාරි ධූරවා	58
පතිරුපදෙසවාසො ව	80
පතිලීනවරසා භික්ඛුනො	256
පතිලීනො අතුහකො	270
පත්ඨයමානසා හි ජපපිතානි	284
පබ්බජ්ජං කිත්තසිසාමි	122
පබ්බජිකාන කායෙන	122
පමාදෙ රජො පමාදෙ	100
පරධම්මිකානමපි න සත්තසෙය්‍යා	302
පරමනති දිට්ඨිපු පරිබ්බසානො	252
පරමං පරමන්ති යොධ ඤාතො	30
පරසා වෙ වමහසිකෙන භිනො	286
පරසා වෙ හි වචසා නිභිනො	280
පරසා වෙ ධම්මමනානුජානං	278
පරාභවනං පුරිසං	32
පරිදෙවයමානො වෙ	182
පරිදෙවං පජ්ජාඤ්ඤා	184
පරිපුණ්ණකායො පුරුච්චි	174
පරොවරා යසා සමෙව ධම්මො	140
පරොවරං අරියධම්මං විදිතො	106
පච්චෙකරසං පිකා	78
පසන්නනෙකො සුමුඛො	174
පසංසිතො වා පන තත්ථ හොති	262
පසා ධම්මං දුරාජානං	240
පසා නරො දකඛිති නාමරූපං	286
පසාමහං දෙවමනුසා ලොකෙ	326

ප	පිටියබකා
පසාමි නං මනසා චක්ඛුනා ව	350
පසාමි ලොකෙ පරිච්ඡාදානං	244
පසාමි සුඤ්ඤා පරමං අරොගං	248
පහානං කාමච්ඡන්දානං	340
පහාය පඤ්ඤාවරණානි	වෙතසො 20
පභීන ජාති මරණං අසෙසං	106
පභීන මලමොහසා	348
පභුතවිකොනා පුරිසො	34
පාණං නහානෙන න ව	සාකයෙය්‍යා 118
පාණං නහානෙන න ව දින්න	මාදියෙ 120
පාණානිපාතො වධච්ඡද	බන්ධනං 74
පාදුරෙපි ජානාථ	190
පාපං සහායං පරිච්ඡයෙථ	16
පාමුජ්ජකරණං යානං	78
පාරායනමනුශාසිකා	348
පාච්ඤා භොගනගරං	312
පිණ්ඩවාරං වරිකාන	124
පිණ්ඩඤ්ඤා භික්ඛු සමයෙන	ලභා 116
පිණ්ඩං විහාරං සයනාසනඤ්ඤා	116
පියවාචමෙව භාසෙය්‍යා	132
පියා පභුතා කලහා විවාද	272
පියා සු ලොකසමිං කුතො	නිදානා 272
පුච්ඡන්ති වෙ හො බ්‍රාහ්මණා	බ්‍රාහ්මණෙහි 134
පුච්ඡ මං සභිය පඤ්ඤා	154
පුච්ඡං හි කිඤ්ඤි අසුභන්තො	314
පුච්ඡාමහං ගොතමං වදාද්දා	144
පුච්ඡාමි තං ආදිවච්ඡන්දා	288

ප

බ

	පිට්ඨකයා
පුච්ඡාමි තං ගොතම භූරිපඤ්ඤා	112
පුච්ඡාමි තං හගවා ඔුභි මෙතං	320
පුච්ඡාමි මුනිං පහුතපඤ්ඤාං	28, 108
පුච්ඡාමි සඤ්ඤාං අනොම	
	පඤ්ඤාං 102
පුණ්ණිකං යථා වගගු	164
පුත්තඤ්ඤා දුරං පිතරඤ්ඤා මාතරං	18
පුබ්බාසවෙ හිත්වා නාවෙ අකුබ්බං	
	288
පුබ්බෙ නිවාසං යො වෙදි	198
පුරා කපිලවස්ථුමා	308
පුරාණං නාහිතඤ්ඤායා	296
පුරිමං පහාය අපරං සිතා සෙ	250
පුරිසස්ස හි ජාතස්ස	206
පුළුවාවසිතෙ සලිලස්මිං	210
පෙකකතං යෙව ඤාතිතං	182

ඵ

ඵඤ්ඤානං පජං දිස්වා	294
ඵලානම්ඵ පකකානං	182
ඵස්සනිදුතං සාතං අසාතං	274
ඵසෙසන යද ඵුට්ඨස්ස	290
ඵසෙසා නු ලොකස්මිං කුතො	
	නිදුතො 276
ඵුට්ඨස්ස ලොකධම්මෙහි	82

බ

බඬා හි හිසි සුසංඛිතා	6
බහුසසුතං ධම්මධරං හජෙථ	18
බහු දෙවා මනුස්සා ව	80
බාවරි බ්‍රාහ්මණො භොතො	314
බාවරිස්ස වචො සුඤ්ඤා	310
බාවරිස්ස ව කුශං වා	314

පිට්ඨකයා

බාවරිං අභිවාදෙත්වා	310
බාහිත්වා සබ්බපාපාහි	158
බාහුසඬං ච සිසුං ච	80
බුද්ධො හවං අරහති පුරලාසං	142
බුද්ධාති සොසං යද පරතො	
	සුඤ්ඤා 216
බුද්ධො සො හගවා ලොකෙ	308
බ්‍රහ්මවරියඤ්ඤා සිලඤ්ඤා	90
බ්‍රහ්මභූතං අතිතුලං	178
බ්‍රහ්මභූතො අතිතුලො	176
බ්‍රාහ්මණා නියතා ඉමෙ	178

හ

හජන්ති සෙවන්ති ච කාරණස්සා	22
හද්‍රාචුඬො උදයො ච	310
හවිරාගපරෙතෙහි	240
හගවා තමහි සමයෙ	312
හගවාහි කාමෙ අභිභූයා ඉරියති	338
හවාහවෙ යස්ස වච්චිරා ච	138
හිකඬො තිසතා ඉමෙ	180
හිකඬුතො විජිග්ගවජානො	300
හුකුට්ඨං විනයිකාන	142
හොති වරහි ජානාති	308

ම

මජ්ඣිමනිකායෙ	118
මජ්ඣිමනිකායෙ	290
මජ්ඣිමනිකායෙ	336
මද හි පාපාහි කරොන්ති බාලා	118
මනො වස්ස සුපණ්ණිතො	48
මමඤ්ඤා ආයු න	
	විරම්ඛාවසෙසො 216
මමාධිතෙ පස්සථ වඤ්ඤානො	244
මයා පවත්තිතං වකකං	176

ගාථාදීපාද සූචි

ම	පිටියකිකා	ය	පිටියකිකා
මරණෙනපි තං පභිසති	256	යථා ඉදං තථා එතං	62
මහායඤ්ඤං යථිකාන	306	යථා එතාසු ජාතිසු	190
මා ජාතිං පුච්ඡි වරණඤ්ඤා පුච්ඡ	136	යථා නරො ආපගං ඔතරිකා	96
මාතා පිතු උපට්ඨානං	80	යථාපි කුමහකාරස්ස	182
මාතා යථා නියං පුත්තං	46	යථාපි නාවං දලහමාරුහිකා	96
මාලං න ධාරෙ න ච		යථා මාතාපිතා භාතා	90
ගනිමාවරෙ	120	යථාචාදී තථාකාරි	106
මීගො අරඤ්ඤමහි යථා අබ්බොධා	12	යථා සරණමාදිත්තං	184
මීතෙන භජස්ස කල්‍යාණං	100	යථිඤ්ඤිලො පයථිංසිතො සියා	70
මීතෙන සුභජෙජ්		යදගගතො මජ්ඣකො	
අනුකම්පමානො	12	සෙසතො වා	66
මුඛග්ගචිභුත අනරිය	208	යදකන්ති පසසති ආනිසංසං	252
මුඛං පිට්ඨාය ජාදෙති	314	යදන්තිකං බ්‍රහ්මචරියං අචාරි	106
මුඛං මුඛාධිපාතඤ්ඤා	314	යදසානමානො සුකතං සුනිඨිතං	74
මුනිං වරත්තං විරත්තං මෙට්ඨනස්මා	66	යද ව සො මතො සෙති	62
මුසා ච සො න භණ්ති	48	යදපි ආසි අපුරෙහි සබ්බමො	212
මූලං පපඤ්ඤා සබ්බාය	288	යදුනකං තං සණ්ඨි	222
මෙතඤ්ඤා සබ්බලොකසම්මං	46	යනෙතතං නප්පසහති	128
මෙතනං උපෙක්ඛං කරුණං		යමස්ස වාදං පරිහීනමාහු	262
විමුක්තිං	22	යමාහු ධම්මං පරමන්ති එකෙ	284
මෙට්ඨනමනුසුත්තස්ස	258	යමාහු සචචං තථියන්ති එකෙ	278
මෙදව ඡුඡුං ච පාසාණං	130	යමෙතං පඤ්ඤා අපුච්ඡ	316
මොනෙයාං තෙ උපඤ්ඤියං	218	යමහි න මායා වසති න මානො	138
	222	යසො කිත්තිඤ්ඤා යා පුබ්බෙ	258
මොසවජෙජ් න තියොප	292, 296	යසමා හි ධම්මං පුරියො විජඤ්ඤා	94
මොහත්තරා යස්ස න සන්ති		යසම්මං කාමා න වසන්ති	334
කෙවි	140	යස්ස ගතිං න ජානාති	198
ය		යස්ස ච විසතා නත්ති	222
යජස්ස යජයානො මාසාති	150	යස්ස දරථජා න සන්ති කෙවි	6
යඤ්ඤා රත්තං හො ගොතම	136	යස්ස නත්ති ඉදං මෙති	298
යථා අභං තථා එතෙ	220	යස්ස කිස්සයතා නත්ති	270
යථා අහු වකකලි මුත්තසද්ධො	352	යස්සත්තරතො න සන්ති කොපා	4
යථා ආපො ච පයථි	92	යස්ස පුරෙ ච පච්ජා ච	198
		යස්ස මග්ගං න ජානාසි	182

ගාථාදීපාද සූචි

ය

පිටුවකිනා

යස මඩගලා සමුහතා	108
යස රාගො ව දෙසො ව	194
යස වනථජා න සනති කෙවි	6
යස විතකකා විධුපිතා	4
යස ලොකෙ සකං නත්ති	272
යසසසු ලුතානි බන්ධනානි	160
යසානුසයා න සනති කෙවි	4,110
යසාලයා න විජ්ජනති	196
යසිඤ්ඤානි භාවිතානි	156
යසුහසනෙ පණ්ඩි ධ නත්ති	254
යසෙසනෙ චතුරො ධම්මා	58
යසෙසනෙ භොගනි ගතෙසු	310
යං ඵවරුපං ජානාථ	86
යං කිඤ්ච දුක්ඛං සමොනාති	228,232
යං කිඤ්ච ධම්මමභිජඤ්ඤා	288
යං කිඤ්ච විතං ඉධ වා හුරං වා	68
යං කිඤ්ච සමපජානාසි	322, 326
යං තං අපුඤ්ඤා අකිත්තසි නො	276
යං තං සරණම්ගමම	178
යං තෙසං පකතං ආසි	88
යං පරෙ සුඛතො ආහු	238
යං පුබ්බෙ තං විසොසෙති	298,338
යං බුද්ධසංඛෙයා පරිච්ඡෙදෙති	සූචි 68
යං බුද්ධො භාසති වාචං	132
යං බ්‍රාහ්මණං වෙදගු	
	ආභිජඤ්ඤා 324
යං මෙ කඛිඛිතමඤ්ඤාසි	164
යං සමණො බහු භාසති	222
යා උනතති සාසං විසානභුමි	262
යා කාවිමා සමමුනිසො පුටුජ්ජා	282
යානි ව තිණි යානි ව සංඝි	164
යානි සොනානි ලොකසම්	316
යානිධි භූතානි සමාගතානි	68,72

ය

පිටුවකිනා

යා මෙ කඛිඛි පුරෙ ආසි	164
යාය දෙවා මනුසාං ව	100
යාව දුක්ඛා නිරයා ඉධ චුතතා	212
යුක්තො කථායං පරිසාය	මජ්ඣිම 262
යුවා ව දහරො වාසි	124
යෙ අත්තදීපා විචරන්ති	
	ලොකෙ 148
යෙ අරියසංචාරානි විභාවයන්ති	70
යෙ ඉධ කාමෙසු අසඤ්ඤානා	
	ජනා 74
යෙ ඉධ පාණෙසු අසඤ්ඤානා	
	ජනා 76
යෙ කාමෙ හිත්වා අභිභූයාචාරි	138
යෙ කාමෙ හිත්වා අගභා	
	චරන්ති 136, 148
යෙ කෙටිගන්තා ඉධ	
	මොහමග්ගා 104
යෙ කෙවි පාණභූතත්ති	44
යෙ කෙවි මෙ ඉසයො	
	මනුජා 318, 320
යෙ කෙවිමෙ තිත්ති යා වාදසීලා	114
යෙ කෙවිමෙ දිට්ඨි	
	පරිබ්බසානො 282
යෙ කෙවිමෙ සමණබ්‍රාහ්මණා	
	සෙ 330, 332
යෙ ව අසනනා විචරන්ති	146
යෙ ව දුක්ඛං පජානන්ති	226
යෙ ව ඵසං පටිඤ්ඤාය	230
යෙ ව රුපුපගා සත්තා	236
යෙ ව රුපෙ පරිඤ්ඤාය	236
යෙ ව සංඛාරධම්මා සෙ	316
යෙ දිට්ඨිමුග්ගස්ස විවාදයන්ති	264
යෙ දුක්ඛං නපපජානන්ති	224

ය

පිට්ඨකයා

යෙන නං වජ්ජ පුට්ඨජානා	272
යෙන යෙන හි මඤ්ඤානි	184, 236
යෙන සංලොභන ඔතිණේණා	294
යෙ නං පජානානති යතො	
නිදනං	84
යෙනො ඛාලොති පරං දහාති	280
යෙ පාපසීලා ඉණසානසූචකා	76
යෙ පුග්ගලා අට්ඨ සතං පසසා	68
යෙ මෙ පුබ්බෙ ව්‍යාකංසු	334, 348
යෙ විතරාගා සුසමාහිතින්ද්‍රියා	136
	148
යෙ ලුබ්භා දරුණා පිටිසීමංසිකා	74
යෙ සබ්බසංයොජන	
විප්පමුක්තා	146
යෙ සබ්බසංයොජන	
බන්ධනච්ඡද	146
යෙසං තණ්හා නක්ඛි කුභිඤ්චි	
ලොකෙ	146
යෙසං වො දුලලොභො ලොකෙ	176
යෙසු න මායා වසති න මානො	146
යෙ සුප්පයුක්තා මනසා	
දලෙහන	70
යෙහි විවික්කො විවරෙයා	
ලොකෙ	268
යෙ හෙසු ජානානති යථා	
යථා ඉදං	148
යො අත්තනාත්තානං නානුපසසී	140
යො අත්තනො සිලවතාති	
ජනතු	246
යො අත්තහෙතු න පරහෙතු	38
යො අතිතං ආදියති	342
යො අසං පුච්ඡිතො සත්තො	40
යො අපද්ධංසා නරකසුසසති	206

ස

පිට්ඨකයා

යො ඉධ වරණෙසු	
පතතිපතො	162
යො ඉමං පටිපථං දුග්ගං	196
යො උපාතිතං විනෙති කොධං	2
යො කත්වා පාපකං කම්මං	40
යො කාමෙ පටිවජෙජති	242
යො ගාහණෙ	
ථමෙහාරිවාහිජායති	64
යො ව ජානං සමං යුක්තො	222
යො වත්තානං සමුක්කංසෙ	40
යො ජාතමුච්ඡස් න	
රොපයෙයා	62
යො ඤාතිතං සබානං වා	38
යො තඤ්ඤමුච්ඡද අයෙසං	2
යො තිණ්ණකථංකථො	
විසලො	30
යො තෙ ධම්මමදෙසෙසී	350
යො දුක්ඛස්ස පජානාති	194
යොධ කාමෙ අවච්ඡති	298
යොධ කාමෙ පහස්සාන	196
යොධ තණ්හං පහස්සාන	196
යොධ දීපං ව රසං වා	194
යොධ පුඤ්ඤං ව පාපං ව	196
යො ධම්මපදෙ සුභාසිතෙ	30
සො නාවලිසාරි න පව්වසාරි	4
යො නාජකම්මා හවෙසු සාරං	2
යො නිද්දියං පසංසති	206
යො නිවරණෙ පභාය පඤ්ඤා	6
යො නෙසං පරමො ආසී	90
යො බුද්ධං පරිභාසති	40
යො බ්‍රාහ්මණං වා	
සමණං වා	32, 40
යො මං ඉච්ඡති අනෙතු	178

ය

පිට්ඨකා

යො මාතරං වා පිතරං වා	32, 38, 40
යො මානමුද්ධධි අපෙසං	2
යො මෙ ධම්ම මදෙසෙසි	350
යො යජති තිවිධං පුඤ්ඤසම්පදං	150
යො යාවයොගො දනපති	
ගහවෙයා	144, 146, 150
යො රාගමුද්ච්ඡිද අපෙසං	2
යො ලොභගුණෙ අනුයුක්තො	208
යො වෘද්ධි මං න උත්තමෙයා	110
යො චිත්තරාගො පවිත්තො	දෙසං 150
යො වෙ අනරහා සතො	40
යො වෙ අපිද්ධා උපධිං	කරොති 322
යො වෙ කිඤ්චිකකම්මානා	38
යො වෙ ධීතතො තසරං ව	උජ්ජං 66
යො වෙදගු ක්කාන්තරතො සතිමා	148
යො වෙ න තණ්හාසු	
උපාතිවතො	146
යො වෙ පරකුලා ගතො	40
යො වෙ මුඛරජාතිකො	84
යො සඤ්ඤානතො න කරොති	පාපං 66
යො හතරි පරිරුක්ඛිති	38
යො හවෙ ඉණමාදය	38
යො හි කොචි මනුසෙසසු	190, 192

ර

රජමාකිරසි අභිකාය	208
රති ව ගණෙධා ව උපද්දවො ව	16
රටෙ වාජඤ්ඤසංයුක්තො	90
රාගඤ්ඤ දෙසඤ්ඤ පහාය මොහං	22, 146

ර

පිට්ඨකා

රාගං චිත්තයෙථ මානුසෙසසු	108
රාගො ව දෙසො ව	ඉතො නිදනා 84
රාගො ව දෙසො ව	කුතොනිදනා 84
රාජා අරහසි හවිතුං	176
රාජාපි තං වෙසාවණො	කුචෙරො 114
රාජාහමස්මි සෙල	176
රික්තස්ස මුනිනො වරතො	260
රූපා ව සද්ද ව රසා ව ගන්ධා	116
රූපා සද්ද රසා ගන්ධා	238
රූපෙසසු ගෙධං අකරං	අලොලො 20
රොසකො කදරියො ව	40

ල

ලක්ඛණානා පච්චයං	312
ලක්ඛණෙ ඉතිහාසෙ ව	312
ලාභකම්මා න සිකඛිති	270
ලාභො වත නො අනාපකො	10
ලාභො සිලොකො සකකාරො	128
ලොභඤ්ඤ හවඤ්ඤ විපසහාය	110
ලොභිතෙ සුසාමානමිති	126

ව

වචසා මනසා කම්මනා ව	108
වද්දන්ති වෙ දුට්ඨමනාපි එකෙ	246
වෙනාපගුමෙ යථා පුඤ්ඤිතගෙ	72
වරො වරඤ්ඤ වරද	වරාහරො 72
වසිං කරිකා සඩ්ධස්සං	128
වංසො විසාලොව යථා	විසකො 12
වාදං හි එකෙ පටිසෙඨියන්ති	116

ව	පිටුවකො
වාරි පොකබරපනෙතව	194
විජිතුච්ඡමානසා යදිදං ථාසු	302
විජ්ජාය වෙව සමපනෙතා	50
විඤ්ඤාණවිනිශ්චයා සබ්බා	342
විඤ්ඤානසාරානි සුභාසිතානි	98
විදුලා ව යො වෙදගු නරො ඉධ	324
විනයසංග්ග මගී කඛං	176
විනිව්ජයෙ ඨත්වා සයං පමාය	282
විනිව්ජයා යානි පක්ඛපිතානි	266
විනිපාතං සමාපනෙතා	86
විපිට්ඨි කත්වාන පෙසුනාති	108
විපිට්ඨිකත්වාන සුඛං දුට්ඨෙ	20
විභුතරූපසඤ්ඤිසා	342
විරතො කාමසඤ්ඤා	52
විරතො ඉධ සබ්බපාපකානි	160
විරතො මෙට්ඨනා ධම්මා	218
විරියං මෙ ධුරධොරණං	24
විවෙකං යෙව සිකෙකථ	260
විසජ්ජ ගත්වානි මුනිධ ලොකෙ	238
විසෙනිකත්වා පන යෙ වරතනි	264
විගෙසං භාවිතත්තානං	86
විතගෙධො අමච්ඡරී	272
විකතණ්ඩා පුරාගෙද	268
විසං වසසත්තං ආසු	312
වෙදනි විවෙයා කෙවලානි	160

ස

සකං හි දිට්ඨිං කථමච්චයෙය්‍ය	246
සකං හි ධම්මං පරිපුණ්ණමාහු	284
සකායනෙවාපි දළ්භං වදනො	282
සඤ්ඤාපඤ්ඤි පරෙතො යො	258
සඤ්ඤාය ලොකසමිං පරොවරානි	320
සඤ්ඤාය වත්තනි පභාය ඛිජං	64
සඤ්ඤානිගො යසා න සත්ති සඤ්ඤා	138

ස

පිටුවකො	ස
සබ්බා ථායො පරිණමෙත්ථ	සොබ්බං 18
සඤ්ඤා විවාසී අගභො වරුමි	134
සමෙපි යොසලලප සාචකෙන	116
සමෙ මුනි බුද්ධි	අනොසනිමෙණ්ණං 332
සමෙ ලභමෙ භිපකං සභායං	14
සමෙ චුතො සිලවතනො	හොති 284
සමෙ අගාරං අජ්ඣාචසති	310
සමෙ මෙ යාවමානසා	306
සමච්ඡන්ති යො බ්‍රාහ්මණො කිං	වදෙය්‍යා 266
සමමං වෙ අමතා වාචා	132
සමවා අවොක්ඛම මුනි	296
සමෙච්ඡන දතෙතා දමසා	උපෙතො 136
සමෙච්ඡා සියා අපගබෙතා	296
සකායනපසුතො ධිරො	220
සඤ්ඤා පරිඤ්ඤා විතරෙය්‍යා	ඔසං 246
සඤ්ඤා විරතසා න සත්ති	ගත්වා 268
සඤ්ඤා ජනං ජාතිබ්‍යතාදසී	140
සත්තං ව විච්චං හොති	240
සත්තං සහසානං නිරබ්බදනං	206
සත්තවසානි ගභවතං	130
සත්තො ගුහායං බහුනාහි	ජනෙතා 244
සදෙවකසා ලොකසා	238, 300
සද්ධිභානො අරහතං	58
සද්ධා ව පිනි ව මනො සනි ව	350
සද්ධා ඛිජං තපොවුට්ඨි	24
සද්ධාය තරති ඔසං	58

ස

පිට්ඨකයා

සද්ධිධි වික්කං පුරිසසස සෙට්ඨං	56
සදොං සුතවා නියාමදසසී	110
සධම්මපුජා ව පනා තප්ථව	286
සන්ති ලොකෙ මුනායො	330
සන්තුසසකො ව සුභරො ව	44
සන්තො ව හික්ඛු	
අහිනිඤ්ඤකතො	246
සත්ථවානො භයං ජාතං	62
සන්දළඨිකාන සංයොජනානි	18
සන්ද්විසියා වෙච නවෙචද්දනා	278
සපක්කපාණි විවරනො	220
සපදනං වරමානො	122
ස පිණ්ඩවාරං වරිකා	220
සබ්බත්ථ උපෙක්ඛකො සතීමා	156
සබ්බත්ථ මුනි අතිස්සිතො	256
සබ්බද ධීලසමපනො	52
සබ්බසායොජනං ඡෙකා	192
සබ්බං කුචං ඤාණමචෙචච	
ධම්මං	114
සබ්බසො නාමරූපසමි	298, 338
සබ්බාහිභුං සබ්බවිදුං සුමෙධං	64
සබ්බෙ'පිමෙ හික්ඛවො	
නිසින්නා	114
සබ්බෙ සමග්ගා භුක්තාන	86
සබ්බෙසු කාමෙසු සො	
විතරාගො	328
සබ්බෙසු භුතෙසු නිධාය	
දණ්ඩං	12
සහග්ගතො වා පරිසග්ගතො	
වා	118
සමඤ්ඤ හෙසා ලොකසමි	198
සමන්තමසාරො ලොකො	294
සමන්තා ධර්මිනි දිස්වා	108
සමානභාගං කුට්ඨෙථ	218

ස

පිට්ඨකයා

සමාහිතො යො උද්ධාරී ඔසා	138
සමිතාපිනො විතරාගා	
අකොපා	148
සමිතාපි පභාය පුඤ්ඤපාපං	158
සමො විසෙසී උදවා	
විහිතො	266
සමො සමෙහි විසමෙහි දුරෙ	138
සමපන්නවෙය්‍යාකරණං	
තවෙදං	106
සමපනො මුනිනො වික්කං	58
සමොධො'යං සරාවාසො	122
සමබ්බුද්ධින කතොකාසො	314
සමබ්බුද්ධොති වචො සුක්ඛා	308
සමබ්බුද්ධො පටිජානාසි	176
සමොධිධියග්ගං චුසසිතායං	
කුමාරො	216
සමමද්දසා වෙදගුනො	228
සයං සමාදය වතානි ජනතු	250
ස යානභුමිං යායිකා	124
සවිනිති සබ්බධි සොකා	316
ස වෙ විදවා ස වෙදගු	296
ස සබ්බධිමෙමසු	
විසෙතිභුතො	250, 288
සහස්සභාගො මරණස්සා	126
සභාවස්ස දස්සනසමපදය	70
සංචුතො පාතිමොක්ඛසමි	100
සංසග්ගාරාගස්ස භවිනිති සෙනහා	12
සංසුද්ධිජනො විවක්ඛව්‍යදො	110
සාතං අසාතඤ්ඤ කුතො නිදනා	
	274
සාතිසෙසු අනස්සාවි	270
සාධාභං භගවා තථා විජඤ්ඤා	142
සාමාකවිධිගුලක විනාකානි ව	74
සාරම්මො යස්ස විගතා	142

ස

පිටියකො

සාරුප්පමනනො විදිතො	110
සාව කපියං කොසල මන්දිරෙ පිතො	308
සිබ් යථා නිලගිවො විහබ්බමො	66
සිඛකාර්කාය බෙළසක	60
සිතඤ්ඤ උණ්ණඤ්ඤ චූදං පිපාසං	16
සිමනානං විනෙතාරං	142
සිමාතිගො බ්‍රාහ්මණො තස්ස නාති	252
සිලබ්බතං වාපි පහාය සබ්බං	284
සිලුකතො සඤ්ඤමෙනාහු සුද්ධං	284
සිහංවෙකවරං නාගං	50
සිහො යථා දුශ්බලි පසස්ස	22
සිහො ව සද්දෙසු	
අසනංසනො	20
සුබ්‍රහ්මාදිටියෙහි	238
සුබ්‍රං වා යදි වා දුක්ඛං	230
සුබ්‍රිතො බාවරි හොතු	314
සුබ්‍රමාලා මහාකායා	90
සුඤ්ඤතො ලොකං	
අවේකසසු	344
සුඤ්ඤං මෙ හික්කවො	
සාවයාමි වො	114
සුත්තං සොසං පිනවරවකක- මනනො	218
සුත්තාන දුතවචනං	124
සුත්තාන බුද්ධචචනං	62
සුත්තාන බුද්ධස්ස සුභාසිතං පදං	78
සුත්තානහං වීර අකාමකාමී	338
සුත්තා රුහිතො බහුං චාවං	292
සුත්තා සබ්බධම්මං අභිඤ්ඤාය	162
සුද්ධං වත තො අජ්ජ	51
සුද්ධා සුද්ධෙහි සංවාසං	86
සුපිනෙන යථාපි සබ්බතං	256
සුභාසිතං උත්තමොහු සනෙතා	130
සුච්ඡානො හවං හොති	32
සුරො යථා රාජධානිය දුට්ඨො	262

ස

පිටියකො

සෙය්‍යො න තෙන මඤ්ඤායා	290
සෙලෙනහි ගායනාහි ව	
වාදයනාහි	212
සෙහි දුරෙහි සනතුටෙය්‍යා	34
සො අසසකස්ස විසයෙ	306
සො අහං විවරිස්සාමි	58
සො උහනනමභිඤ්ඤාය	318
සොකපරිදෙවමච්ඡරං	256
සොකමප්පජ්ඣං ජනතු	184
සොවති පුතෙනහි පුතතිමා	10
සොවනාහි ජනා මමාසිතෙ	256
සොනෙසු ගුණො විදිතින්ද්‍රියො	
වරෙ	76
සො දෙවයානමාරුක්ක	42
සො බාවරි අත්තමනො	
උදග්ගො	308
සො බොධිසත්තො රතනවරො	
අතුලොයා	214
සොහයනො අභිකග්ගං	124
සො යසං පරමං පනෙතා	42
සො සබ්බසත්තුත්තමො	
අග්ගපුග්ගලො	214
සො සාකියානං විපුලං ජනෙත්වා	
පීතිං	216
සො හි බ්‍රාහ්මණ සලේබ්බෙදො	308
සෙත්තජා අත්තසමුදා	84
සවාකබ්බතං බ්‍රහ්මවරියං	178

හ

හිත්වා ඉච්ඡඤ්ඤා ලොහඤ්ඤා	220
හිත්වාන පියඤ්ඤා අප්පියඤ්ඤා	108
හිත්වා මානුසකං භොගං	196
හිත්වා රතීඤ්ඤා අරතීඤ්ඤා	196
හිරිං තරුණං විජිගුච්ඡමානං	78
හුතඤ්ඤා මස්සං හුතමඤ්ඤා සච්චං	140

සුභන නිපාත

සඤ්ඤානාම සූචි

අ		ඔ	
අඤ්ඤාලව	102	ඔක්කාක	92, 308
අභිකභාරදාය	36		
අභිකුක්කරාප	166	ක	
අභිත	310, 312, 314, 346	කණ්ණ	106
අභිතකෙසකමඬල	152	කණ්ණසිරි	214
අටට	206	කපිලවත්ථ	308, 312
අනාථපිණ්ඩක	30, 36, 80, 86	කප්පායන	106
	112, 200	කලඤ්ඤානිවාප	152
අබ්බ	204	කසිභාරදාය	22
අබ්බුද	201	කසසප	74
අසිත	212	කුළුද	206
අහහ	204	කුසිණාරා	312
ආදිට්ඨ	124	කෙහිය	166
ආපණ	166	කොකාලික	200
ආලවක	54	කොසමභි	312
ආලවි	54, 102, 352	කොසල	124, 132, 306, 308
		කොසලක	86, 204
ඉ		භ	
ඉච්ඡානඤ්ඤාල	186	භයා	82
ඉඤ්ඤා	92, 94, 212, 314	භිජ්ඣකුට	144
		භිජ්ඣකප	122
උ		භොතම	24, 38, 46, 50, 60, 88, 94, 112, 130, 142, 144, 150, 152, 166, 176, 186, 218, 332, 346, 350, 352
උජ්ජනි	312	භොදවරි	306
උදය	310, 346	භොතඤ්ඤා	312
උපසිට්ඨ	310, 316		
උප්පලක	206		
එ		ච	
එකනාල	22	චක්ඛි	186
එරාවණ	114		

සංකූලනාම-සූචි

ජතුකණණ	310, 346	පබ්බත	164
ජලව්‍යණික	176	පද්‍යම	204
ජ		පාචා	312
ජාණුසොනි	186	පාසාණක වෙනිය	312, 346
ජෙනවන	30, 36, 80, 86, 112, 130, 200	පිඬුනිය	310, 344, 346, 350, 352
ච		පුණ්ඩරික	206
චඬකිනමඤ්ච	92	පුණණක	310, 346, 318
		පුබ්බාරාම	224
ක		ප	
කාරුකික	186	පුරණකසංඝ	152
කිසිමෙතෙතයා	310, 346	පොකබරසාති	186
තොදෙයාකප්ප	310	පොසාල	310, 346
දකිණිගිරි	22	බ	
දකිණිපාථ	306	බාවරි	306, 310, 314
බ		බිච්ඡිසාර	122, 170
බන්ධ	10	හ	
බම්බක	112	හද්‍රාමුඛ	310, 346, 352
බොතක	310, 346	හාරආජ	186 200
න		හොගනගර	312
නන්ද	310, 330, 346	ම	
නමුච්චි	126	මකබලිගොසාල	152
නාරද	164	මගධ	22, 346
නාලක	218	මහි	6
නිගණ්ඨනාතපුත්ත	152	මාගධ	312
නිග්‍රොධකප්ප	102	මාස	144, 150
නිරබ්බද	201	මාතඬුක	42
නෙරඤ්ජරා	126	මාර	340
ප		මාහිසසති	312
පකුඬ කච්චායන	152	මිගාරමාතුපාසාද	224
පණ්ඩව	124	මූලක	212, 306
පණ්ඩුකබෙල	214	මෙතතගු	310, 346
පතිට්ඨාන	312	මෙරු	212

සංකෘතනාම - සූචි

ම		ස	
මොහොල්ලාන	200, 314, 316	සකක	104 200, 212, 326, 328, 344
මොසරාජ	310, 314, 346	සකය	170, 183, 214, 216
ර		සකුප්පය බෙල්ලපිටිපුක	152
		සහිය	152, 164
		සහමපති	204
		සාකිය	124, 216
රාජගහ	122, 144, 152	සාකෙත	312
රාහුල	102	සාරිපුක	176, 200
ල		සාවන්	30, 36, 80, 86, 112, 130, 200, 224, 308, 312
		සුජමපති	314
ච		සුදේධාදන	214
		සුඤ්චික භාරදවාජ	132
චකකලි	352	සුඤ්චිකා	132
චඩ්භිස	102, 122	සුචිලොම	82
චනසමයය	312	සෙතවා	312
චාසෙට්ඨ	186, 200	සෙල	170
චෙතරණි	210	සොග කික	206
චෙදිස	312	සොපාක	42
චෙසාලි	312	හි	
චෙසාවණ	114		
චෙසායන	134		
චෙඵවන	152		
		හිමවනතු	124
		හෙමක	310, 316

සුභානිපාත

විසෙසපදනුකමනිකා

අ		අ	
අකකකසං	194	අවාරිසුං	88
අකකුමානො	246	අවිරුපසමපනො	28
අකලරුපො	216	අජ්ඣේ	14
අකාමො	140	අජ්ඣගමා	2
අකාමකාමී	338	අජ්ඣගතවිනි	52, 116
අකාලවාරි	116	අජ්ඣගතං	4
අකුකකුචෙවා	270	අජ්ඣගත සනිං	264
අකකුචස්වජ්ඣිතං	218	අජ්ඣපනො	348
අකකුසලො	278	අජ්ඣායක කුලෙ	42
අකෙකාධිනො	6	අජෙකිත කුජ්ඣං	74
අකකාතාරං	50	අකකුමොකකා	244
අකකාති	30	අකකුසිතා	262
අකකිභූපකො	60	අකකුභූපකා	104
අකකිසා	308	අකකු විමොකකි	340
අකකකයා	256	අවටො	206
අකකසු	206	අවටො	216
අවිල	164	අවටානනං	16
අගහො	134	අවසිකකිතා	94
අගිහං	144	අවස්කුමභූපමො	222
අගහනො	66	අභිකග්ගං	124
අගනිසමං	208	අභුකපුලා	44
අගනිසිචුපමෙ	218	අභුධමෙලො	94
අගගිහුත්ථුමා	178	අතාරු	320
අගගිහුත්තං	126, 132	අතිකකතනා	48
අසාවි	216	අතිකකමනි	82
අවචගමා	4	අතිවට	112, 158
අවචනා සුද්ධි	252	අතිකරිය	66
අවචසෙයා	246	අතිකාමයං	64
අවචසාරි	4	අතිකුලො	176
අවරු	88	අතිමකෙකුති	34

විසෙසපදනු කකමනිකා

අ		අ	
අතිමංකුරු	46	අනවජ්ජ හොච්චි	14
අතිසාරදිට්ඨියා	280	අනවජ්ජා	130
අතිසිංහා	286	අනවස්සුතො	18
අතිතයොබ්බතො	34	අනාසනං	92
අනු : ලං	23, 214	අනාසාචී	270
අනුදණ්ඩා	294	අනාගාරො	194
අනුදණ්ඩසු	194	අනානුගිඤ්ඤා	30
අනුදත්තං	88	අනානුප්පට්ඨා	246
අනුචේතන හතො	8	අනාරම්භවිමුත්තනො	232
අනුසම්මානං	84	අනාලම්භො	52
අනුනුදිට්ඨිං	814	අනාවරණදසාචී	310
අනුකුසලෙන	44	අනාසයානො	110
අනුබ්බං	114	අනිකේතසාරි	268
අනුං	12	අනිට්ඨරි	298
අනුංගතසා	330	අනිමිත්තං	162, 182
අනුසිකායො	92	අනිසාය	140
අනුසාම	10	අනිසො	6
අනුදිට්ඨා	44	අනිතිතං	294
අනිමානසා	216	අනුගාමිසං	318
අනිමුඛසසු	176	අනුගිජ්ඣිති	242
අනොසි	248	අනුගියනති	296
අනගාරිප්පෙත සා	218	අනුග්ගහාය	234
අනාසුතොයො	16, 108	අනුසුතපටිසුතො	188
අනාසුතොපාසි	20	අනුතිරෙ	6
අනාසුතං	182	අනුට්ඨානා	32
අනාමානි	44	අනිකේතං	62
අනාගතරහි	288	අනුත්තං තො	184
අනාසුදසං	16	අනුත්තානි	262
අනනුගිඤ්ඤා	44	අනුධම්මං	154
අනනුච්ඡා	130	අනුනතො	218
අනගිජ්ඣිතං	12	අනුපරිසගා	130
අනානං	78	අනුප්පට්ඨෙය්‍යා	62
අනරහා	40	අනුබ්බංසු	122
අනලංකරිකා	18	අනුරොධවිරොධවිප්පතිනං	108
අනවජ්ජපදනි	30	අනුච්ඡිතං	160

විශේෂපද්‍රැක්කමනිකා

අ

අ

අනුච්චේදාකෙසි	132	අබ්බුද	204
අනුසයා	4	අබ්බුලාසලා	184
අනුසාදං	192	අබ්භසනං	104
අනුපයො	248	අබ්භමුක්තං	214
අනෙකසාධං	214	අබ්භාහනො	182
අනෙජං	30	අබ්භුදිරිසි	216
අනොකසාරිං	194	අබ්බොකාසො	122
අනොමනාමං	46, 54	අභික්කන්තදසාථිං	314
අනොම පඤ්ඤං	102	අභිජට්ඨනි	208
අනොමච ඡායං	214	අභිජනෙනා	244
අනොසිතං	294	අභිජපෙය්‍යං	290
අත්තගු	162	අභිජ්ඣාදිංසු	90
අත්තපුරො	60	අභිඡන්තසංවාසා	100
අත්තරතො	4	අභිධානානි	70
අත්තරධායට	130	අභිනිබ්බුතකෙතො	134
අත්තකමකසා	6	අභිනිබ්බජ්ජයාට	86
අභානායනි	282	අභිනිබ්බුතකෙතො	102
අපක සසථ	86	අභිපාභාරිනි	128
අපචිතො	100	අභිභුයං වාරි	22, 138
අපචෝ	308	අභිලෙපනං	316
අපනම්සසනි	338	අභිවිඤ්ඤා	136
අපනාමෙසි	82	අභිසංඛාසි	174
අපචිද්ධා	62	අභිසංජ්ජනා	14
අපාහතස්මිං	262	අභිසංජ්ජයං	292
අපිහාලු	270	අභිසංජ්	194
අපුඤ්ඤායතනං	118	අභිසංමෙච්ච	44
අපුනබ්බවාය	314, 84	අභිසංමච්චිකා	16
අපුරෙක්ඛරානො	268	අනිසංමච්ච	300
අපෙඛා	12	අභිහාරං	220
අපගබ්බො	44	අභිහාරෙසි	122, 124
අපට්ඨසො	14	අභොජනෙය්‍යං	26
අප්පනිට්ඨ	52	අමඤ්ඤිංසු	88
අප්පදසෙස	318	අමතපථලා	24
අප්පනිගෙසාසං	100	අමතඵලං	24
අබ්බො	204	අමනොගධං	194

විශේෂපද්‍රව්‍යකමතිකා

අ		අ	
අමමා	146	අසමනා	128
අමරා	76	අසසවා	8
අමුගො	220	අසසාදනා	130
අයසුලං	208	අහනො	204
අයොසඬාසමාහනවධානං	208	අභාසි	138
අරිඤ්චමානො	20		
අරියගරහි	206	ආ	
අරියො	36, 162	ආකච්චසි	56
අරෙසනෙයො	66	ආකිණ්ණවරලකඛණො	122
අලිකං	130	ආකිඤ්ඤා	306
අලියමානො	20	ආගඤ්ඤා	42
අලිනවිකෙතා	20, 222	ආසානෙතා	204
අලොලා	8	ආජවං	296
අච්ඡානති	40	ආජානමානො	326
අච්ඡානියා	244	ආජානියො	136
අචංසිරා	76	ආනංකථසොන	302
අචාසරි	214	ආතුමානං	246, 290
අචිකඤ්ඤා	270	ආදානගණං	252
අචිහෙය්යං	12	ආදානගණං	340
අච්චදානා	248	ආදාන සකෙත	340
අච්චධංගමො	96	ආදානෙසු	108
අචොකකමම	296	ආදිවිබ්බක්ඛා	16
අච්චානං	220	ආදිසති	248
අසජ්ජමානො	12	ආදෙති	38, 298
අසමධුරංගා	216	ආනන්තරිකං	68
අසමපට්ඨං	8	ආනන්තරිකං	212
අසමොධං	46	ආපගං	96
අසමහනකෙතා	118	ආහිජ්ඣා	324
අසංචිතං	298	ආගමකො	74
අසංහිතං	352	ආමනානා	12
අසිප්පතවනං	220	ආමලකමතනියො	202
අසිසාමි	304	ආයාගො	142
අසුචිකම්පසිනා	74	ආයුහති	64
අසුරො	128	ආරජයා	210
අසනමානා	74	ආරමනපච්චයා	232
		ආරමනානං	232

විසෙසපදනුකකමිතිකා

ආ		ඊ	
ආරා	48	ඊසා	24
ආරුප්පා	236		
ආලයානි	162	උ	
ආවරණානි වෙනසො	20	උච්චාවච.	250
ආවකරොමි	28	උදබ්බධි	2
ආසයානො	336	උදරජුරො	60
ආසවානි	162	උද වා	60
ආහච්ච	222	උදග්ගච්චෙත්තා	214
ආහාරපච්චයා	234	උදග්ගෙ	212
ආහිතො	6	උදෙසිද	2
ආහුති	36	උදබ්බහෙ	182
		උදුම්බරෙසු	2
		උද්දිට්ඨා	102
		උද්ධනානි	168
ඉඝ්ඝ	58, 272, 28	උද්ධුමානො	62
ඉච්ඡානිද්දා	244	උපච්චිති	192
ඉජ්ජෙ	134	උපඤ්ඤිසං	218
ඉඤ්ජනා	60	උපට්ඨිනා	46, 228
ඉඤ්ජිතා	318	උපධිනිද්දා	226, 322
ඉඤ්ජිතපච්චයා	234	උපධිති	10
ඉඤ්ජානසුචනා	76	උපධිසු	108
ඉතරිතරෙන	14	උපනාමෙසි	82
ඉතිනිතික.	334	උපනාමි	38
ඉතොථා	84	උපනිජ්ඣාධිත.	236
ඉතර.	236	උපනිඤ්ඤාතෙ	66
ඉත්ථානවඤ්ඤාථානාට.	232	උපනිසා	224
ඉත්ථිසොඤ්ඤි.	36	උපපට්ඨි.	350
ඉද්ධානිසඤ්ඤාර.	174	උපයො	248
ඉරියානො	296	උපරුක්ඛි	234
ඉරියති	338	උපරුක්ඛි	288
ඉසිනිසහ.	218	උපරොධනා	228
ඉසිසානම	106	උපසෙවනා	76
ඉසිවහයෙ	214	උපානිවනෙත්තා	16, 140, 146, 158, 286
ඉසෙ	314	උපාද්දනකඛයෙ	140
ඉසසා	192	උපාද්දන.	52
		උපාච්ඡි.	124

විසෙසපදනුකකමනිකා

උ		ඔ	
උපෙනි	66	ඔකං	268
උපෙසං	10	ඔකබ්බතථකඛු	18
උප්පතිතං	2	ඔගාහනෙ	64
උප්පලකො	206	ඔසතිණ්ණං	54
උප්පාතප්පිනා	103	ඔසනනං	161
උප්පතං	318	ඔසං	6
උච්චාදනං	118	ඔසාතිගං	338
උය්‍යුතා	76	ඔතාරං	130
උරගො	2	ඔපිලාපෙඞ්ඞි	26
උසගො	8,10	ඔමෙසු	272
උසුයකං	94	ඔනභියාන	208
උසසදං	290	ඔරකෙ	216
උසසද	156,240,276	ඔරපාරං	2
උසුසසති	306	ඔරං	6
උසෙසු	272	ඔරොපයිකා	14
		ඔසබෙහි	2
		ඔසරණානි	164
		ඔසුජනානි	84
		ඔහාරයිකා	18
ඌ		ක	
ඌනුදරො	220		
ඌමි	290	කඞ්ඞි චජ්ඣං	30
ඌහවච	314	කඞ්ඞායිතං	312
		කඞ්ඞිතං	164
එ		ක	
එකජං	38	කලෙජ	6
එකාසනාසං	222	කණ්ණාහි ජාතීකො	178
එජති	272	කථං කථා	274, 326
එජං	234	කලොජ්ජං	262
එජානුගා	250	කප්පයනානි	252
එජ්ජබ්බං	50	කප්පං	286
එකෙතා	130	කප්පානි	156
එධිකථ	90	කප්පියො	288
එරය	104	කමණ්ණලං	132
එරයිතං	96	කමොනං	52
		කමනිකිකිකා	200
		කමමවිපාකකොවිද	200

විසෙසපදකකමනිකා

ක		ක	
කමමනො	22	කුමාද්‍යානා	92
කමාරපුතෙතන	14	කෙවලි	26, 188
කයවිකකයෙ	292	කොධනො	38
කරුණං	126	කොධපඤ්ඤාණො	32
කලහාභිරතො	86	කොමාරං	88
කලිං	206	කොසානි	158
කලාරුපො	212	කොලච්ඡිමකයො	202
කලපාණදසසනො	174	කොලමතනියො	202
කසලිඛුං	86	කොවිළාරො	14
කසසු	24		
කසිරං	182	බ	
කසසකො	24	බහවිසාණකපො	12
කළායමතනියො	202	බණ්ඩු	96
කංසානියං	24	බතතා	58
කාකොලගණො	210	බඤ්ජා	84
කාමකාරො	106	බයානිනං	188
කාමයමානසස	242	බරාජිනානි	76
කාමයානසස	242	බිඩ්ඩං	18
කාමවාහිනං	222	බිඩ්ඩා	12, 292
කාමා	16	බිණ්ඩාපරො	48
කායගුනො	24	බියමානෙසු	126
කායවෙය්‍යාවටිකං	168	බිලා	8, 246
කාරණඛවං	86	බෙතනාජිනං	158
කාසායවාසිං	144	බෙතනානි	158
කිඤ්චිකබ්බමානං	38	බුප්පිපාසා	128
කිඤ්චිකබ්බං	38, 40	බෙතනමුලබ්බනා	158
කිබ්බිසකාරි	208		
කිමි	62	භ	
කුකකුච්චවුපසනං	26	ගඤ්ජි	208
කුකකුච්චියං	304	ගණවසිකො	86
කුටි	6	ගණනා	212
කුඨාරි	206	ගණ්ඨා	16
කුතොජා	84	ගතයොබ්බනං	32
කුබ්බති	50	ගජානි	58
කුබ්බනකං	318	ගබ්බකරණං	292
කුමුදෙ	206	ගබ්බපසායං	10

විශේෂපදනුකූලමනිකා

ග		ව	
ගලයන්	216	වාතුදිසො	14
ගවමපති.	8	වාමරජකතගාහකා	214
ගළො	18	වාමරා	214
ගාථාහිගිත.	26, 142	වාරු දසකතො	174
ගාමකථාය	290	විමුච්චායති	26
ගාභණ්ණ	64	විටිවිචායති	26
ගිද්ධිමාන.	98	විකත සිබ්බතො	90
ගිනි	6	වුජ්ජමානො	38
ගිර.	216	වෙතො විමුක්තිහිනා	224
ගිරිගඬුරෙ	124		
ගිහිබන්ධනානි	14	ජ	
ගිහිව්‍යාඤ්ඤානාති	14	ජදන.	30
ගුහ්‍යාචාරො	122	ජන්දගු	288
ගුහ්‍යජිද්ධියො	18	ජන්දජාතසස	242
ගෙඩ.	20	ජන්දනුනිතො	246
ගොත්තකුද්දො	34	ජනනා	6
ගොත්තපඤ්ඤා	134	ජසු	52
ගොධරණියො	8	ජිනනකලො	220
ගොපි	8	ජිනනසංසයො	342
ගොමණ්ඩල පරිබ්බුලා.	90	ජිනනසොතසස	222
ගොරකබ්.	190	ජිනනසොතො	298
ගොවජෙකා	182	ජ	
		ජඤ්ඤා	40
ස		ජටා ජල්ල.	76
සමුච්චි	106	ජටාජිනධරා	310
සමුච්චිතතො	312	ජලුසණ්ඩසස	176
සරාචාසො	122	ජමමන.	312
සාසෙයන.	220	ජරසා	254
		ජරාමච්ඡපරික්ඛය.	236
ව		ජව.	66
වකක.	214	ජහානි	2
වකුචුම	16		
වරණ	122, 120	ජා	
වරහි	308	ජාතිබයනාදසසි	64
වරාමසෙ	10	ජාතිකුද්දො	34
වලිත.	234	ජාතිමය.	188

විෂයසපද්‍රැක්කමනිකා

ජ		න	
ජාතිමරණසංසාරං	228	තචං	2
ජාතිමරණස්ස	10	තණ්හච්ඡේදං	338
ජාතිවාදස්මිං	188	තණ්ඛං	2
ජානපදේ	124	තණ්ඛාධිපතො	316
		තණ්ඛානිග්ගාතනං	334
ජි		තරීයං	278, 286
ජිහිංසකො	216	තඤ්ඤිං	292, 296
ජියායති	298	තදම්මනාපි	42
ජි		තමනුදුස්සිනො	350
ජිවිතසංඛයමහි	22	තපො	24
ජිවිතසෙසෙ	210	තමමයො	268
ජු		තරමානරුපො	124
ජුතිමා	164	තසරං	66, 148
ජුහති	132	තසා	44
ජුහකො	126	තාදිනො	46, 48
ජො		තාදි	30
ජොතිමතො	104	තාරයෙතුං	96
ඤ		තාරාසභං	214
ඤාණුපපන්නං	330	තිණ්ණකථංකපො	6, 30
ය		තිණ්ණධාරං	208
යාපෙති	36	තිට්ඨා	280
යි		තිදසගණෙ	212
යිතංතො	66, 108	තිමබරුක්කිං	34
ධ		තිලවාහ	204, 212
ධංසසිරිංසපෙ	16	තුමසා	286
ධංසාධිපාකානං	302	තුමො	280
ක		තෙජි	338
කකකචඛඪිනං	334	තෙවිජ්ජා	188
කකකං	64, 280	ථ	
කග්ග	144	ථමං	98
කවමංසාවලෙපනො	60	ථලං	10
		ථාමබ්බුපපතො	20
		ථාවරා	44
		ථුතුං	66
		ථුනනති	278
		ථොමයනො	212

විසෙසපදකකමනිකා

ද		ද	
දකඛිණාගිරිස්මිං	22	දුස්සං	212
දද්දුප්පමානා	214	දුස්සංඛගහා	14
දමපපතෙතා	164	දුරවිහාරවුනනිනො	66
දමා	58	දෙවිසි	443
දමයා	136	ද්වයකානාං	224
දරථජා	6	ද්වයකානුපසසනා	226
දසසනසම්පතෙතා	36	ද්වාරහකතං	88
දහනති	262, 278	දව්ජං	38
දහෙධමමදසසි	104		
දහනනිකකමො	20	ධ	
දහෙපරකකමො	90	ධඛං	84
දයංඛප්පි	22	ධජිනිං	128
දනපති	146	ධනාපදෙධා	34
දමා	8	ධමෙවරියං	84
දයෙ	218	ධමෙතකකපුරෙජවං	340
දරපොසි	66	ධමෙමනො	50
දළසිකා	10	ධමෙදෙසසි	32
දිට්ඨධමොභිනිබ්බුතා	334	ධමෙධරං	18
දිට්ඨපදසස	70	ධමුපපදෙ	30
දිට්ඨනිවෙසා	248	ධමෙසංඤ්ඤාසවාදං	28
දිට්ඨපරිබ්බසානා	278, 282	ධමෙසංඝාමිං	98
දිට්ඨවිසුකානි	16	ධරියනං	214
දිපදුනනමං	28	ධංසනති	212
දිමෙබ පපෙ	52	ධානියං	88
දිවසසනකතෙතා	26	ධාරයුං	214
දිවා විහාරෙ	212	ධුතාථ	212
දිව්‍යාරනති	46	ධුරධාරයනං	24
දීඝපිට්ඨකෙ	190	ධෙනුපා	8
දුග්ගච්චා	42	ධොනං	106, 248
දුට්ඨමනා	246		
දුග්ගරං	50	න	
දුඤ්චිරො	6	නකඛකං	292
දුප්පමුඤ්ඤා	244	නගගියං	76
දුබ්බලොමකසස	350	නඛලං	24
දුබ්බසොධො	86	නවවයනති	212
දුරනනයා	74	නකිකදිට්ඨි	74
		නකිකො	292

විසෙසපදනුකකමහිකා

න	නි
නඳිං.	192
නඳිඤ්භං.	338
නඳිභවපරිකම්භො	52, 194
නභසිගමං.	214
නමුචි	126
නරාසභො	214
නහුතානි	212
නළු සෙතුං.	2
නංගල සංතානි	22
නාගො	156
නානා සකතනං	76
නානාරතෙහි	88
නාරිවරගණායුතං.	90
නාවජානිය	220
නි	
නිකතිවඤ්ඤානානි	14
නිකුබෙබ්ථ	46
නිකුජ	104
නිකෙතා	62
නිකකාමො	318
නිකකාමීනො	70
නිකකාරණා	22
නිකකුභො	16
නිබාතා	8
නිඤාහකො	33
නිසානි	262
නිගෙසාසං	222
නිච්චියයුතා	76
නිච්ඡාතො	220
නිච්ඡාරයෙ	116
නිජිංසානො	40
නිජ්ඣපෙතුං.	96
නිදුරො	78
නිදුතං	24
නිද්දාසිලි	12
නිද්ධනකසාවමොභො	16
නිධාය	12
නිනතං	10
නිපච්චවාදි	66
නිපුණකදසසි.	52, 54
නිපපිපාසො	16
නිබ්බභො	318
නිබ්බානි	72
නිබ්බාන	342
නිබ්බානාභිරතො	30
නිබ්බිජ්ඣ	296
නිබ්බිච්ඤ්ඤා	8
නිබ්බිදබ්බුලො	100
නිබ්බුතො	16
නිච්චකෙකා	16
නියතො	20
නියං උත්තං.	46
නියාමදසසි	110
නිරග්ගලං.	92
නිරතං	248, 270, 290, 338
නිරබ්බුදො	204
නිරසුජ්ඣනී	250
නිරසුනි	248, 298
නිරංකතා	94
නිරාමගකො	222
නිරාසතනි	270
නිරාසය	16, 194, 336
නිරුපධි	10
නිරුපාලපො	16
නිවිට්ඨං	16
නිවිසුචාදි	286
නිවුතං	240
නිවුතකකෙසො	134
නිවෙසනානි	64
නිසඤ්ඤි	298
නිසමෙ	16

විසෙසපදනුකතවනිකා

නි

ප

නිසාලෙථ	68, 122
නිසසයෙයා	252
නිසසෙසු	236
නිසසිතසස	234
නිවෙයො	270, 290
නියොථ	292
නිලගිවො	66
නිවරණ	6
නොතා	30
නභාතකා	158

ප

පකපනං	296
පකපපිනෙසු	281
පකපපිතා	248
පකකඤ්ඤා	92
පකෙකාදනො	6
පකකඤ්ඤා	30
පගබො	30
පගාලා	128, 244
පගගහිතා	36
පඛයා	162
පඛයාදනො	306
පච්චතං	286
පච්චනිකං	238
පච්චයාසෙ	6
පච්චසිකො	202
පච්චසාරි	4
පච්චකසවෙසු	260
පච්චිට්ඨාපනා	76
පච්චන	156
පච්චන කකරා	104
පඤ්ඤාපෙට්ඨා	106
පඤ්ඤාපට්ඨි	326
පඤ්ඤාපට්ඨි	56

පඤ්ඤාපට්ඨි	62
පඤ්ඤාදා	54
පටිකකමම	116
පටිසස ඤ්ඤා	46
පටිච්ච සමුප්පාදයා	200
පටිච්චනනකමමනො	40
පටිච්චාදා	70
පටිච්චානාති	40
පටිච්චානරෙ	188
පටිච්චසජ්ජ	296
පටිච්චිට්ඨ විකො	12
පටිච්චාන	132
පටිච්චානවිකො	18
පටිච්චජා	292
පටිසංඥානං	20
පටිසංඥාපෙයා	266
පටිසුරං	262
පටිසෙතිකකො	264
පටිසෙතිගනනි	116
පටිසෙතිං	292
පට්ඨප්පනනිකො	124
පඤ්ඤානි	160
පඤ්ඤාකමමල	214
පඤ්ඤා	218
පඤ්ඤාපෙට්ඨා	168
පඤ්ඤාසාති	38
පඤ්ඤාඤ්ඤා	132
පඤ්ඤාපෙන	30
පඤ්ඤානවරසා	256
පඤ්ඤානො	270
පඤ්ඤානරූපො	114
පඤ්ඤානො	212
පඤ්ඤාපථලං	74
පඤ්ඤායානො	190
පඤ්ඤාපාණි	220

පත්තනං	156	පරිගහනා	138, 276
පත්තිපත්තා	70, 162	පරිගහෙසු	246
පත්තියයි	6	පරිවරති	132
පදකා	188	පරිජානාති	78
පදුමනිරයං	204, 206	පරිතසුති	192
පදුමි	16	පරිතතපකෙසු	116
පඬුඉ	336	පරිතතසෙ	290
පධානපහිතත්තං	126	පරිදෙවනෙයො	304
පධානවා	20	පරිපුච්ඡයානො	216
පනුජ්ජ	108	පරිපුච්ඡකායො	174
පනුදන්ති	26	පරිඵුද්දමානො	244
පනුනතකොධො	138	පරිබ්බජෙයා	108
පනනහාරො	238	පරිබ්බසානො	252
පපඤ්ඤාමාරුපං	160	පරිබ්බාජං	40
පපඤ්ඤාසංඛා	276, 288	පරිභාවිතං	8
පපඤ්ඤා	4	පරියාදනං	204
පටුහති	40	පරිරුජ්ඣති	38
පහසසරාති	14	පරිවසි	218
පමත්තබ්බු	126	පරිසසයවිතයං	290
පමාදනුපතිනො	100	පරිවෙසනා	22
පමුඤ්ඤාසු සඬං	352	පරිසසයා	242
පමොචනං	24	පරිසසයානං	14
පයුතං	292	පරිහීරති	62
පරදන්තපථිවි	66	පරොවරං	106, 140, 218, 320
පරධම්මකානං	302	පවත්තාරං	50
පරපෙසෙසන	192	පවාදියා	280
පරජාණරොධාය	66	පච්චේකරසං	78
පරමසුද්ධසිතං	66	පච්චේධිතං	284
පරමසුද්ධසිතියා	20	පච්චේදියො	8
පරමවිසුද්ධසි	216	පලාපො	30, 86
පරමං	30	පලිපථං	194
පරවෙදියං	140	පලෙති	328
පරාභවත්තං	32	පලොකිතං	230
පරිකිසුති	260	පසානො	124
පරිකඛයං	204	පසංසාවහනං	78
පරිකඛයානො	112		

විසෙසපදනුකකමනිකා

ප

පි

පසාදෙහි	202
පසුතං	16
පසුතප්පකා	208, 103, 164
පසුතවිකතා	34
පසුතා	272
පහොති	12
පළිබ්බකා	302
පළිගුණධිතො	40
පානබ්බියං	292
පාවනං	24
පාවිරුපිකා	76
පාවිහාරියපකබ්බං	120
පාතරාසං	116
පාතිමොකබ්බසම්මං	100
පාතිතො	194
පාදලොලා	18, 290
පාදුදරෙ	190
පනතහාරං	194
පාපමකබ්බි	38
පාපිවෙජා	200
පාමුජ්ජකරණං	78
පායයෙ	118
පාරගතො	6
පාරගංගායං	56
පාරගා	10
පාරගු	164
පාරායනං	348
පාරිජනෙතා	18
පාව	250
පාවා	246
පිලිසිමංසිකා	74
පිණ්ඩවාරං	124
පිථියරෙ	316
පියවිප්පයොගං	12
පියාසිනං	256

පිළිකාහි	202
පිකා	78
පුගාලවෙමනතා	166
පුච්ඡනා	150
පුඤ්ඤයම්පදං	150
පුච්ඡං	32
පුණ්ඩරිකො	206
පුච්ඡජා	286
පුච්ඡයො	280
පුච්ඡවිමණ්ඩලෙ	308
පුනාහිතවො	148
පුබ්බවාසනවාසිනා	310
පුබ්බායවෙ	288
පුරකබ්බතා	60
පුරිසනන	208
පුරෙකබ්බරොනති	252
පුළවාචසපෙ	210
පුඤ්ඤං	10
පුරළාසං	134
පෙකබ්බි	122
පෙකබ්බාතො	12
පෙසුනියසම්මං	208
පෙසුනියං	292
පෙසුනෙයා	270
පෙසුකො	192, 198
පොකබ්බරපනෙත	194
පොරොහිවිවං	192

ච

චතුරතො	184
චස්සයෙ	16
චස්සෙතුං	118
චාලං	24
චුසස්සිතගෙතා	72
චොයියනති	212

විසේසපදනු කකමර් කා

බ		භ	
බන්ධවානි	18	භාසිහි	222
බලානිකං	192	භිසපුප්ථං	2
බලියනි	242	භිසි	6
බහුප්ථං	318	භීරු	228
බහුසුතං	18	භුජානි	212
බහුලීකරෙයා	292	භුමොනි	68
බාලකනං	118	භුකුටිං	68
බිඤ්ඤාසරෙහ	104	භුතෙසු	12
බිඤ්ඤාමනිකායො	202	භුතානි	68
බෙලුවසලාටුකමන්ඤ්ඤා	202	භුතහු	208
බොධිසකෙතා	214	භුරිපඤ්ඤාණො	350
බ්‍යාරොසනා	46	භුරිමෙධසො	318
බ්‍රහ්ම	122	භෙදනපරියනනා	182
බ්‍රහ්මකොස	158	භෙරවෙසු	290
බ්‍රහ්මබෙතං	158		
බ්‍රහ්මවරියං	10,84,178	මහො	84,278
බ්‍රහ්මබන්ධු	74	මහාකබ්බි	28
බ්‍රහ්මං නිධිං	88	මහාපිනො	28
බ්‍රහ්මා	90,150	මහාදුසි	2
බ්‍රාහ්මණ ධර්මං	86	මහාදෙසකො	28
		මහාලානි	88
භ		මච්චුතරො	310
භතකො	8	මච්චුධෙයො	340
භනියා	8	මච්චුපරෙතානා	182
භද්දයානෙන	124	මච්චුපාසා	50
භමයං	212	මච්චො	242
භමුහි	190	මණ්ඩලමාලං	168
භවරාගපරෙතෙහි	240	මනනඤ්ඤා	100
භවසොත	230,244	මනනිකභාජනා	182
භවාභවනං	4	මනනිසමොචං	192
භවුපනිතා	284	මද්දනෙතා	242
භවෙසු	2	මංනාපදෙසං	218
භසාසමුසසයො	76	මනොජට්ඨා	52
භසාසං	292	මනනබන්ධුනො	42
භාණය	118	මනනිභාණි	270

විසෙසපදනුකකමනිකා

ම		මෙ	
මනනා	48,318	මෙදව්ණණ	130
මනනාහුති	76	මෙධගං	282,294
මක්ඛුඛයා	60	මෙරුමුඛවාසිනො	212
මමනාය	256	මොනපරේසු	164
මරු	212,214	මොනං	222
මහාපුරිසලකඛණා	174	මොනොයාං	218
මහාමුනි	10	මොමුහො	314
මහොසො	2	මොසධමමං	230
මානසකෙතසු	138	මොසවජුං	260,292
මානං	2	මොහධමෙතන	86
මානානුසයං	102	මොහනං	118
මානාභිසමයා	102	මොහනකරා	140
මානුසියා	68	මොහමග්ගා	104
මාමකො	256		
මායාකතං	98	ය	
මායාවි	30	යකපෙළසා	60
මිගාභිභු	214	යකඛයා	140
මිතාහාරො	220	යකඛා	90
මිතද්දහො	74	යතවාටි	304
මිතනානි	58	යතකෙනා	66
මිපු	262	යතො	24
මුද්දග්ගවිභුත	208	යථාකරො	118
මුඛරජාතිකො	84	යථාතථං	188
මුග්ගමතතිශො	202	යථාතථියං	110
මුඤ්චයා	8	යථාභිරතනං	16
මුඤ්ඤං	128	යථොධිකානි	18
මුණ්ඩක	36	යද්ධිකං	106
මුණ්ඩියං	76	යාවශොගො	150
මුනිමා	164	යාජකා	92,192
මුත්තපෙකෙබ්බා	104	යාජයොගා	320
මුත්තසද්දො	352	යාධිකවා	124
මුඛපාතෙ	308	යුගනංගලං	24
මුසුතෙ	258	යුගං	24
මුග්ගමතො	220	යුගමතනං	122
මුලා	4	යෙනිවජකං	12
		යොගකෙබ්බසා	126

විසෙසපද්‍රක්‍ෂමනිකා

යො		C	
යොගකෙබ්මාධිවාහන.	24	ලාලපන.	182
යොග.	196	ලිප්පති	164
යොත්ත.	24	ලුතානි	160
යොධාපීවො	192, 198	ලුබ්සා	74
යොනිජ.	192	ලොකපරියාය.	182
		ලොමහංසනො	212
ර		ව	
රකබ්නමානසානො	18	වකා	62
රජිසුරො	306	වග්ගගනෙසු	110
රතනවරො	214	වග්ගසාරී	110, 254
රනි	16	වග්ගවග්ග.	104
රපෙසහො	176	වග්ගවග්ග.	300
රක්ක.	78, 262	වට්ඨකො	24
රසසකා	44	වජ්ජ	272
රාගරාගී	252	වජ්ජබ්බක.	32
රාග.	2	වජ්ජොරොහෙන	124
රාජබාද්‍ය	262	වජ්ජපසංහිත.	348
රාජාභිරාජා	176	වජ්ජනො	60
රාහුග්ගහණා	136	වද්දකො	144
රිකුබ්නි	48	වනථජා	6
රිකතපෙසුනො	296	වමනෙ	60
රිකත.	300	වම්බධිනෙන	286
රිකෙනන	96	වරකො	72
රුකෙනන	184	වරතත.	192
රුප්පති	242	වරදෙ	72
රුපිතො	292	වරාහරො	72
රුලුනිණෙ	6	වසලක	36
රොගමුලා	160	වසලකරණ	36
රොවෙති	32	වසා	8
රොසෙති	40	වසානො	10
		වසුකතම.	84
C		වංසකලිරො	12
ලකබ්නමනපාරගු	216	වංසො	12
ලපයොසා	292	වාචාපරියතත.	64
ලාහකමා	270, 292		

විසෙසපදනුකකමනිකා .

ව		වි	
වාචාහිලාපො	14	විද්වෘත	4
වාචායතො	270	විද්වෘතො	320
වාජපෙය්‍යං	92	විනයසසු	176
වාදසීලා	144	විනයකාන	142
වාදිගනි	260	විනයකතා	164
වාටිබිඤ්ඤා	116	විනිසානි	262
වාසුපතං	124	විනිපාතං	86
වාහෙථ	86	විනිබන්ධය	6
විතප්පෙය්‍යං	250	විනිලකො	62
විකිරණං	36	විනෙති	2
විගතබිලො	6	විනෙය්‍යං	6
විගතමිඥො	46	විඤ්ඤා	58
විගයන	2	විපකකදිඤ්ඤා	38
විසාතභූමි	262	විපරකකම	126
විවිකිව්‍යානා	104	විවිකිකකාන	20, 108
විවිතං	2	විප්‍රවසයි	350
විවාරණං	342	විප්‍රාපිතං	216
විවිකිව්‍යානි	170	විභාවයනි	70
විජිග්‍රව්‍යානා	170	විභුතරූපසංඝායක	342
විජිග්‍රව්‍යානං	78	විභුත සංඝායක	276
විජිතිඤ්ඤා	76	විභුත	276
විජ්ජරෙ	6	විභුසනව්‍යානා	18
විජ්ජාවරණපරිඥාපිඤ්ඤා	88	විභොති	276
විජ්ජාවරණ සමපතනං	50	විමානදසයි	280
විජ්ජාය	50	විමානෙති	280
විජ්ජිතං	338	විසංඝායනා	174
විකුඤ්ඤා	194	විසංඝෙතසු	254
විකුඤ්ඤාසමාධිසාරං	98	විසාපතෙන	94
විකුඤ්ඤාසාරානි	98	විසාරමහා	298
විතතිං	212	විරාගරතෙනා	252
විතකකා	4	විරාජයෙ	62
විතථං	4	විරාධිකා	284
විතතිං	212	විරුතං	292
විදහෙ	292	විරුඥානිපානිතො	76
විදිකා	162	විරුපරුපෙන	16
		විවිච්චකසු	290

විසයසදනුකතමනිකා

වි		වෙ	
විවරනි	216	වෙමජෙකි	268
විවසනො	220	වෙවිව්.	296
විසසකසසකදී	276	වෙවිව්.	316
විසට.	2	වෙසසායනො	134
විසතා	222	වොහාරකුටා	76
විසතා	84	වොහාර.	190
විසතනික.	322	ව්‍යකථිසස.	188
විසතො	12	ව්‍යග්‍යුසහො	124
විසමෙ	16	ව්‍යසනුජ්	20
විසලො	6, 30	ව්‍යපථයො	300
විසෙතිකකා	264	ව්‍යපථ -	50, 300
විසෙතිහුතො	250, 288	ව්‍යසනගතො	216
විසෙසි	266	ව්‍යාරුදෙධි	294
විසොසයිකා	2		
විසොසයෙ	128	ස	
විසොසෙහි	298	සකායනානි	286
විසසවනො	63	සකි.වනො	192
විහානො	104	සකුනනම.සෙහි	74
විහෙසාහිරනො	84	සකකති	96
විතදෙයො	4	සකකා	44
විතතණං	28	සකබ්බි	264
විතමොහො	4	සකඛ්ඛි.	294
විතරුගො	4	සකඛ්ඛානි	8
විතලොහො	4	සකඛ්ඛුටෙධා	8
විතවලෙණො	314	සකසා	48
විතිපතනානි	214	සකි.	64
විතිවතො	4	සකිතධිමෙමා	20
විසතිබාරිකො	204	සකිතානු.	204
වුතතිරෙසා	26	සකිතාය	64
වුතාපවාසී	96	සකිතාර නිරොධි කැණ	
වෙවිකිවච්ඡ	154	කුසලො	110
වෙනරණි.	210	සකිතායකාරො	106
වෙදග්.	160	සකිතානාරකසා	16
වෙදනි	160	සකිතා	256
වෙහුනිය.	48	සකිතවුල.	160
		සකිතනිතතහාවො	116

විසෙසපදනුකකමනිකා

ස

ස

සබ්බං	194, 250, 324
සබ්බා	116, 138
සබ්බානිගං	192
සබ්බානිගො	76
සබ්බො	18
සබ්බවට්ඨානානි	14
සබ්බාට්ඨ රජුපවාහනං	116
සබ්බාට්ඨාසී	134
සච්චනිකකමො	164
සච්චෙනා	246
සජ්ජනී	116
සජ්ජායාධනධ්‍යාය	88
සඤ්ජාන ඛජෙධා	16
සඤ්ජානන පනෙතා	18
සඤ්ජාකාරසඤ්ජානිසංකතො	164
සඤ්ජානනෙතා	66
සඤ්ජානෙතා	92
සඤ්ජාමෙන	284
සඤ්ජාසඤ්ජාදී	276
සඤ්ජාසනෙතා	250
සඤ්ජං	162
සඤ්ජානිං	34
සඤ්ජාට්ඨමොකඛ	328
සඤ්ඤා	292
සඤ්ඤා	222
සඤ්ඤා	64
සඤ්ඤා	260
සඤ්ඤාදිකියො	176
සඤ්ඤා	24
සඤ්ඤාපකතං	88
සධම්මපුජා	286
සනතතනො	132
සනතියොරච්චසමාධි	98
සනාදසිනො	318
සන්ධි-	12, 50, 268
සන්ධිවොනො	62

සන්දනං	192
සන්ද්ධිසිරාගෙන	280
සන්ධිසෙථ	110
සන්ධිපායනී	26
සපදනවාරිං	20
සපදනං	122
සපරිග්ගහෙන	118
සපරිග්ගහවාරිං	302
සප්පට්ඨි	2
සබ්බකායපරිහාසිනො	342
සබ්බකොසමුලබ්බනො	158
සබ්බකොසමුලබ්බනං	196
සබ්බලොකභිභුං	196
සබ්බසංඤ්ජාපන	
බ්බනච්ඡද	146
සබ්බසංඤ්ජාපනානිගො	52
සබ්බසත්තානුභවමො	214
සභාසීලී	32
සභොජනො	34
සමච්ඡදගතතා	210
සමභුක	36, 82
සමභුප්පවාදිනානි	164
සමභුප්පාසනසං	222
සයනකප්පලා	210
සමානභාගං	218
සමානවාසො	6
සමානියා	8
සමාය	282
සමාරම්භා	92
සමිතාවිනො	148
සමුකකංසෙ	40
සමුප්ප්පඤ්ජාසං	106
සමුද්ගතරොයා	116
සමුප්පිලවාසෙ	210
සමුහතාසෙ	4
සමෙරිකා	294

විසෙසපදනුකකමනිකා

ස		ස	
සමපදාපායනි	26	සංසිතං	228
සමපනතං	50	සංසිතපකෙතා	14
සමපායනං	152	සංසුද්ධිවාරණං	50
සමඵපෙසා	82	සහාය සමපදං	14
සමප්පසමානො	210	සහෙයපුං	6
සබ්බොධෙ	190		
සමබ්බුද්ධිං	240	සා	
සමබ්බොධගාමිනො	224	සාඛගණො	86
සමහවෙසි	44	සාතං	274
සමෙතියො	286	සාතිකෙසු	270
සමෙදයනති	116	සාදගෙසු	194
සමෙසිතා	20	සාදුනි	34
සමමාපාසං	92	සාධුචිතාරං	14
සමමිකෙසු	60	සාමසිකං විමුක්තිං	16
සමමුතිං	284	සාමාකවිචගුලකචිතකානි	74
සයානො	46	සාරථිතං	28
සරිකෙතා	290	සාරමහකකසකසාවමුච්ඡං	98
සරිතං	2	සාරුප්පාති	132
සලිලමුච්චාරි	18	සාවිතනි	134, 178
සලකකෙතා	176	සාසපමනතිති	202
සලවිභො	242	සාසපො	194
සලවිභොනං	98	සාහසා	296
සලපුකවුත්ති	44		
සලං	16, 294	සි	
සවිභුසයං	292	සිඛි.	214
සසුං	40	සිඛිකාණිකාය	60
සහසා මණ්ඩලං	214	සිතා	242
සහිතා	14	සිතොගං	64
සහිරකෙසු	34	සිඛනි.	318
සංකප්පසකතා	350	සිසසරං	2
සංයතකතා	88	සිමකතරං	142
සංයොජනියෙති	108	සිමාතිගො	252
සංවාසියා	8	සිලවතුපපනතං	64
සංවිජිත	294	සිලකතමා	284
සංසග්ගජාතසා	12	සුකසලසමපහට්ඨං	214
		සුචුමාලා	90

විසේෂපද්‍රැක්කමනිකා

සු	සෙ
සුවිවසනෙ	212
සුද්ධිපකෙසා	160
සුපභිනිතො	46
සුපිනෙන	98
සුපභාතං	57
සුපභායා	644
සුබ්බතානං	30
සුබ්බිනායො	282
සුමෙධං	64, 338
සුමිට්ඨං	54
සුරුච්චි	174
සුවණ්ණදණ්ඩා	214
සුවණ්ණනෙකං	214
සුවාණං	62
සුවාමි	208
සුවිකපපිතා	4
සුවිකපපිනෙන	104
සුවිජානො	32
සුවුට්ඨිනං	54
සුසංඛිතා	6
සුසංඝාතං	8
සුසිරං	60
සුසුක්කදයො	174
සුසුසුසමානා	114
සුභජෙජ	12
සුඤ්ඤ	44
සෙ	
සෙධා	316
සෙදජලිකා	60
සෙන	40
හ	
සෙරිතං	12
සෙලෙනි	212
සොකමලං	138
සොධ්‍යං	18
යොග ඤිකො	206
සොතාවධානුපනිසුපපනො	96
සොනෙහි	60
සොනනියං	162
සොඤ්ඤානං	80
සොරච්චං	24
සොරතා	92, 164
සොච්චසුසානා	82
සොසං	216
සෙනාජං	12
සෙනාජා	84
සෙනහ ද්‍රෙසං	20
සෙනහනවයං	12
සෙනහා	12
සොතිවනො	248
හව්‍ය සෙසං	132
හව්‍යං	136, 146
හාපෙති	12
හිතමනසෙන	218
හිතසුඛතාය	214
හිරිභිසෙධො	136
හිලෙයා	220
හුරං	68, 146, 334
හෙතුකපා	6

බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා

ආරම්භය:

ශ්‍රී සම්බුද්ධ වසී 2500 අනුස්මරණය කිරීමේ බුද්ධජයන්ති මහෝත්සවය සංවිධාන කොට පැවැත්වීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය මගින් 1954 දී පත් කරන ලද ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලය මගිනි.

සංස්කරණය:

ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලය මගින් ආරම්භ කරන ලදුව දැනට සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුවේ ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලය මගිනි. ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ මුල් සභාපති ධුරය හෙබවූයේ විද්‍යාදය 'විශ්ව විද්‍යාලාධිපතිව වැඩ විසූ පුරා පණතිවැලිවිටියේ සෝරත නාහිමිපාණන් විසිනි. දැනට එම ධුරය උසුලනුයේ අනුරාධපුර බුද්ධ ශ්‍රාවක ධර්ම පීඨාධිපති දක්ෂිණ ලංකායෙහි ප්‍රධාන සංඝ නායක ධුරන්ධර ත්‍රිපිටකවාගීශ්වරාචාර්ය කෝද්ගොඩ ඤාණාලෝක නාහිමිපාණන් විසිනි. කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී සාමග්‍රී ධර්ම මහාසංඝ සභාවේ අනුනායක ත්‍රිපිටක වාගීශ්වරාචාර්ය ලබුගම ලඬකානඤ්ඤ නාහිමිපාණෝ මෙම ත්‍රිපිටක සංස්කාරක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සම්පාදක ධුරය උසුලති. එසේම අමරපුර මහාසංඝ සභාවේ ප්‍රථම සභාපති ධුරය ඉසුලූ අභ්‍යමහා පණතිව බළන්ගොඩ ආනඤ්ඤ මෙමත්‍රෙය මහානායක හිමිපාණෝ මෙහි අනුශාසක වෙති.

සැලැස්ම:

සෑම ග්‍රන්ථයක ම වම් පස පිටුවේ පාලි පෙළ ද, දකුණු පස පිටුවේ සිංහල පරිවර්තනය ද යොදා ඇත. සෑම ග්‍රන්ථයක් ම අඟල් 11X7½ ප්‍රමාණයේ පිටුවලින් සමන්විත වේ.

ප්‍රකාශනය:

සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව මගිනි.

විකිණීම:

ශ්‍රී ලංකා සංස්කෘතික මණ්ඩලය මගිනි.

නැපෑලෙන්: පාලන භාරකරු,

ශ්‍රී ලංකා සංස්කෘතික මණ්ඩලය,

135, ධර්මපාල මාවත, කොළඹ 7.

පැමිණි මිලට ගැනීමට: ජයන්ති පොත්හල,

බෞද්ධාලෝක මාවත, කොළඹ 7.

බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය	මුද්‍රණය	පිටු	රෙදි බැමම	කඩදැසි බැමම
1.	පාරාජිකපාළි	1959	696	17.50	14.00
2.	පාවිත්තියපාළි	අමුද්‍රිත	—	—	—
3.	මහාවග්ගපාළි 1	1957	608	විකිණි	විකිණි
4.	„ „ 2	1957	458	විකිණි	විකිණි
5.	චූළලවග්ග පාළි	අමුද්‍රිත	—	—	—
6.	i පරිවාර පාළි } ii පරිවාර පාළි }	මුද්‍රණයෙහි	—	—	—
7.	දිසනිකාය 1	1962	700	විකිණි	14.00
8.	„ „ 2	1976	600	නැත	45.00
9.	„ „ 3	1977	616	නැත	45.00
10.	මජ්ඣිමනිකාය 1	1964	846	20.00	විකිණි
11.	„ „ 2	1973	800	60.00	55.00
12.	„ „ 3	*(1974)	—	—	—
13.	සංයුක්තනිකාය 1	1960	540	විකිණි	විකිණි
14.	„ „ 2	1962	512	විකිණි	විකිණි
15.	„ „ 3	අමුද්‍රිත	—	—	—
16.	„ „ 4	අමුද්‍රිත	—	—	—
17.	„ „ 5	අමුද්‍රිත	—	—	—
18.	අධිගුහ්‍යරනිකාය 1	1960	672	විකිණි	12.00
19.	„ „ 2	1962	580	විකිණි	12.00
20.	„ „ 3	1968	506	20.00	18.00
21.	„ „ 4	1970	544	20.00	18.00
22.	„ „ 5	මුද්‍රණයෙහි	—	—	—
23.	„ „ 6	මුද්‍රණයෙහි	—	—	—
24.	i බුද්ධකපාය } ii ධම්මපද } iii උදන } iv ඉතිවුත්තක }	1960	628	විකිණි	12.00
25.	සුත්තනිසාන	1977	—	නැත	—
26.	විමානවත්තු ...	අමුද්‍රිත	—	—	—

අංකය	ග්‍රන්ථ නාමය	මුද්‍රණය	පිටු	රෙදි බැම්ම	කඩයයි බැම්ම
27.	පෙතවිත්ති ...	අමුදින	—	—	—
28.	චේරගාථා ...	1972	362	නැත	15.00
29.	චේරගාථා ...	1972	150	නැත	විකිණි
30.	ජාතකපාළි 1	අමුදින	—	—	—
31.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
32.	„ „ 3	අමුදින	—	—	—
33.	මහානිද්දෙස පාළි	1961	788	17.50	14.00
34.	වුප්පනිද්දෙසපාළි	1976	676	නැත	45.00
35.	i පටිසම්භිද්ධානපාළි	1971	562	20.00	18.00
	ii „ „	1972	274	20.00	18.00
36.	අපදාන පාළි 1	1961	700	17.50	14.00
37.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
38.	i බුද්ධචංස පාළි	1977	400	නැත	30.00
	ii වරියාපිටක පාළි				
39.	නෙතතිප්පකරණ	අමුදින	—	—	—
40.	පෙටකොපදෙස	අමුදින	—	—	—
41.	ධම්මසංගීතිකප- කරණ ...	*(1973)	—	—	—
42.	විභඩ්ඨප්පකරණ 1	*(1975)	—	—	—
43.	„ „ 2	*(1975)	—	—	—
44.	කථාවත්තිප්පකරණ 1	1967	622	15.00	12.00
45.	„ „ 2	1968	588	17.50	15.00
46.	„ „ 3	1969	554	20.00	18.00
47.	i ධාතුකථාප්පකරණ	1976	452	නැත	30.00
	ii පුග්ගලපඤ්ඤානති				
48.	යමකප්පකරණ 1	අමුදින	—	—	—
49.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
50.	පට්ඨානප්පකරණ 1	අමුදින	—	—	—
51.	„ „ 2	අමුදින	—	—	—
52.	„ „ 3	අමුදින	—	—	—

*මුද්‍රණය අවසන් වී ඇතත් පොත් බැඳීම නිම වී නැත.

විකිණි = විකිණි අවසානයයි

නැත = රෙදි බැම්මේ පොත් හද නැත